

ВАЛЕРЫЯ ЖДАНОВІЧ

СЛОУНІК

ДЛЯ ДЗЯЦЕЙ

БЕЛАРУСКА-ПОЛЬСКІ
ПОЛЬСКА-БЕЛАРУСКІ

SŁOWNIK

DLA DZIECI

BIAŁORUSKO-POLSKI
POLSKO-BIAŁORUSKI

ЯК КАРЫСТАЦА СЛОЎНІКАМ

ДАРАГІ ЧЫТАЧ!

Гэтую кніжку можна чытаць з пачатку, з канца і з сярэдзіны — усё залежыць ад патрэбы.

Калі ты зусім ня ведаеш польскай мовы — *чытай ад пачатку*: там ёсць альфабэт, правілы чытаньня, а потым ідуць **тэматычныя разьдзелы**, дзе словы аб'ядноўваюцца паводле значэньня. Асноўных тэматычных разьдзелаў 17 (усе яны пералічаныя на наступнай старонцы). Буйныя тэмы падзяляюцца на падразьдзелы, а тыя, у сваю чаргу, — на асобныя **тэматычныя артыкулы**. У кожнага артыкула свой нумар: ён пазначаны на палях шэрымі лічбамі. Усіх артыкулаў 1000. Словы, сабраныя пад адным нумарам, падзяляюцца на больш дробныя **сэнсавыя падгрупы** і пазначаюцца лацінскімі літарамі: a, b, c, d і гэтак далей.

Нумар артыкула зь літарай сэнсавай падгрупы — гэта дакладны адрас слова.

Калі ты ўжо крыху ведаеш мову й проста шукаеш незразумелыя словы, *зазірні ў канец слоўніка*. Там словы падаюцца ў альфабэтным парадку з указаньнем адрасу. *Альфабэтных сьпісаў два — польскі й беларускі*. Гэта зроблена для таго, каб ты мог, напрыклад, напісаць сябрам па-польску. Ведаючы беларускае слова, ты па нумары артыкула даведаеся, дзе шукаць яго польскі адпаведнік у першай, тэматычнай частцы кнігі. І наадварот, пачуўшы ці прачытаўшы невядомае польскае слова, ты праз альфабэтны сьпіс знойдзеш яго адрас і адшукаеш пераклад на беларускую мову.

Напрыклад: wiekowy 64a. Знаходзіш артыкул пад нумарам 64, падразьдзел a: на старонцы 25:

64

A: **wiekowy** — **1. векавы**
2. (жарт.) стары
wiekowa dama — старая дама

Бачыш: беларускае слова *векавы* — адназначнае, перакладецца як *wiekowy*, але *wiekowy* ў польскай мове мае два значэньні: першае — простае, а другое — жартаўліва-пераноснае. Прыклад, набраны драбнейшымі літарамі: wiekowa dama — старая дама — дапамога табе лепей разабрацца, у чым розьніца паміж польскім словам *wiekowy* і беларускім *векавы*.

JAK KORZYSTAĆ ZE SŁOWNIKA

DROGI CZYTELNIKU!

Tę książkę można czytać od początku, od końca lub od środka — wszystko zależy od potrzeby.

Jeżeli zupełnie nie znasz języka białoruskiego — czytaj od początku: są tam alfabet, normy czytania, potem następują **rozdziały tematyczne**, gdzie słowa ugrupowane są według znaczenia. Głównych tematycznych rozdziałów jest 17 (zobacz ich listę na stronie następującej). Obszerne tematy podzielone zostały na poszczególne działy, a te zaś — na pojedyncze **gniazda tematyczne**. Każde gniazdo ma własny numer, oznaczony na marginesie szarymi liczbami. Tych gniazd jest 1000. Słowa, zebrane w gniazdo pod jednym numerem, podzielone zostały na mniejsze **podgrupy znaczeniowe**, oznaczone łacińskimi literami a, b, c, d i tak dalej.

Numer gniazda wraz z literą podgrupy znaczeniowej stanowią dokładny adres słowa.

Jeżeli już trochę znasz język i szukasz po prostu niezrozumiałego słowa, zajrzyj na koniec słownika. Słowa zostały tam umieszczone w porządku alfabetycznym z podaniem adresu. *Takich indeksów alfabetycznych jest dwa — białoruski i polski*. Zrobiliśmy tak po to, żebyś mógł na przykład napisać do przyjaciół po białorusku. Znając polskie słowo, dowiesz się z indeksu, w którym z gniazd szukać stosownego białoruskiego tłumaczenia w pierwszej, tematycznej części książki. I odwrotnie: w alfabetycznym indeksie odnajdziesz przeczytane lub usłyszane białoruskie słowo, adres zaś ukaże Ci, w którym z gniazd szukać jego polskiego tłumaczenia.

Na przykład: liść 115. Szukasz artykułu pod numerem 115 na stronie 41:

115

liść — **1. liść**
чаранок ліста — ogonek liściowy
2. list
заказны ліст — list polecony
рэкамендацыйны ліст — list polecający

Widzisz: białoruskie słowo *liść* okazało się dwuznaczne: tłumaczy się jak *liść* w odniesieniu do roślin, lub jak *list* w odniesieniu do skierowanej do kogoś wypowiedzi pisemnej. Przykłady, wypisane drobnym drukiem: чаранок ліста — ogonek liściowy, заказны ліст — list polecony — pomogą Ci lepiej zrozumieć, na czym polega różnica między polskim a białoruskim słowem.

СЫСТЭМА ўМОўНЫХ ЗНАКАЎ — SYSTEM UMOWNYCH ZNAKÓW

Для таго каб табе лягчэй было запомніць важныя рэчы, мы выпрацавалі **сыстэму ўмоўных знакаў**:
 Żeby utrwalić w Twojej pamięci ważne szczegóły, opracowaliśmy **system umownych znaków**:

■	Знак ■ ставіцца тады, калі слова ўваходзіць у склад устойлівага словазлучэння. Напрыклад: Znakiem ■ oznaczone są przykłady, w których słowo hasłowe figuruje w składzie utartych zwrotów. Na przykład: ■ наслаць чары — ■ rzucić urok															
•	Знакам • пазначаюцца прыказкі й прымаўкі. Напрыклад: Znakiem • oznaczone są przysłowia. Na przykład: • Старасць ня радасць, а і сьмерць не пацеха. — • Starość nie radość, pogrzeb nie wesele.															
	Словы, абведзеныя такой рамкай, трэба чытаць і запамінаць вельмі ўважліва — пры зьнешнім падабенстве гучання або напісаньня яны істотна адрозьніваюцца паводле значэння. Słowa, obramowane w ten sposób, trzeba czytać i zapamiętywać bardzo uważnie, bo, wbrew podobieństwu brzmienia, istotnie różnią się w swoim znaczeniu. Часам гэта бывае забаўна, так што глядзі, каб зь цябе пасяля не сьмяяліся! Напрыклад: Czasem takie skojarzenia międzyjęzykowe brzmią zabawnie, więc uważaj, żeby nie znaleźć się w śmiesznej sytuacji. Na przykład:															
	<table border="1" data-bbox="1034 741 1385 853"> <tr> <td>1. худы — chudy</td> </tr> <tr> <td>2. носны</td> </tr> <tr> <td>поснае малако — chude mleko</td> </tr> </table>	1. худы — chudy	2. носны	поснае малако — chude mleko												
1. худы — chudy																
2. носны																
поснае малако — chude mleko																
пры- клад с. 90, арт. 412	У такую табліцу аб'ядноўваюцца галоўнае слова й яго разнастайныя азначэнні або асноўная назва прадмета й яго паасобныя гатункі. Напрыклад: W takiej tabeli przedstawione są słowo hasłowe i jego rozmaite przydawki lub ogólna nazwa przedmiotu wraz z odmianami gatunkowymi. Na przykład:															
	<table data-bbox="614 996 1061 1115"> <tr> <td>авечка</td> <td>—</td> <td>owca</td> </tr> <tr> <td>свойская</td> <td>—</td> <td>hodowlana</td> </tr> <tr> <td>горная</td> <td>—</td> <td>górska</td> </tr> <tr> <td>танкарунная</td> <td>—</td> <td> cienkorunna / cienkowiełnista</td> </tr> <tr> <td>каракулевая</td> <td>—</td> <td>karakułowa</td> </tr> </table>	авечка	—	owca	свойская	—	hodowlana	горная	—	górska	танкарунная	—	cienkorunna / cienkowiełnista	каракулевая	—	karakułowa
авечка	—	owca														
свойская	—	hodowlana														
горная	—	górska														
танкарунная	—	cienkorunna / cienkowiełnista														
каракулевая	—	karakułowa														
	Такая рамка — знак, які зьвяртае тваю ўвагу на адрозьненні ў граматычным зьмяненні польскіх і беларускіх словаў. Напрыклад: карп — karp Taka ramka jest znakiem, zwracającym Twoją uwagę na różnicę, występującą w gramatycznych odmianach słów o jednakowym lub podobnym brzmieniu. Na przykład: карп — karp															
	<table border="1" data-bbox="1177 1234 1385 1290"> <tr> <td>карпа — karpia</td> </tr> </table>	карпа — karpia														
карпа — karpia																

СЬПІС СКАРАЧЭННЯЎ — INDEKS SKRÓTÓW

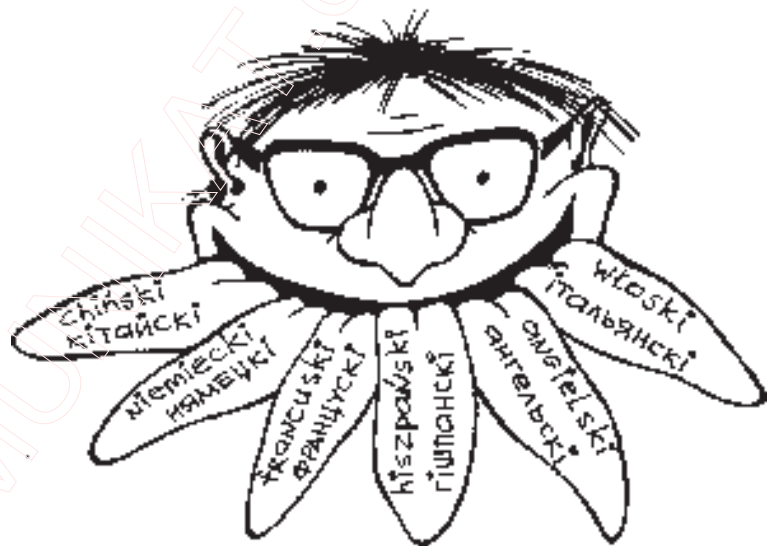
(бат.)	(bot.)	батанічны тэрмін
(геал.)	(geol.)	геалягічны тэрмін
гл.	p.	глядзі
(гутарк.)	(pot.)	гутарковае слова
мал.	gys.	малюнак
(зьневаж.)	(znieważ.)	зьневажальна
мн. л.	l. mn.	множны лік
(паліт.)	(polit.)	палітычны тэрмін
(памянш.)	(zdrob.)	памяншальная форма
(паэт.)	(poet.)	паэтычнае слова
(перан.)	(przen.)	пераноснае значэнне
с.	s.	старонка
(састар.)	(przest.)	састарэлае слова
(спарт.)	(sport.)	спартыўны тэрмін

Ну, а калі ты ўжо ведаеш усе словы ў слоўніку й нават не паленаваўся прачытаць прадмову й табліцу скарачэнняў — чытай гэты слоўнік зь сярэдзіны — там ёсць сьмешныя малюнкi й вясёлыя вершы проста для таго, каб табе не было сумна.

І яшчэ адно — беларускія словы ў гэтай кнізе пададзеныя ў адпаведнасці з правіламі тарашкевіцы — неакадэмічнага беларускага правапісу. Не забывайся пра гэта, выконваючы школьныя заданні.

Cóż, jeżeli znasz już wszystkie słowa w słowniku i nawet zdążyłeś przeczytać wstęp i tabelę skrótów, czytaj tę książkę od środka — odnajdziesz tam zabawne rysunki i wiersze, umieszczone po prostu po to, żebyś się nie nudził.

I jeszcze jedno trzeba pamiętać. Białoruskie słowa w tej książce zostały podane zgodnie z zasadami taraszkiewicy — nieakademickiej pisowni białoruskiej. Nie zapominaj o tym, pisząc szkolne wypracowania.

МОВА - JEZYK
СЛОВА - SLOWO

азбука
алфавіт
альфабэт
альфабэтны /
алфавітны парадак

А	а	(а)
Б	б	(бэ)
В	в	(вэ)
Г	г	(гэ)
Д	д	(дэ)
Е	е	(е)
Ё	ё	(ё)
Ж	ж	(жэ)
З	з	(зэ)
І	і	(і)
Й	й	
(і	нескладовае)	
К	к	(ка)
Л	л	(эл)
М	м	(эм)
Н	н	(эн)
О	о	(о)
П	п	(пэ)
Р	р	(эр)
С	с	(эс)
Т	т	(тэ)
У	у	(у)
Ў	ў	
(у	нескладовае)	
Ф	ф	(эф)
Х	х	(ха)
Ц	ц	(цэ)
Ч	ч	(чэ)
Ш	ш	(ша)
Ы	ы	(ы)
Ь	ь	
мяккі	знак	
Э	э	(э)
Ю	ю	(ю)
Я	я	(я)

Той, хто любіць азбуку
Змálку без прынўкі,
Адкрывае шлях сабé
Да любой навўкі.

abecadło
alfabet
porządek alfabetyczny

A	a	(a)
Ą	ą	
(o nosowe)		
B	b	(be)
C	c	(ce)
Ć	ć	(cie)
D	d	(de)
E	e	(e)
Ę	ę	
(e nosowe)		
F	f	(ef)
G	g	(gie)
H	h	(ha)
I	i	(i)
J	j	(jot)
K	k	(ka)
L	l	(el)
Ł	ł	(eł)
M	m	(em)
N	n	(en)
Ń	ń	(eń)
O	o	(o)
Ó	ó	
(o kreskowane)		
P	p	(pe)
R	r	(er)
S	s	(es)
Ś	ś	(eś)
T	t	(te)
U	u	(u)
W	w	(wu)
Y	y	
(y, igrek)		
Z	z	(zet)
Ż	ż	(ziet)
Ź	ź	(żet)

alfabet łaciński — лацінка
łacina / język łaciński —
лаціна / лацінская мова

Чытаць? Гэта так проста! Czytać? To takie proste!

дай — dać
даў — dał
кій — kij
ехаць — jechać
ясны — jasny
люты — luty
конь — koń
косыць — kość
госыць — gość
сьнег — śnieg
сьмех — śmiech
сьцежка — ścieżka
тлушч — tłuszcz

мёд — miód
боль — ból
соль — sól
гняздо — gniazdo
чорны — czarny
шкада — szkoda

зьеў — zjadł
зьезд — zjazd
меў — miał

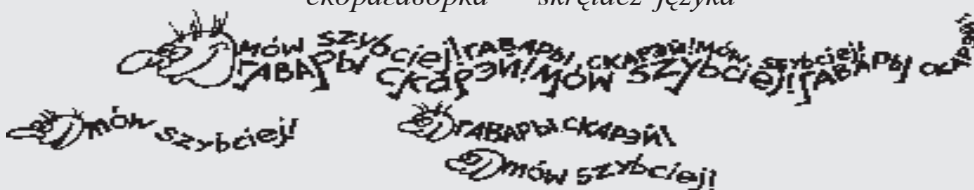
ляжаць — leżeć
ляпіць — lepić
выяжджаць — wyjeżdżać
дзяўчына — dziewczyna

п'ю — piję
б'ю — biję
гусь — geś
шчасьце — szczęście
цяжар — ciężar
густы — gęsty
часты — częsty
цяля — cielę
дуб — dąb
дубы — dęby
зуб — ząb
зубы — zęby

серада — środa
золата — złoto
балота — błoto
варона — wrona
сарока — sroka
бяроза — brzoza

тры — trzy
вэрыць — wierzyć
мэрыць — mierzyć
прыбегчы — przybiec
прылэгчы — przylec
прытуліца — przytulić się
пераканацца — przekonać się
прытрымаць — przytrzymać
РАЗУМЕЦЬ — ROZUMIEĆ

ско́ра + гавары́ць = ско́рагаворка
скру́чваць — skreśać
язы́к — język
skreśać + język = skreśacz języka
ско́рагаворка = skreśacz języka

Ішла ско́рагаворка са ско́рагаварчаня́тамі

мова	mowa	język	язы́к	ozór/jęzor
белару́ская мо́ва	mowa polska	język polski	цяля́чы язы́к	ozór cielęcy
родна́я мо́ва	mowa ojczysta	język ojczysty	—	—
за́межная мо́ва	obca mowa	język obcy	—	—
мо́ву адня́ло	odjęło mowę	odjęło język	язы́к адня́ло	—
уме́ць гавара́ць і піса́ць на мо́ве	znać język w mowie i piśmie		—	—
прамо́ва ў со́йме	mowa sejmowa	—	—	—
— Ты здаў іспы́т?	— Zdałeś egzamin?	—	—	—
— Безу́моўна!	— Mowa!	—	—	—
		latać z wywieszonym językiem	лётаць з вы́салапленым язы́ком	latać z wywieszonym ozorem

● **Słowo wróblem wyleci...**

a powraca wołem.

3 слова — słowo

- даць слова — ■ dać słowo / dać głos
  - узяць слова — ■ zabrać głos
- замовіць слова за каго-небудзь — przemówić za kimś
- ні слова, ні паўслова — milczeć,
  - odmawiać odpowiedzi
- роднаснае слова — wyraz pokrewny
- забраць назад сваё слова —
  - cofnąć słowo
- слаўцо — słówko

**4 назва / назоў — nazwa
імя — imię**

Як цябэ завуць? — Jak masz na imię?
Мяне завуць Галя. — Mam na imię Hala.
прозвішча — nazwisko
Як вашае прозвішча? — Jak Pan ma na nazwisko? / Jak się Pan nazywa?
дзявочае прозвішча — nazwisko panieńskie
нехта з прозвішчам ... — ktoś mający na nazwisko...

SŁÓWKA I “SŁUFKA”

Dziś po dyktandzie w szkole
Wrócił Jerzyk do domu markotny.
Ziewał, ziewał — i zdrzemnął się przy stole,
Bo i dzień był jakiś senny i słotny,
I przyszły do Jerzyka trzy słówka:
“Brzózka”, “Jabłko” i “Główka”
I powiedziały:
— Jestem “Brzózka”, a nie “bżuska”.
— Jestem “Jabłko”, a nie “japko”.
— Jestem “Główka”, a nie “głufka”.
Brzózka z Brzozowskich,
Jabłko z Jabłońskich,
Główka z Głowackich.
A gdy i nadal będziesz sadił błąd na błędzie¹,
To zrobimy z Jerzego — Jezego,
Złego jeża kolczastego²;
I co? Przyjemnie ci będzie?

¹ памылку за памылкаю
² калічога вожыка

5

1. зва́цца — 1. zwać się
  2. называ́цца — 2. nazywać się
- Як называецца гэты пляц? — Jak się nazywa ten plac?
Мяне зваць Ірэна. — Mam na imię Irena.
Як цябэ зваць? — Jak się nazywasz?

6

слоўнік — słownik

Pierwszy — słownik
Zaczął tak:
“Halo! O, halo lo lo lo lo!
Tu tu tu tu tu tu tu,
Radio, radijo, dijo, dijo, ijo, ijo,
Trijo, trijo, tru lu lu lu
Pio, pio, pijo lo lo lo lo lo,
Plo plo plo plo plo. Halo!
Na to wróbel zaterlikał:
“Cóż to znowu za muzyka?
Muszę zajrzeć¹ do **słownika**,
By zrozumieć śpiew słowika.”
¹ зазірнуць

**даведнік — 1. poradnik
2. przewodnik**

- тэлефонны даведнік —
  - książka telefoniczna
- энцыкляпэдыя — encyklopedia

7

**słownictwo — словазбор
лэксыка — leksyka
лексыкаграфія — leksykografia**

8

**граматыка — gramatyka
правапіс — pisownia
слушнае напісаньне — poprawna pisownia
арфаграфія / артаграфія —
ortografia**

● **Добрае слаўцо лепш за піўцо.**

● **Не вучыце дзіця дубцамі,
навучайце дзіця слаўцамі!**

Przyszła koza do woza —
Najmądrzejsza z kóz —
I rozmyśla, co może
Łączyć kozę i wóz?
Pewno, wóz jej nie powie,

Co to łączy ją z nim,
Bo my wiemy — przysłowie
I najprostszy ten rym!¹
Przyszła koza do woza...
¹рiф.ма

9 **прЫказка — przysłowie**
прЫмаўка — powiedzonko

часцьiны мовы — części mowy

назоўнiк	—	rzeczownik
прыназоўнiк	—	przyimek
прымiтнiк	—	przymiotnik
дзеяслоў	—	czasownik
лiчбнiк	—	liczebnik
прыслоўе	—	przysłówek

10

zdanie — 1. думка, погляд
Jestem innego zdania. — Я думаю iнакш.
2. сказ
Słowa tworzą zdanie. — Слова iтваряюць сказ.

widmo — здань

1. fraza — 1. фраза
2. frazes — 2. выслоўе
tekst — тэкст

11

naglówek — загаловак
1. wiersz — 1. верш
uczyc się wiersza na pamięć — вучыць верш на пiмьяць
2. strofa — 2. страфа
deklamować kilka strof z "Pana Tadeusza" — прадэкламаваць некалькі строфаў з "Пiана Тадэвуша"
3. radek
pisać od nowego wiersza — писаць з новага радка
litera — лiтара
znak — знак

Prowadziły raz rozmowę
Różne znaki przystankowe.
Rzekł DWUKROPEK: "Mógłbym przysiąc,
Że tu jest dwukropków z tysiiąc,
Bo beze mnie nie ma zdania..."
"A bez ZNAKU ZAPYTANIA?"
"Też pomysły, — rzekł CUDZYSŁÓW. —
Śmiać się można z tych pomysłów,
Bo kto czytał różne wiersze,
Wie, że mam w nich miejsce pierwsze."
"O, przepraszam, — rzekł PRZECINEK —
Mógłbym wziąć to za przecinek¹ —
Bez przecinka nie ma zdania..."
"A bez znaku zapytania?"
"Niezły komik, niezły zbytnik²! —
Zirytował się WYKRZYKNIK. —
Nie chcę chwalić się przed nikim,
Ale jestem wykrzyknikiem!"
"Jak ze wszystkich zdań wynika,
Nie ma wiersza bez ŚREDNIKA,
Bez średnika nie ma zdania..."
"A bez znaku zapytania?"
KROPKA słysząc te hałasy
Sprowadziła dwa NAWIASY:
"Cni³ panowie, zacne panie,
Zamykamy całe zdanie!
Koniec! Kropka! Odpoczynek!"
"Znow przecinek!" —
Rzekł przecinek.

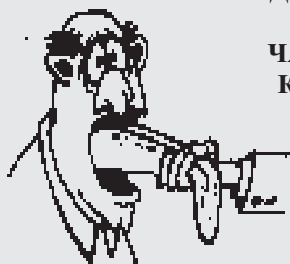
¹ Я лiчбiў бы гэта за зьдзек.

² амаатар раскошы

³ снi — скарачаная форма ад заснi — 'шаноўныя'

ZNAKI PRZYSTANKOWE
знакі прыпынку

kropka	.	кропка
dwukropek	:	двукроп'е
wielokropek	...	шматкроп'е
średnik	;	кропка з коскай
przecinek	,	коска
cudzysłów	“ ”	двукосьсе
myślnik	—	працяжнiк
nawias	}	дужкi
nawias okrągły	()	круглыя дужкi
■ zamknąć nawias	—	■ закрьць дужкi
■ nawiasem mówiąc	—	■ мiж iншым / дарэчы
wykrzyknik	!	1. клiчнiк
		2. выклiчнiк
		wykrzykniki "oj!", "dalibóg!" —
		выклiчнiкi "вой!", "далiбор!"
znak zapytania	?	пытальнiк

ЧАМУ ты не прыйшла? — **DLACZEGO** nie przyszłaś?
ДЗЕ вы жывяце? — **GDZIE** państwo mieszkacie?
АДКУЛЬ гэта ўзялося? — **SKĄD** to się wzięło?
КУДЫ ты ідзеш? — **DOKĄD / GDZIE** idziesz?
ЧАГО табé не хапае? — **CZEGO** ci brakuje?
КОЛЬКІ табé гадоў? — **ILE** masz lat?
ШТО гэта такое? — **CO** to jest?

■ Цягнуць за язык. —
 ■ Ciągnąć za język.

■ Маўчыць, як мýла збéўшы. —
 ■ Milczy, jakby ją zatkało.

13

1. **пытаць** — pytać
 2. **пытацца**
 пытацца / пытаць пра нешта — pytać o coś
 1. **спытацца** — zapytać się
 2. **запытацца**
 дапытвацца — dopytywać się

14

пытаньне — 1. pytanie
 задаваць пытаньні — zadawać pytania
 2. kwestia
 Уся праблема ў тым, што... — Kwestia w tym, że... / Problem w tym, że...
 не падлягае сумневу — nie ulega kwestii
праблема — problem

15

анкета — ankieta
апытальнік — kwestionariusz
 1. **інтэрвію** — wywiad
 даць інтэрвію — udzielić wywiadu
 2. **выведка**
 павётраная выведка — wywiad lotniczy

16

1. **допыт** — przesłuchanie
 допыт абвінавачанага — przesłuchanie oskarżonego
 2. **праслухоўваньне**
 фестывальнае праслухоўваньне — przesłuchanie festiwalowe
сьлёдзтва — śledztwo

17

выведнік — wywiadowca
шпіён — szpieg
шпіянаж — szpiegostwo

18

дапытлівы — dociekliwy
цікаўны — ciekawski

19

адказ — odpowiedź
 даць адказ — udzielić odpowiedzi
упярта не даваць адказу —

■ stanowczo odmawiać odpowiedzi

20

А: адмова — odmowa
В: адмовіць — odmówić
С: адмоўны — 1. odmowny
 2. ujemny
 адмоўны лік — liczba ujemna

21

маўчаць — milczeć
 Маўчы! — Milcz!

22

А: маўклівы — milczący
 негаваркі — małomówny
В: 1. нямы — 1. niemy
 нямое кіно — niemy film
 2. нэмы — 2. dziki
 нэмы жах — nieme / dzikie przerażenie
С: нямка — niemowa

23

А: немата́ / нямота — niemota
В: 1. ціш — cisza
 2. ціша
 3. цішыня́

24

ціхі — cichy
ціхусенькі / ціхусенечкі — cichuteńki / cichuśki

● У ціхім балоне чэрці водзяцца. —
 ● Cicha woda brzegi rwie.

25

моўчкі — milczkiem
цішком — cichcem, cichaczem
нечакана падпусьціць жарт —
 ■ wyskoczyć z czymś z cicha ręk
паціху — 1. po cichu
 2. powoli

Паéхалі паціху! — Ruszamy powoli!
шэптам — szeptem
на вуха — na ucho
па сакрэце — w sekrecie

A wtem straszny lew wypada
I te słowa RZEKŁ ponure:
“Muszę pożreć jedno z dzieci
A wy mi POWIECIE, które“

powiem / rzeknę — я скажў
powiedz / rzeknij — скажы
powiedział / rzekł — сказаў
wypowiedziany / rzeczony — сказаны
powiedziałwszy / rzekłszy — сказаўшы

26

- A:** **odezwać się** — 1. **азва́цца**
Odezwał się telefon. — Азваўся тэлефон.
2. **абазва́цца**
Nikt się nie odezwał. — Ніхто не азваўся. /
Не абазваўся.
3. **адазва́цца**
4. **адгукну́цца**
odezwać się serdecznie — сардэчна
адгукну́цца
● **Як гукáюць, так і адгукáюцца.** —
● **Jak ty komuś, tak on tobie.**

- B:** **zwrócić się** — 1. **звярну́цца**
zwrócić się o pomoc — звярну́цца па
дапамогу
2. **павярну́цца**
zwrócić się twarzą ku słońcu — павярну́цца
твара́м да сонца

- C:** **przemawiać** — 1. **выступа́ць**
(z *przemową*)
przemawiać przed dużym audytorium —
выступа́ць перад вялікай аўдыторыяй
2. **звярта́цца**
przemawiać do rozsądku — звярта́цца да розуму
3. **прамаўля́ць**
Muzyka wprost do serca przemawia. —
Му́зыка проста да сэрца прамаўляе.
4. **загавары́ць,**
атрыма́ць дар мовы

Kiedy wyzdrowiał, chory przemówił. —
Ачуняўшы, хворы загаварыў.

- D:** 1. **powiedzieć** — **сказа́ць**
powiedz otwarcie — скажы шчыра
● **Powiedział, co wiedział.** —
● **Сказаў, што ведаў.**
2. **rzec**
■ **prawdę rzekłszy** — ■ **праўду кажучы**
- E:** **mówić** — 1. **каза́ць**
Przecież mówiłem tobie! — Я ж табе казаў!
■ **mówiąc szczerze** — ■ **шчыра кажучы**
2. **гавары́ць**

mówić po polsku — валодаць польскай мовай
rozmawiać po polsku — гавары́ць па-польску

27

- oznajmić** — **паве́даміць**
paromknąć — **прыгада́ць**
wzmiankować — **згада́ць**
zauważyć — 1. **заўва́жыць**
2. **заце́міць**
zaznaczyć — **адзна́чыць**
stwierdzać — **сьцьвярджа́ць /**
цвэ́рдзіць
oświadczyć — 1. **засьвэ́дчыць**
2. **заяві́ць**
oświadczyć się — **зрабі́ць прапанову**
[wbić sięci zámуж] / зрабі́ць асьвэ́дчыны

- **зачапі́цца языком** —
■ **usiać sobie pogawędkę**

- **Язы́к што памяло.** —
● **Мле́ць жэ́зукіем.**

- **gadać od rzeczy** —
■ **малоць лухту́**

- trzymać język na wodzy —
- прытрымліваць язык

- biec z językiem —
- даносіць, пляткарыць

28

- A:** rozmawiać — размаўляць
- Rozmawiają jak gęś z prosięciem. —
  - Паразмаўлялі, як гусь зь сьвіньёй.
- gadać — 1. гўтарыць
- gadać w kółko o tym samym —
  - гўтарыць бясконца пра адно й тое /
  - таўчы вадў ў стўпе
- B:** 2. балбатаць
- C:** rozgadać się — разгаварыцца
- gadu-gadu — ■ шу-шу
  - oni sobie gadu-gadu... — яны сабе шу-шу, шу-шу...
- raplać — плявўзгаць

29

- A:** 1. размова — 1. rozmowa
- вёсьці размову — prowadzić rozmowę
2. гўтарка
- невялічкая гўтарка — pogawędka
- B:** гаворка — 1. gwara
- беластоцкая гаворка — gwara białostocka
2. rozmowa
- гаворка ішла пра тое, што... — mówiono o tym, że...

30

- A:** абмеркаваньне — omówienie
1. нарада — 1. parada
2. пасэджаньне / пасяджэньне —
2. posiedzenie
3. публічнае абмеркаваньне —
3. obrady
- з'яля пасэджаньняў — sala obrad
- B:** перамовы — 1. negocjacje
2. pertraktacje
3. rokowania
- C:** дыскўсія — dyskusja
- спрэчка — 1. sprzeczka
- увязьца ў спрэчку з кімсьці — wdać się z kimś w sprzeczkę
2. spór

- D:** 1. свάρка — klótnia
2. калатня
- звáдка — zwada

- E:** 1. лаянка — przekleństwo
2. праклён

31

- A:** чўтка — pogłoska
- Пайшлі / раз'ляцеліся чўткі. —
  - Rozeszły się plotki.
- плётка — plotka
- B:** нагаворы — obmowa
- дурныя нагаворы — głupia obmowa
- паклён — oszczerstwo

32

- праўда — prawda
- рэзаць праўду-мáтку — ■ ciąć prawdę

33

- няпраўда — nieprawda
- манá — oszustwo
- хлусьня — kłamstwo
- выкрыць манў — wykryć kłamstwo
- падман — łgarstwo

34

- абяцаць — 1. obiecać / obiecywać
2. przyrzekać
- Ты ж абяцаў! — Przecież obiecałeś! / Przecież przyrzekłeś!
- прысягаць — przysięgać
- клясьціся — kląć się

35

- A:** суразмоўца — rozmówca
- апавядальнік — gawędziarz
- B:** балбатўн — gaduła
- пляткар — plotkarz
- C:** ашукáнец — oszust
- D:** кáзачнік — bajarz
- байкár — bajkopisarz

- напяяць тры бочкі арыштáнтаў.
- napleść bajek

- вярзьці грўшы на вярбé
- obiecywać gruszki na wierzbie

KAZKA - BAŠŇ

— Ехаў казачнік Бай
Цэразь сёлы, цэраз гай.
Баіць ці не?
— Бай!
— Ён пыгаўся ў мяне,
Што даць дзецям у сьне?
Баіць ці не?
— Бай!
— Я прасіў: дзецям дай
Казку-песеньку, Бай!
Баіць ці не?
— Бай!
— Казку, — кажа, — я дам,
Толькі выберу сам.
Баіць ці не?
— Бай!
— А найлёпшую зь іх
Дам для самых малых.
Баіць ці не?
— Бай!
— Тым, хто любіць мяне
І хто першы засьне.
Баіць ці не?
— Не!

36

А: казка — baśń

народная казка — baśń ludowa

байка — 1. bajka

байка Эзопа — bajka Ezopa

■ байкі баіць — ■ bajki bajać

2. bajda

■ байкі плёсьці — ■ bajdy pleść

байкі пра цмокаў — bajdy o smokach

байда — *pal wkopany w ziemię*

■ байды біць — *próżnować*

В: легенда — legenda

паданьне — *podanie / klechda*

старадаўняе паданьне — starodawne podanie

С: 1. аповесьць — *opowieść*

2. сказ

Слухай мой сказ. — Słuchaj mej opowieści.

37

А: здарэньне — *zdarzenie*

падзея — *wydarzenie*

■ клубок падзеяў — ■ wątek wydarzeń

В: 1. выпадак — 1. *przypadek*

Са мной здарыўся выпадак. — Zdarzył mi się / przytrafił mi się przypadek.

■ надарыўся выпадак — ■ trafiła się okazja / nadarzyła się okazja

2. wypadek

на ўсялякі выпадак — na wszelki wypadek

3. супадзеньне — 3. *traf*

выпадкова / дзіўным чынам —

■ dziwnym trafem

■ трапіў усьпяваю — ■ ślepy traf

аварыя — *wypadek*

аўтамабільная аварыя — wypadek samochodowy

выпадковасьць — *przypadkowość*

С: прыгода — *przygoda*

1. авантюра — 1. *awantura*

● *Awantury i wybryki młodej małpki Fiki-Miki.*

Д: 2. скандал — 2. *skandal*

З гэтай прычыны здарыўся скандал. — Z tego powodu wybuchła awantura.

38

А: герой — *bohater*

гераіня — *bohaterka*

В: 1. пэрсанаж — *postać*

галоўны пэрсанаж — *postać główna*

казачны пэрсанаж — *postać z bajki*

2. постаць

зграбная постаць — *wysmukła postać*

3. **вiггляд**

у вiгглядзе — *w postaci*

4. (*грам.*) **трываньне**

■ закончанае / незакончанае трываньне дзеяслова — ■ *dokonana / niedokonana postać czasownika*

1. **пастаяць** — 1. *postać*

2. **прастаяць**

Гэтаму дому нядоўга ўжо стаяць. — Ten dom już niedługo stoi.

3. **стаць** — 2. *stanąć*

Там ніколі не ставала нага чалавэка. — Tam nigdy nie powstała / stanęła noga człowieka.

Na Wawelu, proszę pana,
Mieszkał smok, co zawsze z rana
Zjadał prosię lub barana.
Przy obiedzie smok połykał
Cztery kury lub indyka.
Nadto krowę albo byka.

Nagle raz, przy Wielkim Piątku,
Krzyknął: "Coś tu nie w porządku!"
Poczuł wielki ból w żołądku.
Potem spuchła mu wątroba,
Dwa migdały, płuca oba.
Jak choroba, to choroba!

Smok pomyślał: "Proszę, proszę,
Nie mam zdrowia za dwa grosze,
Czas już zostać mnie jaroszem¹.
I smok biedny od tej pory,
By oczyścić krew i pory,
Jadał marchew, jadał pory,
Groch, selery i kapustę,
Wszystko z wody i nietłuste,
Żeby kiszki były puste.

Tak za roczkiem mijał roczek,
Smok nasz stał się jak wymoczek,
Wprost nie smok, lecz zwykły smoczek².
Odtąd każda mądra niania
Dziecku daje coś do ssania.

¹вегетарыянцам

²соска

39

- А:** кароль — król
 каралёва / каралёвая — królowa
В: каралёўна / каралёўна — królewna
 каралёвіч — królewicz
С: каралёўскі / каралёўскі двор —
 dwór królewski

40

- А:** стол — stół
 застолье — uczta
 бясёда — biesiada
В: госьць — gość
 бясёднік — biesiadnik
С: пачастунак — poczęstunek

41

- атрута — trucizna
 падмяшаць атруты — domieszać trucizny

42

- забіць — zabić
 замарыць — zamorzyć
 ■ замарыць голадам — ■ zamorzyć
 głodem
 знішчыць — zniszczyć
 ■ звёсьці са сьвету — zgładzić

43

- А:** сьмерць — śmierć
 гібель / пагібель — zagłada
В: згуба — zguba
 забойства — morderstwo
 учыніць забойства — popełnić morderstwo
С: самагубства — samobójstwo

44

- труп — trup
 нябожчык — nieboszczyk

45

- магіла — 1. mogiła
 2. grób
 ■ звёсьці ў магілу — ■ doprowadzić do
 grobu
 1. курган — kurhan
 2. валатоўка
 капец — kopiec
 Капцы! — Kaput!

46

- А:** дзіва — dziw
 цуд — cud
 цуд уваскрэсьня — cud zmartwychwstania
В: чары — 1. czary
 2. urok
 ■ наслась чары — ■ rzucić urok

урок — lekcja

закляцьце — zaklęcie
 праклён — przekleństwo

- С:** ператварэньне — 1. przemiana
 2. przekształcenie
 3. przeistoczenie

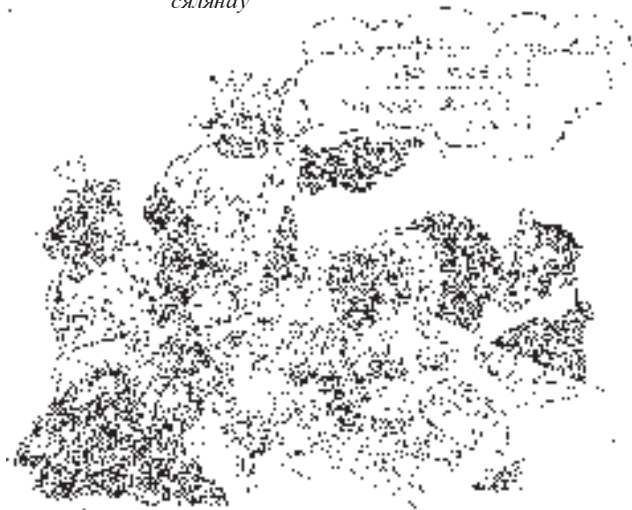
- Д:** варажба — wróżba
 прароцтва — proroctwo

Król Popiel chciał rządzić,
 nikogo o nic nie pytając.

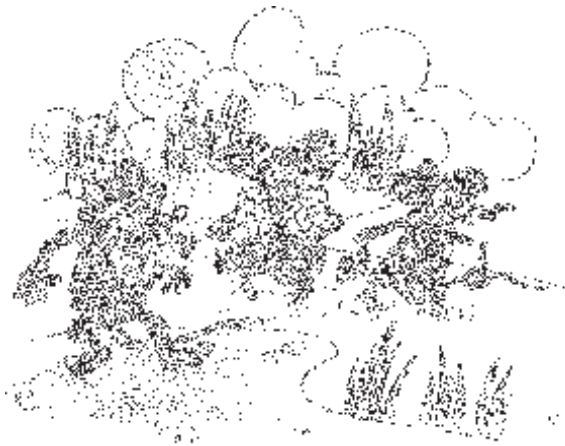

Postanowił więc otruć swych
 stryjów, żeby nie zbuntowali
 przeciwko niemu kmieci¹,
¹сялянаў

i wrzucił trupy otrutych do rzeki.

Ale wylęgly się z nich myszy.
Cała ich gromada wyruszyła do
Kruszwicy, gdzie Popiel mieszkał¹.

Król schronił się w murowanej
wieży, ale i tam go dopadły i
zagryzły.

- 47** **зачараваць** — **zaczarować**
1. **заваражыць** — **urzec**
2. **урачы**
сурочыць — **zauroczyć**
заклясьці — **zakląć**
■ **закляты вораг** — ■ **zażarty wróg**

- 48**
1. **ператварыцца** — 1. **przetworzyć się**
2. **перакінуцца** — 2. **przeistoczyć się**
3. **zamienić się**
з мышы ператварыцца / перакінуцца ў ката
— z myszy zamienić się /
przeistoczyć się w kota
1. **замяніцца** — **zamienić się**
2. **памяняцца**
памяняцца маркамі — zamienić się na znaczki

- 49**
1. **карона** — **korona**
2. **крона** (*чэская грашовая адзінка*)
трон — **tron**
булава — **buława**
скіпэтар — **berło**
1. **жазло** — 1. **laska**
маршальская булава — laska marszałkowska
2. **палачка** — 2. **pałeczka**
■ **чарадзейная палачка** — ■ **laska /**
pałeczka / różdżka czarodziejska
3. **кіёк** — 3. **kijek**
хадзіць з кійком — chodzić o lasce / o kijku
1. **дзяржава** — 1. **jabłko** (*сымбаль*
каралёўскае ўлады)
2. **паństwo**
магутная дзяржава — potężne państwo

- 50**
1. **спадарства** — **państwo** (*пра мяіанае*
таварыства асобаў жаночага і мужчынскага полу)
шаноўнае спадарства — szanowni państwo
2. **вы**
Дзе вы былі? — Gdzie państwo byli?

- 51**
А: **чарадзей** — **czarodziej**
чарадзейка — **czarodziejka**
чараўнік — **czarownik**
чараўніца — **czarownica**
В: **вядзьма** — **wiedźma**
вядзьмак / вядзьмар — **wiedźmin**
Баба Яга — **baba jaga**
С: **маг** — **mag**
чарнакніжнік — **czarnoksiężnik**
Д: **варажбіт** — 1. **wróżbita**
2. **wróżbiarz**
варажэя — **wróżka**
вяшчун — **wróż**
Е: **прарок** — 1. **prorok**
2. **wieszcz**
празорца — **jasnowidz**

чорт лазáты

чорт лысы

(żart. przekleństwa)

52

д'ябал — diabel

■ увасабленье д'ябла — ■ diabel wcielony

■ д'яблава сёмя — ■ diabelskie nasienie

чорт — czart / czort

■ адзін чорт — ■ jeden diabel

■ Дзе цябэ паўдня чорт / ліха / нячысты дух носіць? — ■ Gdzie cię diabli przez pół dnia noszą?

■ Каб цябэ чэрці пабрáлі! — ■ Niech cię diabli porwą!

нешта прапáла — ■ diabel ogonem coś nakrył

■ чэрці пабрáлі — ■ diabli wzięli

■ чэрці вясельле спраўляюць —
o zawierusze

■ вырабляцца, як чорт у рэпе — swawolić

■ сам чорт нагý зломіць — bezład, nieporządek

(żart.) пра васнаваты твар —

■ diabel groch na kimś mlócił

● Усе чэрці адной шэрсці.

● Як чорта ні хрысці, ён кажа: “У балота пусці!” — ● Diablu i woda święcona nie pomoże.

● Як чорт дасць гразь, то й сьвяты ня высушыць.

● Калі чорт захоча, то сам зяц у стрэльбу скоча.

● Co pagle, to po diable.

нячысьцік — kusy

люцыпар — lucyfer

антыхрыст — antychryst

сатанá — szatan

53

А: ліха — lichy

■ гуляць у пот-лішку — bawić się w

cetno i lichy

■ К чорту! — ■ Do licha!

● Не будзі ліха, пакуль яно ціха. — Nie budź licha, kiedy śpi.

В: 1. дамавік — skrzat

2. (nep.) малéча

С: лясун — duch leśny

гном — krasnoludek

русáлка — rusalka

Д: 1. вадзянік — wodnik

2. (astr.) Вадаліў

54

А: 1. пачвара — 1. potwór

2. страхоцьце — 2. dziwolak

3. страшыдла — 3. straszyno

В: васіліск / базылішак — bazyliszek

■ позірк васіліска — ■ spojrzenie bazyliszka

55

скарб — skarb

васіліск / базылішак — bazyliszek

чорт паласаты

■ diabeł wenecki — франт

закапаны скарб — zakorpany skarb
 знайсці скарб — odnaleźć skarb
 зьберагчы скарб — przechować skarb
 шукальнікі скарбаў — poszukiwacze skarbów

56

пáпараць-квѣтка — kwiat paproci
 квѣтка шчáсьця — kwiat szczęścia

57

А: лёс — los
 ■ абра́нец лёсу — ■ wybraniec losu
 доля — dola

В: 1. уда́ча — pomyślność
 2. памі́снасьць 3. посьпех
 жада́ю ўда́чы — życzę pomyślności

Wędruje po leśnych drózkach
 Szyszkowa leśna wróżka.
 — Mam z żołądzi kapturek,
 Mam z brzeziny kosturek!
 Mam włosy z drzewnych porostów,
 No i las kocham po prostu!

¹kiü

Krasnoludek, wszakże wiecie,
 To najmniejszy człeczek w świecie
 I nie straszy ani trochę,
 A nad wszystko dzieci kocha!
 Krasnoludek różny bywa:
 Jeden Polny — ode żniwa,
 Drugi Pszczeli: rządzi ulem.
 Ten był Jagodowym Królem.

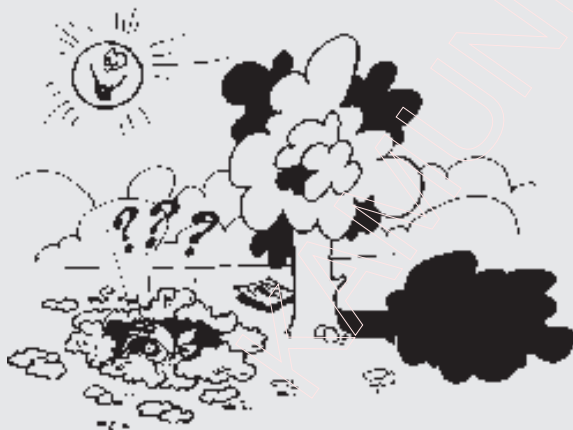
* jagodowy — чарнічны

— Цяпер я ведаю, дзе шукаць скарб, — пад цёнем старога дрэва! — Teraz już wiem, gdzie mam szukać skarbu! Pod cieniem starego drzewa.

— Вось яно, запавётнае месьце! — Otóż w tym tajemnym miejscu!

— Дзіўна, чаго гэта сонца так пачэ? І дзе золата? — Hm! Dlaczego słońce tak pali? I gdzie jest złoto?

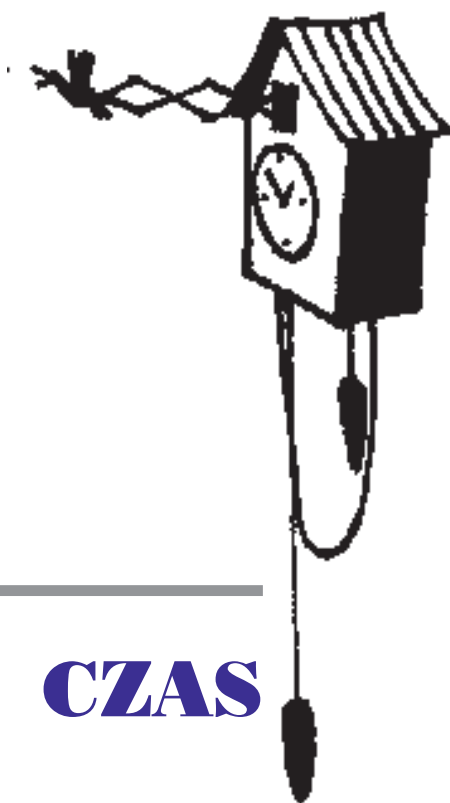
— І як гэта я не здагадаўся прыхапіць кампас? Эх, маё вы скарбы, маё вы сьлёзы! — Dlaczego nie pomyślałem, żeby wziąć ze sobą kompas? Ech, moje skarby — moje łzy!

с: шчасьце — szczęście

якое шчасьце, што... — całe szczęście, że...
спазнаць шчасьце — doznać szczęścia
шчаслівы канец — szczęśliwy koniec
давесьці да шчаслівага канца —
doprowadzić do szczęśliwego końca

Усё мінае, — сказаў мудрэц,
і ўсе зь ім згадзіліся.
Аднак засьмяяўся непадалёку дзіцёнак,
і ўсе, азірнуўшыся, успомнілі:
і настае.

KAMUNIKAT.org

ЧАС - CZAS

mgnienie — імгнэньне
okamgnienie — вокамгнэньне
mig — міг (адзін раз маргнуць вокам)
moment — момант
momencik — мамэнцік
sekunda — сэкунда
 ■ **ułamek sekundy** — ■ доля сэкунды
minuta — хвіліна
chwila — 1. хвіля
                   2. хвіліна
chwileczka — хвілінка
kwadrans — чвэрць (гадзіны) /
 квадра́нец

ról godziny — паўгадзіны
godzina — гадзіна
dzień — дзень
noc — ноч
doba — сўткі
w ciągu doby — аднўя сўткі
tydzień — тўдзень
kwartał — кварта́л
półrocze — паўгодзьдзе
semestr — сэмэстар
rok — год
pięćdziecioletnie — няцігодзьдзе

jeden rok — адзін год
dwa lata temu — два гады таму
sprzed lat — з даўніх часоў

Pe lat ma twój ojciec? — Колькі гадоў твайму бацьку?
Coś się przytrafiło komuś raz w życiu
 — ● Давялося чарвяку на вяку!

— Прабацьце, каторая гадзіна?

— Дзясятае стагодзьдзе да нашай эры, сыноч!

dekada — дэка́да
dziesięciolecie —
 дзесяцігодзьдзе
ćwierćwiecze — чвэрць ве́ку
półwiecze — паўве́ку
wiek — 1. век
                   2. узрост

stulecie — стагодзьдзе
tysiąclecie —
 тысячагодзьдзе
era — э́ра
epoka — эпо́ха
wieczność — ве́чнасьць
wiekiistość —
 спрадвэ́чнасьць
wszechczas —
 ве́каве́чнасьць

59 1. час — czas

2. часіна

нядобрая часіна — niedobre czasy

■ Парá / час éхаць. —

● Komu w drodze, temu czas.

прошлы час — czas przeszły

цяпéрашні час — czas teraźniejszy

бúдучы час — czas przyszły

у даўнюю часіну / за даўнім часам —

dawnymi czasy / za dawnych czasów

За размоваю бяжыць час. — Czas upływa na rozmowie.

парá — pora

парá сьнедаць — pora na śniadanie

1. пэ́рыяд — okres

пэ́рыяд пасьпява́ньня — okres dojrzewania

2. прамéжак ча́су

у / за гэты пэ́рыяд — w tym okresie

60

A: przeszłość — 1. прошласць

2. мінуўшчына

żałować przeszłości — шкадава́ць мінуўшчыны

3. даўніна

■ zabytki przeszłości — ■ помнікі даўніны

w przeszłości — у міну́лым

■ świadkowie przeszłości — ■ сьведкі

мінуўшчыны

B: 1. dzieje — факты гісторыі

2. historia

historia nowożytna — новая гісторыя (з XV ст. да нашых дзён)

starożytność — старажытнасьць

1. prehistoria — гісторыя

дапісьмовай пары́

2. pradžaje

praczasu — прастары́я часы́

61

teraźniejszość — 1. цяпéрашнасьць

w teraźniejszości — цяпéр / у цяпéрашні час

2. надзэ́ннасьць

współczesność — суча́снасьць

aktualność — 1. актуáльнасьць

2. сьвэ́жая / апошняя навіна́

aktualności kulturalne — апошнія навіны

культуры

62

przyszłość — 1. бúдучыня

2. пры́шласць

perspektywa — пэ́рспэ́кты́ва

63

zawsze — заўсэ́ды / заўжды́

niemal / prawie zawsze — амáль заўсэ́ды

■ raz na zawsze — раз і назаўсэ́ды / назаўжды́

Nie zawsze jest w życiu święto. —

● Не заўжды́ як на Дзяды́.

wciąż — усё яшчэ́

nadal — па-ранейшаму́

dalej — далéй

1. bez końca — 1. бясконца́

powtarzać bez końca — бясконца́ паўтара́ць

2. w nieskończoność —

2. у бясконцасьць / бязьмэ́жжа

Czas dłuży się w nieskończoność. — Час

ця́гнецца бясконца́ / ў́ бясконцасьць.

wiecznie — вэ́чна

64

A: wiekowy — 1. ве́кавы́

2. (жарт.) стары́

wiekowa dama — старáя да́ма

B: wieczny — вэ́чны

wiekuisty — ве́кавэ́чны

wiekuisty spokój — ве́кавэ́чны спако́й

odwieczny — адвэ́чны

C: ponadczasowy — пазача́сны

65

A: zaraz — за́раз

1. teraz — цяпéр

jak nie teraz to różniej — як не цяпéр, дык

пазьне́й / ● не цяпéр, дык у чацьвэ́р

2. obecnie

3. aktualnie

obecnie / aktualnie pracuję w szkole — цяпéр

я працую́ ў́ школе

■ w tej chwili — ■ у гэты момант

B: w tym czasie — 1. у гэты час

2. тымча́сам

66

A: już — ужо́

B: dopiero co — то́лькі што́

dopiero co przyszedł — то́лькі што́ прыйшоў

chwilowo — на хвілі́нку

chwilowo wyszedł — ё́н выйшаў на хвілі́нку

C: 1. póki — паку́ль

póki co — паку́ль што́

2. na razie

Na razie niech wszystko pozostanie tak jak było. — Паку́ль што́ хай усё застае́цца так, як было́.

Na razie, przyjacielu! — Паку́ль, дру́жа!

67

na stale — 1. на ста́ла

2. назу́сім

na zawsze — назаўжды́ / назаўсэ́ды

68

A: wreszcie — урэ́шце

nareszcie — нарэ́шце

pod koniec — 1. пад кане́ц

2. напры́канцы́

pod koniec lipca — пад кане́ц / напры́канцы́ лі́пеня

ostatecznie — 1. канчатко́ва, да апошня́й ступе́ні

2. пад кане́ц

3. у рэ́шце рэ́шт

Ostatecznie ustąpiłem. — Пад кане́ц я саступіў / У рэ́шце рэ́шт я саступіў.

1. na koniec — напасьлэ́дак

powiedzieć na koniec — сказа́ць напасьлэ́дак

2. na ostatek

В: ото — вось / во

Oto nasz dom. — A вось і наш дом.
Oto masz! — Вось табé й маеш!

otóz — вось жа / дык вось

● Otóz to właśnie! — Нарэшце тое,
што трэба!

69

А: pędko — хутка
szybko — 1. шпáрка
2. борзда

biec szybko — бéгчы шпáрка / борзда
Leć szybciej! — Гані шпáрчэй /
баржджэй!

żwawo — жва́ва

rychło — 1. хутка
2. ра́на

■ **rychło w czas** — (жарт.)
запозна

В: pilnie — пільна / тэрмінова

natychmiast — зараз (жа)

1. bezzwłocznie — неадкладна
2. niezwłocznie

wnet — 1. імгнэнна
2. адразу (ж)

Powiedział i wnet odszedł. — Ён сказаў
і адразу ж пайшоў.

С: 1. niebawem — неўзабаве

2. wkrótce

3. niedługo

Niedługo będziemy mieszkać razem. —
Неўзабаве мы заживём разам.

Д: niedługo — нядоўга

Trwało to wszystko niedługo. —
Працягвалася гэта нядоўга.

■ **za pasem / na progu** — ■ **на парозе**
Zima za pasem. — На парозе зіма.
■ **ani się spostrzec...** — ■ **не агледзіся, як...**

70

А: nadoczny — w przeddzień

napярэдні — 1. w przededniu

napярэдні выбараў — w przededniu
wyborów

2. w wigilię (гл. таксама разьдзел
"Святы")

napярэдні святаў — w wigilię świąt

В: загадзя — zawczasu

папярэдне — uprzednio

71

А: 1. нядаўна — niedawno / od
niedawna

нядаўна стаў настаўнікам — niedawno /
od niedawna został nauczycielem

2. кагадзё

ня так даўно — nie tak dawno

В: учора — 1. wczoraj

2. w dniu wczorajszym

Спадэр Малюскэвіч заўсёды мэрыў пабáчыць кіга.
Pan Maluškiewicz **zawsze** marzył o tym, aby zobaczyć
wieloryba.

Доўга ладаваў ён сваё сўдна.
Długo ładował on swój statek.

— Нарэшце — адшываю!
— Wreszcie odpływam!

— Здаёцца, я вяслую ўжо цэлую вéчнасьць.
— Wydaje mi się, że wiosłuję w nieskończoność.

— Няўжо выспа? Хутчэй да бэрага!
— Czyżby to była wyspa? Do brzegu **jak najprędzej!**

— Цяпер адпачну!
— Teraz sobie odpoczne!

Запозна ўгадаў спадар Малоськэвіч пра кіта...
Za różno przypomniał sobie pan
Maluskiewicz o wielorybie...

— Больш ніколі ў жыцці не пакіну сушы!
— Nigdy więcej w życiu nie porzucę lądu!

год таму / лётась — rok temu
два гады таму — dwa lata temu
дзэсяць гадоў таму — dziesięć lat temu

72

даўно — dawno
здаўна — od dawna
здавён-даўна — od dawien dawna

73

A: często — часта
co chwila — штохвіліну /
штохвілінна
co krok — на кожным кроку
coraz — штораз
coraz to — з кожным разам
B: nierzadko — нярэдка
nierzaz — ня раз
niejednokrotnie — неаднакроць
częstokroć — часьцяком
gęsto — густа
często-gęsto — часта-густа
C: kilkakrotnie — некалькі разоў
parokrotnie — пару разоў
D: 1. wielokrotnie — 1. шмат разоў
2. wielokroć — 2. шматкроць
3. powielokroć
■ nie raz i nie dwa — ■ ня раз і
ня два

74

A: 1. czasowy — часовы
2. tymczasowy
■ rząd tymczasowy — ■ часовы ўрад
chwilowy — хвілінны
doraźny — неадкладны
przedwczesny — заўчасны
B: przemijający — 1. хуткаплынны
2. недаўгавечны
krótkotrwały — 1. кароткі
2. кароткатэрміновы
krótkotrwały wyjazd — кароткі /
кароткатэрміновы ад'езд
C: przejściowy — пераходны
■ okres przejściowy — ■ пераходны
пэрыяд
sezonowy — сэзонны

75

A: 1. czekać — чакáць
czekać na dworcu — чакáць на вакзале
2. oczekiwać
Czego po nim oczekiwałeś? — Чаго ты ад
яго чакáў?
doczekać się — дачакацца
B: spodziewać się — спадзявацца
C: niecierpliwić się — ■ траціць цярп-
лівасьць

76

A: **śpieszyć się** — сьпяшацца
pedzić — імчаць
 ■ **pedzić na leb na szyję** —
 ■ **імчаць на скрут / на злом галавы**
mknąć — імкnúць
lecieć — ляцець
gnać — гнаць
ganiać — ганяць
 pedzić na rowerze — ганяць на ровары
uganiać się — ганяцца
 uganiać się za pieniędzmi — ганяцца за грашыма

B: **przyspieszyć** — прысьпéшыць
 wydłużyć krok — прысьпéшыць крок /
 хадú

77

zdażyć — пасьпéць
 zdażyć na czas — пасьпéць у парú

78

A: **spóźnić się** — спазьніцца
 spóźnić się o kwadrans — спазьніцца на
 пятнаццаць хвілін
opóźnić się — 1. запазьніцца
 2. прыпазьніцца

B: **przeciągać się** — зацягвацца
 Obiad przeciąga się. — Абéд зацягваецца.

79

A: **zwlekać** — зацягваць (*час, раіэньне*
i da т.п.)
 Długo zwlekał. — Доўга марúдзіў.

marudzić — марúдзіць
grzebać się — корпацца

● **Nie pali się do roboty.** — Работы
 яму не гарыць / ня рупіць.

● **Zbieraєцца, як голы ў крапіву.**

B: **zalegać** — зава́льваць
 Niesprzedany towar zalega na półkach. —
 Непрада́дзеным таварам зава́леныя
 паліцы.
 ■ **zalegać z pracą** — ■ зава́льваць
 пра́цу

Z E G A R

— Jak się zegarowi powodzi?
 — Owszem, niczego, chodzi.
 — Podobno śpieszy się o trzy minuty?
 — Owszem, jest trochę zepsuty.
 Zegarek w duchu klnie,
 Bardzo mu to nie w smak.
 Chciał by powiedzieć: “Nie!”
 A mówi: “Tak-tak, tak-tak, tak-tak”.

C: **opóźnić** — замарúдзіць

D: 1. **odłożyć** — адклясьці

2. **odroczyć**

odroczyć wyrok — адклясьці прысúд

80

zegar / zegarek — гадзіннік

Zegarek mi się różni / śpieszy. — Мой
 гадзіннік адстае / сьпяшаецца.

budzik — будзільнік

klepsydra — 1. пясочны гадзіннік

2. абвэстка аб сьмерці, якую разь-
 вешваюць на горадзе

czasomierz — храномэтар

1. **sekundomierz** — сэкундамер

2. **stoper**

81

sekundować — 1. падтрымліваць

2. дапамагаць, падыгрываць,

тураваць у сьпéвах

3. быць сэкундантам

82

A: **wskazówka** — 1. стрэлка (*гадзінніка або*
прыбора)

2. указаньне

sekundnik — сэкундавая стрэлка
 гадзінніка

zegarek z sekundnikiem — гадзіннік з
 сэкундавай стрэлкай

B: **cyferblat** — цыфэрблят

tarcza — 1. цыфэрблят

tarcza zegarowa — гадзіннікавы цыфэрблят
 tarcza telefoniczna — тэлефонны дыск

2. шчыт

SEKUNDOWAĆ:

дапамагаць, падыгрываць,
тураваць у сьпéвах

быць сэкундантам

Гадзіннікавыя майстры

Два гадзіннікавыя майстры ў напай вёсцы.
 У аднаго — боты жоўтыя, як з воску,
 У другога — чорныя, са шпорамі;
 У аднаго фрак бэлы, з чырвонымі поламі,
 У другога — чорны, у сінюю палоску,
 І толькі ў абодвух надзёты
 Аднолькавыя вогненныя бароты.

Ноччу на птушкафэрме,
 Зарослай гавылой ды пірнікам,
 Калі ўсе сьпяць,
 Яны правяраюць гадзіннікі.
 — Дванаццаць! — загалёкае Чорны.
 — Ку-ку-ды, кум, загнуў! — запярэчыць Бэлы.
 — Дванаццаць, паглядзі на шлях зорны!
 — Безь пяці хвілін яшчэ, не будзі сьвет цэлы!

83 zegarmistrz — гадзіннікавы майстар

Żółw¹ chciał jechać koleją²,
 Lecz koleje nie tanieją,
 Żółwiowi szkoda pieniędzy:
 “Pójdę pieszo, będzie prędzej³”.

¹чарапаха
²чыгункай
³хутчэй

Przepraszam, która jest godzina? —
Скажыце, калі ласка, каторая гадзіна?

godzina dwunasta, zero-zero — дванáццаць нуль-нуль
punkt dwunasta — роўна дванáццаць
południe — поўдзень / дванáццаць гадзін дня
dwunasta w nocy — дванáццаць гадзін ночы
rólnoc — поўнач

*Spotkamy się dokładnie / równo o dwunastej / w południe / o północy.
Спатка́емся роўна а дванáццатай / апоўдні / апоўначы.*

godzina dwunasta trzydzieści — дванáццаць гадзін трыццаць хвілін /
дванáццаць трыццаць
wół do pierwszej — палова на першую

Zobaczmy się o wół do pierwszej. — Пабáчымся а палове на першую.

godzina dwunasta piętnaście / kwadrans po dwunastej / piętnaście po
dwunastej — дванáццаць (гадзін) пятна́ццаць (хвілін) / чвэрць на
першую / пятна́ццаць хвілін на першую

godzina dwunasta dwadzieścia — дванáццаць гадзін два́ццаць хвілін
dwadzieścia po północy / dwadzieścia po dwunastej — два́ццаць
хвілін на першую

za kwadrans pierwsza / za piętnaście pierwsza — бяз чвэрці гадзіна
dwunasta czterdzieści pięć — дванáццаць сорак пяць

za dziesięć pierwsza — безь дзесяці гадзіна
dwunasta pięćdziesiąt — дванáццаць пяцьдзя́сят

Spotkamy się ZA... — Сустрэ́немся ПРАЗ...
ZA ..... zamykamy sklep. — ПРАЗ ..... мы зачыня́ем кра́му.
Przyjść ..... minut PRZED rozpoczęciem seansu. — Пры́йсьці ЗА ..... хвілін ДА пачатку сэ́ансу.
Czynne od godziny ósmej do godziny dziewiętnastej. —
Адчы́нена з васьмі да дзевятна́ццаці гадзін / з восьмай да дзевятна́ццатай.
Jestem umówiony na siódmą. — Я дамові́ўся на сем гадзін / на сёму́ю.

Zgadnij! Агдадай!

Бéлая кабы́ла ўвесь сьвет абудзі́ла.

Дзень

Чорная карова ўвесь сьвет пабаро́ла.

Ноч

84

A: **jutrzenka** — 1. зорка Вэнэ́ра / заранка / зарані́ца / дзяньні́ца
2. золак

jutrznia — ютра́нь (*ра́нішня*
malitwa)

świtanie — сьвіта́ньне / сьвіта́нак

brzask — золак

świt — дасьвѣ́цьце / досьві́так
wstać o brzasku / o świcie — устаць
на досьві́тку / на дасьвѣ́цці

luna — за́рыва

zorza — за́ра

B: **jasność** — 1. ясна́та
2. відна́та

światło — сьвя́тло

światło dnia — дзѣ́ннае сьвя́тло

C: **ranek** — ра́нак
poranek — ра́ніца
rano — ра́ніцо́ю / ра́ніца́й
jutro rano — заўтра ра́ніца́й

85

A: **dzień** — дзень
w dniu dzisiejszym — сѣ́ньня
w ciągu dnia — на праця́гу дня
Który jest dzisiaj? / Którego dzisiaj mamy? — Які сѣ́ньня дзень?
Dzisiaj jest dwudziesty pierwszy lipca. — Сѣ́ньня два́ццаць пе́ршага лі́пеня.
w dzień — удзѣ́нь

B: **przedpołudnie** — час да абѣ́ду
południe — поўдзѣ́нь
w południe — апоўдні

porołudnie — час пасья́ абѣ́ду

Mam wolne porołudnie. — Пасья́ абѣ́ду маю вольны час.

86

A: **wieczór** — ве́чар

wieczorem — 1. ве́чарам

w letni pogodny wieczór — лѣ́тнім пагодным ве́чарам

2. увѣ́чары

Wieczorem udają się do przyjaciół. — Увѣ́чары я іду да сяброў.

Spotkamy się jutro wieczorem. — Сустрѣ́немся заўтра ўвѣ́чары.

B: **zmierzch** — змрок

zmrok — пры́цемкі

szarość — сүто́ньне

■ **szara godzina** —

■ ша́рая / шэ́рая гадзі́на

C: **cień** — цѣ́нь

w cieniu — у цѣ́ню

zaćmienie — зацьме́ньне

zachód — за́хад

ciemno — цѣ́мра

ciemność — 1. цѣ́мнатá

2. ця́мрэ́ча

3. по́цемкі

D: **czerní** — 1. чарна́та

2. чарно́цьце

87

A: **noc** — ноч

posą — ноччу

w posy — уначы́

B: **rólnoc** — поўнач

o rólnocy — апоўначы

КАПЯЛЮ́Ш

Лепш ня кра́тай, лепш ня руш

Мой дзіра́вы капялю́ш.

Падаба́ецца — надзѣ́нь,

Але толькі на дзень.

Раз надзѣ́нь¹, два надзѣ́нь.

Куды хочаш, туды дзѣ́нь².

¹włóż

²podziej

TYDZIEŃ

Tydzień dzieci miał siedmioro.
 “Niech się tutaj wszyscy zbiorą!”
 Ale — przecie nie tak łatwo
 Radzić sobie z liczną dziatwą:
Poniedziałek już od **wtorku**

Poszukuje kota w worku,
Wtorek **środe** wziął za brode:
 “Chodźmy sitkiem czerpać wodę”.

Czwartek w górze igłą grzebie
 I zaszywa dziury w niebie.
 Chcieli pracę skończyć w **piątek**,

A to ledwie był początek.
 Zamyśliła się **sobota**:
 “Toż dopiero jest robota!”

Poszli razem do **niedzieli**,
 Tam porządnie odpoczęli.
 Tydzień drapie się w przedziałek¹:
 “No, a gdzie jest poniedziałek?”
 Poniedziałek już od wtorku
 Poszukuje kota w worku —
 I TAK DALEJ

¹Чухае памыліцу

88

przedwczoraj — **заўчора**
wczoraj — **учора**
 wczoraj wieczorem — учора ўвечары
dziś / dzisiaj — **сёньня / сягонья**
 / **сяньня**

89

A: **w owym roku / owego roku** —
сёлета
tegoroczny — **сёлетні**
 Zima tego roku jest słotna. — Зіма сёлета
 выдалася адліжная.
B: **w ubiegłym roku / ubiegłego roku** —
лётась
ubiegłoroczny — **лэташні**
jutro — **заўтра**
pojutrze — **паслязаўтра**

90

wczorajszy — **учорашні**
dzisiejszy — **сёньняшні**
 dzisiejszy solenizant — сёньняшні імяніншнік
 dzisiejsza solenizantka — сёньняшняя
 імяніншніца
jutrzejszy — **заўтрашні**

S Ł O Ń C E

Niebo jest szare jak ogon mysi¹,
 Szare jak wróble zmokniętych pióra.
 Na nitkach deszczu nad miastem wisi
 Ponura chmura.
 Szara godzina wcześniej przychodzi,
 Szare tygodnie są i miesiące,
 Wszyscy pytają, starzy i młodzi:
 — A gdzie jest słońce?
 “Pretensje do mnie są nie w porę,
 Przed zarzutami się obronię.
 Ja przecież zawsze urlop² biorę
 Jesienią.

Po sezonie.”

¹як мышыны хвост
²адпачынак

91

A: **dzień powszedni** — 1. **бўдзень**
 2. **будзённы дзень**
dzień roboczy — **працоўны дзень**
B: **powszedniość** — **будзённасць**
 powszedniość życia — будзённасць жыцця
codziennosc — **штодзённасць**
C: **powszedniec** — **прыядацца /**
■ набіваць аскому, станавіцца
будзённым
 Spowszedniały / przejadły się mu zabawy. —
 Прыліся яму забавы.

92

dzień wolny — **выхадны**
 Dzisiaj jest niedziela — dzień wolny. —
 Сёньня нядзеля — выходны.

wyjściowy — 1. **выхадны**
 garnitur wyjściowy — выходны гарнітур
 2. **зыходны**
 punkt wyjściowy — зыходны пункт

święteczny — **святочны**

93

tydzień — **тыдзень**
 w tym tygodniu — на гэтым тыдні
 ubiegłego tygodnia / w ubiegłym tygodniu —
 мінулым тыднем / на мінулым тыдні
 co tydzień — штотыдня / штотыдзень

94

kalendarz — **каляндар**
 kartka z kalendarza — лісток календарá
data — **дата**
 data urodzin — дата нараджэньня / народзінаў

Który jest dzisiaj [dzień]? —
 Які сёньня дзень? Якая сёньня дата?
 Dzisiaj jest czwartek. Сёння чацьвэр. /
 Dzisiaj jest piąty wrzesnia —
 Сёння пятага верасня.

ДЗЕДАЎ КАЛЯНДАР

Календароў не было ў той час,
Тады пра гадзіньнік ня ведалі ў нас.
Гадзіньнікам сонца служыла на небе,
Вось гэтак вылічвалі час, калі трэба.
Яно на зямліо пасылала прамёньні,
Падлічвалі час тады лёдзі па ценю.

А маці палёньнямі дні падлічала —
Штодзень на палёне за комінак клала,
Канчаючы тыдзень на сёмым палёне;
А зь пёршага зноў пачынала лічэньне.
Мой бацька сем косак¹ на грыве каняку
Заплётваў — пра тыдзень пражыты ў
адзнаку.

¹warkoczyków

W którym roku się urodziłeś? —
У якім годзе ты нарадзіўся?

95

kronika — хроніка / кроніка
rocznik — 1. гадавік
rocznik pisma — гадавік часопісу
2. хроніка / кроніка

średniowieczne roczniki / kroniki —
сярэднявечныя летапісы / кронікі
3. год стварэньня, год нараджэньня
Z którego jesteś rocznika? — Зь якога ты
году?

96

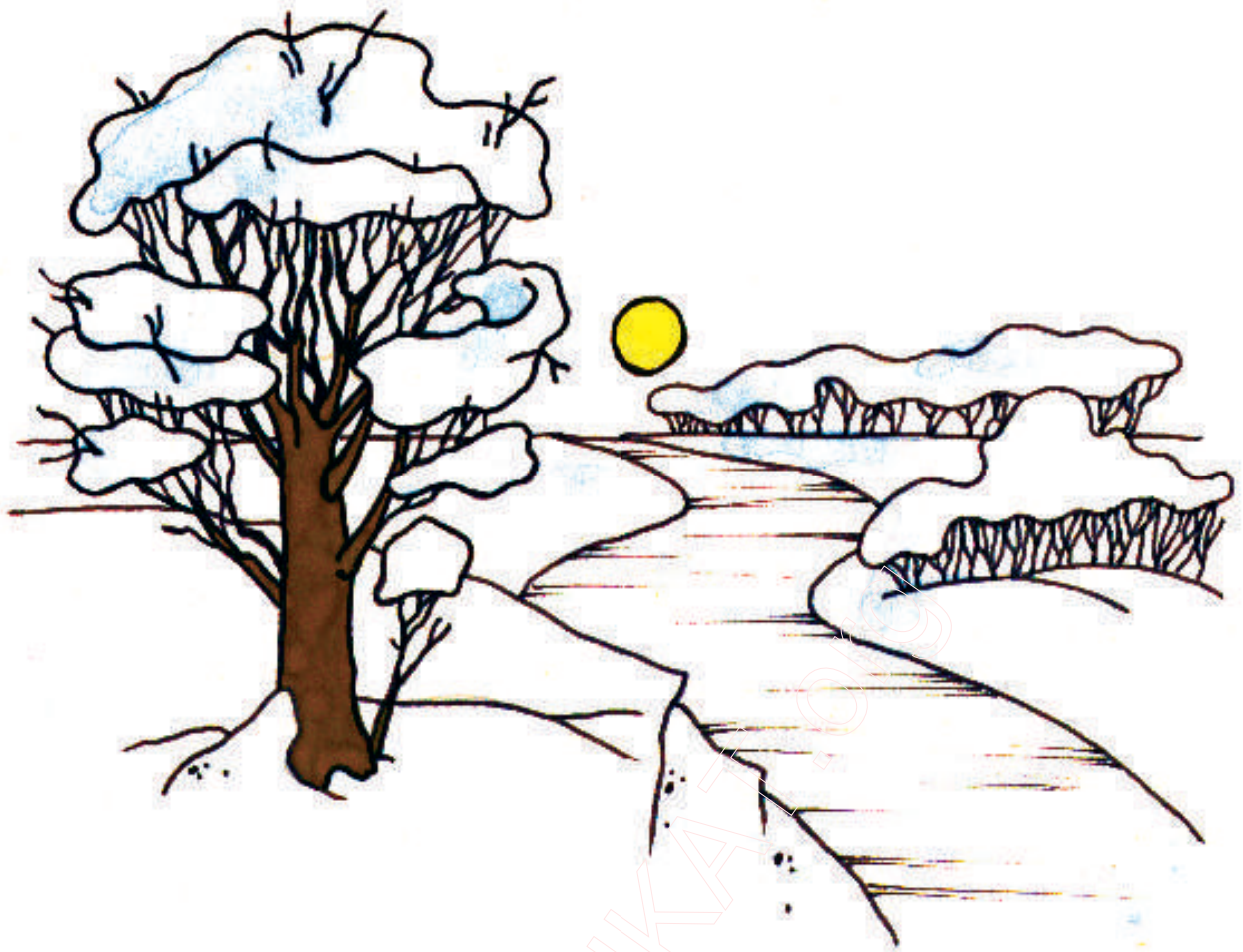
pora roku — парá году

sezon — сэзон
**pora pierwszego śniegu, pierwszych
mrozów** — зазімак
zima — зіма
przedwiośnie — прадвёсьне
wiosna — вясна
lato — лёта
■ **babie lato** — ■ бабіна лёта
jesień — восень

97

zimowy — зімовы
wiosenny — 1. веснаві / вясновы
2. (паэт.) вёсьні / вясньняны
letni — лётні
jesienny — восеньскі

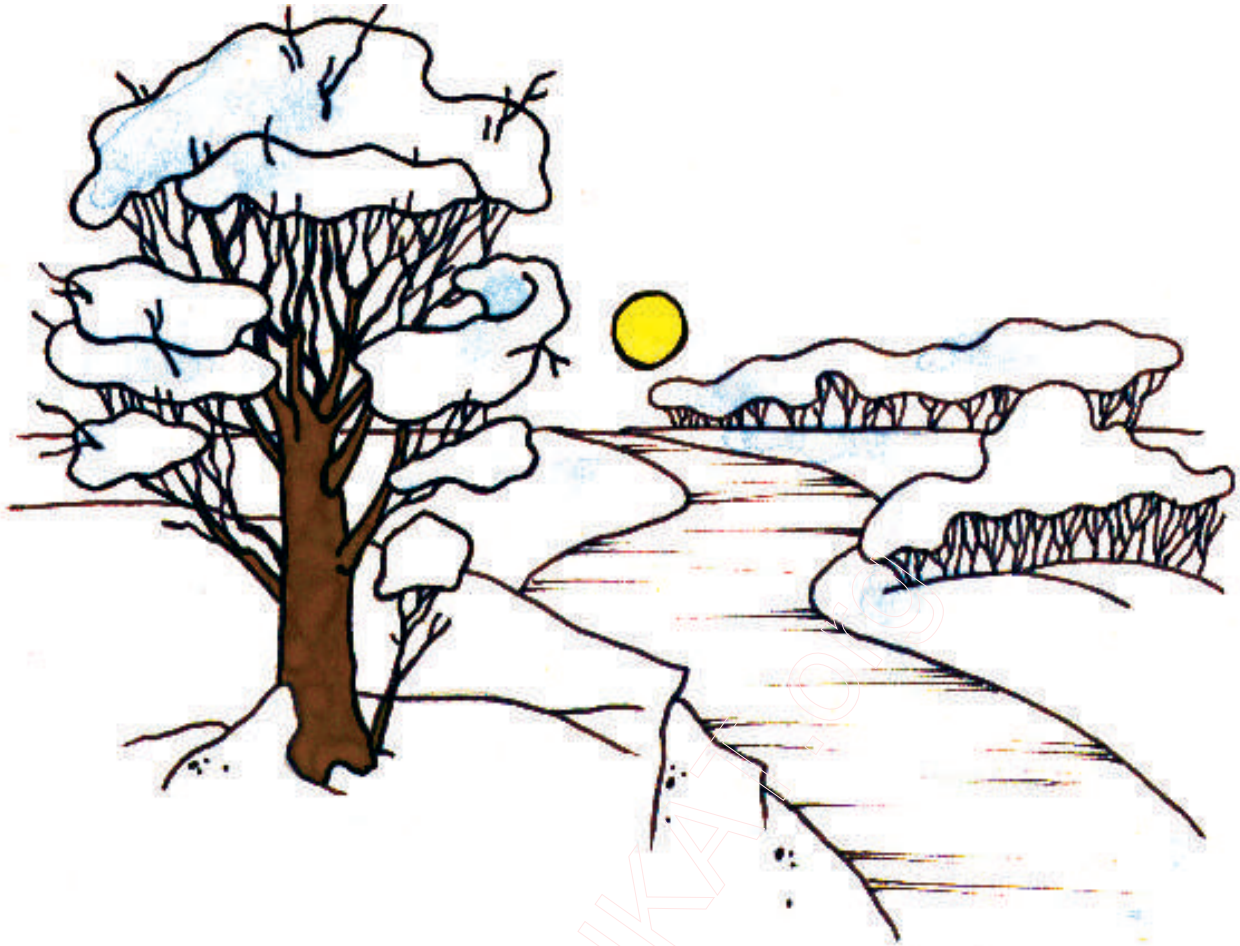

POGODA — НАДВОР'Е

98

klimat — клі́мат

pogoda — 1. надвор'є

prognoza pogody — прагноз надвор'я

2. пагода

Piękny zachód słońca wróży pogodę. —

Прыгожы захад сонца абячае пагоду.

3. спакой

Miał pogodną twarz. — Твар у яго быў спакойны. Pogoda ducha. — Душэўны спакой.

Ty tylko łzy nie roztracaj¹,
Dziś nawet małe dziecko wie:
Pogoda jest dla bogaczy,
Dla niebogatych są **prognozy** złe.
¹не распускай нііні

99

A: **powietrze** — павётра

atmosfera — атмасфэра

B: **warunki atmosferyczne** —

атмасфэрныя ўмовы

front atmosferyczny —

атмасфэрны фронт

C: **wyż** — антыцыклён (абшяр
высокага павётранага ціску)

niż — цыклён (абшяр нізкага
павётранага ціску)

D: **obłok** — воблака

fruwać w obłokach — луняць у аблоках

chmura — хма́ра

E: **rozpogodzenie** — праясьнёньне

zachmurzenie — 1. хма́рнасьць

2. воблачнасьць

zachmurzenie duże i umiarkowane —

моцная й сярэдняя хма́рнасьць

rochmurność — пахму́рнасьць

G:

wilgoć — вільгаць

wilgotność — вільготнасьць

100

1. **duszność** — духата́

2. **duchota**

zaduch — задуха́

upał / upały — гарачыня́

żar — 1. жар

2. сквар

spiekota — сьпёка́ / сьпякота

słońce — сонца

w słońcu — на сонцы́ / на санцапёку

101

niepogoda — непагода́ / непагадзь

chłód / zimno — холад́ / халадэ́ча

Straszny chłód / strasznie zimno. —

Страшэ́нны холад́ / страшэ́нная халадэ́ча.

mroz — мароз

śnieg — сьнег

słota — слата́

1. **chlapa** — хля́па / хлю́па

2. **plucha**

chlapawica / chlapanina — хлю́пота

odwilż — адлі́га / адле́га

roztopy — макр'эча

102

deszcz — дождж

pada = pada deszcz / śnieg = ідзе дождж / сьнег

dżdży = pada deszcz

schronić się przed deszczem — схав'ацца ад даждж'у

opady — ап'адкі

kapanina — кап'эж

mżawka — імж'а

szaruga / ulewa — зал'эва
zalewa — заліўка, марына́д

103

A: burza — б'ура

sztorm — шторм

V: potop — патоп

powódź — паводка

C: grad — град

gradobicie — градабой

D: szron — ш'р'ань

S Z R O N

Stoi w sadzie jabłonka

Cała w białych koronkach.

Spytała ją jedna z wron:

— Czy to koronki?

— Nie. Szron.

104

burza — навал'ніца

błyskawica — бліскавіца

piorun — пярун

grzmot — 1. гром

grom oklasków — гром воплескаў

2. грымоты

wyładowanie atmosferyczne —

атмасф'эрны разра́д

tęcza — вясёлка

■ Перуноў мост

105

zamieć — з'амень

zadymka — мяц'эліца

zadyma — 1. мяц'эль

2. в'улічная дэманстра́цыя

zawieja — зав'ея

śnieżyca — сьнегавіца

kurzawa — мэрыва (сьнегу ці пылу)

zawierucha — завіру́ха

wichura — віху́ра

Над л'эсам, над садам дзікім
Дожджык забалбатаў,
І ўсп'іхнулі раптам гваздзікі
У н'этрах абм'ытых траў.
Ц'эпльыя кроплі скачуць
Па залацістай лазе;
Дожджык — “цароўна пла́ча”,
Сонца ў кожнай слязэ.

DESZCZ

Kiedy na deszczu

Deszcz sam przemoknie,

Chce wejść do domu.

Słyszysz, jak stuka:

— Wpuść mnie, proszę,

Bo się rozplęnę...

Dajcie

Parasol,

Stare kalosze

I

Aspirynę!

106

A: wiatr — в'ецер

Dmie / wieje wiatr. — Дзьме / в'ее в'ецер.

wietrzyk — в'ётрык

wietrzysko — в'ятры́ска

V: powiew — пав'еў

podmuch — подых

C: 1. przeciąg — 1. скразьня́к

2. przewiew — 2. пройма

D: bryza — брыз

pasat — пасат

cyklon — цыклён

tajfun — тайфун

huragan — ураган

Huragan to jest wiatr,
Co cierpi na manię wielkości...

wicher — віхор

kapuśniaczek —

1. ■ кап'усны дождж

2. ■ цыганскі дождж

3. ■ грыбны дождж

4. ■ грыбасей

5. ■ дожджык

“цароўна пла́ча”

Везла хмара цёплы дождж
 У вялізным возе.
 Зачапўся воз за корч
 Над глыбокім возерам.
 Нахілўся поўны воз —
 Долу дождж закапаў,
 Бўццам рой
 Сярдзітых вос
 Расцьвяліў хто раўгам.
 Спахапіўся дзядзька Гром:
 Вось бяда якая!
 Стопудовым тапаром

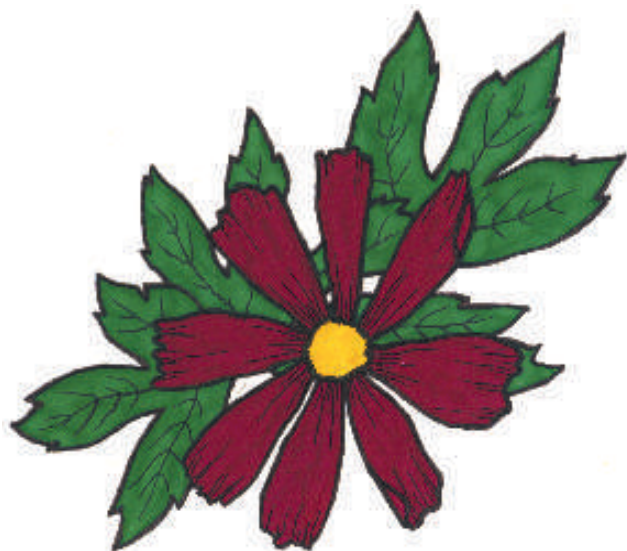
Палі забівае.
 Ну стараўся — бух ды бух,
 Так, што збіў у пух абўх.
 Ды паклаў адмённы мост,
 Новы і прыгожы.
 Цёраз возера наўпрост
 Хмара ёхаць можа!
 Гром сваёй рабоце рад,
 Толькі вась пацёха —
 Воз пусты...
 Па дождж назад
 Хмара зноў паёхала.

РАСЬЛІНЫ — ROŚLINY

краска / кветка — kwiat

107

А: расьліна — roślina

1. зёлка — 1. ziółko

2. зэлье — 2. ziele

зёлкі — zioła / ziółka

заварыць зэлак — naparzyć ziół

піць зёлкі — pić zioła

В: 1. зэлень — zieleń

2. зеляніна

Зэляня — Zielarnia

С: травá — trawa

108

А: 1. кветка — kwiat

2. цьвет

яблыневы цьвет — kwiat jabłoni

вэрас у самім цьвэце — wrzosa w pełnym rozkwicie

kraska --- сiваваронка

цьвет навúки — kwiat nauki

3. квет

чырвоная кветка ма́ку / чырвоны квет

ма́ку — czerwony kwiat maku

садовая кветка — kwiat ogrodowy

водар кветак — woń kwiatów

дарыць кветкі — darować kwiaty

4. краса́ка

лясная краса́ка — kwiat leśny

сiваваронка — kraska

В: 1. кве́цень — kwiecie

2. кве́цьце

Чаромха абсыпаная бэлай кве́ценьню / бэлым кве́цьцем. — Czeremcha obsypana białym kwieciami.

красаві́к — kwiecień

Квiеciеń — plecień,
Bo przeplata
Trochę zimy, trochę lata.

Красаві́к ішоў сялом,
Грэў прасторы ласкаю,
Дзе махне ён рукавом —
Луг сьмяецца **краскамі**.

С: суквэ́цьце — kwiatostan

109

1. пупы́шка — pączek

Лопуюцца пупы́шкі. — Pączki pękają.

2. бутон

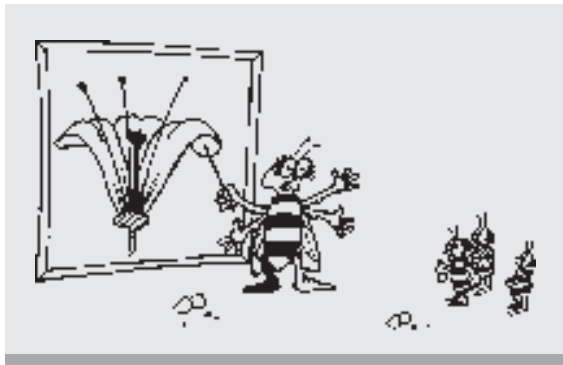
бутон рúжы — pączek róży

3. пончы́к

салодкія пончы́кі — słodkie pączki

1. бутон — pąk

2. пупы́шка

110

1. **пялёстак** — **płatek**
пялёсткі рамонку — płatki rumianku
  2. **шматок**
■ Пайшло як на масьле. — ■ Poszło jak z płatka.
  3. **лўстачка**
кроіць сыр тонкімі лўстачкамі — kroić ser na cienkie płatki / plasterki
  4. **хлапяк**
хлапякі сьнегу — płatki śniegu
1. **слупок** — **słupek**
  2. (бат.) **пладнік** / **таўкачык**
  - тычынка** — **pręcik**
  - пылок** — **pyłek**

111

1. **квітнёць** — **kwitnąć**
2. **цьвісьці**
3. **красаваць** / **расаваць**
Квітнёюць на лўзе краскі. / Цьвітуць на лўзе краскі. / Красуюць на лўзе кветкі. — Kwitną kwiaty na łące.

112

- А:** **зародак** — **zależek**
Зародкі пасля апыленьня ператвараюцца ў насёньне. — Zależki po zapyleniu przekształcają się w nasiona.
- завязь** — **zależnia**
- насёньне** — **nasiono** / **nasiona**
(l. mn.)
- сёмя** — **siemie**
- В:** **расада** — **rozsada**
пáрастак — **kiełek**
Расьліны пускаюць пáрасткі. — Rośliny wypuszczają kiełki.
- С:** **рунь** — **ruń**

113

- А:** **прарасьці** — **zakiełkować**
- В:** **зарунэць** — **porosnąć runią**
зарунэлае поле — porośnięte runią pole
- утравэць** — **porosnąć trawą**
- зазелянёць** — **zazielenić się**
- С:** **азеляніць** — **zazielenić**

114

расьці — **rosnąć**

Drzewo rośnie, rośnie, rośnie,
Aż wyrośnie nad zarośle.

в́ырасьці — **wyrosnąć**
зарасьці — **zarosnąć**

Дарога зарасла травой. — Trawa zarosła drogę / Droga zarosła trawą.

зарослы твар — zarośnięta twarz

1. **зáрасьці** — **zarośle**

2. **зáрасьнік**

схавáцца ў зáрасьцях / зáрасьніку — ukryć się w zaroślach

115

ліст — 1. **liść**

чаранок ліста — ogonek liściowy

2. **list**

заказны ліст — list polecony

рэкамендацыйны ліст — list referencyjny

áркуш — **arkusz**

ліст / áркуш папэры — arkusz papieru

лісток — **kartka**

1. **улётка** — **ulotka**

2. **лістоўка**

лісьце / **лісьцэ** — **liście**

зялёнае лісьце / лісьцэ — zielone liście

лістота — **listowie**

116

лістоўны — **liściasty**

лістоўныя лясы — lasy liściaste

117

лістапад — 1. **listopad**

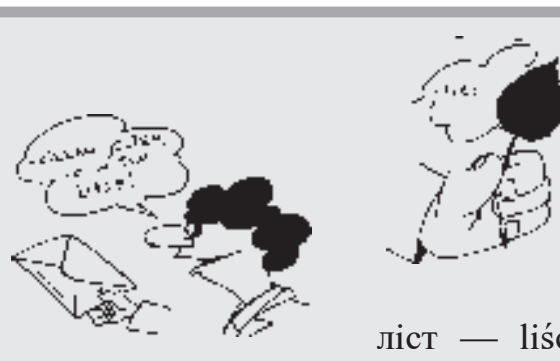
Сёньня першага лістапада. — Dzisiaj jest pierwszy listopada.

2. **opadanie liści**

Рана пачаўся сёлета лістапад. — Tego roku wcześniej zaczęły opadać liście.

ліст — list

ліст — liść

Wyrośło w lesie drzewo potężne¹,
Twarde, wysmukłe i niebosiężne.
¹магутнае

Raz przyszli drwale², drzewo zrabali,
Bardzo się przy tym naharowali...
²дрывасёкі

118

A: дрэ́ва — drzewo

B: 1. драўні́на — drewno
2. пале́на

C: **корань** — 1. korzeń
■ **в́ыразаць пад корань** —
■ **вусіаць в ріе́н**
2. rdzeń

корань слова — rdzeń wyrazu

стры́жань — rdzeń

стры́жань камя́ — rdzeń pnia

кара́ньчык — korzonek

кара́ньне — (zbiorowe pojęcie) korzenie

D: **пень** — pień

Лес сьсёклі, тырча́лі толькі пні́. — Las
ścięto, sterczały tylko pnie / pniaki.

1. **камéль** — pień

2. **ствол**

гонкі камéль тапо́лі — wysmukły pień
topoli

3. **пчалі́ная кало́да**

ствол — 1. **pień**

бéлыя ствалы́ бяроз — białe brzozowe pnie

2. **szyb**

ствол ша́хты — szyb kopalniany

lufa — 1. **ствол** 2. **ру́ля**
lufa karabinu — ствол / ру́ля карабіну

корч — karcz

E: **сук** — 1. **śęk**

2. **konar**

сучок — sęczek

галі́на — gałąź

зялёны́я галі́ны — zielone gałęzie

галі́нка — gałązka

вершалі́на — wierzchołek

119

сукава́ты — sękaty

кара́насты — *mający olbrzymie korzenie*

кара́насты дуб

каржакава́ты — krępy

каржакава́ты мужы́к — krępy chłop

120

укара́ніцца — ukorzenieć się

121

прасéка — poręba

карчові́шча — karczowisko

122

A: **las** — лес

gaj — гай

zagajnik — пералéсак

bór — бор

puszcza — пу́шча

knieja — гушча́р

ostęp — чашчо́ба

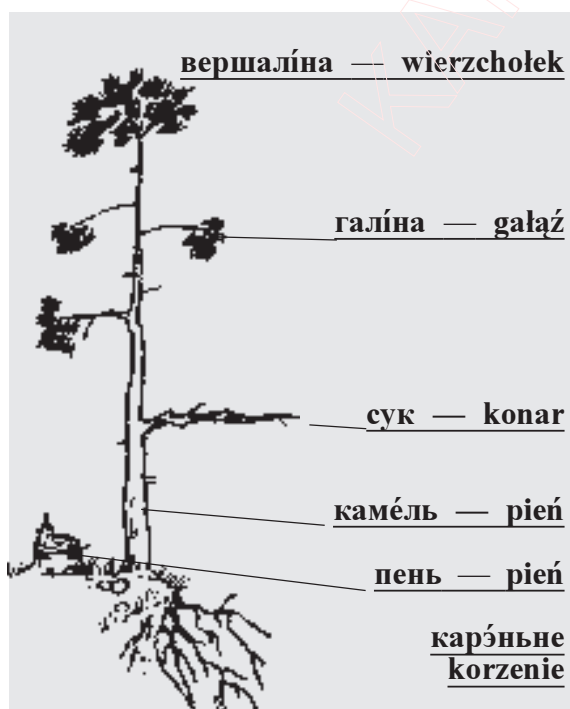
B: **matecznik** — 1. **лясны́я нётры** /

лясны́я нётра

2. **ма́тачнік**

3. **гадава́льнік**

4. **каморка** для
пчалі́най ма́ткі

Усё, што было, і ўсё, што часам сьніцца,
Забуду ў лесе, дзе, як той капёж,
Як споры дожджык, аблятае гліца,
І шум яе парывісты, як дождж.
Зноў бранзавёюць шышкі на ялінах,
Зноў восень у бярэзніках ляжыць...

Сястра мая бяздольная, асіна,
Апошняю лістогай не дрыжы.
Лістоты маля, але трэба верыць
Ў жыццё, каханьне і ў вясны піры,
Пачуўшы нават мёрны гук сякеры
У пасівелым восеньскім бары.

1. **młodnik** — маладнёк
młodnik chwojowy — хваёвы маладнёк
2. **młode pokolenie ludzi lub zwierząt**
Падростае бойкі маладнёк.

c: **tajga** — тайга
dżungla — джунглі

123 **шышка** — szyszka
(i)гліца — igliwie
густая ігліца — gęsta warstwa igliwia

124 **sośnina** — 1. сасьняк
2. сасоньнік
3. *сасновая драўніна*
4. *галінкі сасны*
хвоя — choina / sosna
стромкая хвоя — wyniosła choina
хвойнік — choina
прадзірацца праз густы хвойнік —
przedzierać się przez gęstą choinę
ёлка — świerk
1. **ялінка** — choinka
ялінка, упрыгожаная бліскаўкамі —
choinka ustrojona świecidełkami
2. **сасонка** ці *іншае хваёвае дрэўца*
chojніак — хвайняк
świerczyna — 1. ёльнік
2. яліна
jedlina — 1. піхта
2. піхтавы лес

125 **dębina** — дубняк
1. **kij dębowy** — дубіна
2. (*przen.*) **głupiec**
dąbrowa — дуброва
dąb — дуб
malować coś na dąb — пафарбаваць
нешта пад дуб

126 **olszyna** — 1. алешнік
2. алешына
osiczyna — асіньнік

127 **brzezina** — 1. бярэзіна
2. бярэзнік
brzeźniak — беразьяк

128 **brzoza** — бяроза

sok brzozowy —
бярозавік

■ даць бярозавай
кашы /
■ накарміць
бярозавай кашай
— wychłostać

129 **osika** — асіна
olcha — вольха / алешына
jarzębina — арабіна / рабіна
aronia — чарнаплодная рабіна
klon — клён
sok klonowy — кляновік

ZGADNIJ! АДГАДАЙ!

■ даць дуба — umrzeć

Віса вісіць, а хода ходзіць.
żołędź — жолуд
zielone żołędzie — зялёныя жалуды

Хвопчча¹, хвопчча дождж,
Воўк схаваўся ў хвопчч.
Хвост² пад хвапччом,
А сам пад дажджом.

¹хвастаць — *bic*

²хвост — *ogon, chwast*

КОЦІКІ

Сонца гне вясёлы сук,
Сьпее,
Быццам яблык.
Я за пазухай нясу
Коцікаў азяблых.
Кожны коцік во такі,
Мяккі і ня драпкі.
Коцікі-вербавічкі,
Пакажыце
Ляпкі.

topola — таполя
lipa — ліпа
kasztan — каштан
grab — граб
buk — бук

130

wierzba — вярба
wierzba płacząca — ніцяя вярба
wierzbina — вярбіна
wiklina — 1. вербалоз
2. вербалозіна

1. **kotka** (*wierzby*) — коцік (*вярбы*)
2. **bazia**
Włożyć bukiet bazi do wazonu. —
Паставіць букэт коцікаў у вазу.

131

А: **krzew / krzak** — куст
krzewina — 1. кустоўе
2. хмызьняк

В: **gąszcze** — гушчэча
gęstwa — гушча
gęstwina — гушчыня
kępa — 1. кўпіна
2. кўпа (*дрэваў, хмызьняку*)

С: **żywoplot** — жываплот

132

sitowie — сiтнєг
szuwaru — з́арасьнікі (*а́эру / чароту / трысьнягу*)
tatarak — а́эр
trzcina — 1. трысьнєг
trzcina cukrowa — цукровы трысьнєг
2. чарот
osoka — асака́
ostnica — 1. кавыль
2. былнєг
3. чарнобыль

133

róża — рўжа
glóg — 1. глог
2. шыпшы́на

О Беларўсь, май шыпшы́на,
зьялёны ліст, чырвоны цьвет!
У вєтры дзікім не загінеш,
чарнобылем не зарасьцєш.

1. **bez** — бэз

2. **lilak**

Lilak kwitnie nie tylko liliowo, ale i biało. —
Бэз цьвіцє ня толькі
лілейнымі, алє й бєлымі квєткамі.

kalina — калі́на

jawor — я́вар

jaśmin — язьмiн

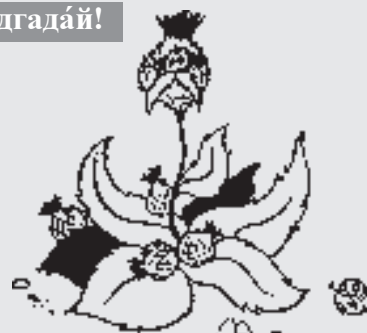
wrzos — вє́рас

czereemcha — чаромха

134

wilcze lęko — воўчае лы́ка
wilcza jagoda — воўчыя я́гады
skrzyp — хвопч

Zgadnij! Адгада́й!

Стаiць дзед пры дарожцы,
усiм чапляе па брошцы.

łopuch / łopian — 1. лопух
2. дзядоўнік
3. дзед

135

я́гада — jagoda
малiны — maliny
ажы́ны — jeżyny
парэ́чкі — porzeczka
чорныя парэ́чкі — czarna porzeczka
чырвоныя парэ́чкі — czerwona porzeczka
агрэ́ст — agrest
брусні́цы — borówki / brusznice
чарні́цы — borówka czernica /
czarne jagody
суні́цы — poziomki
дурні́цы — borówka bagienna
жураві́ны — żurawiny

пайсьці ў грыбы /
пайсьці па грыбы

rójść na grzyby

— Лісічкі-лісічкі,
Вы — мае сястрычкі?
А можа — дочкі?
Дзе ж вашы хітрыя вочкі?
Скажыце, прашу вас, галубкі,
Дзе хвост ваш, дзе вострыя зубкі?

136

гриб — grzyb

■ **rójść na grzyby** — быць нікуды
ня вартым, звольненым,
вышхнутым аднекуль
Skończyło się na tym, że jej poradzono,
aby sobie **poszła na grzyby**,
gdyż z jej nauki nic nie będzie.

ядомы гриб / добры гриб — grzyb jadalny
неядомы гриб — grzyb niejadalny
атрутны гриб — grzyb trujący

wargi 1. вусны
2. **грыбы** (pogardliwie)

У ноч глядзяць, і чамкаюць **грыбамі**,
І думаюць, што з часам праглынуць.

137

згрыбець — zgrzybieć

138

грибница — grzybnia

месца, дзе растуць грыбы —
grzybowisko

139

грибный — 1. grzybowy

грибный суп — zupa grzybowa

2. grzybny

грибное месца — grzybne miejsce

140

збор грибоў — grzybobranie

грибник — grzybiarz

141

1. grzyb prawdziwy — баравік

2. borowik

3. prawdziwek

1. **koźlarz czerwony** — 1. падасінавік

2. чырвонагаловік

1. **koźlarz** — 1. падбярозавік

2. бабка

zajaczek — махавік

maślak — масьляк

sitarz — рашэтнік

smardz — смаршчок

1. **kurka** — лісічка / лісца

(гл. разьдзел "Жывёльны свет")

2. **pieprznik**

welnianka / mleczej — ваўнянка

mleczej rydz — рыжык

mleczarz — бэлы грузд

krowiak — кабылка

1. **gołabek** — сыраэжка

2. **surojadka**

orieńka — апенька

1. **gaska żółta** — зялёнка

2. **zielonka**

1. **gaska siwa** — падзялёнка

2. **siwuszka**

1. **gąsówka** — фіялётавая радоўка

2. **kania**

czubajka — парасонік

pieczarka — 1. пячурьца

2. шампіньён

1. **purchawka** — 1. порхаўка

2. цыганскі гриб

142

grzyb niejadalny / psi grzyb —

паганы гриб / паганка

muchomor — мухамор

muchomor jadowity — блэдная

паганка / паганка

Zgadnij! Агдадай!

Powiedzcie, gdzie można zdobyć

Gąskę, co nie gęga wcale,

Kurkę, która się nie rusza

I zajaczki w kapeluszach?

(W lesie, to są grzyby)

высакагорны луг у Карпатах —

polonina / hala
hala — вялікае крыватае памяшканьне

143

А: 1. балота — bagno
гразкае непразназнае балота — grzązkie,
nie do przebycia bagno

2. багна

хлюпаістая багна — chlupkie bagno

3. багун

куст багуну — krzew bagna

1. грязь — błoto

гразі па калёна — błota po kolana
абхлюпацца гразёю — zachlapać się
błotem

■ як гразі — bardzo dużo

2. балота

палёскія балоты — Błota Poleskie

В: твань — moczary

дрыгва — 1. trzęsawisko

2. mokradło

■ чортава вока — oparzelisko

С: 1. ціна — muł

2. глей

3. мул (жывёліна)

1. тарфянішча — torfowisko

2. тарфянік

В: імшара — mszyste bagno

імшанік — ocieplone zimowisko
dla pszczoł

144

ра́ска — rżesa

мох — mech

імхом парасло — mchem porosło

145

А: луг — łąka

1. сенакос — 1. błonie (мн.л.)

2. сенажаць — 2. sianokosy

поплаў — łąg

В: 1. паша — pastwisko

2. папác

корм (для жывёлы) — pasza

выган — wygon

С: 1. мурава́ — murawa

2. мурог

зялёны мурог — zielona murawa

146

паляна — polana

1. дзёран — darń / darnina

2. дзірва́н

147

удзірванэлы — zarośnięty trawą

удзірванэлы курган векавечны

148

А: 1. сенакос — sianokosy

2. касьба́

3. касавіца

В: касец — kosiarz

Касі, касá, пакўль расá.

Расá далоў — касцы дамоў.

С: касілка — kosiarka

149

сэна — siano

грэбці сэна — grabić siano

звозіць сэна — sprzątać siano

■ вьйсьці сухім з вады — ■ wykręcić się
sianem

салома — słoma

саломка — słomka

150

саламяны — słomiany

саламяны капялюш — słomiany kapelusz

151

першацьвёт — pierwsnek

пралёска — 1. fiołek

2. przyłaszczka

сон-травá — sasanka

эдэльва́йс — szarotka

канва́лія / лánдыш — konwalia

незабўдка — niezapominajka

вятранка — zawilec

касá — kosa

касá — warkocz

касá — mierzeja

1. дзьмухавец —
1. dmuchawiec
2. mniszek lekarski

манашак — mniszek

братка — bratek
ключык — kluczyk
Przyszła wiosna do lasku
Z kluczykami przy pasku.
A te klucze pachnące
Można znaleźć na łące.

152

1. курасьлёп — jaskier
2. лотаць
званочак — dzwonek
рамонак — rumianek

1. васілёк — 1. bławatek
2. валошка — 2. chaber
хабар — łąrowka

павой — rowój
трыпўтнік — babka lekarska

153

- крапіва — pokrzywa
Апёкса крапівой. — Poparzył się pokrzywami.
палын — piołun
блэкат — blekot
■ Вярзэ, нібы блэкату аб'ёся. —
■ Plecie, niby objadł się biekotu.

154

- лілёя — lilia
гарлачык — 1. lilia
2. grzybień
касач — kosaciec / irys

Дадому, госьцейкі, дадому!
Паелі конікі салому
І каля тьну крапіўу,
І каля саду расаду.

Zgadnij! Адгадай!

(курасьлёп)

Днём і ноччу кўркі
Гуляюць у жмўркі!
Нават пёвень асьлёп,
Бо зацьвіў .....

¹w ciuciubabkę

- тульпан — tulipan
1. нарцыс — 1. narcyz
2. жоўты нарцыс — 2. żonkil
гіяцынт — hiacynt
півоня — peonia / piwonia
мальва — malwa
флёкс — floks
маргарытка — stokrotka
аксамітка — aksamitka
пэту́нія — petunia
вяргі́ня — georginia
хрыза́нтэма — chryzantema / złocień
а́стра — 1. aster
2. gwiazdosz
гвазьдзік — goździk

155

- А: 1. ogród — сад
2. sad
ogród botaniczny — батанічны сад
В: 1. ogród warzywny — (а)гарод
2. warzywnik

Сьцэнамі атулены,
Шкоднікам на злосьць,
Пад акном бабуліным
Дзіўны горад ёсьць.
На зіму руйнуецца
Ён, нібы ў вайну,
Наава будуецца
Кожную вясну.
Не адзін вырастае
Знакаміты род.
З вуліцамі простымі
Горад — агарод.

- ogródek — 1. (а)гародчык
2. паліса́днік

- с: park — парк
1. skwer — гаёк / сквэр
2. zieleńiec

156

- działka — 1. дзяля́нка
2. ле́цішча
3. гра́дка
grzęda — 1. града́
grzędą fasoli — града́ фасолі
grzędą skalną — скалістая града́

2. **сэдала** (у куратніку)

● Daj kurze grzędę, ona: wyżej siędę.

— ● Ня дай Бог сьвінні рог, а мужыку пánства.

grządka — гpадка

klomb — клюмба

1. **kwietnik** — кветнік

2. **rabata**

trawnik — 1. тpаўнік

2. газон

157

1. **szklarnia** — 1. парнік

2. **inspekt**

3. **cieplarnia** — 2. цяпліца

oranżeria — аранжарэя

158

doniczka — 1. вазонны гаршчок
2. вазон

kwiaty w doniczkce — кветкі ў вазоне

kwiaty doniczkowe — вазонныя кветкі

wazon — вáза

wazon kwiatów — вáза кветак

159

А: **owoc** — 1. плод

owoc miłości — плод кахання

■ **owoc zakazany** —

■ забаронены плод

2. **садавіна**

świeże owoce — сьвэжыя плады /

сьвэжая садавіна

В: **grono** — 1. гронка

2. **кола** (людзей)

grono nauczycieli — кола настаўнікаў

kiść — гронка

kiść jarzębiny — гронка рабіны

jabluszek — яблычак

■ **trafić w jabluszek** — ■ пацэліць у яблычак

reneta — рэнэт

antonówka — антонаўка

С: **jabłkowy** — яблычны

163

jabłecznik — сьдар

164

wiśnia — вішня

165

wiśniowy — вішнёвы

166

wiśniówka — вішнёўка

167

grusza — (i)гpуша (у зн. "дpева")

rozłożysta grusza — раскідзістая гpуша

gruszka — (i)гpушка (плод) / (i)гpушка

śodka gruszka — салодкая гpушка / гpушка

168

gruszkowy — гpушавы

gruszkowy kompot — гpушавы ўзвар

gruszkowaty — гpушападобны / гpушаваты

gruszkowata głowa — гpушападобная / гpушаватая галава

169

śliwa — сьліва (у зн. "дpева")

śliwka — сьліўка (пам'янішальнае ад "сьліва")

2. **сьліва** (у зн. "плод")

śliwka suszona — чарнасьлівіна

śliwki suszone — чарнасьліў

170

śliwkowy — сьлівовы

171

1. **morela** — абрыкос

2. **morelka**

morele suszone — курага

172

morelowy — абрыкосавы

173

brzoskwinia — пэрсік

174

brzoskwiniowy — пэрсікавы

160

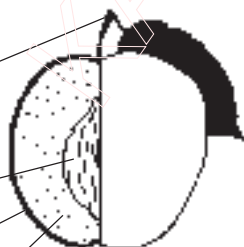
szypułka — чаранок

ogonek — хвосцьцік

pestka — костка

skóra — скурка

miąższ — мякаць

161

drzewo owocowe — пладовае дрэва

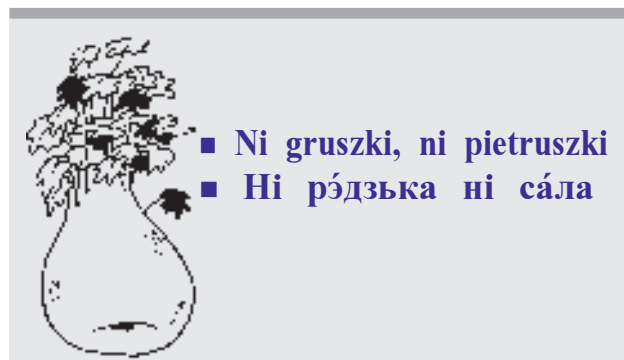
162

А: **jabłoń** — яблыня

jabłonka — яблынька

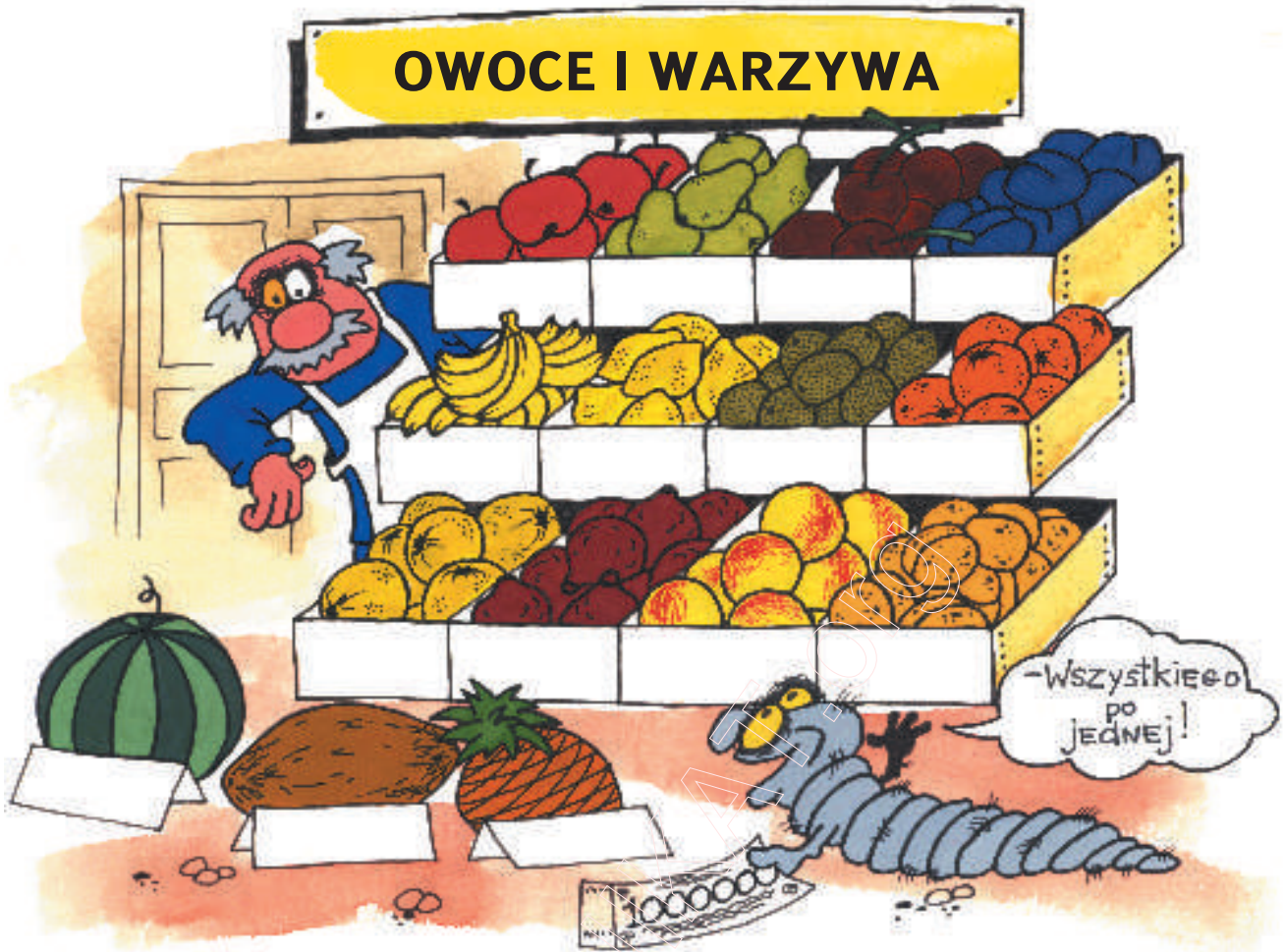
В: **jabłko** — яблык

■ **galka oszpa** — ■ вочны яблык

■ **Ni gruszki, ni pietruszki**

■ **Ni ródzka ni сала**

175

winogrona — **вінаград**
 dojrzałe winogrona — сьпэлы вінаград
rodzynki — **разынкi**
winna latorośl — **вінаградная лаза**
wino — 1. **віно**
 czerwone wino — чырвонае віно
 2. **вінаградная лаза** / **вінаград**
 sadzić / uprawiać wino — садзіць /
 вырошчваць вінаград / вінаградную лазу
 3. **ВІНЫ** (масць у картах)

winnica — **вінаграднік**

176

cytrus — **цытрус**
cytryna — **цытрына** / **лімон**
pomarańcza — **апэльсін**
 1. **mandarynka** — **мандарын**
 smaczne mandarynki — смачныя мандарыны
 2. **mandaryn**
 chytry chiński mandaryn — хітры кітайскі мандарын
grejpfrut — **грэйпфрут**

177

granat — 1. **гранат** (*камень і плод*)

zjeść granat — з'єсці гранат

2. **сінь, сіні колер**

granat nieba — сінь нябёсаў

3. **граната**

przeciwrancerny granat — процітанкавая граната

granatowiec — **гранат** (*дрэва гранату*)

granatowiec — **сінець**

W oddaleniu granatowiął las. — У аддаленыні сінёў лес.

178

granatowy — 1. **гранатавы**

granatowa bransoletka — гранатавы бранзалёт

2. **сіні**

granatowy garnitur — сіні гарнітур

179

granatnik — **гранатамёт**

180

banan — **банан**

ananas — **ананас**

paraaja — **папая**

mango — **манга**

kiwi — **ківі**

daktyl — 1. **фінік**

2. **дактыль** (*вершаваны памёр*)

1. **daktylowiec** — **фінікавая пальма**

2. **palma daktylowa**

Wędrowali bardzo długo
W wielkiej i serdecznej zgodzie,
Aż ujrzeli białe miasto
W **daktylowych palm** ogrodzie.

181

arbuz — **кавўн**

W owocarni arbuz leży
I złośliwie pestki szczyrzy.
Zamknij buzię, arbuzie!

dynia / bania — **гарбўз**

melon — **дыня**

182

ORZECH — (Г)АРЭХ

laskowy — **лясны**
kokosowy — **какосавы**
ziemny — **земляны**
włoski — **грэцкі / валоскі**

łupać orzechy — лупіць / калоць арэхі

● **Смачны жабэ гарэх, ды зубоў няма.**

WARZYWA

Położyła kucharka na stole

kartofle,

buraki,

marchewkę,

fasolę,

kapustę,

pietruszkę,

selery

i groch.

Och!

Zaczęły się kłótnie,

Kłóca się okrutnie,

Kto z nich większy

A kto mniejszy,

Kto ładniejszy,

Kto zgrabniejszy:

Kartofle?

Buraki?

Marchewka?

Fasola?

Kapusta?

Pietruszka?

Selery

czy groch?

Ach!

Nakrzyczały się ze strach.

Wzięła kucharka —

Nożem ciach!

Pokrajała, posiekała:

kartofle,

buraki,

marchewkę,

fasolę,

kapustę,

pietruszkę,

selery

i groch —

I DO GARNKA!

183

orzechowy — арэхавы

184

jądro — ядро

skorupa — 1. шкарлупіна
2. шкарлупіньне

185

1. warzywa — (а)гародніна
2. jarzyny
powalijka — першая, ранняя гародніна /
навіна

186

А: strąk — струк
kaczan — качан
kolba — катэх (кукурузы)
bulwa — 1. клубень
2. тапінабур

główka — галоўка

В: nać / natka — 1. бацьвіньне
2. націна
3. цяўнік
nać / natka pietruszki — націна
пятрўшкі
nać / natka marchewki — бацьвіньне
морквы
nać kartoflana — бульбоўнік
botwina / nać buraczana —
бурэчнік
nać rzodkwi — радзькоўнік

187

А: włoszczyzna — 1. гародніна,
ужываная як прыправа
2. італьянская мова
Piękna włoszczyzna. — Прыгожая
італьянская мова.

В: pietruszka — пятрўшка
seler — сальдэрэй / салэра
koper — кроп
kminek — кмен

С: cebula — 1. цыбуля
2. цыбуліна
cebulka — 1. цыбулька
2. цыбулінка
szczyriorek — 1. пёркі цыбулі,
часныку
2. зялёная цыбуля

dymka — сявок

por — парэй

czosnek — часнык
z czosnkiem — з часныком

Д: marchew — морква
marchewka — моркаўка

188

salata — салата
rzodkiew — рэдзька
rzodkiewka — радзьска

ogórek — (а)гурок

kwaszony / kiszony ogórek — кіслы /
квашаны агурок / гурок

kiszeniak — квашонік

pomidor — памідор

papryka — перац

189

1. groch — 1. гарох
2. peluszka — 2. паляві гарох
strąk grochu — струк гароху
grochy — гарохі
suknia w grochu — сукенка ў гарохі
■ groch o ścianę — ■ гаролам аб сьцэнку
1. bób — боб
2. bober

■ zadać komuś bobu — ■ задаць некаму
гароху / перцу
przejsć ciężką próbę, przetrwać na granicy
wytrzymałości — ■ жалезнага бобу зьесьці

fasola — фасоля

soja — соя

kukurydza — кукуруза

190

kukurydziany — кукурузны

191

1. kapusta — капу́ста
kiszona kapusta — квашаная капу́ста
2. kapuśniak (zupa z kapusty)
brukselka — брусэльская капу́ста
kalafior — кветачковая капу́ста
brokuła — браколі
karczoch — артышок

192

kapuściany — капу́сны

193

А: ziemniaki — караняплоды
В: ziemniaki / kartofle — бульба

Zgadnij! Адгадай!

Між агуркамі, буракамі —
Казі зь зялёнымі рагамі.

■ **kartofle w mundurkach** —

■ **бульба ў мундзірэх**

kartofle piure — бульбяное шорэ

kartofelek — **бульбінка**

młode kartofelki — маладая бульба

С: **burak** — **бурак**

buraki cukrowe — цукровыя буракі

buraki pastewne — кармавія буракі

zupa buraczkowa — **буракі**

Д: **rzepa** — **рэпа**

brukiew — **бруква**

194

1. **ziemniaczany** — **бульбяны**

mała ziemniaczana — **бульбяны**

крухмал

2. **kartoflany** — **бульбяны**

1. **zupa kartoflana** — **булён**

2. **bulion**

195

buraczany — **бурачны**

liście buraczane — бурачныя лісты

buraczkowy — **бурачковы**

buraczkowy kolor — бурачковы колер

burakowy — **бураковы**

196

А: **pole** — **поле**

puste pola — голыя палі

w polu — у полі

łany — **гоні**

łany żyta — жытнёвыя гоні

1. **poletko** — **палётак**

2. **pole**

pole oziminy — азімы палётак

piwa — **ніва**

zagon — 1. **загон**

zagon lnu — загон лёну

2. (састар.) **набэг**

zagony tatarskie — тагарскія набегі

В: **kartoflisko** — **бульбянішча**

1. **rżysko** — **(і)ржышча**

2. **ściernisko**

nieużytki — **няўдобіца**

С: **odłóg** — **аблог / аблога**

obleżenie — **аблога**

Ziemia leży odłogiem. — Зямля ляжыць аблогам / аблогаю.

obleżenie miasta — аблога горада

ugór — **папяр**

Д: **rola** — **ральля**

bruzda — **баразна**

Е: **miedza** — 1. **мяжа**

2. **узьмэжак**

przystanać na miedzy — спыніцца на ўзьмэжку

3. **узьмэжжа**

na miedzy — на мяжы / на ўзьмэжку / на ўзьмэжжы

rolna miedza — палявая мяжа / узь-

мэжак / узьмэжжа поля / палявы

ўзьмэжак

granica — **мяжа**

granica państwowa — дзяржаўная мяжа

na granicy rozprasy — на мяжы роспачы

197

А: **gospodarstwo** — **гаспадарка**

1. **gospodarstwo rolne** — **сельская гаспадарка**

2. **rolnictwo**

В: **kolchoz** — **калгас**

1. **pegieer** — **саўгас**

2. **sowchoz**

С: **plantacja** — **плянтацыя**

ferma — **фэрма**

rancho / ranczo — **ранча**

fazenda — **фазэнда**

198

А: **gleba** — **глэба**

grunt — **грунт**

В: **czarnoziem** — **чарназём**

szaroziem — **шэразём**

glina — **гліна**

1. **piasek** — **пясок**

2. **piach**

199

А: 1. **апрацоўваць** — **uprawiać**

апрацоўваць зямлю — uprawiać rolę

2. **вырошчваць**

вырошчваць бульбу — uprawiać kartofle

3. **займацца**

займацца спортам — uprawiać sport

В: **араць** — **orać**

ару — orzę

арэш — orzesz

арэ — orze

аруць — orzą

баранаваць — **bronować**

сеяць — **siać**

сею — sieję

ён сеяў — siał

садзіць — **sadzić**

саджу — sadzę

сэдзіш — sadzisz

угнойваць — **nawozić**

паліваць — **polewać**

палоць — **pleć / plewić**

паліо — piełę

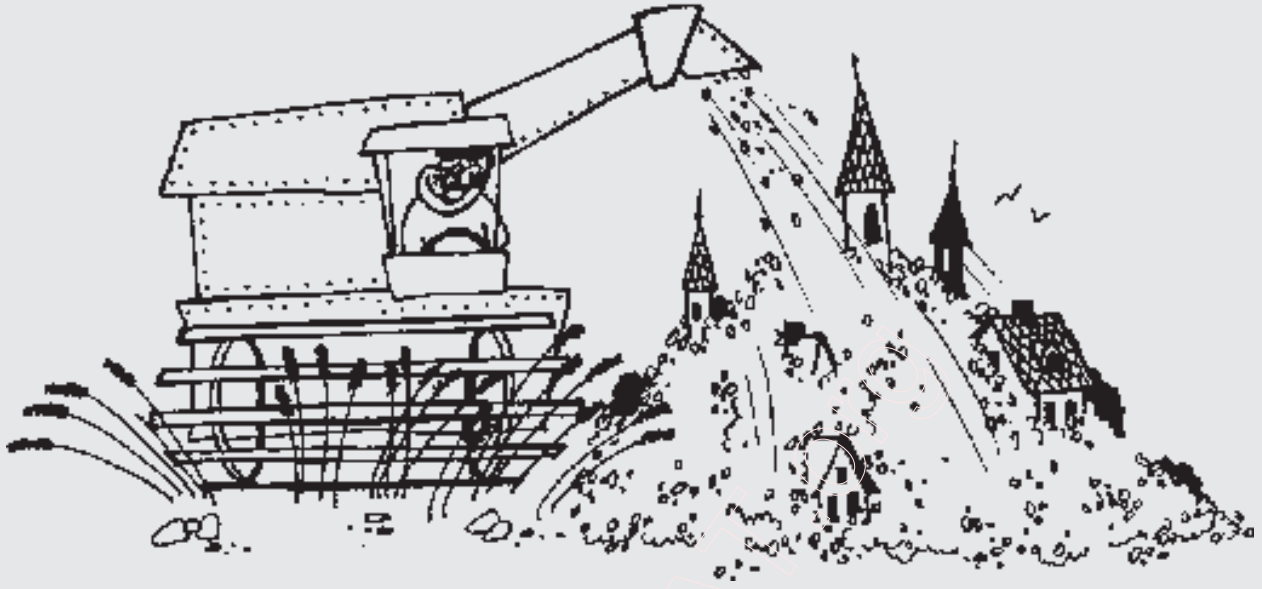
полеш — pielesz

палі — piel

палоў — peł

палолі — pełli

■ умалотны год — urodzajne lato

- с:** зьбіраць — zbierać
 зьбіраць плён — zbierać plony
 прыбіраць — sprzątać
 зьбіраць збажыну — sprzątać zboże
 прыбіраць у пакоі — sprzątać w pokoju
 жаць — żąć

жну — żnę
жнеш — żniesz
жні — żnij
жаў — żąf
жала — żęła
жаты — żęты

- малаціць — młócić
 малоць — mleć
 малоць збожжа на мукы — mleć zboże na mąkę

200

- А:** 1. апрацоўка — uprawa
 апрацоўка зямлі — uprawa roli
 2. вырошчваньне
 вырошчваньне буракоў — uprawa buraków
В: ворыва — orka (гл. разьдзел
 "Жывёльны свет")
 сяўба — 1. siew
 2. siejba
 3. zasiew
 праполваньне — wypielenie

- с:** жніво — żniwa
Д: зажыткі — uroczyste obchody
 пачатку жнів
 дажыткі — dożynki

201

- плён — plon
 ураджай — plony / urodzaj
 умалот — omlot

202

- ураджайнасьць — urodzajność
 1. урадлівасьць — żyzność
 2. багачьце
 плоднасьць — płodność

203

- А:** 1. селянін — rolnik
 2. земляроб
В: 1. мужык — chłop
 2. селянін
 3. хлопец
 неблагі хлопец — niezły chłop
 сялянства — chłopstwo
с: араты / ратай — oracz
 1. сьвэц — siewca
 2. сэйбіт
 жнец — żniwiarz
Д: 1. агароднік — ogrodnik
 2. садоўнік

204

- A:** ziarno — зёрне
 ziarnko — зёрнейка
 ziarenko — зярнітка
B: granulka — гράнула

1. *jedno ziarenko, nasionko* — кáліва
 кáліва ма́ку
 2. *jedna roślina, źdźbło*
 кáліва лёну
 3. *malutka dawka czegośkolwiek*
 Chociaż by troszeczkę szczęścia! — Хоць бы кáліўца шчáсьця!

208

- żytni — 1. жы́тні
 2. жы́тнёвы
 chleb żytni — жы́тні / жы́тнёвы хлеб
 pszeniczny — пшані́чны
 jęczmienny — ячме́нны
 owsiany — аўся́ны
 ryżowy — ры́савы

gryczany — 1. грэ́цкі

kasza gryczana — грэ́цкая каша
grecki — грэ́цкі
 orzech włoski — грэ́цкі (г)арэх

205

- jary — 1. яра́ві
 2. я́ры
 ● **Stary, ale jary**
 jarka — ярына́
 ozimy — азі́мы
 ozimina — азі́міна

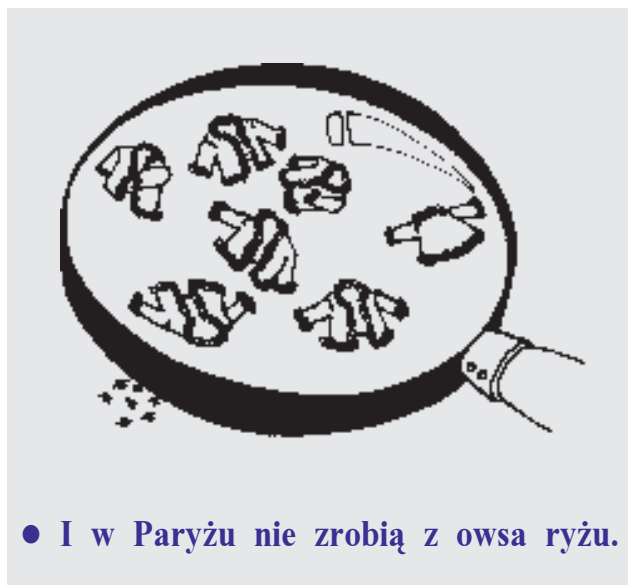
206

- zboże — 1. збо́жжа
 2. зба́жына
 pszenica — пшані́ца
 żyto — жы́та
 jęczmień — ячме́нь
 owies — авёс
 ryż — рыс
 proso — про́са
 gryka — грэ́чка
 len — лён

207

- chwasty — пу́стазэльле
 zielsko — зэльле
 kałol — ку́коль

lniany — (i)льня́ны

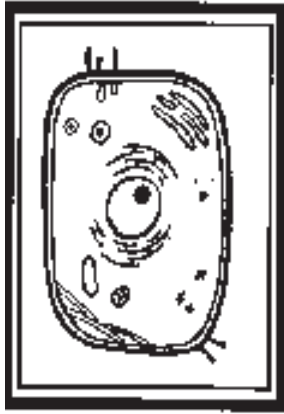
- **I w Paryżu nie zrobią z owsa ryżu.**

KAMUNIKAT.org

ЖЫВЁЛЫ — ZWIERZĘTA

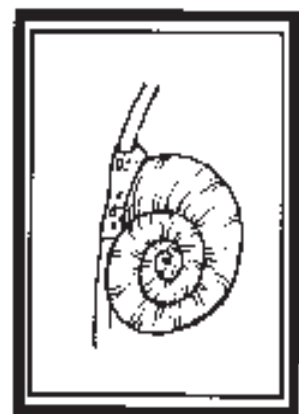
найпрасьцейшыя
pierwotniaki

губкі
gąbki

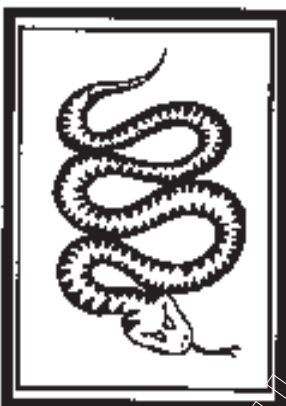
кольчатыя чарвякі
pierścienice

малюскі — mięczaki
сьлімакі — ślimaki

земнаводныя /
амфібіі — amfibie

паўзуны — płazy
гады — gady

рукакрылыя
latawce

аднапраходныя
stekowce

грызуні
gryzonie

кажані
nietoperze

ластаногія
pletwonogie

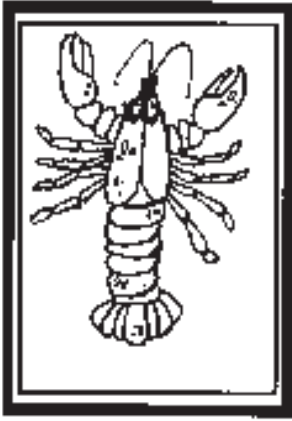
кітападобныя
walenie

209

кішачна-поласьцевыя — jamochłony
чарвякі — robaki
плоскія чарвякі — płazińce / robaki płaskie
створкавыя малюскі — małże
галаваногія малюскі — głowonogi
суставаногія — stawonogi
хрыбэтныя — kręgowce

птушкі — ptaki
сысуны — ssaki
зьвяры — zwierzęta / zwierzyna
зайцы — zające
драпэжныя — drapieżne
няпарнакапытныя — nieparzystokopytne

ракападобныя
skorupiaki

павукападобныя
pajęczaki

рыбы — ryby

тарбаносы
torbacze

бяззубкі
szczerbacze

кузуркаёдныя
owadożerne

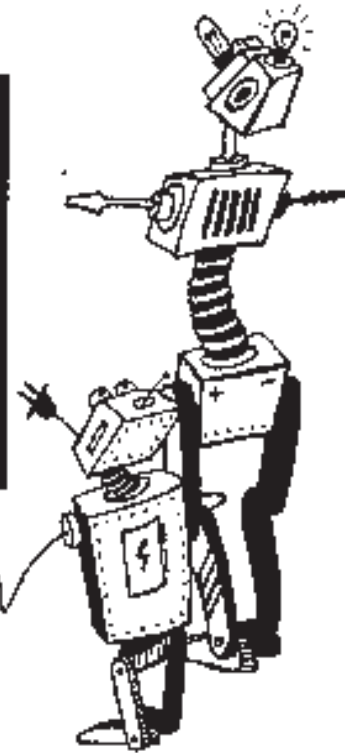
парнакапітныя
parzystokopytne

хобатныя
trąbowce

прыматы
naczelne

Czy to prawda, tato,
że człowiek jest
naszym najbliższym
przodkiem?
Ці праўда, тата, што
наш найбліжэйшы
продак — чалавек?

210

- істота — istota
 стварэнне — stworzenie
 1. істотка — żyjątко
 2. мікраарганізм
 1. жывёла — zwierzę
 2. жывёліна

жывёлы — zwierzęta

- свойскія — domowe
 лясныя — leśne
 марскія — morskie
 наземныя — lądowe
 палявыя — polne
 вадзяныя — wodne
 траваедныя — roślinożerne
 мясаедныя — mięsożerne
 усяедныя — wszystkożerne
 драпэжныя — drapieżne

зьвер — zwierz

1. жывёльны — zwierzęcy
 жывёльны арганізм — organizm zwierzęcy
 2. зьвярыны

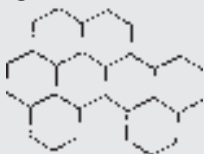
211

- клясыфікацыя — klasyfikacja
 тып — typ
 кляса — klasa
 падкляса — podklasa
 1. аддзел — gromada
 2. грамада
 1. гатунак — gatunek
 2. від

212

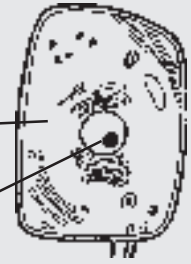
- A:** komórka — 1. каморка
 2. ячэйка
 3. клетка
 komórka organizmu — клетка арганізму

klatka — клетка

klatka schodowa — лёсьвічная
 клетка

- В:** 1. płyn komórkowy —
 клеткавая вадкасьць
 2. błona komórkowa —
 клеткавая абалонка
 3. jądro — ядро

- C:** stworzenie
 wielokomórkowe — шматклеткавая
 істота

213

- rozrodzcy — дзетародны
 komórka rozrodcza — дзетародная
 клетка
 płciowy — полавы

214

- jajnik — яечнік
 komórka jajowa — яечная клетка
 plemnik — спэрматазойд

215

- zapłodnienie — апладнёньне
 rozmnażanie — размнажэньне /
 расплод

rozplenie — развод

pozostawić dla rozplnienia — пакінуць на
 развод

rozwód — развод

rozwód po trzech latach wspólnego życia —
 развод пасля трох гадоў супольнага жыцця

216

- rozmnożyć się — размножыцца /
 распладзіцца

1. rozplenić się — развёсьціся

rozpleniło się po całym świecie — развёлося
 па ўсім сьвеце

2. rozwieść się

Ojciec rozwiódł się z matką. — Бацька
 развёўся з маткай.

217

- bakteria — бактэрыя
 mikrob — мікроб
 bakcyl — бацыла

A zarazki-mikroby

Powodują¹ choroby.

Dziwnie może się

wydać,

że ich wcale nie widać,

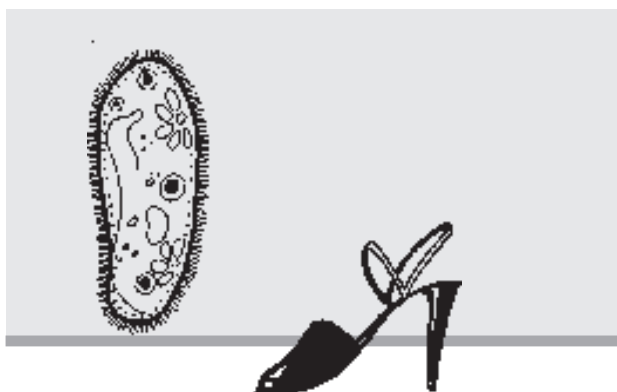
Lecz uczone osoby

Znają wszystkie

mikroby.

¹выклікаюць

Тры гады **акунь** чакаў
 Дажджавага чарвяка.
 Дачакаўся, паспытаў.
 Рыбай быў —
 Смажонкай стаў.

218 **wymoczek / orzęsek** — 1. інфузорыя-тўфлік

2. (жарт.) **ЗДЫХЛЯК**
 Jako dziecko wyglądał jak wymoczek.—
 У дзяцінстве ён выглядаў як здыхляк.

pełzak / ameba — амёба
nibynóżka — нібыножка

dżdżownica — дажджавы чарвяк
coś zjeść — ■ **замарыць чарвяка**
 ■ **zalać robaka** — вышці з гора
robaczek — чарвячок

219 **plankton** — плянктон

220 **gąbka** — 1. гąбка
 2. warga

koral — караль
koralowiec — *кара́левая калёня*
rafa koralowa — *кара́левы рыф*
polip koralu — *кара́левы паліп*
konik morski — *марскі конік*
jeżowiec — *марскі вожык*
meduza — *мэдўза*
pijawka — *п'яўка*
Zbyt szczery. — ● *Шчыры як п'яўка.*
kałamarnica olbrzymia — *гіганцкая карака́ціца / гіганцкі склізён*
seria — 1. сэ́пя
 2. карака́ціца / склізён
ośmiornica — 1. васьміног
 2. спрут
kalmar — кальма́р

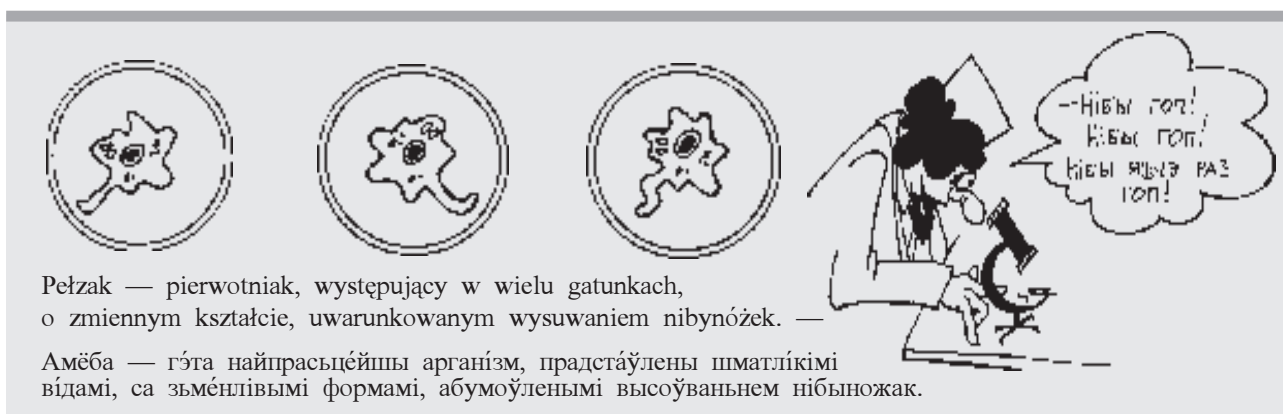
Zgadnij! Adгадай!
 O tej iskiereczce
 Dawniej bajki pletli.
 Teraz wszyscy wiedzą,
 że to owad .....
 (światlik)

221 **A: robak** — чарвяк / раба́к

В: 1. **robaczek świętojański** — сьвятляк
 2. **światlik**
С: **soliter** — 1. салітэр
 2. *каштоўны камень у апра́ве*
 3. *самотнае дрэва*
glista — гліста
 ■ **dlugi jak glista** — ■ *доўгі як гліста*
robactwo — *зборная назва для чарвякоў і паразітаў*
Obsiadło mnie robactwo. — *Абляпілі мяне мошкі!*
nicień — аскары́да

222 **robaczywy** — чарвівы

223 **robaczywiec** — чарвівец

Pełzak — pierwotniak, występujący w wielu gatunkach, o zmiennym kształcie, uwarunkowanym wysuwaniem nibynóżek. —

Амёба — гэта найпрасцейшы арганізм, прадстаўлены шматлікімі відамі, са зьмэнлівымі формамі, абумоўленымі высоўваньнем нібыножак.

смоўж / сьлімак — ślimak

- pokazać, gdzie raki zimuja
- паказаць, дзе ракі зімуюць

224

mięczak — малюск
małż — створкавы малюск
ślimak — 1. сьлімак
2. смоўж

225

muszla — ракавіна / чарупіна
muszelka — ракаўка / чарупінка

226

perła — 1. жамчужына
2. пэрліна
perelka — 1. жамчужынка
2. пэрлінка
macica perłowa — пэрламу́тар / ма́ціца

227

perłowy — 1. жамчу́жны / маці́цовы
2. я́чны
kasza perłowa — я́чная ка́ша

228

perłopław — 1. жамчу́жніца
2. пэрлаві́ца

Калі ў ракавіну цёмную жамчужніцы
Упадзе пяшчбынка хоць адна —
Жэмчугам патроху робіцца яна.

ostryga — вўстры́ца
omulek — мідзі́я
winniczek — вінагра́дны сьлімак

229

skorupa — 1. шкарлупіна
2. панцыр
3. чарапок
4. кара

skorupa ziemska — зямная кара

kleszcze — 1. клюшнія
2. клэшчы
nożyce — 1. кліўні
2. нажніцы

1. skorupiak — 1. ракападобная
жывёліна
2. pancierzowiec

230

A: rak — рак

■ pelzać rakiem / raczkować — ■ поўзаць
ракам / рачкаваць
■ zaznać biedy — ■ пазнаць, дзе ракі
зімуюць

nigdy — ■ калі рак сьвісьне

raki — кошкі (прыстасаваныя лапці на
слух, даставіць утопленнае вядро з калодзежа)

B:

krewetka — крэвётка
krewetkowy — крэвёткавы
homar — амар
langusta — лянгу́ста

rak pustelnik — рак-пустэльнік

C:

krab — краб

231

кузурка — owad

рой кузурак / жамяры — rój owadów

авадзень — giez

сьляпéнь — śleprak

Сьляпéнь-целяпéнь
Сосьлепу ўзьляцёў на пень.
Не скрануўся зь месца пень,
А сьляпéнь
Цэлы дзень,
Цэлы дзень,
Яшчэ паўдня
Енчыў, лёжачы ля пня.

232

джа́ла — *żądło*

Шб́ршань шб́лам як утне́ —
Так і засталос́я
Джа́ла ў па́льцы
У мяне́.
Добра,
Што ня ў носе́.

кры́льца — *skrzydełko*

кры́льцы — *skrzydełka*

бру́шка — 1. *odwłok* (у членаногіх)
2. *brzuszek*

233

му́ха — *mucha*

- бэ́лыя мухі — *śnieg*
- як сонная му́ха —
- *jak mucha w smole*
- мець му́хі ў носе́ —
- *mieć muchy w nosie*

му́ха цэ́цэ — *mucha tse-tse*

1. му́шка — *muszka*

дакучлівая му́шка — *dokuczliwa muszka*

- трыма́ць на му́шцы —
- *mieć na muszce*

2. га́льштук-мятлік

234

мухалоўка — 1. *mucholapka*
2. *mucholówka* (*ptak*)

Адгада́й! Zgadnij!

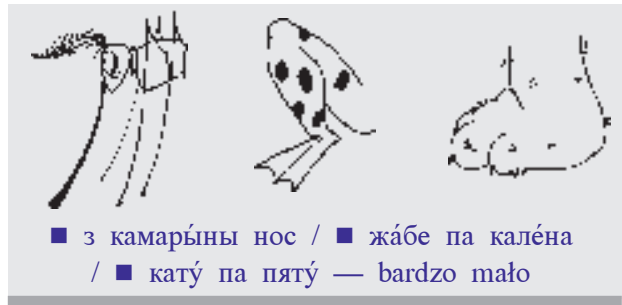
Ляціць птах
На доўгіх нагах,
Хто яго заб'е,
Сваё кроў пралье́.

235

кама́р — *komar*

● Яду́ць вас му́хі з кама́рамі! —
żartobliwe przekleństwo

■ Кама́ры ў сці́пе мак таўку́ць. /
Кама́рыкі-таўка́чыкі. — *o rojących się komarach*

■ з кама́рыны нос / ■ жа́бе па кале́на
/ ■ кату́ па пяту́ — *bardzo mało*

236

кама́рыны — *komarowy*
сва́рыцца з-за дробязі — ■ *klócić się o komarowe sadło*

237

пasożyt — паразі́т
pchła — блы́ха
pchelka — бло́шка
wesz — вош
pluskwa — кло́п

wszy — вошы

Кама́р ла́зьню тапі́ў —
А вош па́рылася,

Павалі́лася з палка́ —
На сьмерць забі́лася!

Ёдзьце, ёдзьце па папа́ —
Па запэ́чнага клапа́!

Ёдзе поп на блы́се
Ў чырвоным кажусе́.

Паку́ль кло́п да ва́шы —
Та́я ўжо без душы́!

Му́ха сьлёзанькі лі́ла,
Кама́рыца галасі́ла,

А жу́к яму капа́ў —
Тры дні яму капа́ў,
паку́ль вош пахава́ў.

(Беларуская народная жартоўная песьня)

■ рабі́ць з му́хі слана́ — ■ *robić z muchy słonia*

238

karaluch — таракан
prusak — прусак

239

жук — chrząszcz
● Малы́ жук, ды вялікі гук.
хрушч — chrabaszcz
жук-гнавая́к — żuk gnojarek

W Szczepreszynie chrząszcz brzmi w trzcinie,
I Szczepreszyn z tego słynie.

1. лярва́ хрушча́ — pędrak
2. (перан.) малéча
каляра́дзкі жук — stonka
ziemniaczana
жук-плывунéц — żółto-brzeżek

1. жук-алéнь   2. жук-насарог
— jelonek-rogacz

божая каро́ўка — biedronka / boża krowka

A biedronki mód nie znają
I w kropeczki suknie mają.

жу́жаль — szczyrawka
1. жу́жаль (шлак) — żużel
2. гной

Zgadnij! Адгадай!

Nie liść, a na łące zielony,
Nie zegar, a cyka, jak szalony,
Nie w stajni, a skacze wolny.
Już wiemy, to ....

(konik polny)

240

конік — konik
лугавы́ конік — konik polny / pasikonik

241

А: яéчка — jajo
кокан — 1. kokon
          2. oprzęd
каўша́к / каўша́нка — poczwarka
ля́рва — larwa
В: вўсень — gąsienica
С: маты́ль — motyl
1. матылёк — motylek
2. (спарт.) батэ́рфля́й
начны́ матылёк — ćma
начны́я матылькі — ćmy
бяля́н — bielinek kapustnik
D: страказа́ / стрéлка — ważka

242

А: пчалá — pszczoła
пчаліны гуд — brzęk pszczoł
пчолка — pszczółka
В: пчаліны — pszczeli
пчалінае малачко — mleczek pszczele
пчаліны яд — jad pszczeli
● На Беларўці пчолы як гўці.

С: рой — rój
D: 1. мáтка — 1. matka
2. (анат.) macica
тру́цень — truteń

243

мёд — miód
воск — воск
1. соты — plaster
мядовы́я соты — plaster miodu
2. скры́лік
скры́лік шы́нкі — plaster szynki
3. пласт
4. пля́стыр

244

вўлей — ul

у вульлі — w ulu

борць — barć
калода — kłoda

245

бортнік — bartnik
пчаля́р — pszczelarz
бортніцтва — bartnictwo
пчаля́рства — pszczelarstwo

ля́рва — larwa

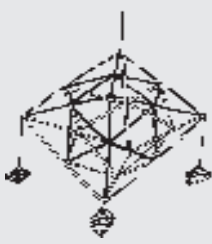

вўсень — gąsienica

маты́ль — motyl

rajałk — паву́к

zakier — жа́кер / паву́к

246

асá / асвá — osa

асіны / асвіны (прым.) — osy (rzecz. w dopełniaczu)

асінае / асвінае гняздо — gniazdo osy

чмель — trzmiel

шэ́ршань — szerszeń

247

А: мура́шка / мура́ш — mrówka

1. процьма — mrowie

■ процьма народу — ■ mrowie ludzi

2. мура́шкі

● Мура́шкі па сьпіне паўзу́ць. —

● Mrowie przechodzi po plecach. /

● Mrówki przechodzą po plecach.

В: мура́шнік — mrowisko

■ разварушы́ць мура́шнік —

■ wetknać kij w mrowisko

248

А: ража́к — паву́к

ража́чек — павучок

В: krzyżak — 1. крыжа́к (rycerz)

A tam siedzi we fortecy¹
Rajałk, co ma krzyż przez plecy
I krzyżakiem się nazywa —
Bestia sroga i złośliwa.
¹у фарта́цыі (крэ́пасьці)

2. крыжаві́к (rajałk)

С: skorpion — ска́рпіён

У пустыні,
калі юрт
зноў зьявіўся
Кара-курт!
Ды ня тчэ ён
павуціньне
і зусім

ня ловіць мух.
Каго ўджа́ліць —
той загіне, —
кожны ведае
пастух.
Бо ня менш
атрутны ён,
чым слаўты
ска́рпіён.

249

ража́чэзна — 1. паву́чына

snuć rażeczynę — снава́ць паву́чыну / паву́чыньне

2. паву́чыньне

ража́чэзніка — паву́чы́нка

250

ryba — ры́ба

ryba słodkowodna — рачна́я / азёрная ры́ба

ryba morska — марская ры́ба

ryby latające — лятучыя ры́бы

ryba-młot — ры́ба-молат

Ryba bierze. — Ры́ба бяро́цца.

■ gruba ryba — ■ ва́жная пту́шка

● Nie ma ryby bez ości, a człowieka bez złości.

rybka — 1. ры́бка

złota rybka — зала́тая ры́бка

rybki akwariowe — аква́рыюмныя ры́бкі

■ tłumaczyć na rybkę — рабі́ць даслоўны перакла́д / даслоўнік

2. “ры́ба” (рым.м, які кампазытар задае лібрэтысту для напісаньня тэксту; чарнавік)

251

rybi — ры́бін

tran — ры́бін тлушч

Pracowałem w dzień i w nocy
Wraz z malarzem, mým kompanem,
Jedząc tylko kaszkę z owsa,
Potem popijając tranem.

252

1. ikra — 1. ікра́

składać ikrę — адклада́ць ікру́

2. kawior — 2. салёная ікра́

czarny kawior — чорная ікра́

3. (перан.) жва́васьць, энэ́ргія

■ chłop z ikrą — ■ хлопец зь пёрцам

mlecz — малако

(зборны) parybek — маля́ўкі

253

tarło — нэ́раст

wędrować na tarło — ісьці на нэ́раст

ławica — 1. кася́к

ławica dorszy — кася́к траскі

2. мель

3. (геал.) ла́ва, пла́ст пароды

Хваліўся ўловам:
Засолім палову,
З другой палавіны
Засушым васьміну,
Васьміну адважым —
Кушчам прададзім,
А чвэртку засмажым —
З гасыцямі зьядзім.

...Усім бы хапіла¹,
Ды кошка схапіла².
¹starczyło
²chwyciła

254

łowić ryby — 1. лавіць рыбу
2. рыбáчыць

wędzić — вэндзіць
łowić ryby wędką — вўдзіць (рыбу)

1. **wyłowić wędką** — вЫвудзіць
2. (przen.) **odnaleźć coś przez przypadek**
Gdzie go odnalazłeś? — Дзе ты яго вЫвудзіў?
łowienie ryb / wędkowanie —
рыбáлка
rójść na ryby — пайсыці на рыбу / пайсыці
на рыбáлку

255

rybak — рыбáк
wędkarz — вудáль

256

A: sprzęt (rybacki lub okrętowy) — снасьць

B: wędka — вўда
wóda — (nagarǒliwa) гарэлка

spinning — сьпінінг

C: niewod — нэвад

Дзед меў да сэцяў нахілёньне¹.
А вўдзіць — не: ня меў цярпэньня
І не любіў наогул вўды
І гэтай вўдавай маруды.
Вось нэвад — о! другая справа —
Тут, брат, ня вўда, тут — аблава!
І волак можна пахваліць,
Ім можна здорава лавіць.
А лепш за ўсё, маё браткі...
Сказаць вам? вэнцер, нераткі.
¹przychylność

Ва ўсіх рыбак-дзяўчат
Карп люстраны нарасхвát¹.
Ці зьбіраецца бяседа,
Ці гулянка ў сусэда —
Модніцы за кáрпам гўжам²:
ён люстэркам добрым
служыць.

¹rozchwytywany
²cugiem

● Папáўся ў нерат —
ні ўзад, ні ўпéрад.

D: podrywka — падсáк

257

wabić — вáбіць
nęcić — нáдзіць

258

1. **przynęta** — прына́да
nadziać przynętę na haczyk — насадзіць
прына́ду на кручок
2. **wabik**
żyłka — лёска / жы́лка
szarpać żyłkę — торгаць лёску
haczyk — кручок
pływak — 1. пльвок / патанок
2. пльвэц
ciężarek — 1. грузі́ла
2. невялі́кая ва́га

259

połów — улоў

260

A: karp — karp

карпа — karpia

Karpie dobre są, lecz w sosie —
Odezwały się lososie.
люстраны карп — karp królewski
акунь — okoń
кара́сь — karaś
судáк — sandacz
плотка — płotka
пячкúр — piskorz
лешч — leszcz
джгір / аджгір — jazgarz

com — sum
1. сум — smutek
2. смўтак

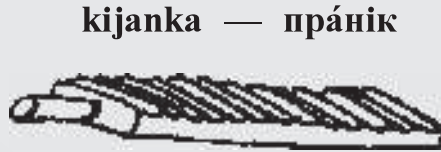
I nastało znów południe,
A **sum** chudnie, chudnie, chudnie...
I nim dni minęto kilka¹
Stał się chudy, niczym kilka,
Więc opuścił² wody słodkie
I za żonę pojął szprotkę.

¹некалькі
²пакінуў

warzachew — апалонік

kijanka — пранік

kijanka — апалонік

асяцёр — jesiotr

асятра́ — jesiotra

ласось — łosoś

вугор — węgorz

З рэчка́ ў рэчку пад дажджом
Поўзае вугор вужом.

стронга — pstrąg

В:

1. макрэля — makrela

2. скўмбрыя

селядзец — śledź

траска — dorsz

камбалá — płastuga

flądra — 1. камбалá

2. (перан.) неахайніца / хліондра

марскі язы́к (гатунак камбалы́) — sola

261

gad — гад

262

naśmiecić — 1. нага́дзіць

2. насьме́ціць

napaskudzić — напаскўдзіць

zaśmiecić — зага́дзіць

263

żaba — жа́ба

■ *byle kto* — ■ і жук і жа́ба

● *żaby skaczą w brzuchu* —

● жа́бы ў жываце сыпяваюць /

● кішкі ма́рша граюць

żabi — жа́бін

skrzek — жабуры́ньне

żabka — жа́бка

gorucha — рапу́ха

kumak — жарля́нка

W drugim stawie **kumaki** wydymają gardła tak, że omal nie pękną. —

У другім ставе **квакўхі** так надзімаюць горла, што ледзь ня лопаюцца.

rzekotka — ква́кша

Zielona żabka-rzekotka może wspinać się po gładkich liściach, bo ma na końcach paluszków specjalne “przyłgi”. — Зялёная жа́бка-ква́кша можа кара́скацца на гладкіх ліста́х, бо на канца́х пальчыкаў мае спецыя́льныя “пры́мочки”.

264

prysocski / пры́мочки — przyłgi / przyssawki

265

rechotać — 1. кракта́ць

2. (перан.) рагата́ць

Rechocze jak żaba. — Крэкча як жа́ба.

kumkać — крўмкаць, ква́каць

kwakać — кра́каць (пра качак)

krakać — ка́ркаць (пра крўмачоў)

266

kwakanie — кра́каньне

kumkanie — ква́каньне

rechot — крэхт

rechotanie — крахта́ньне

267

jaszczurka — я́шчарка

tryton / traszka — трытон

miedzianka — мядзя́нка

kameleon — хамэ́леон

krokodyl — кракадзі́л

krokodylowa skóra — кракадзі́лавая ску́ра

aligator — аліга́тар

żółw — чарапа́ха / жаўла́

Заспрачаўся жук з трытонам:
— Не пацягнеш ты тры тоны, —
А трытон — аж пяць кладзе!
Тоны лёгкія! ў вадзе.
!lekkie

■ w żółwym tempie — з чарапашай
хўткасьцю
dinozaur — дыназаўр
pterodaktyl — птэрадактыль

268

1. wąż — 1. зьмяя
■ chować węża w zanadrzu — ■ хавать зьмяю за пазухай
2. зьмяюка
zła jak wąż / jadowita jak żmija — злая як зьмяюка
jadowity wąż — ядавітая зьмяя
3. зьмей
biblijny wąż — біблейскі зьмей
wąż dusiciel — зьмей-удаў
4. шлянг, рукаў, кішка
zwinąć gumowego węża — скруціць гумовы шлянг / рукаў / гумовую кішку
polewać kwiaty wężem — паліваць кветкі са шлянгу
zaskroniec — вуж
Zaskroniec nie należy do węży jadowitych. — Вуж — неядавітая зьмяя.
wywija się jak wąż — выкручваецца як вуж / як вужака
pełzać jak wąż — ■ поўзаць зьмяёй зьмей / летавец — latawiec
zaпускаць зьмея — puszczać latawca
smok — цмок
bajka o smoku — казка пра зьмея / казка пра цмока

kłebowisko węży — ■ зьмяінае кубло
trafić między wrogów — ■ трапіць у зьмяінае кубло

wężyk — зьмейка
Z jaj wylęgły się wężyki. — Вьліупіліся зь яек зьмейкі.

269

żmija — 1. гадзюка
2. гадаўка
dusiciel — удаў
boa — боа
anakonda — анаконда
kobra — кобра

Улавілі кобру,
Пасадзілі ў торбу.
Калі ў торбе
Кобра —
Гэта вельмі добра!

grzechotnik — грывучая зьмяя
grzechotka — бразготка

270

wężykowaty — зьмяісты
wężykowata linia — зьмяістая лінія
wężowaty — зьмеенадобны / зьмеяваты

271

wężownica — зьмеявік

272

ptak — 1. птушка
2. птах

■ przelotny ptak — ■ пералётная птушка
śpiewający ptak — сьпеўная птушка
■ z lotu ptaka — ■ з вышні птушынага лёту
łowczy ptak — паляўнічая птушка
ozdobny ptak — дэкаратыўная птушка

Zgadnij! Адгадай!

Поўна дзежачка віна, ані верху, ані дна.

jajo — яйка

273

A: 1. jajo — яйка
2. jajko

znieść jajko — зьнёсьці яйка
złożyć jajko — адкласыці яйка

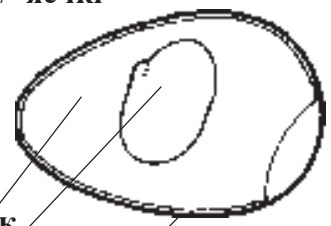
● Jajo mądrzejsze od kury. — ● Яйка кўрыцу вучыла.

■ jajko na miękko — ■ яйка ўсьмятку
■ jajko na twardo — ■ крутое яйка
■ jajko sadzone — цалок (пэчанае яйка з цўлым жаўткам)

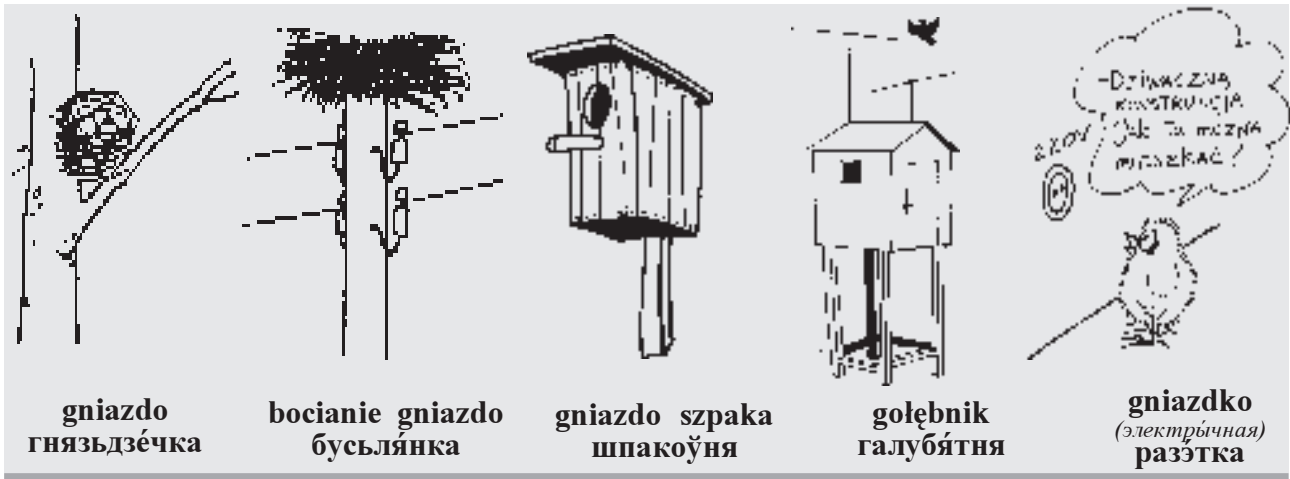
jajeczko — яечка

B: jądra — яйцы / яечкі

białko — бялок
żółtko — жаўток
skorupka — шкарлупа

gniazdo
гнязьдэчка

bocianie gniazdo
бусьялянка

gniazdo szpaka
шпакоўня

gołębник
галубятня

gniazdko
(электрычная)
разэтка

274

A: gniazdo — гняздо

I od razu wszystkie ptaki
W szczebiot, w świergot, w zgiełk — o taki:
“Daj tu! Rzuć tu! Co masz? Wiórek!
Piórko? Ziarnko? Korek? Sznurek?
Pójdź tu, rzuć tu! Ja ćwierć
i ty ćwierć!
Lepiej gniazdko, przylep to, przytwierdź!”

¹істрыжку
²кінь сюды
³чвэрць
⁴прымацуй

wić gniazdo — віць гняздо

gniazdko — 1. гнязьдэчка

2. (электрычная) разэтка

B: bocianie gniazdo — бусьялянка

gniazdo szpaka — шпакоўня

gołębник — галубятня

C: ptaszarnia — птушнік (для дэкаратыўных птушак)

kurnik — куратнік

D: grzędą — 1. сэдала

2. курасадні

275

gniazdować — гнездаваць

wylęgać — 1. выседжваць

2. выводзіць (птушанятаў)

3. выношваць (плод)

276

okres wicia gniazd u ptaków —

1. гнездавой

2. гнездаваньне

1. wylęganie — 1. інкубацыя

2. wysiadywanie — 2. выседжваньне
pora wylęgowa — пара выседжваньня яек

277

1. wylęgarka — інкубатар

2. inkubator

278

pisklą — 1. птушаня

2. піскляня

Tátka z mámkaj

Zynikli dzesyci.

Dajcie esyci!

Dajcie esyci!

Мы халодныя сядзім,

Мы галодныя

Зусім!

279

drób — свойская птушка

1. ułamek (mat.) — дроб

ułamek dziesiętny — дзсятковы дроб

2. kawałeczek

kawałeczek cukru — дроб цукру

ciutek — дробачка

dróbka — птушыныя пуп, сэрца,

пячонка

ptasi żółdek — пуп

perzek — 1. пуп

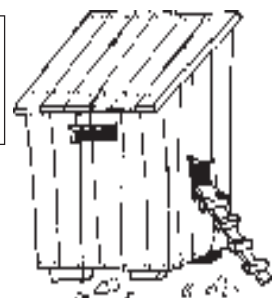
2. пунок

280

1. hodowla drobiu —

птушкагадоўля

2. ptasznicтво

Zgadnij! Адгадай!

Ходзіць цар па градзе,
Носіць блін у барадзе.

281

- A:** 1. **kur** — пэвень
pierwszy kur — першы пэвень
2. **kogut**

kurek — пёўнік
kurek — курок
■ **spruścić kurek** — ■ спусьціць курок

karłon — каплун

- B:** **kura** — кúрыца / кúра
kokoszka — квахтуха

- C:** **kurczę** — кураня
małe kurczęta — малыя кураняты

282

kurzy — курыны
kurze jajko — курынае яйка

283

kokosić się — квахтаць

kokosi się — квохча

kukuryku — кукарэку
kukurykać — кукарэкаць

284

kaczka — кáчка

- **Niech cię gęś kopnie!** —
- **Каб цябэ кáчки патапталі!**

dzika kaczka — дзікая кáчка
kaczor — кáчар
kacze — качаня

Nad rzeczką opodal krzaczka
Mieszkała **kaczka-dziwaczka**.
Znosiła jaja na twardo
I miała czubek z kokardą,
A przy tym, na przekór kaczkom
Czesła się wykałaczką¹.
Gryzły się kaczki okropnie:
“A niech tę kaczkę gęś kopnie!”
¹зубачысткай

kaczątko — качанятка

■ **brzydkie kaczątko** — ■ брыдкае качаня

285

kuper — 1. гúзка
2. азадак

286

gęś — гусь

■ **rządzić się jak szara gęś** —

■ разводзіць свае парадкі

gęś gagatka — дзікая гусь

287

gęsi — гусіны

■ **gęsia skórka** — ■ гусіная скúра

■ **ić się gęsiego** — ■ ісьці гúжам

288

indyk — індýк

indyżka — індýчка

indyżę — індычаня

289

indyczyć się — індýчыцца

290

raw — 1. пáва
2. паўлін

riekny raw — прыгожая пáва / прыгожы паўлін

rawica — пáва

rawik — 1. (матылёк) пáвіна вока
2. парода пышнахвостых галубоў

291

rawi — 1. павіны
2. паўлінавы

rawi ogon — павіны хвост / паўлінавы хвост

292

tokować — такаваць

tokowisko — такавішча

293

głuszc — глушэц

cietrzew — цецярук

Цецярук дзье пэсьні знае,
Калі восеньню сыпявае:
“Прадаю вясельны бúbен
І купію сабэ шúбу”, —
Значыць, хúтка лігтай сыцúжай
Над зямлёю сьнег закружыць.
А калі другúю пэсьню
Ён сыпявае ранкам вэсьнім:
“Прадаю я сваю шúбу
І купію гúлки бúbен”, —
Значыць, хúтка зноў ігрышча
Загрыміць на **такавішчы**,
Значыць, зноў вясельле бúдзе
І бярозавік¹ піць бúдзем.

¹sok brzozowy

cięciorka — 1. цяцёрка
2. цяцэра

bażant — фазан / бажан

Pożytecznym jestem ptakiem,
Zjadam stonki moc¹ ze smakiem,
A więc zaraz robię zły się,
Gdy brak stonki w jadłospisie².

¹зьядаю процьму калярэдзкіх жукоў
²у мэню

kuropatwa — курапáтка
przepiórka — перапéлка

294 cietrzewi — цецеру́чыны

295 saroка — sroka

Прыручыць **sarokу** —
Адна марока¹,
А сарак сарок —
Сарак марок.
¹same kłopoty

варона — wrona

груган / крумкáч / крук — kruk
hak — крук / гак

■ **чорны як гáлка —**
■ **czarny jak skrzydło krucze**

гáлка — kawka
káwa — kawka (пам'яни.)

Leciła **kawka** nad polanką.
— Przepraszam, czy ze śmietanką?

296 гругановы — kruczy

Tuż nad Bugiem z lewej strony
Stoi wielki bór zielony.
Noc go kryje **skrzydłem kruczym**,
Dzień otwiera srebrnym kluczem.

грак — gawron

297

A: верабéй — wróbel
шэрыя вераб'і — szare wróble

Вераб'іхі зь вераб'ямі
Градкі ўспушваюць граблямі.
Вераб'яніты
Сёюць зярняты...
— Не работа — брак, —
Гарлапаніць **грак**.

верабéйка — wróbelek
вераб'іха — wróbliczka

В: вераб'іны — wróbli

298 сiніца — sikora
блакітная сiніца — sikora modra
блакітніца — sikorka bogatka

Wiecie, dlaczego jest bogata?
Wygrała w lotka¹ tego lata!
¹у лятарэю

чубáтая сiніца — czubatka

299 амялúшка — jemióluszka
шчыгол — szczygieł

Cóż to za hałas niedościgły?
To **szczygły** z igły robią widły.

чыж — czyż
чыжык — czyżyk
мáлінаўка — rudzik

жаўранак / жаўрук / жаваронак — skowronek

Хмары неба цяжкія, як кентаўры.
Песьня шчасця над імі ўзахлёб зьвініць.

Ах, гэта **жаўранак,**
Жаўранак,
Жаўранак,
Србная,
Србная ніць.

чубаты жаўрук — dzierlatka
зяблік — zięba

O zmroku
Na leśnej porębie
Pan **Zięba**
Oświadczył się Ziębie.
Rzekła mu:
Odrzuć nadzieję!
Nie ziębi to mnie
Ani grzeje!

**Знайдзі гэтых птушак
на папярэдняй старонцы**

Шчыглік невялікі грамаду зьбірае:
Сам ня хоча адзін жыць, жаніцца мае.
Узяў сабе піцу, барву сініцу,
Красную, ясную вераб'я сястрыцу.
Паслаў арла, паслаў арла
Усё птаства зьбіраці,
А арл напаяў гусі —
Давай мардаваці!
Два сьнегіры, два сьнегіры шпакі спаймалі,
А вароны за той час каравай згібалі.
Два кашуны, два кашуны
Солад малацілі,
Курапатва зь цяцэраю да Млына насілі.
Бацян меле, бацян меле,
А крук засыпае,
А вяробчык, добры хлопчык,
Муку абірае.
Перапёлка, перапёлка
Хату замятае;
Сава сядзіць на покуці,
Скоса паглядае.
Сядзіць дзяркач на парозе,
Сядзіць на парозе;
А пугач, пугач, упіўшыся,
Ляжыць на марозе.
А сарочкі, як прыданкі,
Скачучь каля ланькі:
Бедна наша галованька —
Нямá ім прыганкі.
А чаечка з кулічком на вясельлі йграе;
А кулік чайку ўзяў за чубайку,
Чайка кігча: “Згінь ты, куліча!”
А чмель меду дадае й госьці прымает.

пліска — pliszka

- Кожная пліска свой хвост хваліць. —
- Każda pliszka swój ogonek chwali.

шпак / сявец — szpak

Пайшоў **шпак** на шпацыроўку,
Знайшоў хустку-кашміроўку,
А **шпачыха** завязала
І нічога не сказала.

Як пчаліны рой, ляцяць **шпакі**,
Іх над Нёманам **сяўцамі** клічуць.

dudek — 1. удод 2. дурань

■ зрабіць з кагосьці ўдод — ■ дурня зь
некага строіць — ■ wystrychnąć kogoś na
dudka

- Кожная капуста мае сваю галоўку. —
- Każdy dudek ma swój czubek.
- Дурні, як удод. —
- Głupi, jak dudek.

сойка — sójka

- Зьбіраецца, як голы ў крапіву. —
- Wybiera się jak sójka za morze.

дзяцел — dzięcioł

**чорны дзяцел / жаўна — czarny
dzięcioł**

Чорны дзяцел здаўна
Называецца **жаўна**.
Ён ня думае пра сьпэвы —
Чорны дзяцел лечыць дрэвы.

Пліска киваецца,
Дзэці пацяпаюцца:
— Вазьмі мяне, птушка,
На хвасце пагупкай!

стрыж — jerzyk
вожык — jeżyk / jez

стрыжы — jerzyki
Стрыжы! — Strzyż!

Цырўльня адчыняецца.
Хутэй, хутэй бяжы!
Зуброў, мядзвэдзяў, зайцаў —
Усіх стрыгуць **стрыжы**!

гіль / сьнягір — gil

мокры нос — ■ gil pod nosem

дрозд — drozd

чорны дрозд — kos

Gwiżdże sobie **kos**,
Gwiżdże sobie w głos!
— A czy, proszę pana,
Gwiżdże pan też na nas?
gwiżdżać na coś — махнуць рукою

300

чапля — czapla

бугай — ptak z rodziny czaplowatych:

bał	baćzek
1. вадзяны бугай	4. малы бугай
2. вадзяны бык	5. ваўчок
3. гібейла	6. малы гібейлючык

бугай — byk	
w znaczeniu prostym	w znaczeniu przenośnym

Здаровы як бугай / здаровы як бык

(pogardliwie o młodym silnym chłopcu lub mężczyźnie) ■ Вярса вялікі ўжо бугай — можа сам сябе пракарміць. — Już wielki z niego chłop, niech sam na siebie zarabia.

bał — чмель ці іншая гудлівая кузурка

- Bałki buczą grubym basem, zabierają pyłki z kwiatów
- zbijać bałki — ■ бібікі біць

bał — ваўчок (дзіцячая цацка)

накрэсаць бака — круціць ваўчок

bał — пазыр (жартаўлівая назва дзіцяці)

Bału mały! — Карапуз малы!

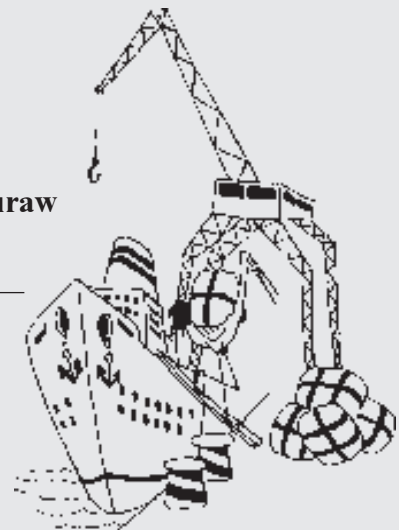
301

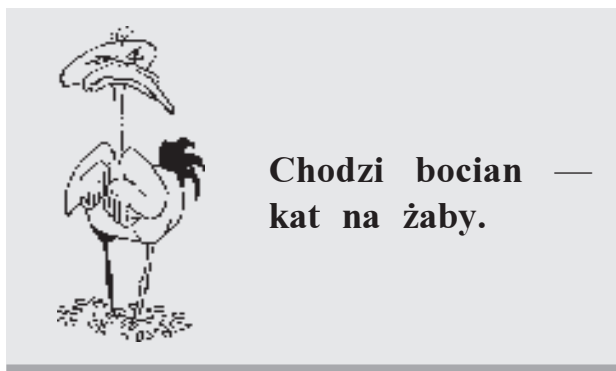
1. журавель / жораў — żuraw

журавы / жоравы — żurawie

2. журавель / асьвэр калодзеж з жураўлём / асьвэрам — studnia z żurawiem

3. кран партовы кран — żuraw portowy

Chodzi bocian —
kat na żaby.

302

бўсел / баця́н — **bocian**
чорны бўсел — **bocian czarny**
бўсьлік — **bociek**

бўсьліка — **bośka**
бўсьлікам — **bośkiem**

бўсьляня́ — **bocianie**
бўсьляня́тка — **bocianiątka**
бўсьлі́ха — **bocianica**

303

1. бўсьліны — **bociani**
бўсьліны клёкат — **klekot bocianów**
2. бўслаў
бўслава дзіоба — **dziób bociani**
даўгалыгі, цыбаты, як бўсел —
bocianowaty

304

бакла́н — **kormoran**
пага́нка — 1. **perkoz**

Kiedy **perkozy** się poczubią,
To nawet swoje czuby zgubią.

2. **grzyb niejadalny** (patrz rozdział "Rośliny")

3. **roganka**

1. ныр́ец — **nur**

2. гага́ра

Nieprzyjaciel
nic nie wskóra,
gdy zniemacka dają nura!

1. ■ даць нырца́ — ■ даць нурá

2. (перан.) ■ даць лататы́

1. чайка́ — 1. **czajka**

2. марты́н / кірля́ — 2. **mewa**

305

бакáс — **bekas**
кулі́к — **kulik**

306

аро́л — **orzeł**

арла́ — **orła**

■ бэлы аро́л — ■ **orzeł biały**

■ аро́л і рэ́шка — ■ **orzeł i reszka**

бе́ркут — **birkut**

я́страб — **jastrząb**

ка́ня / кнігаўка́ — **kobuz**

Coś w tym jest, że "**kobuz**"
Rymuje się z "**łobuz**".

Не чытала, не пісала,
Ну ні "а" ні "б" ня знала,
Хоць пра кнігу
з вьгукам
Дзень крычала
кнігаўка.

сока́л — **sokół**

Bledną myszy wokół,
Gdy na niebie **sokół**.

лу́нь — **blotniak**

■ бэлы як лу́нь — ■ **siwy jak gołąb**

307

арліны́ — **orli**

арліны нос — **orli nos**

сакаліны́ — **sokoli**

ястрабіны́ — **jastrzębi**

308

савá — **sowa**

дзьве савы́ — **dwie sowy**

пугáч — **puchacz**

сыч — 1. **puszczyk**

2. (przen.) **ponury człowiek / ponurak**

■ Сядзіць як сыч. — **Siedzi ponury.**

309

савіны́ — **sowi**

310

страўс — **strus**

Podobno w piasek głowę wsuwam,
Jak to wynika z licznych książek,
— Owszem! — Tak czynię, —
Wyznam tu wam,
Gdy ujrzę w piasku smaczny kąsek.

● Што савой аб пень, што пнём аб саву́. —
Bez żadnej różnicy.

Віртуозамі павінны
 Стаць старанныя **пінгвіны**.
 Шлях прайшлі даўгі і цяжкі —
 Пінжакі! ў іх наапашкі.

'marynarki

ківі — kiwi

Każdy naogół się dziwi,
 że nie ma skrzydeł kiwi.

марабу́ — marabut

311

пінгвін — pingwin
флямінга — flaming
пэлікан — pelikan

312

папугай — papuga

з папугаем — z papuga

калібры — koliber
калібар — kaliber

313

грызьці — gryźć

грызу́ — gryzę
 грызе́ш — gryziesz
 грыз — gryź

314

грызу́н — gryzoń

315

мыш — mysz

лясная мыш — mysz leśna

- прапасьці як рудая мыш —
- przeraść jak kamień w wodę
- Бэдны, як касьцельная / царкоўная мыш. — ● Biedny jak mysz kościelna.
- сядзець ціха, як мыш пад вэнікам —
- siedzieć cicho, jak mysz pod miotłą

Мыш шабуршыцца. — Mysz chrobocze.

мышка — myszka

■ бавіцца ў кошкі-мышкі — ■ grać w kotka i myszkę

(быць састарэлым) смярдзець мышамі —

■ trącić myszką

палёўка — mysz polna

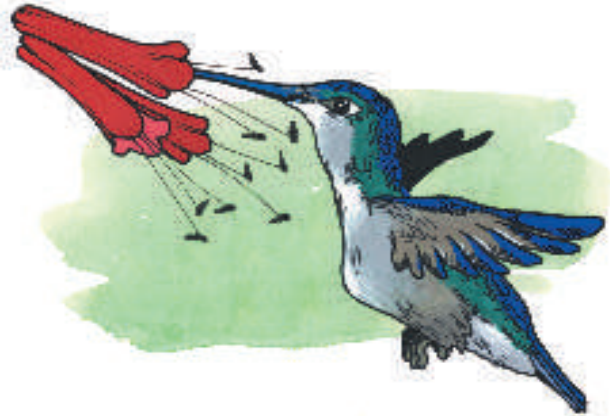
316

мышыны — mysi

мышыны хвост — mysi ogonek

схаватца ў мышыную нару́ (з сораму) —

■ schować się do mysiej dziury (ze wstydu)

Nad kwiatem zawisł koliber —
 Najmniejszy ptaszka kaliber.

Лятаюць **калібры**
 Упэрад хвастамі.
 З сукэнак сваіх
 Не нацэпацца самі.

317

1. **мышкаваць** — **myszkować**
 Лісіца мышкуе. — Lisica myszkuje.

2. **корпацца, мітусіцца ў пошуках нэчага**
 myszkować po szufladach — корпацца ў шуфлядах

318

пацук — szczur
нўтрыя — nutria

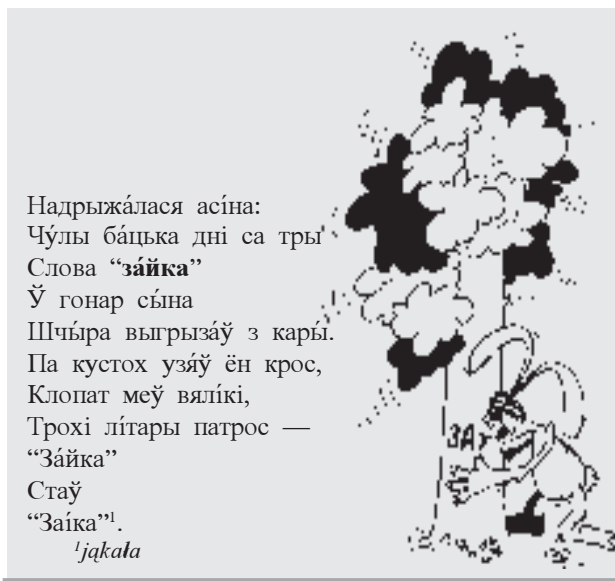
1. **андатра** — 1. nornica
 2. **вадзяны пацук** — 2. szczur wodny

Адгадай! Zgadnij!

Назбіра́ла гарэхаў
 Пяць мяхоў і паўме́ха.
 Насушы́ла грыбоў
 Аж двана́ццаць карабоў.
 Нацяга́ла шы́шак горку
 Працаві́тая .....

(вае́рка)

Надрыжэлася асіна:
Чулы бацька дні са тры
Слова “зайка”
Ў гонар сына
Шчыра выгрызаў з кары.
Па кустох узяў ён крос,
Клопат меў вялікі,
Трохі літары патрос —
“Зайка”
Стаў
“Зайка”!
‘jakala

319
хамяк — chomik

сурок — 1. świstak
сьвісток — 1. gwizdek / świstawka
2. świst

320
вавёрка — wiewiórka
шыншыла — szynszyla
соня — 1. koszatka
2. (przen.) śpioch

321
А: заяц — zając
● Зайцу і жабін скок страшны. —
● Przed zającem żaby uciekają.
● Работа ня воўк, у лес не ўцячэ. —
● Robota nie zając, nie ucieknie.
1. зайчык — zajączek
2. зайчаня
быць трошкі прыдуркаватым —
■ mieć zajączki w głowie
зайчыха — zajączysa

В: бяляк — bielak
шарак — szarak

322
заэчы — zajączy
заэчы сьлед — zajączy trop
■ заэчая душа — tchórz

323
трус — królik

324
трусавод — królikarz

325
бабёр — bóbr

бабры — bobry

■ плакаць як бабёр — ■ płakać jak bóbr

Важныя прыйшлі бабры:
— Мы па дрэве разьбяры!¹
— Паспрабуй вас разьбяры!² —
Потым прыйдзеце, сябры.
¹rzeźbiarze
²spróbuj zrozumieć

326
1. бабровая хатка — 1. bobrowa chata / żeremie

327
куніца — kuna
гарнаста́й — gronostaj
мангуста — mangusta

ла́ска — 1. łasica (звер)
2. łaska (начуцьцё)
спрытная ласка — sprytna łasica
жыць на нечай ласцы — żyć na czyjejś łasce
■ калі ласка — Proszę.
Калі ласка, сядайце — Proszę siadać.

328
1. куніцавы — kuni
2. кўні
лашчын — łasicy
гарнаста́евы — gronostajowy

329
1. тхор / шашок (zwierzę) — tchórz
● Баязьлівы, як тхор.
2. баязьлівец (o człowieku)
■ Баязьлівец няшчасны! — ■ Nędzny tchórz!

330
збаяцца — stchórzyc

баяцца — bać się
баюся — boję się
баязьлівы — 1. tchórzliwy
2. bojaźliwy

Вьдра — вельмі сымпатычны звер.
— Wydra jest bardzo sympatycznym zwierzęciem.

Але пра жанчын, якіх называюць
вьдрамі, гэтага ня скажаш.
— Lecz o kobietach, nazywanych
wydrami, tego powiedzieć nie można.

Каля лесу бегла
Ліска.
А насустрэч Лісцы
Лыска.

Папрасіла Ліска
Лыску:
— Палюяй, сусед, калыску...
Але Лыска
Ані блізка:
— Не люляў я лысянітак,
Што ж люляць мне лісянітак?

331
баязьлівасьць — 1. tchórzostwo
2. bojaźliwość

332
вўдра — wydra

333
янот — szop
янот-паласкўн — szop pracz
янотавае фўтра — futro z szopa

334
1. барсўк — 1. borsuk
2. (перан.) самотнік, бурклівы нялюда

335
надобны да барсукá — borsukowaty
Харáктар як у барсукá. — Borsukowaty charakter.

1. барсуковы — borsuczy
барсуковая нарэ — borsuczna nora
2. барсучыны
барсучынае фўтра — futro borsucze
1. ліс — 1. lis

336
А: ● Накрыўся, як ліс хвастом. —
Naobiecował, a nic nie wykonał / napaskudził i znikł.

■ ня даць абвэсьці сябэ вакол пáльца —
■ roznać się na farbowanych lisach

2. лісá / лісіца — 2. lisica
■ лісой падшыты — ■ chytry jak lis
плятынавая лісá — platynowy lis

■ лісіца-хітрыца — lisek chytrusek
1. чорна-бўрая лісіца / лісá —
1. srebrny lis
2. чарнабўрка
ліска — lisek
1. пясéц — 1. piesiec

пясá — pieśca
пясáцы — pieśce

Rudy ojciec, rudy dziadek.
Rudy ogon to mój spadek.
A ja jestem rudy lis.
Ruszaj stąd!, bo będę gryzł!
'валі адсюль

2. блакітная лісá — 2. błękitny lis
3. палярная лісá — 3. polarny lis

В: лісіны — lisi
лісіны хвост — lisi ogon

лісіная шапка — lisia czapka
гало вакол мéсяца — lisia czapa

337
А: 1. саба́ка — pies
2. пёс

вўлічны (саба́ка) — uliczny
пародзісты — rasowy
пакаёвы — pokojowy
паляўнічы — myśliwski

■ шалёны саба́ка — ■ wściekły pies

1. стары саба́ка — stary pies
2. стары пёс (obraźliwie)

● Была ў саба́кі хата... — (ironicznie) o czymś, co dawno zginęło lub nigdy nie istniało

■ у саба́кі вачэй пазычыць — być rozbawionym wstydu

■ Брэша як саба́ка. — ■ Łże jak pies.

■ Ні сёе ні тое. — ● Ni pies ni wydra.

■ саба́кам сэна касіць — marnować czas / zajmować się byle czym

Pies przeczytał tabliczkę,
Westchnął, pełen goryczy:
Za co na nas dziś spada
Taka kara surowa?
Psy wolno wyprowadzać
Jedynie na smyczy
I w kagańcu.
Przepraszam, co znaczą te słowa?

павадок — smycz

каганец — kaganiec / kaganek

Дачакаёцца чорнае часіны. —

● Przyjdzie na psa mróz.

Усё прапала. — ● Zdechł pies.

● Зажыло / загаілася як на сабаку. —

● Zagoiło się jak na psie.

нацкаваць сабаку / пса — poszczuć psa
сапсэць, абняхаціца / змарнавіць свой лёс —

■ zejść na psy

● Псу пад хвост. — ● Na psa się zdalo. /

Psa warte.

в: сўка — suka

с: псіна — psina

псішча — psisko

338

дварняк — 1. kundel

2. pies bezpański

ваўкадаў	— wilczur
ганчак	— ogar
выжла	— wyżeł
хорт	— chart
такса	— jamnik
спаніель	— spaniel
факстэр'ёр	— foksterier
вадалаз	— wodolaz
сэнбэрнар	— bernardyn
нюфаўндленд	— nowofundlandczyk
аўчарка	— owczarek
бульдог	— bulldog
дог	— dog
дальматын	— dalmatyńczyk

339

(пра сабаку) ляжаць жыватом на зямлі,
паклаўшы галаву на ланы — warować
быць прывязаным да дому, як сабака —
warować jak pies w domu

340

бўдка — buda

341

1. каганец — kaganiec

2. наморднік

павадок — smycz

доўгі / даўгі павадок — długa smycz

342

а: wilk — воўк

Драпежник. Też mi nazwa dziwna.

Prawda, pazury¹ mam na łapie,

Ale czy to określa wilka?

Czy ja właściwie kogoś drapię?

¹kinżоры

● Ciągnie wilka do lasu. —

● Колькі ваўка ні кармі, ён усё роўна
на лес глядзіць.

o nieoczekiwanym, nieprawdopodobnym
wydarzeniu —

● Мабыць, воўк у лесе здох.

● O wilku mowa, a wilk tu. —

● Аб воўку памоўка, а воўк і сам тут.

wilczyca — ваўчыха / ваўчыца

в: wilczę — ваўчаня / ваўчанё

1. wilczek — 1. ваўчок

2. bąk

3. wizjer

popatrzeć w wizjer — зазірнуць у ваўчок

343

wilczy — воўчы

stado / wataha / zgraja wilków —

воўчая / ваўчыная зграя / гайня

■ wilczy dół —

1. ■ воўчая яма / яміна

2. ваўкаўня

● Пашкадаваў воўк кабылу —
пакінуў хвост ды грыву. /

● Пабілі ваўка авечыя сьлёзы.
— Nie warto oczekiwać, że ktoś
cię będzie żałował.

(żart.) niedźwiedź —
■ студэнт Смаргонскай акадэміі

- Sloń na ucho nastąpił. —
- Мядзвэдзь на вуха наступіў.

2. надкладка з футра

kurtka na misiū — куртка з футраной падкладкай

345

niedźwiedzi — мядзвэдзжы
głucha wieś / ■ zabita dechami wieś —

- мядзвэдзжы кут
- niedźwiedzia przysługa — ■ мядзвэджая паслуга

346

barłóg — бярлог

347

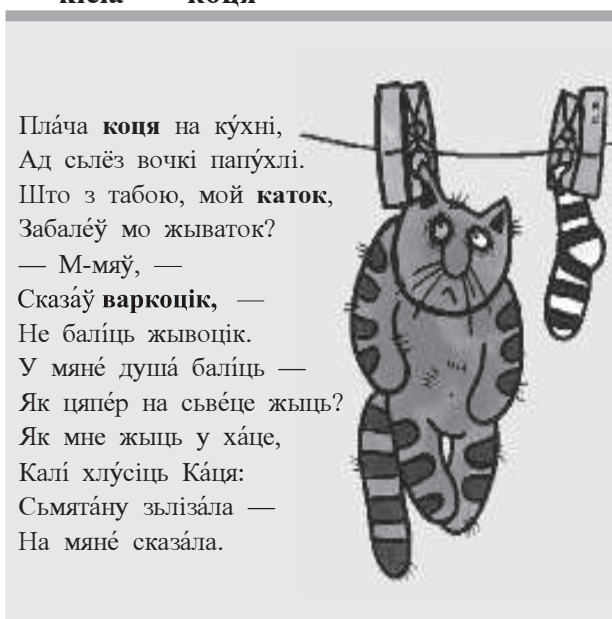
kot — кот

- tyle, co kot napłakał — ■ як кот наплакаў
- wywracać kota ogonem — ■ ставіць справу з ног на рогі / круціліць
- patrzeć jak kot na spyrkę —
- глядзець, як кот на сала
- drzeć z kimś koty / żyć jak pies z kotem — ■ жыць з кім-небудзь, як кот з сабакам

syjamski kot — сямскі кот
perski kot — персыдзкі кот
kot domowy — свойскі кот

kotek — каток

kicia — коця

Плача коця на кўхні,
Ад сьлёз вочкі папўхлі.
Што з табою, мой каток,
Забалёў мо жываток?
— М-мяў, —
Сказаў варкоцік, —
Не баліць жывоцік.
У мяне душа баліць —
Як цяпер на сьвэце жыць?
Як мне жыць у хаце,
Калі хлўсіць Каця:
Сьмятану зьлізала —
На мяне сказа́ла.

344

A: niedźwiedź — мядзвэдзь

nie ma niedźwiedzi — няма мядзвядзёў

- Jeszcze niedźwiedź w lesie, a już skórę dziela. — ● Дзеляць шкўру незабітага мядзвэдзя.
- Uchodząc przed wilkiem, trafił na niedźwiedzia. — ● З агню ды ў полімя.

niedźwiedź brunatny — бўры мядзвэдзь
niedźwiedź biały — бэлы мядзвэдзь
niedźwiedź polarny — палярны мядзвэдзь
niedźwiedź malajski — гімалайскі мядзвэдзь
grizzly — грызлі

Тры кропкі на бэлае нэхта нанёс: дзьве — чорныя вочы, а трэцяя — нос.	Пазнаеш здалёку, угледзеўшы ледзь, што гэта — славўты палярны мядзвэдзь.
--	--

B: niedźwiedzica — 1. мядзвэдзіца

2. мядзвэдзіха

C: Wielki Wóz / Wielka Niedźwiedzica — Вялікі Ваз / Вялікая Мядзвэдзіца
Mały Wóz / Mała Niedźwiedzica — Малы Ваз / Малая Мядзвэдзіца

D: niedźwiedziątko — мядзвэдзянік
miś — 1. мядзвэдзік
tresowany miś — дрэсаваны мядзвэдзік

Акторы на сцэне
Хадзілі, быццам цэні,
І на бальконе глядачы¹
Дрыжэлі,
Моўчкі гледзячы²,
Як вáжна
У партэры
Сядзелі
Дзэве пантэры.
¹widzowie
²patrzac

“Co słychać, panie tygrysie?”
“A nic, nudzi mi się”,
“Czy chciałby pan wyjść z za tych krat?”
“Pewnie. Przynajmniej bym
pana zjadł”.

kocię — кацяня
kici-kici — кіц-кіц
kotka — кошка / котка
komuś jest markotnie — ■ **некаму кошки дўшу шкрабўць**

348

miauczeć — мяўкаць
mruczeć — вуркатаць
łasić się — лашчыцца

349

1. **ryś** — рысь
2. **klus**
pędzić kłusem — ёхаць рысьсю

pantera — пантэра
lew — леў

Lew ma, wiadomo, pazur¹ lwi,
Lew sobie z wszystkich wrogów drwi²,
Bo jak lew tylko ryknie,
To wróg natychmiast zniknie.
¹кiпцiор
²кпiць

lwy — ільві
lwów — ільвоў

lwica — ільвіца
lwiątko — ільвяня / ільвянятка

tygrys — тыгр / тiгра
lampart — 1. леапáрд
2. барс

У вачах	Мые лапай
У леапáрда	Вусы, рот,
І насмешка,	Як звычайны
І пагáрда.	Свойскi кот.

350

lamparci — леапáрдавы
lwi — ільвіны
tygrysi — тыгровы

351

kit — 1. wieloryb
2. waleń
3. (przen.) *człowiek wielkich osiągnięć*,

symbol swojej epoki

■ **кіты навўкі**

kit — kit

З вокнаў пасыпаўся kit. —
Z okien posypał się kit.

сіні іслáндзкі kit — **pletwal błękitny**
Gatunek **pletwal błękitny** — największy ze
wszystkich zwierząt, osiągający 30 m długości i
135 t wagi, poławiany dla tłuszczu i skóry.
кашалёт — **kaszalot**
дэльфiн — **delfin**

352

кітабой — wielorybnik
кітабойная лоўля — 1. *połów*
wielorybów
2. wielorybnictwo

353

кітовы — wielorybi
кітовы вус — fiszbiny

354

сырэна — syrena

цюлёневыя — syreny
марскі леў — lew morski
цюлёнь — foka
коцікавае фўтра — focze futro / foka

орка — 1. касáтка 2. ворыва

FOKA

... Pozbierała na dnie szafki
Zniszczonego futra skrawki
I zaniosała do kuśnierza,
Kuśnierz mierzy i przymierza,
Poupinał skrawki modnie,
Potem szył przez dwa tygodnie,
Lecz by dziury zaszyć w futrze,
Musiał futro zrobić krótsze.
Jak tu foka w złość nie wpadnie:
“Ależ Pan mnie ubrał ładnie!
Przód jest krótszy o trzy cale,
Moich rąk nie widać wcale,
Pan mi zeszył nogi obie,
Co ja teraz, biedna, zrobię?
Kuśnierz zmrzył jedno oko:
“Trudno. Będzie Pani foką!”

морж — mors
нёрпа — перпа

Жывё сабё нёрпа
Ня ў моры, а ў ваньне,
І рада —
Мядзвэдзь яё
Тут не дастане.

- znać się jak tyse konie —
- ведаць адзін аднаго навьлёт

355

koń — конь

spieniony koń — змьлены конь
drewniany koń — драўляны конь
narowisty koń — наравісты конь
jechać konno — ёхаць конна
jechać czwórka — ёхаць чацьверыком
■ zrobić kogoś w konia — падмануць, ашукаць

■ koń mechaniczny — ■ конская сіла

koń szachowy / skoczek —

шахматны конь

zbić pionka skoczkiem — зьбіць ніжніка канём

skoczek — скакун (спарт.)

skoczek spadochronowy — скакун з парашутам

1. kobyła — кабыла

● Słowo się rzekło — kobyłka u plotu. —

● Сказана — зроблена.

2. klacz

młoda klacz — маладая кабыла

żrebna klacz — жаробая кабыла

szkara — кляча

żrebię — жарабя

łos — 1. жэрабя / жарабкі

ciągnąć losy / losować — цягнуць жэрабя / жарабкі

2. лёс

smutny los — сумны лёс

żrebiątko — жарабятка

356

A:

wierzchowiec — верхавы конь

koń pociągowy — цяжаравоз

koń juczny — уючны конь

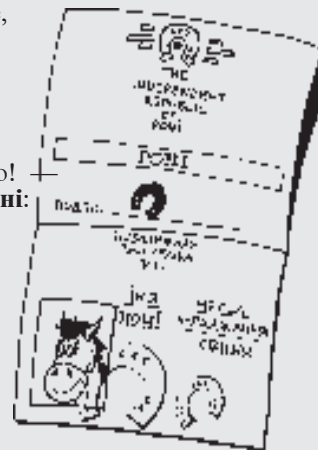
arab — арабскі конь

anglik — ангельскі конь

klusak — рысак

kucyk — поні

Ад натугі
І ад конскае тугі
Гнуцца дугі
І ў вачох ідуць кругі.
Напінаецца, сапé цяжаравоз,
Бо ідзе ня так сабé,
А цягне воз.
А стаённікі —
Брацённікі
Яго —
Пасьміхаюцца:
— Га-га! Ды і-го-го!
І паказваюць на поні:
— Ці вы коні,
ці ня коні?
Га-
га-
га:
Цячачны хамуцік
І дуга.

В:

MAŚĆ — МАСЦЬ

gniady — гнёды
 kary — вараны
 srokaty — пярсты
 siwy — сівы
 jabłkowaty — у яблыкі
 bułany — буланы

357

stadnina — конскі завод
 stajnia — стайня
 stójło — стойла
 tabun — табун

358

А: koniuszy — канюшы
 stajenny — стайнік
 koniuch — конюх

В: jeździec — 1. яздок
 2. вёршнік
 ujeżdżacz — аб'ёжчык
 woltyżer — вальтыжор

С: woźnica — возьнік
 furman — фўрман

359

А: 1. uprząż — 1. вўпраж
 2. zaprzęg — 2. збрўя
 1. wędzidło — 1. муштўк
 2. cugle — 2. цўглі
 popręgi — папрўга
 chomało — хамўт

Każdy musi wiedzieć, na co go stać. —

● Вялікаму каню — вялікі хамўт.

Малому каню — малы хамўт.

kaślak — дуга

dzwoneczek — 1. званочак
 2. бомы

Узрываўце ж сьнег санямі, коні!
 Зьвіні, вясёлых бомаў медзь!
 Вакол лятўць бары і гоні,
 У грудзех пачала кроў кіпець.

В: lejce — лэйцы

1. siodło — сядло
 2. kulbaka
 ostroga — шпора

spiąć ostrogami — прышпорыць
 knut — бізўн

o wysokim i chudym człowieku —

● Доўгі як бізўн.

bat — пўга

360

zaprząć — запрэґчы
 zaprzęgać — запраґаць

1. siodłać — сядлаць

2. kulbaczyć

założyć uprząż — 1. закілзаць
 2. зацўгляць

włożyć chomało — захамутаць
 spętać — спўтаць

361

wio! — но! / ну!

pr-r-r! — тпр-ру!

● Стаў — ні тпру ні ну.

362

rżec — іржаць

rzy — іржэ
 rża — іржўць

363

tętent — 1. тўпат

2. пошчак

tętent kopyt — тўпат капытоў / пошчак
 капытоў

364

osioł — асёл

Skończony osioł. — Абсалютны асёл.

muł — мул

Żył sobie pewien muł.
 Najlepiej muł się czuł,
 Gdy stojąc przed wieczorem
 Nad stawem lub jeziorem
 Oglądał swe odbicie
 I wołał: "Czy widzicie?
 Wprost oczom swym nie wierzę,
 Żem takie piękne zwierzę!"

zebra — зэбра

365

nosorożec — насарог

hipopotam — 1. бэгемот

2. гіпапатам

Бэгемот і насарог

Селі на арэлі.

Абліваячыся потам,

Так і прасядзелі.

Ніхто нікога ўзняць ня мог:

Ні бэгемот, ні насарог.

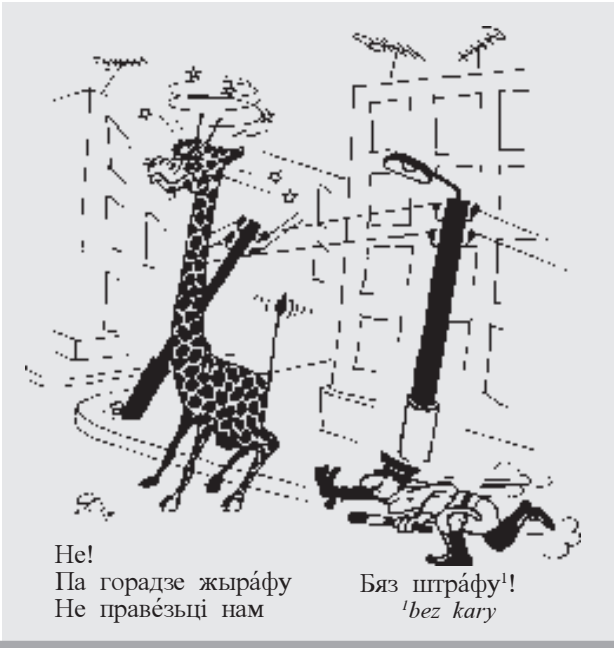
Czy zebra jest prawdziwa?

Czy to tak naprawdę bywa?

Czy też malarz z Bożej łaski

Pomalował osła w paski?

He!
Па горадзе жырафу Бяз штрафу!
He правэзыці нам 'bez kary

żyrafa — жырафа
antylopa — антылёпа
wielbłąd — вярблюд

366
garb — горб

garby — гарбы

zarabiać swoją ciężką pracą —
■ зарабляць сваім гарбом

367
źubr — зубр
źubrzyca — зубрыха
źubrzę — зубраня
źubrzątko — зубранятка

368
źubrzy — зубрыны

369
źubrówka — зуброўка

370
A: bawół — буйвал
bizon — бизон

Прыйшоў рагач.
— Завуць вас як?
— ЯК.
— Як гэта як?
— А так вось — ЯК!
Ня можа зразумець ніяк,
Ну як ён гэта ЯК ня ЯК.

jak — як
wół — вол

woły — валы

■ harować jak wół — ■ пахаць як вол
● Zapomniał, wół, jak cielęciem był. —
Парэ сталець.

В: byk — бык
krowa — карова

С: cielę — цяля

■ gapić się jak cielę na malowane wrota —
■ глядзець, як баран на маляваныя
вароты

Czy ja jestem gorszy od innych? —

● Xibá я ў Бога цяля ўкраў?

● Wzięły diabli krowę, niech wezmą i
cielę! — ● А гары яно ўсё ясным агнём!

■ na tym świecie —

■ там, куды Макар цялят не ганяў

cieliczka — цёлачка

cielica — цёлка

jałówka — ялаўка

371
cielęcy — цялячы
byczy — бычыны
krowi — каровін

ВЯРБЛЮД ЗБЫРАЎСЯ Ў БЕЛАВЕЖ

Зубр **вярблюда** тэлеграмай
Запрасіў у Белавеж:
“У мяне ў дрымучай самай
Пішчы
Добра пажывець”.
І вярблюд разважыў:
“Згода.
Вандраваць яшчэ каму ж?”
Прымярае капялюш.

Ды задумаўся маруда:
Два ажно гарбы ў вярблюда.
Паспрабуй адзін рашы —
Браць на іх капялюшы,
Ці як ёсьць
З двума гарбамаі
Красавацца пад дубамаі?

Wszystkie mądre polskie kozy,
— By je zliczyć, nie mam siły! —
Na naradę się zebrały
I rzecz taką uchwałyły:
“W sławnym mieście Pacanowie
Tacy sprytni są kowale,
Że umieją podkuć kozy —
By chodziły w pełnej sławie.

372

А: казёл — koziol

- казёл адпушчэньня — ■ koziol ofiarny
- выкінуць сальта — ■ fiknać kozła
- казёл або баран (асабліва стары) — сар

Rzekł do kozła: “Сapie luby,
Ludzka czułość ciebie mam!
Acz kiełbasę z siebie robią,
Którą tutaj zwaь salami.
¹вабіць

Цоп! — Сар!

- лоп-цоп — ■ лар-сар / ■ на лару-сару
- козьлік — koziolatek

В: каза — koza

кашмірская каза — kaszmirska koza

● разбірацца ў нэчым, як баран у

Бібліі — ● znać się na czymś tyle, co koza
na pierzcu

■ пасадзіць за крэты —

■ zamknąć do kozy

● Адзін раз Марку жаніць. —

● Raz kozie śmierć.

С: казляня — koźle

казлянятка — koźlatko

Д: казярог — koziorożec

373

казьліны — 1. koźli

2. сарі

казьліная барада — koźła broda

казіны — kozi

казінае малако — kozie mleko

374 **beczeć** — 1. раўсьці

Dziecko beczy. — Дзіця раvé.

2. бляяць

Owce beczały. — Авéчки бляялі.

3. мэкаць

Sar beczy. — Казёл мэкае.

muczeć — мычаць

Krowa muczy / guczy. — Карова мычаць / рыкае.

375

1. роў — bek

Wół guczy. — Вол раvé.

2. рык

3. мычаьньне

4. бляяьньне

5. мэканьне

казьлінае мэканьне — сарі / kozi bek

рук — рык

рук żubra — рык зўбра

nie nie rozumieć albo nie nie móc

odpowiedzieć — ● ні бэ, ні мэ, ні кукарэку

376

А: 1. баран — baran

У адным сялё (няважна — дзе)

Хадзіў Баран у чарадзё.

Разумных бараноў нагул жа нямнога,

А гэты дык дурней дурнога —

Не пазнае сваіх варот:

Відаць, што галава слабая.

А лоб дык вось наадварот —

Такога не страчаў ніколі лба я:

Калі няма разумніка другога,

Пабіцца каб удвух,

Дык ён разгоніцца ды ў сыцену — бух!

У іншага дык выскачыў бы й дух,

А ён — нічога.

2. барані кажух

баранчык — baranek

В: ягня — jagnię

ягняты — jagnięta

■ Божае ягнятка — ■ Baranek Boży

С:

авéчка — owca

свойская — hodowlana

горная — górська

танкарунная — cienkorunna / cienkowiełnista

каракулевая — karakułowa

■ блудная авéчка — ■ zbląkana owca

377

1. барані — barani

2. барановы

(жарт.) плакаць — ■ śpiewać baranim

głosem

■ глядзець як баран — ■ patrzeć baranim wzrokiem

■ скруціць у барані рог — ■ nagiąć karku

авéчы — owczy

авéчае руно — owcza ruń

■ авéчы розум — głupota

Dzik jest dziki, dzik jest zły,
Dzik ma bardzo ostre kły.
Kto spotyka w lesie dzika,
Ten na drzewo szybko zmyka.

Сьві́нка ў лэзьню хадзіла
І забылася мьбла.
— У лужы паляжала:
— Памылася, — сказала.
Як прыйшла яна дахаты,
Не пазналі парасяты.
Аж сама здзівілася:
— Я ж у лэзьні мылася!

378

аслупяне́ць — 1. zbaranieć
2. osłupieć

ба́віцца — baraszkować

Дзеці ба́віліся з ба́цькам. — Dzieci baraszkowały z ojcem.

379

А: дзік — dzik

В: вяпру́к — wieprz

1. кныр — 1. knur

2. кно́раз — 2. kiernoz

каба́н — kaban

С: ве́пручок — warchlak

У мале́нькіх ве́пручкоў паласа́тая поўсьць. —
Małe warchlaczki mają sierść w paski.

пара́ся — prosię

сма́жанае пара́ся — pieczone prosię

● Ня ме́ла ба́ба кло́пату — купіла

пара́ся. — ● Nie miała baba kłopotu,
kupiła sobie prosię.

● Паразмаўля́лі, як гусь са сьві́ньей. —

● Porozmawiały jak gęś z prosięciem.

пара́сятка — prosiątko

пара́юк — prosiak

Д:

Сьві́ньня́ — świnia

кормная — tuczna

убойная — ubojowa

бэконная — bekonowa

карміць сьві́ней — karmić świnie

даглядаць сьві́ней — oporządzać świnie

■ Сьві́ньня́ няшча́сная! —

■ Świnio jedna!

● Ня дай Бог сьві́ньні ро́г, а мужыку́ —
па́нства.

● набра́цца, як сьві́ньня́ гра́зі — upić się
Табе́ б то́лькі сьві́ней па́сьвіць. — Świnie
powinieneś pasać.

сьві́нка — świnka

марска́я сьві́нка — świnka morska

1. сьві́нама́тка — maciora

2. па́рсная сьві́ньня́

380

1. сьві́нскі — świński

бела́брысы — ■ świński blondyn

2. сьві́нячы

сьві́нячы віск — świński kwik

381

па-сьві́нску — po świńsku

сьві́нства — świństwo

382

ры́ла — ryl

383

вера́шчаць — kwiczeć

■ ве́рашчаць, як рэ́занае пара́ся —

■ kwiczeć jak zarzynane prosię

ро́хкаць — chrząkać

384

А: бы́дло — буйна́я рага́тая жывёла /
скаці́на / тавар / бы́дла

trzoda — чарада́

■ trzoda chlewna — сьві́ньні

В:

stado — ста́так

statek — су́дна

morski statek — марско́е су́дна

С:

ро́гowie krów — па́галоўе кароў

chlewnia / ро́гowie świń — па́галоўе
сьві́ней

385

hodować — гадава́ць

odhodować — вь́карміць

podhodować — падгадава́ць

trzymać — трыма́ць

oporządzić — дагледзе́ць

paść — па́сьвіць

podoić — падаі́ць

386

hodowla — гадоўля

hodowla świń — сьві́нагадоўля

hodowla koni — конегадоўля

hodowla zwierząt — жывёлагадоўля

387

jeleń — алёнь

łania — лань

renifer / ren — паўночны алень

daniel — 1. даніэль
2. рабы алень

sarna — казуля

kozica — 1. сарна
2. казуля

łoś — лось

■ rosochaty łoś — ■ сахаты лось

łośica — ласіха

łośię — ласяня

388

bósć się — 1. бадацца / басыцца

2. ісці ў рогі / рожкі

Krowa bodzie. — Карова бадаецца.

389

A:

1. капыт — kopyto

казіныя капыты — kozie kopyta

2. капыл

● Робиць усё на адзін капыл. —

● Robi wszystko na jedno kopyto.

■ перарабіць на свой капыл —

■ przerobić na swoje kopyto

1. капыток — kopytko

казульчын капыток — sarnie kopytko

2. капылок

3. клёцкі з варанай бульбы, мукі й яек
раздвоены капыт парнакапытных —
racica

B: róg — рог

dać w róg — трубіць у рог

rozgaęzione rogi — развёсістыя рогі

poroże — рогі (у жыёл зь сям'і алёневых)

poroże łosia — ласіныя рогі

390

A: слон — słoń

сланятка / сланя / сланё —
słoniątko

сланіха — słonicha

Ten słoń nazywa się Bombi.

Ma trąbę, lecz na niej nie trąbi.

Dlaczego? Nie bądź ciekawy.

To jego prywatne sprawy.

391

1. хобат — trąba

2. труба

труба — 1. trąba

2. rura

392

слановы — słońiowy

■ слановая косць — ■ słońiowa kość

393

бівень — kiel slonia lub mamuta

394

малпа — małpa

гарыла — goryl

павіян — pawian

мартышка — koczkodan

арангутан — orangutan

малпачка — małpka

395

■ чалавекападобная істота —

■ istota człokształna

аўстралапітэк — australopitek

пітэкантрап — pitekantropus

неандэрталец — neandertalczyk

пячорны чалавек — jaskiniowiec

396

A: эвалюцыя — ewolucja

разьвіцьцё — rozwój

1. поступ — 1. postęp

2. прагрэс

B: 1. посьпех — 1. sukces

2. postęp

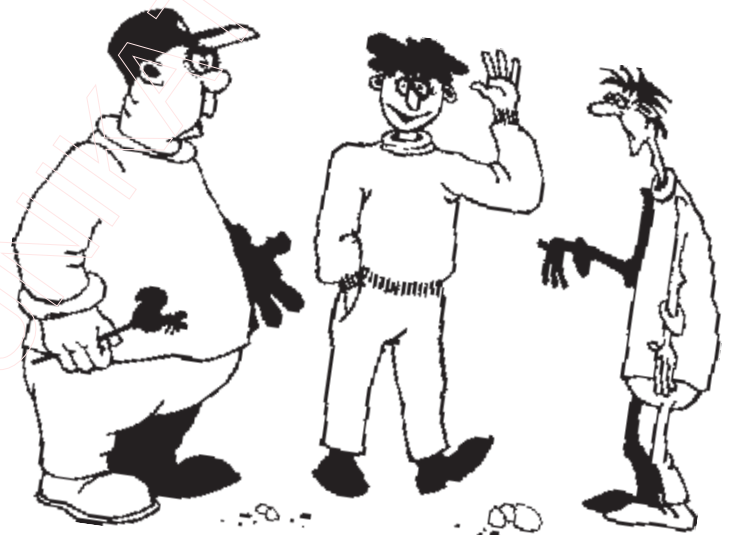
рабіць посьпехі — robić postępy

дасягаць посьпехаў — osiągać sukcesy

3. powodzenie

Зьбу посьпехаў. — Życzę powodzenia.

ЧАЛАВЕК — CZŁOWIEK

397 чалавек — 1. człowiek

2. człek

людзі — ludzie

1. асоба — osoba

2. пэрсанаж

нумар для дваіх чалавек — pokój na dwie osoby

пажылы чалавек — starsza osoba

дзеяслоў у трэцяй асобе — czasownik w trzeciej osobie

398

1. фігура — 1. figura

2. абрыс — 2. sylwetka

3. постаць — 3. postawa

4. postać

зграбная фігура / постаць — zgrabna figura / sylwetka / postawa / postać

целасклад — budowa ciała

399

А: 1. карла — karzeł

2. карузьлік

ліліпут — liliput

пігмэй — 1. pigmejczyk

2. pigmej

курдупель — kurdupel

кнопка — knypek

каратканогі — krótkonogi

В: дробны — drobny

малы — mały

малюпасенькі — tyci

400

1. худы — chudy

2. посны

поснае малако — chude mleko

схуднэлы — wychudły

худы як мыліца — szczudłowaty

1. мыліца — szczudło

2. дыба

■ худы як пруток — patykowaty /

■ chudy, jak patyk

■ худы як тычка — tyczkowaty /

■ chudy, jak tyczka

кашчавы — kościsty

цыбаты — 1. draǵal

шост — drag

2. dryblas

1. сухі — suchy

2. сухарлявы

1. высахлы — wysuszony

2. паджары

зьмізарнэлы — zmarniały

хударлявы — szczupły

хударлявы тварык — szczupła twarzyczka

401

А: гнўткі — giętki

В: 1. спрытны — 1. sprytny

2. увішны — 2. zwinny

спрытная, як вавёрка — zwinna, jak wiewiórka

зграбны — zgrabny

стройны — wysmukły

стрўнкі — wysmukły, jak struna

С: 1. стáтны — postawny

2. стáністы

самавіты — okazały

402

А: атлетычны — atletyczny

ня зломак — nie ułomek

сілач — siłacz

здравяка / здравяк —

■ kawał chłopa

дўжы — duży

моцны — mocny

В: 1. асілак — mocarz

2. уладар

волат — 1. olbrzym

2. wielkolud

вырвідўб — wyrwidąb

вярнігарá — waligóra

403

А:

таўсты — gruby
грўбы — grubiański

таўстўн — grubas

таўстўха — grubaska

поўны — 1. otyły

2. pełny

1. дзябэлы — tęgi

2. таўстамясы

В: укормлены — opasły

раскормлены — utuczony

тлўсты — tłusty

карпулэнтны / паўнацэлы — korpulentny

пўльхны — pulchny

С: таўсташчокі — puciołowaty

1. мардасты — puzaty

2. шчакасты

3. таўстаморды

1. брухач — brzuchacz

2. пузán

404

А:

1. цéла — ciało
■ увабра́цца ў цéла — ■ przybierać na wadze / nabierać ciała
2. орган, пэрсанál
ciało pedagogiczne — настаўніцкі пэрсанál
ciało dyplomatyczne — дыпляматычны орган

В: тўлава — tułów

тўлавам — tułowiem

корпус — 1. korpus

2. kadłub

корпус карабля — kadłub okrętu

С: канцавіна — kończyzna

405

А: ця́гліца — mięsień
 мўскул — muskuł
 мўскуляту́ра —
 muskulatura

В: сухажыльце —
 ścięgno

надарваць сабе
 сухажыльце — naderwać
 sobie ścięgno

1. жы́ла — 1. żyła

● Кроў стыне ў жылах. — Krew
 mrozi w żyłach.

2. ścięgno

напінаць жылы — napinać ścięgna

406

мўскулісты — muskularny

жылісты — 1. żyłasty

2. żyłowaty

407

шы́я — szyja

ка́рак — kark

■ Непрыяцель на хвасьце. —

■ Nieprzyjaciel na karku.

■ даць па ка́рку —

■ dać po głowie

■ ня гнуць галавы —

■ mieć twarde kark

■ гнуць пэрад не́кім ка́рак —

■ zginać przed kimś kark

■ ляцець на злом / скрут галавы —

■ lecieć na złamanie karku

■ мець галаву на плячах —

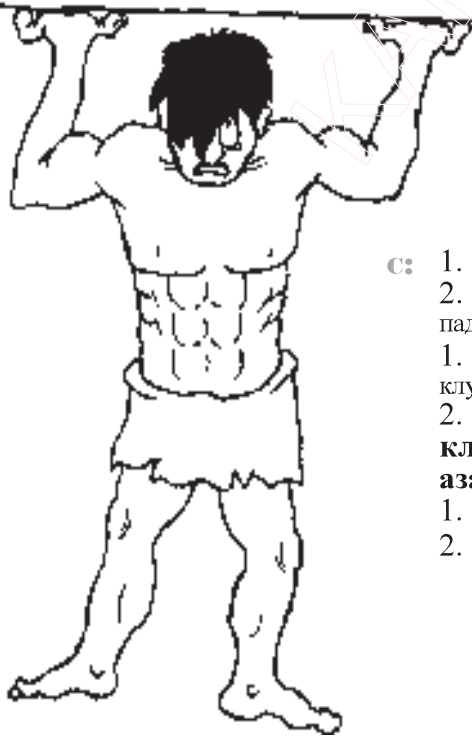
■ mieć głowę na karku

■ выяжджаць на чымсьці ка́рку —

■ jechać na czyichś plecach

■ стаяць над душой — stać komus

■ nad karkiem / głową

С: 1. тыл — tył

2. зад

падацца назад — cofnąć się

1. клуб — klub

клубы дыму — kłęby dymu

2. клубень (у расьлінаў)

клубы — pośladki

аза́дак — tyłek

1. (анат.) лага́ — miednica

2. таз (гл. мал. с. 100)

408

гру́дзі — piersi

гру́дняя клетка — klatka

piersiowa

1. жы́вот — brzuch

2. бру́ха

3. пўза

4. чэ́рава

■ на́біць жы́вот / бру́ха / пўза /

чэ́рава — ■ napelnić brzuch

1. жы́воцік — brzuszek

2. бру́шка

3. пўзік

409

А: сьпі́на — plecy

павярну́цца сьпі́наю — odwrócić się
 plecami

плячо — ramię

плэ́чы — 1. ramiona

2. bary

■ узва́ліць на не́чыя плэ́чы — obarczyć
 kogoś

ма́е на пляча́х вялікую сям'ю —

obarczony wielką rodziną

лапа́тка — łopatka

■ сьві́нныя плэ́чы — ■ szynka z łopatki

В: 1. паясьні́ца — 1. pas

2. пас

1. сярэ́дзіна — 1. lędźwie

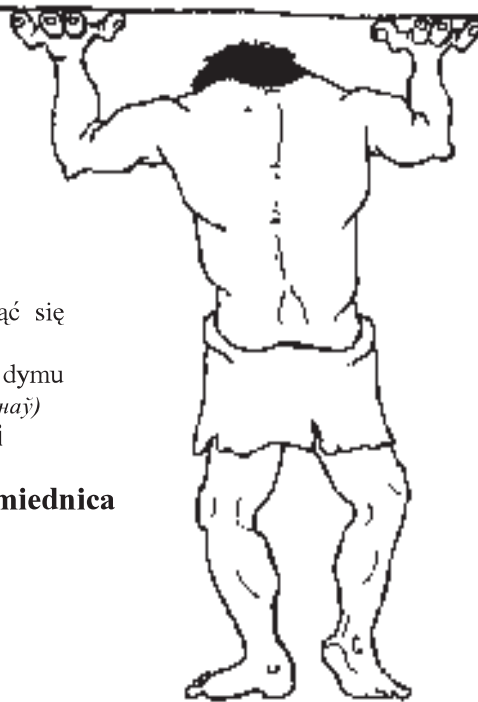
2. środek

не́шта баліць у сярэ́дзіне — boli coś w
 środku

3. połowa

у сярэ́дзіне лі́пеня — w połowie lipca

крыж — krzyż

- даць ногі — ■ wziąć nogi za pas
- круціцца пад нагáмі —
- пла́таць ся́ між́ду ногáмі
- плéсьціся / цягну́цца нагá за нагý —
- wlec się noga za nogą
- валіцца з ног — ■ падаць з nóг
- дагары́ нагáмі — ■ do góry nogami
- пераміна́цца з нагі на нагý —
- przestępować z nogi na nogę
- зьневажа́ць — ■ traktować kogoś lub coś per noga

- цвёрдая рука́ — niezawodna / pewna ręka
- не з рукі — niezręcznie
- самастойна — ■ na własną rękę
- зь лёту, адрáзу — ■ od ręki
- нелегáльна — ■ z lewej ręki
- зь пёршых рук — ■ z pierwszej ręki
- браць сябе ў рýкі — ■ brać się w garść
- грэць рýкі на чужым горы — robić interes na cudzym nieszczęściu
- набіць рукý — ■ nabrać wprawę
- рýкі апускаюцца — ■ ręce opadają

410

A: нагá — noga

Адна надзе́я — ногі. — Cała nadzieja w nogach.

зламáць нагý — złamać nogę

вывіхнуць нагý — zwichnąć nogę

B: сыцягно — 1. udo
2. biodro

1. сыцё́жны — uda

2. чэ́раслы

C: калéна — kolano

1. стаць на калéні — 1. uklęknąć

2. уклéнчыць

лýтка — łydka

1. пята́ — pięta

2. пýтка

■ на дýбачках — ■ na palcach

411

A: рука́ — ręka

працягну́ць рукý па кнiгу — sięgnąć ręką po książkę

браць у рукý — brać do ręki

сагну́ць рукý — zgiąć rękę

выцягну́ць рукý з кішэ́ні — wyjąć rękę z kieszeni

падхапі́ць кагосы́ці на рýкі — porwać kogoś na ręce

ня кра́таць рука́мі — nie dotykać rękami

падпéрціся / абапéрціся рука́мі — wesprzeć się / oprzeć się na rękach

Рýкі ўгору! — Ręce do góry!

ру́чка — rączka

ла́па — łapa

Адгада́й! Zgadnij!

Вось вам быль-небыліца:
У пяці чалавék адна паясьніца.

B: локаць — łokieć

па локці — po łokcie

1. запя́сьце — 1. nadgarstek
2. przedgarście

пясцьць — kiść

C: 1. далонь — dłoń

працягну́ць далонь — wyciągnąć dłoń

стаяць з працягну́тай далоньню́ / даланёю — stać z wyciągniętą dłonią

2. ла́дка

1. біць / пляскаць у далоні — klaskać w ręce / w dłonie

2. пляскаць у ла́дкі

ла́дкі — *dziecięca gra, uczestnicy której uderzają się wzajemnie w dłonie: najpierw w prawą, potem w lewą, potem znów w prawą coraz prędzej, dopóki ktoś nie pomyli się z tym porządkiem.*

жме́ня — garść

кула́к — pięść

■ пасьме́йвацца ў кула́к —

■ śmiać się w kulak

■ узяць сябе ў кула́к —

■ wziąć się w garść

■ поўнай жме́няй — ■ pełną garścią

D: па́лец — palec

E: пазногаць — paznokieć

■ прыбра́ць да пазногця́ —

1. podporządkować sobie

2. zniszczyć, zabić

стры́гчы пазногці — obcinać paznokcie

ляк для пазногцяў — lakier do paznokci

1. кіпці́ор — 1. pazur

2. szpon

3. rogulec

412

манікю́р — manicure / manikiur

манікю́рка — manicurzystka /

manikiurzystka

па́лец — palec

вялікі па́лец — kciuk

паказа́льны — wskazujący

сярэ́дні — średni

безыме́нны / пярсцья́к — serdeczny

ме́зенец — mały palec

1. левару́ч — ■ **po lewej ręce**
2. ■ **na lewą rękę**

1. правару́ч — ■ **po prawej ręce**
2. ■ **na prawą rękę**

413

- A:** 1. *léвая рука* — *lewica*
2. *lévae крыло палітычнага рўху, партыі*
3. *ма́нька*

ляўшўн — *mańkut*
зьлёва — *z lewa*

- В:** 1. *пра́вая рука* — *prawica*
2. *пра́vae крыло ў палітычным рўху, партыі*

С:

1. *поплек* — *obok*
2. *поруч*
Сядай поруч са мной. — *Usiądź obok mnie.*
поручань — **poręcz**
сьціскаць поручні — *ściskać poręcz*

414

дотык — **dotyk**

415

ма́цаць — **masać**
ма́цаць сябе па кішэнях — *masać się po kieszeni*
памáцаць — **pomasać**
намáцаць — **namasać**
абма́цаць — **obmasać**

416

1. **вобмацкам** — 1. **omackiem**
2. **навобмацак** — 2. **po omacku**
прабірацца вобмацкам / навобмацак — *ić po omacku*

417

- A:** **гладкі** — **gładki**
гладкі навобмацак — *gładki w dotyku*
шорэткі — **szorstki**
шурпаты — **chropawy / chropowaty**
колкі — **kłujący**
каліючы — **kolczasty**
■ **каліючы дрот** — ■ **drut kolczasty**

В: **ліпкі** — **lepki**

- С:** 1. **сьлізкі** — **śliski**
2. **коўзкі**
коўзкі / сьлізкі ходнік — *śliski chodnik*
крохкі — **kruchy**

В: **цвёрды** — **twardy**
мяккі — **miękki**

418

1. **датыка́цца** — **dotykać**

2. **дакранáцца**

1. **кранáць** — 1. **wzruszać** (*patrz*)
кранáць да сьлёз — *wzruszać do łez*

2. **чапа́ць** — 2. **tykać**

Усё тут стаяла, як было, нечапа́нае / некранутае. — *Wszystko tu stało, jak było, nietknięte.*

кράтаць — 1. **poruszać**
ня мог кратаць рукой — *nie mógł poruszać ręką*

2. **tknąć**

Тут нельга нічога кратаць. — *Nie wolno tu niczego tknąć.*

3. **wzruszać**

Мяне гэта ня кратае. — *Mnie to nie wzrusza.*
рушыць — 1. **ruszyć**

2. **dotykać**

Ня руш рукамі! — *Nie dotykaj rękoma!*

не́руш — **coś, czego się nikt jeszcze nie dotknął**

Дзядзька поўзаў на каленях, рэзаў грыбы й казаў, што такую не́руш сустрэў упершыню.

419

1. **варушы́ць** — **wzruszać** (*patrz poprzedni art.*)

wzruszyć słomę — *варушы́ць салому*

■ **варушы́ць мазга́мі** — ■ **ruszać mózgowicą**

■ **паціска́ць плячы́ма** — ■ **wzruszać ramionami**

2. **кранáць**

кранáць сьлязьмі — *wzruszać łzami*

ша́рпаць — **szarpać**

■ **вымотваць нэрвы** — ■ **szarpać nerwy**
тармасіць — **tarmosić**

420

1. **чапля́цца** — **czepiać się**

2. **чапі́цца**

1. **хапа́ць** — 1. **starczać**

Усім хапіла. — *Starczyło wszystkim.*

Мне хопіць. — *Mnie starczy.* / *Starczy mi.*

2. **chwytać**

хапа́ць за рыкі — *chwytać za ręce*

3. **łapać**

■ **хапа́цца за галаву́** —

■ **łapać się za głowę**

хапа́ць злодзея — *chwytać / łapać złodzieja*

- хапаць павэтра — ■ łąpać oddech
- Пра́гна хапа́ў кожнае слова. —
- Chciwie łąpał każde słowo.
- Сўтарга хапа́е. — ■ Kurcz łąpie.
- 4. лаві́ць — 4. łowíć
- лаві́ць ры́бу — łowíć ryby / łąpać ryby
- лаві́ць каго́сьці на сло́ве — ■ łąpać kogoś za słowo

421

браць — 1. brać

браць пры́клад — brać przykłaд

2. **pobierać**

браць урокі — pobierać lekcje

1. **узяць** — **wziąć**

■ **Завідкі ўзялі.** — Ogarnęła zazdrość.

■ **Наша возьме.** — To my musimy zwyciężyć.

■ **узяць сілаю** — ■ **wziąć przemocą**

■ **Чорт яго ня возьме!** — Diabeł go nie porwie!

2. **прыняць** (гл. наст. артыкул)

■ **прыняць усур'ез** — ■ **wziąć na serio**

прыняць аспіры́ну — wziąć aspirynę

прыняць душ — wziąć przysznic

прыняць нэчы бок — wziąć czyjaś stronę

2. **рожаць**

wziął / rojął za żonę — uзяў за жонку

прыняць — **przyjąć**

прыняць падару́нак — przyjąć prezent

422

1. **абдымаць** — obejmować

2. **уключаць у сябе**

1. **абняць** — objąć

абняць за талію — objąć w pół

2. **ахапіць**

ахапіць думкаю — objąć myślą

■ **як вокам ахапіць** — ■ **jak okiem sięgnąć**

нэшта ахапіў агонь — coś objął ogień

3. **заняць**

заняць паса́ду — objąć stanowisko

4. **прыняць**

прыняць камандаваньне — objąć dowództwo

абла́піць — **ścisnąć w objęciach**

Аблапіў мяне, як мядзвэдзь.

агарну́ць — **ogarnąć**

валасьі — włosy

- бэ́лыя — blond
- сьвэ́тлыя — jasne
- ру́сыя — ciemnoblond
- палі́нялыя — wypłowiałe
- каштанавыя — kasztanowe
- чо́рныя — czarne
- ру́дыя — rude
- сі́выя — siwe
- кучара́выя — kędzierzawe
- 1. проты́я — proste
- 2. пра́мыя
- хва́лістыя — falujące

WŁOSY

Szary osiołek błdził po lesie,
Gdy się raz znalazł za swym podwórkiem,
Nagle się oślim śmiechem zaniesie,
Widząc na drzewie **rudą** wiewiórkę.
Rude czy **szare**, **czarne** czy **blond** —
Každy ma takie, jak mu wyrosły, —
Rzekła wiewiórka. — Więc wniosek stąd,
Że z włosów śmieją się tylko osły.

лы́сіна — łysina

вола́с — włos

вус — wąs

ба́кі — baki

бакенба́рды — bokobrody

барада́ — broda

423

А: вола́с — włos

В: ку́длы — kudły

ко́сма — kosmyk

па́сма — pasmo

С: *валасяное покрыва* — owłosienie

шчаці́на — szczecina

шчэцьце альбо валасьі — zarost

шчэцьце, ня голеное некалькі дзён —
kilkudniowy zarost

вус — wąs

барада́ — broda

ба́кі — baki

бакенба́рды — bokobrody

пэ́йсы — pejsy

424

1. лы́сіна — łysina

2. плеш

1. лы́сы — łusy

2. пляшывы

лысе́ць — łysiec

пляшывець

Gdy go w mundur przyodziali,
Wnet go do dowódcy¹ wiodą.
A dowódca groźnie krzyknął:
“Co to znaczy? Żołnierz z brodą?”

Prędko brodę mu ucięli,

A z koziego owłosienia

Kapral zręcznie sobie zrobił

Śliczny² pędzel do golenia.

¹да камандзэра

²цудоўны

Grzebień zęby szczerzy,
A szcztotka się jeży:
“Czesz się, Jerzy, jak należy!”
Masz nie włosy, tylko kudły,
Potargane, rozczochrane,
To są rzeczy niesłychane!”

425

- А:** прычоска — uczesanie
стрыжка — fryzura
- В:** чуб — czub
чупрына — czupryna
грыўка — grzywka
- С:** кок — kok
лёканы — loczki
бўкля — pukiel
кучарашка — kędziorek
завіўка — ondulacja
1. хімічная завіўка — 1. trwała ondulacja
2. “хімія” — 2. trwała
- Д:** парык — peruka

426

- кудлаты — kudłaty
калматы — 1. włochaty
2. kosmaty
1. раскудлачаны — rozczochrany
2. скалматычаны
расшарпаны — potargany

427

- А:** часацца — czesać się
прычэсвацца — przyczesywać się
хўценька прычэсавіцца — przyczesać się parędcie
завіваць — zawijać
заплятаць — zaplatać
заплятаць касу — zaplatać warkocz
- В:** стрыгчыся — strzyć się
галіцца — golić się
гладка паголены — gładko wygolony

428

- галённе — golenie
вадкасыць для галёння — płyn do golenia

429

- брытва — brzytwa
устаўное лязо брытвы — żyłetka

430

- цырульнік — fryzjer
цырульня — zakład fryzjerski

431

- А:** грэбень — grzebień
шчотка — szcztotka
- В:** 1. заколка — 1. spinka

Адгадай! Zgadnij!

На гары — гай,
Пад гаём — маргай,
Пад маргаём — шмаргай,
Пад шмаргаём — хапай.
Што такое — адгадай.

(твор)

2. запінка — 2. zapinka
заколка на валасьбі — spinka / zapinka do włosów
запінкі на кашулі — spinki do koszuli
- шпілька — szpilka**
прыкалоць шпількай — przypiąć szpilką
- надпуськаць шпількі —
  - wsadzać szpilki komuś
- хадзіць на шпільках — chodzić na szpilkach

- С:** 1. (і)стужка — wstążka
2. касьнік

432

- А:** 1. вока — oko
2. ślepie
міргаць вачыма — mrugać oczyma
- кідацца ў вочы — ■ rzucić się / wpaść w oko
  - кінуць вокам — ■ rzucić okiem
  - на першы погляд — ■ na pierwszy rzut oka
  - вірачыць вочы — ■ wytrzeszczyć oczy / ślepia
- залітыя сьлязьмі вочы — załzawione oczy
вабіць вока — nęcić oko
- проста ў вочы — ■ prosto w oczy / w żywe oczy
  - глядзець па-іншаму — ■ patrzeć innym / świeżym okiem
  - уявіць у душы / у думках — ■ ujrzeć oczyma duszy
- Плёнь дурню ў вочы — ён табе скажа: “Дождж ідзе”.
  - Czego oczy nie widzą, tego sercu nie żal.

В:

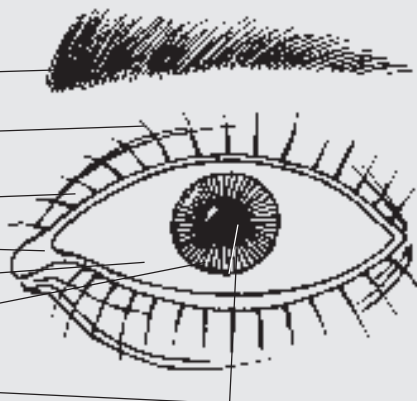
ВОЧЫ — OCZY

- чорныя — czarne
карычневыя — brązowe
карыя — piwne
зялёныя — zielone
сінія — szafirowe
блакітныя — 1. błękitne
2. niebieskie
шэрыя — szare
набрынялыя — obrzękłe
налітыя / набрынялыя крывёй — przekrwione
лупатыя — wyłupiaste

C: ВОКА — OKO

- брыво — brew
- бровы — brwi
- вѣя — rzęsa
- вѣйка — rzęska
- павѣка — powieka
- сьлязьніца — woreczek łzowy
- вочны яблык — gałka oczna
- бялок — białko
- вясёлкавая абалонка — tęczówka
- зрэнка — źrenica
- зрэнкі — źrenice

вочка — oczko

быць чымсьці ўлюбѣнцам — ■ **być czyimś oczkiem w głowie**

іза — сьляза

Nie płacz, szkoda łez. — Ня плач, ня вярта з-за гэтага ліць сьлёзы.

Вы так часта пазіралі ў ліостра
І ніколі — да мяне ў **вочы**,
Дзе Вы таксама адбіваетцеся
У чорных бліскучых **зрэнках** —
Гэтых дробненькіх люстэрках.
Але згіне зь ліостра ваш вобраз
І сьледу ня кіне;
А ў маёй душы
Яму ўжо ня згінуць.

433

A: позірк — spojrzenie

пагляд — wejrzenie

цільны пагляд / позірк — uważne spojrzenie
недавэрлівы пагляд — nieufne spojrzenie

В: погляд — pogląd

■ **каханьне зь першага погляду** —

■ **miłość od pierwszego wejrzenia**

скіраваць позірк / пагляд на... — zwrócić wzrok ku / na...

■ **пункт погляду** — ■ **punkt widzenia**

гледзішча — zapatrywanie

з майго гледзішча — według mej opinii / z mego punktu widzenia

бараніць свае погляды — bronić swych poglądów / zapatrywań

■ **трымацца іншага гледзішча** — ■ **mieć inne zdanie / zapatrywanie**

widzenie — 1. **бачаньне**

аптымістычнае бачаньне — optymistyczne spojrzenie

2. **пабачаньне / пабачо́ньне**

do widzenia / do zobaczenia —
да пабачанья / да пабачо́ньня

3. **прывід, зьява**

widzenie senne / zjawą — сонная зьява

1. **zjawą** — **зьява**

2. **zjawisko**

434

назіраньне — 1. **obserwacja**
2. **spozstrzeżenie**

паводле маіх назіраньяў — według moich spostrzeżeń

1. **агляд** — **obejrzenie**

2. **прагляд**

догляд — **dogład**

435

выгляд — **wygląd**

1. **зьнешнасьць** — **powierzchność**

2. **павярхоўнасьць**

436

A: глядзець — **patrzeć**

прыглядацца — **przypatrywać się**

Прыгледзься як сьлед! — Przypatrz się jak należy!

бачыць — **widzieć**

зважаць — **baczyć / uważać**

Зважай на правілы! — Bacz na przepisy!
не зважаючы на... — nie bacząc na...

В: 1. заўважыць — 1. **zauważyć**

2. **прыкмеціць** — 2. **dostrzec**

3. **spozrzec**

неспадзявана заўважыць — nagle dostrzec / spostrzec

1. **пабачыць** — 1. **dojrzeć**

2. **дагледзець** — 2. **doglądać**

дагледзець хворага — doglądać chorego

Усё трэба дагледзець самому. —

Wszystko trzeba dojrzeć samemu.

1. **дасьпець** — **dojrzeć**

2. **сасьпець**

C: наглядаць — **dozorować**

сачыць — **śledzić**

сачыць за нэкім — śledzić kogoś

назіраць — **obserwować**

D: падгледзець — **podpatrzeć**

пільнаваць — **pilnować**

- Е:** 1. прагледзец — 1. przejrzeć
 ■ прагледзец адным вокам —
 ■ rzucić okiem
 ■ вочы прагледзец — bardzo długo, do
 znużenia patrzeć w oczekiwaniu czegoś
 2. правароніць — 2. przeoczyć
 3. przegapić
 недагледзец — niedostrzec

437

А: зрок — wzrok

У мяне кепкі зрок. — Mam kiepski wzrok.

■ вострае вока — ■ bystre oko

В: дальназоркі — dalekowiedz
 блізарыкі — krótkowzrocny**С:** сьляпы — ślepy
 сьляпак — ślepiec

438

акуляры — okulary

пэнснэ — binokle

бінокль — lorneta

люнэт — luneta

тэлескоп — teleskop

люпа — lupa

мікраскоп — mikroskop

439

акуліст — okulista

440

Ludzie do mnie się nie garną,
 Bo urodę! mam fatalną.
 Nikt nie powie do mnie "kotku",
 Nie da mleka mi na spodku,
 Nie pogłaszcze, nie popieści,
 Nie napisze o mnie wierszy.
 Taki już mój smutny los.
 A dlaczego? PRZEZ MÓJ NOS!
 Zbyt ZADARTY i ZA DUŻY,
 Do niczego mi nie służy —
 Ani WĄCHAM nim, ni WZDYCHAM,
 Ani SAPIĘ, ani KICHAM,
 Ani TRĄBIĘ, ani jem...
 Może STRASZĘ? Czy ja wiem?...
 Może jednak to ozdoba?
 Może komuś się podoba
 I też taki chciałby mieć?
 A czy ja mu bronię chcieć?
 Może to urody wzorzec?
 Może modne stanie to się?
 Mnie samemu trudno orzec,
 MAM TO W NOSIE.
 Nosorożec.

¹uroda — прыгажосць**А:** нос — nos

кончык носа — czubek / koniec nosa

■ пляваць на нэшта — ■ mieć coś w nosie

■ задзіраць нос — ■ zadzierać nosa /

■ dmuchać komuś w nos

■ нэшта павесіць нос — ■ nos komuś się wydłużyć

■ паказаць носа — ■ zagrać palcami na nosie

■ тыцкаць / сунуць нос (куды ня трэба) —

■ wtykać / wściubiać w coś nos

■ мармытаць / бурчэць сабе пад нос —

■ baćkać / burczeć pod nosem

■ носам зямлю рыць — ■ padać na nos

■ нос нэкаму падцёрці — ■ utrzeć /

przytrzeć nosa

● Камар носу не падточыць. — Nikt nie zgłosi pretensji.

● Бяз хвігі не да носу, бяз кія ні прыступу. — o kimś zbyt dumnym z siebie
 высмаркаць нос — wysmarkać nos

НОС — NOS

1. просты — prosty

2. прамы

крывы — krzywy

арліны — orli

кручкаваты — haczykowaty

кірпаты — perkaty

задзёрты — zadarty

В: ніохаўка — nochal
 насішча — nosisko

■ dać, co z nosa spadło —
 ■ даць адчэпнага / падараваць
 не ад шчырага сэрца

441
 соплі — smarki

442
 чхаць — kichać
 чыханьне — kichanie
 1. на́смарк — katar
 2. катáр
 падхапіць на́смарк — dostać kataru

443
 насоўка — *chusteczka do nosa*

444
 1. нюх — 1. węch
 2. паню́х — 2. powonienie
 3. ни́ух — 3. niuch
 мець добры нюх — mieć dobrego niucha
 паню́х табáкі — niuch tabaki

445
 ню́хаць — wąchać
 выню́хваць — węszyć

446
 1. вусны — 1. usta
 2. рот — 2. gęba
 ■ разя́віць рот — ■ rozdziawić gębę
 ■ вьі́зверыцца на кагосьці — ■ najechać
 z gębą na kogoś
 губá — warga
 верхняя / ніжняя губá — górna / dolna warga
 ■ раската́ць губу́ — być gotowym do czegoś
 z wielką ochotą

447
 1. пацалу́нак — 1. pocałunek
 2. буська — 2. całus
 3. буся — 3. buziak
 палава́ць — całować
 палава́цца — całować się

448
 А: твар — twarz
 Усьме́шка намалява́на на тва́ры. — Uśmiech
 maluje się na twarzy.
 бры́дкі твар — szpetna twarz
 прыго́жы твар — piękna twarz
 надзьму́ты твар — nadąsana twarz
 заклапо́чаны твар — zatroskana twarz
 аблі́чча — oblicze
 мі́на — mina
 ціка́ўная мі́на — ciekawska mina
 фізіяно́мія — fizjonomia
 бу́зік — buźka

В: пьса — pysk
 рь́ла — ryj
 па́шча — paszcza
 С: 1. шчака́ — policzek
 ружова́я шчака́ — różowy policzek
 2. поў́ха
 3. апляв́уха
 ■ адва́жыць поў́ху / апляв́уху —
 ■ wymierzyć policzek

4. ску́ла
 1. ску́ла — wrzód
 2. ску́льле
 ● Ску́льлейка садзі́цца — це́льца
 младазі́цца.

В: 1. падбародак — podbródek
 2. падбародзьдзе
 вальлэ́, нярэ́дняя ча́стка шь́і —
 podgardle
 Е: чэ́рап — czerep
 ча́шка — czaszka

лоб — 1. czoło
 2. (przen.) drab
 чало — (poet.) czoło
 галава́ — łeb

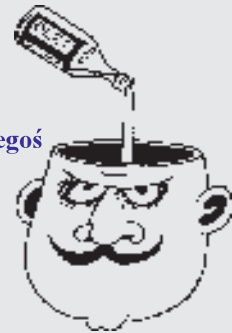
В: це́мя — ciemię
 лоб — czoło
 вачні́ца — oczodół
 перанось́се — przegroda nosowa
 наздра́ — nozdrza
 скі́віца — szczeka
 дзясна́ — dziąsło
 зуб — ząb

449

галава́ — głowa

- Алёю ў галавэ не хапа́е. — ■ Nie mieć oleju w głowie.
- мець добрую / сьвётлую галаву́ — ■ mieć olej w głowie / mieć głowę do czegoś
- Нёшта лёзе ў галаву́. — ■ Coś mi przychodzi do głowy.
- Прыдала́ся да галавы́ наву́ка. — ■ Poszła mu nauka do głowy.
- Хмель удары́ў у галаву́. — ■ Poszło mu do głowy.

- Галава́ гары́ць. — ■ Pali się komuś w głowie.

- Галава́ трашчы́ць. — ■ Trzeszczy głowa.

- Галава́ ідзе ходырам. — ■ Przewraca się komuś w głowie. / mieć fioła

- Галава́ пухне. — ■ Pęka głowa.

- гарáчая / шалёная галава́ — ■ zapalona / szalona głowa

- Галава́ / кацялок ва́рыць. — ■ Głowa / główka pracuje.

- параскінуць галавой — ■ porozmyślać sobie

- У галавэ праясьнёла. — ■ Rozjaśniło się w głowie.

- Ня ва́рта дуры́ць сабе галаву́. — ■ Nie warto zwracać sobie głowy.

- Мяша́ецца ў мяне ў галавэ. — ■ Płacze mi się w głowie.

- забіва́ць / набіва́ць сабе галаву́ — ■ zaprzętać sobie głowę

- мякіна / салома ў галавэ — ■ mieć w głowie siano

- разжава́ць і ў рот / у вушы накла́сьці — ■ nakładać jak łopatą do głowy / tłumaczyć łopatologicznie

- ка́ша ў галавэ — ■ mieć sieczkę w głowie

- бяз кле́пкі ў галавэ / без ца́ра ў галавэ —

- mieć zielono w głowie / mieć pstro w głowie

- ве́цер у галавэ — ■ komuś tylko fiu-fiu w głowie

- ліць ваду́ на гарáчыя галовы́ / астудзі́ць галовы́ — uspokajać

- намы́ліць не́каму шы́ю / ка́рак / пра́мыць мазгі́ — zmyć komuś głowę

Галава́ асты́ла. — Ktoś się uspokoił.

- пу́стая галава́ — ■ mieć pustkę w głowie

- павыве́трывала з галавы́ — ■ wywietrzało coś komuś z głowy

- дубова́я / ялова́я / садо́вая / куры́ная / дзіра́вая галава́ — ośla / barania / kapuściana głowa

- Мне цяпе́р нішто не ў галавэ. — ■ Teraz mi jest wszystko jedno.

- галава́ й два ву́хі — prostak

450

зуб — **zab**
 пярэднія зубы — przednie zęby
карэнны зуб — 1. **zab trzonowy**
 2. **trzonowiec**
малочны зуб — 1. **mleczny zab**
 2. **mleczak**

451

А: **розум** — 1. **rozum**
 ● Што ні галава, то розум. — *Każdy ma swój rozum.*
 ● Komuś się zdaje, że wszystkie rozumy pozjadał. — *Xтосьці думае, што ён разумнейшы за ўсіх.*
 ■ **нэхта трошкі “тае”** — ■ **ktos niespełna rozumu**

2. **umysł**

■ **агарнуць розумам** — ■ **ogarnąć umysłem**
 3. **разважнасьць** — 3. **rozsądek**
 ■ **прыкінуць нэхта на здаровую галаву** —
 ■ **wziąć coś na zdrowy rozum**
 Яму бракуе разважлівасці. — *Rozsądku mu brak.*

В: 1. **разумовыя здольнасьці** —
 1. **inteligencja**

2. **інтэлігэнтнасьць**
 прыроджаны розум / прыроджаная
 інтэлігэнтнасьць — *inteligencja wrodzona*
 чалавек выдатных разумовых здольнасьцяў —
człowiek wybitnej inteligencji
 разумовы каэфіцыент — *iloraz inteligencji*

С: 3. **інтэлігэнцыя**

творчая інтэлігэнцыя — *inteligencja twórcza*

Д: **вастрыня (розуму, пачуцьцяў)** —
bystrość

вастрыня слыху — *ostrość słuchu*
быстрыня — 1. **szybkość**
 быстрыня рэакцыі — *szybkość reakcji*
 2. **szybki prąd**
 вьвесці човен на быстрыню — *wywieść łódź na szybki prąd*

Е: 1. **пранікліваць** — **przenikliwość**
 пранікліваць розуму — *przenikliwość umysłu*

2. **пранізьліваць**
 пранізьліваць гуку — *przenikliwość dźwięku*
 3. **пранікальнасьць**
 пранікальнасьць касмічных праменьняў —
przenikliwość promieni kosmicznych

452

спрыт — **spryt**
хітрасць — **chytrość / przebiegłość**
 лісіная хітрасць — *lisia chytrość / przebiegłość*
кэмліваць — **przemysłność**
цямнасьць — **pojętność**
вынаходліваць — **wynalazczość**

453

А: **разумнік** — **mały rozum**
В: **хітрун** — **chytrość**
спрытнік — **spryciarz**

прайдоха — **swaniak**

С: **дурань** — 1. **głupiec**
 2. **duś**

дурыла — **głuptak**

ёлуп — **jełop**

боўдзіла — **bęćwał**

ідыёт — 1. **idiota**

2. **matoł**

Д: **шалэнец** — **szaleniec**

454

вўха — **ucho**

вўшка — **uszko**

1. **вўшы** (*зайца, трыца, асла*) — **śluchy**

2. **чўткі** (*зл. арт. 31а*)

■ **наста́віць вўшы** — ■ **postawić śluchy**
(o zwierzętach) / ■ **nastawić uszy**

455

слых — **słuch**

орган слыху — *narząd słuchu*

граць са слыху — *grać ze słuchu*

■ **дражніць вўха** — ■ **razić słuch /**

■ **drażnić ucho**

456

А: **слўхаць** — **słuchać**

слўхаць па радыё — *słyszeć w radio*

слўхаць запісы — *słuchać nagrania*

слўхаць перадачу — *słuchać audycji*

слўхаць маму — *słuchać mamy*

■ **слўхаць у паўвўха** — ■ **słuchać półuchem**

слўхацца — **słuchać się**

слўхацца чужых парад — *słuchać cudzych rad*

слўхацца мамы — *słuchać się mamy*

В: 1. **чуць** — 1. **słyszeć**

Чую твой голас. — *Słyszę twój głos.*

Чалавек ня чуе. — *Człowiek nie słyszy.*

2. **адчуваць** — 2. **czuć / odczuwać**

Носам чуё / адчуваю. — *Czuję nosem.*

чуваць — **słyszeć**

457

А: **гук** — **dźwięk**

гучаньне — **brzmienie**

В: 1. **водгук** — **oddźwięk**

2. **водгульле**

рэха — **echo**

С: **шэлект** — **szelest**

шапаценьне — **poszept**

пошум — **poszum**

шоргат — **szurgot**

Д: **сьвіст** — 1. **świsł**

2. **gwizł**

посьвіст — **poświsł**

пасьвістаньне — 1. **poświsłowanie**

2. **pogwizdywanie**

Е: **жэк** — 1. **enł**

2. **stogn**

рожэківанне — 1. **wojkanie**

2. **enł**

уздых — **westchnienie**

WIATR

Panie Wietrze!
 Panie Wietrze!
 Już jest jesień — słońce bledsze.
 Pan tak gwizdże,
 Pan tak śwista,
 Jak milicjant
 Lub artysta.
 A ciekawscy dojść nie mogą —
 Na co gwizdże Pan?
 Na kogo?
 Gwizdnał Wiatr
 Słyszac te słowa
 (Z głowy
 mu
 kapelusza
 spadł).
 Jestem
 Rodem
 Z Wygwizdowa
 I
 na
 cały
 gwizdżę
 Świaaaaaat!

F: хрып — chrypięcie
 храп — chrapanie

J: візгат — jazgot
 віск — wrzask
 піск — pisk

II: гоман — zgiełk

458

A: organizm — арганізм
 urządzenie wewnętrzny organizmu — унутраная будова арганізму

B: 1. organ — орган (гл. арт. 404a)
 2. narząd
 gruczoł — залоза

C: вантробы — 1. wnętrzności
 2. trzewia
 bebechy — бэбяхі
 łono — лона

459

system — сыстэма
 system nerwowy — нэрвовая сыстэма
 system pokarmowy — сыстэма страваваньня

460

nerw — нэрв
 mózg — мозг
 mózgowie — мазгі
 mózgowica — мазгаўня

461

1. zmysł — пачуцьцё
 organy zmysłów — органы пачуцьцяў
 ■ stracić zmysły — ■ страціць прытомнасьць
 ■ dostać pomieszania zmysłów / zwariować — звар'яцець
 2. uczucie
 uczucie samotności — пачуцьцё адзіноты
 3. poczucie

■ poczucie własnej godności — ■ пачуцьцё ўласнай годнасьці
 odczuwanie — адчуваньне

462

serce — сэрца

463

krw — кроў

464

krwawy — крываваы
 zakrwawiony — акрываўлены

465

tętno — пульс

466

artéria — 1. тэніца
 2. arteria

467

tętnić — пульсаваць

468

ciśnienie — ціск
 obniżone ciśnienie — паніжаны ціск
 nadciśnienie — павышаны ціск

469

1. oddech — 1. дыханьне
 2. дых

■ zaparło oddech / dech — ■ перахапіла дых / дыханьне

■ co tchu — ■ адным дыхам / ■ колькі дыху

■ powstrzymać oddech — ■ затаіць дых / дыханьне

wdech — удых
 wydech — выдых

470

tlen — 1. тлен
 2. кісларод
 dotlenianie — 1. утляньне
 2. дадатковая падача кіслароду

krtań — гартань

tarczycza —

шчытападобная залоза

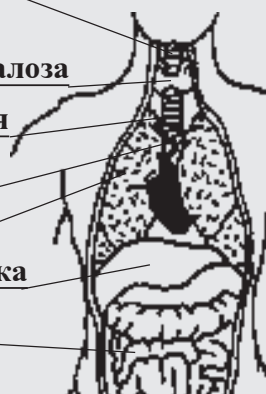
tchawica — трахэя

oskrzela — бронхі

płuco — лёгкае

wątroba — пячонка

jelita — кішкі

472

дýchаць — 1. oddychać
2. zipać

Ledwie zipie. — Ледзь дýchае.

odetchnąć — уздыхнуць

■ odetchnąć pełną piersią — ■ уздыхнуць на поўныя грудзі

sapać — сапці

ledwie sapie — ледзь сапé

473

A: gardło — 1. горла
2. гарляк (гл. ніжэй)

damagać się krzykiem — ■ горлам браць

■ zdzierać gardło — ■ надрываць глотку

■ przepłukać gardło — ■ прамачыць горла

■ krzyżeć na całe gardło — ■ крычаць

на ўсю глотку

gardziel — 1. глотка

2. гарлавіна

3. жарало

gardziel wulkanu — жарало вулькáну

B: krtani — гартáнь

grdyka — 1. кадык

2. гарляк (гл. ніжэй)

■ jabłko Adama — ■ адáмаў яблык

tarczycza — шчытападобная залоза

blona śluzowa — сьлізістая

абалонка

śluzówka — сьлізістая

gardłowy — гарлавы

gardłowy głos — гарлавы голас

474

gárknuць — wrzasnąć

гарлапáніць — krzyżeć

475

гарлапáн — krzykacz

гарладзёр — piniacz

гарлахвát — człowiek, który domaga się czegoś zuchwale

476

przelyk — стрававод

żołądek — страўнік

wrzód żołądka — язва страўніка

wątroba — пячонка

pieczeń — смажаніна

śledziona — селязёнка

woreczek żółciowy — жоўцевы пухір

nerka — нýрка

jelito — кішкá

odbyt — задні

праход

прамáя кішкá —

1. odbytnica

2. jelito grube

477

trawić — 1. ператраўляць

2. (тэхн.) травіць

■ czas na niczym trawić — ■ марнаваць час

przyswajać — засвойваць

przywłaszczać — прысвойваць

wydalać — выдаляць

478

trawienie — стрававáньне

479

A: kość — 1. косьць

2. костка

kostka — кúбик

masło w kostkach — мáсла, накроенае кúбикамі

B: kościec — касьцáк

1. szkielet — шкíлét

2. kościotrup

żywy trup — ■ жывы шкíлét

C: 1. kręgosłup — 1. хрыбéтнік

2. grzbiet — 2. хрыбét

grzbiet górski — горны хрыбét

3. хрыбéціна / хрыбціна

■ oberwać po grzbiecie — ■ агрэць на сьпíне

krag — 1. круг

2. хрыбéтны дыск

obojczyk — ключыца

żebro — 1. рабро

2. рабрына

strzałka — 1. стрéлка

2. малáя галéначная косьць (anat.)

piszczel — 1. цыбúк

2. вялікая галéначная косьць

obojczyk — ключыца

kość ramieniowa —

плечавáя косьць

żebro — рабро /

рабрына

kręgosłup — хрыбéтнік

kość łokciowa —

локцевáя косьць

kość promieniowa —

прамéнная косьць

miednica — лагá / таз

kość udowa —

сьцегнавáя косьць

rzepka — рэпка

strzałka — стрéлка /

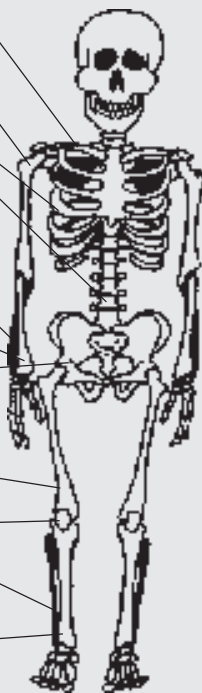
малáя галéначная

косьць

piszczel — цыбúк /

вялікая галéначная

косьць

rzepka — рэпка

480

A: **zdrowie** — здароўе■ **Podupać na zdrowiu.** — ■ **Здароўе ў некага пахіснулася.**

dla poprawienia zdrowia — для папраўкі здароўя

B: **wigor** — бадзёрасць**energia** — энэргія**impet** — імпэт**moc** — моц**siła** — сіла

siła odśrodkowa — цэнтрабэжная сіла

moc / mnóstwo czegoś — мноства некагаC: **żywność** — жыццяздольнасць

481

A: **choroba** — хвароба**schorzenie** — захворваньеB: **zaburzenie** — парушэнне

zaburzenia serca — парушэнні ў сэрцы

zaburzenia społeczne — грамадзкія хваляванні

przypadłość — недамаганьнеC: **zaraza** — зараза**wirus** — вірус**infekcja** — інфэкцыя**epidemia** — эпідэмія**pomór** — пошасцьD: **wycieńczenie** — 1. зьмізарнеласць

2. змардаванне

wyczerpanie — 1. спустошанасць

2. вычарпанне

Coś jest na wyczerpaniu. — Нешта знаходзіцца на мяжы вычарпанья.

wyczerpanie nerwowe — нэрвовае вычарпанне

E: **zapalenie** — запаленне

zapalenie płuc — запаленне лёгкіх

stan zapalny — запалены працэсF: **podrażnienie** — раздражэннеG: **zakażenie** — заражэнне**zatrucie** — атручэннеH: **przeziębienie** — прастудаI: **kalectwo** — калецтваniepełna — ■ **жывое калецтва****niepełnosprawność** — **хібы здароўя**

niepełnosprawność psychiczna — хібы ў псыхіцы

482

A: **objaw** — праява

objaw choroby — праява хваробы

symptom — сымптомB: 1. **atak** — 1. атака2. **napad** — 2. напад3. **przystup**

nagły atak choroby — нечаканы прыступ хваробы

C: **mdłości** — млосьць**omdlenie** — непрытомнасць**ktoś ma nudności** — некага нудзіць

wymioty — ваніты

wymiotować — ванітаваць

torsje — сўтарга

niestrawność — нястраўнасць

rozstrój żołądka — расстройство

страўніка

biegunka — панос

D: **gorączka** — гарачка**temperatura** — тэмпература

temperatura dochodzi do 39 stopni —

тэмпература даходзіць да 39 градусаў

temperatura sięga 40 stopni — тэмпература

сягае пад 40 градусаў

obniżona temperatura — паніжаная

тэмпература

podwyższona temperatura — павышаная

тэмпература

temperatura wrzenia — тэмпература кіпэння

483

A: **chory** — хворыB: **schorowany** — зьянілены хваробаю**obolały** — збалелы**spuchnięty** — апухлы

spuchnięta twarz — апухлы твар

blady — блэды**rozbity** — разбітыC: **cherlak** — хіляга**inwalida** — інвалід

Co ci jest? — Што з табой?

Rozbiera mnie. — Нешта мне недабрыцца.
ledwo trzymać się na nogach — ледзьве
трымацца на нагахchwiać się na nogach — хістацца на нагах
dostać zawrotów głowy — у кагосьці галава
кружыццаstracić przytomność — страціць прытомнасць
zachorować na... — захварэць на...

mieć kłopoty z... — мець праблэмы з...

być przykutym do łóżka — быць прыкаваным
да ложка

cierpieć na... — пакутаваць ад...

narzekać na — наракаць на...

skarżyć się na... — скардзіцца на...

484

chorować — хварэць

485

grypa — грып**angina** — ангіна**reumatyzm** — раматызм**reumatyzm** — раматызм**febra** — 1. ліхаманка

2. трясца

rak — рак**gruźlica** — сухоты**cholera** — халэра**trąd** — пракіза

Leży biedak połamany,
Jak niemowlę — cały w bieli.
“Gdy nie umrze, to żyć będzie!”
Tak doktorzy powiedzieli.

Lecz **ozdrowiał** Goga-Goga,
Gdy dwa tłuste zjadł obiady,
Ananasa, sześć bananów
I kilogram czekolady.

mór — мор
dżuma — чума
zawał serca — інфаркт
paraliż — параліш

486 umierać — паміраць
skonać — сканаць

487 zgon — скон
śmierć — сьмерць

488 służba zdrowia — служба здароўя
lecznictwo — 1. ахова здароўя
2. лячэньне
medycyna — мэдыцына

489
A: lecznica — 1. бальніца
2. лячэбня
szpital — шпіталь
leżeć w szpitalu — ляжаць у шпіталі
klinika — клініка
poliklinika — паліклініка
lazaret — лязарэт
zakład leczniczy — лячэбная ўстанова
B: gabinet lekarza — лёкарскі кабінэт
przychodnia — дыспансэр
C: pogotowie — хуткая дапамога
karetka pogotowia — карэта хуткай (дапамогі)
D: apteka — аптэка

490 lekarz — лёкар
doktor — доктар
weterynarz — вэтэрынар
felczer — фэльчар
sanitariusz — санітар
farmaceuta — фармацэўт
aptekarz — аптэкар
chirurg — хірург
terapeuta — тэрапэўт
pediatra — пэдыятар
dentysta — дантыст
wyrwizab — зубадзёр

491
A: lek — лек
medykament — мэдыкамэнт
środek leczniczy — лячэбны сродак

B: antybiotyk — антыбіётык
aspiryna — аспірын
witamina — вітамін

C: proszek — парашок
tabletki — таблёткі
pigulka — пілюля
maść — мазь
mikstura — мікстура
syrop — сыроп
odtrutka — проціядзьдзе

D: bandaż — бінт
grzałka — грэлка
lewatywa — клізма
zastrzyk — укол
kroplomierz — 1. краплямер
2. піпэтка
kroplówka — кропельніца

E: szczepionka — 1. вакцына
2. прышчэпа

492
A: leczyć — лячыць
goić — гаіць

B: wyleczyć — 1. wyleczyć
2. уздrowić
2. адхаяць
3. адхадзіць

■ wrynąć da жыцьця —
■ przywrócić do życia
odratować — адратаваць
C: operować — апэраваць
pielęgnować — даглядаць

493
ozdrowieć — паздаравець
oprzytomnieć — ачуняць
1. odżyć — 1. ажыць
2. акрыяць
■ wyleźć / wylizać się z choroby —
■ вычухацца / вылізацца з хваробы

KAMUNIKAT.org

СЯМ'Я — RODZINA

● Дзе воўк нарадзіўся, там і куст мілы.

Так і не паспееў наезьдзіца
 Ўдосталь на кані сваім драўляным,
 Так і не паспееў нацешыцца
 Характвам тваім непараўнаным,
 Так і не паспееў нахадзіцца
 Па далінах, дарогах і скалах...
 Праляцелі, нібы бліскавіца,
 ДЗЯЦІНСТВА, ЮНАЦТВА,
 СТАЛАСЬЦЬ.

494

niemowlęstwo — малёнства
 dzieciństwo — дзяцінства
 wiek młodzięczy — юнацтва
 młodość — маладосьць
 dorosłość — стáласьць
 starość — стáрасьць

495

А: ciąża — цяжарнасьць
 В: ■ zająć w ciążę — зацяжарыць
 ■ oczekiwać dziecka —
 1. ■ чакаць дзіця
 2. ■ хадзіць дзіцём

496

1. ciężarna — цяжарная
 2. brzemienna

497

А: poród — роды
 urodzenie — нараджэньне

od urodzenia — ад нараджэньня
 przed urodzeniem — да нараджэньня

В: narodziny — народзіны

498

А: rodzic — радзіць
 powić — спавіць
 ■ wydać na świat — ■ прывесці на сьвет

Zgadnij! Адгадай!

Уранку — на чатырох,
 Апоўдні — на дзвюх,
 Увечары — на трох.

В: нараджацца — rodzić się
 naradzać się — раіцца
 ■ przychodzić na świat — ■ зьяўляцца на сьвёт

499

położna — павітуха
 akuszerka — акушэрка

500

А: płód — плод
 zarodek — зародак

В: dziecko — дзіця
 dzieciak — дзіцяня
 dziecię — дзіцянё
 dzieciątko — дзіцятка

С: poworodek — нованароджане дзіця
 wcześniak — заўчасна народжане дзіця

1. niemowlę — немаўля
 2. niemowlak
 osesek — сысунок

Д: maleństwo — малеча
 dzidzius — малютка
 maluch — 1. малы

2. жартаўлівая назва польскага малога аўтамабіля маркі FIAT Jeżdżę maluchem. — Ежджу на малым "фіяце".

przedszkolak — дашкалёнак

Е: piączoch — пястун
 piączocha — пятуха
 ulubieniec — улюбёнец
 ulubienica — улюбёнка
 pupil — 1. гадаванец
 2. улюбёнец

501

plęć — пол

1. ród — 1. род
 szlachecki ród — шляхецкі род
 2. rodzaj — 2. гатунак
 rodzaj nijaki — ніякі род
 rodzaj tkaniny — гатунак тканіны

Každy człowiek należy do płci żeńskiej lub męskiej. — Кожны чалавек належаць да жаночага або мужчынскага полу.

502

dziewczynka — дзяўчынка
 dziewczę — дзяўчо
 dziewczyna — дзяўчына
 podłotek — 1. падлётак 2. падшыванка
 panienka — 1. панёнка
 2. спадарычна
 panieneczka — панёначка
 panna — 1. пánна
 2. дзёўка
 ■ stara panna — ■ старая пánна / дзёўка-перасьпелка
 dziewczucha — дзявухна

503

narzeczona — нявёста
 niewiasta — жанчына

sympatia — сымпатыя
 ukochana — каханая
 luba — любая
 miła — мілая
 pani serca — пánні / спадарыня сэрца
 wybranka — абраньніца
 kochanka — каханка

● У каханкі смялянія лаўкі.

На дварó — камары,
 А ў даліне — гусі.
 Біла жонка мужыка:
 “Давай, шэльма, бусі!”

(Народная жартоўная песьня)

504

1. żona — жонка
 2. małżonka
 połowica — палова
 pani domu — гаспадніня дому
 gospodyni — гаспадніня
 pani — 1. спадарыня
 2. пánні
 dama — дама

505

A: kobieta — кабёта
 B: 1. zamężna — замужняя
 2. mężatka
 niezamężna — незамужняя
 wolna — вольная
 wdowa — 1. удава
 2. удавіца

rozwódka — 1. разводка
 2. разьвядзёнка
 samotna — самотная

506

A: matka — матка
 mama — мама
 mamusia — мамуля
 matula — матуля
 matuchna — матухна
 B: macocha — ма́чаха
 mamka — ма́мка
 1. niania — нянька
 2. piastunka
 opiekunka — апякунка, сядзелка
 C: guwernantka — гувэрнантка
 wychowawczyni — выхаватэлька
 przedszkolanka — выхаватэлька
 дзіцячага садка

507

A: baba — ба́ба
 ■ herod baba — ■ ба́ба-ірад, бой-баба
 babcia — бабу́ля
 B: babsko — ба́бшча

(znieważ.) o kobiecym towarzystwie —

1. бабаўё
2. бабства

złośnica — зьлюка

klótnica / klótniwa baba — сварлівая

баба / зьяда

kapryśnica — капрызўля

diablica — д'ябаліца

gangrena — 1. гангрэна

2. язва

zolza — занўда

Усё дзяўчаткі добрыя, але
скуль бяруцца бабы ліхія?

508

A: babeczka — 1. бабка
2. бабачка

3. кабецінка

gołabeczka — галубанька

szczebiotka — шчабятўха

trzpіotka — трапятўха

■ słodka idiotka — ■ прыгожая дурніца

B: 1. piękność — 1. прыгажўня

2. piękno — 2. прыгажосьць
3. краса
4. прыгоства

C: ślicznotka — красўня

kokietka — какётка

facetka — краля

elegantka — элегантка

modnisia — модніца

strojnisia — фарсўха

509

■ brzydkie kaczątko — ■ брыдкае качаня

■ szara myszka — ■ шэрая мышка

gąska — гўска

kwoka — квахтўха

stara — старая

510

chłopak — хлопчык

chłopiec — хлопец / хлапéц

chłopaczysko — хлапчанё

młokos — малакасос

małolat — малалётка

wyrostek — 1. падлётак

2. парастак
3. адростак

niedorostek — недаростак

gołowaś — падшыва́нец

1. młodzieniec — юнак

2. młodzian

młodziak — 1. маладзік

2. маладзён
3. юнец

panicz — паніч

paniczyk — панічок

511

A: narzeczony — жаніх

oblubieniec — нарачоны

oblubieńcy — маладая пара

pan młody — малады

powożeniec — маладажон

kandydat na męża — кандыдат у
мужы

starający się — ■ прэтэндэнт на
рукў й сэрца

B: kawaler — 1. кавалёр

dama i kawaler — дама й кавалёр

2. халасьцяк

zostać kawalerem — застацца кавалёрам /
застацца халасьцяком

zalotnik — залётнік

C: zakochany — 1. zakochany

2. zadurzony

kochanek — каханак

luby — любы

miły — мілы

najdroższy w całym świecie —

найдражэйшы на сьвеце

wybranek — абраньнік

D: przyjaciel — 1. сябра

2. прыяцель

512

1. муж — 1. ма́ж

● За добрым мўжам і варона — жона, а
за кёпскім і княгіня загіне.

2. małzonek

3. мужык

4. чалавёк

Przyszedł mój mąż / małzonek. — Прышоў
мой муж / мужык / чалавёк.

mężulek — мужанёк

gospodarz — гаспадар

● Няхай сабе гаспадар з лапаць, абы за
ім ня плакаць!

■ głowa rodziny — ■ галава сям'і

513

mężczyzna — мужчына

wolny — вольны

nieżonaty — нежанаты

żonaty — жанаты

■ żonaty i dzieciaty — жанаты й маё
дзётак

wdowiec — удавёц

rozwodnik — разводнік / разжён

rozwódziony — разведзены

514

- A:** ojciec — 1. бацька
2. айцец
■ **ojcowie miasta** — ■ айцы горада
Ojciec Święty — сьвятый айцец
rodzice — бацькі
ojczulek — бацечка
tata — тата
tatus — татка
- B:** papież — папа рымскі
● **Być w Rzymie i nie zobaczyć papieża.** —
● Быць у Рыме й не пабачыць папы.
papa — 1. толь
pokryć dach papą — накрыць дах толем
2. (жарт.) тата
- C:** ojczym — айчым
opiekun — апякун
wychowawca — выхавальнік

515

- A:** starzec — стары
staruszek — старэча

żebrak — 1. старец
2. жабрак

- B:** dziad — дзед
dziadek — дзядуля
- C:** emeryt — пэнсіянэр
- D:** ■ **stary grzyb** — ■ стары грыб
róchno — парохня
sklerotyk — склеротык

516

- A:** jegomość — ягомасьць
pan — 1. спадар
2. пан

dżentelmen / gentleman —
джэнтэльмэн

- B:** indywiduum — індывід
osobnik — 1. асоба 2. асабень
podejrzany osobnik — падазроны асабень
асобнік — **egzemplarz**
тып — 1. facet
2. typ
- C:** przyjaciel — сябар / сябра
kumpel — прыяцель
koleś — 1. сябрук
2. дружбак
- D:** elegant — элегант
przystojniak — прыгажун / франт
- E:** kobieciarz — бабнік / бабздыр /
бабадур
spakujący — 1. podrywacz
2. uwodziciel
donżuan — донжуан

517

- A:** rodowód — радавод
- B:** krewni — 1. радня
2. сваякі
Mam dużo krewnych. — У мяне вялікая
радня.
- C:** krewniak — родзіч
krewny — 1. кроўны сваяк
2. родзіч
powinowaty — сваяк з мўжавай /
жончынай радні
rodak — 1. суродзіч
2. зямляк
rodzina — сям'я
- D:** plemię — плэмя
ród — род
rodem z Krakowa — родам з Кракава
naród — 1. нацыя 2. народ

518

- A:** pokolenie, generacja — пакаленьне
- B:** praszczur — прашчур
przodek — продак
patriarcha — патрыярх
- C:** potomstwo — нашчадкі
1. potomek — нашчадак
2. dziedzic
1. spadkobierca — спадкаёмца
2. dziedzic
następca — пераемнік
- D:** jedynak — адзіны сын
jedynaczka — адзіная дачка

Е: **rodzeństwo** — *браты й сёстры*
 Mam liczne rodzeństwo. — У мяне шмат
 братоў і сясьцёр.
 Jestem najstarszy z rodzeństwa. — Я —
 найстарэйшы зь дзяцей у сям'і.
pokrewieństwo — 1. *кроўная радня*
 dalekie pokrewieństwo — далёкае сваяцтва
 2. *роднасьць*
 pokrewieństwo dusz — роднасьць душаў

powinowactwo — *сваяцтва з
 мўжавай / жончынай раднёю*

519

А: **sierota** — *сірата*
sieroctwo — *сіроцтва*
В: **pasierb** — *пасынак*
pasierbica — *падчарка*

520

1. **pradziad** — *прэдзед*
 2. **pradziadek**
dziad — *дзед*
ojciec — *бацька*
syn — *сын*
 ● *Jakie drzewo, taki klin, jaki ojciec, taki syn.* — *Які пень — такі клін, які
 бацька — такі сын.*
synek — *сыноч*
wnuk — *унук*
prawnuk — *праўнук*

521

prabábka — 1. *prababka*
 2. *prababcia*
babcia — *бабуля*
matka — *матка*
córka — *дачка*

**Як правіў бацька, то каты
 лазілі, як паправіў сын, то й
 сабакі сталі лазіць.**

córeczka — *дачўшка / донька*
wnuczka — *унўчка*
prawnuczka — *праўнучка*

522

А: 1. **spadek** — *спадчына*
 2. **spuścizna**
 3. **dziedzictwo**
 odziedziczyć — *атрымаць у спадчыну*

В:

1. **wiano** — *пасаг*
 2. **posag**
posąg — *ста́туя*

523

А: **radziny** — *pierwsze uroczyste
 obchody narodzin dziecka*

1. **narodziny** — *urodziny*
 2. **dzień narodzinaў**

adwédki — *pierwsze odwiedziny matki
 i noworodka*

В: **chrzёсьбіны** — *chrzciny*

С: **prychásць** / *камўнія* — *komunia*

Porównaj! Параўнай!

I

brat matki = wuj
 matczyn brat = дзядзька
 żona wuja = wujenka
 brat ojca = stryj
 бацькаў брат = дзядзька
 żona stryja = stryjenka
 ciotka, ciocia = цётка, сястра маткі
 stryjenka = цётка, сястра бацькі
 wuj + wujenka = wujostwo
 stryj + stryjenka = stryjostwo

II

syn siostry = siostrzeniec
 syn brata = bratanek
 córka siostry = siostrzenica
 córka brata = bratanica
 сястрын сын = пляменьнік
 братаў сын = пляменьнік
 сястрына дачка = пляменьніца
 братава дачка = пляменьніца
 kuzyn — стрыечны брат
 kuzynka — стрыечная сястра

III

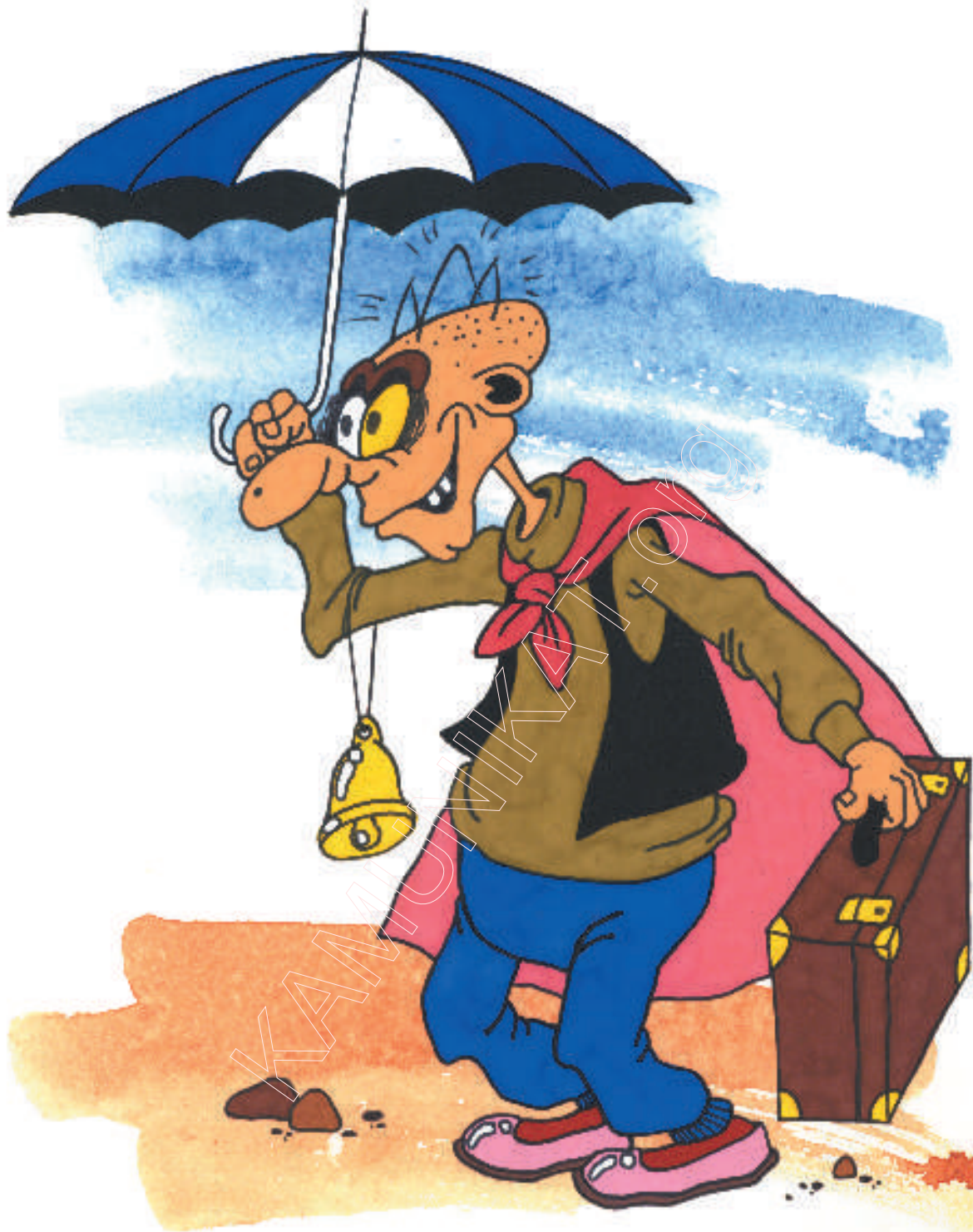
teść — *цесьць, свёкар*
 teściowa — *цёпшча, свякроўка*
 zięć — *зяць*
 synowa — *нявэстка*
 bratowa — *братавая, швагерка*

IV

maż siostry = szwagier
 żona brata = bratowa
 brat żony = szwagier
 brat męża = szwagier
 siostra męża = szwagierka

VI

сястрын муж = швагер / швагра
 жончын брат = швагер / швагра
 муж жончынай сястры = швагер / швагра
 мўжаў брат = дзёвер
 мўжава сястра = залвіца
 жончына сястра = швагерка
 шваграва жонка = швагерка
жонкі родных братоў паміж сабою = *ятроўкі*

Bo dziwny był **wuj** Walenty.
 W rodzinie mówili, że "okaz"
 że, grzecznie mówiąc, stuknięty,
 (mniej grzecznie — "okaz na pokaz") .
 Z pięciu włosów miał koronę (!!!)
 Usta **wujo** miał czerwone (!!!)
 I od stóp do samej głowy
Wuj Walenty był różowy!!!!
 Kamizelkę miał (a jakże),

Odziedziczył ją po **szwagrze**,
 Płaszcz różowy do półuda,
 Parasol dla wielkoluda.
 (Jeśli mało, bardzo proszę!):
Wuj różowe miał kalosze
 I w różowej trzymał dłoni
 Dzwonek, który głośno dzwonił,
 Gdy **wuj** kroczył po swej drodze,
 Krzycząc: "Z drogi, bo nadchodzi!"
'тыт, асабён'

Przy gumnie siedzi kuma
I дума.
Kum przyszedł: “Nie siedź przy gumnie,
Przybliż się, kumo, ku mnie!”
A kuma дума.
Już minął tydzień i drugi;
Już miesiąc upłynął długi,
Pół roku, rok minął cały,
I znowu żniwa nastały,
A kuma
Duma.
Kum umarł trzeciego lata,
Brat kuma i żona brata,
Pomarli wszyscy sąsiedzi,
A kuma przy gumnie siedzi,
A kuma
Duma.
Sto lat już дума bez mała,
Gdzie klucz od gumna podziała,
A niepotrzebnie się biedzi,
Bo właśnie na kluczu siedzi.

524 ахрысьціць — ochrzcić

525
А: хросная ма́тка — chrzestna matka
хросны ба́цька — chrzestny ojciec
хроснае імя́ — imię nadane na chrzcie

В: кум — kum
кума́ — kuma
кумаўство — kumostwo

526 куміцца — kumać się

527 заручыны — zaręczyny
zaręчыць — 1. заручыць
2. запобу́ніць

сва́таньне — swatanie
сва́таць — swatać
сват — swat
вясельле — wesele

■ срэ́бнае вясельле — ■ srebrne gody
■ залато́е вясельле — ■ złote gody

спра́віць вясельле — wyprawić wesele

вясельсць — wesołość

Твар сьвяціўся вясельсцо. — Na twarzy malowało się wesele / malowała się wesołość.

● Стара́сць ня ра́дасьць, а і сьмерць не пацэ́ха. — ● Starość nie radość, pogrzeb nie wesele.

шлюб — ślub

пярэзвы — powtórzenie uczty weselnej w domu pana młodego

паклі́каць гасьце́й у пярэзвы

дру́гі дзень спраўля́ньня нэйкай урачы́стасьці — poprawiny

528

погrzeb — 1. хаўту́ры
2. пахава́ньне

памі́нкі — stupa

саракаві́ны — stupa w dniu czterdziestym po zgonie

529

пахавáць — pochować / pogrzebać

пахавáць нябожчы́ка — pochować / pogrzebać nieboszczyka

паша́рыць — pogrzebać

паша́рыць у кішэ́ні — pogrzebać w kieszeni

530

жа́лобнае шэ́сьце — kondukt żałobny

працэ́сія — orszak

531

могі́лкі — cmentarz

1. магі́льня — grobowiec

2. склеп

кра́ма — sklep

1. магі́ла — grób

2. труна́ / дамаві́на

труна́ — trumna

надмагі́льле — nagrobek

помні́к — pomnik

532

пахавáльнае бюро́ — zakład pogrzebowy

533

Божае Нараджэ́ньне / Каля́ды — Boże Narodzenie

1. куцьця — wigilia
 2. пярэдадзень
пярэдадзень — przeddzień
 напярэдадні — w wigilię / w przededniu /
 w przeddzień

каляда — kolęda

534

Новы год — Nowy Rok
Sylwester — 31 сьнежня
навагодняя ноч — noc sylwestrowa

535

ялінка — choinka
зорачка — gwiazdka

536

батлэйка — szopka

537

A:

сьвята — święto
 шматлікія сьвяты — liczne święta
сьвяты — święty
 ■ голы як бізун — ■ goły jak święty
 turecki

B:

сьвяткаваньне — obchody
 сьвяткаваньне юбілею — obchody
 jubileuszowe
абрад — obrzęd
 спраўляць / выконваць шлюбны абрад —
 sprawować obrzęd ślubny / dokonywać obrzędu
 ślubnego
урачыстасьць — uroczystość
 рыхтавацца да ўрачыстасьці — szykować się
 do uroczystości

C:

1. **угодкі** — rocznica
 2. **гадавіна**
юбілей — jubileusz

D:

імпрэза — impreza
вячоркі — wieczornica
 1. **вэчар** — wieczór
 летні вэчар — letni wieczór
 2. **вечарына**
 аўтарскі вэчар / аўтарская вечарына —
 wieczór autorski
банкэт — bankiet
кактэйль — cocktail
гасьціна — 1. gościna
 2. goście
баль — bal
застольле — uczta
гулянка — hulanka
оргія — orgia

538

1. **спраўляць** — wyprawiać
 спраўляць баль — wyprawiać bal
 2. **выпраўляць** (у дарозу)
 выпраўляць дзіця на вёску — wyprawiać
 dziecko na wieś
ладзіць — 1. szykować
 ладзіць урачыстасьць — szykować uroczystość
 2. **urządzać**
 ладзіць засаду — urządzać zasadzkę

■ **закаціць вясельле** — urządzić huczne
 wecele

рыхтаваць — przygotowywać
 рыхтаваць прыём — przygotowywać przyjęcie
 рыхтаваць хатняе заданьне — przygotowywać
 lekcję

539

госьць — gość
 паклікаць гасьціну / запрасіць гасьцёй —
 zaprosić gości

госьцейка — zdrobnienie od “gość”

Заходзьце, калі ласка, госьцейкі дарагія! —
 Bardzo proszę, drodzy goście!

таварыства — towarzystwo

1. **бясэднік** — biesiadnik

2. **застольнік**

“A wysoko mieszka pan indyk?”

“Na piątym piętrze, bez windy¹.”

“Tak wysoko? Mój Boże,

Toteż pewno pan zdażyć²

na obiad nie może?”

“No, właśnie. A w domu zamieszanie.

Wszyscy zaczynają narzekać,

Towarzystwo do stołu zasiadło...”

“A czy muszą na pana czekać?”

“Cóż za pytanie:

Przecież nie ja będę jadł,

Tylko ze mnie będzie jadło”.

¹на шостым павёрсе, бязь ліфта
²пасьпéць

DYZIO MARZYCIEL ДЫЗЯ-ЛЕТУЦЕНЬИК

Położył się Dyzio na trawie,
Przygląda się niebu błękitnemu
I marzy:
“Jaka szkoda, że te obłoki płynące
Nie są z waniliowego kremu...
A te różowe —
że to nie lody malinowe...
A te złociste, pierzaste —

że to nie stosy ciastek.
I szkoda, że całe niebo
Nie jest z tortu czekoladowego...
Jaki piękny byłby wtedy świat!
Leżał bym sobie, jak leżę,
Na tej murawie świeżej,
Wyciągnął bym tylko rękę
I jadł... I jadł... I jadł...

KAMUNIKAT.org

EKA — JEDZENIE

540

A: 1. **jedzenie** — **эжа**

2. **jadło**

żywność — **харч**

1. **pożywienie** — **корм**

coś stanowi pożywienie dla zwierząt — нэшта зьяўляецца кормам для жывёлаў

2. **pokarm**

3. **pasza**

1. **wyżywienie** — **харчаваньне**

wyżywienie w hotelu — харчаваньне ў гатэлі

2. **odżywianie**

sztuczne odżywianie — штучнае харчаваньне

wyżywienie — **пракорм**

otrzymać pieniądze na wyżywienie —

атрымаць грошы на пракорм / атрымаць пракормныя

posilek — **падсілак / падмацўнак / падсілкаваньне**

B: 1. **strawa** — **страва**

2. **potrawa**

obiad z kilku dań — абэд з нэкалькіх страваў

3. **danie**

ciepłe danie / danie na ciepło — гарачая страва

danie rybne — рíбная страва

gorące — **гарачае**

541

dieta — **дыэта**

post — **пост**

głodówka — **галадоўка**

542

głód — **голад**

■ **morzyć głodem** — ■ **марыць голадам**

■ **umierać z głodu** — ■ **паміраць з голаду**

apetyt — **апэтыт**

1. **ochota** — **ахвота**

2. **chrapka**

mieć ochotę / chrapkę na coś — мець ахвоту на нэшта

Muchy patrzy i widzą,
Że wpadły w pułapkę,
Pająk zaś, który dawno już

Miał na nie chrapkę¹

Pogłaskał się po brzuchu

I zjadł obiad suty².

¹меў на іх ахвоту

²багаты, шчодры

543

smak — 1. **смак**

dodać do smaku / dla smaku — дадаць для смаку

● **Смаку, што зь пэчанага раку.**

2. **эсэнцыя**

3. **gust** — 3. **густ**

smak / gust estetyczny — эстэтычны густ

posmak — **прысмак**

■ **posmak gorczy** — ■ **прысмак горычы**

przysmak — **прысмака**

Na stole stało dużo różnych przysmaków.— На сталé стаяла шмат розных прысмакаў.

544

A: **żywnościowy** — **спажыўны**

spożywczy — 1. **пажыўны**

2. **харчовы**

wartości odżywcze jedzenia — пажыўная кашпоўнасьць эжы

artykuły żywnościowe / spożywcze — харчовыя тавары

jadalny — **ядомы**

B: 1. **smaczny** — **смачны**

2. **smakowity**

słodki — **салодкі**

kwaśny — **кіслы**

cierpki — 1. **даўкі**

2. **аскомісты**

słony — **салёны**

ostry — **востры**

gorzki — **горкі**

545

śniadanie — **сьнеданьне / сьняданак**

przy śniadaniu — за сьнеданьнем

Co mamy dzisiaj na śniadanie? — Што ў нас сёньня на сьняданак / сьнеданьне?

obiad — **абэд / полудзень**

przy obiedzie — за абэдам

pora na obiad — парá абэдаць / палуднаваць

po obiedzie — пасля абэду

podwieczorek — **падвячорак**

1. **kolacja** — **вячэра**

uroczysta kolacja — урачыстая вячэра

po kolacji — пасля вячэры

2. (кніжнае) **wieczera**

Ostatnia wieczerza Chrystusa — Апошняя вячэра Хрыста

546

jadłospis / menu — **мэню**

547

zupa — **суп / вáрыва**

gorąca zupa — гарачы суп

1. **bulion / rosół** — **булён**

2. **kartoflanka**

Pan starosta jadł przy stole.

Naraz patrzy — włos w **rosole**.

Krzyknął więc na cały głos:

“Chciałbym wiedzieć, czyj to włos?

Co to jest za zwyczaj taki,

żeby w **zupie** były kłaki¹.

¹вiчаскі, кудлы

na pierwsze danie będzie... — на першае будзе...

zupa cebulowa — цыбу́левы суп
 zupa jarzynowa — суп з гародніны
 zupa ogórkowa — агурковы суп
 zupa pomidorowa — памідорны суп
 zupa szczawiowa — шча́ўе
 barszcz — борщ
 barszcz czerwony — буракі
 1. barszcz biały — жур
 2. żur
 chłodnik — халаднік
 fasolówka / zupa fasolowa — фасолевы суп
 kapuśniak — капу́ста
 krupnik — кру́пнік

Smacznego! — Смáчна ёсьці!

548

1. **zakąska** — заку́ска

2. **przystawka**

przekąska — пераку́с

zjeść na przekąskę — зьёсьці на заку́ску / на пераку́с

Przez cały dzień zjadł tylko jedną przekąskę. — Цэлы дзень на адным пераку́се.

zimna przystawka / zakąska / przekąska — халадная заку́ска

549

1. **sałatka** (strawa) — салáта

sałatka z majonezem — салáта з маянэзам

2. **sałata** (rasьліна)

liść sałaty — ліст салáты

surówka — 1. салáта з сырой гародніны

2. нябэленае палатно

3. сырая цэгла

jarzynu — гародніна

550

przyprawa — прыпра́ва

zaprawa — закрáса

okrasa — акрáса

chrzan — хрэн

Placze **chrzan** na salaterce,
 Aż się wszystkim kraje serce.
 — Panie **chrzanie!**

Niech pan przestanie.

ćwikła — чырвоны хрэн

Raz **buraczek**-nieboraczek
 Zaczerwienił się, jak raczek:
 "Toż gałgaństwo jest niezwykle,
 żeby ze mnie robić **ćwikłę**
 I ucierać razem z **chrzanem**.
 Nie, to wprost jest niesłychane!"

Mucha

Z kąpieli każdy korzysta,
 A mucha chciała być czysta.
 W niedzielę kąpała się w **smole**,
 A w poniedziałek w **rosole**,
 We wtorek — w czerwonym **winie**,
 A znowu w środę w **czerninie**¹,
 A potem w czwartek — w **bigosie**,
 A w piątek — w **tatarskim sosie**,
 W sobotę — w soku z **moreli**²...
 Co miała z takich kąpieli?
 Co miała? Zmartwienie miała.
 Bo z brudu lepi się cała,
 A na myśl jej nie przychodzi,
 żeby wykapać się w wodzie.

¹суп, вараны на крыві
²абрыкос

musztarda — гарчы́ца

sos — соўс

■ **być nie w sosie** / ■ **być nie w humorze** —

■ **быць не ў гуморы**

sos tatarski — татáрскі соўс

majonez — маянэ́з

olej — алéй

ocet — воцат

551

A: mięso — мя́са

mięsiwo — 1. скорам

2. скароміна

B:

mięso — мя́са

wieprzowina — сьвіні́на

wołowina — я́лавічы́на

cielęcina — цяля́чына

baranina — барані́на

mięso jagnięce — ягня́чына

konina — кані́на

dziczyzna — дзічы́на

mięso z jelenia — алéпінa

mięso z losia — лася́чына

C: udziec — кумпя́к

udko — кумпячок

golonka — галéнка

pierś — грúдзі

karkówka — мя́са з кáрку /

■ **сьвінья плéчы**

schab — філéйка

filet — філé

boczek — 1. грудзі́нка

2. карóйка

polędwica — паляндві́ца

bekon — бэ́кон

Адзін зьеш хоць валá —
бўдзе адна хвалá,

а падзéлісья з грамадой —
ста́неш герой.

552

pieczeń — 1. смажани́на
2. смажэ́ньне

pieczone — сма́жанка / смажонка

kotlet — катлэ́та

kotlet mielony — кру́чаная катлэ́та

1. kotlet schabowy — адбiу́на́я
катлэ́та

2. schaboszczak

sznycel — шніцаль

befsztyk — бiфштэ́кс

stek — стэ́к

zraz — зра́за

szaszłyk — шашлы́к

klops — рулёт

553

podroby — вантробы, хвасты, ногі

flaki — 1. трыбухі

2. кішкі

Raz gotował Filip flaki¹,
A Prot wpadł na pomysł taki,
Że podrzucił² mu do garnka
Stary kalosz. Filip sarka,
Obwąchuje całą kuchnię,
A tu obiad gumą cuchnie.

¹рубці
²падкінуў

... Niech panowie
Z swojej mi objaśnią łaski,
Co panowie ze mną robią,
Czy salceson, czy kielbaski.

Wtedy oni zakrzyknęli:

“Uwa, uwa, figos, migos!”

“Już rozumiem,” — rzekł Matołek,

“Kozì ze mnie robią bigos”.

3. флякі / рубці́ / кіндзюк

■ nudny, jak flaki z olejem — вельмі
нудны

kaszanka — крывя́нка

paszтет — паштэ́т

salceson — сальцісон

padzienie — надзіўка

farsz — фарш

554

drób — 1. свойская пту́шка

2. птушы́нае мя́са

mięso z kury — кура́ціна
mięso z kaczki — кача́ціна
mięso z indyka — індычы́на
mięso z gęsi — гуся́ціна

555

wędlina — вяндлі́на

szynka — шы́нка

baleron — шы́йка

kielbasa — каўбаса́ / кілбаса́

kabanos — тонкая вэнджаная
каўба́ска

Калі б каўбаса́
мела крылы,
была б яна́
найсмачнейшай
пту́шкаю.

Плáча коця на кúхні,
Ад сьлэз вочкі апухлі.
Што з табою, мой каток,
Забалéў мо жываток?
— М-мяў, — сказаў варкоцік, —
Не баліць живоцік.
У мянэ душá баліць,
Як цяпэр на сьвэце жыць?
Як мне жыць у хаце,
Калі хлúсіць Каця:
Сьмятáну зьлізала, —
На мянэ сказала.

salami — салямі
parówka — саціска
serdelek — сардэлька

556

nabiał — малочныя вiрабы
mleko — малако

Mleko się zsiadło. — Малако стварожылася.

■ mleko z kożuchem — ■ малако зь пёнкамі / са скалкамі

■ zsiadłe mleko — ■ кіслае малако
lekkie kwaśne mleko — ■ брызлае малако

kefir — кефір
jogurt — ёгурт
kumys — кумыс
śmietana — сьмятáна
kwaśna śmietana — сьмятáна
śmietanka — сьмятáнка, вяршкі
masło — ма́сла
maślanka — масьлёнка
serwatka — сыроватка
ser — сыр

biały ser — клінковы сыр
żółty ser — сычужны сыр
ser szwajcarski — швайцарскі сыр

serek — 1. сырок
serek topiony — плаўлены сырок
2. тварожны сырок
bryndza — брынза
twaróg — тварог
twarożek — тваражок

Niech mi każdy powie szczerze,
Skąd się biorą dziury w serze?
Indyk odrzekł: "Ja właściwie
Sam temu się bardzo dziwię".
Kogut zapiał z galanterią:
"Kto by też brał ser na serio!"

¹Хто б успрымаў сыр усур'ёз?

ŚLEDZIE PO OBIEDZIE

Bardzo w kuchni gniewały się śledzie,
Że nikt nie chce ich jeść po obiedzie,
Tak jak gdyby istniały powody
Wyżej cenić owoce lub lody.
Przed obiadem
dobry jest śledź,
A po obiedzie — cicho siedź!

557

deser — дэсэрт
kompot — 1. кампот
2. узвэр

krem — крэм
pianka — 1. пёнка
2. мус

1. pudding — пúдынг
2. budyń

kisiel — кісэль
galaretka — жэлé
lody — марозіва

558

smakołyk — ласунак
delikates — далікатэс
frykasy — 1. фрыкасэ
2. прысмакі

delicje — 1. прысмакі
2. уцэха

ślodycze — 1. ласу́нкі
2. саладосьці

ślodycz — асалода
rycha — 1. пыхлівасьць
2. смаката́

pyszności — 1. смакоцьце
2. ласоцьце

559

miód — мёд
dzem — джэм
konfitura — 1. сочыва
2. варэньне
marmolada — мармаляд
powidła — павідла

RZEPA I MIÓD

Chwaliła się raz rzepa przed całym ogrodem,
że jest bardzo smaczna z miodem.
Na to miód się odezwie i tak jej przygani:
"Ja jestem smaczny i bez pani!"

- 560** cukier — цукар
 cukierek — цукерка
 karmelek — карамэлька
 drops — ледзянцы
 drażetka — дражэ
 pomada — памадка
 ■ ptasie mleczko — ■ птушынае малако
 pralinka — шакалядная цукерка з
 памадкавай надзіўкай
 czekoladka — шакалядка
 czekolada — шакаляд
 chałwa — халва
 rodzynki — разынкі

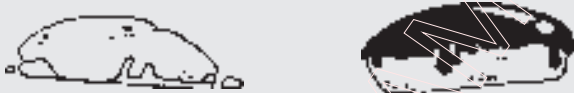
561

- A:** pieczywo — пэчыва, хлеб
 świeże pieczywo — сьвэжы хлеб
 czerstwe pieczywo — чэрствы хлеб
- B:** chleb — хлеб
 zapracować na chleb — зарабіць на хлеб
 ■ jadać chleb z niejednego pieca —
 ■ не з адной дзяжы хлеб есці
 wsadzić chleb do pieca — пасадзіць хлеб у
 печ
 razowiec — хлеб грубага памолу
 1. chleb sitkowy — сітны хлеб
 2. sitek
 1. sitek — 1. рашотнік (той, хто робіць
 рэштаты)
 2. sitarz

Zgadnij! Адгадай!

Зь бэлай
 зрабілася бурою,
 у печ бяз скуры пайшла,
 а выйшла — са скураю.

(булка)

- C:** bułka — булка
 kołacz — калач
 chałka — халка / хала
 placek — 1. пляцка (пляскаты пірог)
 2. аладка
- D:** blin — блін
 naleśnik — налісьнік, накрапаны блін

1. pieróg — 1. пірог
 2. pierogi — 2. пямэні, варэнікі
 3. kołduny — 3. калдуны

kluska — клэцка

- E:** drożdżówka — 1. дражджавое цэста
 2. дражджавая булка
 jagodzianka — 1. булка з чарнічнай
 надзіўкай
 2. чарнічны суп
 makowiec — макоўнік
 sernik — тварожнік / сырнік
 jabłecznik — яблычны пірог
 szarlotka — шарлотка

- strucla — штрудаль
 babka — бабка
 keks — кекс
 tort — торт
 1. kremówka — напалеон
 2. napoleonka
 beza — бізэ
 1. biskwit — бісквіт
 2. biszkopt
 grzanka — грэнка
 tost — тост
 sucharek — сухарык
 chipsy — 1. бульбяныя лустачкі
 2. чыпсы

- chrupki — 1. хрумсткі
 2. хрупасткі

chrupki — хрусцікі
 Jadł chrupki kukurydziane. —
 Еў кукурузныя хрусцікі.

- krakers — крэкеры
 orłatek — аплатка
 wafel — вафля
 rożek — ражок

562

- mała — мукá
 żytnia mała — жытняя мукá
 ciasto — цэста

rozrobić ciasto — затварыць / рашчыніць цэста
 zagniać ciasto — мясіць цэста
 wałkować ciasto — катаць цэста

- ciastko — 1. цесьцейка
 2. пірожнае

- zakwas — 1. заква́с
 2. закісь

1. zaczyn — 1. зачы́н
 2. pierwsze posunięcie w jakiegokolwiek
 sprawie

- rozczyn — рошчына
 drożdże — дрожджы

■ rosnąć jak na drożdżach — ■ расьці, як
 на дражджах

wypiek — вы́печка

wypieki — чырвоныя плямы на твары
 Mam wypieki na twarzy. — У мяне твар
 гарыць.

● Калі ёсць
 рашчынка —
 будзе й сьвіньня
 гаспадынька!

- Хлеб харошы, хлеб удаўся — пад скарынкай кот схаваўся.

zakalec — закалец
chleb z zakalcem — ацёсьлівы хлеб

563

bochen — 1. бохан
2. бўлка
bochen chleba — бохан / бўлка хлёба
bochenek — боханчык
1. rajda — лўста
2. kromka
skiba — скіба
przylerka — акраец

564

paróј — напој / напітак
trunek — трунак
alkohol — алькаголь
picie — 1. пітво
2. піцьцё

565

woda — вадá
woda mineralna — мінэральная
вадá / мінэралка
wrzątek — кіпень
wywar — вар

566

limonád — 1. oranżada
2. lemoniada
kwas chlebowy — хлёбны квас

sok — сок
nektar — нэктáр
syrop — сыроп
herbata — 1. гарбáта
2. чай
■ dać napiwek — ■ даць на чай
kawa — кáва
■ biała kawa — кáва з малаком
kawa mielona — зьмёленая кáва
kakao — кака́ва

567

wódka — гарэлка
wino — віно
■ wino wytrawne — ■ сухое віно
szampań — шампа́нскае
piwo — пі́ва
piwko — 1. піўко
2. піўцо

568

naczynie — посуд
czyste naczynie — чысты посуд
tęć naczynia — біць посуд
rozmywać naczynia — памыць посуд
sprzą́t — начы́ньне
sprzą́t domowy — хатняе начы́ньне

1. zastawa — 1. сэ́рвіроўка
2. serwis — 2. сэ́рвіз
serwis do kawy — сэ́рвіз для кáвы
3. сэ́рвіс
serwis techniczny — тэхнічны сэ́рвіс
nakrycie — 1. на́крыўка
2. по́крыва
3. ста́ловы набо́р
Brak jednego nakrycia. — Бракуе аднаго на́бора.
4. сэ́рвава́ньне
1. obrus — 1. абру́с
2. serweta — 2. на́стольнік

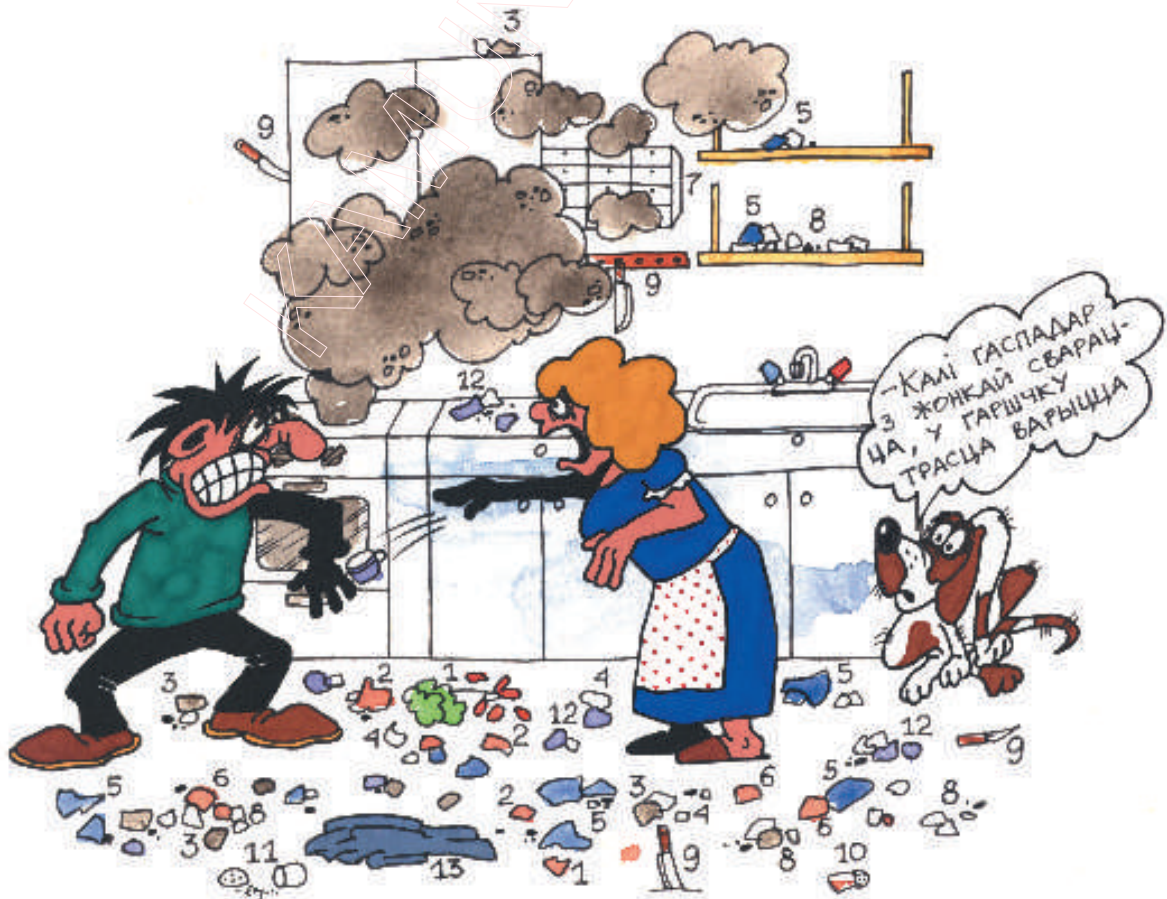
569

porcelana — 1. парцаля́на
2. фарфор
fajans — фая́нс
kamionka — 1. керамі́чная глі́на
2. керамі́чны посуд
ceramika — кера́міка
szkło — шкля

W kuchni stał na stole klops¹.
Mops do klopsa chyłkiem² — chops!
Gdy się najadł tak, że spuchł aż,
Nagle³ zjawił się pan kucharz.
... Po czym pies odrzucił sztuciec,
Warknął, burknął i chciał uciec.
Kucharz, widząc to, wpadł na psa,
Porządno dał mu klapsa,
A na obiad zamiast klopsa
Spożył, zły jak mops, rolmopsa.

¹рулет
²крадко
³раптам

1. doniczka — вазонны гаршчок
2. dzban bez uchwyту — гладыш / глянк / глечык
3. dzban — збан
4. imbryk — імбрык / заварнік
5. półmisek — паўмісак
6. misa — міса / міска
7. uchwyt — вўшка
8. talerz — талёрка
9. nóż — нож
10. pieprzniczka — пэрачніца
11. solnica — сальніца
12. czajnik — чайнік
13. ściерка — анучка
14. gar — гаршчок
15. kubek — кўбак

- 570** 1. kubek — 1. кўбак
 2. filizanka — 2. філіжанка
 kufel — кўфаль
 szklanka — шклянка
 kieliszek — кілішак
 kielich — келіх
 czarka — чарка
 czara — чара
 puchar — 1. келіх 2. (sport.) кўбак
 karafka — графін

- 571** talerz — талёрка
 na talerze — на талёрцы
 głęboki talerz — глыбокая талёрка
 talerzyk — талёрачка
 spodek — сподак
 podstawka — падстаўка
 salaterka — салатніца
 półmisek — паўмісак
 misa — міса
 miska — міска
 miseczka — місачка
 makutra — макотра
 ucierać mak w makutrze — таўчы мак у макотры
 donica — 1. вялікая міса
 2. гаршчок
 doniczka — вазонны гаршчок
 koncha / muszla — ракавіна / чарўпіна

- 572**
A: 1. dzban — 1. збан
 ● Да пары збан вадў носіць.

- 1, ułamki,
- 2,
- 3, okruchy,
- 4,
- 5, skoruzy —
- 6,
- 7, абломкі,
- 8,
- 10, аскабáлки,
- 11,
- 12,
9. nóż — нож чарапкі
13. ściерка — анучка

2. dzban bez uchwyту — 2. гладыш
 3. глянк
 4. глечык

- В:** siwak — чорны гліняны збан
 1. amfora — 2. амфара
 2. korcz — 2. карчага
 uchwyt — вўшка
 szyjka — носік

573

- A:** gar — гаршчок
 garnek — гаршчóчак
 garniec — гарнўшак
 kocioł — кацёл
 sagan — саган
В: rondel — 1. каструля
 2. рондаль
 do rondla — у каструлю / рондаль
 ronderek — каструлька
С: czajnik — чайнік
 imbryk — 1. імбрык
 2. заварнік
В: patelnia — 1. патэльня
 2. скаварада
 żeliwna patelnia — чыгўнная патэльня / скаварада

574

- A:** sito — сита / падзілка
 cedzak — падсáк

1. filtr — 1. фільтар
 2. sáczek — 2. дрэнаж

- В:** tarka — тárка
 móździerz — стўпа
 tłuczek — таўкач
С: solniczka — сальнічка
 solnica — сальніца
 pieprzniczka — пэрачніца

575

- A:** sztuciec — сталовы набор (нож, відэлец, лыжка)
 Brak jest jednego sztucца. — Не хапае аднаго набора.
В: łyżka — лыжка
 łyżeczka — лыжачка
 czerpak — 1. чарпáк 2. карэц
 3. конаўка
С: widelec — відэлец

576

- A:** nóż — нож
 wyostrzyć / naostrzyć nóż — навастрýць нож
 stępić nóż — ступіць / затупіць нож
 tępy nóż — тупы нож
 wbіć / wsadzić nóż — усадзіць нож
 poddać się zabiegowi chirurgicznemu —
 ■ пайсьці пад нож
 nożyk — ножык
В: scyzoryk — 1. сьцізорык
 2. складанчык

kozik — *ножык з драўляным тронкам*
 lancet — лянцэт
 skalpel — скальпэль
 sztylet — 1. стылёт
 2. кінжаль

C: bagnet — штых

577

ostrze — 1. вастрыё 2. лязо
 ostrze igły — вастрыё іголки
 szpic — кончык
 na ostrzu noża — на кончыку нажа
 rękojęć — 1. рукайць
 2. рукайтка

trzonek — тронак
 wbicić nóż po sam trzonek — усадзіць нож па самы тронак

578

ułamek — абломак
 okruch — 1. аскабалак
 2. чарапок

ułamki, okruchy — абломкі, аскабалкі, чарапкі

579

kuchnia — кўхня

A:

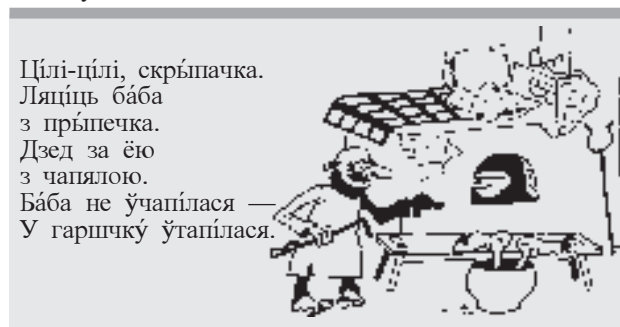
1. kuchenka — 1. кўханька (*pokoj*)
 2. пліта
 kuchenka gazowa — газавая пліта
 kuchenka elektryczna — электрапліта
 płyta — 1. пліта
 płyta kuchenna — кухонная пліта
 2. кружэлка
 ■ nagrzać płytę — ■ запісаць кружэлку

piec — печ
 rozpalic w piecu — запаліць у пэчы
 piec — пячы
 pieczesz — пячэш
 piekł — пек
 piekę placek — пяку пірог

B: zapiecek — запэчак
 przypiecek — прыпечак
 ● Калі кухарка з голаду намрэ, яе пад прыпэчкам пахаваюць.
 piekarnik — духоўка
 palenisko — топка
 fajerka — фаёрка

580

A: gotować — гатаваць
 przyrządzić obiad / gotować obiad — варыць абэд / гатаваць абэд
 wydać obiad — даць абэд

B: oprządzić — спарадкаваць
 oskrobać — абскрэбці
 oskubać — абскубаць
 oparzyć — абварыць *нарай*
 parzyć — пaryць

opalić — 1. ацяпліць
 2. прапаліць (*у пэчы*)
 3. скурыць у нэкага ўсе цыгарэты
 opalić się — загарэць

smalić — смаліць
 obrać — 1. пачысьціць
 obrać ziemniaki — пачысьціць бульбу
 2. аблупіць
 obrać ze skóry — аблупіць скурку
 1. okroić — 1. нарэзаць
 2. nakroić — 2. накроіць
 poobrzynać — паабразаць
 szatkować — шаткаваць
 oddzielić — аддзяліць
 luskać — лўзаць / лўзгаць
 luszycь — лўшчыць

C: nastawić — 1. наставіць
 nastawić kołnier — наставіць каўнэр
 2. паставіць
 Nastawiłem czajnik. — Я паставіў чайнік.
 nastawić zegarek na godzinę szósta —
 паставіць гадзіннік на пэсьць гадзін
 3. заварыць
 nastawić herbatę — заварыць гарбаты / чаю
 4. зарыентаваць, настроіць
 nie jestem nastawiony na... — у мяне няма настрою на...

postawić — паставіць
 wstawić — уставіць
 zaparzyć — запарыць

D: przyprawić — 1. прыправіць
 2. давесці да нэйкага стану
 ■ To mnie przyprawia o zawrót głowy. —
 ■ У мяне з-за гэтага галава ідзе кругам.

1. zaprawić — заправіць
 zaprawić barszcz — заправіць боршч
 2. zatankować
 zatankować samochód — заправіць машыну
 pieprzyć — 1. пёрчыць
 2. (*gruba*) вярзці

пасаліць — osolić / posolić
 nasolić — насаліць

(*przen*) wyrządzić przykrość
 1. Wyrządził mi dużą przykrość. —
 2. Ён мне добра насаліў.

okrasić — 1. забяліць
 2. закрэсіць
 3. засквараць

osłodzić — пасаладзіць
 herbata słodzona — пасалоджаная гарбата

E: grzać — грэць
 podgrzać — падагрэць
 zagrzać — разагрэць

F: smażyć — смажыць
 usmażyć — падсмажыць

“Nie **pieprz**, Piotrze, wieprza pieprzem,
Wtedy szynka będzie lepsza!”
“Właśnie po to wieprza **pieprzę**,
żeby mięso było lepsze”.

podrumienić — падрумяніць

podpalić — 1. прыпаліць
2. падпаліць

prażyć — пражыць

581

gotować się — 1. гатавацца
2. варыцца
3. рыхтавацца

zgotować się — закіпець

wrzeć — кіпець

warzyć się — адкіпаць (пра брызлае малако)

bulgotać — булькатаць

smażyć się — смажыцца

zapiekać się — запякацца

582

kucharz — кўхар

kucharka — кўхарка

kuchta — (наглядліва) кўхарка,
кухонная абслўга

kuchmistrz — кўхмайстар

szef kuchni — шэф кўхні

kuchcik — 1. кўхцік

2. кўхарчык

romywasz — судамыйка

583

A: **jeść** — ёсьці

B: **jeść śniadanie** — сьнедаць

jeść obiad — 1. абёдаць
2. палўднаваць

jeść kolację — вячэраць

C: **zjeść** — зьесьці

spożyć — спажыць

nasycić się — падсілкавацца

charnąć — хапануць

■ **хапануць на адзін зуб** —

■ **zjeść na jeden ząbek**

D: **przelknąć** — пракаўтнуць

połknąć — праглынуць

polizać — палізаць

podziobać — падзяўбсьці

przeżuwać — перажоўваць

roobgryzać — паабгрызаць

E: **chrupać** — хрўпаць

jeść z wielkim smakiem — ■ хрўпаць за абёдзьве шчакі

namlać — мямліць

ciamkać — чомкаць

cmoktać — цмактаць

smoktać — смактаць

F: **zajadać** — умінаць

zajadać obiad ze smakiem — са смакам умінаць абёд

1. **zakąsać** — заядаць

2. **zagryzać**

Ależ komary cię tam na śmierć zagryzą. —
Цябэ ж там камары на сьмерць заядучь!

łuszczyć — ласаванца

wcinać — упісваць

raubać — рубіць

orychać się — натаўчыся

1. **żreć** — жэрці

2. **pożerać**

■ **pożerać oczyma** — ■ зьядаць позіркам

rochłaniać — паглынаць

ab'jadająca — 1. **objadać się**

2. **zajadać się**

żuć — жавіць

żuje — жуіо

żuł — жавіў

żują — жуіоць

Mój pies to cudo,
Je mi z ręki
(Czasami nawet z nogi je).

O, weźmy wczoraj:

Zjadł mi buty.

But z lewej nogi był podkuty,

Lecz kiedy szczeniak

Zęby zmienia —

Ten problem jest

DO ROZGRYZIENIA.

JEŚĆ — ёсьці

jem — ем

jesz — ясі

je — ёсьць

jemy — ямо

jecie — ясьце

jedzą — ядучь

584

pić — піць
porcja — папіва́ць
zapijać — запіва́ць
szczyć — цадзіць

Najbardziej szarzy¹ w Szarzewie
 byli Szarzewa mieszkańcy².
 Szarzy, jak szare mole,
 w dni zwykłe i w niedzielę
 szarawą **koka-kole**
saczyli z szarych butelek.
¹шэрыя
²жыхары

585

częstować — частава́ць
uraczyć — шчодра пачастава́ць

586

osoba jedząca — ядок
 За сталом сядзела пяцёра едакоў.
osoba dużo jedząca — ■ добры ядок
smakosz — гурма́н
 1. łasuch — ласу́н
 2. łakomczuch
obżartuch — абжора
pijak — п'яніца
piwosz — вялікі ама́тар піва
kawosz — вялікі ама́тар ка́вы
niejadek — дзіця́, якое вельмі ма́ла есьць

587

ogryzek — агры́зак
ochłapy — 1. аб'едкі
 2. неда́едкі
 ochłapy z pańskiego stołu — аб'едкі /
 неда́едкі з панскага стала
osad — аса́дак
fusy — 1. гу́шча
 2. адстой
męty — 1. муць
 2. каламу́ць
 3. падонкі

588

1. **jadłodajnia** — сталоўка
 2. **stolówka**
 3. **kantyna**
 kantyna żołnierska — салда́цкая сталоўка
garkuchnia — карчма́
bufet — буфэ́т
bar — бар

w barze — у ба́ры
 w borze — у бары́

bistro — бістро
restauracja — 1. рэстаран
 chińska restauracja — кітайскі рэстаран
 2. рэстаўра́цыя
 restauracja zabytków — рэстаўра́цыя помнікаў
lokal — 1. памяшканьне
 wynając lokal — зьняць памяшканьне
 2. рэстаран

nocny lokal — начны рэстаран
knajpra — шынок
piwnica — 1. склеп 2. падзямэльле
 3. *віня́рня, кавя́рня, разьмешчаная ў гэтым склепе*
piwiarnia — 1. піўна́я
 2. піўніца / піўня
pub — паб
winiarnia — віня́рня
zajazd — 1. заезны дом
 2. (zicm.) за́езд (*заняцьце сілаю чужога маёнтка*)
 "Pan Tadeusz albo ostatni zajazd na Litwie"
 1. **karczma** — карчма́
 2. oberża
 3. gospoda
kawiarnia — 1. кавя́рня
 2. кафэ́трыя
café — кафэ́
herbaciarnia — 1. чайна́я
 2. гарба́тня
koktajlbar — кактэйль-бар
klub — клуб
kasyno — казіно

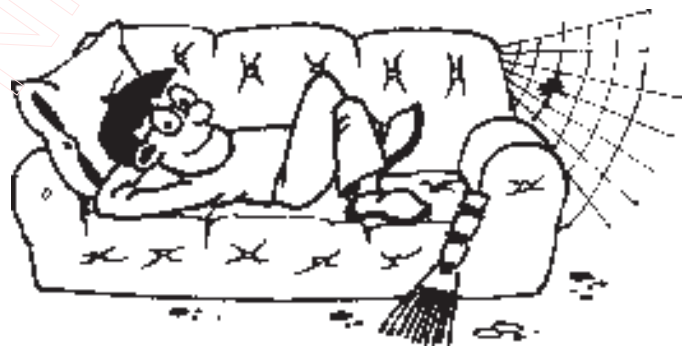
589

karmnik — карму́шка
koryto — 1. кары́та
 ■ *pchać się jak świnie do koryta* —
 ■ *лэзці, як свіньні да кары́та*
 2. рэчышча
 koryto Niemna — рэчышча Нёмана
żłób — 1. жолаб
 2. карму́шка

590

A: **kelner** — 1. кельнэр
 2. афіцыя́нт
kelnerka — 1. кельнэ́рка
 2. афіцыя́нтка
barman — барма́н
bufetowa — буфэ́тчыца
В: 1. **karczmarz** — карчма́р
 2. oberżysta
knajpiarz — шынка́р

ЗАНЯТКІ — ЗАЈЕСІА
ПРАФЭСІІ — ЗАВОДУ

Gdy go ludzie zobaczyli,
oszaleli
w jednej
chwili!!!
Gdy zobaczył go konował,
To się ciężko rozchorował!
Gdy kucharka go ujrzała,
wrzątkiem złała konowała!
Jak zobaczył go stójkowy,
pogryzł pałkę do połowy!
Nauczyciel od algebry
w szybkim tempie dostał febrę!¹
Jakiś aktor nań się nadział²
i natychmiast, biedny, zdziaział³!
Kiedy przyszedł do fryzjera⁴,
gość wyłysiał aż do zera!
Kował ujrzał go za płotem
i się huknął w palec młotem!
Jakiś krawiec skutkiem czkawki⁵
wszył do spodni trzy nogawki⁶!
Motorniczy zamknął oczy
i mu tramwaj z szyn wyskoczył!
Pan perukarz⁷ chesał panią,
wylał wiadro wody na nią⁸!
Słynny bankier w słusznym wieku⁹
zjadł ze smakiem czek po czeku!
Pracznica piorąc, mimo chęci
wpadła w pralkę i się kręci!
Okulista, patrząc z boku,
dostał zeza w jednym oku¹⁰!
Złodziej zaś, jak zwykły wariat,
poszedł sam na komisariat!
Jakaś pani bez honoru
poszła wstąpić do klasztoru!
Linoskoczek¹¹ drzał godzinę,
po czym przegryzł własną linę!
A ogrodnik wsadził w dziurę
jakiś krzew korzeniem w górę!
Smutny kondukt pogrzebowy¹²
zaczął ćwiczyć taniec nowy!
Ciężarówiec¹³ (z wielką rangą)
złamał sobie nogę sztangą!
Stolarz to się tak zagapił¹⁴,
że się politory napił!
Pan cukiernik, mimo woli,
wsypał w budyń¹⁵ kilo soli!
A na koniec bas-baryton
padł i zimny jest, jak pyton.

¹ атрымаў гарачку

² напароўся

³ звар'яцеў

⁴ да цырульніка

⁵ з-за гікаўкі

⁶ прышыву ў штаны тры калашыны

⁷ парык-майстар

⁸ на яе

⁹ у шанонным узросце

¹⁰ акасеў на адно вока

¹¹ канатаходзец

¹² нахавальная працэсія

¹³ штангіст

¹⁴ загледзеўся

¹⁵ пудынг

591 ванятак — заўясіе

знайсці сабе занятак — znaleźć sobie zajęcie
выкананьне службовых абавязкаў —
urządowanie
служба — służba
работа — robota

халтура — **chaltura**

хаўтуры — **pogrzeb**

паслуга — **usługa**

592

zamówienie — 1. **заказ**

2. **замова**

забарона — **zakaz**

1. **даручэньне** — 1. **zlecenie**

пісьмовае даручэньне — zlecenie na piśmie

2. **даверанасьць**

атрымаць грошы на даверанасьць — otrzymać pieniądze według zlecenia

заданьне — **zadanie**

połecenie — 1. **указаньне**

выканаць указаньне — wykonać polecenie

2. **даручэньне**

атрымаць даручэньне ад шэфа — dostać polecenie od szefa

3. **рэкамэндацыя**

593

вытворчасць — **wytwórczość**

прамысловая вытворчасць — wytwórczość przemysłowa

1. **прадукцыя** — **produkcja**

2. **вытворчасць**

займацца вытворчасцю — zajmować się produkcją

боты нашай вытворчасці — buty naszej produkcji

выраб — **wyrób**

скуранія вырабы — wyroby skórzane

перапрацоўка — **przetwórstwo**

594

А: **заробак** — **zarobek**

1. **заробная плата** — 1. **płaca**

2. **зарплата** — 2. **pensja**

месячны заробак — pensja miesięczna

падвышэньне заробку — podwyżka pensji

1. **набытак** — **dorobek**

2. **здабытак**

3. **дасягнёньне**

навуковае дасягнёньне — dorobek naukowy

В: 1. **прыбытак** — **zysk**

мець зь нечага прыбытак — mieć na czymś zysk

чысты прыбытак — czysty zysk

2. **нажыва**

пагоня за нажывай — pogoń za zyskiem

рабіць нешта дзеля нажывы — robić coś dla zysku

1. **карысьць** — 1. **korzyść**

прыносіць карысьць — przynosić korzyść

на чыёсьці карысьць — na czyjąś korzyść

змяніцца на лепшае — zmienić się na korzyść / zmienić się na lepsze

2. **поўзыхт**

- ніякай карысці —
- **žadnej pożytku / żadnej korzyści**

595

А: праца — praca

Праца пасоўваецца. — Praca się posuwa.
цяжкая праца — uciążliwa / ciężka praca
узяцца за працу — podjąć pracę
месца працы — miejsce zatrudnienia

В:

прафэсія — zawód
мець добрую прафэсію — mieć dobry zawód
расчараваньне — zawód
перажыць расчараваньне — doznać zawodu

спэцыяльнасьць — 1. specjalność
2. fach

- **мець спецыяльнасьць —**
- **mieć fach w ręku**
- спэцыялізацыя — specjalizacja**
- рамяство — rzemiosło**

596

А: 1. мастацтва — sztuka

старажытнае мастацтва — sztuka starożytna
твор мастацтва — dzieło sztuki
шэдэўр — arcydzieło

2. **п'еса**

аднаактовая п'еса — jednoaktowa sztuka
паставіць п'есу — wystawić sztukę

3. **трук**

акрабацкія трукі — sztuki akrobatyczne

4. **штўка**

купіць адну штўку — kupić pojedynczą sztukę
плаціць паштўчна — płacić od sztuki

В: майстэрства — 1. **kunst**

2. **mistrzostwo**

597

А: кар'ера — karjera

пасада — posada

цёплая пасада — ciepła posiadka

становішча — stanowisko
заняць пасадку / становішча — objąć
posadę / stanowisko

стаянка — stanowisko

археалагічная стаянка — stanowisko
archeologiczne

пазыцыя — 1. pozycja 2. stanowisko

перагледзець сваё пазыцыю ў нейкім
пытанні — zrewidować własne stanowisko

В: 1. сытуацыя — sytuacja

2. **становішча**

апынуцца ў цяжкай матэрыяльнай сытуацыі /
у цяжкім матэрыяльным становішчы —
znaleźć się w ciężkiej sytuacji

1. **званьне — godność**

званьне афіцэра — godność oficera
скласьці з сябе званьне — złożyć swoją
godność

2. **годнасьць**

асабістая годнасьць — godność osobista

С: абавязак — obowiązek

выконваць сваё абавязкі — spełniać swoje
obowiązki

Д: 1. штат (зл. разьдзел "Адзёньне") — etat

уклучыць у штат — wziąć na etat

2. **стаўка**

працаваць на поўную стаўку — pracować na
cały etat

палова стаўкі — półetat

598

А: 1. ведамства — urząd

цэнтральнае ведамства — urząd centralny

2. **установа**

бэгаць па ўстановах — biegać po urzędach

3. **пасада**

пасада міністра — urząd ministra
зняць з пасады — zdjąć z urzędu

мытня — urząd celny

1. **бюро — biuro**

2. **офіс**

В: 1. прадпрыемства — zakład

прамысловае прадпрыемства — zakład
przemysłowy

2. **установа**

навуковая ўстанова / навучальная ўстанова —
zakład naukowy

3. **заклад**

■ **біцца аб заклад — ■ pójść o zakład**

1. **варштат — warsztat**

пакласьці дошку на варштат — położyć deskę
na warsztat

2. **майстэрня**

кіраваць майстэрняй — prowadzić warsztat
чыгуначная майстэрня — warsztat kolejowy

3. **працоўнае месца**

маё працоўнае месца — mój warsztat pracy

1. **майстэрня — 1. pracownia**

майстэрня мастака — pracownia artysty

2. **лябараторыя — 2. laboratorium**

навуковая лябараторыя — laboratorium
naukowe / pracownia naukowa

С: стўдыя — studio

у вялікай стўдыі — w wielkim studiu

атэльэ — atelier

салён — salon

кабінэт — gabinet

599

А: працаваць — pracować

Я працую на заводзе. — Pracuję w zakładzie.

цяжка працаваць — trudzić się

Усё жыцьцё цяжка працаваў. — Trudził się
całe życie

гарбець — harować

■ **пахаць, як конь — ■ harować jak koń**

гарбець на полі — harować na polu

гараваць — smuć się

В: 1. рабіць — 1. robić 2. **pracować**

зь нэчага рабіць карысьць — robić z czegoś
użytek

рабіць папрокі — robić wyrzuty
Не рабі сабэ клопату. — Nie rób sobie kłopotu.

рабіць на фабрыцы — pracować w fabryce
нічога не рабіць — nic nie robić
Што рабіць? — Co robić? / Co począć?

С: **наняцца — паяць ся**
наняцца ў прыслугі — pająć się do posług
наняць — паяць

■ **Брэша як наняты.** —

■ **Kłamie jak najęty.**

узяцца / прыняцца — wziąć się / zabrać się

прыняцца / узяцца за працу — wziąć się za pracę / zabrać się do roboty

3. прыжаць ся

Дрэўца прынялося. — Drzewko się przyjęło.

Д: **займацца — zajmować się**
парабляць — porabiać

Што парабляеш? — Co porabiasz?

дзяжурыць — dyżurować

дзяжурыць на трэцяй зьмене — dyżurować na trzeciej zmianie

нёсці дзяжу́рства — mieć dyżur

600

зрабіць — zrobić

1. палагодзіць — załatwić

Я ўсё зь ім палагодзіў. — Wszystko z nim załatwiłem.

2. выканаць, зрабіць

Зробіш мне гэтыя білеты? — Załatwisz mi te bilety?

3. абслужыць — 2. obsłużyć

абслужыць кліента — załatwić / obsłużyć klienta

4. (срўбае) кокнуць

кокнуць мужыка — załatwić faceta

601

А: **працаўнік — pracownik**

1. спэцыяліст — fachowiec

2. прафэсіянал

супрацоўнік — współpracownik

В: **чыноўнік — urzędnik**

■ **валаводы валаводзіць — mitrzyć**

чыноўніца — urzędniczka

міністар — minister

бюракрат — biurokrata

С: **1. рабочы — robotnik**

2. работнік

найміт — najmita

парабак — parobek

рабацяга — robociarz

працаголік — pracoholik

Д: **1. памочнік — pomocnik**

2. памагаты

памочніца — pomocnica

кармілец — żywiciel

602

гультай — leń

лайдак — prózniak

нягоднік — łajdak

абібок — obibok

лёжань — piecuch

нядбайла — niedbaluch

лодар — wałkon

603

ленаваць — leniuchować

ленавацца — lenić się

лайдачыць — próznować

■ **гультай корчыць — wałkonić się**

■ **адлёжаць сабэ бакі —**

■ **gnić w łóżku**

■ **біць байды / біць лынды / біць**

бібікі — ■ bumelować / zbijać baki

■ **мець дзве лёвыя рукі —**

■ **mieć dwie lewe ręce**

● **Ды тут і конь не валяўся. — A tu cała robota leży nietknięta.**

604

А: **працавіты — pracowity**

цягавіты — robotny

старанны — gorliwy

рабіць — robić / pracować

■ **перабівацца чым-небудзь — ■ parać się czymś**

■ **узваліць на сябэ клопат — ■ wziąć na siebie trud**

сядзец над... — siedzieć nad...

адрабіць добры кавалак работы — ■ odwalić kawał roboty

■ **падштурхнуць работу — ■ popchnąć robotę**

■ **зацягваць з працаю — ■ zalegać z pracą**

цёркацца — guzdrać się

поркацца — grzebać się

кешкацца — babrać się

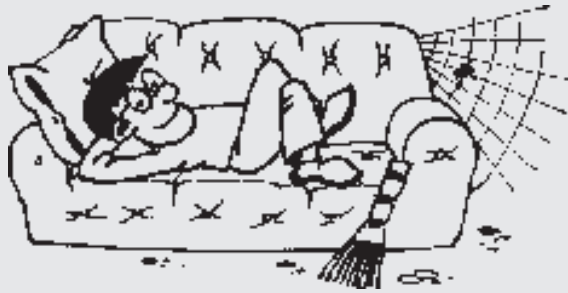
справіцца з заданьнем — sprostać zadaniu

даць сабэ рады зь нечым — dać sobie radę z czymś / poradzić sobie z czymś

■ **зрабіць для галачкі — odfajkować**

■ **зрабіць на абы / на цяпу-ляпу — ■ zrobić na aby aby / na łapu capu**

дарабіць да пэнці — dorobić do emerytury

Na tapczanie siedzi **leń**,
 Nic nie robi cały dzień.
 Miał położyć się spać —
 Nie zdążył! — zasnął,
 Śniło mu się,
 Że nad czymś ogromnie się trudzi,
 Tak zmęczył się tym snem,
 Że się obudził.
 'не паспёў'

● Гультаю заўсёды сьвята.

гаспадарлівы — **gospodarny**
 самаахвярны — **ofiarny**
 рупны / руплівы — 1. **dbały**
 2. **gorliwy**

1. **спрацаваны** — **zapracowany**
 Чалавек быў стомлены, спрацаваны. —
 Człowiek był zmęczony, zapracowany.

2. **зароблены**
 кожны зароблены грош — każdy zapracowany grosz

В: абавязковы — **obowiązkowy**
 скрупулёзны — **skrzętny**
 дакладны — **dokładny**
 акуратны — **akuratny**
 пэдантычны — **pedantyczny**
 цярплівы — **cierpliwy**
 паслядоўны — **konsekwentny**
 вніклівы — 1. **pranikliwy**
 2. **udumliwy**

С: 1. прыдзірлівы — **czepiający się /**
 ■ **szukający dziury w całym**
 2. прычэпісты
 3. уёдлівы
 дробязны — 1. **drobiazgowy**
 2. **małostkowy**

605
 1. сўвязь — 1. **łączność**
 тэлефонная сўвязь — łączność telefoniczna
 ■ у сўвязі з гэтым — ■ **w związku z tym**
 2. **лучнасьць**
 пачуццё лучнасьці — uczucie łączności
 3. **спалучэньне** — 2. **połączenie**
 непасрэдная сўвязь са сталіцай —
 bezpośrednie połączenie ze stolicą
 атрымаць сўвязь з тэлефоннай станцыяй —
 uzyskać połączenie z centralą
 моднае спалучэньне колераў — modne
 połączenie kolorów
повязь — **więź**
 повязь сяброўства — więź przyjaźni

606
пошта — **poczta**
пашта́мт — **poczta główna**

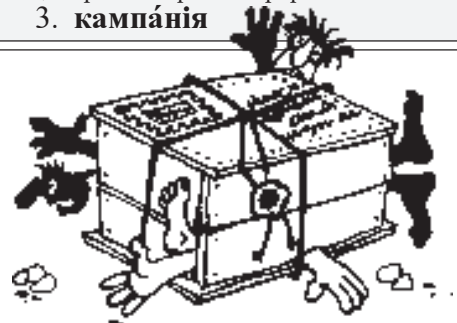
607
паштовы — **pocztowy**
 паштовы пераказ — przekaz pocztowy
 паштовая скрынка — skrzynka pocztowa
 абанэнцкая скрынка — skrytka pocztowa

608
паштальён — **listonosz**

609
А: 1. карэспандэнцыя — **korrespondencja**
 2. ліставаньне
 3. **перапіска**
 4. **допіс**
 допісы ў рэдакцыю — nadesłana do redakcji
 korespondencja

В: паштоўка — **pocztówka**
 тэлеграма — **telegram**

paczka — 1. **пасылка**
 атрымаць пасылку — otrzymać paczkę
 2. **пачак**
 пачак цыгарэт — paczka papierosów
 3. **кампанія**

Паехалі на экскурсію ўсёй
кампаніяй. — Pojechali na
 wycieczkę całą **paczką**.

610
паштовая марка / **познамка** —
znaczek pocztowy / **znaczek**
 калэкцыя марак — kolekcja znaczków
штэмпэль — **stempel**

611
а́драс — **adres**
індэкс — **kod pocztowy**
 (тэлефонны) код — (numer) *kierunkowy*

612
А: 1. **тэлефон** — **telefon**
 Звоніць тэлефон. — Dzwoni telefon.
 сатавы тэлефон — telefon komórkowy
 2. (тэлефонны) **званок**
 зрабіць адзін званок — zrobić jeden telefon
радыётэлефон — **radiotelefon**
тэлефакс — **telefaks**
факс — **faks**

На тэлестудыю цяля
Прыбегла з просьбай пільнай,
Каб выпусыцілі ўрэшце для
Цялятак

ЦЯЛЯФІЛЬМЫ.

тэлеграф — telegraf

в: электронная пошта — e-mail

с: радыё — radio

тэлевізія / тэлебачаньне — telewizja

спадарожнікавае тэлебачаньне /

спадарожнікавая тэлевізія — telewizja satelitarna

тэлевізар — telewizor

ТБ[тэ-бэ] — TV[тэ-ву]

д: канал — kanał

пераключыць канал — przełączyć kanał

613

пісаць — pisać

1. пісацца — pisać się

Як гэта пішацца? — Jak to się pisze?

2. (перан.) згаджацца на нейма

Я ня згодны. — Nie piszę się na to.

папісваць — pisywać

выхваляцца — popisywać się

1. дапісваць — dopisywać

2. шчасьціць

З надвор'ем пашанцавала. —
Pogoda dopisała.

614 pisarz — 1. пісар

2. пісьмённік

пісака — gryziórek

615

А:

pismo — 1. пісьмо

нотнае пісьмо — pismo nutowe

2. почырк

прыгожы почырк — ładny charakter pisma

3. газэта / часопіс

выдаваць газэту / часопіс — wydawać pismo

выданьне — wydanie

газэта — gazeta

часопіс — 1. czasopismo

2. magazyn

ілюстраваны часопіс — magazyn ilustrowany

1. склад — magazyn

харчовы склад — magazyn żywnościowy

2. перадача на радыё або

тэлебачаньні

выпуск навін — magazyn informacyjny

тыднёвік — tygodnik

в: 1. артыкул — 1. artykuł

уступны артыкул / перадавы артыкул —
artykuł wstępny

2. тавар — 2. towar

харчовыя тавары — artykuły spożywcze

616

перадача — 1. audycja

Ты бачыў гэтую перадачу? — Widziałeś tę
audycję?

трансляваць перадачу — nadawać audycję

2. przekazywanie

перадача закладнікаў — przekazywanie
zakładników

3. paczka

перадача для хворага — paczka dla chorego

4. bieg (samochodowy)

задняя перадача — wsteczny bieg

паведамленьне — 1. komunikat

спартыўныя паведамленьні — komunikaty
sportowe

2. zawiadomienie

паведамленьне аб прыездзе — zawiadomienie
o przyjeździe

617

выдавэцтва — wydawnictwo

рэдакцыя — redakcja

друкарня — drukarnia

618

А: друкар — drukarz

паліграфіст — poligraf

пераплётнік — introligator

рэдактар — redaktor

журналіст — dziennikarz

журналістка — dziennikarka

в: 1. дыктар — spiker

2. сьпікер

дыктарка — spikerka

апэратар — operator

рэжысэр — reżyser

I szare były skwery,
I szare szarowary,

I szare pulowery,
I magik "Szary-mary".

619

А: кино — kino

пайсьці ў кино — rójsć do kina
глядзець кино — oglądać film

1. фільм — film
2. фотастужка — 2. taśma filmowa
3. кінастужка
зьяняць фільм — nakręcić film

1. мультфільм — film animowany

2. (pot.) мўльцік

1. дэтэктыў — kryminał

2. крымінал

здымак — zdjęcie

групавы здымак — zdjęcie zbiorowe

В: камэра — kamera

фотаапарат — aparat fotograficzny

магнітафон — magnetofon

запісаць на магнітафон — nagrać na magnetofon

відэа — video

кампакт-дыск / лязэрны дыск —
dysk laserowy / płyta kompaktowa /
kompakt

620

А: тэатар — teatr

тэатар драмы / драматычны тэатар — teatr dramatyczny

В: апэрэта — operetka

опэра — opera

балёт — balet

пантаміма — pantomima

камэдыя — komedia

трагэдыя — tragedia

С: кабарэ — kabaret

621

А: трупа — trupa

асабісты склад, кадры — obsada

граць у тым самым складзе — zagrać w tej samej obsadzie

актор — aktor

акторка — aktorka

суфлёр — sufler

падказка суфлёра — wypowiedź suflera

В: глядач — widz

гледачы — widzowie / widownia

622

А: сцэна — scena

рампна — rampa

заслона — 1. kurtyna

2. zasłona

упала заслона — opadła zasłona / kurtyna

падняць заслону — podnieść kurtynę / zasłonę

дымавая заслона — zasłona dymna

В: 1. глядзельня — widownia

2. глядзельная зяля

1. (мэатр.) партэр — parter

У мяне білет у партэр. — Mam bilet na parterze.

2. пэршы навэрх дому

Więc rozkazał, by papugi
Własną miały swą kolonię
I na wielkim starym drzewie
Założyły **filharmonię**.
Wnet ich mnóstwo przyleciało,
Kozioł dał **batutą** hasło

I w tej chwili strasznym głosem
Tysiąc papug razem wrzało.
Ach, cudowny był to **koncert**.
Lew zaryczał, przerażony¹,
A co żyło, uciekało
Z piskiem, wrzaskiem na wsze strony.
¹перепалоханы

pierwsze piętro widowni — бэлетаж
balkon — 1. балькон
2. гаўбэц
ostatnia ława w klasie (przen.) —
галёрка
łoza — лёжа

623 *цырк* — cyrk
арэна — arena

624 *блэзан* — błazen
клёўн — kłown [кляўн]
акрабат — akrobata
канатаходзец — linoskoczek
дрэсіроўшчык / дрэсавальнік —
treser
утаймавальнік — pogromca /
poskramiacz
утаймавальнік дзікіх зьвяроў — pogromca /
poskramiacz dzikich zwierząt

фокусьнік — magik

625 *прадстаўленьне* — przedstawienie
відовішча — widowisko
спэктáкль — spektakl
канцэрт — koncert
канцэрт па заяўках — koncert życzeń

626
А: *музыка* — muzyka
грае музыка — muzyka gra
1. *музы́ка* — muzyk, muzykant
2. *музыка́нт*
таленавіты музыка — utalentowany muzyk

мэлёдыя — melodia
гучаньне мэлёды — brzmienie melodii
матыў — motyw

В: *но́та* — nota
нізкая нота — niska nota
(na.um.) *но́та* — nota

СЕМ ЯНОТАЎ

У суботу
Сем янотаў
З рانیцы
Вучылі ноты.
Ледзь адзін адолеў
до,
Уздыхнуў:
— На гэтым до!
Вельмі ж сумная навўка,
Не навўка, а даўка.
А другі дайшоў да
рэ:
— Нешта ў горле мне дзярэ.
Не навўка, а сухоты,

Безь яе жылі яноты!
Трэці ўзяць ня можа
мі:
— Што тут галаву тлуміць!
Часу ў мяне багата,
Лёпей слухаць казкі таты.
А чацьверты:
— Што мне
фа,
З двойкай можа быць графа,
Не!
Навўка не па мне —
Хай яна мяне міне!
Пяты кажа:
— Чую
соль —
Працінае вўшы боль.
Невясёлая навўка.
Бўду маме пець на вўха.
Шосты моршчыцца на
ля:
— Нёжк вўвучу пасяля!
Лёпей бёгаць ля галья,я,
Чым выводзіць ля ды ля.
Сёмы ўзьненавідзеў
сі:
— Хоць мяне ты ўкусі,
Хоць прасі, хоць не прасі,
Мне цягнуць абрўдла сі!
Ахапіла ўсіх лянота —
І ня вўвучылі ноты.

НОТА — нота

до	— do	— c
рэ	— re	— d
мі	— mi	— e
фа	— fa	— f
соль	— sol	— g
ля	— la	— a
сі	— si	— h
dur	— major	— мажор
mol	— minor	— міно́р

627

■ *музычны твор* — ■ *utwór muzyczny*

кампазыцыя — *kompozycja*

этўд — 1. *etiuda*

граць этўды — *grać etiudy*

2. *studium*

акварэльны этўд — *studium akwarelowe*

нактўрн — *nokturn*

сымфонія — *symfonia*

песьня — 1. *piosenka*

2. *pieśń*

песенька — *pioseneczka*

628

кампазытар — *kompozytor*

Кампазытар піша мўзыку. — *Kompozytor komponuje muzykę.*

629

А: **выканаўца** — 1. *wykonawca* (*мужчына*)
2. *wykonawczyni* (*жанчына*)

дырыжор — *dyrygent*

дырыжорская палачка — *batuta*

■ пад кіраўніцтвам — ■ *pod batutą*

саліст — *solista*

сьпявак — 1. *śpiewak*

2. *piosenkarz*

(*паэт.*) **пясьняр** — *pieśniarz*

бард — *bard*

сьпявачка — 1. *śpiewaczka*

2. *piosenkarka*

В: **аркэстар** — *orkiestra*

сымфанічны аркэстар — *orkiestra symfoniczna*

дырыгаваць аркэстрам — *dyrygować orkiestrą*

хор — *chór*

народны хор — *chór ludowy*

630

філярмонія — *filharmonia*

кансэрваторыя — *konserwatorium*

Пары́ская кансэрваторыя — *Konserwatorium Paryskie*

631

голос — *głos*

■ **падаць голас** — ■ *wydobyć głos* / ■

wydać głos / ■ *dać głos*

сабака падаў голас — *pies dał głos*

уголас — *w głos*

голосна — *na głos*

■ **плакаць уголас** — ■ *plakać na głos*

хрып — chrypa
 фальцэт — falset
 дыскант — dyszkant
 сапра́на — sopran
 альт — 1. alt (голас)
 2. altówka (інструмэнт)
 тэнар — tenor
 бас — bas
 барытон — baryton

632

інструмэнт — instrument

1. духавы́ — dęty
 2. дзьму́ты
 стру́нны — strunowy
 шчыпковы — szarpany
 смычковы — smyczkowy
 кля́вішны — klawiszowy
 ударны — perkusyjny

кля́віш — klawisz
 струна́ — struna

■ зачапіць за чу́лую струну́ — ■ potracić
 czułą strunę

■ перагну́ць кій — ■ przeciągnąć strunę

1. смык — smyk
 2. (жарт.) блазньо́к

633

скры́пка — skrzypce
 граць на скры́пцы — grać na skrzypcach

634

скрыпа́ч — skrzypek
 скрыпе́ць — skrzypiec

635

віялянчэ́ль — wiolonczela
 басэ́тля — bassetla
 кантраба́с — kontrabas
 лі́ра / ле́ра — lira

636

скры́пкавы — skrzypcowy

■ скры́пчыны ключ — ■ klucz wiolinowy

637

(г)а́рфа — harfa
 гу́сьлі — gęśle

638

цымба́лы — cymbały
 ё́лупень, боўдзі́ла — cymbał

гіта́ра — gitara

Zamieszkały w leśnej chatce
 Dwie podobne kozie twarze
 Wieczorami pałac fajki
 Lub brzdąkając na gitarze.

балала́йка — balalajka
 мандалі́на — mandolina

639

гу́сьля́р — gęślarz
 віялянчэ́ліст — wiolonczelista
 лі́рнік / ле́рнік — lirnik

640

клявэсы́н — klawesyn
 арга́ны — organy

1. фа́ртэпія́на — fortepian

2. ра́яль

садзіцца за ра́яль / за фа́ртэпія́на — siadać
 do fortepianu

бры́нчэць на ра́ялі — brzęczeć na fortepianie

641

піяні́ст — pianista
 арга́ніст — organista

642

дуда́ — duda
 гармо́нік — harmonia
 губны гармо́нік — harmonijka ustna
 ба́ян — bajan
 акарде́он — akordeon

643

ду́дка — fujarka
 ра́зява — fujara (перан.)

сьвісьце́лка — piszczałka

фле́йта — flet

кля́рнэ́т — klarnet

сакса́фон — saksofon

644

флейты́ст — flecista
 флейты́стка — flecistka

645

катры́нка — katarynka

646

катры́ншчык — katarzyniarz

647

1. граць — grać

граць у ча́тыры рукі — grać na cztery ręce

■ граць пе́ршую скры́пку — ■ grać pierwsze
 skrzypce

2. гуля́ць

гуля́ць у ка́рты — grać w karty

зайгра́ць — zagrać

- Бяз скрыпачкі, без дуды
ходзяць ногі не туды

- Гора¹ пляша, гора скача,
гора пэсенькі пяе.
¹bieda, nieszczęście

трубіць — trąbić
брынчэць — brzdąkać
рэзаць — rżnąć

648

1. сьпяваць — śpiewać
2. пяяць

пяю / сьпяваю — śpiewam
пяе / сьпявае — śpiewa

649

- танчыць — tańczyć
скакаць — skakać
■ скакаць вакол некага — ■ tańczyć koło kogoś
● Пад чужую дудку скача. — ● Tańczy, jak mi zagrają.
плясаль — płaśać

650

- танец — taniec
запрасіць на танец — poprosić do tańca
запрасіць на вальс — poprosić do walca
скокі — tany
пусьціцца ў скокі — rójść w tany
балет — balet
■ пустая галава — ■ głowa do baletu

- I швец, i жнец, i на дудзе
грэц. — ● I do tańca, i do rózańca.

651

- танцор — tancerz
танцорка — tancerka
партнёр / партнёр — partner
партнёрка / партнёрка — partnerka
вёсьці партнёрку — prowadzić partnerkę
адбіць партнёрку — odbić partnerkę
балерына — baletnica
baletnik — 1. *артыст балэту*
2. балерун (pot.)
балетмайстар — baletmistrz

652

- А: танок — *koło tańczących*
Хадзі да нас у танок! — Zatańcz razem z nami!
карагод — korowód
■ вадзіць карагод — ■ toczyć korowód
В: палянэз — polonez
абэрак (польскі народны танец) — oberek
лявоніха — lawonicha (białoruski taniec ludowy)

Ой, Лявоніха, Лявоніха мая! Ты пяяла галаснёй ад салаўя. Ты была заўсёды першай у танку, І ў “Мяцеліцы”, і ў “Юрцы”, і ў “Бычку”.
--

- полька — polka
кадрыля — kadryl
адбіваны (вясельны танец, дзе партнёры на чарзе запрашаюць маладую) — odbijany
вальс — walc
белы вальс — biały walc
танга — tango

653

- А: артыста — 1. мастак
карціна вядомага мастака — obraz znanego artysty
2. артыст
тэатральны артыст — artysta teatralny
мастак (скульптар, графік, жыванісец) — plastyk
В: рзежбяр — 1. скульптар
2. разьбяр

malarz — 1. жывапісец
2. маляр
projektant — 1. дызайнэр
2. мадэльёр
3. праектэнт
akwarelista — акварэліст
grafik — графік

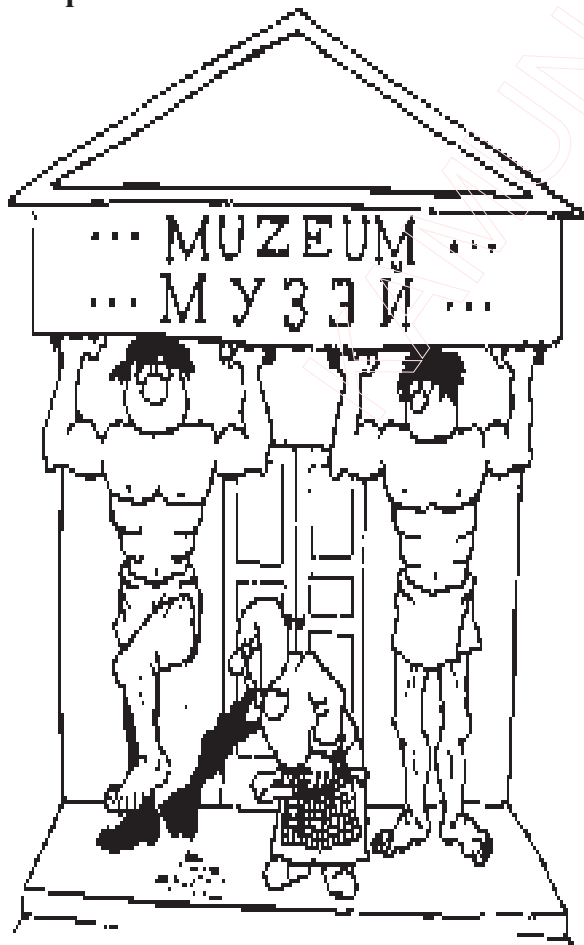
654

А: *выяўленчае мастацтва* — *sztuka plastyczna*

В: жывапіс — *malarstwo*
графіка — *grafika*
скульптура — *rzeźba*
барэльеф — *plaskorzeźba wypukła*
гарэльеф — *wypukłorzeźba*

малюнак — *rysunek*
крамзаніна — *malunek*

С: *жывапісны твор* — *malowidło*
1. абраз — *obraz*
сьвяты абраз — *obraz święty*
2. карціна
накід — *szkic*
плякат — *plakat*
гравюра — *rycina*
дрэварыт — *drzeworyt*
партрэт — 1. *portret*
пазваць на партрэт — *pozować do portretu*
2. *podobizna*

На сцягане вісеў партрэт майго дзэда. —
Na ścianie wisiała podobizna mego dziadka.
падабэнства — **podobieństwo**
падобны — **podobny**
■ **Вы чулі нэгта падобнае?** — ■ **Coś podobnego!**
падобны да кагосьці — *podobny do kogoś*

655

копія — *kopia*
двайнік — *sobowtór*
Сын быў поўная копія бацькі. — Syn był zupełnym sobowtórem ojca.

656

калекцыя — *kolekcja*
калекцыя жывапісы — *kolekcja malarstwa*
збор — *zbiór*
выстава / выстаўка — *wystawa*
выстава сучаснага мастацтва — *wystawa sztuki współczesnej*
галерэя — *galeria*
карцінная галерэя — *galeria obrazów*
1. **антыкварыят** — *antykwarjat*
2. **букіністычная крама**
музей — *muzeum*

657

зьбіральнік — *zbieracz*
калекцыянэр — *kolekcjoner*
антыквар — *antykwarjusz*
букініст — *bukinista*
філятэліст — *filatelista*

нумізмат — *numizmatyk*
нумізматыка — *numizmatyka*
займацца нумізматыкай — *zajmować się numizmatyką*
1. **старая манэта** — *numizmat*
2. **стары мэдаль**

658

А: **мальбэрт** — *sztaluga*
рама — *rama*
аправа — *oprawa*
В: 1. **палэтра** — *paleta*
палэтра мастака — *paleta artysty*
2. **палэта**
3. **паддон**
На паддоне зьмяшчаецца дзесяць скрынак. —
Dziesięć skrzyń mieści się na palecie.
С: **пэндзаль** — *pełzel*
аловак — *ołówek*
маляваць алоўкам — *rysować ołówkiem*
пяро — *pióro*
асадка — 1. *obsadka*
2. *długopis*
Д: **туш** — *tusz*
чорная туш — *czarny tusz*
atrament — 1. *atramant* 2. **чарніла**

Адгадай! Zgadnij!

У тым май сіла, што п'ю я чарніла.
Што гэта?

(прамакнітка
bibuła)

659

1. колер — kolor

пафарбавач у нейкі колер — pomalować na jakiś kolor

сукенка зялёнага колеру — suknia w zielonym kolorze / zielonego koloru

гама колераў — gama kolorów

спалучэньне колераў — zestawienie kolorów

2. масьць (у картах)

піковая масьць — kolor pik

фярба — barwa

афарбоўка — zabarwienie

калярыт — koloryt

адцэньне — odcień

тон — tonacja

масьць (жывёлаў) — maść

конь рэдкай маьці — koń rzadkiej maści

мазь — maść

намазацца маьцю — namaścić się maścią

660

чырвань — czerwień

румянец — rumieniec

1. ружовы (колера) — róż

Люблю ўсе адцэньні ружовага. — Lubię wszystkie odcienie różu.

2. румяны / руж

пласт румянаў — warstwa różu

пурпур — purpura

бардо — bordo

661

чырвоны — czerwony

● Што чырвана — то хораша, што

соладка — то й смачна.

чырвоная рабіна — czerwona jarzębina

кармінавы — karminowy

вішнёвы — wiśniowy

кывавы — krwawy

барвовы — szkarłatny

пунсовы — paşowy

руды — rudy

рудаваты — rudawy

рыжы — ryży

рыжаваты — ryżawy

662

1. карычневы / брунаты — brązowy

2. бронзавы

буры — brunatny

каштанаы — kasztanowy

іржавы — rdzawy

зямлісты — ziemisty

663

вохра — ochra

сэпія — sepia

бэж — beż

■ кава з малаком — ■ kawa z mlekiem

жоўць — 1. żółć

2. kolor żółty

бель — biel

664

бэлы — biały

жоўты — żółty

канарэйкавы — kanarkowy

залацісты — 1. złocisty

2. pozłocisty

бурштывавы — bursztynowy

мядовы — miodowy

1. арэнжавы — pomarańczowy

2. апэльсынавы

665

зялёны — zielony

бутэлькавы — butelkowy

хакі — khaki

1. піўны (карычнева-зялёны) — piwny

2. сьвэгла-кары (kolor oczu)

смарагдавы — szmaragdowy

марскі — morski

салатавы — seledynowy

травяністы — trawiasty

666

блакітны — 1. niebieski

2. błękitny

васільковы / валошкавы —

1. bławatkowy

2. modry

фіялётавы — fioletowy

гранатовы — 1. цёмна-сіні

2. гранатавы

сіны — сьсінелы

ліловы — liliowy

667

шэры — szary

шызы — szaroniebieski

цёмны — ciemny

чорны — czarny

668

блакіт — błękit

шэрасьць — szarość

сівізна — siwizna

1. чарнатá — czerń

2. чарноцьце

дамá ў чорным — dama w czerni

669

каляровы — kolorowy

рознакаляровы — różnokolorowy

рознаколераы — różnobarwny

шматколераы — wielobarwny

вясёлкавы — tęczyowy

пярэсты — pstry

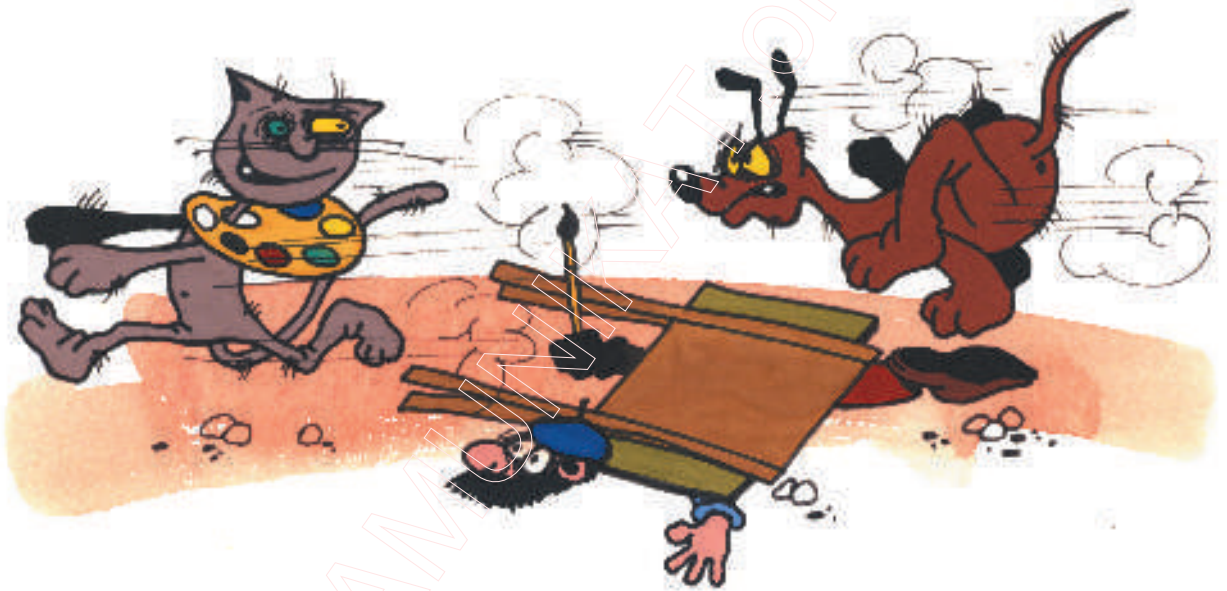
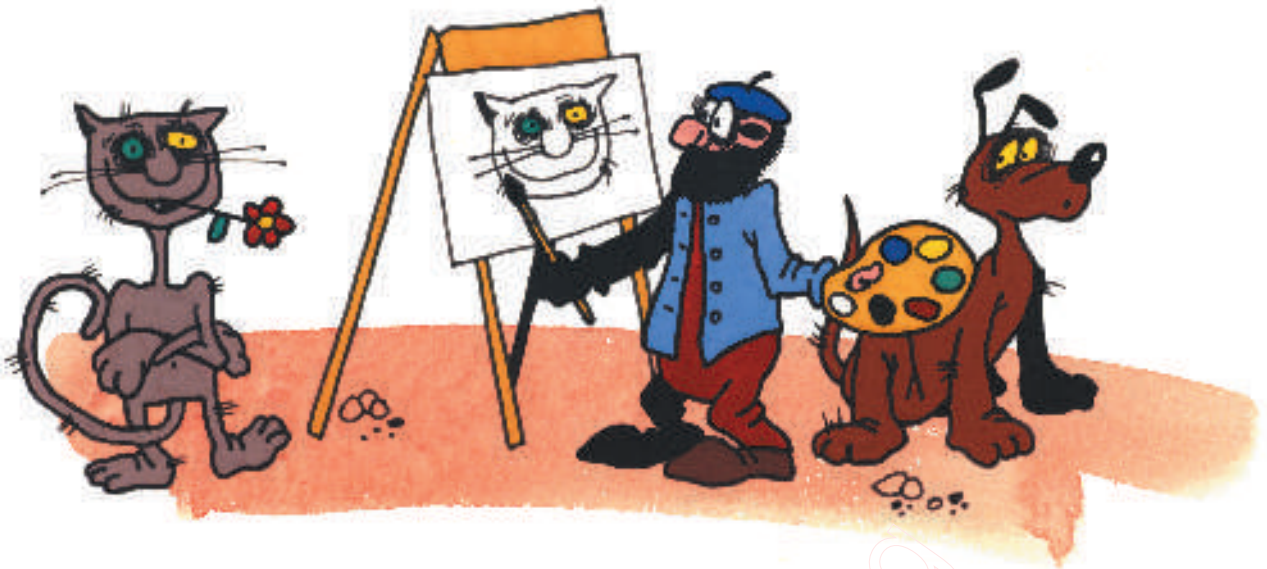
стракаты — pstrokaty

сьвэгла-шэры — popielaty

рабацэністы — piegowaty

плямісты — laciaty

крапчэсты — nakrapiany

Wędrowały dwie krawcowe,
Szyły piękne suknie nowe,
Szyły suknie w groszki, w kwiatki,
W paski, w kratki i w zakładki,
W krażki, w prażki oraz w cętki,
Aż cieszyły się klientki.

wzorzysty — 1. узорысты
2. узорны

1. pręgowany — паласáты
2. pasiasty
3. paskowany

у палоску — w prażki
у паскі — w paski
у кропки — w kropki
у бобачкі — w cętki
■ у дасэні — ■ w desenie / w desen

670

цёмны — ciemny

1. сьвѣтлы — jasny
сьвѣтлы колер — jasny kolor

2. ясны
ясны дзень — jasny dzień

яскравы — jaskrawy

кантрасны — kontrastowy

прыглушаны — stonowany
прыглушаны бляск — stonowane światło

671

1. wzór — 1. узор

wzór do naśladowania — узор для перайманья
ткаć dywan we wzory / w desenie — ткаць дыван ва ўзоры / у дасэні

2. wzorzec

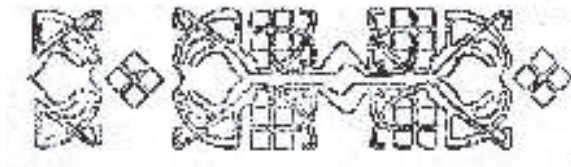
jednolity wzorzec dokumentu — стандартны ўзор дакумэнту

3. formula — 3. формула

wzór chemiczny / formula chemiczna — хімічная формула

ornament — арнамэнт

wzornik — шаблён

672

wzorować się — 1. браць за ўзор

2. браць прыклад (з кагосьці)

wzorować się na swoich rodzicach — браць прыклад са сваіх бацькоў

673

wzornictwo — 1. дызайн

2. мадэляваньне

ODZIEŻ — АДЗЕНЬНЕ
ОВУВІЕ — АБУТАК

Kupił sobie **strój** wspaniały:
 Śliczne **futro**, **buty** nowe,
 A **kapuzę**¹ naszywaną
 Na swą piękną wsadził głowę.
¹каптур

674

А: **strój** — строй
ubranie — вопратка
odzież — 1. адзежа
 2. адзеньне

- Па адзеньні — пан, па розуму — баран.
  - Па адзеньні сустракаюць, па розуму ўспамінаюць. — ● Jak cię widzą, tak cię piszą.
- dzianina** — трыкатаж

В: **ciuchy** — шмоткі
łachy — анучы
szmatka — анучка

675

przędza — прэжа
przędziwo — прэдзіва
kądział — кудзіля
 ■ **krewny po kądziału** — сваяк па жаночай лініі

włókno — валакно
nić — ніць
niteczka — нітачка
fastryga — фастрыга

676

kołowrotek — калаўрот
krosno — кросны
warsztat tkacki — 1. ткацкі станок
 2. ткацкая майстэрня

677

przędka — прэля
włókniarka — тэкстыльніца
tkacz — ткач
tkaczka — ткачыха / ткальля

678

przędź — прэсьці

przędę — праду
 przędła — прала

СЛУЦКІЯ ТКАЧЫХІ

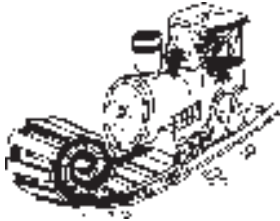
Ад родных ніў, ад роднай хаты
 У пінскі двор дзеля красы
 Яны, бяздольныя, узяты
Ткаць залатыя паясы.
 І цягам доўгія часіны,
 Дзявочыя забыўшы сны,
 Свае шырокія тканіны
 На лад пэрсідзкі **ткуць** яны.
 А за сыяной смяецца поле,
 Зіе неба з-за вакна, —
 І думкі мкнўцца мімаволі
 Туды, дзе расьцьвіла вясна;
 Дзе блішча збожжа ў яснай далі,
 Сінеюць міла васількі,
 Халодным срэбрам зьзяюць хвалі
 Між гор ліючайся ракі;
 Цямнее край зубчаты бору...
 І **тэ**, забыўшыся, рука,
 Заміж пэрсідзкага узору
 Цвяток радзімы васілька.

tkać — ткаць

tkam — тку
tkasz — тчэш
tkała — ткала

679

tkactwo — тка́цтва
tkanina — ткані́на
material — матар’я́л
1. płótno — палатно
2. powierzchnia drogi — палатно чыгункі

cieniutkie płótno — кўжаль

680

bawelna — бавоўна
wełna — воўна
jedwab — шоўк
len — лён
ze lnu — зь лёну
wiskoza — віскоза
flanela — флянэля
baja — байка
perkal — паркаль
popelina — паплін
batyst — батыст
satyna — сатын
sztruks — штрокс
welwet — вэльвэт
aksamit — аксаміт
jersey — джэрсі
kaszmir — кашмір
file — лямец
krepa — крэп
szyfon — шыфон
atlas — атлас
tiul — цюль
koronka — карункі

2. шапавал
kuśnierz — кўшнер

683

krawiectwo — кравецтва
szycie — 1. шытво
2. шыцьцё (proces)
haft — 1. гафт
2. вышыўка

ozdobić sukienkę haftem — аздобіць сукенку вышыўкай / гафтам

wyszywanie — вышываньне
ornament — арнамэнт

1. robótka — рукадзельле
2. robota

Patrzą — siedzą panny kołem
(Powój się nad nimi płacze)
Każda białą sukieneczkę
I czerwoną ma czapeczkę,
Każda warkoczyki złote,
Każda w rękę ma robotę.

rękodzieło — ручны́ вы́раб

684

wykrój — 1. вы́крайка
wykrój sukni — вы́крайка сукенкі

2. разрэ́з

wykrój oczu — разрэ́з вачэй

1. rozcięcie — разрэ́з

spódnica z rozcięciem — спадніца з разрэ́зам

2. przekrój

przekrój podłózny — прадольны разрэ́з

wycięcie — вы́раз

głęboki wykrój / wycięcie — глыбокі вы́раз

odcinek — 1. адці́нак

wycinek drogi / odcinek drogi — кавалак дарогі

2. вы́разка

wycinek z gazety — вы́разка з газэты

3. адрэ́зак (тканкі)

pobrać wycinek do analizy — узяць адрэ́зак на аналіз

wycinek — адрэ́з

wycinek materiału — адрэ́з матар’я́лу

wycinek — ікля́сты дзік-трохлётак

681

kłębek — клубок
zwój — 1. сувой
2. скру́так

zwój drutu — сувой / скру́так дроту

rulon — рулён

rolka — ру́лька

682

krawiec — кравец

● Krawiec tak kraje, jak mu sukna staje.

krawcowa — краўчы́ха

szwaczka — швачка

hafciarka — вышываньніца

modystka — мадыстка

kapelusznik — 1. шапачнік

Ты ў **нітцы**, дарэчы, **вузэльчык** зрабіла?
Глядзі, каб **іголка**
з **краўчыхі** ня кіпіла.
Бо гэтак было ўжо аднойчы ў **краўца**:
За працай сядзеў і сядзеў без канца.
І **шыў** ён,
і **шыў**,
і цягнулася **нітка**,
А скончыў —
ізноў развалілася сьвітка.

Gruba ciotka Danuta
Robi swetry na drutach.
Już po pięciu minutach
Dowiedziały się o tym jaskółki,
Gwałt podniosły z wróblami do spółki.
“Jak to? Ciotka Danuta
Robi swetry na drutach?
Na drutach siadają ptaki!
Lecz ciotka? Skąd zmysł taki?

skrawek — 1. **лапік**

skrawek ziemi — лапік зямлі

2. **абрэзак**

3. **шматок**

skrawki tkaniny — абрэзкі / шматкі тканіны

skraj — **край**

na skraju chodnika — на краі тратуару

685

kroić — **кроіць**

686

szyć — **шыць**

szyć spódnicę — шыць спадніцу

cerować — **цыраваць**

cerować dziurawe skarpety — цыраваць

дзіравыя шкарпэткі

latać — **латаць**

lata — **латка**

687

igła — **ігла**

igła strzykawki — ігла шпрыца

nawlec igłę — зацягнуць нітку ў голку

igielka — **(і)голка**

pararstek — **напярстак**

1. **drut** — 1. **дрот**

2. **пруток**

■ **robić na drutach** — **вязаць пруткамі / пруткаваць**

pręt — **пруток**

688

szudelko — **кручок** (*вязацьны*)

szudelkować — **вязаць кручком**

689

bielizna — **бялізна**

spodnia / osobista — сподняя

stolowa — сталовая

majtki — **трусы** / **майткі**

kapielówki — **плаўкі**

slipy — **абціслыя трусікі** / **майткі**

1. **biustonosz** — 1. **бюстгальтар**

2. **stanik** — 2. **ліфчык** / **ліфік**

3. **станік**

przyszyć spódnicę do stanika — прышыць спадніцу да ліфа

1. **stan** — 1. **стан**

suknia za ciasna w stanie — сукенка зацёсная ў стане

■ **maż stanu** — **дзяржаўны дзяяч**

przedstawiciele wszystkich stanów społecznych — прадстаўнікі ўсіх грамадзянскіх станаў

2. **становішча**

stan rodzinny — сямейнае становішча

3. **штат**

Stany Zjednoczone — Злучаныя Штаты

podkoszulek — **падкашўлік**

T-shirt — **майка**

halka — 1. **ніжня спадніца**

2. **сподняя жаночая кашўлька**

kalesony — **кальсоны**

gacie — **споднікі**

galoty — 1. **абціслыя штаны насельнікаў**

Tápraű

2. (*зутарк.*) **паўзуньі, споднікі, трусы**

rajtuzy — **райтўзы**

rajstopy — **калготы**

● **Lepsza jest brzydka lata, niż ładna dziura.**

spódnica
спадніца

spodnie
штаны

leginsy — лэгінсы
pończocha — панчоха
pończochy wełniane — ваўняныя панчохі
skarpeta — шкарпэтка
skarpetki — шкарпэткі
koszula — кашуля
koszula nocna — начная кашуля
pidżama / piżama — піжама
bluzka — блізка

690

spodnie — штаны / нагавіцы
w spodniach — у штанах / у нагавіцах
nogawka / nogawica — калашына
lewa / prawa nogawka / nogawica — лэвая / правая калашына

spodenki — штонікі
dżinsy — джынсы
portki — порткі
szarawary — шаравары
bermudy — бэрмуды
szorty — шорты

691

spódnica — спадніца
długa spódnica — доўгая спадніца
spódniczka — спаднічка
mini — міні
maksi — максі

692

szlafrok — шляфрок
chałat — халат
kimono — кіmano
fartuch — фартух

693

1. suknia — сукэнка
2. sukienka
kiecka — (гутарк.) 1. спадніца
2. сукэнка
wydawać pieniądze na kiecki — растрáчваць грошы на тpáнты

694

komplet — 1. камплéкт
2. поўны збор (рэчаў, людзéі)
Jesteśmy w komplecie. — Мы ў поўным зборы / усé на мéсцы.
garnitur — гарнітýр
garsonka — жаночы гарнітýр

695

smoking — смокінг
frak — фрак

marynarka — 1. пінжак
2. (марскі) флёт

żakiet — жакéт

696

kamizelka — камізэлька
bezrękawnik — безрукаўка
serdak — цёплая футраная камізэлька
gorset — гарсéт

697

sukmana — сьвітка
kontusz — кунтуш
żupan — жупан
orończa — 1. апанча
2. мáнтыя
samodziałowa kolorowa spódnica — андарák

698

A: uniform — 1. уніформа
2. форма

mundur — мундзір
kitel — кіталь
szynel — шынéль
długi szynel — доўгі шынéль

B: ornat — 1. рызы
2. арнат

toga — тога

699

okrycie — 1. покрыва
2. вопратка
płaszcz — плашч
prochowiec — пыльнік
płaszcz od deszczu — дажджавік
peleryna — палярына
poncho — понча
palto — паліто / палітон
paltocik — палітонік / палітончык
futro — фўтра

Poszła foka między bobry
“Może będzie kto tak dobry
I ponosić futro da mi”,
Futro przecież się nie splami”.
‘дасць зь мне

lisy — лісінае фўтра
norki — норкавае фўтра
karakuły — карáкулевае фўтра
kożuch — кажўх
rółkożuszek — 1. паўкажушок
2. кажушок
kurtka — кўртка
wasiak — вáтнік / ватоўка
fufajka — фуфáйка / куфáйка
kapota — капота

700

kołnierz — каўнёрwykładany kołnierz — адстаўны каўнёр
pociągać kogoś do odpowiedzialności —

■ браць за каўнёр

■ załewać za kołnierz (*pić alkohol*) —

■ заліваць за каўнёр

kołnierzyk — каўнэрык

stojący kołnierzyk — стаячы каўнэрык

701

rękaw — рукаў / рукаво

zakasać / zawinać rękawy — закасаць / закатаць рукавы

nosić na rękawie opaskę — насіць павязку на рукаве

■ syrać się jak z rękawa — ■ сьпацца як з рукава / як з рога

mankiet — манжэ́та

guzik na mankiecie — гузік на манжэце

702

A: zapięcie — 1. засьцежка
2. зашпілька

rozpiąć — расшпіліць

zapięcie na guziki — зашпілька на гузіках

B: guzik — гузік*zamek błyskawiczny* — “маланка”**klamra — спражка****zapinka — 1. кнопка**
2. запінка**zatrzask — 1. кнопка**

zapiąć kurtkę na zatrzask — зашпіліць куртку на кнопку

2. зашчапка

zamknąć drzwi na zatrzask — замкнуць дзвярэы на зашчапку

C: pętla — 1. пятля

zacisnąć pętlę — заціснуць / зашмаргнуць пятлю

2. (*транспартнае*) кола

pętla tramwajowa — трамвайнае кола

pętelka — пяцелька

zapiąć kurtkę na pętelki — зашпіліць куртку на пэтлі / пяцелькі

guzik z pętelką / hetka-pętelka — нуль бяз крэскі

wieszak — 1. вяшак

2. пачапэльнік

D: gumka — гумка**taśma — 1. тасьма**

2. (i)стужка

taśma magnetofonowa — магнітафонная стужка

tasiemka — 1. тасёмка

2. жычка

3. (i)стужачка

703

A: kieszeń — кішэ́ня

wewnętrzna kieszeń — нутраная кішэ́ня

listwa — лішт́ва

kieszeń oblamowana listwą — кішэ́ня, аблямаваная лішт́ва

B: lamówka — аблямоўка

1. obszycie — абшыўка

koronkowe obszycie — карункавая абшыўка

2. poszycie

poszycie statku — абшыўка карабля

704

A: pas — пас**rzemień — 1. папруга**

2. дзя́га

3. рэ́мень

rzemyk — 1. папругка

2. дзя́жка

3. раме́ньчык

B:**opasać — 1. абвяза́ць**

opasać wstążką — абвяза́ць стужкаю

2. апераза́ць

3. акружа́ць

miasto opasane wysokim murem — горад, акружаны высокім мурам

opasły — раскормлены

opasła twarz — раскормлены твар

podpasać — падпераза́ць**podpasać się — падпераза́цца**

podpasał się rzemieniem — падперазаўся папругай

C: rękawica — рукаві́ца**rękawiczka — 1. рукавічка**

2. пальча́тка

Zgadnij! Адгада́й!Ну й дзіўны посуд
Носіш, браце, ты:
Дагары дном — поўны,
Дном уніз — пусты.

(шапка)

705

nakrycie głowy — галаўні ўбор**czapka — ша́пка**

uchylić czapkę — зняць ша́пку

zsunąć czapkę na bakier — ссунуць ша́пку набакір

Nie stać kogoś na... — ● Не па Юрку
ша́пка. / Не па каню воз.

■ nakryć czapkami — ■ ша́пкамі

zakідаць

ukarać — ■ даць па ша́пцы

czapka-niewidka — ша́пка-няўгледка**czapka uszatka — вуша́нка****kapelusz —**

1. капаліош

2. брыль

słomiany kapelusz —

саламяны капаліош /

саламяны брыль

daszek — 1. брыль

2. брылёк

czapka z daszkiem — ша́пка з

брылём / з брыльком

3. паве́ць / паве́тка

stać pod daszkiem —

стаяць пад паве́ткай /

брыльком

krawat — гальштук
 mucha — гальштук
 матылёк / мятлік

leninówka — кепка

furażerka — фуражка

1. rogatywka — канфэдэратка

2. konfederatka

keri — кепі

leninówka — кепка

pilotka — 1. мяккі шалом

2. жанчына-пілёт

3. жанчына-экскурсавод

piegożek — 1. пілётка

2. піражок

3. калдун

helm — шалом

kask — каска

beret — барэт

kaptur — каптур

■ Czerwony Kapturek —

■ Чырвоная Шапачка

krymka — цюбцяёйка

turban — турбан

706

chusta — хўста

szal — шаль

szalik — шалік

707

A: obuwie — абўтак

naprawa obuwia — рамонт абўтку

but — бот

Buty uwierają. — Боты муляюць.

włożyć buty — нацягнуць боты

założyć buty / obuć buty — абўць боты

zdejmować buty — зьняць боты

Nie zdejmuj butów! — Не здымай ботаў!

■ buty siedmiomilowe — ■ сямімільныя боты

■ kiwać palcem w bucie — ■ часаць патыліцу (тады, калі трэба дзейнічаць)

■ nie kiwnąć palcem w bucie — ■ нават і не пачасацца

● Głupi jak but. — ● Дурны як бот.

botki — боцікі

róžbuty — паўботы

trzewiki — чаравікі

kamasze — гамашы

walonki — валёнкі

C: cholewa — халёва

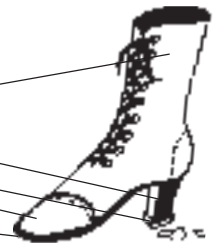
obcas — абцас

flek — набойка

czubek — носок

zółwka — падносок

podszwa — падэшва

podbijać zółwki — падбіваць падноски

zarte fleki — сьцёртыя набойкі

przybić fleki — падбіць набойкі

■ być na fleku — ■ быць на паднітку

● Roznać pana po cholewach. —

● Відць пана па халёвах.

coś otrzymane za darmo, bez wysiłku

(pot.) — халёва

za nic otrzymać pieniądze — сарваць грошы на халёву

cholewka — халёўка (у ботax)

koturn — 1. катўрн

2. плятформа

3. танкётка

708

pantofel — тўфель

Włóż pantofle! — Абўй тўфлі!

szpilki — шпількі

Pojechał Michał do Częstochowy,
 Tam kupił buty siedmiomilowe.
 Co stąpnie nogą — siedem mil trzaśnie,
 Bo Michał takie miał buty właśnie.
 Szedł, pełen dumy, szedł, pełen buty!
 W siedmiomilowe buty obuty.
 'ныхі, фанабэрыі

У адным жыўуць двары
Тры Рыжўлі —
Тры сястры.
Неяк раз
Абўлі кошкі
Басалапкі —
Басаножкі,
Бо за ножкі,
Бо за лапкі
Можа ўцяць
Барбос з-за лаўкі.
Тут жа муркнулі
Рыжўлі,
Тэці мўлкія!
Разўлі —
Басанож²
Яно ж цшэй
Падкрадацца да мышэй.
¹twarde, niewygodne
²boso, na bosaka

czólenka — лодачки
sandały — сандалі
baletki — 1. балёткі
2. пуанты

709

1. **łapcie** — лапці
łapeć — лапаць
2. **chodaki**
Coś bardzo do siebie nie pasujące. — ● Чорт
лапці стантаў, пакуль да пары сабраў.

● Адзін — лапаць, другі — чунь.
— *Jeden głupi, drugi jeszcze głupszy.*

gumowce / gumiaki — гумовікі /
гумавікі
kalosz — галёш

kalosze — галёшы

drewniaki — клўмпы
mokasyny — макасіны

710

1. **tenisówki** — тэніскі
2. **tenisowy**
3. **peregi**
trampki — кеды
adidasy — красоўкі

711

karpie — шлёпанцы
bambosze — шлёпці / шлапакі

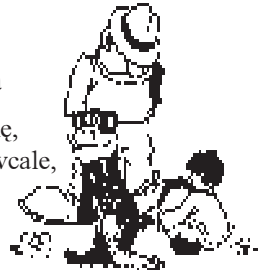
712

szew — шоў
szwy — швы

713

A: **szewc** — шавец
szewstwo — шавецтва

Dał mu ktoś **czernidla** trochę,
Lecz, że **szczotki** nie miał wcale,
Więc ogonem¹ Fiki-Miki
Czyścił buty doskonale.
¹хвастом

B:

czyścić buty — чысьціць боты
pasta do czyszczenia obuwia — вадкасьць /
крэм для чысткі абўтку
czernidło — вакса
czernić buty — ваксаваць боты
wypucować buty — надраць боты
szczotka — шчотка
szczoteczka do zębów — зубная шчотка

C: 1. **czyścibut** — чысьцільнік ботаў
2. **pucybut**

КЕД ЦІ КЕДАЎ?

Просяць дзэда
Непасэды¹,
Каб купіў на лёта кеды.
Дзед купіў
Пяць новых пар —
Хоць у іх
На полюс шпар!
Напісаць як,
Дзед ня ведаў,
Хопіць іх: —
Ці кед, ці кэдаў?!
Тэлеграму на тры
словы
Даў ён:
“Кеды ўсім гатовы!”
¹wiercipięty

Mówi kozioł: "Zgadnij, królu,
Jak się zowie takie zwierzę,
Które można poznać po tym,
Że ma nogi dwie i pierze?"

Król rozmyślał aż dni osiem,
Potem pędko tak odpowie:
"To łatwiutka jest zagadka,
Takie zwierzę ptak się zowie!"
"Zgadłeś, królu! Teraz powiedz,
Albo napisz na papierze
Jak się zowie to stworzenie,
Co nóg cztery ma i pierze?"

Król rozmyślał przez dni dziesięć
W gęste się schowawszy krzaki,
"Już wiem!" — zakrzyknął wreszcie,

"To, Matołku, dwa są ptaki!"
"Świetnie!" — rzekł koziołek na to, —
"Już ostatni raz cię zmierzę,
Jak się zowie to stworzenie,
Co ma ręce dwie i pierze?"

Król rozmyślał przez dwa lata
A z nim razem ministrowie
Aż odciski¹ się zrobili
Na królewskiej mądrej głowie.
"Nie wiem, nie wiem!" — król zawołał
"Może struś² to, może kaczką?
Kto ma ręce dwie i pierze?"
A Koziołek krzyknął: "Praczką!"
"O, rozpaczy!" — król zapłakał,
"To nie przyszło mi do głowy!"
I by głowę swą ukarać,
Tłukł ją w twardej pień palmowy.

¹мазали
²страус

714

praczka — **пра́чка**

● Улётку й кáчка — **пра́чка**.

715

A:

prac — **праць**

piore — **пяру́**
pierzesz — **пярэш**
pierze — **пярэ́**

prac bieliznę — **праць бялізну / мыць бялізну**

myć — **мыць**

Myję okno. — **Мыю вакно.**

W: **mydlić** — **мы́ліць**

■ **mydlić oczy** — ■ **замы́льваць вочы**

namydlić się — **намы́ліцца**

716

A: **pralka** — **пра́льная машы́на**

W: **mydło** — **мы́ла**

● **Wyszedł jak Zabłocki na mydle.**
— ● **Утаргаваў, як Заблоцкі на мы́ле.**

mydelko — 1. **мы́лка**

2. **мы́лца**

proszek — **парашок**

proszek do prania — **пра́льны парашок**

piana — **пéна**

717

mydlany — **мы́льны**

718

żelazko — **пра́с**

gorące żelazko — **гарáчы пра́с**

drobny przedmiot z żelaza —

жалéзка

żelastwo — **жалéзьзе**

prasownica — **пра́савáльная машы́на**

prasa — 1. **прэ́с**

prasa hydrauliczna — **гідраўлі́чны прэ́с**

2. **прэ́са**

prasa poranna — **ра́нішня́ прэ́са**

719

prasować — **пра́савáць**

prasować bieliznę — **пра́савáць бялізну**

prasować metal — **пра́савáць мэ́тал**

720

prasowanie — **пра́савáньне**

Калі **пра́с** шы́піць, як зьмей,

Пра́савáць тады́ ня сьмей.

Ё́н гарáчы!

Асьцярожна!

Пра́паліць ім дзірку можна.

● Každy jest kowalem swego losu. — ● Кожны сам каваль свайго шчасьця.

721

kuć — кавáць

kuje — куё
kujesz — куеш
kuja — куюць

kuć posąg w marmurze — высыкаць скульптуру ў мармуры

■ **kuć lekcje** — ■ **зубрыць урокі**

● **Адзін куё, другі залюціць.** — **Jeden robi głupstwo, drugi mu pomaga.**

podkuć — **падкаваць**

podkuć konia — падкаваць каня

zakuć — **закаваць**

zakuć w kajdany — закаваць у кайданы

722

kuźnia — **кузьня**

młot — **молат**

młotek — **малаток**

kowadło — **кава́дла**

podkowa — **падкова**

723

kowal — **кава́ль**

kowale — кавалі

● **Kowal zawinił, a ślusarza powiesili.** —

Каваль вінаваты, а павесілі сьлесара.

ślusarz — **сьлесар**

hydraulik — **вадаправоднік**

tokarz — **токар**

1. **grawer** — **гравёр**

2. **rytownik**

jubiler — **ювэлір**

złotnik — **злотнік**

724

jubilerstwo — **злотніцтва**

725

jubilerski — **ювэлірны**

sklep jubilerski — ювэлірная крама

wyroby jubilerskie — ювэлірныя вырабы

726

złoto — **золата**

pozłota — **пазалота**

srebro — **срэбра**

platyna — **плятына**

727

bursztyn — **бурштýн**

szmaragd — **смарáгд**

brylant — **брыльянт**

diament — 1. **дыямэнт**

2. (тэхн) **алма́з**

rubin — **рубін**

turkus — **біруза**

ametyst — **амэтыст**

szafir — **сафiр**

728

ozdoba — **аздоба**

bizuteria — **біжутэрыя**

paciorek — **пацёрка**

paciorki — пацёркі

różaniec — **ружа́нец**

korale — **кара́лі**

łańcuszek — **ланцужок**

diadem — **дыядэ́ма**

pierścień — **пёрсьцень**

pierścionek — **пярсьцёнак**

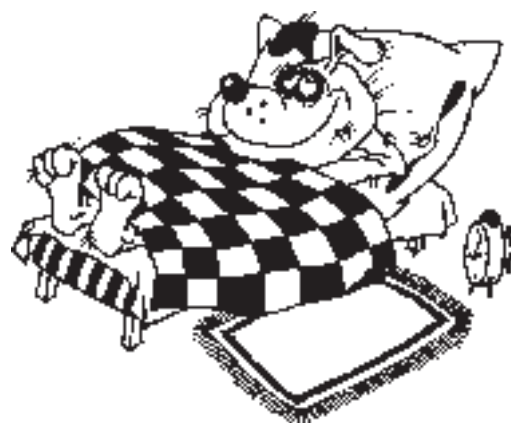
obrączka — **заручальны пярсьцёнак**

bransoletka — **бранзалёт**

kolczyk — **завушніца**

kolczyki — завушніцы

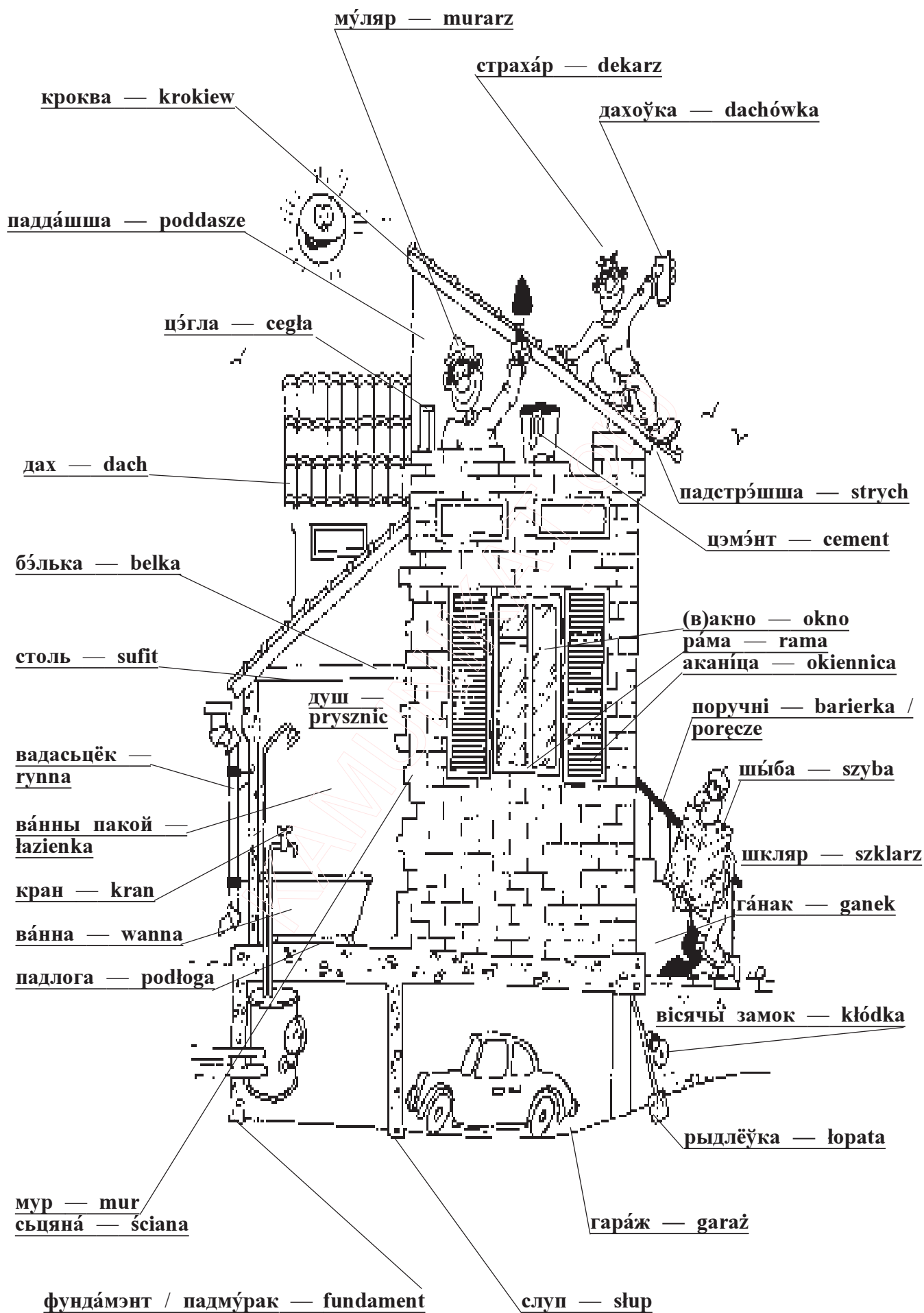
KAMUNIKAT.org

ДОМ — ДОМ

729

- сталяр — stolarz**
 1. **цясьля́р — cieśla**
 2. **це́сьля**

730

- А:** 1. **тарта́к — tartak**
 2. **лесапільня**

To drzewo konie na TARTAK wlokły,
 Tak się zziąjały,¹ że całe zmokły.
 Na tym tartaku warczące PIŁY
 Tak drzewo cięły, że się stępiły.
 Kupił te szorstkie LISTWY i DESKI
 STOLARZ warszawski Adam Wiśniewski.
 Adam Wiśniewski — nie lada majster.
 Wziął PIŁĘ, MŁOTEK, HEBEL I
 KLAJSTER.
 MIERZYŁ, HEBLOWAŁ, KLEIŁ, SPOSOBIŁ,
 ZBIJAŁ, MALOWAŁ, wreszcie STÓŁ zrobił.
 Tyle to trzeba było mozołu
 Dla sporządzenia jednego stołu.
¹задыхаліся

731

- піла́ — piła**
 тупая піла́ — тэра piła
сяке́ра — 1. topór
 2. **siekiera**
гэ́бель / гэ́блік — hebel
 1. **дрыль — wiertarka**
 2. **сьві́дравальны станок**
сьвярдзёл — wiertło
 1. **сьві́дар — 1. świder**
 2. **бур**
 1. (мэталёвы) **цьві́к — gwóźdź / ćwiek**
 2. (драўляны) **ГВОЗД**
 забіва́ць цьвікі́ — wbijać gwoździe / ćwieki
цьвічо́к / гваздо́к — gwoździk /
ćwieczek

732

- нафтаві́к — nafcjarz**
сьві́драўні́к — wiertacz
 1. **гарня́к — górnik**

гарнякі́ — górnicy

2. **рудакоп**
 3. **шахта́р**
 1. **плавільні́к — hutnik**
 2. **доменшчы́к**

733

- сьві́драві́на — szyb**
 на́фтавая сьві́драві́на — szyb naftowy
ша́хта — kopalnia

734

- А:** 1. **гу́та — huta**
 2. **мэталюргі́чны завод**
В: **шкляза́вод — huta szkła**
мэталюргі́я — 1. hutnictwo
 2. **metalurgia**

735

- гу́тны — hutniczy**
 гу́тнае шкля́ — szkło hutnicze
мэталюргі́чны — metalurgiczny
 мэталюргі́чная прамысловасьць — przemysł
 hutniczy / metalurgiczny

736

- інжыне́р — inżynier**
вынаходні́к — wynalazca
канстру́ктар — konstruktor
 1. **дойлі́д — architekt**
 2. **архіте́ктар**

будаўні́к — budowniczy
будаўні́чы — budowlany

737

- плян — plan**
 запраектава́ць плян кватэ́ры — zaprojektować
 plan mieszkania
прае́кт — projekt
 ажыццяві́ць прае́кт — zrealizować projekt

Murarz domy buduje,
Krawiec szyje ubrania,
 Ale gdzie by je uszył,
 Gdyby nie miał mieszkania?
 A i murarz by przecie
 Na robotę nie ruszył,
 Gdyby krawiec mu spodni
 I fartucha nie uszył.
Piekarz musi mieć buty,
 Więc do **szewca** iść trzeba,
 No, a gdyby nie piekarz,
 To by **szewc** nie miał chleba.
 Tak dla wspólnej korzyści
 I dla dobra wspólnego,
 Wszyscy muszą pracować,
 Mój maleńki kolego!

738

- му́ляр — murarz**
страха́р — dekarz
тынкоўшчы́к — tynkarz
шкля́р — szklarz

Шкля́р мае і ножы́к,
 і скры́нку,
 і кіт.
 Ён лі́нію зробі́ць адзін то́лькі раз,
 і шкля́, як папэ́ру, разрэ́жа алма́з.
 Вясе́лаю пра́цай займа́ецца шкля́р,
 І сонца заўсе́ды глядзі́ць яму́ ў твар.

739

- будаўні́чы матар'я́л — budulec**
 1. **драўні́на — drewno**
 2. **дровы**
це́мэнт — cement
ты́нк — tynk
це́гла — cegła
ка́мень — kamień

K L E J

Идзе **клеј** і по kolei¹
 Napotkane rzeczy **klei**:
 Stołki, szklanki, filiżanki,
 Salaterki, wazy, dzbanki,
 Talerzyki, flaszki, miski,
 Garnki, wiadra і półmiski,
 Nawet ławki, nawet szafki,
 Nawet książki і zabawki.
'na чарзэ

Już **posklejał** kuchnię cała,
 A tu ciągle mu za mało.
Wysmarował w pół godziny
 Wszystkie kołdry і pierzyny,
 Cały dom **się klei, lepi**,
 A on chciał by jeszcze lepiej.
 Naraz wzięła go ochota,
 Co się rzadko komu zdarza,
 że **przykleił** psa do kota,
 Kota zaś do kominiarza.

мáрмур — marmur
дахоўка — dachówka
бля́ха — blacha
ка́фля — kafel
плі́тка — płytką / kafelek
шпале́ра — 1. tapeta
 абклеіць сьцены шпале́рамі — wykleić ściany tapetami

2. szpaler
 шпале́ры дроваў — szpalery drzewa

клеј — klej
лінолеўм — linoleum
варсаніт, лінолеўм, іншыя рулённыя матар'ялы для высьціланьня падлогаў — wykładzina

1. варсаніт
 2. палас — wykładzina dywanowa

740

1. **падму́рак** — 1. fundament
 закладаць падму́рак — zakładać fundament
 капаць падму́рак — kopać fundamenty

2. **фунда́мент**
падму́роўка — podmurówka

слуп — słup
бэ́лька — belka
бервяно — bierwiono

кроква — krokiew
вязамо — więźba

дах — dach
страха́ — strzecha
 1. **вадасьце́к** — rynna

2. жолаб
мур — mur
сьцяна́ — ściana
га́нак — ganek

741

А: **дзьве́ры** — drzwi

уваходныя дзьве́ры — drzwi wejściowe
 дзьве́ры, распахну́тыя насьпеж — drzwi otwarte na oścież
 пасту́каць у дзьве́ры — zapukać do drzwi
 зачыні́ць дзьве́ры — zamknąć drzwi
 захлопну́ць дзьве́ры — zatrzasać drzwi
 замкну́ць дзьве́ры — zamknąć drzwi na klucz
 адчыні́ць дзьве́ры — otworzyć drzwi
 адамкну́ць дзьве́ры — odemknąć drzwi

В: **замок** — zamek
 ключ не пасу́е да замка́ — klucz nie pasuje do zamka
за́мак — zamek
 сярэднявэ́чны за́мак — zamek średniowieczny

клуч — klucz
кля́мка — klamka
за́саўка — zasuwka

742

А: **(в)акно** — okno

вокны — okna
 лёзці ў вакно — wchodzić przez okno
 на маім акне́ — na moim oknie
 завэ́шанае вакно — zaślonięte okno

В: **ра́ма** — rama
 (в)аконная ра́ма — rama okienna
шы́ба — szyba
падвако́ньне — 1. parapet
 2. podokiennik

парапэ́т — murek
акані́ца — okiennica

С: 1. **гзыме** — gzyms
 2. **карні́з**
карні́з — karnisz

743

падлога — podłoga
 на драўля́най падлозе — na drewnianej podłodze
 мыць падлогу — myć podłogę
насьці́л — posadzka
 дубовы насьці́л — dębowa posadzka
 мазаі́чны насьці́л — mozaikowa posadzka
масьні́ца — *deska podłogowa*
паркэ́т — parkiet

КАМЕНЬ ВІНАВАТЫ

І чаго злу́ецца ма́ма?
 І навошта гэты гнеў?
 Ме́ціўся
 Я пра́ма-пра́ма —
 Ка́мень крыва паляце́ў.
Шы́біны няма́ ў акне́.
 Дык за што ж
 Вініць мяне́?

столь — **sufit**

пад стольлю — pod sufitem

пабяліць столь — pobielić sufit

пляфон — **plafon**

744

А: энэргія — **energia**

В: электрычнасьць — **elektryczność**

1. **ток** — **prąd**

электрычны ток — prąd elektryczny

выключыць ток — wyłączyć prąd

ток павэтра — prąd powietrza

2. **плынь**

моцная плынь — silny prąd

С: асьвятленьне — **oświetlenie**

ацяпленьне — **ogrzewanie**

печ цэнтральнага ацяпленьня — piec

centralnego ogrzewania

Д: апал — **opał**

назбіраць на зіму апалу — zgromadzić opał na zimę

прыкрая, небяспэчная сытуацыя — **opalu**

трапіць у заваруху — być w opałach

(камень) **апал** — **opał**

пярсьце́нак з апалам — pierścienek z opalem

паліва — **paliwo**

745

газ — **gaz**

вугаль — **węgiel**

палена — **polano**

746

1. **комін** — **komin**

комін на даху — komin na dachu

З коми́на валіў дым. — Dym walił z komina.

2. **жарало вулькана**

1. **камін** — **kominek**

сабрацца пры каміне — zebrać się przy kominku

PSTRYK

Sterczy w ścianie taki pstryczek,

Mały pstryczek-elektryczek.

Jak tym pstrykiem zrobić pstryk,

To się widno robi w mig.

Bardzo łatwo¹:

Pstryk — i światło!

Pstryknać potem jeszcze raz,

Zaraz zmrok otoczy nas.

Ciemno — widno —

Widno — ciemno.

Ktoż to jest ten mały pstryk?

Może świetlik? Może ognek?

Jak tam dostał się i skąd?

To nie ognek. To przewodnik.

Taki drut, a w drucie PRAŁ!

Robisz pstryk i włączasz PRAŁ!

ELEKTRYCZNY bystry PRRRRRAŁ!

I stąd światło?

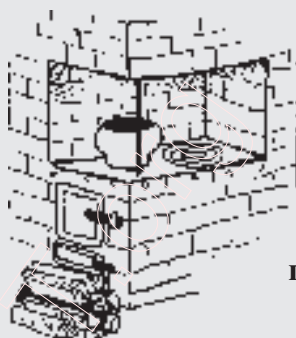
Właśnie stąd!!

¹лёгка

комін — **komin**

комін на даху — **komin na dachu**

пліта — **komin / kuchnia**

жарало (вулькана) — **komin**

2. **таварыскае спатканьне пры каміне**

удзельнічаць у спатканьні пры каміне — brać udział w kominku

747

каміні́ар — **kominiarz**

● Брудны як каміні́ар. — ● Brudny jak kominiarz.

748

А: 1. сантэхніка — **hydraulika**

2. гідраўліка

В: трубаправод — **rurociąg**

вадаправод — **wodociąg**

749

лазьня — **łaźnia**

умыва́льня — **umywalnia**

ва́нны пако́й / ва́нна — **łazienka**

мы́цца ў ва́нным пако́і — myć się w łazience

CO ROBI PIES?

Od dawna wątpliwości mam,
Co robi pies, kiedy jest sam?
Gdy przekreślony zgrzytnie klucz,
Nikogo w **domu** nie ma prócz
Psa... Co robi wtedy psiak?..
Układa w **łóżku** się na wznak?

Siada w **fotelu**, fajkę ćmi
I wdzięk¹ wspomina dawnych dni?
Nastawia **radio**. Wiedzieć rad,
Jaką sensacją żyje świat?
Wzdycha, słuchając Bacha z **plyt** —
Wrrrrrażeń muzycznych to jest szczyt!
A może —
kiedy cichnie dom,
Pies z **półki** ściąga jakiś tom
I czyta książki ("Biały kieł",
"Lassie, wróć" — to przykłady dzieł²,
Co wybijają go ze snu)...

¹чар
²твориў

A może sukces³ śni się mu —
Zespół rockowy "Pies was gryzł",
Więc śpiewak uczy się na bis?

Kiedy jest sam,
co robi pies?
Odpowiedź na to dajcie sami,
Bo tylko jedno pewne jest —
Pies tęskni...

ZA DOMOWNIKAMI.

³посьнех

750

А: **ва́нна** — **wanna**
прымаць / браць ванну — brać kąpiel
душ — **prysznic**
прыняць душ — wziąć prysznic
1. **умыва́льнік** — 1. **umywalka**
2. **рукамы́йнік**
мы́йка — **zlew**
кухонная мы́йка — zlew kuchenny

В: **кран** — **kran**
закруціць кран — zakreślić kran

751

А: **памяшка́ньне** — **pomieszczenie**
вялікае памяшка́ньне — duże pomieszczenie
размяшчэ́ньне — **rozmieszczenie**

размяшчэ́ньне рэкла́мы — rozmieszczenie reklamy

В:

1. **пакой** — 1. **pokój**
дзіцячы пакой — pokój dziecięcy
увайсьці ў пакой — wejść do pokoju
Я ўвайшоў у вялікі пакой. — Wszedłem do dużego pokoju.
Выйдзі з майго пакою! — Wyjdź z mojego pokoju!

2. **komnata** (у *палацы*)

1. **спакой** — **pokój**
вэчны спакой — wieczny pokój
2. **мір**
заключыць мір — zawrzeć pokój

палáта — **izba**

шпітáльная палáта — izba szpitalna
палáта / камора парламэнту — izba parlamentu
прымáльня (*y unimáli*) — **izba przyjęć**

752

вітáльня — **przedpokój**
вэстыбюль — **westybul**
у вэстыбюлі — w westybulu
калідор — **korytarz**
на калідоры — na korytarzu
хол — **hall / hol**
у холе — w hallu / w holu
кулюáры — **kuluary**
сёнцы — **sień**
пачакальня — **pocekalnia**
дзяжурка — **dyżurka**

753

1. гардэроб
2. шáтня — **szatnia**

754

<ol style="list-style-type: none"> 1. камора — 1. komora 2. кáмэра — 2. cela газавая кáмэра — komora gazowa адзіночная кáмэра — pojedyncza cela 3. кéльля кляштарная кéльля — cela klasztorna
--

1. клéтка — **klatka**
лэсьвічная клéтка — klatka schodowa
2. пад'эзд
сусэд з пад'эзда — sąsiad z klatki

755

салён — **salon**
гасцёўня — **bawialnia**
сталоўка — **jadalnia**
сталовы пакой — **pokój stołowy**

756

спáльня — **syrialnia**

757

1. мансáрда — 1. **mansarda**
2. падстрэ́шша — 2. **strych**
3. падда́шша / падда́шак —
3. **poddasze**

758

- A:** 1. нутро — **wnętrze**
духоўнае нутро — wnętrze duchowe
2. інтэр'э́р
дызáйн інтэр'э́раў — architektura wnętrz
абсталяваньне інтэр'э́раў — wyposażenie wnętrz
  3. нэ́тры
у сáмых нэ́трах Бразы́ліі — w samym
wnętrzu Brazylii
- абсталява́ньне** — 1. **umeblowanie**
2. **wyposażenie**
абсталява́ньне кватэ́ры — umeblowanie
mieszkania
абсталява́ньне офіса — wyposażenie biura
3. **instalacja**
сантэхнічнае абсталява́ньне — instalacja
sanitarna
  4. **sprzęt**

В: **мэбля** — **meble**

адзін прадмéт мэблi — mebel
канцýлярская / офісная мэбля — meble
biurowe
плéцэная мэбля — meble plecione

759

стол — **stół**
накрывáць на стол — nakrywać do stołu
накрýць стол на траіх чалавéк — nakryć stół
na trzy osoby
засéсьці за стол — zasiąść do stołu
вакол сталá — dookoła stołu

пісьмовы стол — **biurko**
сядзéць за пісьмовым сталом — siedzieć przy
biurku

столік — **stolik**
сакратэ́р — **sekretarzyk**
сталъніца — **blat**

1. пюпі́тар — 1. **pulpit**
дырыжорскі пюпі́тар / пульт — pulpit
dyrgencki
2. пульт
пульт кіравáння — pulpit sterowniczy

школьня лáва — **szkolna ława /
pulpit**
сядзéць за школьнай лáвай — siedzieć za
pulpitem

760

шáфа — **szafa**
шáфа для адзéньня — szafa ubraniowa
незгарáльная шáфа — szafa ogniotrwała /
pancerna
паклáсьці нéшта ў шáфу — włożyć coś do
szafy

шáфа для бялізны — **bielizniarka**
шáфка — **szafka**
буфэ́т — 1. **kredens**
дастаць шклянку з буфэ́ту — wyjąć szklankę
z kredensu

2. **bufet**
стаяць за буфэ́там — stać za bufetem

камода — **komoda**

1. стэ́ляж — **regal**
2. сэ́кцыя
3. сьцэ́нка

сэрвáнт — **serwantka**
пáліца — **półka**
кніжная пáліца — półka na książki

761

- А:** сядзэньне — **siedzenie**
сэсьці на заднім сядзэньні — usiąść na tylnym siedzeniu
- В:** крэсла — **krzesło**
разваліцца ў крэсьле — rozwalić się na krześle
фатэль — **fotel**
сэсьці ў фатэль — usiąść w fotelu
прыстроіцца ў фатэлі — usadowić się wygodnie w fotelu
міністэрскае крэсла — ministerialne krzesło / fotel ministerialny / stołek ministerialny
фатэль-гушкалка — **fotel na biegunach**
зэдлік — 1. **taboret**
2. **stołek**
3. **zydel**
- пуф** — **puf**
- С:** 1. **лава** — **ławą**
лава падсудных — ława oskarżonych
лава прысяжных — ława przysięgłych
● **Рэж праўду-матку!** — ● **Kawę na ławę!**
2. **услон**
малітоўная лава — **klęcznik**
лаўка — **ławka**
сядзец на лаўцы — siedzieć na ławce

762

- А:** **ложак** — 1. **łóżko**
паслаць / разаслаць / заслаць ложак —
posłać / zasłać łóżko
быць прыкаваным да ложка — być przykutym do łóżka
2. **wyrko**
ложа — **łoże**
койка — **koja**
калыска — **kołyska**
- В:** **матрац** — **materac**
сяньнік — **siennik**
- С:** **гамак** — **hamak**
нары — **prycza**

763

- А:** пасьцэль — 1. **pościel**
2. **posłanie**
пасцьцельная бялізна — bielizna pościelowa
- В:** **прасьціна** — **prześcieradło**
наўлэчка — 1. **poszewka**
2. **powłoczka**
1. **насыпка** — 1. **poszwa**
2. **powłoka**
(перан.) **засьпілка кансьпіратыўнай арганізацыі** — 3. **wsypa**
- С:** **падўшка** — **poduszka**
падўшачка / **ясік** — **jasiek**
коўдра — 1. **koldra**
2. **koc**

У вагоне вьдалі коўдры. — W wagonie wydano kose.

пярына — **pierzyna**

Д: **спальнік** — **śpiwór**

764

- А:** **дыван** — 1. **dywan**
2. **kobierzec**
■ **стаць да шлюбy** / ■ **стаць на ручніку** — ■ **stać na ślubnym kobiercu**

- **Як пасьцэляеш, так і пасьпіш.** —
● **Jak sobie pościelisz, tak się wyśpisz.**

кілім — kilim

1. габэлэн — 1. gobelin
2. arras

макátка — makatka

В: ма́та — mata

1. ходнік — chodnik
2. тратуár

С: выцірачка — wycieraczka

765

А: ля́мпа — 1. lampa
2. lampka

начная ля́мпа — lampka nocna

В: ля́мпачка — żarówka

жырандоля — żyrandol

бра — kinkiet

пабáчыць сцэ́ну (*пра драматычны твор*) —
ujrzeć światło kinkietów

абажу́р — abażur

С: ліхта́р — latarnia

ву́лічныя ліхтары́ — latarnie uliczne

падсвэ́чнік — 1. świecznik
2. lichtarz

свэ́чка ў падсвэ́чніку — świeca w lichtarzu

лямпіён — lampion

766

свэ́чка — świeca / świeczka

кно́т — knot

Кно́т ко́пціць. — Knot kopci.

кандэля́бра — kandelabr

паходня — pochodnia

галаўня́ — żagiew

лучы́на — łuczyno

767

А: аго́нь — ogień

по́лымя — płomień

1. вогні́шча — ognisko

2. агме́нь

ха́тні агме́нь — ognisko domowe

В: 1. сьвя́тло — 1. światło

пра́ліваць сьвя́тло на не́шта — rzucać światło
na coś

2. фа́ры — 2. światła

3. агні́

уключы́ць ста́йначныя агні́ / фа́ры — włączyć
światła stojowe

сьляпучы́я агні́ / фа́ры — rażące światła

агні́ гораду́ — światła miasta

4. сьвя́тлафор

спы́ніцца на сьвя́тлафоры — stanąć na
światłach

768

запа́ліць — zapalić

запа́ліць сьвя́тло — włączyć światło

запа́ліцца — zapalić się

запа́лілася ля́мпа — zaświeciła się lampka

запа́лаць — zapłonąć

засьвяці́цца — zaświecić się

769

А: гарэ́ць — palić się

іскры́цца — iskrzyć się

яры́цца — jarzyć się

мігце́ць — migotać

зьзя́ць — olśniewać

зьзя́йна́я прыгажосьць — olśniewające piękno

паблі́скваць — połyskiwać

прамяне́ць — promienieć

В: 1. асьвя́тляць — oświetlać

2. прасьвя́тляць

3. праясьня́ць — 2. rozjaśniać

асьвя́тліць валасы́ — rozjaśnić włosy

770

прыга́сіць — przygasić

1. прыту́шыць — przyćmić

прыту́шыць аго́нь — przyćmić ogień

2. зацьмі́ць

зацьмі́ць розу́мам — przyćmić inteligencją

1. пага́сіць — 1. zgasić

2. зага́сіць — 2. ugasić

3. пату́шыць

пага́сіць / зага́сіць / пату́шыць пажа́р —
zgasić / ugasić pożar

1. зга́снучь — 1. zgasnąć

2. пату́хнучь — 2. wygasnąć

сонца́ зга́сла — słońce zgasło

патуха́е аго́нь — ogień wygasa

перага́рэць — przepalić się

771

жы́ць — 1. żyć

Жы́ву сабе́ й жы́ву. — Żyję sobie i tyle.

2. mieszkać

Я жы́ву ў Ме́нску. — Mieszkam w Mińsku.

зася́ляць — zamieszkiwać

ася́ліцца — zamieszkać

ася́ліцца на вёсцы — zamieszkać na wsi

ася́ліцца часова́ — zamieszkać czasowo

ася́ліцца ра́зам — zamieszkać razem

ме́сца пражыва́ньня — miejsce
zamieszkania

772

А: 1. жы́тло — 1. siedlisko

зьвя́рынае жы́тло — siedlisko zwierząt

2. пасе́лішча

3. агме́нь

агме́нь хвароба́ў — siedlisko chorób

В: 1. жыльлё́ — 1. mieszkanie

2. кватэ́ра

пазна́чыць нумар дома́ й кватэ́ры — ukazać
numer domu i mieszkania

1. пастой́ — kwatery

стаць на пастой́ — stać na kwaterze /
kwaterować

2. найма́ная кватэ́ра

жы́ць на кватэ́ры — mieszkać na kwaterze

пляц на могі́лках — kwatery na cmentarzu

аднапакае́ўка — kawalerka

С: 1. дом — 1. dom

2. ха́та — 2. chata

● Ма́я ха́та з кра́ю. — ● Moja chata z kraju.

● Ча́стуйце́ся, чым ха́та бага́та, чым Бог
паса́лаў. — ● Czym chata bogata, tym rada.

халу́па — 1. chałupa 2. rudera

ста́рая драўля́ная халу́па — stara drewniana
chałupa

2. (жарт.) **дом, кватэра**

вяртацца на ноч дахаты — wracać na noc do chałury

D: 1. **сядзіба** — **siedziba**

2. **штаб-кватэра**

штаб-кватэра НАТО — siedziba NATO

двор — 1. **dwór**

На дварэ халадэча. — Na dworze zimno.
каралёўскі двор — dwór królewski

2. **podwórze / podwórko**

дом вокнамі на двор — dom zwrócony
oknami na podwórze

гуляць у сваім двары — bawić się na
własnym podwórku

773

дома — **w domu**

у сябе дома — u siebie w domu

дадому / дахаты — **do domu**

Сын вярнуўся дахаты / дадому. — Syn
wrócił do domu.

774

A: 1. **прыстанак** — 1. **schronisko**

Нарэшце я знайшоў сабе бяспэчны
прыстанак. — Wreszcie znalazłem sobie
bezpieczne schronisko.

2. **прытулак** — 2. **przysiółek**

палітычны прытулак / палітычнае
прыстанішча — azyl (polityczny)

прыпынак — **przystanek**

аўтобусны прыпынак — przystanek
autobusowy

B: **гатэль** — **hotel**

спыніцца ў гатэлі — zamieszkać / zatrzymać
się w hotelu

У мяне нумар у гатэлі. — Mam pokój w
hotelu.

зарэзерваваць гатэль — zarezerwować hotel

пансіянат — **pensjonat**

C: **інтэрнат** — **internat**

студэнткі інтэрнат — 1. **akademik**

2. **dom studencki**

3. **bursa**

D: **казарма** — **koszary**

775

A: **жыхар** (дома, кватэры) — **mieszkaniec**

жыхары гораду — mieszkańcy miasta

жыхарка — **mieszkanka**

кватарант — **lokator**

кватарантка — **lokatorka**

B: 1. **сямейнік** — **domownik**

2. **свой**

Сабраліся сямейнікі / свае й госьці. —
Zebrali się domownicy i goście.

C: **навасёл** — **zamieszkały w nowym**

domu / mieszkaniu

776

1. **наняць / зьяняць** — **wynająć**

зьняць пакой на год — wynająć pokój na rok

2. **здаць у наём**

здаць пакой лёгнім адпускнікам — wynająć
pokój letnikom

пераехаць — **przeprowadzić się**

пераехаць на новую кватэру — przeprowadzić
się do nowego mieszkania

1. **перасяліцца** — 1. **przesiedlić się**

2. **перабрацца** — 2. **przenieść się**

перасяліцца / перабрацца зь вёскі ў горад —
przesiedlić się / przenieść się ze wsi do miasta

1. **зьехаць** — **wynieść się**

2. **пайсьці прэч**

Пайшоў прэч! — Wynoś się! / Idź precz!

777

пярэбары — **przeprowadzka**

неўзабаве ў нас пярэбары — mamy niedługo
przeprowadzkę

улазіны / уваходзіны — **obłewanie**

mieszkania

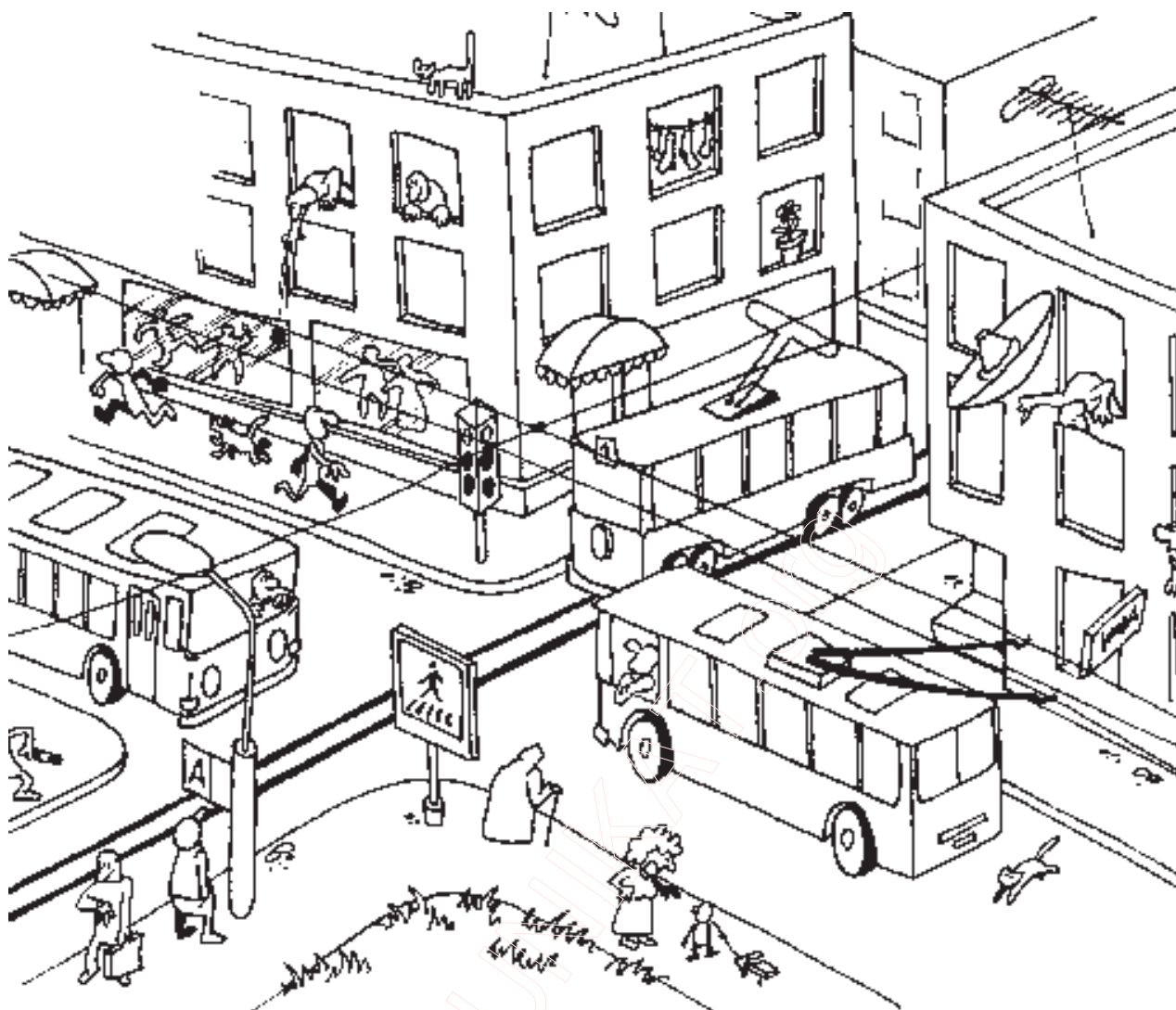
урачыста адзначаць улазіны / уваходзіны —
uroczyście obłewać mieszkanie

KAMUNIKAT.org

DROGA — ДАРОГА
PODRÓŻ — ПАДАРОЖЖА

778

A: **droga** — дарога
droga — дарагáя
 Dzień dobry, daroga! — Dzień dobry, drogo!
 Дзень добры, дарагáя! — Dzień dobry, droga!
 jechać drogą — éхаць па дарозе / éхаць дарогаю
 ■ Droga Mleczna — ■ Млэчны Шлях / Птушыны Шлях
 droga obwodowa — кругавáя / кальцавáя дарога
 rozstajne drogi — крыжавáя дарогi

trasa — трáса

Przepraszam, jak mam wydostać się na trasę Lublin-Terespol? — Прабáчце, як мне выбрацца на трáсу Люблін-Тарэспаль?

magistrala — магістрáль

autostrada — аўтастрáда

jechać szeroką autostradą — éхаць шырокай аўтастрáдай

szosa — шашá

Штохвіліны на шашы	Шум птушыны.
Шу́мна, як на кірмашы.	За машынаю машы́на.
Шоргал,	Нéшта шéпча
Шорах,	Шы́на шы́не. ¹

¹орона oronie

B: 1. **trakt** — 1. тракт

Starowileński trakt — Старавіленскі тракт

2. **ход**

w trakcie rozmowy — падчáс размовы / у ходзе размовы

gościniec — гасьці́нец

C: 1. **szlak** — 1. шлях

2. **tor** — 2. пуцяв́іна

toru planet — пуцяв́іны плянэ́таў

przestawić coś na nowe toru — перастáвіць нéшта на новы шлях / на новы бег / на новыя рэ́йкі

3. **kałýна**

tor kolejowy — чыгúначная каля́іна

szeroki tor — шы́рокая каля́іна

coś toczy się swoim utartym torem — нéшта коці́цца сваёй ука́танай каля́інай

szyna — 1. рэ́йка

szyny tramwajowe — трамва́йныя рэ́йкі

2. **шы́на**

założyć na złamaną rękę szynę — наклáсьці шы́ну на зламáную руку́

779

1. **kurs** — 1. курс

2. **rok (nauczania)**

być na trzecim roku uniwersytetu — быць на трэцім курсе ўнівэрсытэту
marszruta — маршрўт

780

skrót — скарачэньне / скарот

opowieść w skrócie — аповесьць у скарачэньні

na skróty — нацянькі

Na skróty doszli do miasta. — Дайшлі да гораду нацянькі.

● **Пойдзеш нацянькі** — **бўдзеш блукаць тры дзенькі.**

1. **wprost** — 1. проста

2. **prosto** — 2. прэма

patrzeć wprost przed siebie — глядзець проста ўперад

wprost proporcjonalny — проста прапарцыённы

kupować wprost od producenta — купляць

непасрэдна ў вытворцы

wprost nie do wiary — проста ня верыцца

wprost przeciwnie — акурат наадварот

na wprost — напраткі

maszerować na wprost — крочыць напраткі

naprzeciwko — насупраць

usiąść na wprost — сесьці насупраць

781

rozstaj — ростані

przystanąć na rozstaju — прыпыніцца на ростанях

rozdroże — раздарожжа

skrzyżowanie — скрыжаваньне / перакрыжаваньне

Na skrzyżowaniu niech pan skęci w lewo. — На скрыжаваньні вам трэба завярнуць налева.

krzyżówka — 1. крыжаслоў / крыжаслоўе / крыжаванка

rozwiązywać krzyżówki — разгадваць крыжасловы

2. **скрыжаваньне**

minąć krzyżówkę na zielonym świetle — мінуць скрыжаваньне на зялёнае сьвятло

rozwidlenie — разьвілка

rozjazd — разьезд

przecznica — *напярочная вуліца, дарога*

782

ulica — вуліца

ulica wylotowa — выезд на шашу

ślepa ulica — сьляпая вуліца / тупік

zamieszkać na / przy ulicy... — асяліцца на вуліцы...

równoległa ulica — паралельная / раўналежная вуліца

róg ulicy — рог вуліцы

dojść do zakrętu ulicy — дайсьці да павароту вуліцы

Nie chodź tamtą ulicą. — Не хадзі на той вуліцы.

Przepraszam, jak dojść do ulicy Chopina? — Прабачце, як мне прайсьці на вуліцу Шапэна?

A czy daleko stąd do ulicy Miodowej? —

А ці далёка адсюль да вуліцы Мядовай?

Na jakiej ulicy mieszka pan w Warszawie? —

На якой вуліцы вы жывяце ў Варшаве?

aleja — *алэя* / прысады

kasztanowa aleja — каштанавая алэя

praspékt — 1. **Aleje** 2. **prospekt**

Iść prospektem Skaryny. — Я іду праспэктам Скарыны.

bulwar — бульвар

na bulwarze — на бульвары

deptak — *нешаходная вуліца, мэсца для гуляньня / шпацыру*

Chcą tutaj zamknąć przejazd i zrobić deptak. — Тут хочучь закрывць праезд і зрабіць мэсца для гуляньня / шпацыру.

783

chodnik / trotuar — *ходнік / тратуар*

zejść z chodnika na jezdnię — сысьці з тратуара на маставую / сысьці з ходніка на праезную частку.

robocze — *узбочына / узбочча*

iść roboczem — ісьці ўзбочынаю / узбоччам

robocze jezdni — узбочына маставой

784

jezdnia — *маставая / праезная частка*

stać pośrodku jezdni — спыніцца на сярэдзіне маставой

asfalt — асфальт

bruk — брук

znaleźć się na bruku — апынуцца на бруку

żwir — жвір

droga żwirowa — жвіровая дарога

785

pasaż — пасаж

przejście — 1. **пераход**

przejście podziemne — падзёмны пераход
 przejście przez jezdnię — пераход цэраз маставую

2. **праход**

zagrozić przejście — загарадзіць праход
 stanąć w przejściu — стаць на праходзе

3. **выпрабаваньне**

ciężkie, tragiczne przejścia — цяжкія, трагічныя выпрабаваньні

tunel — тунэль

786

wiadukt — *віядук*

estakada — эстакáда

przejazd — 1. **пераезд**

przejazd kolejowy — чыгуначны пераезд

2. **праезд**

przejazd bezpłatny — бясплатны праезд

koszt przejazdu — кошт праезду

przeprawa — пераправа

most — мост

787

ścieżka — *сьцэжка / сьцяжынка*

dróżka — дарожка

leśna dróżka — лясная дарожка

788

A: wędrowiec — вандроўнік

1. **podróżnik** — падарожнік
2. **podróżny**

1. **podróżny** — 1. дарожны
2. **падарожны**

bagaż podróżny — дарожны багаж
torba podróżna — дарожная торба
podróżne notatki — падарожныя нататкі

1. **podróżniczka** — падарожніца
2. **podróżna**

1. **towarzysz podróży** — спадарожнік
2. **satelita**

sztuczny satelita — штучны спадарожнік

B: przyjezdny — прыезджы

przechodzień — мінак

przybysz — прыбылец / прышэлец
/ прыхадзень

- piechór** — 1. хадок
2. пехацінец (*wojsk.*)

pieszy — пёшы

pieszy — пешаход

C: obieżyświat — валацўга

tułacz — бадзьяга

plemiona koczownicze — вандроўныя плямёны

1. **pielgrzym** — 1. пілігрым
2. **raźnik** — 2. паломнік

D: turysta — турыст

wycieczkowicz — экскурсэнт

E: pasażer — пасажыр

autostopowicz — чалавек, які падарожнічае аўтастопам

789

podróż — падарожжа

długa podróż — доўгае падарожжа

Szczęśliwej podróży! — Шчаслівай дарогі!

wędrówka — вандроўка

wyprawa — паход

ekspedycja — экспэдыцыя

pielgrzymka — паломніцтва / пілігрымка

włóczęga — бадзьянне

tułaczka — блуканьне

turystyka — турызм

790

zwiedzanie — наведваньне

wycieczka — экскурсія

wycieczka krajoznawcza — краязнаўчая экскурсія

wycieczki osobiste — асабістыя нападкі

1. **wypad** — 1. вьбілазка

sobotni wypad poza miasto — суботняя вьбілазка за горад

nocny wypad z twierdzy — начная вьбілазка з фартэцыі

2. **wbpad**

gwałtowny wypad szermierza — рэзкі вьпад фэхтавальніка

przejażdżka — катаньне

udać się na przejażdżkę — паехаць пракаціцца

przejażdżka konna — конны шпацір / катаньне на кані

przejażdżka łodzią — катаньне на лодцы

1. **przechadzka** — шпацір

2. **spacer**

udać się na przechadzkę — пайсьці прагуляцца / схадзіць на шпацір

791

1. **wyjazd** — 1. паездка

wyjazd służbowy — службовая паездка

2. **wyезд**

zwlekać z wyjazdem — адцягваць паездку / марудзіць з вьездам

odjazd — ад'езд

dać sygnał do odjazdu — падаць сыгнал ад'езду

- odejście** — 1. адыход

2. сыход

L O K O M O T Y W A

Stoi na stacji lokomotywa —

Ciężka, ogromna i pot z niej spływa —
Tłusta oliwa.

Stoi i sapie, dyszy i dmucha,

Żar z rozgrzanego jej brzucha bucha.

Buch, jak gorąco!

Uch, jak gorąco!

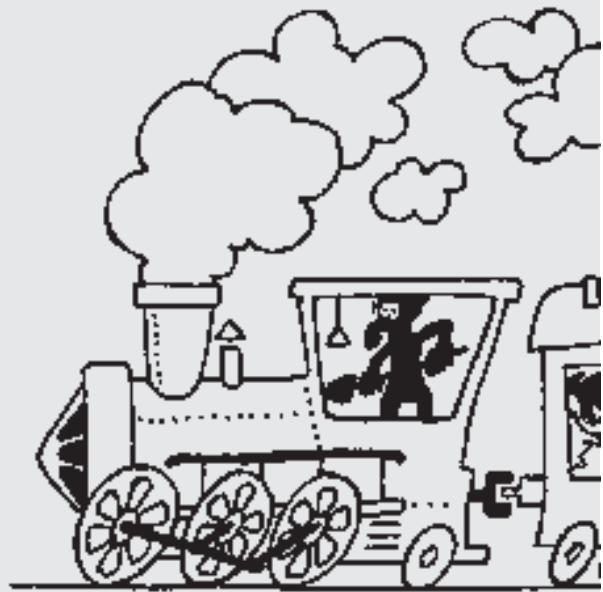
Puff, jak gorąco!

Uff, jak gorąco!

Już ledwo sapie, już ledwo zipie,

A jeszcze palacz¹ węgiel w nią sypie.

¹качагэр

Z odejściem tego człowieka życie stało się puste. — Пасьлі сыходу гэтага чалавэка жыцьцё стала пустым.

3. **адплыцьцё**

odejście statku — адыход / адплыцьцё карабля

odlot — **адлёт**

Zbliża się godzina odlotu. — Набліжаецца гадзіна адлёту.

wylot — 1. **вЫлет**

wylot samolotem — вЫлет самалётам

Jestem na wylocie. — Я ўжо лячу.

2. **адтуліна** (на канцы трубы, тунэлю і г.д.)

wylot lufy karabinu — адтуліна рўлі карабіну

wylot ulicy — канец вуліцы

792

transport — **транспарт**

środki lokomocji — транспартныя сродкі

transport kolejowy — чыгуначны транспарт

transport publiczny — грамадзкі транспарт

komunikacja — **камунікацыя**

komunikacja morska — марская камунікацыя

komunikacja powietrzna — павётраная камунікацыя

камунікацыя

PKS [pekaés] = Państwowa

Komunikacja Samochodowa —

міжгародні аўтобусны транспарт

bilet pekaes — білет на міжгародні аўтобус

dworzec pekaes — аўтавакзал

793

tramwaj — **трамвай**

trolejbus — **тралейбус**

autobus — **аўтобус**

autokar — **аўтакар**

mikrobus — **мікрааўтобус**

794

1. **kolej** — 1. **чыгу́нка**

kolej podmiejska — прыгарадная чыгу́нка

kolej elektryczna — электрычная чыгу́нка

jeździć koleją — ёзьдзіць чыгу́нкаю

2. **чарга**

teraz kolej na siebie — цяпер твая чарга

po kolei — па чарзе

3. **чарада**

Życie toczy się zwykłą koleją losu. —

Жыцьцё ідзе звычайнай чарадой.

kolej wąskotorowa — **вузкакалёўка**

1. **kolejka** — 1. **вузкакалёўка**

2. **kolejka linowa** — 2. **канатная дарога**

3. **kolejka łańcuchowa** —

3. **лانیцужная дарога**

4. **чарга**

zrobić coś poza kolejką — зрабіць нешта паза чаргой

stać w kolejkach — выстойваць у чаргах

kolejka do kasy — чарга ў касу

metro — 1. **мэтро**

2. **мэтрапалітэн**

Робяць гораду нутро —

Робяць

МЕНСКАЕ МЭТРО.

Хуткія, як сказьнякі¹,

Паімчацца цягнікі!

Кілямётры гўлкіх сыцен

Мае

МЭТРАПАЛІТЭН!

¹jak przeciąg

795

A: 1. **porządek** — 1. **цягнік**

wsiąść do porządku — сесьці ў цягнік

porządek dalekobieżny — цягнік дальняга сьледаваньня

porządek pośpieszny — хуткасны цягнік

porządek ekspresowy / intercity — экспрэс

porządek przyszedł z oróżnieniem — цягнік

прышоў са спазьненьнем

Wagony do niej podoczepiali
Wielkie i ciężkie, z żelaza i stali.
I pełno ludzi w każdym wagonie.
A w jednym krowy, a w drugim konie.
A w trzecim siedzą same grubasy¹,
Siedzą i jedzą tłuste kiełbasy.
A czwarty wagon pełen bananów,
¹адныя таўстуньы

pościąg podmiejski — прыгарадны цягнік
 pościąg międzynarodowy — міжнародны цягнік
 wyjść po kogoś na pościąg — выйсці
 сустрэць кагосьці зь цягніка

2. цяга

pościąg do eksperymentowania — цяга да
 эксперымэнту

pościąg pancerny — бронецягнік

- В:** parowóz — паравоз
 lokomotywa — лякаматыв
 elektrowóz — электравоз
 pościąg elektryczny — электрычка
 spalinowóz — цеплавоз
 drezyna — дрызіна

796

wagon — вагон

А:

wagon doczepiany — прычэпны вагон
 wagon osobowy — пасажырскі вагон
 wagon sypialny — спальны вагон
 wagon z przedziałami — купэйны вагон
 wagon sypialny, podzielony na przedziały bez
 drzwi — пляцкартны вагон
 wagon towarowy — таварны вагон
 wagon bydlęcy — цялятны вагон / цялятнік
 wagon restauracyjny — вагон-рэстаран
 wagon drugiej klasy — вагон другой класы

- В:** węglarka — 1. вугальны вагон
 2. ваганэтка

cysterna — цыстэрна
 platforma — плятформа
 pulman — пўльман

- С:** kuszетка — 1. спальнае месца
 2. кушэтка

Czy w tym pościegu do Warszawy są kuszetki?
 — Ці ёсць у гэтым цягніку да Варшавы
 спальныя вагоны?
 bilet z kuszeta — купэйны білет / білет у
 спальны вагон

przedział — купэ

Czy to jest nasz przedział? — Гэта нашае
 купэ?

D:

miejscówka — білет з пазначаным
 нумарам месца ў цягніку, аўтобусе.

Ma pani miejscówkę? — Спадарыня, у вас
 білет з месцам?

pościąg bez miejscówek — цягнік зь
 непанумараванымі месцамі

пляцкάρта — *miejscówka do wagonu
 sypialnego*

*wagon sypialny, podzielony na
 przedziały bez drzwi* — пляцкартны
 вагон

wziąć bilet do wagonu sypialnego — узяць
 білет у пляцкартны, купэйны, спальны вагон

797

maszynista — машыніст

maszynista kolejowy — машыніст-чыгуначнік

maszynistka — машыністка

1. **konduktor** — 1. кандўктар

2. **przewodnik** — 2. праваднік

konduktor sprawdza bilety — кандўктар /
 праваднік правярае білеты

przewodnik ciepła — праваднік цяпла

rójść z przewodnikiem — пайсці з правадніком

dyżurny — дзяжўрны

dyżurny ruchu — дзяжўрны па станцыі

798

pojazd — 1. экіпаж

2. назэмны транспарт

pojazd samochodowy — аўтафургон

А: 1. wóz — 1. воз

wóz, zaprzężony w konie — конны воз

● **Baba z wozu, koniom lżej.** —

● **Баба з возу — канію лягчэй.**

2. **wóz drabiniasty** — 2. драбіны

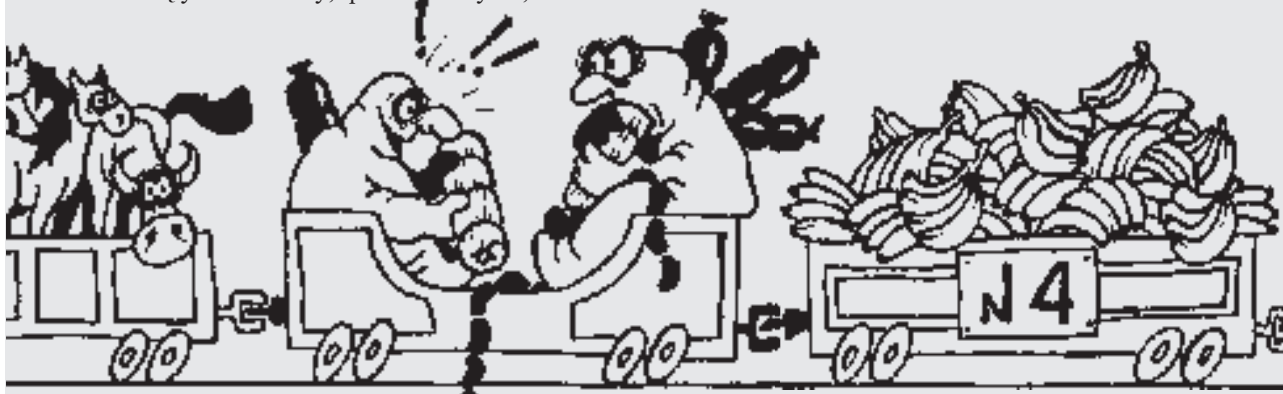
3. аўтамабіль

4. **maszyna** — 4. машына

A w piątym stoi sześć fortepianów,
 W szóstym armata — o! jaka wielka!
 Pod każdym kołem żelazna belka!
 W siódmym dębowe stoły i szafy,
 W ósmym słoń, niedźwiedz i dwie żyrafy,
 W dziewiątym — same tuczone świnie,
 W dziesiątym — kufry, paki i skrzynie,

A tych wagonów jest ze czterdzieści.
 Sam nie wiem, co się w nich jeszcze mieści.
 Lecz choćby przyszło tysiąc atletów,
 I każdy zjadłby tysiąc kotletów,
 I każdy nie wiem jak się natęzał!
 To nie udźwigną, taki to ciężar.

'высільваўся

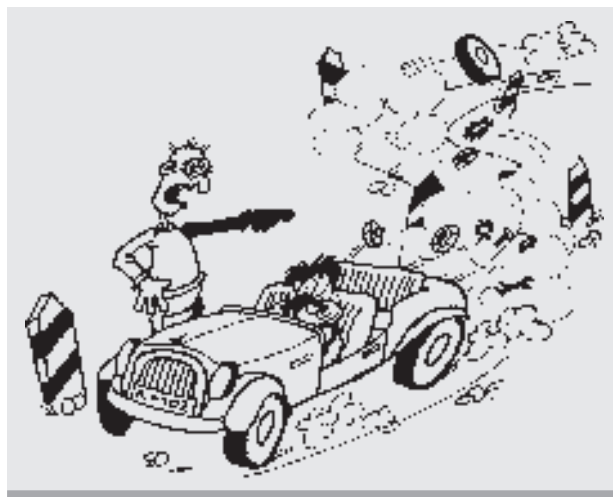
wóz osobowy — легкаві аўтамабіль
 wóz policyjny / radiowóz — паліцэйская машына
 wóz pogrzebowy — пахавальная машына
 maszyna do szycia — швейная машына
 maszyna parowa — паравая машына

- В:** powóz — павозка
 1. kareta — карэта
 2. karoca
 dyliżans — дыліжанс
 1. bryczka — брычка
 2. bryka
 1. kolasa — каляска
 2. kolaska
 kałamaszka — 1. калымажка
 2. калымага

kibitka — кібітка
 dwukółka — двухколка
 rydwan — рыдван

- С:** 1. samochód — 1. машына
 2. auto — 2. аўтамабіль
 samochód osobowy — легкавая машына
 samochód ciężarowy — грузавая машына
 sprzedaż samochodów na raty — продаж машын у крэдыт
 jechać samochodem — ехаць на машыне
 zatankować samochód — заправіць машыну
 ubezpieczenie samochodu — страхоўка на машыну

- D:**
- diesel — дызэль
 kombi — комбі
 kabriolet — кабрыялет
 limuzyna — лімузын
 kart — карт
 wyścigówka — гоначнік
 gazik — газік
 jeep [dżip] — джып
 łazik — лазік
 samochód malolitrażowy —
 1. малалітражная машына
 2. малалітражка

799

- A:** 1. nadwozie — кузаў
 2. karoseria
 pokrywa — 1. (тэхн) капот
 odsłonić pokrywę — адхінуць капот
 2. века
 zatrzasnąć pokrywę skrzyni — зачыніць века скрыні
 3. покрыва
 śnieżna pokrywa — сьнегавое покрыва
 zderzak — 1. б'юфэр
 2. бампэр
 zgnieciony w wypadku zderzak — бампэр, памяты пры аварыі
 światła — фары
 wycieraczka — 1. выцірачка
 2. (раз.м.) дворнік
 włączyć wycieraczki — уключыць выцірачкі / дворнікі
- В:** opona — 1. шына
 przekłóć oponę — пракалоць шыну
 2. пакрышка
 zmieniać opony — мяняць пакрышкі / шыны
 3. абалонка (гл. разьдзел "Чалавек. Анатомія")
 opona mózgową — мазгавая абалонка

Nagle — gwizd!

Nagle — świst!

Para — buch!

Koła — w ruch!

Najpierw

powoli

jak

zółw

ociężałe,

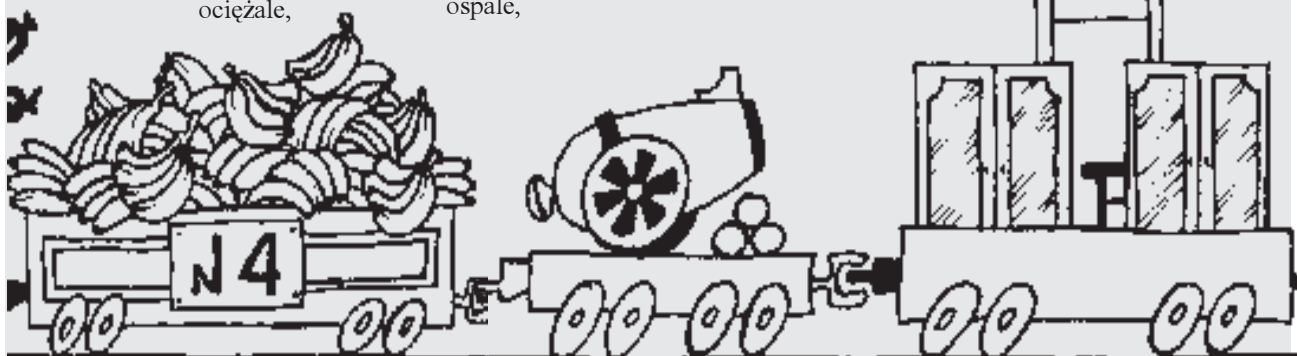
Ruszyła

maszyna

po

szynach

ospale,

koło — 1. кола

przednie koło — пярэдняе кола

koło zębate — зубчастае кола

koło wodne — вадзяное кола

2. карагод

3. гурт

koło śpiewacze — сьпёўны гурт

C: **kabina** — кабіна

kierownica — руль

siedzieć za kierownicą — сядзець за рулём

D: **hamulec** — тормаз

hamulec ręczny — ручны тормаз

pedał hamulca — пэдаль тормазу

nie mieć żadnych hamulców — ня мець ніякіх тармазоў

800

silnik — рухавік

zapaść silnik — запустыць рухавік

wyłączyć / zgasić silnik — выключыць / заглушыць рухавік

zasilacz — акумулятар

Wysiadł mi zasilacz. — У мяне сеў / здох акумулятар.

801

A: **paliwo** — паліва

zatkanować się paliwem — заправіцца палівам

benzyna — бэнзін

gora — 1. гной

Gora sączyła się z rany. — Гной сачыўся з раны.

2. сырая нафта

gora naftowa — нафта-сырэц

3. дызельнае паліва

4. (pot.) сальрка / сальра

Proszę mi nalać / chciałem zatankować dziesięć litrów gory. — Калі ласка, заліце мне дзесяць літраў сальркі / сальры.

W: **olej** — алэй

oliwa — 1. аліўкавы алэй

2. машынны алэй

■ dolać oliwy do ognia — ■ падліць алёю ў агонь

● Prawda jak oliwa zawsze na wierzch wypływa.

802

A: **część zamienna / zapasowa** —

1. запасная частка

2. запчастка

3. (żart.) запцацка

W: **łożysko** — падшыпнік

łożysko kółkowe — шарыкавы падшыпнік

śruba — шруб

nakrętka — гайка

803

klucz mutrowy — гэчны ключ

śrubokręt — зашруб

804

A: 1. taksówka — таксі

2. taxi

3. taryfa

zamówić taksówkę — заказаць таксі

■ złapać taksówkę — ■ злавіць таксі

W: **taksówkarz** — таксіст

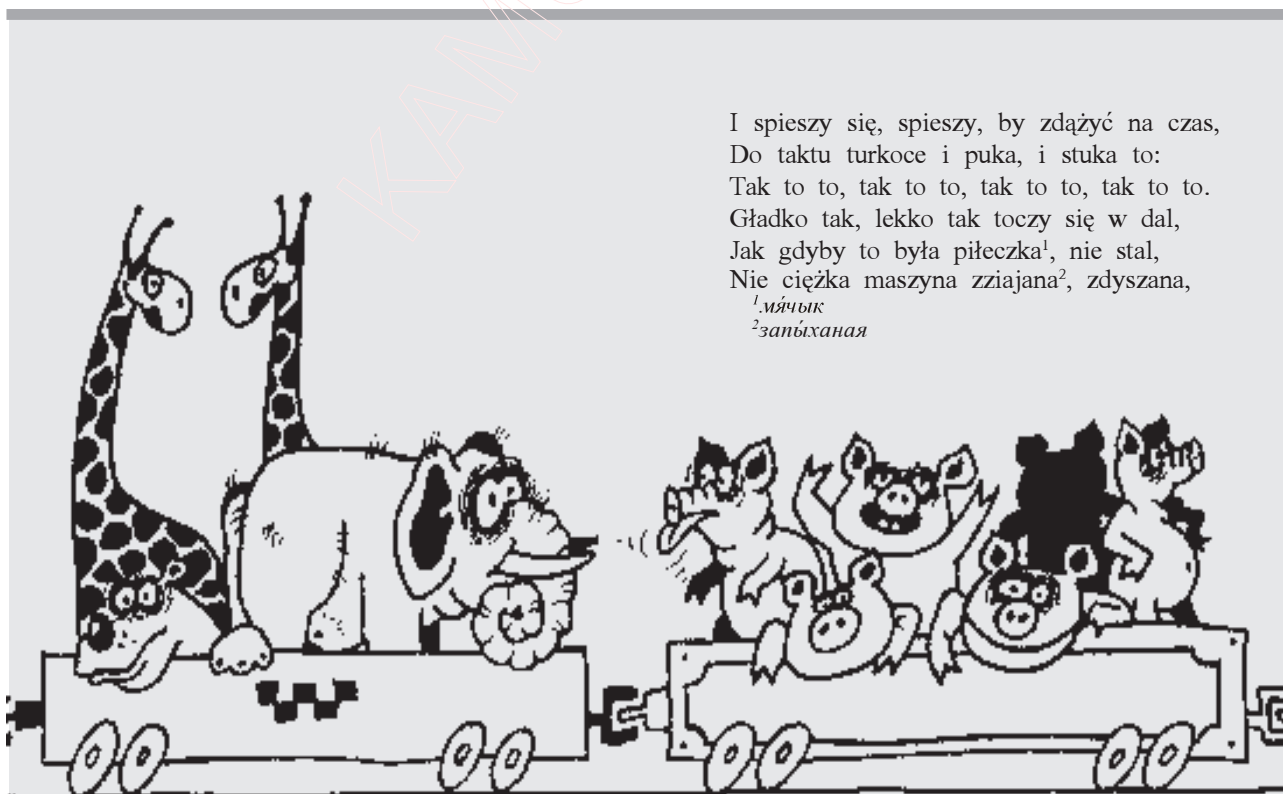
805

ciężarówka — грузавік

wywrotka — самазвал

tir — фіра

fura — калёсы

I spieszy się, spieszy, by zdążyć na czas,

Do taktu turkoce i puka, i stuka to:

Tak to to, tak to to, tak to to, tak to to.

Gładko tak, lekko tak toczy się w dal,

Jak gdyby to była piłeczka¹, nie stal,

Nie ciężka maszyna z ziajana², zdyszana,

¹м'ячык

²запыханая

półciężarówka — паўгрузавік
furgon — фургон
przyczepa — прычэп
 przyczepa campingowa — турыстычны прычэп

806

A: motor — 1. матор
 motor spalinowy — цеплавы матор
 zapalić / zapuścić motor — запаліць / запусьціць матор
 wyłączyć motor — выключыць матор
 kupić motor — купіць матацыкл
motocykl — матацыкл / матацыклет
 motocykl wyścigowy — гоначны матацыкл
motorower — мапэд
motorynka — матаролер

B: rower — ровар
 jeździć na rowerze — езьдзіць на ровары
składak — складаны ровар

807

A: kierowca — вадзіцель / кіроўца
 strajk kierowców — страйк вадзіцеляў / кіроўцаў
szofer — шофэр / шафёр
 zatrudnić kierowcę — наняць шафёра
B: motocyklista — матацыкліст
rowerzysta — раверыст

808

A: ruch — рух
 ruch uliczny — вулічны рух
B: chód — 1. ход
 chód zegarka — ход гадзінніка
 samochód na chodzie — машына на хадзе
 ■ **mieć chody** — ■ ведаць хады й выхадзі
 2. хадзі
 3. паходка

lekki chód — лёгкая хадзі / паходка
marsz — марш
krok — крок

809

A: bieg — 1. бег
 bieg na dystansie 15 km — бег на дыстанцыю 15 км
 bieg łyżwiarski — бег на каньках
 2. гонка
 biegi narciarskie — лыжныя гонкі
 3. tok — 3. ход
 nadać bieg / tok sprawie — даць справе ход
 tok / bieg myśli — ход думкі
 naturalny bieg rzeczy — натуральны ход падзеяў
 ■ **z biegiem czasu** — ■ зь цягам часу

B: 1. galop — галоп
 2. cwał
 pędzić cwałem / galopem — несьціся наўскіч / галопа
 załatwić sprawę galopem — галопама уладзіць справу
step — ступа
 jechać stępą — ехаць ступою
karjer — кар'ер
trucht — трух
 jechać truchtem — ехаць трухам

810

jazda — язда
 jazda konna — язда на кані
autostop — 1. аўтастоп
 2. язда на папўтцы
 jechać autostopem — ехаць на папўтцы

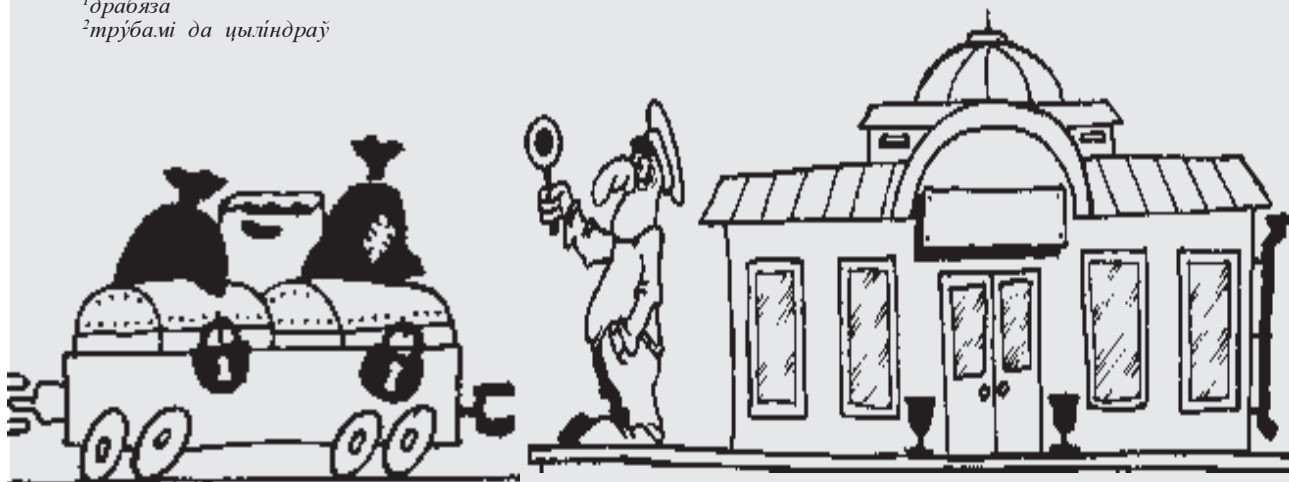
811

A: 1. hamować — 1. тармазіць
 za różno na hamowanie — запозна тармазіць

Lecz fraszka¹, igraszka, zabawka blaszana.

A skąd że to, jak że to, czemu tak gna?
 A co to to, co to to, kto to tak pcha,
 Że pędzi, że wali, że bucha buch-buch?
 To para gorąca wprawiła to w ruch,
 To para, co z kotła rurami do tłoków²,
¹драбязі
²тру́бамі да цыліндраў

A tłoki kołami ruszają z dwóch boków
 I gnają, i pchają, i pociąg się toczy,
 Bo para te tłoki wciąż tłoczy i tłoczy,
 I koła turkocą, i puka, i stuka to:
 Tak to to, tak to to, tak to to, tak to to!..

2. tamować — **2. стрымліваць**

tamować ruch uliczny — тармазіць /
затрымліваць вулічны рух
tamować krew — стрымліваць кроў
hamować / wstrzymywać oddech —
стрымліваць дыханьне

1. wstrzymać — **1. стрымаць**

wstrzymać ruch — стрымаць рух

2. dotrzymać

dotrzymać słowa — стрымаць слова

3. powstrzymać — **2. затрымаць**

wstrzymać wypłatę — затрымаць вышлату
powstrzymać wroga — затрымаць ворага

powstrzymać się — **1. паўстрымацца**

powstrzymać się od jedzenia — паўстрымацца ад ежы

2. стрымацца

powstrzymać się, żeby nie krzyknąć —
стрымацца, каб не закрычаць

przystanąć — **прыпыніцца**

przystanąć na brzegu chodnika — прыпыніцца
на краі тратуара

В: **stać** — **стаяць**

stać na palcach — стаяць на дыбачках

stać na głowie — стаяць на галаве

Stać mnie na to. — Я гэта магу / у мяне на
гэта хопіць (грошай).

Nie stać mnie na to. — У мяне нестае на
гэта (грошай).

stanać — **1. стаць**

stanać na straży — стаць на варце

Książki stały na półkach. — Кнігі стаялі на
паліцах.

■ **stać na wysokości zadania** — ■ **быць /**

■ **аказацца на вышыні** / ■ **трымаць марку**

■ **stanać na równe nogi** — ■ **падхапіцца**
на ногі

2. спыніцца

stanać na przystanku — спыніцца на
прыпынку

Pociąg stawał na wszystkich stacjach. —

Цягнік спыняўся на кожнай станцыі.

■ **świeczki stanęły komuś w oczach** —

■ **некаму іскры сыпанулі з вачэй**

stanać przed sądem — апынуцца перад судом

■ **stanać u steru** — **узяць стэрно ў свае**
рукі

■ **lzy stanęły w oczach** — ■ **сьлёзы**
наварнуліся на вочы

812

stać się — **1. стаць**

stać się kimś — стаць кімсьці

2. стацца

Stało się nieszczęście. — Сталася няшчасце.

3. зрабіцца

stać się piękną dziewczyną — стаць /

зрабіцца прыгожай дзяўчынай

● **Kto z kim przestaje, takim się staje.** —

З кім спазнаўся — такі й сам стаўся.

813

А: **1. postój** — **1. пастой**

2. стаянка

zatrzymać się na krótki postój — затрымацца
на кароткі пастой

postój taksówek — стаянка таксовак

postój wozów — стаянка машын

parking (samochodowy) —

1. аўтамабільная стаянка

2. аўтастаянка

В: **garaż** — **гараж**

Zostawiłem samochód w garażu. — Я пакінуў
машыну ў гаражы.

С: **przystanek** — **прыпынак**

przystanek autobusowy — аўтобусны прыпынак

stacja — **станцыя**

stacja kolejowa — чыгуначная станцыя

stacja benzynowa —

1. бэнзазаправачная станцыя /
калёнка

2. бэнзакалёнка

3. запраўка (pot.)

dworzec — **вакзал**

stanać na dworcu kolejowym — спыніцца на
чыгуначным вакзале

peron — **пэрон**

814

przechowalnia — **сховішча**

przechowalnia ziemniaków —

бульбасховішча

przechowalnia bagażu — **1. багажня**

2. багажная камэра

815

А: **1. lotnisko** — **1. лётнішча**

2. аэрадром

3. лётнае поле

Samolot wylądował na lotnisku. — Самалёт
прызямліўся на лётнішчы / на аэрадроме / на
лётным полі.

2. (całt.) aeroport — **4. аэрапорт**

3. (całt.) port lotniczy

budynek lotniska — будынак лётнішча /
аэрапорта

4. dworzec lotniczy — **6. аэравакзал**

В: **kosmodrom** — **касмадром**

pas startowy — **лётная паласа /**
стартавая паласа

С: **1. schodki** — **1. прыступкі**

2. trap — **2. трап**

zejść po schodkach na ład — спусьціцца па
прыступках / па трапе на зямлі

Własnym oczom nie dowierza:

Czy gorączkę mam, czy chory?

Przecie na **aeroplanie**

Polskie widać stąd¹ kolory.

Frunął² w niebo ptak stalowy,

Leciał, leciał w zachód krwawy,

A po kilku dniach niebieskich

Zdrowo przybył do Warszawy.

¹адсюль

²пёрхнуў

816 **samolot — самалёт**

А: 1. samolot odrzutowy — рэактыўны самалёт
2. odrzutowiec
śmigłowiec — прапелерны самалёт
1. szybowiec — плянэр
2. ślizgowiec
bombowiec — 1. бамбаўнік
2. бамбавоз
1. myśliwiec — зьнішчальнік
2. samolot myśliwski
aeroplan — аэраплян

В: helikopter — шрубалёт

С: rakietka — 1. ракета
2. (тэнісная) ракетка
rakietka — ракетка (для пінг-понгу ці бадмінтону)
rakietka nośna — ракета-носьбіт

817
skrzydło — крыло
śmigło — прапелер
dysza — сапло
podwozie — шасі

818
lot — 1. лёт
zerwać się do lotu — сарвацца ў лёт
trafić ptaka w locie — зьбіць птушку зь лёту
■ w lot zrozumieć — ■ зь лёту зразумець
2. палёт
lot koszący — брыючы палёт
lot pasażerski — пасажырскі палёт
nalot — налёт
nalot pleśni — налёт плісьні
nalot bombowców — бомбавы налёт
przelot — 1. пералёт
przelot nad Warszawą — пералёт над Варшавай
2. пралёт

■ Jestem tu tylko przelotem. —
Я тут толькі пралётам / мімалётам.

819
А: lecieć — ляцець
Ptak leci nad lasem. — Птушка ляціць над лэсам.
● Pieczone gołąbki nie lecą same do gąbki. — Печаныя галубкі не лятуць самі ў губкі.
fruwać — пырхаць
szybować — 1. луніць
2. шыбаваць

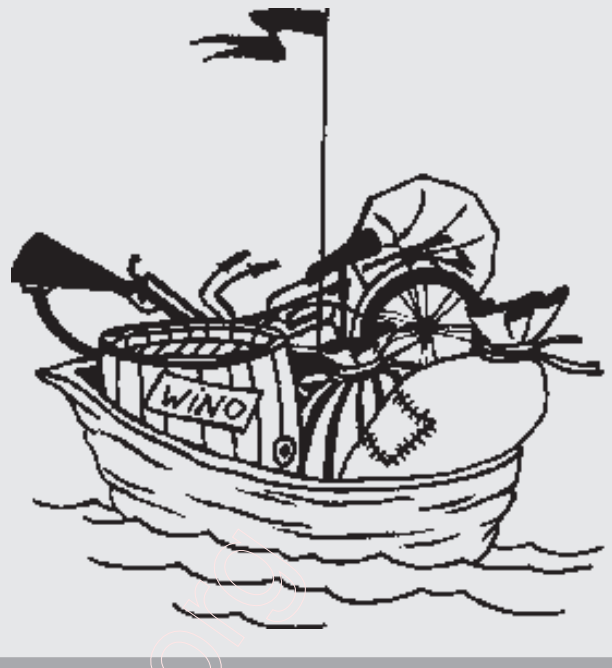
В: wylądować — 1. прыземліцца
Samolot wylądował szczęśliwie. — Самалёт удала прыземліўся.
2. высадзіцца на сушу
Rozbitkowie wylądowali na krze. — Ахвяры караблекрушэння высадзіліся на крыгу.

820
А: lotnik — лётнік
pilot — 1. пілёт
2. лёцман
3. экскурсавод, гід

В: stewardesa — 1. стюардэса
2. бортправадніца

821
1. łódź — лодка
łódź podwodna — падводная лодка
łódź motorowa — маторная лодка
2. łódka
płaskodenna łódka — пласкадонка
dłubanka — 1. доўбенка
2. душагубка
3. чайка
szalupa — шлёпка
motorówka — маторка
łajba — 1. лайба
2. (жарт.) пасудзіна
czołno — човен
krypa — баржа
korab — ладзьдзя

gondola — гандола
kanoe — каноэ
kajak — 1. байдарка
           2. каяк
batyskaf — батыскаф

822

ponton — пантон
tratwa — плыт
 gumowa tratwa ratunkowa — гумовы
 выратавальны шыт
prom — паром

823

A: **wiosło** — вясло
 1. **bosak** — 1. буса́к
       2. **oseka** — 2. прыс
 odruchać się bosakiem / oseką — піхацца
 бусаком / прысам
       3. **астро́га**

Герой наш дзядзька, наш рыба́к,
 Адра́зу ў дзеве бяды папаўся:
 Перш-наперш **прыс** у грязь вагнаўся,
 А **човен** носам — трах у дрэ́ва!
 А дзядзька ра́птам — гап налёва!
 І ногі ў портках адмысловых —
 Ня проста ў зр́бных — шарачковых¹ —
 Адно ў паве́тры буркану́лі
 Ды ў воду ўмомант баўтану́лі!
       ¹*grubotkanych*

В: **żagiel** — 1. ве́тразь / вятру́г
       2. па́рус
 rozwinąć żagle — разгарну́ць ве́тразі
 opuścić żagle — спусьціць ве́тразі
 rżynać pod pełnymi żaglami — плысьці на
 поўных ветругох
С: **kotwica** — я́кар
zakotwiczyć — *паставіць на я́кар*

Statek zakotwiczony w porcie. — Карабэль
 пастаўлены на я́кар у порце.

D: **maszt** — ма́чта

E: **pokład** — па́луба
 znajdować się na pokładzie statku —
 знаходзіцца на па́лубе карабля
 górny pokład — ве́рхняя па́луба
mostek kapitański — *капіта́нскі*
масток

ładownia — 1. трум
 2. **дэбаркадэр** (*выгрузная чыгуначная плятфор-*
ма)

1. **kambuz** — 1. ка́мбуз
 2. **kuchnia okrętowa** —
       2. карабэ́льная ку́хня

kajuta — каю́та
 1. **kajuta ogólna** — каю́т-кампанія
 2. **kajuta oficerska**

824

żaglowiec — вятру́жнік
żagłówka — *вятру́жны човен*
jacht — я́хта
fregata — фрэга́т
korweta — карве́т
karawela — караве́ла
galeon — галіён
galera — галэ́ра
kliper — кліпе́р
dżonka — джонка
kuter — ка́тэр
bryg — брыг
brygantyna — брыганты́на
bark — шлюп
barka — ба́рка
barkas — барка́с

825

A: **statek** — сўдна

zbiornikowiec — рэзервуарнае судна
tankowiec — танкер
kontenerowiec — кантэйнеравоз
parostatek — паравое судна
parowiec — параход
poduszkowiec — судна на павётранай падушыцы

В: **okręt** — карабэль

okręt wojenny — ваенны карабэль

1. **okręt liniowy** — лінейны карабэль

2. **liniowiec** — лінкор

rancernik — браняносец

kontrtorpedowiec —

супрацьтарпэдны карабэль

desantowiec — дэсантны карабэль

krażownik — крэйсэр

kanonierka — кананэрка

kabotażowiec — кабатажны карабэль

trałowiec — тралавае судна

lodolamacz — ледакол

atomowy lodolamacz — атамны ледакол

holownik — буксір

826

А: **płynąć** — 1. цячы

Z oczu płyną łzy. — З вачэй цякуць / ліёцца сьлёзы.

2. **плыць / плысьці**

Płynie rzeka. — Плыве рака

pływać kajakiem — плысьці на каяку / на байдэрцы

spływać — сплываць

Tratwy spłynęły do Gdańska. — Плыты сплылі да Гданьска.

por pływać — паплаваць

por pływać przy brzegu — паплаваць каля бэрага

przepłynąć — пераплысьці / пераплыць

В: **żeglować** — *весьці карабэль ці плысьці на караблі, асабліва пад ветразем*

żeglować rzeką / po rzece — ісьці на караблі па рацэ

wiosłować — веславаць

827

А: **żegluga** — *плаваньне на лодцы ці караблі*

spław — сплаў

spław drzewa — лесасплаў

spływ — 1. сьцёк

spływ wód deszczowych do rzeki — сьцёк дажджавых водаў у раку

2. **сутока**

Miasto położone w widłach rzek. — Горад на сутоцы рэк.

3. **лодачны паход**

spływ kajakowy Poryciecia — байдэрчны паход па Прыпяці

В: **regaty** — рэґата

regaty wioślarskie — вяслярская рэґата

międzynarodowe regaty żeglarskie — міжнародная вятружная рэґата
 brać udział w regatach — удзельнічаць у рэґаце

828

fracht — фрахт

przewóz — перавоз

załadunek — пагрузка

wyładunek — выгрузка

przeładunek — перагрузка

829

port — порт

przystań — прыстань

reda — рэйд

dok — док

stocznia — вэрф

stocznia remontowa — рамонтная вэрф

zakotwiczenie — якарная стаянка

molo — мол

molo brzegowe — берагавы мол

falochron — хвалялом

Tam mu jeden rzekł admirał:
 “Trudne twoje przedsięwzięcie.
 Ameryka jest za morzem.
 Musisz płynąć na okręcie.
 “Kupię okręt!” — rzekł koziołek.
 “Wielką mam na to ochotę,
 Trzeba tylko, abym znalazł
 Może trzy lub cztery złote”.

Marynarze bardzo lubią
 Stąpać śmiało i wygodnie,
 Więc w tym celu wymyślili
 Zbyt szerokie dołem spodnie!
‘штаньы

830

1. flota — флёт
  2. marynarka
- marynarka handlowa — гандлёвы флёт

marynarka — пінжак

armada — армада
 flotylla — флятылія

831

- A:** 1. marynarz — 1. марак
 2. majtek — 2. матрос
- B:** żeglarz — 1. яхтмэн
 2. марак
 3. мараплавец
- wioślarz — вясляр
- C:** bosman — боцман
 kapitan — капітан
 admirał — адмірал
- D:** 1. kuk — 1. кок
 2. kok
 kucharz okrętowy — карабёльны
 кўхар

KAMUNIKAT.org

ПРАСТОРА — PRZESTRZEŃ
ГЕАГРАФІЯ — GEOGRAFIA

woda — вада́
wada — за́гана

Ta rybka ma tylko jedną wadę — nie nadaje się do rozmowy.
У гэтай рыбкі толькі адна за́гана — зь ёй не пагаворыш.

832

1. **ciecz** — ва́дкасыць
2. **płyn**
płyn do golenia — ва́дкасыць для галéння
woda — вада́
Woda się leje. — Вада́ ліéцца.
łuk wody — глыток вады
głębia wody — глыбіня́ вады
ton wody — водная тонь
woda oligocenińska — артэзіянская вада́
woda pitna — пітна́я вада́
woda źródlana — крыні́чная вада́
woda niezdatna do picia — вада́, непрыда́тная для піцця́
deszczówka — дажджавая́ вада́
woda gazowana — газавана́я вада́

833

- A:** **akwen** — акваторы́я
akwen oceanu — акваторы́я акіяну
basen — басéйн
kąpielisko — купа́льня
plywalnia — *басéйн для пла́вання*
studnia — 1. сту́дня
2. калодзеж
B: **fontanna** — фанта́н
słuchać jak szemrze fontanna — слуха́ць, як шамрэ́ фанта́н
C: **gejzer** — гэ́йзер

834

- A:** 1. **źródło** — 1. выто́к
źródło rzeki — выто́к ракі
źródło mineralne — мінеральна́я крыні́ца
■ **źródło inspiracji** — ■ *крыні́ца натхне́ння*
2. **krynica** — 2. крыні́ца

rzeka — рака́

Dniepr — Дняпро
karać się w Dnieprze — купа́цца ў Дняпры
Prupiec — Прэ́шыць
Dźwina — Дзьві́на
Dunaj — Дуна́й
Niemn — Не́ман
Nil — Ніл
Ren — Рэ́йн
Odra — Одрэ́
Nysa — Ні́са

3. **zdrój** — 3. бру́я
■ **zdroje lez** — ■ *руча́і сьлёз*

- B:** 1. **strumień** — струме́нь
2. **struga**
strumyk — 1. струме́ньчык
2. цуро́к
ruczaj — 1. руча́й
2. руча́іна
nurt — 1. плы́нь
rwały nurt — імклі́вая плы́нь
nurt literacki — літарату́рная плы́нь
2. цячо́ньне

potok — па́ток

dopływ — прыто́к

dopływ powietrza — прыто́к паветра́

C: **rzeka** — рака́

płytka rzeka — плы́ткая рака́
głęboka rzeka — глыбо́кая рака́

D: 1. **mielizna** — 1. ме́ль
2. **plycizna** — 2. мелі́на

bród — брод

■ **Mam tego w bród.** — ■ *У мяне́ гэ́тага поў́на / хо́ць га́ць гаці́.*

1. **próg** — паро́г

próg mieszkania — паро́г ха́ты

2. **poroh**

próg / poroh Dniepru — паро́г Дня́пра

E: **koryto** — 1. рэ́чышча

głębokie koryto — глыбо́кае рэ́чышча

2. **karbyta**

■ **jechać się jak świnie do koryta** —

■ *лэ́зьці, як сьві́ньні да кары́та*

łacha — стары́к

835

A: **ujście** — 1. ву́сьце
2. вы́хад

dać ujście złości — да́ць вы́хад злёсы́ці

delta — дэ́льта

B: **dorzecze** — пойма

rozlewisko — 1. абало́на 2. разьлі́ў

C: **zalew** — 1. зато́н

2. за́вадзь

Rzeka tworzyła zakola i zalewy. — Рака́ ця́клá лúкамі́ й затона́мі.

3. **wadaschoŹ**

zalew Zegrzyński — Зэ́гжынскі́ вадасхо́ў

powódź — паводка

D: **roztoka** — водапа́дзёл

836

A: **jeziro** — возе́ра

Śniardwy — Сьня́рдвы

Mamry — Ма́мры

Narocz — На́рач

Świtez — Сьві́цьзь

Brasławie — Бра́слаўе

Mazury — Ма́зуры

pojezierze — паазэ́р'е

lesiste pojezierze — лясі́стае паазэ́р'е

в: staw — стаў
spuścić wodę ze stawu — спусціць ваду са стаўу

staw — сустаў
ból w stawach — боль у сустávaх

sadzawka — сажалка

837

1. zapora — 1. заслон
2. tama — 2. плаціна
3. dáмба
grobla — грэбля
wał — вал
jaz — запруда
zastawiać jazy — ста́віць запруды

838

zatoka — 1. затока
2. за́вадзь
zatoka rzeczna — рачная затока / за́вадзь
3. за́ліў
zatoka morska — марскі за́ліў
4. за́лысіна
buchta — б́ухта

839

ocean — акіян
beskresny ocean — бяскра́йні акіян
wujść w otwarty ocean — в́ыйсьці ў адкрыты акіян

840

а: fala — хва́ля

Polski okręt¹ dymem bucha,
Gdy po wielkiej płynie fali.
Więc się dzieci zadziwiły:
“Czy ten okręt fajkę pali?”
¹карабэль

grzywacz — грыва́стая хва́ля

в: głębina — глыбі́ня
głęb — глыб
odmęt — б́эздань

841

а: bérar — 1. brzeg
пяшчаны б́эраг — пiaszczysty brzeg
б́эраг мора — brzeg morza
■ п́ершы лепшы — ■ pierwszy z brzegu
2. obrzeże
Бэрагі рову абса́джаныя кустáмі. — Obrzeża rowu obsadzone krzakami.

ocean — акіян

1. Ocean Wielki / Spokojny — Вялікі / Ціхі акіян
2. Pacyfik
przepłynąć Pacyfik — пераплысьці Ціхі акіян
1. Ocean Atlantyczny — 1. Атлянтчы акіян
2. Atlantyk — 2. Атлянтыка
Ocean Lodowaty / Północny — Паўночны Ледавіты акіян
Arktyka — Арктыка
Ocean Indyjski — Індыйскі акіян

morze — мора

1. Morze Adriatyckie — 1. Адрыятычнае мора
2. Adriatyk — 2. Адрыятыка
1. Morze Azowskie — 1. Азоўскае мора
2. Азоў
1. Morze Bałtyckie — 1. Балтыйскае мора
2. Bałtyk — 2. Балтыка
Morze Barentsa — Б́аранцава мора
Morze Białe — Б́елае мора
Morze Czarne — Чорнае мора
Morze Jońskie — Янічнае мора
1. Morze Kaspijskie — 1. Каспійскае мора
2. Каспій
Morze Marmara — Мармуровае мора
Morze Martwe — Мёртвае мора
Morze Śródziemne — Міжзёмнае мора

узьбярэ́жжа — 1. wybrzeże
на ўзьбярэ́жжы Міжзёмнага мора — на wybrzeżu Morza Śródziemnego
2. brzeg

набярэ́жжа — nabrzeże
набярэ́жжа Сьвіслачы — nabrzeże Świsłoczy

в: пляж — plaża
пяшчаны пляж — piaszczysta plaża
загара́ць на пля́жы — opalać się na plaży
дзю́на — wydma

842

а: су́ша — ląd
на су́шы й на моры — na lądzie i na morzu
зямля́ — ziemia

в: зямны́ шар — 1. glob
2. kula ziemska

сьвет — świat
чэ́мпіён сьвэ́ту — mistrz świata
■ павандрава́ць на той сьвет —
■ powędrować na tamten świat
■ сьвет ня ба́чыў — ■ świat nie widział
■ каха́ць больш за ўсё на сьвэце —
■ kochać ponad cały świat / ponad wszystko w świecie
■ трохі паба́чыць сьвэ́ту —
■ zwiedzić / zobaczyć kawał świata
■ увэ́сьці не́кага ў сьвет —
■ wprowadzić kogoś w świat

сусьвэ́т — wszechświat
вэліч сусьвэ́ту — ogrom wszechświata

843

а: глё́бус — globus

W szkole
Na stole
Stał globus —
Wielkości arbuza,
A tu naraz jakiś łobuz
Nabił mu guza.
Z tego wynikła
Historia całkiem niezwykła.
Siedlce wpadły do Krakowa,
Kraków zmienił się w jezioro,
Nowy Targ za San się schował,
A San urósł w górę spora.

Tatry, nagle wywrócone,
 Okazały się w dolinie,
Wieprz popłynął w inną stronę
 I zawadził aż o **Gdynię**.
 Tam, gdzie w pierw płynęła **Wisła**,
 Wskoczyła wielka góra,
 Rzeka **Bzura** całkiem przysła,
 A powstała góra Bzura.
 Stary **Giewont** zląkł się wielce
 I przykucnął pod parkanem,
 Każdy myślał, że to **Kielce**,
 A to było **Zakopane**.
Łódź pobiegła pod **Opole**
 W jakichś bardzo ważnych sprawach —
 Tylko nikt nie wiedział w szkole,
 Gdzie podziła się **Warszawa**.
 Nie było jej na **Śląsku** ni w **Poznańskim**,
 Ani na **Pomorzu**, ani pod **Gdańskiem**,
 Ani na **Ziemiach Zachodnich**,
 Ani na północ od nich,
 Ani blisko, ani daleko,
 Ani nad żadną rzeką!¹
 Ani nad żadnym z mórz
 Po prostu przepadła — i już!
 Trzeba prędzej oddać globus do naprawy,
 Bo nie może **Polska** istnieć bez **Warszawy**.

¹на ніводнай рацэ

1. **мапа** — **mapa**
2. **карта**

в: 1. **шкала** — **skala**

шкала Цэльсія — skala Celsjusza

2. **маштаб**

план малага маштабу — plan / mapa w małej skali

■ **жыць на шырокую нагў** — ■ **działać na szeroką skalę**

844 кантынэнт — kontynent

Эўропа — Europa

Азія — Azja

Афрыка — Afryka

жыць у Афрыцы — mieszkać w Afryce

Амэрыка — Ameryka

Паўночная Амэрыка — Ameryka Północna

Паўднёвая Амэрыка — Ameryka Południowa

Аўстралія — Australia

Антарктыда — Antarktyda

845

1. **вiспa** — **wyspa**

2. **вoстрaў** — 2. (кнiжн.) **ostrów**

бязьліодны востраў / бязьліодная вiспa — bezludna wyspa

Канарскія астравы — Wyspy Kanaryjskie

1. **вiспaчка** — **wyspka**

2. **астравок**

атол — atol

архіпэляг — archipelag

1. **паўвiспa** — **półwysep**

2. **паўвoстрaў**

Балканскі паўвостраў — półwysep Bałkański
 Скандынаўскі паўвостраў — półwysep Skandynawski

мыс — 1. **cyfel**

3. **прылaдeк**

пeрaшiбeк — **przesmyk**

846

1. **кpaiнa** — 1. **kraj**

2. **кpaй** — 2. **kraina**

родная краiнa / родны край — kraj rodzinny
 чужы край — obcy kraj

кpaiны Балтiы — kraje nadbałtyckie

■ **iсцi на кpaй сьвeту** — ■ **iść na kraj świata**

нeўтpaльнaя кpaiнa — kraj neutralny

кpaй азeр i лясoў — kraina lasów i jezior

1. **бaццкaўшчынa** — **ojczyzna**

2. **paдзiмa**

кpaiнa — **kraj**

Бeлaрyсь — **Białoruś**

у Бeлaрyсi — na Białorusi

Рeспyблiкa Бeлaрyсь — **Republika Białoruś**

РБ — **RB**

Пoльшчa — **Polska**

у Пoльшчы — w Polsce

Рeспyблiкa Пoльшчa — **Rzeczpospolita Polska**

РП — **RP**

Чэxия — **Czechy**

Слaвaччынa — **Słowacja**

1. **Вугoршчынa** — **Węgry**

2. **Вэнгpыя**

Итaлiя — **Włochy**

у Итaлii — we Włoszech

Maкeдoнiя — **Macedonia**

Бaўгapыя — **Bulgaria**

Укpaiнa — **Ukraina**

1. **Нямeччынa** — **Niemcy**

2. **Гepмaнiя**

у Нямeччынe / у Гepмaнii — w Niemczech

Фeдepaтыўнaя Рeспyблiкa Нямeччынa /

Гepмaнiя — **Republika Federalna Niemiec**

ФРН / **ФРГ** — **RFN**

Дaнiя — **Dania**

Лiтвa — **Litwa**

Вялiкaе Кнiцтвa Лiтoўскае —

Wielkie Księstwo Litewskie

Лaтвiя — **Łotwa**

Эстoнiя — **Estonia**

Рacэя — **Rosja**

Злyчaнныя Штaты Амэpыкi —

Stany Zjednoczone Ameryki

Вялiкaбpытaнiя — **Wielka Brytania**

Шaтлiндыя — **Szkocja**

Фpaнцyя — **Francja**

у Фpaнцyи — we Francji

Гiшпaнiя — **Hiszpania**

Изpaiль — **Izrael**

Кiтaй — **Chiny**

вpaцнyццa з Кiтaю — wrócić z Chin

847

грамадзянін — obywatel

грамадзяне — obywatele

Я — грамадзянін Беларусі. — Jestem obywatelem Białorusi.

ганаровы грамадзянін Варшавы — honorowy obywatel Warszawy

грамадзянства — obywatelstwo

атрымаць амерыканскае грамадзянства —
otrzymać amerykańskie obywatelstwo

848

дакумэнт — dokument

Калі ласка, вось мае дакумэнты. — Proszę, oto moje dokumenty.

правэрыць / спраўдзіць дакумэнты —
sprawdzić dokumenty

пашпарт — paszport

замежны пашпарт — paszport zagraniczny

асабістае пасвѣдчаньне —

legitymacja

пропуск — przepustka

віза — wiza

Trzeba lecieć do Warszawy,
Pozłatwiać wszystkie sprawy,
Paszport, wizy i dewizy,
Kupić kufry i walizy.

**Każdy tęskni za swoim krajem.
— Кожны сумуе па сваім краі.**

849

на́цыя — nacja

- нацыянальнасьць** — narodowość
 славянін — Slowianin
 славянка — Slowianka
 славінец — Sloweniec
 слаўнка — Slowenka
 славак — Slowak
 славачка — Slowaczka
 паляк — Polak
 палякі — Polacy
 полька — Polka
 беларус — Białorusin
 беларусы — Białorusini
 беларусаў — Białorusinów
 беларуска — Białorusinka
 серб — Serb
 сербійка — Serbka
 баўгарын — Bułgar
 баўгарка — Bułgarka
 1. расеец — Rosjanin
 2. рўскі
 3. расянін
 расейка — Rosjanka
 1. летувіс — Litwin
 2. літовец
 3. літвін
 1. летувінка — Litwinka
 2. літоўка
 3. літвінка
 латыш — Łotysz
 латышка — Łotyszka
 эстонец — Estończyk
 фін — Fin
 1. вугорац — Węgier
 2. вўнгар
 француз — Francuz
 французанка — Francuzka
 італьянец — Włoch
 італьянка — Włoszka
 дагчанін — Duńczyk
 галляндзец — Holender
 галляндка — Holenderka
 бельгіец — Belg
 бельгійка — Belgijka
 ангелец — Anglik
 ангелька — Angielka
 шатляндзец — Szkot
 шатляндка — Szkotka
 немец — Niemiec
 1. нёмка — Niemka
 2. (pot.) нямкіня
 1. аўстрыец — Austryjak
 2. аўстрыяк
 амэрыканец — Amerykanin
 амэрыканка — Amerykanka
 індзеец — Indianin
 індус — Hindus
 цыган — Cygan
 кітаец — Chińczyk
 кітайка — Chinka
 грэк — Grek
 грачанка — Greczynka
 араб — Arab
 арабы — Arabowie
 1. гэбрай — Żyd
 2. яўрэй
 3. жyd
 тўрак — Turek
 турчанка — Turczynka

850

- А:** 1. **вобласць** — 1. **obwód**
 Гарадзэнская вобласць — obwód Grodzieński
 2. **акруга** — 2. **okręg**
 ■ **выбарчая акруга** — ■ **obwód / okręg wyborczy**
 3. **акружнасьць** — 3. **okrąg**
 акружнасьць таліі — obwód talii
 намаляваць акружнасьць — określić okręg / okrąg
 4. **контур**
 контур квадрату — obwód kwadratu
В: 1. **раён** — 1. **rejon**
 Лёпельскі раён — Rejon Lepelski
 2. **рэгіён** — 2. **region**
 гаспадарчы рэгіён — region gospodarczy
 3. (zicm.) **удзёл** — 3. **dzielnica**
 кліматычны рэгіён — dzielnica klimatyczna
 Сандомирскі ўдзел — dzielnica sandomierska
 4. **квартал**
 фабрычны раён / фабрычны квартал — dzielnica fabryczna
С: **ваяводзтва** — **województwo**
 Беластоцкае ваяводзтва — województwo Białostockie
павёт — **powiat**
 1. **воласць** — **gmina**
 2. **абшчына**
 Палата абшчынаў — Izba Gmin

851

1. **горад** — 1. **miasto**
 сталічны горад — miasto stołeczne
 цэнтар ваяводзтва — miasto wojewódzkie
 2. (reg.) **мэста**
 жыхары горада / мэста — mieszkańcy miasta

горад — miasto

- Менск — Mińsk
 Мінск Мазавецкі — Mińsk Mazowiecki
 Горадня — Grodno
 Беласток — Białystok
 у Беластоку — w Białymstoku
 зь Беластоку — z Białegostoku
 Наваградак — Nowogródek
 Бэрасьце — Brześć
 Бьдгашч — Bydgoszcz
 у Бьдгашчы — w Bydgoszczy
 Саколка — Sokółka
 Вільня — Wilno
 Кіеў — Kijów
 у Кіеве — w Kijowie
 Львоў — Lwów
 Рым — Rzym
 Вена — Wiedeń
 Мілян — Mediolan
 Лёндан — Londyn
 Нью-Ёрк — Nowy Jork
 Мюнхэн — Monachium
 1. Каралевец — 1. Królewiec
 2. Кёнігсбэрг
 3. Калінінград — 2. Kaliningrad
 Марсэль — Marsylia
 Тэль-Авіў — Tel-Awiw

мястэчка — miasteczko
вёска — wieś
сталіца — stolica
раённы цэнтар — *centrum rejonowe*

852
краявiд — krajobraz

853
рэльеф — 1. relief 2. rzeźba
рэльеф мясцовасці — ukształtowanie terenu /
rzeźba terenu

854
раўніна — równina
нізіна — nizina
1. даліна — dolina
2. лог
■ мядзвѣджны лог — *głucha leśna dolina*
катлавіна — kotlina

855
А: 1. дол — dół
2. яма
вЫкапаць дол / вЫкапаць яму — wykopać dół
3. ніз
ад вѣрху да нізу — od góry do dołu

1. уніз — 1. w dół
уніз па рацэ — w dół rzeki
2. долу — 2. ku dołowi
хіліцца долу — chylić się ku dołowi
знізу — z dołu
атрымаць грошы пасяля выканання
работы — otrzymać pieniądze z dołu

В: роў — rów
роў / раўсцьці — ryczał (ryczeń)
Вол роў з усяе моцы. — Wół ryczał z całej mocy.

1. вЫкап — wykop
2. катлаван
падкоп — podkop
перакоп — przekop
акоп — okop
раскопы — rozkopy

С: ямка — dołek
ямінка — dołeczek
падкопвацца пад каго-небудзь — kopać dołki
pod kimś
ямінкі на пчоках — dołeczki w policzkach
паглыбленне — 1. wgłębienie
2. zagłębienie
угнутасць — 1. wklęsłość
2. wklęsnięcie

856
цясьніна — 1. wąwóz
2. parów
каньён — kanion
яр — 1. jar
2. wądół
3. яміна

Дарога — ■ яма на яміне. — Droga pełna
wądołów.
1. выбоіна — wyrwa

выбоіна ў маставой — wyrwa w jezdni
2. пралом
пралом у муры — wyrwa w ścianie
3. прагал
прагал у памяці — wyrwa w pamięci
варонка — lej
варонка ад бомбы — wyrwa po bombie / lej
po bombie
кратэр — krater
правал — 1. zapadlisko
глыбокі правал — głębokie zapadlisko
2. przegrana
мой правал у гонках — moja przegrana na
wścigach

857
прорва — przepaść
дарога над прорваю — droga nad przepaścią

прапасьці — przepaść
Усё прапала. — Przepadło wszystko.

бѣздань — otchłań
строма — urwisko
абрыў — obryw

858
лячора — 1. jaskinia
2. pieczara
грот — grota
ніша — 1. wnęka
2. nisza
паўкрўглая ніша — półkolistą wnęką / niszą

859
няшчѣльнасьць — nieszczelność
шчѣліна — 1. szczelina
2. szpara
1. расколiна — pęknięcie
2. трэшчына
надрэз — nacięcie
пракол — nakłucie
дзіра — dziura
дзірка — dziurka

860
узгор'е — wzgórze
пагорак — pagórek
1. узгорак — wzgórek
2. прыгорак
узвышак — wzniesienie
стромы ўзвышак — strome wzniesienie
вышыня над узроўнем мора — wzniesienie
nad poziom morza
1. узвышша — 1. wyżyna
Ліоблінскае ўзвышша — Wyżyna Lubelska
2. вяршыня — 2. szczyt
вяршыня мастацтва — wyżyna sztuki
вяршыня дасягненняў — szczyt osiągnięć
горная вяршыня — szczyt górski
вяршыня жаданняў — szczyt pragnień
3. пік
пікавыя гадзіны — godziny szczytu
верх — wierzch
гарá — góra
скалá — skała

861

А: **насып** — **nasyp**

вал — **wal**

1. **апоўзень** — 1. **usypisko**

2. **восып** — 2. **osypisko**

3. **piarg**

1. **звал** — 1. **zwał**

2. **адвал** — 2. **hałda**

3. **тэрыкон**

В: **стос** — **stos**

піраміда — **piramida**

862

1. **узбiра́цца** — **wspinać się**

узбiра́цца па лёсьвіцы — wspinać się po schodach

узбiра́ўся на пяты павёрх — wspinał się na czwarte piętro

2. **узлáзіць**

1. **узлэ́зьці** — 1. **wspiąć się**

2. **узбíцца**

узлэ́зьці / узбíцца на лáву — wspiąć się na ławę

1. **узлáзіць** — **piąć się**

2. **пiя́цца**

узлáзіць па лёсьвіцы — piąć się po schodach

Куды ты пнэсься? — Dokąd się pniez?

вíцца — **wić się**

дарога вiэцца пад гару — droga wiję się pod górę

ускара́скацца — **wdrapać się**

ускара́скацца на дрэ́ва — wdrapać się na drzewo

ускара́скацца па драбiне на паддáшпа — wdrapać się po drabinie na strych

ула́зіць — **włazić**

1. **усяцягнúцца** — **wciągnąć się**

усяцягнúцца па ліне / па канáце на вяршbныю мáчты — wciągnąć się po linie na szczyt maszty

2. **уцягнúцца**

уцягнúцца ў пра́цу — wciągnąć się do pracy

863

увайсьці — **wejść**

увайсьці ў пакой — wejść do pokoju

Я ўвайшоў у кра́му. — Wszedłem do sklepu.

уваходзіць — **wchodzić**

падыходзіць — **podchodzić**

1. **зайсьці** — **wstąpić**

зайсьці ў кавя́рню — wstąpić do kawiarni

2. **уступiць**

уступiць у пáртыю — wstąpić do partii

1. **у́ехаць** — **wjechać**

у́ехаць у лес — wjechać do lasu

2. **узъ́ехаць**

узъ́ехаць на дзiявiты павёрх — wjechać na ósme piętro

864

узьляцéць — **wzlecieć**

1. **узьня́цца** — **unieść się**

прыўзьня́ўся на паду́шках — unióst się na poduszkach

Самалёт уздыма́ецца ўсё вышэй. — Samolot

unosі się coraz wyżej.

2. **паддáцца парýву пачу́ццаў**

Ім лёгка апаноўвалі пачу́ццаў. — Łatwo się unosił.

■ **узвíцца ад гнэ́ву** / ■ **палыхнúць гнэ́вам** — ■ **unieść się gniewem**

1. **узвíцца** — 1. **wzbić się**

Пыл узвiвíўся над дарогай. — Kurz wzbijał się nad drogą.

2. **узмýць** — 2. **wzlecieć**

Ястра́б узмýўся / узмýў у нéба. — Jastrząb wzleciał ku niebu / wzbił się w niebo.

865

А: 1. **сыходзіць** — 1. **schodzić**

сыходзіць па лёсьвіцы — schodzić po schodach

Час марнýецца. — Czas na niczym schodzi.

2. **спуска́цца** — 2. **zstępować**

сыходзіць з апошняй прыстýпки — zstępować z ostatniego schodka

гýжам спуска́цца ў далiну — zstępować gęsiego w dolinę

апуска́цца — **opuszczać się**

сысьці — **zejść**

сысьці на дол — zejść na dół

зьлэ́зьці — 1. **zleźć**

за́раз зьлэзу — zaraz zlezę

2. **zsiąść**

зьлэ́зьці з каня — zsiąść z konia

злáзіць — **złazić**

Злазь на зямлiо! — Złaz na ziemię!

панiжа́цца — **obniżyć się**

Тэмперату́ра панiжа́ецца. — Temperatura się obniża.

зньiжа́цца — **zniżyć się**

В: **ападаць** — **opadać**

спадáць — **spadać**

зьляцéць — **zlecieć**

С: **зьéхаць** — **zjechać**

скацiцца — **stoczyć się.**

866

распаўсьiодзiцца — **rozprzestrzenić się**

разысьціся — **rozejść się.**

разысьціся ў розныя бакi — rozejść się w różne strony

З жонкаю мы разышлiся. — Rozeszliśmy się z żoną.

1. **разыходзіцца** — **rozchodzić się**

Сябры доўга не разыходзiлiся. — Przyjaciele długo się nie rozchodzili.

2. **растапта́цца**

Боты нарэшце растапталiся i ўжо ня мýляюць. — Buty wreszcie się rozchodziły i już nie uwierają.

пашырыцца — **rozszerzyć się**

расцягнúцца — **rozciągnąć się**

расцягнúўся на ложку — rozciągnął się na łózkę

867

класьціся — 1. **kłaść się**

У нас кладу́цца ра́на. — U nas kładą się wcześniej.

2. **по́ложыць się**

Кладзiся, я табé пасыцiлiла. — Połóż się, postęłam ci.

2. лёгчы

Я стаміўся й хачу лёгчы. — Jestem zmęczony i chcę się położyć.

3. паклэсьціся

паклэсьціся спаць — położyć się spać

868

А: прастора — przestrzeń

вольная прастора — wolna przestrzeń

1. прастор — 1. przestworze

2. раздолье — 2. przestwór

3. прасьцяг

марскія прасторы — morskie przestworza / przestwory

1. разьлёгласьць — przestronność

2. разлог

В: абшар — obszar

тэрыторыя — 1. terytorium

2. teren

на ўсёй тэрыторыі нашай дзяржавы — na całym terytorium / na terenie naszego państwa

1. павэрхня — 1. powierzchnia

шурпаітая павэрхня — chropowata powierzchnia
вышлысьці на павэрхню — wypłynąć na powierzchnię

2. (мат.) плошча

Плошча гэтага будынка — 1000 квадратных мэтраў. — Powierzchnia tego budynku wynosi 1000 metrów kwadratowych.

С: 1. плошча — plac

2. пляц

на плошчы Касьціёншкі / на пляцы Касьціёншкі — na placu Kościuszki

жыльплошча — powierzchnia mieszkalna

зона — strefa

акупацыйная зона — strefa okupacyjna

палігон — poligon

поле дзейнасьці — domena

абсяг — zasięg

у абсягу 12 кілямэтраў — w zasięgu 12 kilometrów

абсяг дзейнасьці — zasięg działania

акружэньне — otoczenie

асяродзьдзе — środowisko

869

А: адлёгласьць — odległość

на малую адлёгласьць — ma małą odległość

дыстанцыя — dystans

захоўваць дыстанцыю — zachowywać dystans

1. памёр — 1. wymiar

2. rozmiar

Я назваў свае памэры адзеньня й абутку. — Podałem swoje rozmiary odzieży i obuwia. Якога памэру ў цябе боты? — Jaki masz rozmiar butów?

вымярэньне — wymiar

чацьвертае вымярэньне — czwarty wymiar

В: 1. даль — dal

2. далеч

3. далячынь

4. далечыня

шлях далечынёю ў трысячу кілямэтраў — szlak o długości tysiąca kilometrów

аддалэньне — oddalenie

у аддалэньні — w oddaleniu / w oddali

С: блізкасьць — bliskość

В: даўжыня — długość

1. шырыня — szerokość

з палец шырынёй — na szerokość palca

2. шыр

распахнуць вокны ўва ўсё шыр — otworzyć okna na całą szerokość

3. (geogr.) шыратá

на любой геаграфічнай шыраце — pod każdą szerokością geograficzną

таўшчыня — grubość

таўшчыня муроў — grubość murów

басавітасьць голасу — grubość głosu

дыямэтар — średnica

дыямэтар трубы — średnica rury

велічыня — wielkość

870

кілямэтар — kilometr

за дзесяць кілямэтраў адсюль — dziesięć kilometrów stąd

мэтар — metr

трыццаць два мэтры — trzydzieści dwa metry

сантымэтар — centymetr

мілімэтар — milimetr

міля — mila

хуткасьць сёмдзесят міляў на гадзіну — szybkość siedemdziesiąt mil na godzinę

871

далёка — daleko

воддаль — w oddaleniu

1. на водшыбе — 1. w oderwaniu od czegoś

2. na odludziu

Хата стаяла на водшыбе.

бязьлюдзьдзе — odludzie

здалёк — z daleka

здаля — z dala

Gdzie? — Дзе?
Dokąd? — Куды?
Skąd? — Адкуль?

Biega, krzyczy pan Hilary:
— Gdzie są moje okulary?

Szuka w spodniach i w surducie,
W lewym bucie, w prawym bucie.

Wszystko w szafach poprzewracał!,
Maca szlafrok, palto maca.

— Skandal! — krzyczy
— nie do wiary!

Ktoś mi ukradł okulary!”

Już podłogę chciał odrywać,

Już milicję zaczął wzywać.

Nagle — zerknął do lusterka...

Nie chce wierzyć. Znowu zerkna.

Znalazł! Są! Okazało się,

Że je miał na własnym nosie.

¹папераварочваў
²знайшоў! Ёсьць!

Сядзела птушка ў
клетцы. — Siedział
ptaszek w klatce.

— Як жа мне
надакучыла тут! — Jakże
mi się tutaj znudziło!

Птушка выбралася з
клеткі на волю.

Ptaszek wydostał się z
klatki na wolność.

872

А: блізка — blisko

паблізу — w pobliżu

недалёка — niedaleko

Мы жывём недалёка адзін ад аднаго. —
Mieszkamy niedaleko siebie.

непадалёк — nieopodal

1. побач — obok

2. поруч

Жывём адзін з адным побач / поруч. —
Mieszkamy obok siebie.

побач з хатай — obok chaty

поруч / побач са мною — obok mnie

1. у суседзтве — 1. w sąsiedztwie

2. па суседзтве — 2. po sąsiedzku

1. каля — koło

2. ля

Сядзь каля / ля мянэ. — Usiądź obok mnie /
przy mnie.

каля / ля хаты — koło chaty

Дзяўчыне было каля дваццаці. — Dziewczyna
miała koło dwudziestki.

У мянэ засталася нешта каля мільёна. —
Zostało mi coś około miliona.

3. пры — 3. przy

стаяць ля вакна — stać przy oknie

Машына збаўляе ход ля скрыжавання. —
Samochód zwalnia przy skrzyżowaniu.

сядзець пры хворым — siedzieć przy chorym
хадзіць пры пісталёце — chodzić z pistoletem

■ адзін пры адным / ■ адзін каля

аднаго — ■ głowa przy głowie

сядзець за пісьмовым сталом — siedzieć przy
biurku

застацца ў жывых — zostać przy życiu

раз за разам — raz przy razie

В: 1. адразу — tuż

2. побач

адразу за лэсам — tuż za lasem

— Ці далёка жыве Іваноўскі? — Ды вунь,
побач. — Czy daleko mieszka Iwanowski? —
A tuż obok!

ВОСЬ-ВОСЬ — tuż-tuż

Здавалася, канец настане вось-вось. —
Zdawało się, że koniec jest tuż-tuż.

873

W — 1. у 2. на 3. без прыназоўніка
сукенка белага колеру — suknie w białym
kolorze

пакалечыць сабе палец — skaleczyć się w
palec

рыцар, узброены мячом — rycerz, uzbrojony
w miecz

назапásiць харчоў — zaopatrzyć się w
żywność

мясыціна, багатая на ваду — okolica
obfitująca w wodę

у 1975 годзе — w roku 1975 / w 1975 roku

голасна / на ўвесь голас сьмяяцца — śmiać
się w głos

атрымаць у падарунак — otrzymać w darze
на працягу трох дзён — w ciągu trzech dni

у адваротным напрамку / кірунку — w
odwrotnym kierunku

DO — 1. да 2. у

прыбыць у Менск — przybyć do Mińska

пакласыці ліст у шуфляду — włożyć list do
szuflady

хадзіць у школу — chodzić do szkoły

працаваць да вэчара — pracować do wieczora

нехта здатны да любой работы — ktoś ma
głowę do wszystkiego

ДЛЯ — 1. dla 2. do

кубак для кавы / пад каву — filiżanka do
kawy

бочка для віна — beczka do wina

для мянэ — dla mnie

— А захачу —
дык і зьлева!

— А як зечсе,
то і з лева!

— Магу за
клеткаю стаць.

— Mogę stać za
klatką.

— Цяпер я магу
рабіць усё, што хачу!
— Teraz mogę robić
wszystko co chcę!

— Магу падляцець
справа.

— Mogę podlecieć z
prawej strony.

● Не для пса каўбаса. — Nie dla psa kielbasa.

2. дзеля

На дзікоў палявалі дзеля мяса. — Na dziki polowali dla mięsa.

874

A: 1. сўпраць / супроць — **przeciwno**
сўпраць майго вакна — na przeciwko mojego
okna
Я — сўпраць / супроць гэтага! — Jestem
przeciwno temu!

насўпраць — 1. **naprzeciw**
2. **naprzeciwno**

Жыць насўпраць тэатру. — Mieszkać
naprzeciw / naprzeciwno teatru.

насўстрач — 1. **naprzeciw**
2. **naprzeciwno**

пайсці каму-небудзь насўстрач — wyjść
komuś naprzeciw

B: **наперакор** — **naprzekór**

1. **насўперак** — **wbrew**

насўперак усім і ўсяму — wbrew wszystkim i
wszystkiemu

2. **насукор**

3. **насупор**

насўперак / насукор / насупор уласнай
волі — wbrew własnej woli

4. **нягледзячы**

насўперак забароне / нягледзячы на
забарону — wbrew zakazowi

C: **наадварот** — **przeciwnie**

зусім наадварот — wręcz przeciwnie

875

A: **пэрад** — **przód**
пэрад кашулі — przód koszuli
павярнуцца пэрадам — obrócić się
przodem
пэрад — **przed**

Пэрада мной ляжаў стос сшыткаў. — Przedem
mną leżał stos zeszytów.

вўцягнуць пэрад сабою ногі — wyciągnąć
nogi przed siebie

Машына заехала пад дом. — Samochód
zajechał przed dom.

засланіцца ад удару — zasłonić się przed
ciosem

уцячы ад пагоні — uciec przed pogonią

пажаліцца пэрад маткай — wyżalić się przed
matką

■ **пэрадусім** / ■ **перш за ўсё** —
■ **przede wszystkim**

B: 1. **папэрадзе** — 1. **przodem**

кročыць напэрадзе / папэрадзе / сьпэраду —
kroczyć przodem

2. **напэрадзе** — 2. **przed** (kim)

У мяне яшчэ ўсё напэрадзе. — Jeszcze
wszystko mam przed sobą

3. **сьпэраду** — 3. **z przodu**

Натоўп напіраў сьпэраду й ззаду. — Tłum
napierał z przodu i z tyłu.

напэрад — **naprzód**

падацца напэрад — posunąć się naprzód

заплаціць напэрад — zapłacić naprzód / z

góry

■ **Поўны напэрад!** — ■ **Cała naprzód!**

збягаць напэрад — wybiegać naprzód

апраўць нэшта задам напэрад — nałożyć /

włożyć coś tył na przód

876

1. **вакол** — 1. **wokół**

Вакол мяне была пўстка. — Wokół mnie była
pustka.

2. **навокал** — 2. **wokoło**

3. **навакол** — 3. **naokoło**

4. **наўкол** — 4. **dookoła**

— А магу й на яе
сесьці.

— А mogę i na niej
usiąść.

— Магу нават схавацца
пад клеткай!

— Mogę nawet pod klatką
się schować!

877

1. пад — pod

трапіць пад машыну — wpaść pod samochód
схавацца пад дрэвам — schronić się pod drzewo

бітва пад Грунвальдам — bitwa pod Grunwaldem

прыняць / узяць пад увагу — wziąć pod uwagę

на гары — pod górę

пад гары — z góry

2. супраць

3. проці

супраць / проці ветру — pod wiatr

плысьці супраць плыні — płynąć pod prąd

878

з — z

вярнуцца з адпачынку — wrócić z wczasów

выйсці з берагоў — wystąpić z brzegów

шмат хто з іх — wielu z nich

нэхта з вас — któryś z was

кінуцца з кулакамі — rzucić się z pięściami

рухацца пэразь сілу — poruszać się z wysiłkiem

пакахаць усім сэрцам — pokochać z całego serca

спяшацца на дапамогу — śpieszyć z pomocą

А як з грашымі? — A jak z forszą?

зрэдку — z rzadka

1. гру́ба ка́жучы — z grubsza

2. прыблізна

ра́птам — z nagła

зьлёгка — z lekka

879

з-за — 1. zza 2. z

з-за гра́ніцы — zza granicy

вы́сунуць галаву́ з-за плоту — wychylić głowę zza płotu

з-за таго, што ... — z tego powodu, że...

880

за — za

Чалавек за бортам! — Człowiek za burtą!

За сёмымі гарамі, за сёмымі лясамі... — Za siedmioma górami, za siedmioma lasami...

ні за што ў жыцці — za nic w życiu

ні за якія грошы — za żadne pieniądze

з дапамогаю / пры дапамозе — za pomocą

лічыўся за спецыяліста — uchodził za specjalistę

лічыць некага за дурня — mieć kogoś za durnia

страшэнна любіць цукеркі — przepadać za cukierkami

па-за — poza

апрача таго — poza tym

па-за дужкамі — poza nawiasem

Нешта выходзіць па-за рамкі... — Coś wybiega poza ramy...

Праца, выкананая ў нерабочы час. — Praca, wykonana poza godzinami pracy.

поза — poza

прыняць позу — przyjąć pozę

881

1. над 2. на 3. не па — nad

Самалёт ляціць над горадам. — Samolot leci nad miastem.

паехаць на возера — pojechać nad jezioro

вяртацца пад рэніцу — wracać nad ranem

Нямá нічога прыгажэй за мўзыку. — Nie ma nic miłszego nad muzykę.

пра́ца не па сілах — praca nad siły

невymoўна пчасьлівы — szczęśliwy nad wyraz

жыць не па сродках — żyć nad stan

Гэта быў скандал дык скандал! — To był skandal nad skandale!

песьня песьняў — pieśń nad pieśniami

1. па-над — 1. ponad

узляцець па-над хма́рамі — frunąć ponad chmury

разу́мны не па гадох — mądry ponad wiek

2. больш за / болей за — 2. więcej niż

На прадпрыемстве працуе больш за трыста чалавек. — W zakładzie pracuje ponad tysiąc osób / więcej niż tysiąc osób.

апрача таго — 1. ponad to

2. oprócz tego

882

1. на 2. у 3. з — na

лёгчы на траву — położyć się na trawie

на першы погляд — na pierwszy rzut oka

глыбінёю ў два мэтры — głęboki na dwa metry

таўшчынёю з палец — gruby na palec

нарвацца на непрыёмнасьць — narazić się na przykrość

спадзявацца на нечае абяцаньне — polegać na czyjejs obietnicy

На здароўе! — Na zdrowie!

твор для фартэпіяна — utwór na fortepian

выйсці вонкі — wyjść na zewnątrz

ляжаць ніцма — leżeć na wznak

883

1. праз — przez

2. пэраз

3. скрозь

пералезьці пэраз плот — przeleźć przez płot

зазірнуць праз шыбу — zajrzeć przez szybę

сьмяяцца скрозь сьлёзы — śmiać się przez łzy

падзіць скрозь зьбы — cedzić przez zęby

гаварыць пра некага цэлы вечар — mówić o kimś przez całą wieczór

Праз цябе яна страціла здароўе. — Przez siebie straciła zdrowie.

зьмяняць слова па склонах / скланяць

слова — odmieniać wyraz przez przypadki

заданьне, прачытанае вучнем — wypracowanie przeczytane przez ucznia

падзяліць дзесяць на пяць — podzielić

dziesięć przez pięć

памножыць два на тры — pomnożyć dwa przez trzy

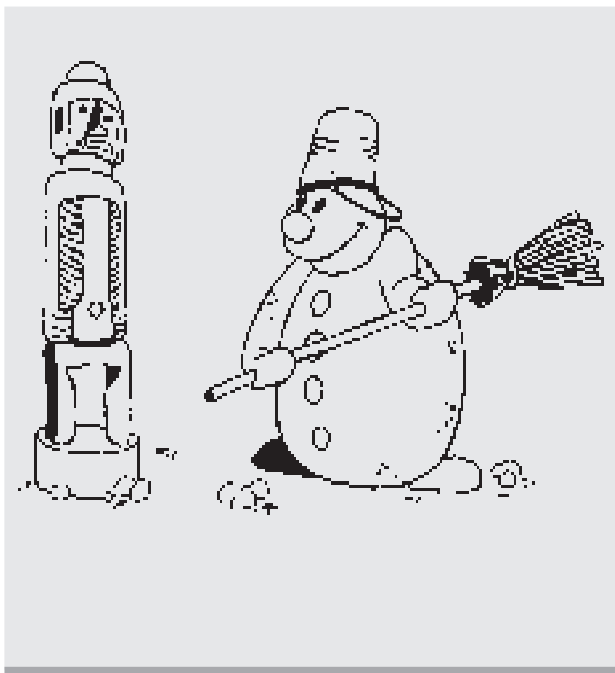
КАМУНИКАТ.ORG

СПОРТ — SPORT
ЗАБАВА — ZABAWA
ГУЛЬНЯ — GRA

884

A: 1. **zabawa** — **заба́ва**
2. **rozrywka**

spędzać czas na rozrywkach — праводзіць час у забávaх

B: 1. **igraszka** — 1. **за́баўка**
2. **zabawka** — 2. **ца́цка**

sklep z zabawkami — кра́ма ца́цак
zabawki na choinkę — ё́лачныя ца́цкі

bałwan — 1. **сьнегавая́ ба́ба** / **сьнегаві́к**

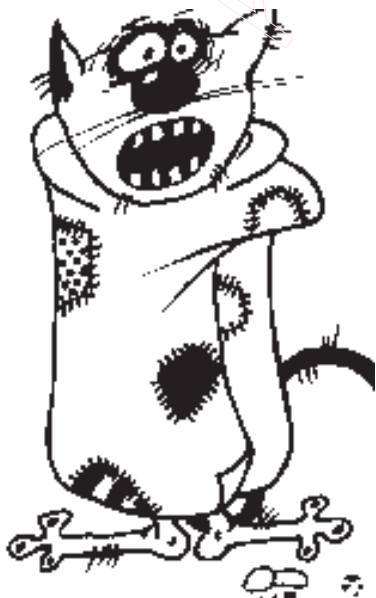
ulerić bałwana — зьялі́ць сьнегаві́ка / сьнегаві́ю ба́бу

2. **стод** / **і́дал**

kłaniać się bałwanom — пакла́няцца сто́дам

3. **боўдзі́ла**

bałwan skończony — поў́нае боўдзі́ла

C: 1. **dokazywanie** — 1. **сваво́льства**
2. **swawola**
psota — **шко́да**

885

A:

gra — 1. **і́гра**

gra na fortepianie — і́гра на фартэпія́на

2. **гульня́**

hazardowa gra — азэ́ртная гульня́

otwarta gra — адкры́тая гульня́

zabawa w kotka i myszkę — гульня́ ў ката́ й мы́шку

gra na giełdzie — гульня́ на бі́ржы

gra aktorów — гульня́ актораў

B: **gra w chowanego** — **хованкі**

grać w chowanego — гуля́ць у хова́нкі

ciuciubabka — **жму́ркі** / **■ сьяляпы́ кот**

bawić się w ciuciubabkę — ба́віцца ў жму́ркі / у сьяляпо́га ката́

berek — **квач**

bawić się w berka — гуля́ць у ква́ча

886

A: **bawić się** — **ба́віцца**

1. **grać** — 1. **гра́ць**

grać na flecie — гра́ць на фле́йце

2. **hulać** — 2. **гуля́ць**

hulać na weselu — гуля́ць на вясе́льлі

grać w warcaby — гуля́ць у ша́шкі

3. **igrać**

igrać ze śmiercią — гуля́ць са сьме́рцю

Nie igraj, bo się doigrasz! — Не гуля́й, бо дагуля́еся!

zabawiać się — **забаўля́цца**

B: **dokazywać** — 1. **дамага́цца**

uparcie dokazywać swego — упар́та дамага́цца свайго

2. **сваво́ліць**

Dokazywali jak małe dzieci. — Сваво́лілі, як ма́льбя дзе́ці.

swawolić — **сваво́ліць**

1. **figlować** — **га́рэзіць**

2. **platać figle**

zbytkować — 1. **вычвара́цца**

2. **вырабля́цца**

■ **Вырабля́цца, як чорт у рэ́пе.**

wyglupiać się — **выдурня́цца**

baraszkować — **дурэ́ць**

blaznować — **блазнава́ць**

■ **wyczyniać / wyprawiać harce** —

■ **выкі́дваць / вытвара́ць штўкі**

■ **chodzić na rzęsach** — ■ **стая́ць на вуша́х**

887

1. **karta** — 1. **лі́ст папэ́ры**

przewracać karty książki — гарта́ць кні́жныя старонкі

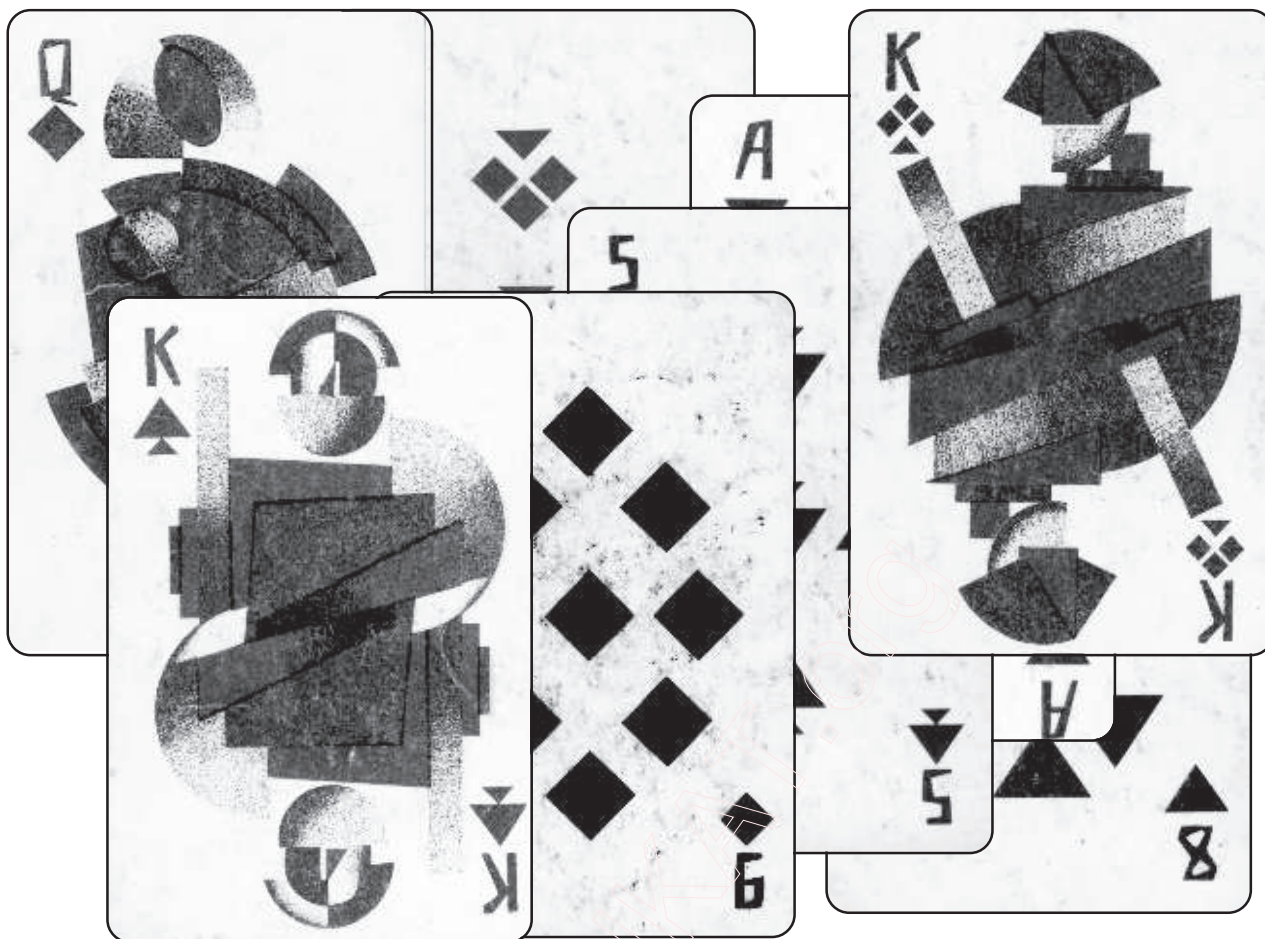
karta tytułowa — ты́тульны лі́ст

karta gwarancyjna — гара́нтыйны тале́н

2. **kartka** — 2. **ка́ртка**

karta katalogowa — ката́лёгавая ка́ртка

karta / kartka pocztowa — папшо́вая ка́ртка

karta choroby — мэдычная кáртка

3. káрта

talia kart — калода кáртаў

siadać do kart — сядáць за кáрты

wróżyć z kart — варажыць на кáртах

mapa Afryki — кáрта / мапа Афрыкі

888

1. **trefl** — 1. **жалуды** (у кáртах)

2. **żołądź** — 2. **жолуд** (гл. разьдзел "расьліны")

pik — 1. **пікі**

dama pik — піковая дама

2. **пik**

wino — 1. **віны** (у кáртах)

2. **wino** (гл. гастронамічны разьдзел)

1. **karo** — 1. **звонкі** (у кáртах)

2. **dzwonek** — 2. **звонка** (у кáртах)

1. **kier** — 1. **чырва**

2. **szerepień**

3. **serce**

atut [atu] — **козыр**

889

1. **as** — 1. **туз**

as karo / dzwonekowy — званковы туз

2. **ас**

as lotnictwa — лётнік-ас

1. **dama** — 1. **дама**

dama atutowa — казырная дама

dama pikowa — піковая дама

2. **дамка**

wyjść dama — вбійсьці ў дамки

3. **królowa** — 3. (шахм.) **каралéва**

4. **hetman** — 4. **гётман**

zabić damą / hetmanem / królową — пабіць каралéвай / гётманам

walet — **валёт** / **ніжнік**

walet dzwonekowy — званковы валёт

■ **mieszkać na waleta** — жыць у інтэрнаце без дазволу

■ **spać na waleta** — ■ спаць "валётам"

890

szachy — **шахматы**

grać w szachy — гуляць у шахматы

warcaby — **ша́шкі**

białe warcaby — бэлыя ша́шкі

1. **pionek** — 1. **пéшка** / **ніжнік**

2. (warcab.) **kamuk** — 2. **ша́шка**

czarny pionek / kamuk — чорная пéшка / чорная ша́шка

wieża — 1. **вэжа** 2. **турá**

891

szach — **шах**

szach królowi — шах каралéю

■ **szachować** — ■ паставіць шах

mat — **мат**

892

A: gracz — **гулец**

B: hazardzista — **азэртны гулец**

karciarz — **карцёжнік**

szachista — **шахматыст**

szachistka — **шахматыстка**

Aby dowieść, kto dzielniejszy:
Ja, czy wódz wasz, Bizon Krwawy,
Zgódźmy się, że ten zwycięży,¹
Kto z nas dwóch zje więcej trawy.

¹пераможэ

Jeść zaczęli równocześnie,
Przez noc jedli i dzień cały,
Wrzeszcze Bizon Krwawy stęknął²
I rozpuknął się w kawały!

²застагнаў

warcabista — шашы́ст

klub warcabistów — клуб шашы́стаў

893

1. **współzawodnictwo — 1. супэ́рніцтва**
2. **rywalizacja**

szlachetna rywalizacja — высакароднае супэ́рніцтва

zawody — 1. спаборні́цтвы
2. **чэ́мпіяна́т**

zawody o mistrzostwo kraju — спаборні́цтвы на званьне чэ́мпіёна краіны / чэ́мпіяна́т краіны

zawody międzynarodowe — міжнародныя спаборні́цтвы

■ **iść w zawody — спаборні́чаць**
wzywać na zawody — выкліка́ць на спаборні́цтва

■ **biegać w zawody — ■ бэ́гаць насуго́нкі**

894

A: 1. **mistrzostwo — 1. майстэ́рства**

dochodzić w czymś do prawdziwego mistrzostwa — дасяга́ць у чымсьці сапра́ўднага майстэ́рства

2. **чэ́мпіяна́т**

3. **першы́нство**

mistrzostwa międzynarodowe — міжнароднае першы́нство

zawody o mistrzostwo Polski — першы́нство Польшчы / чэ́мпіяна́т Польшчы

mistrzostwa świata — чэ́мпіяна́т / першы́нство сьвэ́ту

B: 1. **wyścig — 1. гонка**

wyścigi samochodowe — аўтамабі́льныя гонкі
lecieć na wyścigi z wiatrem — ляце́ць наўздагон ве́тру

2. **wyścigi konne — 2. ска́чки**

wyścigi z przeszkodami — ска́чки зь перашко́дамі

skoki — ска́чкі

olimpiada — алімпія́да

C: 1. **turniej — турні́р**
2. **igrzysko**

igrzyska olimpijskie — алімпійскія гульні / алімпійскі турні́р

D:

partia — па́ртыя

partia szachów — ша́хматная па́ртыя

pojedynek — паяды́нак

dwubój — двубо́й

mecz — матч

E: **ćwierćfinał — чвэ́рцьфіна́л**

półfinał — паўфіна́л

finał — фіна́л

liga — лі́га

895

zapas — запáс

żelazny zapas — недатыка́льны запáс

■ **cieszyć się na zapas — цэшы́цца за́гадка**

896

A: 1. **zapasy — 1. барацьба́**
2. **ду́жаньне**

wyzwać kogoś na zapasy — выкліка́ць кагосьці на барацьбу́

iść w zapasy — ісьці на барацьбу́

toczyć zapasy — ве́сьці барацьбу́

2. **zapaśnictwo — 2. спартова́я барацьба́**

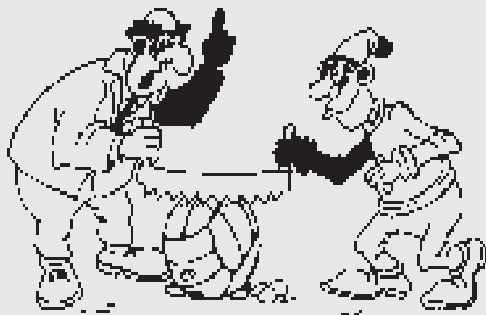
zmaganie — змага́ньне

B: 1. **walka — бой**

walka wręcz — рукапа́шны бой

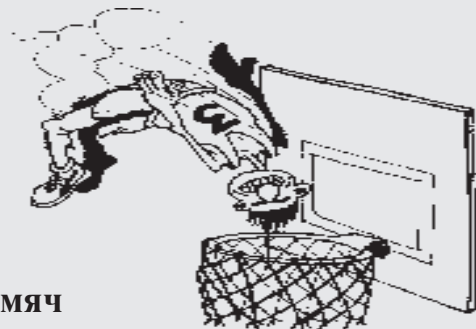
walka na bagnety — бой на шты́ках

walka o miasto — бой за гора́д

piłka nożna / futbol — футбол
piłka ręczna / 1. гандбол — 2. ручны мяч

piłka koszykowa / koszykówka — баскетбол

2. bój

■ stoczyć walkę / bój — ■ завязаць бой
bitwa — бітва
potyczka — сутычка
starcie — сутыкнёньне

1. bójka — бойка

2. bijatyka

wszczęć bójkę / bijatykę — пачаць бойку

maselnica — бойка

dolać śmietany do maselnicy — падліць

сьмятаны ў бойку

dziarsko — бойка

dziarsko odrzec — бойка адказаць

szarpanina — валтузьня

с: 1. boks — 1. бокс

2. pięściarstwo — 2. кулачны бой

897

А: obrona — абарона

stać w obronie — узяцца на абарону

opór — супраціў

■ stawiać opór — ■ аказваць супраціў

podziemny ruch oporu — падпольны рух

супраціву

odpór — адпор

zdecydowany odpór — рапучы адпор

przeciwstawienie — процістаўленьне /

супрацьстаўленьне

przeciwdziałanie — процідзеянне /

супрацьдзеянне

В: 1. kontruderzenie — 1. контрудар

2. przeciwuderzenie — 2. удар у

адказ

898

А: sport — спорт

gałąź / dziedzina sportu — галіна / від

спорту

uprawiać sport / zajmować się sportem —

займацца спортам

dyscyplina sportowa — спартовая дысцыпліна

В: atletyka — атлетыка

lekkoatletyka — лёгкая атлетыка

С: gimnastyka — гімнастыка

akrobacja — акрабатыка

aerobik — аэробіка

Д: ćwiczenie — практыкаваньне

trening — трэнінг

zaprawa — 1. прыправа

majonez do zaprawy sałatek — маянэз для

прыправы салатаў

2. рашчына

zaprawa cementowa — цэмэнтавая рашчына

3. трэніроўка

4. разьмінка

zaprawa gimnastyczna — гімнастычная

разьмінка

899

1. bieganie — 1. бег

2. jogging — 2. аздаруйлёны бег

трушком

3. biegi — 3. забег

krótkie biegi — бег / забег на кароткую

дыстанцыю

zabieg — апэрацыя

zabieg chirurgiczny — хірургічная апэрацыя

piłka siatkowa / siatkówka — валејбол Sędzia kalosz! — Судзьдзю на мыла!

maraton — марафон / марафон
bieganina — беганіна / бегатня

900

1. fechtunek — фэхтаваньне
2. szermierka

901

A: piłka — 1. пілка
piłka stolarska — сталярная пілка
2. мяч / мячык

piłkarstwo — *гульні зь мячом:*
футбол, валейбол, баскетбол і г. д.
piłka wodna / waterpolo — воднае
пола

B: hokej — хакэй

tenis — тэніс

tenis stołowy — настольны тэніс

ping-pong — пінг-понг

C: kometka / badminton — бадмінтон

lotka — 1. валян

2. махавое ядро ў птушак

902

kolarstwo — вэласпорт

jeździectwo — коньніцтва /
вэршніцтва

narciarstwo — лыжны спорт /
ірцярства

łyżwiarstwo — канькабэжны спорт

903

narty — ірты / лыжы
łyżwy — канькі

904

1. alpinizm — 1. альпінізм

2. wspinaczka — 2. узыходжаньне

urządzać wspinaczkę / alpinizm — займацца
альпінізмам

niebezpieczna wspinaczka — небясьпэчнае
ўзыходжаньне

905

strzelanie — стральба

łucznictwo — лучніцтва

906

biec — бэгчы

biegnę — бягу

biegniesz — бяжыш

biegnie — бяжыць

biegną — бягуць

biegać — бэгаць

biegać na dystansie dwustu metrów — бэгаць
на дыстанцыю дзвэсьце мэтраў

pedzić — гнаць

mknąć — імчаць

mknę — імчу

mkniesz — імчыш

mkną — імчаць

Konie mknęły jak strzała. — Коні мчалі
стралой.

907

A: przyśpieszyć — 1. прысьпéшыць
przyśpieszyć kroku — прысьпéшыць крок

2. паскорыць

przyśpieszyć tempo — паскорыць тэмп

B: gazować — газавáць

■ dodać gazu — ■ паддáць гáзу

C: ganiać — ганяць / ганяцца

ganiać złodzieja — ганяцца за злодзеем

uganiać się — ганяцца

■ uganiać się za groszem — ■ ганяцца за
капéйкай / багáцьцем

ścigać — перасьлéдаваць

ścigać kogoś sądownie — перасьлéдаваць
кагосьці судом

dogonić — дагнаць

● I w sto koni nie dogoni.

doganiać — даганяць

D: wyprzedzić — 1. вьпéрадзіць

2. анярэдзіць

908

A: 1. skakać — скакаць

Dziewczynka skacze przez skakankę. —
Дзяўчынка скача цэраз скакалку.

● Żeby kózka nie skakała, to by nóżki nie
złamała.

skakać wzwyż — скакаць у вышыню

skakać w dal — скакаць у даўжыню

■ skoczyć na równe nogi — ■ усахáцца
на nogi

skakać przez kałuże — скакаць цэраз лужыны

2. kisać (pra зайца, труса)

fikać — выбры́кваць

■ fikać kozła — куляцца цэраз галаву

B: koziołkować — куляцца

Gołębie koziołkowały w powietrzu. — Галубы
куляліся ў павётры.

przewracać się — пераварочвацца

kręcić się — круціцца

wiercić się — вярцецца

zeskoczyć — саскочыць

C:

obskakiwać — скакаць вакол

Kelner obskakiwał gości. —

Кельнэр завіхаўся вакол гасьцей.

1. objechać (konno) — абскакаць

2. (przen.) wyprzedzić rywala

909

1. skok — 1. скачок

skok o tyczce — скачок з шостам

skok z trampoliny — скачок з трампліну

skok ze spadochronem — скачок з парашутам

2. sus — 2. скок

■ dać susa — скокнуць / скакануць

■ jednym skokiem — ■ адным скокам /
адным махам

podskok — падскок

fik-mik — круць-верць

Zgadnij! Адгадай!

Круць-верць —
і на прыпечку сьмерць.

(слова на папэльні
— словіна на ратэлі)

910

rzucac — кідаць
ciskać — шпурляць / шпурляцца
ciskać kamienie / kamieniami — шпурляць
камяні / шпурляцца камянямі
podrzucac — падкідаць
porzucić — пакінуць
porzucić niedbale — ■ кінуць-рынуць
wyrzucić — выкінуць

911

1. rzucac się — кідацца
■ rzucac się w oczu — ■ кідацца ў вочы
2. ciskać się
rzucac się na kogoś z pięściami — кідацца на
некага з кулакамі

912

rzucić się — 1. кінуцца
2. рынуцца
3. рынуць
rzucić się na ziemię — кінуцца / рынуць на
зямлю

913

A:

bić — біць

bije — б'ю
bijesz — б'еш
bija — б'юць

bić się — біцца
uderzyć — ударыць
łomotać — калаціць
kopnąć — ■ даць в'ісьпятка / кухталя
grzmocić — дубаціць
odbić — адбіць
odbić piłkę — адбіць мяч
■ odbić na kims swój gniew — ■ выліць
на кагосьці свой гнеў

B:

odbić się — адбіцца
odbić się w lustrze — адбіцца ў люстэрку

914

1. walczyć — 1. змагацца
■ walczyć do upadłego — ■ біцца да
ўпаду
2. zwalczać — 2. перамагаць
zwalczać alkoholizm — змагацца з
алькагалізмам
zwalczać w sobie jakieś uczucie — перамагаць
у сабе нейкае пачуццё
1. zwyciężyć — перамагчы
zwyciężyć na olimpiadzie — перамагчы на
алімпіядзе
2. zwalczyć
3. przewyciężyć
przewyciężyć / zwalczyć strach — перамагчы
страх

915

A: sportowiec — спартовец
zawodnik — удзельнік
спаборніцтваў / спаборнік
B: olimpijczyk — алімпіец
C: ćwierćfinalista — чвэрцьфіналіст
finalista — фіналіст
junior — юніёр

916

1. szermierz — 1. фэхтавальнік
2. (перан.) змагар
szermierz wolności — змагар за свабоду
fechtmistrz — 1. настаўнік
фэхтаваньня
2. чэмпіён у фэхтаваньні
szpadzista — шпажыст

917

tenista — тэнісіст

918

A: piłkarz — футбаліст
koszykarz — баскетбаліст
siatkarz — валејбаліст
B: napastnik — 1. захопнік
2. (спарт.) нападнік
obrońca — абаронца
pomocnik — 1. памагаты
2. памочнік
skrzydłowy — бакавы (гулец)
bramkarz — брамнік

919

strzelec — 1. стралёц (astr.)
2. стралок
horoskop dla Strzelca — гараскоп для
Стральца
celny strzelec — трапны стралок
3. дальнабойная фігура ў шахматах
(вёжа, гётман і пад.)
lucznik — лучнік

920

pięściarz — кулачны баец
bokser — баксёр

zapaśnik — 1. цяжкаатлет
2. барэц / дужбіт
bojownik — барацьбіт
nieugięty bojownik o niepodległość kraju —
нязломны барацьбіт за незалежнасьць краіны

dżudoka — дзюдаіст
karateka — каратыст
sztangista — штангіст

921

A: lekkoatleta — лёгкаатлет
B: biegacz — бягун
sprinter — спрынтэр
długodystansowiec — стаер
maratończyk — марафонец / маратонец
C: skoczek — скакун
skoczek do wody — скакун у ваду

tyczkarz — скакун з шостам

D: **miotacz** — кідальнік
 Miotacz rzucił oszczepem. — Кідальнік
 шпурнуў дзіду.
miotacz min — мінамёт

dyskobol — дыскабол

922

narciarz — лыжнік / ірцяр
 alpejczyk — 1. альпійскі лыжнік
 2. гарналыжнік
 biatlonista — біятляніст

923

łyżwiarz — канькабэжац
 hokeista — хакеіст

924

saneczkarz — сáначнік
 bobsleista — бабсьлеіст

925

punkt — пункт
 zaliczyć sobie trzy punkty — набраць тры пункты

1. gol — гол
 ■ strzelić / zdobyć gola — ■ забіць гол
 2. bramka
 ■ strzelić bramkę — ■ забіць мяч / гол
 bramka — бра́мка / бра́ма
 ■ strzelić do bramki — ■ ударыць па бра́ме

926

zagrywka — пада́ча

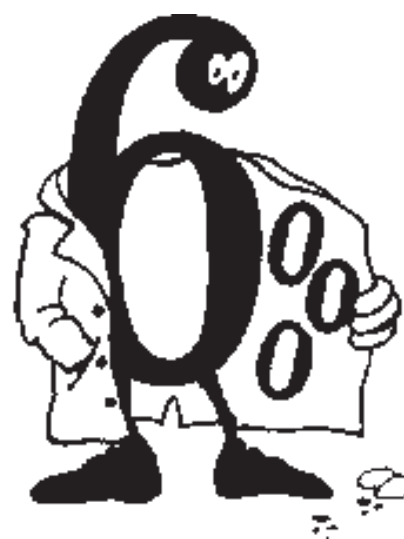
927

A: 1. wynik — вь́нік
 2. skutek
 następstwo — настўпства
 rezultat — вь́нік
B: osiągnięcie — дасягнэньне
 rekord — рэ́корд
C: zwycięstwo — перамога
 ■ odnieść zwycięstwo — ■ здабыць перамогу
 wygrana — вь́йгрыш / выграна́ньне
 sukces — посьпех
D: przegrana — пройгрыш / прайграна́ньне
 porażka — пара́за
 klęska — 1. пара́за
 2. разгром
 ■ ponieść klęskę — ■ пацярпеў разгром
 3. бэ́дзтва
 klęska żywiołowa — стыхійнае бэ́дзтва

928

zwycięzca — пераможца
 zdobywca — заваёўнік
 zdobywca nagród — заваёўнік узнагародаў
 laureat — ляўрэ́ат
 medalista — мэдаліст
 mistrz — 1. чэ́мпіён
 2. маэ́стра
 przodownik — перадавік
 lider — лі́дэр

KAMUNIKAT.org

ЛІЧБЫ — LICZBY
ГРОШЫ — PIENIĄDZE
КРАМЫ — SKLEPY

929

liczby — лічбы

нуль	— 0 —	zero
да нуля	— do zera	
ніжэй / вышэй за нуль	— poniżej / powyżej zera	
адзін	— 1 —	jeden
два	— 2 —	dwa
тры	— 3 —	trzy
чатыры	— 4 —	cztery
пяць	— 5 —	pięć
шэсьць	— 6 —	sześć
сем	— 7 —	siedem
восем	— 8 —	osiem
дзевяць	— 9 —	dziewięć
дзэсяць	— 10 —	dziesięć
адзінаццаць	— 11 —	jedenaście
дванаццаць	— 12 —	dwanaście
трынаццаць	— 13 —	trzynaście
чатырнаццаць	— 14 —	czternaście
пятнаццаць	— 15 —	piętnaście
шаснаццаць	— 16 —	szesnaście
сямнаццаць	— 17 —	siedemnaście
васямнаццаць	— 18 —	osiemnaście
дзевятнаццаць	— 19 —	dziewiętnaście
дваццаць	— 20 —	dwadzieścia
дваццаць адзін	— 21 —	dwadzieścia jeden
трыццаць	— 30 —	trzydzieści
сорак	— 40 —	czterdzieści
пяцьдзясят	— 50 —	pięćdziesiąt
шэсьцьдзясят	— 60 —	sześćdziesiąt
сэмдзясят	— 70 —	siedemdziesiąt
восемдзясят	— 80 —	osiemdziesiąt
дзевяноста	— 90 —	dziewięćdziesiąt
сто	— 100 —	sto
дзвэсьце	— 200 —	dwieście
трыста	— 300 —	trzysta
чатырыста	— 400 —	czterysta
пяцьсот	— 500 —	pięćset
шэсьцьсот	— 600 —	sześćset
сямсот	— 700 —	siedemset
васямсот	— 800 —	osiemset
дзевяцьсот	— 900 —	dziewięćset
1. тЫсяча	— 1000 —	tysiąc
адна тЫсяча	— jeden tysiąc	
дзвэ / тры / чатыры тЫсячы	— dwa / trzy / cztery tysiące	
пяць / шэсьць ... тЫсяч	— pięć / sześć ... tysięcy	
2. (pot.) штўка		
1. мільён	— 1 000 000 —	1. milion
два / тры / чатыры мільёны	— dwa / trzy / cztery miliony	
пяць / шэсьць ... мільёнаў	— pięć / sześć ... milionów	
2. (pot., żart.) лімон	— 2. bańka	
мільярд	— 1 000 000 000 —	miliard

930

1. раз — raz

першы і апошні раз — po raz pierwszy i ostatni

іншым разам — innym razem

Szóstka-oszustka

Жедынка —

Służyła za podgrzebacz do kominka.

Двójка і трójка —

Na łańcuchu wisały u wujka,

Сзвóрка —

Była studnią pośrodku podwórka.

Пя́тка —

Ścinała trawę na łące i grządkach.

Сzóстка...

Ach, co to była za oszustka!

... Wypadła z książki,

Do której zapisuje się pieniądze,

Wypadła szóstka, a zabrakło sześć tysięcy,

Szukano jej przez kilka miesięcy,

Aż wreszcie się znalazła za kanapą w biurze,

Cała umorusana i pokryta kurzem.

Прадаў утрая / у тры разы даражэй, чым купіў. — Sprzedał trzykroć / trzy

razy drożej niż kupił.

зрабіць у сто разоў лепей — zrobić sto razy lepiej

■ калі што — ■ w razie czego

■ у са́мы раз — ■ w sam raz

раз-пораз — raz po raz

932

адзінка — **jedynka**

двойка — **dwójka**

тройка — **trójka**

чацьвёрка — **czwórka**

пяцёрка — **piątka**

1. **шасьцёрка** — 1. **szóstka**

2. (przen., pot.) **даносчык** — 2. **skarżypyta**

сямёрка — **siódemka**

васьмёрка — **ósemka**

дзвя́тка — **dziewiątka**

дзяся́тка — **dziesiątka**

дзяся́так — **dziesiątek**

ту́зін — **tuzin**

дваццáтка — **dwudziestka**

трыццáтка — **trzydziestka**

1. **саракоўка** — **czterdziestka**

2. **сорак гадоў**

мужчына гадоў за сорак — mężczyzna po czterdziestce

1. **пяці́дзяся́тка** — **pięćdziesiątka**

2. **пяцьдзя́ят гадоў**

1. **шасьці́дзяся́тка** — **sześćdziesiątka**

2. **шэсьцьдзя́сят гадоў**

выйсьці на пэнсію пасля шасьці́дзясяці — przejść na emeryturę po sześćdziesiątce

1. **сотня** — 1. **setka**

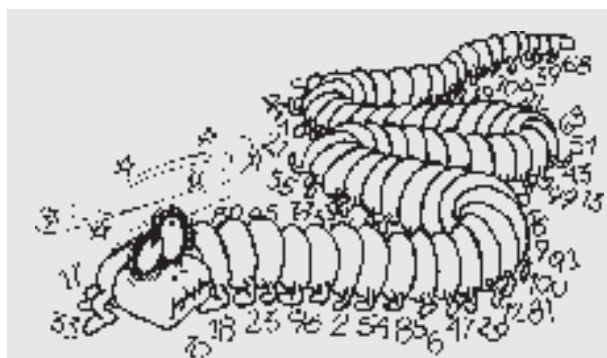
2. **сотка** — 2. **stówa**

933

нуляві́	—	zerowy
першы́	—	pierwszy
другі́	—	drugi
трэ́ці	—	trzeci
чацьве́рты	—	czwarty
пяты́	—	piąty
шосты́	—	szósty
се́мы	—	siódmy
восьмы́	—	ósmu
дзвя́ты	—	dziwiaty
дзяся́ты	—	dziesiąty
адзіна́ццаты	—	jedenasty
двана́ццаты	—	dwunasty
трына́ццаты	—	trzynasty
чатырна́ццаты	—	czternasty
пятна́ццаты	—	piętnasty
шасна́ццаты	—	szesnasty
сямна́ццаты	—	siedemnasty
васямна́ццаты	—	osiemnasty
дзевятна́ццаты	—	dziewiętnasty
двацца́ты	—	dwudziesty
дваццаць першы́	—	dwudziesty pierwszy
трыцца́ты	—	trzydziesty
сарака́ві	—	czterdziesty
пяці́дзяся́ты	—	pięćdziesiąty
шасці́дзяся́ты	—	sześćdziesiąty
сямі́дзяся́ты	—	siedemdziesiąty
васьмі́дзяся́ты	—	osiemdziesiąty
дзевяно́сты	—	dziewięćdziesiąty
соты́	—	setny
сотыя ўто́дкі	—	setna rocznica
двухсо́ты	—	dwusetny
трохсо́ты	—	trzechsetny
чатырохсо́ты	—	czterechsetny
пяцісо́ты	—	pięćsetny
шасцісо́ты	—	sześćsetny
сямісо́ты	—	siedemsetny
васьмісо́ты	—	osiemsetny
дзевяцісо́ты	—	dziewięćsetny
тЫ́сячны	—	tysięczny
мі́льённы	—	millionowy
мі́льярды	—	miliardowy

934

- А:** 1. **лічы́ць** — 1. **liczyć**
лічы́ць на лічы́льніках — liczyć na liczydłach
лічы́ць ту́зінамі — liczyć na tuziny
лічы́ць каго́сьці за свайго ся́бра — liczyć kogoś za swojego przyjaciela
Колькі вам гадоў? — Ile lat pan sobie liczy?
2. **разьлі́чваць** — 2. **rachować**
Я разьлі́чваю на цябе. — Liczyłem na siebie.
■ **спадзява́цца як на Бога** — ■ **liczyć jak na Zawiszę**
3. **налі́чваць**
Горад налі́чвае мі́льён жыхароў. — Miasto liczy milion mieszkańców.
разьлі́чваць — **rachować**
лічы́ць — **uważać**
1. **лічы́цца** — **liczyć się**
лічы́цца са старэйшымі — liczyć się ze starszymi

Stonoga

Mieszkała stonoga pod Białą
Bo tak się jej podobało.
Raz przychodzi liścik mały
Do stonogi,
Że proszona jest do Białej
Na pierogi.
Ucieszyło to stonogę,
Więc ruszyła szybko w drogę.
Nim zdążyła dość do Białej,
Nogi jej się poplątały:
Lewa z prawą, przednia z tylną,
Każdej nodze bardzo pilno,
Szósta zdążyć chce za siódmą,
Ale siódmej iść za trudno.
No, bo przed nią stoi ósma,
Która właśnie jakiś guz ma.
Chciała minąć jedenastą,
Poplątała się z piętnastą,
A ta znów z dwudziestą piątą,
Trzydziesta z dziewięćdziesiątą,
A druga z czterdziestą czwartą,
Choć wcale nie było warto.
To wszystko tak długo trwało
Że przez ten czas Białą
Przemaalowano na zielono,
A do Zielonej stonogi nie proszono.

● **Kto się nie liczy, tego bieda ćwiczy.**

2. **ісьці ў разьлік, быць ва́жным**

Для мяне ва́жная толькі любоў. — Dla mnie liczy się tylko miłość.

В: **дада́ць** — **dodać**

адня́ць — **odjąć**

Адмі́ пяць ад дзеса́ці — Odejmij pięć od dziesięciu

падзялі́ць — **podzielić**

Падзялі́ць між сабо́й. — Podzielić między sobą.
падзялі́ць ча́тыры на два — podzielić cztery przez dwa

падзялі́цца — **podzielić się**

памно́жыць — 1. **pomnożyć**

2. **razy**

Два памно́жыць на пяць — бу́дзе дзеса́ць. —
Dwa razy pięć równa się dziesięć.

■ **Проста, як памно́жыць два на два.** —
■ **Oczywiste, jak dwa razy dwa.**

938

лічыльнікі — liczydło
калькулятар — kalkulator
камп'ютар — komputer

939

банк — bank
каса — kasa
валютны абмэньнік — kantor
кашалёк — sakiewka
1. пулярэс — portmonetka / portfel
2. партманэт

940

грош — grosz
працаваць за грашы — harować za pędzny grosz

грошы — pieniądze
вялікія грошы — gruby pieniądz
перавод грошай на банкаўскі рахунак —
przelew pieniędzy na konto bankowe
паступленьне грошай — wpływ pieniędzy

1. наяўныя (грошы) — gotówka
2. ■ жывыя грошы — 2. ■ żywa
gotówka
валюта — 1. waluta
2. dewizy
мена (абмен) валюты — wymiana dewiz

941

1. рынак — targ
2. торг
купіць не патаргаваўшыся — kupić bez
targu
гандлёвая выстава — targi
Міжнародная Познаньская гандлёвая
выстава — Międzynarodowe Targi Poznańskie
базар — bazar
кірмаш — kermasz

942

А: продаж — sprzedaż
гурт — hurt
розьніца — detal

943

тавар — towar
1. тавар — artykuł

канцтавары — artykuły papiernicze
2. артыкул
артыкул у часопісе — artykuł w czasopiśmie

944

sklep — крама
salon — салён
dom towarowy — унівэрмаг
sam — крама самаабслугі
supersam — унівэрсам
komis — 1. камісіёнка
2. (pot.) камок
sklep spożywczy — гастраном
1. sklep warzywniczy — крама
садавіны й гародніны
2. (прастамоўн.) warzywniak
garniazeria — кулінарыя
drogeria — крама гаспадарчай хіміі

galanteria — 1. галянтарэя
damska galanteria — жаночая галянтарэя
2. галянтнасьць
wyszukana galanteria — вьбітанчаная галянтнасьць

stragan — 1. шапкі
2. кіёск
stoisko — 1. сэкцыя
2. стаяк / стэнд

► kupujący — пакупнік

sprzedawca — 1. гандляр
2. прадавец
sprzedawczyni — гандлярка
hurtownik — гуртаўнік

945

1. шмат — wiele
2. многа
зналіся шмат гадоў — znali się od wielu lat
нашмат / шмат лепшы за брата — o wiele
lepsy od brata
зашмат — za dużo / zbyt dużo
ёсьці зашмат — jeść o wiele za dużo
1. многія — wielu
2. шмат хто
Шмат хто лісьлівіў пэрад ім. — Wielu mu
pochlebiało.

Адгадай! Zgadnij!

У кожным кутку
Ў хаце па катку.
Кожны сядзіць,
На траіх глядзіць.
Колькі ж куткоў
І колькі каткоў?

(Чатыры куткі, чатыры каткі)

Sum

“W dni powszednie i niedzięłą
Na życzenie mnożę, dzielę,
Odejmuję i dodaję,
I pomyłek nie uznaję!”
Každy mógł więc przyjść do suma
I zapytać: “Jaka suma?”

шматок — szmat

болей / больш — więcej

1. **найбольш — 1. najwięcej**

2. **сама больш — 2. najwyżej**

Машина каштўе сама больш чатыры тЫсячы.

— Samochód kosztuje najwyżej cztery tysiące.

ня больш як / ня больш за — nie więcej niż

дўжа — dużo

мноства — mnóstwo

1. **бэзьліч — bez liku**

2. **процьма**

незьлічона — co niemiara

цягнік. — Bilet na samolot kosztuje drożej,
niż na pociąg.

Посьпех каштаваў мне многіх бяссонных
начэй. — Sukces kosztował mnie wiele
nieprzespanych nocy.

паніцца — cenić się

прадавацца — sprzedawać się

Чаго тут толькі не прадацца! — Czego się
tutaj nie sprzedaje!

948

купляць — kupować

купляю — kupuję

купляеш — kupujesz

ты купіла — kupiłaś

ты купіў — kupiłeś

ён купіў — kupił

куплю — kupię

купі — kup

— Купію табе, унук,
шакалядку,
Ды толькі ня бачу
Малосенькіх.
— Вялікую зьём
для пачатку!
Дарэмна, дзядуля,
Хвалюецься!

946 **прадаваць — sprzedawać**

прадаю — sprzedaje

прадаеш — sprzedajesz

прадамо — sprzedamy

прадасьце — sprzedacie

прадаў бы — sprzedałby

прадала б — sprzedałaby

947 **каштаваць — kosztować**

Колькі каштўе гэты парасон? — Ile kosztuje
ta parasolka?

Білет на самалёт каштўе даражэй, чым на

Сыпявалі дружна колы,
Імчаў¹ цягнік вясёлы.
Імчаў цягнік,
А праваднік —
Казёл белабароды —
За дысцыплінаю сачыў,
На кожнай станцыі лічыў
З капустаю гароды.
¹pedził

Што Вы сабе купілі? — Co Pan
(Pani) sobie kupił (kupiła)?
Я хацеў бы сабе купіць... —
Chciałbym kupić sobie...
Магу я паглядзець гэтую сукенку? —
Czy mogę zobaczyć tę suknię?

набываць — nabywać

949

дорага — drogo
задорага — za drogo
танна — tanio
даволі танна — dość tanio

Адгадай! Zgadnij!

У старога вераб'я
Грашавітая сям'я:
У кожнага верабейкі
Па чатыры капейкі.

Зьяцеліся вераб'і —
Налічылі два рублі.
У самога вераб'я
Было роўна паўрубля.
Кожнаму верабейку
Даў стары яшчэ капейку.

Колькі ж мае дзяцей
Наш багаты верабей?

(Пірьдзясят)

KAMUNIKAT.org

ХАРАКТАР — CHARAKTER
ПАЧУЦЬЦІ — UCZUCIA
МАРАЛЬ — MORALNOŚĆ

Oto rycerz Krzykalski,
Spójrzcie¹, co za mina!
Zdarzyło mu się kiedyś
Złapać Tatarzyna.
Krzyczy: "Hura! To moja
Odwaga i męstwo!
Wróg w niewoli! Ja górą?²
Odniosłem zwycięstwo!
Nieustraszony jestem,
Więc natarłem zbrojnie³!
Hura! Hura! Jam pierwszy
Śmiały na tej wojnie!
Któż by się mógł porównać
Z takim **bohaterem**?
Niech tu sam król przyjedzie
Z największym orderem!
Dla mnie wszystkie **zaszczyty**⁴!
Dla mnie **cześć i chwala**.
Złapałem Tatarzyna!
Zdobylem trzy działa⁵!
Więc krzyczą mu:
"Przyprowadź tego Tatarzyna!"
A Krzykalski: "Nie mogę,
Bo mnie za łeb trzyma!"

¹глянце

²май ўзяла

³таму я і рынуўся ў наступ са зброяй

⁴Мне — уся пашана

⁵тры гарматы

950

odwaga — **адвага**

■ **nie grzeszyć odwagą** — ■ **не грашыць адвагаю**

śmiałość — **сьмеласьць**

męstwo — **мужнасьць**

dzielność — 1. **адвага** 2. **баявігасьць**

Za męstwo / odwagę na polu walki odznaczono go krzyżem. — За адвагу на полі бою яго адзначылі крывам.

1. **rezolucyjność** — 1. **кэмлівасьць**

2. **zdecydowanie** — 2. **рашучасьць**

okazywać rezolucyjność — выказваць рашучасьць / кэмлівасьць

nieustraszoność — **бястрашша**

1. **bohaterstwo** — **гераізм**

2. **heroizm**

951

hart — **гарт**

zahartowanie — **загартаванасьць**

odporność — 1. **нязломнасьць**

2. **непадатнасьць**

odporność na choroby — непадатнасьць хваробам

wytrzymałość — 1. **трывალасьць**

2. **выносьлівасьць**

wytrzymałość na ból — трывალасьць да болю

twardość — **цвѣрдасьць**

952

A: 1. **lek** — 1. **спалох**

2. **strach** — 2. **страх**

lek / strach przed nieznanym — страх перад невядомым

doznać leku — перажыць страх / спалох / нацяпнѣцца страху

wrodzony lek — прыроджаны страх

■ **dzwonić zębami ze strachu** —

■ **калаціць / лязгаць зубамі са страху**

strach na wróble — пудзіла

przestrach — **перапуд**

Z przestrachu nie mógł wyksztusić słowa. — Зь перапуду ня мог выціснуць ані слова.

trwoga — **трывога**

obawa — **апасэньне**

B: 1. **groza** — 1. **пагроза**

2. **groźba**

groźba śmierci — пагроза сьмерці

● **Ani prośbą, ani groźbą.**

C: 1. **zgroza** — 1. **жудá**

coś budzi zgrozę — нѣшта абуджае жак

2. **przerażenie** — 2. **жах**

porłoch — **пярпалах**

panika — **паніка**

953

A: **bać się** — **баяцца**

boję się — баіося

boisz się — баісься

boją się — (яны) баяцца

bałem się — (я) баяўся

bałeś się — (ты) баяўся

bały się — баяліся

1. **bać się** — **баяцца**

■ **Bój się Boga!** — ■ **Пабойся Бога!**

■ **bać się o własną skórę** — ■ **баяцца за сваю шкуру**

2. **tchóżyć**

obawiać się — 1. **апасáцца** 2. **баяцца**

Obawiam się, że... — Я баіося, што... / Я апасáюся...

1. **nierpokoić się** — **непакоіцца**

2. **martwić się**

nierpokoić się / martwić się o kogoś — непакоіцца за кагосьці

B: 1. **wstydić się** — 1. **саромецца**

nie ma się czego wstydić — няма чаго саромецца

2. **być zażenowanym** — 2. **адчува́ць сябе нясьмѣла / няёмка**

3. **krępować się**

C: 1. **płoszyć się** — 1. **палохацца**

2. **lekać się** — 1. **лякацца**

3. **pujać się**

1. **przełęknać się** — 1. **перапалохацца**

2. **przerazić się** — 2. **пералякацца**

3. **перапужацца**

spietrać się — **збаяцца**

spanikować — спанікаваць
 rozhisteryzować się — ■ унасьці ў гістэрыку

954

drżeć — дрыжэць

drżeć — дрыжыць
 drżać — (яны) дрыжаць

trzepotać — трапятаць

dygotać — трымцець

trząść — трэсьці

Koń trzęsie łbem. — Конь трасе галавой.

drgnąć — дрыгануць

wzdrygnąć się — уздрыгануцца

Wzdrygnąłem się na samą myśl o nim. — Я ўздрыгануўся ад адной думкі пра яго.

zadrgać — задрыгаць

zadrżeć — задрыжэць

1. dygotać — калаціцца

■ dygotać ze strachu — ■ калаціцца са страху

dbać o coś / o kogoś gorliwie —

■ калаціцца / трымцець над кімсьці / чымсьці

2. tłuc się

U nich często garnki się tłuką. — У іх часта гаршчкі калаціцца.

3. bić się

Bracia często kłócili się i bili. — Браты часта сварыліся й калаціліся.

955

ostrożny — 1. асьцярожны
 2. асьцярожлівы
 więzienny — астрожны

uważny — 1. уважлівы

2. абачлівы

przezorny — прадбачлівы

nieufny — недаверлівы

płochliwy — палахлівы

1. bojaźliwy — баязьлівы

2. lękliwy

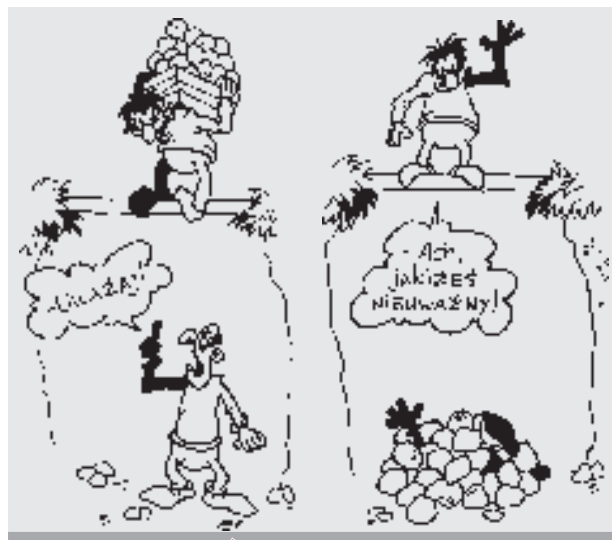
3. tchórzliwy

nieśmiały — нясьмелы

1. zażenowany — 1. сарамлівы

ostrożny — 1. асьцярожны

2. асьцярожлівы

2. skrepowany — 2. засаромлены

3. ссупонены / зьвязаны

Ręce mam skrepowane. — Рукі ў мяне зьвязаныя.

skrepowany / zażenowany chłopak — засаромлены хлопчык

956

uwagać — зважаць

1. strzec się — 1. сьцерагчыся

2. wystrzegać się — 2. асьцерагацца

957

szacunek — шацунак

1. poważanie — 1. павага

2. respekt — 2. пашана

wzbudzać w kims głęboki respekt — выклікаць у кімсьці глыбокую пашану

1. szacunek — 1. шанаваньне

2. uszanowanie — 2. ушанаваньне

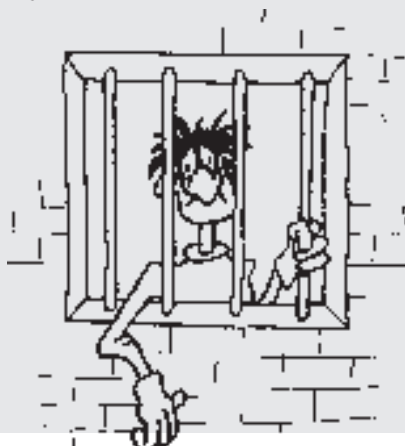
wzgląd — уважлівасьць

mieć na względzie — мець на ўвазе / на прыкмеце

■ pod każdym względem — ■ ва ўсіх адносінах

■ pod żadnym względem — ■ ні ў якім разе

więzienny — астрожны

■ **okazywać komuś względy** —
выка́зваць каму́сьці прыхі́льнасьць

bezwzględność — бессардэ́чнасьць

958

A: 1. **bezwzględność** — 1. бессардэ́чнасьць
2. бязьлі́таснасьць
3. безадноснасьць

B: **zdecydowanie** — рашу́часць
przekonanie — пераканана́сьць

C: **surowość** — сурова́сьць
zajadłość — заця́тасць
1. **zawziętość** — 1. заўзя́тасць
2. **zaciekłość** — 2. лі́тасць
■ **pracować z zaciekłością** — ■ заця́та працава́ць
zaciekłość wrogów — лі́тасць ворагаў
okrucieństwo — жо́рсткасьць

959

A: **nieubłagany** — няўмо́льны
nieprzejednany — непра́мірымы
nieugięty — нязло́мны

B: **niewyrozumiały** — неспага́дны
wymagający — патрабава́льны

960

A: 1. **uparty** — упар́ты
2. **oporczywy**
3. **oporny**

B: **nieposłuszny** — 1. не́наслу́хмяны
2. не́слу́хмяны
kapryśny — 1. ка́прызлі́вы
2. ка́прызны
krnąbrny — на́ту́рлівы
parowisty — на́раві́сты

961

A: 1. **sprzeciwiać się** — 1. супраці́ўляцца
2. праці́віцца
upierać się — у́піра́цца

■ **stawiać opór** — ■ ака́зваць супраці́ў
■ **trzymać się swego** —
■ трыма́цца на сваім / чаплі́цца
свайго / ста́ць на сваім
trwać przy... — на́стойваць на... /
за́става́цца пры...

B: **przeczyć** — пры́рэчыць
1. **odmawiać** — 1. адмаўля́ць
2. **negować** — 2. не прызнава́ць
negować czyjś dorobek — адмаўля́ць / не
прызнава́ць чы́ёсьці за́слугі

962

osiągnąć — да́сягну́ць

dopiąć — 1. зашпі́ліць да канца́
dopiąć bluzkę na ostatni guzik — зашпі́ліць
блі́зку на апо́шні гу́зік
2. да́пяць
3. дамагчы́ся

■ **dopiąć swego** — ■ да́пяць / дамагчы́ся
свайго

963

domagać się — дамага́цца
domagać się lepszych zarobków — дамага́цца
ле́пшых за́робкаў

1. **potrzebować** — 1. ме́ць патрэ́бу
Potrzebuję pieniędzy na życie. — Мне трэ́ба
гроша́й на пра́жыццё.

Potrzebuję pomocy. — Мне трэ́ба дапамо́гі. /
Мне патрэ́бная дапамо́га. / Трэ́ба, каб мне
хто дапамо́г.

Nie potrzebuję się śpieszyć. — Мне ня трэ́ба
сьпя́шацца.

2. **wymagać** — 2. патрабава́ць
wymagać mało — ма́ла патрабава́ць

1. **wymagać** — 1. вы́магаць

2. **domagać się (przemocą, groźbami)**

Dom wymaga remontu. — Дом патраба́ўе /
вы́магае ра́монту.

Bandyta domagał się pieniędzy. — Банды́т
вы́магаў гро́шы.

trzeba — трэ́ба

trzeba, żebyś... — трэ́ба, каб ты...

964

łotr — ла́трыга
nikczemnik — ні́кчэмнік
niegodziwiec — няго́днік
drań — мя́рзотнік
nędnik — па́ршывец
złodziej — зло́дзе́й
oprych — зла́дзі́юга

urwis — аторва

wisus — шыбенік

965

łobuz — абармот
 łobuziak — салапяка
 urwipoleć — дуронік
 wiercipięta — ветрагон
 niecnota — шалахвост
 utrapieniec — утрапéнец
 psotnik — 1. пракўда
 2. балаўнік

966

zuchwalec — нахабнік
 chuligan — хуліган
 1. grubianin — грубіян
 2. brutal
 awanturnik — скандаліст
 rozrabiaka — буян
 gbur — хамўла

967

A: 1. niegrzeczność — 1. нявётлівасьць
 2. nieuprzejmość — 2. нявётласць
 nietakt — нетактоўнасьць
B: nieprzyzwoitość — непрыстойнасьць
 niegościnnność — негасьціннасьць
 niewdzięczność — няўдзячнасьць
C: bezczelność — бессаромнасьць

968

A: krzywda — крыўда
 ■ wyrządzić krzywdę — ■ зрабіць крыўду
B: impertynencja — дзёрзкасьць
 grubiaństwo — грубіянства
 zniewaga — зьянабага
 1. obelga — абраза
 2. obraza
 hańba — ганьба
 1. ubliżenie — прыніжэньне
 2. upokorzenie
C: bluźnierstwo — блюзьнёрства

969

1. honor — гонар
 ■ unieść się honorem — ■ пачуць сябе
 страшэнна абражаным

■ wysofać się z honorem — ■ вьійсьці з гонарам

oddawać honory wojskowe — аддаваць
 вайсковыя ўшанаваньні
 schować swój honor — утаймаваць свой
 гонар

2. zaszczyt

zrobić komuś zaszczyt / honor — зрабіць
 некаму гонар

rycha — пыха

Aż koziołka, co był skromny
 Wielka napełniła pycha.
 Tak rozdęła mu straszliwie
 Tłusty brzuch i tłuste boki,
 że koziołek tak jak balon¹
 Nagle frunął pod obłoki.
¹шарык

1. fanaberia — фанабэрыя
 2. buta

970

A: 1. spór — спрэчка
 2. sprzeczka
 niezgoda — 1. нязгода
 2. разлад

■ siać niezgodę — ■ сёяць разлад
 ■ kość / jabłko niezgody — ■ косьць /
 яблык разладу

kontrowersja — рознагалосьсе

Przeczytał pies gazetę
 Ogromnie się natrudził
 Potem ziewnął:
 — Lektury mam dość...
 Piszą, że Kość Niezgody
 Tym jest, co dzieli ludzi.
 Proszę bardzo —
 Mnie dajcie tę kość!

KŁÓTNIA RZEK

Jaki powód rzeki miały,
 Że się wszystkie **posprzeczały**
 I tak długo **trwały w gniewie**,
 Tego nikt naprawdę nie wie.
 Ponoć¹ pierwsza rzekła Warta,
 Że jest Noteć **nic nie warta**,
 Warcie na to rzekła Odra,
 Że jest **głupia i niedobra**.
 Wtedy padły słowa Wieprza:
 "Sama też nie jesteś lepsza!"
 Wieprza znów skarciła Raba:
 "Oby cię wypła żaba!"
 Na to się odezwie Nida:
 "Tobie samej to się przyda!"
 Biebrza na to **rzecze grzecznie**²:
 "Mówisz, rzeko, **niedorzecznie**".
 Jak nie skoczy San na Biebrzę:
 "Sama wciąż u Narwi żebrze,
 A dla innych **niełaskawa!**"
 "San, a **głupi!**" — rzekła Skawa.
 I tak trwały kłótnie długie
 Sana z Solą, Wieprza z Bugiem.
 Ledwie coś tam powie która,
 A już Nysa, a już Bzura,
 A już Odra czy Barycza
 Wszystkie **wady** jej wylicza.
 Tak się to **sprzyskrzyło** Wiśle,
 Że im rzekła po namyśle:
 "Drogi rzeki, biorąc ściśle,
 Waszych słów naprawdę **szkoda**,
 Przecież to jest wszystko woda.
 Jednakowy los nas czeka:
 W morze wpadnie każda rzeka.
 Gdy tak rzekła **mądra** Wiśła,
 Cała **zwada** zaraz przysła.

¹здаецца²вётліва

В: **nieporozumienie** — **непаразумённе**
parięcie — 1. **напружанне**
 parięcie w stosunkach — напружанне ў адносінах

2. **napruga**

parięcie elektryczne — электрычная напруга

С: 1. **zatarg** — **канфлікт**
 2. **konflikt**

międzynarodowy zatarg / konflikt — міжнародны канфлікт

kłótnia — 1. **сварка**

2. **zakałat**

zwada — 1. **звядка**

2. **grzyźnia**

wojna — **вайна**

■ **zimna wojna** — ■ **халодная вайна**

druga wojna światowa — Другая сусьветная вайна

wrogość — 1. **варожасьць**

2. **wrażnеча**

971

A: **pogodzić** — 1. **памірыць**
 2. **пагадзіць**
 3. **пагадніць**

pogodzić zwaśnione rodziny — памірыць / пагадзіць варожыя сём'і

pogodzić pracę z rozrywką — пагадзіць працу з забавай

В: **godzić** — 1. **гадзіць**
 ● **Госьцю гадзі, ды сябэ глядзі.**
 2. **цэліць**

godzić w kogoś nożem — цэліць у кагосьці нажом

С: **godzić się** — 1. **мірыцца**
 2. **гадзіцца**

godzić się z sąsiadem — мірыцца / гадзіцца з сусэдам

3. **zgadżaćca**

Godzić się na postawione warunki. — Згаджацца на пастаўленыя ўмовы.

4. (саст.) **наймацца**

pogodzić się — 1. **пагадзіцца**

2. **прымірыцца**

В: **uznać** — **прызнаць**

uznać swój błąd — прызнаць сваё памылку
 uznać za geniusza — прызнаць за гэнія

roznać — 1. **пазнаць**

2. **прызнаць**

Nie roznałem cię! — Я цябэ не пазнаў! / не прызнаў!

972

1. **ład** — 1. **лад**

■ **zaprowadzić ład** — ■ **навесьці лад**

■ **doprowadzić do ładu** — ■ **давесьці да ладу**

■ **dojść do ładu** — ■ **дайсьці да ладу**

2. **ustrój** — 2. **арганізм**

ustrój ludzki — чалавечы арганізм

2. **układ** — 2. **уклад**

ustrój społeczny — грамадзкі лад / уклад

3. **system** — 3. **сыстэма**

układ krwionośny — крываносная сыстэма

Układ Słoneczny — Сонечная сыстэма

układ współrzędnych — сыстэма каардынатаў
 balet w układzie znanego choreografa — балэт у пастаноўцы вядомага харэографа

4. **porządek** — 4. **парадак**

■ **utrzymywać ład / porządek** —

■ **утрымліваць лад / парадак**

chronologiczny układ / porządek —

храналягічны парадак / лад

porządki — **уборка**

robić w domu porządki — рабіць парадак / прыбірацца ў хаце

zabrać się do porządków — прыняцца за

ўборку / узяцца наводзіць парадак / парадкі

973

zgoda — **згода**

za czyjąs zgodą — з чыёйсьці згоды

1. **przyzwolenie** — 1. **дазвол**

Działo się to wszystko za jego przyzwoleniem. — Усё гэта рабілася зь яго дазволу.

2. **pozwolenie**

za pozwoleniem... — калі дазволіце...

3. **zezwolenie**

- Pokorne cielę dwie matki ssie. —
- Ласкавае цялятка дзвюх матак ссе.

974

życzliwy — 1. **вѣтлы**
 życzliwe spojrzenie — вѣтлы позірк
 2. **добразычлівы**
przychylny — **прыхільны**
przyjazny — **прыязны**

975

A: **grzeczny** — **вѣтлівы**
 1. **uczynny** — **паслужлівы**
 2. **usłużny**
 ■ **W czym mogę być pomocny? / Czym mogę służyć?** — **Чым я магу дапамагчы?**
opiekuńczy — 1. **апякунскі**
 rada opiekuńcza — апякунская рада

2. **клапатлівы**
 ogarnąć opiekuńczym spojrzeniem — ахінуць
 клапатлівым позіркам

Jesteś dla nas bardzo opiekuńczy. — Ты
 вельмі клапаціся пра нас.

B: **łagodny** — **лагодны**
łaskawy — **ласкавы**
 ■ **Bądź łaskaw!** — ■ **Калі ласка! Будзь
 ласка!**
miły — **мілы**

dobry — **добры**
lepsz — **лепшы**

szczer — **шчыры**

rzetelny — **сумлѣнны**
prawdziwy — 1. **праўдзiвы**
 2. **сапраўдны**

976

miłość — **любоў**
miłość własna — **самалюбства**
kochanie — **каханьне**
 zakochać się — **закахацца**
przychylność — **прыхільнасьць**
 wyczuć przychylność — **адчуць / пачуць
 прыхільнасьць**

977

kochać — **кахаць**
 1. **lubić** — **любіць**
 2. (кніжн.) **miłować**
uwielbiać — **абажаць**
woleć — 1. **аддаваць перавáгу**
 2. **больш хацець / больш любіць**
 Wolej jagody niż truskawki. — Я
 чарніцы больш люблю за трускаўкі.
 Nie chcę siedzieć w domu, woleć rójść na
 spacer. — Не хачу сядзець у
 хаце, лепш пайду на шпацыр.

978

A: **zwołennik** — **прыхільнік**
 1. **sprzymierzeniec** — **саіозьнік**
 2. **sojusznik**
poplecznik — **паплечнік**
zausznik — **памагаты**
stronnik — **староньнік**
 1. **amator** — **аматар**
 ■ **amator kwaśnych jabłek** — **чалавék
 дзіўных падабанняў**
 2. **miłośnik**
 miłośnik poezji — **аматар паэзіі**
 miłośnik natury / przyrody — **аматар прыроды**

B: **pasjonat** — 1. **запальчывы чалавék**
 2. **стрáсны аматар**
 1. **entuzjasta** — 1. **энтузіяст**

2. **zapaleni** — 2. **гарáчы прыхільнік**
 3. **zagorzalec**

Jestem zwolennikiem szybkich interesów. — Я люблю хутка рабіць справы.

kibic — (спарм.) заўзятар
tłumy kibiców — нагоўпы заўзягараў

kibić — стан
cienka kibić — тонкі стан

fan — фан

С: **maniak** — маньяк
opętaniec — апантанец
nałogowiec — чалавек, у якога звычка стала хваробаю

979
czyścioch — чысьцюля
porządnicki — акуратыст

980
czysty — чысты
schludny — ахайны
zadbany — дагледжаны
wychuchany — вьцацканы

981
nietknięty — некрануты
niewinny — нявінны
● **bez skazy, bez zmazy** —
● **чысты як вока**
nieskażony — нескажоны
nieskazitelny — бездакорны

982
pobrudzić — забрудзіць
ubrudzić — вьпацкаць
zabrudzić się — 1. забрудзіцца
2. запэцкацца
paćkać się — пэцкацца
upaćkać się — упэцкацца
umazać się — умазацца
umorusać się — замурзацца
ubabrać się — уквэцацца
zabłocić się — заляпацца
splamić — запляміць
usmarować się — вьшмараватца
pylić się — пыліцца
zakurzyć się — запыліцца
okorcić się — закапціцца

983
А: 1. **brudas** — нехайнік

Józio oświadczył: “Woda mi zbrzydła,
Dość mam już szczotki, **wstręt**¹ mam do mydła!”
I odtąd² przybrał wygląd straszdyła.
¹agida
²z tego času

2. **niechluj**
1. **niedbalec** — нядбаліца
2. **flejtuch**
3. **bałaganiarz**
morus — мурза

В: **korciuszek** — папялушка

984
nadzieja — надзья
zaufanie — давер
ufność — даверлівасьць
wiara — вера
przeświadczenie — упэўненасьць
czynić coś w przeświadczeniu, że tak należy — рабіць нэшта з упэўненасьцю, што так і трэба
przypuszczenie — дапушчэньне
oczekiwanie — чаканьне

985
otucha — бадзёрасць
wstąpiła w kogoś otucha — нэхта набраўся бадзёрасці
■ **dodać otuchy** — падбадзёрыць
animusz — духоўны ўзым
bez animuszu — без уздыму
1. **zachwył** — 1. **захаплённе**
Jestem pełen zachwyłu dla pani. — Спадарыня, я ў захаплённі ад вас.
2. **uniesienie** — 2. **парыў**
chwilowe uniesienie — хвіліннае захаплённе / хвілінны парыў
3. **poryw**
poryw wiatru — парыў ветру

986
rociecha — пацеха
rocieszenie — суцяшэньне
ukojenie — спатоля
uśmierzenie — суцішэньне
uśmierzenie bólu — суцішэньне болю
pokrzepienie — падтрымка
ulga — палёгка
■ **westchnąć z ulgą** — ■ уздыхнуць з палёгкай
osłoda — асалода

987
wesoły — вясёлы
uśmiechnięty — усьмешлівы
dowcipny — дасьціпны

988
żartownis — жартаўнік
dowcipnis — дасьціпнік
kpiarz — насмешнік
wesołek — весялун
chichotka — рагатуха

989
radować się — радавацца
uradować się — узрадавацца
śmiać się — сьмяяцца
uśmiechać się — усьміхацца
chichotać — хіхікаць

990
plakać — плакаць
szlochać — рыдаць

991 **kościół** — 1. касцёл
2. **cerkiew** — 2. царкв́а
wieże gotyckich kościołów — вэ́жы гаты́чных касцёлаў

drewniana cerkiew — драўля́ная царкв́а
cerkiew prawosławna — правасла́ўная царкв́а

992 **wiara** — ве́ра
religia — рэлі́гія
wyznawać religię — визнава́ць рэлі́гію
wyznanie — 1. веравызна́ньне
wolność wyznania — свабо́да веравызна́ння
2. прызна́ньне
wyznanie miłosne — любоўнае прызна́ньне

wyznanie — веравызна́ньне

katolicyzm — каталі́цтва
prawosławie — правасла́ўе
islam — іслам
(mahometanizm — мусульманства)
judaizm — юдаі́зм
buddyzm — буды́зм

993 **wyznawca** — ве́рнік
parafia — пара́фія

994 **kapłan** — 1. сьвята́р
2. жрэ́ц
duszpasterz — ■ па́стыр ду́шаў
pasterz — па́стыр
spowiednik — спаве́днік
kaznodzieja — прапаве́днік
misjonarz — місіянэ́р
ksiądz — ксё́ндз
pop — поп
zakonnik — ма́нах
zakonnica — ма́нахі́ня
mnich — ма́нах
mniszka — ма́нахі́ня / ма́нашка
duchowieństwo — 1. духаве́нства
2. сьвята́рства

995 **wiedza** — ве́ды
potęga wiedzy — сі́ла ве́даў
uczoność — вучонасьць
oczytanie — начыта́насьць
umiejętność — уме́ньне
umiejętność czytania — уме́ньне чыта́ць

996
A: **poznanie** — пазна́ньне
B: **odkrycie** — адкры́цьцё
ośnienie — аза́рэньне
ujawnienie — высьвятле́ньне

C: **wykrycie** — выкры́цьцё

997
A: **nauka** — наву́ка
nauki ścisłe — сьці́слыя / дакладны́я наву́кі
nauki przyrodnicze — прыродазнаўчы́я наву́кі
nauki społeczne — грама́дзкія наву́кі

B: 1. **szkolenie** — 1. навуча́ньне
2. **nauczanie** — 2. вучо́ба
przygotowanie — падрыхтоўка
szkoła — шко́ла
szkoła podstawowa — пачаткова́я шко́ла
liceum — ліце́й
Uczę się w pierwszej klasie liceum. —
Я вучу́ся ў перша́й кля́се ліце́я.

998 **uczeń** — вуча́нь
uczennica — вуча́ніца
1. **uczniak** — шкаля́р
2. **żak**
pierwszoklasista — першакля́сьнік
pierwszak — першакля́шка
absolwent — выпу́скнік
absolwent gimnazium — выпу́скнік гімна́зію
maturzysta — выпу́скнік сярэ́дняй
шко́лы
licealista — ліце́іст
gimnazjalista — гімна́зіст

999 **wiedzieć** — ве́даць

wiem — ве́даю
wiesz — ве́даеш
wiecie — ве́даеце
wiedzą — ве́даюць

Wiem, czego chcę! — Я ве́даю, чаго ха́чу!
nauczyć się — 1. навучы́цца

2. в́ывучы́ць
Czego nauczyłem się w szkole? — Што я
в́ывучыў у шко́ле? / Ча́му я навучыўся ў
шко́ле?

1000 **móc** — ма́гчы

możę — ма́гу
możemy — мы мо́жам
możą — мо́гуць
moglibyście — вы б ма́гли

Czy nie mógłbyś pójść razem ze mną? — Ці
ня мо́г бы ты пайсьці са мною разам?
Możę wszystko. — Я ўсё ма́гу.

umieć — уме́ць
umiem — уме́ю

Skąd tak dobrze umiesz mówić po
angielsku? — Адку́ль ты так добра ўме́еш
размаўля́ць па-анге́льску?

■ **Nie umiem powiedzieć.** — Ня ве́даю, што
вам адказа́ць. / Не ма́гу адказа́ць.

A

abażur 765b
absolwent 998
adidasy 710
admiral 831c
adres 611
aerobik 898c
aeroplan 816a
aeroport 815a
Afryka 844
agrest 135
akademik 774c
akordeon 642
akrobacja 898c
akrobata 624
aksamit 680
aksamitka 154
aktor 621a
aktorka 621a
aktualnie 65a
aktualność 61
akuratny 604b
akuszerka 499
akwarelista 653b
akwen 833a
aleja 782
Aleje 782
aligator 267
alkohol 564
alpejczyk 922
alpinizm 904
alt 631
altówka 631
amator 978a
amator kwaśnych jabłek 978a
ameba 218

Ameryka 844
Ameryka Północna 844
Ameryka Południowa 844
Amerykanin 849
Amerykanka 849
ametyst 727
amfora 572a
anakonda 269
ananas 180
Angielka 849
angina 485
anglik 356a
Anglik 849
ani be ani me 375
ani się spostrzec... 69d
animusz 985
ankieta 15
Antarktyda 844
antonówka 162c
antybiotyk 491b
antychryst 52
antykwarjat 656
antykwarek 657
antylopa 365
aparat fotograficzny 619b
apetyt 542
apteka 489d
aptekarz 490
arab 356a
Arab 849
arbuz 181
archipelag 845
architekt 736
arena 623
arkusz 115

armada 830
aronia 129
arras 764a
arteria 466
artykuł 615b, 943
artykuły papiernicze 943
artysta 653a
as 889
asfalt 784
aspiryna 491b
aster 154
atak 482b
atelier 598c
atletyczny 402a
atletyka 898b
atmosfera 99a
atol 845
atrament 658d
atut 888
atłas 680
audycja 616
Australia 844
australopitek 395
Austriak 849
autobus 793
autokar 793
automobil 798e
autostop 810
autostopowicz 788e
autostrada 778a
awantura 37c
awanturnik 966
Azja 844
azyl (polityczny) 774a

B

baba 507a, (kłótniwa) 507b
baba-jaga 51b
babcia 507a, 521
babeczka 508a
babie lato 96
babka 561e
babka lekarska 152
babsko 507b
baczyć 436a
bać się 953a
badminton 901c
bagnet 576c
bagnó 143a
baja 680
bajan 642
bajarz 35d

bajda 36a
bajka 36a
bajkopisarz 35d
bakcył 217
baki 423c
bakteria 217
bal 537d
baleron 555
balet 620, 650
baletki 708
baletmistrz 651
baletnica 651
baletnik 651
balkon 622b
bałaganiarz 983a
bałajka 638

bałwan 884b
bambosze 711
banan 180
bandaż 491d
bania 181
bank 939
bankiet 537d
bańka 929
bar 588
baran 376a
baranek 376a
barani 377
baranina 551b
baraszkować 378, 886b
barć 244
bard 629a

bark 824
barka 824
barkas 824
barki 409a
barłóg 346
barman 590a
barszcz (biały / czerwony) 547
bartnictwo 245
bartnik 245
barwa 659
bary 409
baryton 631
bas 631
basen 833a
basetła 635
baśń 36a
bat 359b
batuta 629a
batyskaf 821
batyst 680
bawełna 680
bawialnia 755
bawić się 886a
bawół 370a
bazar 941
bazia 130
bazyliśzek 54b
bażant 293
bączek 300
Bądź łaskaw! 975b
bąk 300, 342b
bebechy 458c
beczeć 374, 885b
beczenie 375
befsztyk 552
bek 375
bekas 305
bekon 551c
bekonowa 379d
Belg 849
Belgijka 849
belka 740
benzyna 801a
berek 885b
beret 705
berło 49
bermudy 690
bernardyn 338b
bez (kwiat) 133
bez końca 63
bez liku 946
beza 561e
bezczelność 967c
bezlitosność 958a
bezrękawnik 696
bezwzględność 958a
bezzwłocznie 69b
beż 663
bęcwał 453c

biała kawa 566
białko 273c
Białorusin 849
Białorusinka 849
Białoruś 846
biały 664
biały ser 556
Białystok 851
biathlonista 922
biec 906
bić 913a
bić się 913a, 954
biedronka 239
bieg 809a, 616
biegacz 921b
bieganie 899
bieganina 899
biegać 906, (w zawody) 893
biegi 899
biegunka 482c
biel 663
bielak 321b
bielinek kapustnik 241c
bielizna 689
bieliźniarka 760
biesiada 40a
biesiadnik 40b, 539
bijatyka 896b
binokle 438
biodro 410b
birkut 306
biskwit 561e
bistro 588
biszkopt 561e
bitwa 896b
biurko 759
biuro 598a
biurokrata 601b
biustonosz 689
bizon 370a
biżuteria 728
blacha 739
blady 483b
blat 759
blekot 153
blin 561d
blisko 872a
bliskość 869c
blond 423
bluzka 689
bluźnierstwo 968c
bławatek 152
bławatkowy 666
błazen 624
błaznować 886b
błękit 668
błękitne 432a
błękitny 666
błękitny lis 336a

blona komórkowa 212
blona śluzowa 473b
blonie 145a
błotniak 306
błoto 143a
błyskawica 104
boa 269
bober 189
bobrowa chata 326
bobsleista 924
bochen 563
bochenek 563
bocian 302
bocian czarny 302
bociani 303
bocianiątko 302
bocianica 302
bocianiec 274b
bocianię 302
bocianowaty 303
bociek 302
boczek 551c
bohater 38a
bohaterka 38a
bohaterstwo 950
bojaźliwość 331
bojaźliwy 330, 955
bojownik 920
bokobrody 423c
boks 896c
bokser 920
bombowiec 816a
borówki 135
borówka bagienna 135
borówka czernica 135
bordo 660
borowik 141
borsuczy 335
borsuk 334
borsukowaty 335
bosak 823a
bosman 831c
botki 707b
botwina 186b
boża krówka 239
Boże Narodzenie 533
bób 189
bóbr 325
bój 896b
bójka 896b
bór 122a
bóść się 388
brać 421
bramkarz 918b
bransoletka 728
bratek 151
brązowy 432a, 662
broda 423c
brokuła 191

bronować 199b
bród 834d
brudas 983a
bruk 784
brukiew 193d
brukselka 191
brunatny 662
brusznica 135
brutal 966
bruzda 196d
bryczka 798c
bryg 824
brygantyna 824
bryka 798c
brylant 727
bryndza 556
bryza 106d
brzask 84a
brzdać 647
brzeg 841a
brzemienna 496
Brześć 851
brzezina 127
brzeźniak 127
brzmienie 457a

brzoskwinia 173
brzoskwiowy 174
brzoza 128
brzuch 408
brzuchacz 403c
brzuszek 232, 408
brzydkie kaczątko 509
brzytwa 429
buchta 838
buda 340
buddyzm 992
budowlany 736
budowniczy 736
budulec 739
budyń 557
budzik 80
bufet 588, 760
bufetowa 590a
buk 129
bukinista 657
buldog 338b
bulgotać 581
bulion 194, 547
bulwa 186a
bulwar

bułany 356b
buława 49
Bułgar 849
Bułgaria 846
Bułgarka 849
bułka 561c
buraczany 195
buraczkowy 195
burak 193c
burakowy 195
bursa 774c
bursztyn 727
bursztynowy 664
burza 103a, 104
but 707a
buta 969
butelkowy 665
buziak 447
buźka 448a
byezy 371
Bydgoszcz 851
bydło 384a
byk 300, 370b
byste oko 437b
bystrość 451d
bierwiono 740

C

cafe 588
cała naprzód! 875b
całować 447
całować się 447
całus 447
cap 372a
cap! 372a
capi 373
cebula 187c
cebulka 187c
cedzak 574a
cegła 739
cela 754
cement 739
cenić się 947
centrum rejonowe 851
centymetr 870
ceramika 569
cerkiew 991
cerować 686
chaber 152
chałat 692
chałka 561c
chałtura 591
chałupa 772c
chałwa 560
chapnąć 583c
chart 338b
chata 772c

cherlak 483c
chichotać 989
chichotka 988
Chinka 849
Chiny 846
Chińczyk 849
chipsy 561e
chirurg 490
chlapa 101
chlapanina 101
chlapawica 101
chleb 561b
chleb sitkowy 561b
chlewnia 384c
chłodnik 547
chłop 203b
chłopaczysko 510
chłopak 510
chłopiec 510
chłopstwo 203b
chłód 101
chmura 99d
chodaki 709
chodnik 764b, 783
chodzić na rzesach 886b
choina 124
choinka 124, 535
chojniak 124
cholera 485

cholewa 707c
cholewka 707c
chomąto 359a
chomik 319
choroba 481a
chorować 484a
chory 483a
chód 808b
chór 629b
chrabąszcz 239
chrapanie 457f
chropawy 417a
chrapka 542
chropowaty 417a
chrupać 583e
chrupki 561e
chrypa 631
chrypnięcie 457f
chryzantema 154
chrzan 550
chrząkać 383
chrząszcz 239
chrzyciny 523b
chrzestna matka 525a
chrzestny ojciec 525a
chudy 400
chuligan 966
chusta 706
chusteczka do nosa 443

chwasty 207
chwila 58
chwileczka 58
chwilowo 66b
chwilowy 74a
chwytać 420
chytrość 452
chytrus 453b
ciało 404a
ciamkać 583e
ciastko 562
ciasto 562
ciąża 495a
cichaczem 25
cichcem 25
cichuteńki 24
cichuśki 24
cichy 24
cieciorka 293
ciecz 832
ciekawski 18
ciele 370c
cielęcina 551b
cielęcy 370l
cielica 370c
cieliczka 370c
ciemie 448f
ciemno 86c
ciemnobłond 423
ciemność 86c
ciemny 667, 670
cienkorunny 376c
cienkowiełnisty 376c
cień 86c
cieplarnia 157
cierpieć 483c
cierpki 544b
cierpliwy 604b
cieśla 729
cietrzew 293
cietrzewi 294
ciężarek 258
ciężarna 496
ciężarowiec 920
ciężarówka 805
ciskać 910
ciskać się 911
cisza 23b
ciśnienie 468
ciuchy 674b
ciuciubabka 885b

ciutek 279
cmentarz 531
cmoktać 583e
co chwila 73a
co krok 73a
co niemiara 946
coctail 537d
codziennosc 91b
coraz 73a
coraz to 73a
córeczka 521
córka 521
cud 46a
cugle 359a
cukier 560
cukierek 560
cwał 809b
cwaniak 453b
cwieczek 731
cyferblat 82b
Cygan 849
cyklon 106d
cymbał 638
cymbały 638
cypel 845
cyrk 623
cysterna 796b
cytrus 176
cytryna 176
czajka 304
czajnik 573c
czapka 705
czapka-niewidka 705
czara 570
czarka 570
czarne jagody 135
czarna porzeczką 135
czarnoksiężnik 51c
czarnoziem 198b
czarny 423, 432a, 667
czarny dzięcioł 299
czarodziej 51a
czarodziejka 51a
czarownica 51a
czarownik 51a
czart 52
czary 46b
czas 59
czasomierz 80
czasopismo 615a
czasownik

czasowy 74a
Czechy 846
czekać 75a
czekolada 560
czekoladka 560
czepiać się 420
czepiający się 604c
czerecha 133
czernidło 713b
czerni 86d, 668
czerpak 575b
czerwień 660, (karc.) 888
czerwona porzeczką 135
czerwony 661
Czerwony Kapturek 705
czesać się 427a
często 73a
często-gęsto 73b
częstokroć 73b
częstować 585
część (zapasowa) 802a
części mowy 9
człek 397
człowiek 397
czoło 448f
czort 52
czosnek 187c
czołenka 708
czołno 821
czterdziestka 932
czterdziesty 933
czterdzieści 929
czterechsetny 933
czternasty 933
czternaście 929
cztery 929
czteryśta 929
czub 425b
czubajka 141
czubatka 298
czubek 707c
czuć 456b
czułek 225
czupryna 425b
czwarty 933
czwórka 932
czysty 980
czyścibut 713c
czyścioch 979
czyż 299
czyżyk 299

Ć

ćma 241c
ćwiczenie 898d

ćwiek 731
ćwierćfinalista 915c

ćwierćfinał 894e
ćwikła 550

D

- dach 740
 dachówka 739
 dać susa 909
 daktyl 180
 daktylowiec 180
 dal 869b
 dalej 63
 daleko 871
 dalekowidz 437b
 dalmatyńczyk 338b
 dama 504, 889
 Dania 846
 danie 540b
 daniel 387
 darnina 146
 darń 146
 daszek 705
 data 94
 dawka 204b
 dawno 72
 dąb 125
 dąbrowa 125
 dbały 604a
 dekarz 738
 delfin 351
 delicje 558
 delikatesy 558
 delta 835a
 dentysta 490
 deptak 782
 desantowiec 825b
 deser 557
 deska podłogowa 743
 deszcz 102
 deszczówka 832
 detal 942
 dewizy 940
 dębina 125
 dęty 632
 diabeł 52
 diablę 52
 diablica 507b
 diadem 728
 diament 727
 dieta 541
 dinozaur 267
 dla 873
 dłoń 411c
 dłubanka 821
 długodystansowiec 921b
 długopis 658c
 długość 869d
 do 873
 do domu 773
 doba 58
- dobry 975b
 dociekliwy 18
 doczekać się 75a
 dodać 934b, (gazu) 907b,
 (otuchy) 985
 dog 338b
 doganiać 907c
 dogład 434
 dogładnać 436b
 dogonić 907c
 dojrzyć 436b
 dok 829
 dokazywać 886a
 dokazywanie 884c
 dokąd 871
 dokładny 604b
 doktor 490
 dokument 848
 dola 57a
 dolina 854
 dołeczek 855c
 dołek 855c
 dom 772c, (studencki) 774c,
 (towarowy) 944
 domagać się 963
 domena 868c
 domowy 210
 domownik 775b
 donica 571
 doniczka 158
 donżuan 516e
 dookoła 867
 dopiąć 962
 dopiąć swego 962
 dopiero co 66b
 dopisywać 613
 dopływ 834b
 doprowadzić do ładu 972
 dopytywać się 13
 doraźny 74a
 dorobek 594a
 dorosłość 494
 dorsz 260
 dorzecze 835b
 dostrzec 436b
 dotlenianie 470
 dotrzymać 811a
 dotyk 414
 dotykać 418
 dowcipniś 988
 dowcipny 987
 dozorować 436c
 dożynki 200d
 dół 855a
 drab 448c
- drań 964
 drapieźny 209, 210
 drażetka 560
 drag 400
 dragal 400
 drewniaki 709
 drewno 118b, 739
 drezyna 795b
 drgnąć 954
 drobiazgowy 604c
 drobny 399b
 droga 778a
 Droga Mleczna 778a
 drogeria 944
 drogo 937, 949
 drops 560
 drozd 299
 drożdże 562
 drożdżówka 561e
 drób 279, 554
 dróbka 279
 dróżka 787
 drugi 933
 drukarnia 617
 drukarz 618a
 drut 687
 dryblas 400
 drzewo 118a, (owocowe) 161
 drzeworyt 654c
 drzwi 741a
 drzeć 954
 duch leśny 53c
 duchota 100
 duchowieństwo 994
 duda 642
 dudek 299
 Duńczyk 849
 dureń 453c
 dusiciel 269
 dusza 817
 duszność 100
 duszpasterz 994
 dużo 946
 duży 402a
 dwa 929
 dwadzieścia 929
 dwadzieścia jeden 929
 dwanaście 929
 dwieście 929
 dworzec 813c, (lotniczy) 815b
 dwójka 932
 dwór 772d, (królewski) 39c
 dwubój 894d
 dwudziestka 932
 dwudziesty 933

dwudziesty pierwszy 933
dwukółka 798c
dwunasty 933
dwusetny 933
dygotać 954
dylizans 798c
dymka 187c
dynia 181
dyrygent 629a
dysel 798e
dysk laserowy 619b
dyskobol 921d
dyskusja 30c
dystans 869a
dyszkant 631
dywan 764a
dyżurka 752
dyżurny 797
dyżurować 599d
dzban 572a
dziad 515b, 520
dziadek 515b
działka 156
dzianina 674a
dziczyna 551b
dzidzius 500d
dzieciak 500b

dzieciatko 500b
dziecię 500b
dzieciństwo 494
dziecko 500b
dziedzic 518c
dziedzictwo 522a
dzieje 60b
dzielnica 850b
dzielność 950
dziennikarka 618a
dziennikarz 618a
dzierlatka 299
dziesiątek 932
dziesiątka 932
dziesiąty 933
dziesięć 929
dziewczę 502
dziewczyna 502
dziewczynka 502
dziewiątka 932
dziewiąty 933
dziewięć 929
dziewięćdziesiąt 929
dziewięćdziesiąty 933
dziewięćset 929
dziewięćsetny 933
dziewiętnasty 933

dziewiętnaście 929
dziewucha 502
dzień 58, 85a, (powszedni /
roboczy) 91a, (wolny) 92
dzięcioł 299
dzik 379a
dziki 22b
dzisiaj 88
dzisiejszy 90
dziś 88
dziura 859
dziurka 859
dziw 46a
dziwoląg 54a
dzwoneczek 359a
dzwonek 152, 888
dźwięk 457a
dżdżownica 221a
dżem 559
dżentelmen 516a
dżinsy 690
dżip 798e
dżonka 824
dżudoka 920
dżuma 485
dżungla 122c

E

e-mail 612b
echo 457b
ekspedycja 789
elegant 516d
elegancka 508c
elektrowóz 795b
elektryczność 744b

emeryt 515c
encyklopedia 6
energia 480b, 744a
entuzjasta 978b
epidemia 481c
estakada 786
Estonia 846

Estończyk 849
etat 597d
etiuda 627
Europa 844
ewolucja 396a

F

facet 516b
facetka 508c
fach 595b
fachowiec 601a
fajans 569
fajerka 579b
faks 612a
fala 840a
falochron 829
falset 631
falujący 423
fan 978b
fanaberia 969
farmaceuta 490

farsz 553
fartuch 692
fasola 189
fasolówka 547
fastryga 675
fazenda 197c
febra 485
fechtmistrz 916
fechtunek 900
felczer 490
ferma 197c
figlować 886b
figura 398
fik-mik 909

fikać 908a
fikać kozła 908a
filatelista 657
filc 680
filet 551c
filharmonia 630
filizanka 570
film 619a
film animowany 619a
filtr 574a
Fin 849
finalista 915c
finał 894e
fioletowy 666

fiolka 151
fiszbiny 353
fizjonomia 448a
flaki 553
flaming 311
flanela 680
flecista 644
flecistka 644
flejtuch 983a
flek 707c
flet 643
flok 154
flądra 260
flota 830
flotyła 830

foka 354
foksterier 338b
fontanna 833b
formuła 671
fortepian 640
fotel 761b
fracht 828
frak 695
Francja 846
Francuz 849
Francuzka 849
frazja 10
frazes 10
fregata 824
front atmosferyczny 99b

fruwać 819a
frykasy 558
fryzjer 430
fryzura 425a
fufajka 699
fujara 643
fujarka 643
fundament 740
fura 805
furażerka 705
furgon 805
furman 358c
fusy 587
futro 699

G

gabinet 598c, (lekarza) 489b
gacie 689
gad 261
gadać 28a, 28b
gadu-gadu 28c
gadula 35b
gaj 122a
galanteria 944
galaretka 557
galeon 824
galera 824
galeria 656
galop 809b
galoty 689
gałazka 118e
gałąź 118e
ganek 740
gangrena 507b
ganiać 76a, 907c
gar 573a
garaż 813b
garb 366
gardło 473a
gardłowy 4373b
gardziel 473a
garkuchnia 588
garmazeria 944
garnek 573a
garniec 573a
garnitur 694
garsonka 694
garść 411c
gatunek 211
gawędziarz 35a
gawron 295
gaz 745
gazeta 615a
gazik 798e

gazować 907b
gąbka 220
gąsienica 241b
gąska 509
gąska siwa 141
gąska żółta 141
gąsówka 141
gąszcze 131b
gbur 966
gdzie 871
gejzer 833c
gentelman 516a
georginia 154
gęba 446
gęsi 287
gęsto 73b
gęstwa 131b
gęstwina 131b
gęś 286
gęś gagatka 286
gęślarz 639
gęśle 637
giez 231
giętki 401a
gil 299
gimnastyka 898c
gimnazjalista 998
gitara 638
gleba 198a
glina 198b
glista 221c
glob 842b
globus 843a
gładki 417a
głąb 840b
głęбина 840b
głodówka 541
głos 631

głosować 631
głowa 448b, 449, 512
głównogi 209
głód 542
głóg 133
główka 186a
głupiec 125, 453c
głuptak 453c
głuszec 293
gmina 850c
gnać 76a
gniady 356b
gniazdko 274a
gniazdo 274a, 274b
gniazdować 275
gobelin 764a
godność 597b
godzić 971b
godzić się 971c
godzina 58
goić 492a
gol 925
golenie 428
golić się 427b
golonka 551c
gołąbeczka 508a
gołąbek 141
gołębnik 274b
gołowaś 510
gon 796
gondola 821
gorące 540b
gorączka 482d
gorliwy 604a
gorset 696
goryl 394
gorzki 544b
gospoda 588

gospodarny 604a
gospodarstwo 197a
gospodarz 512
gospodyni 504
gotować 580a
gotować się 581
gotówka 940
gościna 537d
gościniec 778b
gość 40b, 537d, 539
goździk 154
góra 860
górnik 732
górski 376c
gra 885a
grab 129
gracz 892a
grać 647, 886a
grad 103c
gradobicie 103c
grafik 653b
grafika 654b
gramatyka 8
granat 177
granatnik 179
granatowiec 177
granatowiec 177
granatowy 178, 666
granica 196e
granulka 204b
grawer 723
grdyka 4732b
grecki 208
Greczynka 849
grejpfrut 176
Grek 849

grizzly 344a
grobla 837
grobowiec 531
groch 189
grochy 189
Grodno 851
grom 104
gromada 211
grono 159b
gronostaj 327
gronostajowy 328
grosz 940
grota 858
groza 952b
groźba 952b
grób 45, 531
grubas 403a
grubaska 403a
grubianin 966
grubiański 403a
grubiaństwo 968b
grubość 869d
gruby 403a
gruczoł 458b
grunt 198a
grusza 167
gruszka 167
gruszkowaty 168
gruszkowy 168
gruźlica 485
gryczany 208
gryka 206
grypa 485
gryziopiórek 614
gryzoń 314
gryźć 313

grzać 580e
grzałka 491d
grzanka 561e
grządką 156
grzbiet 479c
grzebać się 79a
grzebień 431a
grzeczny 975a
grzęda 156, 274d
grzmocić 913a
grzmot 104
grzyb 136, (niejadalny) 142,
304, (prawdziwy) 141
grzybiarz 140
grzybień 154
grzybnia 138
grzybny 139
grzybobranie 140
grzybowisko 138
grzybowy 139
grzywacz 840a
grzywka 425b
gumiaki 709
gumka 702d
gumowce 709
gust 543
guwernantka 506c
guzik 702b
gwara 29b
gwiazdka 535
gwiazdosz 154
gwizd 457d
gwizdek 319
gwoździk 731
gwóźdź 731
gzyms 742c

H

haczyk 258
haczykowaty 440a
hafciarka 682
haft 683
hak 295
halka 689
hall 752
hałda 861a
hamak 762c
hamować 811a
hamulec 799d
hańba 968b
harfa 637
harmonia 642
harować 599a
hart 951
hazardzista 892b
hebel 731

helikopter 816b
hełm 705
herbaciarnia 588
herbata 566
herod baba 507a
heroizm 950
hetman 889
hiacynt 154
Hindus 849
hipopotam 365
historia 60b
Hiszpania 846
hodować 385
hodowla 386, (drobiu) 280
hodowlana 376c
hokeista 923
hokej 901b
hol 752

Holender 849
Holenderka 849
holownik 825b
homar 230b
honor 969
hotel 774b
hulać 886a
hulanka 537d
huragan 106d
hurt 942
hurtownik 945
huta 734a, (szkła) 734b
hutnictwo 734b
hutniczy 735
hutnik 732
hydraulik 723
hydraulika 748a

I

idiota 453c
igiełka 687
igliwie 123
igła 687
igrać 886a
igraszka 884b
igrzysko 894c
ikra 252
imbryk 573c
imię 4, (chrzestne) 525a
impertynencja 968b
impet 480b
impieza 537d

Indianin 849
indycę 288
indyczka 288
indycznik 274c
indyczyć się 289
indyk 288
indywiduum 516b
infekcja 481c
inkubator 277
inspekt 157
instalacja 758a
instrument 632
inteligencja 451b

internat 774c
internista 490
introligator 618a
inwalida 483c
inżynier 736
irys 154
iskrzyć się 769a
istota 210,
(człękokszałtna) 395
iść w zawody 893
izba 751
Izrael 846

J

jabłecznik 163, 561e
jabłko 49, 162b, (Adama) 473b,
(niezgody) 970a
jabłkowaty 356b
jabłkowy 162c
jabłonka 162a
jabłoń 162a
jabłuszko 162b
jacht 824
jadalnia 755
jadalny 544a
jadło 540a
jadłodajnia 588
jadłospis 546
jagnię 376b
jagoda 135
jagodzianka 561e
jajeczko 273a, 273c
jajko 273a
jajnik 214
jajo 241a, 273a
jak 370a
jałówka 370c
jamnik 338b
jamochłon 209
jar 856
jarka 205
jary 205
jarzębina 129
jarzyć się 769a
jarzyny 185, 549
jasiek 763c
jaskier 152

jaskinia 858
jaskiniowiec 395
jaskrawy 670
jasny 423
jasność 84a, 84b
jasnowidz 51e
jasny 670
jastrząb 306
jastrzębi 307
jaszczurka 267
jaśmin 133
jawor 133
jaz 837
jazda 810
jazgarz 260
jazgot 457j
jądro 184, 212, 273b, 273c
jeden 929
jedenasty 933
jedenaście 929
jedlina 124
jedwab 680
jedynaczka 518d
jedynak 518d
jedynka 932
jedzenie 540a
jeep 798e
jegomość 516a
jelen 387
jelonek-rogacz 239
jełop 453c
jemiołuszka 299
jersey 680

jerzyk 299
jesienny 97
jesień 96
jesiotr 260
jeść 583a, 583b
jezdnia 784
jezioro 836a
jeździec 358b
jeździectwo 902
jeź 299
jeżowiec 220
jeżyk 299
jeżyny 135
jęczmienny 208
jęczmień 206
jęk 457e
jęzor 1
język 1
językoznawca 2
jogging 899
jogurt 556
jubiler 723
jubilerski 725
jubilerstwo 724
jubileusz 537c
judaizm 992
junior 915c
jutro 89b
jutrzejszy 90
jutrzienka 84a
jutrznia 84a
już 66a

K

kaban 379b
kabanos 555
kabaret 620c
kabina 799c
kabłąk 359a
kabotażowiec 825b
kabriolet 798e
kaczan 186a
kaczątka 284
kaczę 284
kaczka 284
kaczor 284
kadłub 404b
kadryl 652b
kafel 739
kafelek 739
kaganiec 341
kajak 821
kajuta 823e
kakao 566
kalafior 191
kalectwo 481i
kalendarz 94
kalesony 689
kaliber 312
kalina 133
Kaliningrad 851
kalkulator 938
kalmar 220
kalosz 709
kałamarnica olbrzymia 220
kałamaszka 798c
kamasze 707b
kambuz 823e
kameleon 267
kamera 619b
kamień 739
kamionka 569
kamizelka 696
kamyk (warcab.) 890
kanał 612d
kanarkowy 664
kandelabr 766
kandydat na męża 511a
kania 141
kanion 856
kanoe 821
kanonierka 825b
kantor 939
kantyna 588
kantyniarz 590b
kapanina 102
kapie 711
kapelusz 705

kapelusznik 682
kapitan 831c
kaplon 281a
kapłan 994
kapot 799a
kapota 699
kapryśnica 507b
kapryśny 960b
kaptur 705
kapusta 191
kapuściany 192
kapuśniaczek 106d
kapuśniak 191, 547
Kaput! 45
karafka 570
karakułowy 376c
karakuły 699
karaluch 238
karamelek 560
karaś 260
karateka 920
karawela 824
karciarz 892b
karcz 118d
karczma 588
karczmarz 590b
karczoeh 191
karczowisko 121
kareta 798c
karjer 809b
karjera 597
kark 407
karkówka 551c
karma 540a
karmidło 589
karminowy 661
karmnik 589
karnisz 742c
karo 888
karoca 798c
karoseria 799a
karp 260a
karp królewski 260
kart 798e
karta 887
kartka 115, 887
kartofel 193b
kartofelek 193b
kartoflanka 547
kartoflany 194
kartoflisko 196b
kary 356b
karzeł 399a
kasa 939

kasatka 351
kask 705
kasyno 588
kaszalot 351
kaszanka 553
kaszmir 680
kasztan 129
kasztanowy 423, 662
katar 442
kataryniarz 646
katarynka 645
katolicyzm 992
kawa 566
kawaler 511b
kawalerka 772b
kawał chłopca 402a
kawałeczek 279
kawiarnia 588
kawior 252
kawka 295
kawosz 586
kaznodzieja 994
kądział 675
kąkol 207
kąpiel 750a
kąpielisko 833a
kąpielówki 689
kciuk 412
kefir 556
keks 561e
kelner 590a
kelnerka 590a
kepi 705
kędzierzawy 423
kędziorek 425c
kępa 131b
khaki 665
kibic 978b
kibić 978b
kibitka 798c
kicać 908a
kichać 442
kichanie 442
kici-kici 347
kicia 347
kiecka 693
kielich 570
kieliszek 570
kieł (słonia lub mamuta) 393
kiełbasa 555
kiełek 112b
kier 888
kiermasz 941
kiernoz 379b

kierowca 807a
kierownica 799c
kierunkowy (numer) 611
kieszka 703a
kij dębowy 125
kijek 49
Kijów 851
kilim 764a
kilkakrotnie 73c
kilometr 870
kimono 692
kinkiet 765b
kino 619aa
kisiel 557
kiszeniak 188
kiść 159b, 411b
kit 351
kitel 698a
kiwi 180, 310
klacz 355
klamka 741b
klamra 702b
klarinet 643
klasa 211
klasyfikacja 211
klatka 212, 754,
(piersiowa) 408
klawesyn 640
klawisz 632
klawiszowy 632
kłać się 34
klechda 36b
klej 739
klepsydra 80
kleszcze 229
klęcznik 761c
klęska 927d
klimat 98
klinika 489a
kliper 824
klomb 156
klon 129
klops 552
klown 624
klub 588
klucz 741b, (mutrowy) 803
kluczyk 151
kluska 561d
kłamstwo 33
kłaść się 867
kłębek 681
kłoda 244
kłótniowa baba 507b
kłótnia 30d, 970c
kłótnica 507b
kłujący 417a
kłus 349
kłusak 356a
kminek 187b
knajpa 588

knajpiarz 590b
knieja 122a
knot 766
knur 379b
knut 359b
knypek 399a
kobieciaz 516e
kobierzec 764a
kobieta 505a
kobra 269
kobuz 306
kobyła 355
koc 763c
kochać 977
kochanek 511c
kochanie 976
kochanka 503
kocię 347
kocioł 573a
koczkodan 394
kod pocztowy 611
kogut 281a
koja 762a
kok 425c, 831d
kokietka 508c
kokon 241a
kokosić się 283
kokosowy 182
kokoszka 281b
koktajlbar 588
kolacja 545
kolano 410c
kolarstwo 902
kolasa 798c
kołaska 798c
kołba 186a
kolczasty 417a
kolczyk 728
kolej 794
kolejka 794
kolekcja 656
kolekcjoner 657
koleś 516c
kołęda 533
koliber 312
kolor 659, (żółty) 663
kolorowy 669
koloryt 659
kołacz 561c
kołchoz 197b
kołdra 763c
kołduny 561d
kołnier 700
kołnierzyk 700
koło 799b, 872a,
(tańczących) 652a
kołowrotek 676
kołyska 762a
komar 235
komarowy 236

kombi 798e
komedia 620b
kometka 901c
komin 746
kominiek 746
kominiarz 747
komis 944
komnata 751b
komoda 760
komora 754
komórka 211, (jajowa) 214
komórkowy (płyn / błona)
212, (telefon) 612a
kompakt 619b
komplet 694
kompot 557
kompozycja 627
kompozytor 628
komputer 938
komunia 523c
komunikacja 792
komunikat 616
konar 118e
koncert 625
koncha 571
kondukt żałobny 530
konduktor 797
konfederatka 705
konfitura 559
konflikt 970c
konik 240
konik morski 220
konik polny 240
konina 551b
koniuch 358a
koniuszy 358a
konsekwentny 604b
konserwatorium 630
konstruktor 736
kontenerowiec 825a
kontrabas 635
kontrastowy 670
kontrotorpedowiec 825b
kontrowersja 970a
kontruderzenie 897b
kontusz 697
kontynent 844
konwalia 151
koń 355, 356a
kończyna 404c
kopalnia 733
Kopciuszek 983b
koper 187b
kopia 655
kopiec 45
kopnąć 913a
kopytka 389a
kopytko 389a
kopyto 389a
korab 821

korale 728	krab 230c	krymka 705
koralewiec 220	kraina 846	krynica 834a
korcz 572a	kraj 846	krypa 821
korespondencja 609a	krajobraz 852	krzak 131a
kormoran 304	krakers 561e	krzesło 761b
korona 49	kran 750b	krzew 131a
koronka 680	kraska 108a	krzewina 131a
korowód 652a	krasnoludek 53c	krzyczeń 474
corpulentny 403b	krater 856	krzykacz 475
corpus 404b	krawcowa 682	krzywda 968a
korweta 824	krawiec 682	krzywy 440a
korytarz 752	krawiectwo 683	krzyż 409
koryto 589, 834e	krąg 479c	krzyżak 248b
korzenie 118c	krążownik 825b	krzyżówka 781
korzeń 118c	credens 760	ksiądz 994
korzonek 118c	krem 557	ku dołowi 855a
korzyść 594b	kremówka 561e	kubek 570
kos 299	krepa 680	kucharka 582
kosaciec 154	krewni 463	kucharz 582, (okrętowy) 831d
kosiarz 148c	krewniak 230b	kuchcik 582
kosiarz 148b	krewniaki 230b	kuchotka 579a
kosmaty 426	krewniak 517c	kuchmistrz 582
kosmodrom 815b	krewny 517b, 517c	kuchnia 579a,
kosmyk 423b	kręcić się 908b	(okrętowa) 823e
kostka 479a	kręgosłup 479c	kuchta 582
koszary 774d	kręgowce 209	kucyk 356a
koszatka 320	krępować się 953b	kuć 721
kosztować 947	krępy 119	kudłaty 426
koszula 689	krnąbrny 960b	kudły 423b
koszykarz 918a	krogulec 411e	kufel 570
kościec 479b	kroić 685	kuk 831d
kościotrup 479b	krok 808b	kukurydza 189
kościół 991	krokiew 740	kukurydziany 190
kościasty 400	krokodyl 267	kukurykać 283
kość 479a, (niezgody) 970a,	kromka 563	kukuryku 283
kot 347	kronika 95	kula ziemiska 842b
kotek 347	kroplomierz 491d	kulbaczyć 360
kotka 347, (wierzby) 130	kroplówka 491d	kulbaka 359b
kotlet 552	krosno 676	kulik 305
kotlina 854	krowa 370b	kuluary 752
koturn 707c	krowi 371	kum 525b
kotwica 823c	krowiak 141	kuma 525b
kowadło 722	król 39a	kumać się 526
kowal 723	królewicz 39b	kumak 263
koza 372b	Królewiec 851	kumkać 265
kozi 373	królowa 39b	kumkanie 266
kozica 387	królik 323	kumostwo 525b
kozik 576b	królikarz 324	kumpel 516c
koziół 372a	królowa 39a, (szach.) 889	kumys 556
koziółek 372a	krótkonogi 399a	kuna 327
koziółkować 908b	krótkotrwały 74b	kundel 338b
koziorożec 372d	krótkowidz 437b	kuni 328
koźlarz 141	krótkowzroczny 437b	kunszt 596b
koźlarz czerwony 141	krtań 473b	kuper 285
koźlątko 372c	kruchy 417c	kupować 935, 936
koźlę 372c	kruczy 296	kupujący 945
koźli 373	kruk 295	kur 281a
kożuch 699	krupnik 547	kura 281b
kpiarz 988	krwawy 464, 661	kurczę 281c
	krzymiał 619a	kurdupel 399a

kurek 281a
kurhan 45
kurka 141
kurnik 274c
kuropatwa 293
kurs 779
kurtka 699
kurtyna 622a
kurzawa 105
kurzy 282
kusy 52

kuszetka 796c
kuśnierz 682
kuter 824
kuzynostwo 518e
kuźnia 722
kwadrans 58
kwakać 265
kwakanie 266
kwartał 58
kwas chlebowy 566
kwaśny 544b

kwatera 772b
kwestia 14
kwestionariusz 15
kwiat 108a
kwiat paproci 56
kwiatostan 108c
kwiczeć 383
kwiecie 108b
kwiecień 108b
kwietnik 156
kwitnąć 111
kwoka 509

L

laboratorium 598b
lamówka 703b
lampa 765a
lamparci 350
lampart 349
lampion 765c
lampka 765a
lancet 576b
langusta 230b
larwa 241a
las 122a
laska 49
laskowy 182
latarnia 765c
latawiec 268
lato 96
laureat 928
lawonicha 652b
lazaret 489a
ład 842a
ładowy 210
lecieć 76a, 819a
lecznica 489a
lecznictwo 488
lecniczy (środek) 491a
leczyć 492a
legenda 36b
leginsy 689
legitymacja 848
lej 856
lejce 359b
lek 491a
lekarz 490
lekcja 46b
lekkoatleta 921a
lekkoatletyka 898b
leksyka 7
leksykografia 7
lemoniada 566
len 206, 680
lenić się 603
leninówka 705

leniuchować 603
leń 602
lepki 417b
lepszy 975b
leszcz 260
leśny 210
letni 97
lew 349
lew morski 354
lewatywa 491d
lewica 413a
łędzwie 409
lęk 952a
lękać się 953c
lękliwy 955
licealista 998
liceum 997b
lichy 53a
lichtarz 765c
liczba 929
liczebnik
liczyć 934a
liczyć się 934a
liczydło 938
lider 928
liga 894e
lilak 133
lilia 154
liliowy 666
liliput 399a
limuzyna 798e
lingwista 2
liniowiec 825b
linoleum 739
linoskoczek 624
lipa 129
lira 635
lirnik 639
lis 336
lisek 336a
lisi 336b
lisia czapa 336b

lisica 336
list 115
listonosz 608
listopad 117
listowie 115
listwa 703a
liściasty 116
liście 115
liść 115
lisy 699
litera 11
Litwa 846
Litwin 849
Litwinka 849
lniany 208
loczki 425c
lodołamacz 825b
lody 557
lokal 588
lokator 775a
lokatorka 775a
lokomotywa 795b
Londyn 851
lorneta 438
los 57a, 355
lot 818
lotka 901c
lotnik 820a
lotnisko 815a
łoża 622b
lubić 977
luby 503, 511c
lucyfer 52
ludzie 397
lufa 118d
luneta 438
lupa 438
lwi 350
lwiątko 349
lwica 349
Lwów 851

L

łach 674b
łacha 834e
łaciaty 669
ład 972
ładownia 823e
ładodny 975b
łajba 821
łajdak 602
łakomczuch 586
łania 387
łany 196a
łańcuszek 728
łapa 411a
łapać 420
łapcie 709
łapówka 152
łasica 327
łasiczy 328
łasić się 348
łaska 327
łaskawy 975b
łasuch 586
łasuchowac 583f
łata 686
łatać 686

ława 761c (szkolna) 759
ławica 253
ławka 761c
łazienka 749
łazik 798e
łaźnia 749
łączność 605
łaka 145a
łeb 448c
łęg 145a
łgarstwo 33
łobuz 965
łobuziak 965
łokieć 411b
łomotać 913a
łono 458c
łopatka 409
łopian 134
łopuch 134
łosica 387
łosię 387
łosoś 260
łoś 387
łotr 964
Łotwa 846

Łotysz 849
Łotyszka 849
łowić 420, (ryby) 254
łoże 762a
łożysko 802b
łódka 821,
(płaskodenna) 821
łódź 821
łożko 762a
łucznictwo 905
łucznik 919
łuczywo 766
łuna 84a
łuskać 580b
łuszczyć 580b
łydka 410c
łysiec 424
łysina 424
łysy 424
łyżeczka 575b
łyżka 575b
łyżwiarstwo 902
łyżwiarz 923
łyżwy 903
łza 432

M

macać 415
Macedonia 846
macica (anat.) 242d
macica perłowa 226
maciora 379d
macocha 506b
mag 51c
magazyn 615a
magik 624
magistrala 778a
magnetofon 619b
mahometanizm 992
majonez 550
majtek 831a
majtki 689
makatka 764a
makowiec 561e
makreła 260
maks 691
makutra 571
malarstwo 654b
malarz 653b
maleństwo 500d
maliny 135
malowidło 654c

małuch 500d
małunek 654b
małwa 154
Mała Niedźwiedzica 344c
małolat 510
małomówny 22a
małostkowy 604c
małpa 394
małpka 394
mały 399b
mały palec 412
Mały Wóz 344c
maż 209, 224
mażonek 512
mażonka 504
mama 506a
mamka 506b
mamlac 583e
mamusia 506a
mandaryn 176
mandarynka 176
mandolina 638
mango 180
mangusta 327
maniak 978c

manicure 412
manicurzystka 412
manikiur 412
manikiurzystka 412
mankiet 701
mansarda 757
mańkut 413a
mapa 843a
marabut 310
maraton 899
maratończyk 921b
marchew 187d
marchewka 187d
marmolada 559
marmur 739
Marsylia 851
marsz 808b
marszruta 779
martwić się 953a
marudzić 79a
marynarka 695, 830
marynarz 831a
maselnica 896b
masło 556
maszt 823d

maszyna 798b
maszynista 797
maszynistka 797
maść 491c, 659
maślak 141
maślanka 556
mat 891
mata 764b
matecznik 122b
materac 762b
materiał 679
matka 242d, 506a, 521,
(chrzestna) 525a
matoł 453c
matuchna 506a
matula 506a
maturzysta 998
mądrała 453a
mąka 562, (ziemniaczana) 194
mąż 512
mdłości 482c
mebel 758b
mech 144
mecz 894d
medalista 928
Mediolan 851
meduza 220
medycyna 488
medykament 491a
melodia 626a
melon 181
menu 546
metalurgia 734b
metalurgiczny 735
metr 870
metro 794
mewa 304
męstwo 950
męty 578
mężatka 505b
mężczyzna 513
mężulek 512
mgnienie 58
miasteczko 851
miasto 851
miauczeć 348
miąsz 160
miedza 196e
miedzianka 267
miejsce zamieszkania 771
miejscówka 796d
mielizna 834d
mieszkać 771
mieszkanie 772b
mieszkaniec 775a
mieszkanka 775a
mięczak 224
miękki 417d
mięsień 405a

mięsiwo 551a
mięso 551a, 551b, 554
mięsożerny 210
migotać 769a
mikrob 217
mikrobus 793
mikroskop 438
mikstura 491c
mila 870
milczący 22a
milczeć 21
milczkiem 25
miliard 929
miliardowy 933
milimetr 870
milion 929
milionowy 933
miłować 977
miłość 976
miłość własna 976
miłośnik 978a
miły 503, 511c, 975b
mina 448a
mini 691
minister 601b
minuta 58
miodowy 664
miotacz 921d
miotacz min 921d
miód 243, 559
misa 571
misczka 571
misjonarz 994
mistrz 928
mistrzostwo 596b, 894a
miś 344d
Mińsk 851
Mińsk Mazowiecki 851
mknać 76a, 906
mlecz 252
mleczaj 141
mleczaj rydz 141
mleczak 450
mleczarz 141
mleć 199c
mleko 556
młodnik 122b
młodość 494
młodzian 510
młodzieniec 510
młodzik 510
młokos 510
młot 722
młotek 72
młócić 199c
mniech 994
mniszka 994
mnóstwo 946
moc 480b

mocarz 402b
mocny 402a
moczary 143b
modnia 508c
modry 666
modystka 682
mogła 45
mokasyny 709
mokrądo 143b
molo 829
momencik 58
moment 58
Monachium 851
morderstwo 43b
morela 171
morelka 171
morelowy 172
mors 354
morski 210, 665
morświnka 379d
morus 983a
most 786
mostek kapitański 823e
motocykl 806a
motocyklista 807b
motor 806a
motorower 806a
motorówka 821
motorynka 806a
motyl 241c
motylek 241c
motyw 626a
mowa
moździerz 574b
móc 1000
mór 485
mówić 26e
mózg 460
mózgownica 460
mrowie 247
mrowisko 247
mrówka 247
mróz 101
mruczeć 348
mucha 233
mucha tse-tse 233
muchołapka 234
muchołówka 234
muchomór 142
muchomór jadowity 142
muł 143c, 364
mundur 698a
mur 740
murarz 738
murawa 145c
murek 742b
muskularny 406
muskulatura 405a
muskul 405a

muszelka 225
muszka 233
muszla 225, 571
musztarda 550
muzeum 656
muzulmaństwo 992
muzyk 626a

muzyka 626a
myć 715a
mydełko 716b
mydlany 717
mydlić 715b
mydło 716b
mysi 316

mysz 315
mysz polna 315
myszka 315
myszkować 317
myśliwiec 816a
myśliwski 337a
mżawka 102

N

na 882
na głos 6,31
na koniec 68a
na odludziu 871
na ostatek 68a
na palcach 410c
na progu 69d
na razie 66c
na skróty 780
na stałe 67
na ucho 25
na wprost 780
na zawsze 67
nabiał 556
nabrzeże 841a
nabywać 935, 936
nacięcie 859
nacja 849
naczynie 658
nać 186b
nad 881
nadal 63
nadbrzeże 841a
nadciśnienie 468
nadgarstek 411b
nadwozie 799a
nadzieja 984
nadzienie 553
nafciarz 732
nagłówek 11
nagrobek 531
najać 599c
najać się 599c
najmita 601c
najwięcej 946
najwyżej 946
nakłucie 859
nakrapiany 669
nakrętka 802b
nakroić 580b
nakrycie 568, (głowy) 705
naleśnik 561d
nalot 818
nałogowiec 978c
namacać 415
namydlić się 715b
naokoło 876

napad 482b
naparstek 687
napaskudzić 262
napastnik 918b
napięcie 970b
napięstek 411b
napoleonka 561e
napomknąć 27
napój 564
naprzeciw 874a
naprzeciwko 780, 874a
naprzekór 874b
naprzód 875b
narada 30a
naradzać się 498b
narciarstwo 902
narciarz 922
narcyz 154
nareszcie 68a
narodowość 849
narodziny 497b
narowisty 960b
naród 517d
narty 903
narybek 252
narząd 458b
narzeczona 503
narzeczony 511a
narzekać 483c
nasionko 204b
nasiono 112a
nasolić 580d
nastawić 580c
następca 518c
następstwo 927a
nasycić się 583c
nasyp 861a
naśmiecic 262
natka 186b
natychmiast 69b
nauczanie 997b
nauczyć się 999
nauka 997a
nawozić 199b
nazwa 4
nazwisko 4
nazywać się 5

neandertalczyk 395
negocjacje 30b
negować 961b
nektar 566
nerpa 354
nerw 460
nęcić 257
nędnik 964
niańka 506b
nibynóżka 218
nicień 221c
nić 675
nieopodal 872a
nie raz i nie dwa 73d
nie tak dawno 71a
nie ułomek 402a
nie więcej niż 946
niebawem 69c
niebieski 432a, 666
nieboszczyk 44
niechluj 983a
niecierpliwic się 75c
niecnota 965
niedaleko 872a
niedawno 71a
niedbalec 983a
niedbaluch 602
niedługo 69c, 69d
niedołęga 481i
niedorostek 510
niedostrzec 436e
niedźwiedzi 345
niedźwiedziatko 344d
niedźwiedzica 344b
niedźwiedź 344a
niedźwiedź biały 344a
niedźwiedź brunatny 344a
niedźwiedź malajski 344a
niedźwiedź polarny 344a
niegodziwiec 964
niegościnnosc 967b
niegrzeczność 967a
niejadek 586
niejednokrotnie 73b
Niemcy 846
Niemiec 849

Niemka 849
niemota 23a
niemowa 22c
niemowlak 500c
niemowlę 500c
niemowlęctwo 494
niemy 22b
nieparzystokopytny 209
niepełnosprawność 481i
niepogoda 101
niepokoić się 953a
nieporozumienie 970b
nieposłuszny 960b
nieprawda 33
nieprzejednany 959a
nieprzyzwoitość 967b
nieraz 73b
nierządko 73b
nieskazitelny 981
nieskażony 981
niestrawność 482c
nieszczelność 859
nieśmiały 955
nietakt 967a
nietknięty 981
nieubłagany 959a
nieufny 955

nieugięty 959a
nieuprzejmość 967a
nieustrasżoność 950
nieużytki 196b
niewdzięczność 967b
niewiasta 503
niewinny 981
niewód 256c
niewyrozumiwały 959b
niezamężna 505b
niezapominajka 151
niezgoda 970a
niezwłocznie 69b
nieżonaty 513
nikczemnik 964
nisza 858
niteczka 675
niuch 444
niwa 196a
nizina 854
niż 99c
noc 58, 87a,
(sylwestrowa) 534
nocą 87a
nochal 440b
noga 225,410a
nogawica 690

nogawka 690
nokturn 627
norka 699
nornica 318
nos 440a
nosisko 440b
nosorożec 365
nota 626b
nowalijka 185
nowofundlandczyk 338b
Nowogródek 851
noworodek 500c
nowożeniec 511a
Nowy Jork 851
Nowy Rok 534
nożyce 229
nożyk 576a
nóż 576a
nudności 482c
numizmat 657
numizmatyk 657
numizmatyka 657
nur 304
nurt 834b
nuta 626b
nutria 318

obawa 952a
obawiać się 953a
obcas 707c
obchody 537b
obecnie 65a
obejmować 422
obejrzenie 434
obelga 968b
oberek 652b
oberża 588
oberżysta 590b
obiad 545
obibok 602
obiecać 34
obiecywać 34
obieżyświat 788c
objadać się 583f
objaw 482a
objąć 422
objechać (konno) 908c
oblewanie mieszkania 777
oblężenie 196c
oblicze 448a
oblubieniec 511a
oblubienicy 511a
obłok 99d

obmacać 415
obmowa 31b
obniżyć się 865a
obojczyk 479c
obok 413c, 872a
obolały 483b
obowiązek 597c
obowiązkowy 604b
obrać 580b
obradę 30a
obraz 654c
obraza 968b
obrączka 728
obrona 897a
obrońca 918b
obrus 568
obryw 857
obrzeże 841a
obrzęd 537b
obrzętki 432a
obsada 621a
obsadka 658c
obserwacja 434
obserwować 436c
obskakiwać 908c
obsłużyć 600

obszar 868b
obszycie 703b
obuwie 707a
obwód 850a
obywatel 847
obywatelstwo 847
obżartuch 586
ocean 839
ocet 550
ochłapy 587
ochota 542
ochra 663
ochrzcić 524
oczekiwać 75a
oczekiwać dziecka 495b
oczekiwanie 984
oczko 432
oczodół 448f
oczytanie 995
od dawien dawna 72
od dawna 72
od niedawna 71a
odbijany 652b
odbić 913a
odbić się 913b
odcień 659

odcinek 684
odczuwać 456b
odczuwanie 461
oddalenie 869b
oddech 469
oddychać 472
oddzielić 580b
oddźwięk 457b
odejście 791
odetchnąć 472
odezwać się 26a
odhodować 385
odjazd 791
odjąć 934b
odkrycie 996b
odległość 869a
odlot 791
odludzie 871
odłożyć 79d
odłóg 196c
odmawiać 961b
odmęt 840b
odmowa 20a
odmowny 20c
odmówić 20b
odnaleźć (przen.) 254
odporność 951
odpór 897a
odpowiedź 19
odratować 492b
odroczyć 79d
odrzutowiec 816a
odtrutka 491c
odwaga 950
odwieczny 64b
odwilż 101
odwłok 232
odziedziczyć 522a
odzież 674a
odżyć 493
odżywianie 540a
ofiarny 604a
ogar 338b
ogarnąć 422, (opiekuńczym
spójrzeniem) 975a
ogień 767a
ognisko 767a
ogonek 160
ogórek 188
ogrodnik 203d
ogród 155a, (warzywny) 155b,
(wiśniowy) 164
ogródek 155b
ogryzek 587
ogrzewanie 744c
ojciec 514a, 520,
(chrzestny) 525a
ojczulek 514a
ojczym 514c

ojczyzna 846
okamgnienie 58
okazały 401c
okiennica 742b
okno 742a
oko 432
okoń 260
okop 855b
okopcić się 982
okrasa 550
okrasić 580d
okrag 850a
okres 59
okrąg 850a
okręt 825b (liniowy) 825b
okroić 580b
okruch 578
okrucieństwo 958c
okrycie 699
okulary 438
okulista 439
olbrzym 402b
olcha 129
olej 550, 801b
olimpiada 894b
olimpijczyk 915b
oliwa 801b
olszyna 126
ośnienie 996b
ośniewać 769a
ołówek 658c
omackiem 416
omdlenie 482c
omłot 201
omówienie 30a
omułek 228
ondulacja 425c
opad 102
opadać 865b
opal 744d
opalić 580b
opalić się 580b
opał 744d
opały 744d
oparzelisko 143b
oparzyć 580b
opasty 403b
opera 620b
operator 618b
operetka 620b
operować 492c
opętaniec 978c
opiekun 514c
opiekunka 506
opiekuńczy 975a
opienka 141
opłatek 561e
opona 799b
oponcza 697

oporny 960a
oporządzać 580b
oporządzić 385
opowieść
opór 897a
opóźnić 79c
opóźnić się 78a
oprawa 658a
oprócz tego 881
oprych 964
oprzęd 241a
oprzytomnieć 493
opuszczać się 865a
opychać się 583f
oracz 203c
orać 199b
orangutan 394
oranżada 566
oranżeria 157
organ 458b
organista 641
organizm 458a
organy 640
orgia 537d
orka 200b, 351
orkiestra 629b
orli 307, 440a
ornament 671, 683
ornat 698b
orszak 530
ortografia 8
orzech 182
orzecowy 183
orzeł 306
orzęsek 218
osa 246
osad 587
osesek 500c
osęka 823a
osi 246
osiągnąć 962
osiągnięcie 927b
osiczyna 126
osiem 929
osiemdziesiąt 929
osiemdziesiąty 933
osiemnasty 933
osiemnaście 929
osiemset 929
osiemsetny 933
osika 129
osioł 364
oskrobać 580b
oskubać 580b
osłoda 986
osłodzić 580d
osłupieć 378
osoba 397, 516b
osobnik 516b

osoka 132
osolić 580d
ostatecznie 68a
ostęp 122a
ostnica 132
ostroga 359b
ostrów 845
ostróżny 955
ostry 544b
ostryga 228
ostrze 577
osypisko 861a
oszczerstwo 31b
oszust 35c

oszustwo 33
ośmiornica 220
oświadczyć 27
oświadczyć się 27
oświetlać 769b
oświetlenie 744c
otchłań 857
oto 68b
otoczenie 868c
otóż 68b
otucha 985
otyły 403a
owad 231
owca 376c

owczarek 338b
owczy 377
owego roku 89a
owies 206
owłosienie 423c
owoc 159a
owsiany 208
ozdoba 728
ozdrowieć 493
ozimina 205
ozimy 205
oznajmić 27
ozór 1

Ó

ósemka 932

ósmy 933

P

paciorek 728
paczka 609b, 616
paćkać się 982
pagórek 860
pajaczek 248a
pajak 248a
pajda 563
pajęczyna 249
pajęczynka 249
palec 411d
palenisko 579b
paleta 658b
palić się 769a
paliwo 744d, 801a
palma daktylowa 180
palto 699
paltocik 699
pałeczka 49
pan 516a
pan młody 511a
pancernik 825b
pancerzowiec 229
pani 504, (domu) 504, (serca) 503
panicz 510
paniczyk 510
panieneczka 502
panienka 502
panika 952c
panna 502
pantera 349
pantofel 708

pantomima 620b
państwo 49, 50
Państwowa Komunikacja
Samochodowa 792
papa 514b
papaja 180
papież 514b
paplać 28c
paproć 56
papryka 188
papuga 312
parafia 993
paraliż 485
parapet 742b
park 155c
parka 699
parkiet 743
parking 813a
parobek 601c
parokrotnie 73c
parostatek 825a
parowiec 825a
parowóz 795b
parów 856
parówka 555
parter 622b
partia 894d
partner 651
partnerka 651
parzyć 580b
pas 409, 704a
pasat 106d

pasaż 785
pasażer 788e
pasiasty 669
pasierb 519b
pasierbica 519b
pasikonik 240
pasjonat 978b
paskowany 669
pasma 423b
pasożyt 237
pasterz 994
pastwisko 145b
pasza 145b, 540a
paszcza 448b
paszczyka 448f
paszport 848
pasztet 553
paść 385
patelnia 573d
patriarcha 518b
patrzyć 436a
patykowaty 400
paw 290
pawi 291
pawian 394
pawica 290
pawik 290
paznokciec 411e
pazur 411e
pączek 109
pąk 109
paşowy 661

pątnik 788c
pchełka 237
pchła 237
pedantyczny 604b
pediatra 490
pegieer 197b
pejsy 423c
pekaes 792
peleryna 699
pelikan 311
peluszka 189
pełny 403a
pełzak 218
pensja 594a
pensjonat 774b
peonia 154
pepegi 710
perełka 226
perkal 680
perkaty 440a
perkoz 304
perkusyjny 632
perła 226
perłopław 228
perłowy 227
peron 813c
perski kot 347
perspektywa 62
pertraktacje 30b
peruka 425d
pestka 160
petunia 154
pędrak 239
pędzel 658c
pędzić 76a, 906
pęknięcie 859
pępek 279
pętka 702c
pętla 702c
piach 198b
piana 716b
pianista 641
pianka 557
piarg 861a
piasek 198b
piastunka 506b
piąć się 862
piątka 932
piąty 933
picie 564
pić 584
piec 579a
piechór 788b
piecuch 602
pieczara 858
pieczarka 141
pieczeń 476, 552
pieczone 552
pieczywo 561a

piegowaty 669
piekarnik 579b
pielgrzym 788c
pielgrzymka 789
pielęgnować 492c
pieniacz 475
pieniądze 940
pień 118c, 118d
pieprzniczka 574c
pieprznik 141
pieprzyć 580d
pieróg 561d
pierogi 561d
pierożek 705
pierszak 998
piers 551c, (piersi) 408
pierścień 728
pierścionek 728
pierwiosnek 151
pierwszoklasista 998
pierwszy 933
pierzyna 763c
pies 337a, (bezpański) 338b
piesiec 336a
pieszczoch 500e
pieszczocha 500e
pieszy 788b
pietruszka 187b
pieśniarz 629a
pieśń 627
pięciolecie 58
pięć 929
pięćdziesiąt 929
pięćdziesiątka 932
pięćdziesiąty 933
pięćset 929
pięćsetny 933
piękno 508b
piękność 508b
pięta 410c
piętnasty 933
piętnaście 929
pięściarstwo 896c
pięściarz 920
pięść 411c
pigmej 399a
pigmejczyk 399a
pigułka 491c
pijak 586
pijawka 220
pik 888
pilnie 69b
pilnować 436d
pilot 820a
pilotka 705
piła 731
piłka 901a
piłka wodna 901a
piłkarstwo 901a

piłkarz 918a
ping-pong 901b
pingwin 311
piołun 153
pionek 890
piorun 104
pioseneczka 627
piosenka 627
piosenkarka 629a
piosenkarz 629a
pióro 658c
piramida 861b
pisać 613
pisać się 613
pisarz 614
pisk 457j
piskłę 278
piskorz 260
pismo 615a
pisownia 8
pisywać 613
piszczałka 643
piszczel 479c
pitekantropus 395
piwiarnia 588
piwko 567
piwne 432a
piwnica 588
piwny 665
piwo 567
piwonia 154
piwosz 586
pizama 689
plac 868c
placek 561c
plackarta 796d
plafon 743
plakat 654c
plan 737
plankton 219
plantacja 197c
plaster 243
plastyk 653a
platforma 796b
platyna 726
plaża 841b
płasać 649
plecy 409
pleć 199b
plemię 517d, (plemiona koczownicze) 788c
plemnik 214
plewić 199b
pliszka 299
plon 201
plony 201
plotka 31a
plotkarz 35b
plucha 101

pluskwa 237
płaca zarobkowa 594a
płakać 990
płaskorzeźba wypukła 654b
płastuga 260
płaszcz 699
płatać figle 886b
płatek 110
płaziniec 209
płciowy 214
płeć 501
płetwal błękitny 351
płochliwy 955
płodność 202
płomień 767a
płoszyć się 953c
płotka 260
płód 500a
płótno 679
płycizna 834d
płyn 832, (komórkowy) 212
płynąć 826a
płyta 579a (kompaktowa) 619b
płytką 739
pływak 258
pływalnia 833a
po cichu 25
po omacku 416
po sąsiedzku 872a
po świńsku 381
pobierać 321
pobocze 783
pobrudzić 982
pocałunek 447
pochmurność 99e
pochłaniać 583f
pochodnia 766
pochować 529
pociąg 795a
pociąg elektryczny 795b
pociąg pancerny 795a
pociecha 986
pocieszenie 986
poczekalnia 752
poczęstunek 40c
pocztówka 609b
poczta 606
poczta główna 606
pocztowy 607
poczucie 461
poczwarzka 241a
pod 877
pod każdym względem 957
pod żadnym względem 957
podanie 36b
podbródek 448d
podchodzić 863
poddasze 757
podeszwa 707c

podgardle 448d
podgrzać 580e
podhodować 385
podklasa 211
podkop 855b
podkoszulek 689
podkowa 722
podkuć 721
podlotek 502
podmuchać 106b
podmurówka 740
podobieństwo 654c
podobizna 654c
podobny 654c
podoić 385
podokiennik 742b
podpalić 580f
podpasać 704b
podpasać się 704b
podpatrzyć 436d
podróż 789
podróżna 788a
podróżniczka 788a
podróżnik 788a
podróżny 788a
podróżny 788a
podrażnienie 481f
podroby 553
podrumienić 580f
podrywacz 516e
podrywka 256d
podrzucić 910
podskok 909
podstawka 571
poduszka 763c
poduszkowiec 825a
podwórko 772d
podwórze 772d
podwieczorek 545
podwozie 817
podzielić 934b
podzielić się 934b
podziobać 583d
podłoga 743
poganka 304
pogawędka 29a
pogląd 433b
pogoda 98
pogodzić 971a
pogodzić się 971c
pogotowie 489c
pogromca 624
pogrzeb 528, 591
pogrzebać 529
pogwizdywanie 457d
pogłoska 31a
pojazd 798a
pojąć 421
pojedynek 894d

pojezierze 836a
pojękiwanie 457e
pojętność 452
pojutrze 89b
pokarm 540a
pokład 823e
pokojowy 337a
pokolenie 518a
pokój 751b, (stołowy) 755
pokrewieństwo 518e
pokrywa 799a
pokrzepienie 986
pokrzywa 153
Polak 849
polana 146
polano 745
polarny lis 336a
pole 196a
połeczenie 592
poletko 196a
polewać 199b
połudwica 551c
policzek 448c
poliglota 2
poligon 868c
poligraf 618a
poliklinika 489a
polip koralu 220
polizać 583d
polka 652b
Polka 849
polny 210
polonez 652b
Polska 846
połączenie 605
połknąć 583d
połowa 409
połowica 504
położna 499
położyć się 867
połów 259, (wielorybów) 352
południe 85b
połyskiwać 769a
pomacać 415
pomada 560
pomarańcza 176
pomarańczowy 664
pomidor 188
pomieszczenie 751a
pomnik 531
pomnożyć 934b
pomocnica 601d
pomocnik 601d, 918b
pomór 481c
pomyślność 57b
pomywacz 582
ponad 881
ponad to 881
ponadczasowy 64c

poncho 699
ponton 822
ponurak (przen.) 308
pończocha 689
poobgryzać 583d
poobrzynać 580b
pop 994
popelina 680
popielaty 669
popijać 584
popisywać się 613
poplecznik 978a
popłoch 952c
popływać 826a
popołudnie 85b
poprawiny 527
popręgi 3598a
por 187c
pora 59
pora roku 96
porabiać 599d
poradnik 6
poranek 84c
porażka 927d
porcelana 569
poręba 121
poręcz 413c
poroh 834d
poroże 389b
poród 497a
port 829, lotniczy 815a
portfel 939
portki 690
portmonetka 939
portret 654c
poruszać 418
poryw 985
porządek 972
porządniczy 979
porzeczka 135
porzucić 910
posada 597a
posadzka 743
posag 522b
posąg 522b
posiedzenie 30a
posiłek 540a
poskramiacz 624
posłanie 763a
posmak 543
posolić 580d
post 541
postawa 398
postawić 580c
postawny 401c
postać 38b, 398
postęp 396a, 396b
postój 813a
poszept 457c

poszewka 763b
poszum 457c
poszwa 763b
poszycie 703b
pościel 763a
poświst 457d
poświstywanie 457d
potargany 426
potok 834b
potomek 518c
potomstwo 518c
potop 103b
potrawa 540b
potrzebować 963
potwór 54a
potyczka 896b
poważanie 957
powiat 850c
powić 498a
powidła 559
powiedzieć 26d
powielokroć 73d
powierzchnia 868b, (drogi)
679, (mieszkalna) 868c
powierzchność 435
powietrze 99a
powiew 106b
powinowactwo 518e
powinowaty 517c
powłoczka 763b
powłoka 763b
powodzenie 396b
powoli 25
powonienie 444
powódź 103b, 835c
powój 152
powóz 798c
powstrzymać 811a
powstrzymać się 811a
powszednieć 91c
powszedność 91b
poza 880
poziomki 135
pożłocisty 664
pożłota 726
poznać 971d
poznanie 996a
pozwolenie 973
pozycja 597a
pożerać 583f
pożytek 594b
pożywienie 540a
póki 66c
pół godziny 58
półbuty 707b
półciężarówka 805
półetat 597d
półfinał 894e
półka 760

półkożuszek 699
pólmisek 571
północ 87b
północy 87b
półrocze 58
półwysep 845
pr-r-r! 361
prababcia 521
prababka 521
praca 595a
pracoholik 601c
pracować 599a, 599b,
(z zaciekłością) 958c
pracowity 604a
pracownia 598b
pracownik 601a
praczący 60b
pracząca 714
prac 715a
pradziad 520
pradziadek 520
pradzieje 60b
pralinka 560
pralka 716a
prasa 718
prasować 719
prasowanie 720
prasownica 718
praszczur 518b
prawda 32
prawdziwek 141
prawdziwy 975b
prawica 413b
prawnuczka 521
prawnuk 520
prawosławie 992
prażyć 580f
prąd 744b, (szybki) 451d
prehistoria 60b
pręcik 110
prędko 69a
pręgowany 669
pręt 687
problem 14
prochowiec 699
produkcja 593
projekt 737
projektant 653b
prom 822
promienieć 769a
proroctwo 46d
prorok 51e
prosiak 379c
prosiątko 379c
prosię 379c
proso 206
proste 423
prosto 780
prosty 440a

proszek 491c, 716b
proszę 327
próchnica 485
próchno 515d
próg 834d
próżniak 602
prusak 238
prycza 762c
prysznic 750a
prządka 677
prząść 678
przebiegłość 452
przechadzka 790
przechodzień 788b
przechowalnia 814
przeciąg 106c
przeciagać się 78b
przeciwdziałanie 897a
przeciwno 874a
przeciwnie 874c
przeciwstawienie 897a
przeciwuderzenie 897b
przecznica 781
przezyć 961b
przezysty 981
przed 875a, 875b
przeddzień 533
przede wszystkim 875a
przedpokój 752
przedpołudnie 85b
przedrączy 411b
przedstawienie 625
przedszkolak 500d
przedszkolanka 506c
przedwczesny 74a
przedwczoraj 88
przedwiośnie 96
przedział 796c
przegapić 436e
przegrana 856, 927d
przeistoczenie 46c
przeistoczyć się 48
przejazd 786
przejażdżka 790
przejrzeć 436e
przejście 785
przejściowy 74c
przekazywanie 616
przekąska 548
przekleństwo 30e, 46b
przekonaność 958b
przekop 855b
przekrój 684
przekształcenie 46c
przelot 818
przelęknąć się 953c
przeładunek 828
przełknąć 583d
przełyk 476
przemawiać 26c

przemiana 46c
przemijający 74b
przemysłowość 452
przenieść się 776
przenikliwość 451e
przeoczyć 436e
przepalić się 770
przepaść 857
przepiórka 293
przepłynąć 826a
przeprowa 786
przeprowadzka 777
przepustka 848
przerazić się 953c
przerażenie 952c
przesiedlić się 776
przesłuchanie 16
przesmyk 845
przestrach 952a
przestronność 868a
przeźrenie 868a
przezwór 868a
przeszłość 60a
prześcieradło 763b
przeświadczenie 984
przetworzyć się 48
przetwórstwo 593
przewiew 106c
przewodnik 6, 797
przewóz 828
przewracać się 908b
przez 883
przeziębienie 481h
przezorny 955
przewyciężyć 914
przeżuwać 583d
przędza 675
przędziwo 675
przodek 518b
przodem 875b
przodownik 928
przód 875a
przy 872a
przybysz 788b
przychodnia 489b
przychodzić na świat 498b
przychylność 976
przychylny 974
przyczepa 805
przyczesywać się 427a
przyćmić 770
przygasić 770
przygoda 37c
przygotowanie 997b
przygotowywać 538
przyimek 9
przyjaciół 511d, 516c
przyjazny 974
przyjąć 421

przyjąć się 599c
przyjezdny 788b
przyładek 845
przylepka 563
przyłasczka 151
przyłgi 264
przymiotnik 9
przynęta 258
przypadek 37b
przypadkowość 37b
przypadłość 481b
przypatrywać się 436a
przypieć 579b
przyprawa 550
przyprawić 580d
przypuszczenie 984
przrzekać 34
przysięgać 34
przysłówek 9
przysmak 543
przysawki 264
przystanąć 811a
przystanek 774a, 813c
przystań 829
przystawka 548
przystojniak 516d
przyswajać 477
przyszłość 62
przyspieszyć 76b, 907a
przysłówek 774a
przywłaszczać 477
przywrocić do życia 492b
przywzolenie 973
psi grzyb 142
psina 337c
psisko 337c
psota 884c
psotnik 965
pstrąg 260
pstrokaty 669
pstry 669
pszczelarstwo 245
pszczelarz 245
pszczeli 242a
pszczółka 242a
pszczółka 242a
pszenica 206
pszeniczny 208
ptak 209, 272
ptasie mleczko 560
ptaszarnia 274c
ptasznicstwo 280
pteroaktyl 267
pub 588
puchacz 308
puchar 570
pucołowaty 403c
pucybut 713c
pudding 557
puf 761b

pukiel 425c
pulchny 403b
pulman 796b
pulpit 759
punkt 925
pupil 500e

purchawka 141
purpura 660
puszcza 12a
puszczyk 308
pycha 558, 969
pylić się 982

pyłek 110
pysk 448b
pyszności 558
pytać 13
pytanie 14
pyzaty 403c

R

rabata 156
rachować 934a
racica 389a
radio 612c
radiotelefon 612a
radiowóz 798a
radować się 989
rafa koralowa 220
rajstopy 689
rajtuzy 689
rak 230a, 485
rak pustelnik 230b
raki 230a
rakieta 816c
rakietka 816c
rama 658a, 742b
ramię (ramiona) 409
rampa 622a
rancho 197c
ranek 84c
rano 84c
ranzo 197c
rasowy 337a
raz 931
raz po raz 931
raz przy razie 872a
razowiec 561b
razy 934b
rąbać 583f
rączka 411a
RB 846
rdzawy 662
rdzeń 118c
rechot 266
rechotać 265
rechotanie 266
reda 829
redakcja 617
redaktor 618a
regał 760
regaty 827b
region 850b
rejon 850b
rekord 927b
relief 853
religia 992
ren 387

reneta 162b
renifer 387
Republika Białoruś 846
respekt 957
restauracja 588
reumatyzm 485
rezolucyjność 950
rezultat 927a
reżyser 618b
ręka 411a
rękaw 701
rękawica 704c
rękawiczka 704c
rękodzieło 683
rękomość 577
RFN 846
robactwo 221c
robaczek 221a
robaczek świętojański 221b
robaczywiec 223
robaczywy 222
robak 221a, 209
robaki płaskie 209
robić 599b
robić na drutach 687
robociarz 601c
robota 591, 683
robotnik 601c
robotny 604a
robótka 683
rocznica 537c
rocznik 95
rodak 517c
rodowód 517a
rodzaj 501
rodzeństwo 518e
rodzice 514a
rodzina 517c
rodzić 498a
rodzić się 498b
rodzynki 175, 560
rogatywka 705
rok 58, (nauczania) 779
rok temu 71b
rokowania 30b
rola 196d
rolka 681

rolnictwo 197a
rolnik 203a
rondel 573b
rondel 573b
ropa 801a
ropucha 263
Rosja 846
Rosjanin 849
Rosjanka 849
rosnąć 114
rosół 547
roślina 107a
roślinożerne 210
rower 806b
rowerzysta 807b
rozbity 483b
rozchodzić się 866
rozciągnąć się 866
rozcięcie 684
rozczochny 426
rozczynek 562
rozdroże 781
rozejść się 866
rozgadać się 28c
rozgrywka 894d
rozhisteryzować się 953c
rozjaśniać 769b
rozjazd 781
rozkopy 855b
rozlewisko 835b
rozładunek 828
rozmawiać 28a
rozmiar 869a
rozmieszczenie 751a
rozmnażanie 215
rozmnożyć się 216
rozmowa 29a, 29b
rozmówca 35a
rozplenić się 216
rozplenienie 215
rozpogodzenie 99e
rozprzestrzenić się 866
rozrabiaka 966
rozrodzycy 214
rozrywka 884a
rozsada 112b
rozsądek 451a
rozstaj 781

rozstrój żołądka 482c
rozszerzyć się 866
roztoka 835d
roztopy 101
rozum 451a
rozwidlenie 781
rozwidziony 513
rozwieść się 216
rozwodnik 513
rozwód 215
rozwódka 505b
rozwój 396a
rożek 561e
ród 517d
róg 389b
rój 242b
rów 855b
równina 854
róż 660
róża 133
różaniec 728
różdżka 49
różnobarwny 669
różnokolorowy 669
rubin 727
ruch 808a
ruczaj 834b

rudawy 661
rudy 423, 661
rudzik 299
rulon 681
rumianek 152
rumieniec 660
ruń 112c
rura 391
rurociąg 748b
rusałka 53c
ruszyć 418
ryba 250
rybak 255
rybi 251
rybka 250
rychło 69a
ryczenie 375
rydwan 798c
ryj 382, 448b
ryk 375
rynna 740
rysunek 654b
ryś 349
rytownik 723
rywalizacja 893
ryż 206
ryżawy 661

ryżowy 208
ryży 661
rzebro 479c
rzec 26d
rzeczownik
Rzeczpospolita Polska 846
rzeka 834c
rzekotka 263
rzemień 704a
rzemiosło 595b
rzemyk 704a
rzepa 193d
rzepka 479c
rzetelny 975b
rzeźba 654b, 853
rzeźbiarz 653b
rżesa 144
rzodkiew 188
rzodkiewka 188
rzucać 910
rzucać się 911
rzucać się w oczy 911
rzucić się 912
Rzym 851
rzeń 362
rżnąć 647
rżysko 196b

S

sad 155a
sadzawka 836b
sadzić 199b
sagan 573a
sakiewka 939
saksofon 643
salami 555
salaterka 571
salceson 553
salon 598c, 755, 944
sałata 188, 549
sałatka 549
sam 944
samobójstwo 43c
samochód 798e
samolot 816a
samotny 505b
sandacz 260
sandały 708
saneczkarz 924
sanitariusz 490
sapać 472
sarna 387
sasanka 151
satelita 788a
satyna 680
sączek 574a

saczyć 584
scena 622a
schab 551c
schaboszczak 552
schludny 980
schodki 815c
schodzić 865a
schorowany 483b
schorzenie 481a
schronisko 774a
scisnąć w objęciach 422
scyzoryk 576b
sekretarzyk 759
sekunda 58
sekundnik 82a
sekundomierz 80
sekundować 81
seledynowy 665
seler 187b
semestr 58
sepia 220, 663
ser 556
Serb 849
Serbka 849
serce 462, (karc.) 888
serdak 696
serdeczny 412

serdelek 555
serek 556
serek topiony 556
sernik 561e
serwantka 760
serwatka 556
serweta 568
serwis 568
setka 932
setny 933
sezon 96
sezonowy 74c
sęczek 118e
sęk 118e
sękaty 119
siać 199b, (niezgodę) 970a
siano 149
sianokosy 145a, 148a
siatkarz 918a
siedem 929
siedemdziesiąt 929
siedemdziesiąty 933
siedemnasty 933
siedemnaście 929
siedemset 929
siedemsetny 933
siedlisko 772a

siedzenie 761a
siedziba 772d
siejba 200b
siekiera 731
siemię 112a
siennik 762b
sień 752
sieroctwo 519a
sierota 519a
siew 200b
siewca 203c
sikora 298
sikora modra 298
sikorka bogatka 298
silnik 800
siła 480b
siłacz 402a
siny 666
siodłać 360
siodło 359b
siódemka 932
siódmy 933
sitarz 141, 561b
sitek 561b
sito 574a
sitowie 132
siwak 572a
siwy 423
siwizna 668
siwuszka 141
siwy 356b
sjamski kot 347
skakać 649, 908a
skała 843b
skalpel 576b
skała 860
skandal 37d
skarb 55
skarpeta 6789
skarżyć się 483c
skarżypyta 932
skąd 871
skiba 563
sklep 531, 944
sklerotyk 515d
skład ciała 398
składak 806b
skoczek 355, 921c
skoczyć na równe nogi 908a
skok 909
skoki 894b
skonać 486
skorpion 248c
skorupa 184, 229
skorupiak 229
skorupka 273c
skowronek 299
skóra 160
skraj 684

skrawek 684
skrępowany 955
skrętać 1
skrót 780
skrzat 53b
skrzek 263
skrzela 225
skrzętny 604b
skrzydełko 232
skrzydło 817
skrzydłowy 918b
skrzyp 134
skrzypce 633
skrzypcowy 636
skrzypek 634
skrzypiec 634
skrzyżowanie 781
skutek 927a
skwer 155c
slipy 689
słodka idiotka 508a
słodki 544b
słodycz 558
słodyczne 558
słoma 149
słomiana wdówka 505b
słomiany 150
słomka 149
słonicha 390
słoniowy 392
słoniątko 390
słony 544b
słoń 390
słońce 100
słota 101
Słowacja 846
Słowaczka 849
Słowak 849
Słoweniec 849
Słowenka 849
Słowianin 849
Słowianka 849
słownictwo 7
słownik 6
słowo 3
słówko 3
słuch 455
słuchać 456a
słuchać się 456a
słuchy 454
słup 740
słupek 110
służba 591, (zdrowia) 488
słysać 456bg
słyszeć 456b
smaczny 544b
smak 543
smakołyk 558
smakosz 586

smakowity 544b
smalić 580b
smardz 141
smarki 441
smażyć 580f
smażyć się 581
smok 268
smoking 695
smoktać 583e
smucić się 599a
smutek 260
smycz 341
smyczkowy 632
smyk 632
sobowtór 655
soja 189
sojusznik 978a
sok 566, (brzozowy) 128,
(klonowy) 129
sokoli 307
sokół 306
Sokółka 851
sola 260
solista 629a
soliter 221c
solnica 574c
solniczka 574c
sopran 631
sos 550
sosna 124
sośnina 124
sójka 299
sowa 308
sowchoz 197b
sowi 309
spacer 790
spadać 865b
spadek 522a
spadkobierca 518c
spalinowóz 795b
spaniel 338b
spanikować 953c
spaść się 704
specjalizacja 595b
specjalność 595b
spektakl 625
spętać 360
spiekota 100
spietrać się 953c
spiker 618b
spikerka 618b
spinka 431b
spinning 256b
splamić 982
spław 827a
spływ 827a
spływać 826a
spodek 571
spodenki 690

spodni 689
spodnie 690
spodziewać się 75b
spojrzenie 433a
sport 898a
sportowiec 915a
spozrzec 436b
spoztrzezenie 434
spowiednik 994
spozyc 583c
spozycwcy 544a
spodnica 691, 693
spodniczka 691
spór 30c, 970a
spoznic sie 78a
sprinter 921b
spryciarz 453b
spryt 452
sprytny 401b
sprzatac 199c
sprzeciwiac sie 961a
sprzeczk 30c, 970a
sprzedawac 946
sprzedawac sie 947
sprzedawczyni 944
sprzedawca 944
sprzedaz 942
sprzet 568, 758a, (rybacki lub okretowy) 256a
sprzymierzeniec 978a
spuchniety 483b
spuscizna 522a
srebne gody 527
srebny lis 336a
srebro 726
sroka 295
srokaty 356b
ssak 209
stacja 813c
stac 811b
stac sie 812
stadnina 357
stado 384b, (wilkow) 343
stajenka 536
stajenny 358a
stajnia 357
stan 689
stanc 38b, 811b
stanik 689
stanowisko 597a
Stany Zjednoczone Ameryki 846
stara 509
stara panna 502
starajacy sie 511a
starcie 896b
starzcac 420
starosc 494
staruszek 515a
stary grzyb 515d

starzec 515a
statek 384b, 825a
staw 836b
stawiac opor 897a, 961a
stawonog 209
stchorzyc 330
stek 552
stempel 610
stewardesa 820b
step 809b
sto 929
stocznia 829
stoczyc (boj / walke) 896b
stoczyc sie 865c
stoisko 944
stokrotka 154
stolarz 729
stolica 851
stolik 759
stolek 761b
stolowy 689
stolowka 588
stonka ziemniaczana 239
stonowany 670
stoper 80
stos 861b
stojlo 357
stol 40a, 759
stowa 932
strach 952a
stragan 944
straszydlo 54a
strawa 540b
strak 186a
strefa 868c
strofa 11
strojnisia 508c
stronnik 978a
stroj 674a
strucel 561e
struga 834b
strumien 834b
strumyk 834b
struna 632
strunowy 632
strus 310
strych 757
strzalka 479c
strzec sie 956
strzecha 740
strzelanie 905
strzelec 919
strzyc sie 427b
studio 598c
studium 627
studnia 833a
stwierdzac 27
stworzenie 210,
(wielokomorkowe) 212
stypa 528

sucharek 561e
suchy 400
sufit 743
sufler 621a
suka 337b
sukces 396b, 927c
sukienka 693
sukmana 697
suknia 693
sum 260
supersam 944
surojadka 141
surowosc 958c
surowka 549
sus 909
swat 527
swatac sie 527
swatanie 527
swawola 884c
swawolic 886b
Sylwester 534
sylwetka 398
symfonia 627
sympatia 503
symptom 482a
syn 520
synek 520
sypialnia 756
syrena 354
syrop 491c, 566
system 459, 972
sytuacja 597b
szach 891
szachista 892b
szachistka 892b
szachowac 891
szachy 890
szacunek 957
szafa 760
szafir 727
szafirowy 432a
szafka 760
szal 706
szaleniec 453d
szalik 706
szalupa 821
szampan 567
szara godzina 86b
szara myszka 509
szarak 321b
szarawary 690
szarlotka 561e
szaroniebieski 667
szarosc 86b, 668
szarotka 151
szaroziem 198b
szarpac 419
szarpanina 896b
szarpany 632
szaruga 102

szary 432a, 667
szaszłyk 552
szatan 52
szatkować 580b
szatnia 753
szczebiotka 508a
szczecina 423c
szczelina 859
szczepionka 491e
szczery 975b
szczęście 57c
szczotka 431a, 713b
szczudło 400
szczudłowaty 400
szczupły 400
szczur 318
szczur wodny 318
szczygieł 299
szczyprawka 239
szczypiorek 187c
szczyt 860
szef kuchni 582
szelest 457c
szepcem 25
szermierka 900
szermierz 916
szerokość 869d
szerszeń 246
szesnasty 933
szesnaście 929
sześć 929
sześćdziesiąt 929
sześćdziesiątka 932
sześćdziesiąty 933
sześćset 929
sześćsetny 933
szew 712

szewc 713a
szewstwo 713a
szkapa 355
szkarłatny 661
szkic 654c
szkielet 479b
szklanka 570
szklarnia 157
szklarz 738
szkło 569
Szkocja 846
szkolenie 997b
szkolna ława 759
szkoła 997b
Szkot 849
Szkotka 849
szlafrok 692
szlak 778c
szlochać 990
szmaragd 727
szmaragdowy 665
szmat 946
szmatka 674b
sznycel 552
sofer 807a
szop 333
szop pracz 333
szopka 536
szorstki 417a
szorty 690
szosa 778a
szóstka 932
szósty 933
szpadzista 916
szpak 299
szpaler 739
szpara 859

szpic 577
szpieg 17
szpiegostwo 17
szpilka 431b, 708
szpital 489a
szpon 411e
szron 103d
sztaluga 658a
sztangista 920
sztorm 103a
sztruks 680
sztuciec 575a
sztuka 596a, 654a
sztylet 576b
szurgot 457c
szuwary 132
szwaczka 682
szyb 118d, 733
szyba 742b
szybko 69a
szybkość 451d
szybować 819a
szybowiec 816a
szycie 683
szyc 686
szydełko 688
szydełkować 688
szyfon 680
szyja 407
szyjka 572a
szykować 538
szyna 778c
szynel 698a
szynka 555
szynszyla 320
szypułka 160
szyszka 123

Ś

ściana 740
ściernisko 196b
ścieżka 787
ścięgno 405b
ścigać 907c
śledzić 436c
śledziona 476
śledztwo 16
śledź 260
ślepak 231
ślepie 432
ślepiec 437c
ślepy 437c
ślicznostka 508c
ślimak 224
śliski 417c
śliwa 169

śliwka 169, (suszona) 169
śliwki suszone 169
śliwkowy 170
ślizgowiec 816a
ślub 527
ślusarz 723
śluzówka 473b
śmiać się 989
śmiałość 950
śmierć 43a, 487
śmietana 556
śmietanka 556
śmigło 817
śmigłowiec 816a
śniadanie 545
śnieg 101
śnieżyca 105

śpieszyć się 76a
śpiewaczka 629a
śpiewać 648
śpiewak 629a
śpioch 320
śpiwór 763d
średni 412
średnica 869d
środek 409, (lecniczy) 491a
środowisko 868c
śruba 802b
śrubokręt 803
świat 842b
światło 84b, 767b, 799a
święteczny 92
świder 731
świeca 766

świeczka 766
świecznik 765c
świerczyzna 124
świerk 124
światlik 221b
święto 537a

święty 537a
świnia 379d
świnka 379d
świnka morska 379d
święński 380
święński blondyn 380

święństwo 381
świst 319, 457d
świstak 319
świstawka 319
świt 84a
świtanie 84a

T

T-shirt 689
tabletki 491c
taboret 761b
tabun 357
tajfun 106d
tajga 122c
taksówka 804a
taksówkarz 804b
talerz 571
talerzyk 571
tama 837
tamować 811a
tancerka 651
tancerz 651
tango 652b
taniec 650
tanio 937, 949
tankowiec 825a
tany 650
tańczyć 649
tapeta 739
tarcza 82b
tarczycyca 473b
targ 941
targi 941
tarka 574b
tańło 253
tarmosić 419
tartak 730a
taryfa 804a
tasiemka 702d
taśma 702d, (filmowa) 619a
tata 514a
tatarak 132
tatuś 514a
taxi 804a
tchórz 322, 329
tchórzliwy 330, 955
tchórzostwo 331
tchórzyc 953a
teatr 620a
tegoroczny 89a
tekst 10
Tel-Awiw 851
telefaks 612a
telefon 612a
telegraf 612a
telegram 609b

teleskop 438
telewizja 612c
telewizor 612c
temperatura 482d
tenis 901b
tenis stołowy 901b
tenisista 917
tenisówki 710
tenisówki 710
tenor 631
terapeuta 490
teraz 65a
teraźniejszość 61
teren 868b
terytorium 868b
tęcza 104
tęczowy 669
tęgi 403a
tętent 363
tętnica 466
tętnić 467
tętno 465
tir 805
tiul 680
tkactwo 679
tkacz 677
tkaczka 677
tkać 678
tkanina 679
tknąć 418
tlen 470
tłuc się 954
tłuczek 574b
tłusty 403b
toga 698b
tok 809a
tokarz 723
tokować 292
tokowisko 292
tonacja 659
topola 129
topór 731
tor 778c
torfowisko 143c
torsja 482c
tort 561e
tost 561e
towar 615b, 943

towarzystwo 539
towarzysz podróży 788a
traf 37b
tragedia 620b
trakt 778b
trałowiec 825b
trampki 710
tramwaj 793
tran 251
transport 792
trap 815c
trasa 778a
traszka 267
tratwa 822
trawa 107c
trawiasty 665
trawieć 477
trawienie 478
trawnik 156
trąba 391
trąbić 647
trąd 485
trefl 888
trening 898d
treser 624
trolejbus 793
tron 49
trotuar 783
trójka 932
trucht 809b
trucizna 41
trudzić się 599a
trumna 531
trunek 564
trup 44
trupa 621a
truteń 242d
trwać przy... 961a
trwała (ondulacja) 425c
trwoga 952a
tryton 267
trząść 954
trzcina 132
trzeba 963
trzechsetny 933
trzeci 933
trzepotać 954
trzewia 458c

trzewik 707b
trzęsawisko 143b
trzymiel 246
trzoda 384a
trzonek 577
trzonowiec 450
trzępiotka 508a
trzy 929
trzydziestka 932
trzydziesty 933
trzydzieści 929
trzymać 385
trzymać się swego 961a
trzynasty 933
trzyńście 929
trzysta 929
tuczny 379d
tulipan 154

tułacz 788c
tułaczka 789
tułów 404b
tunel 785
turban 705
Turczynka 849
Turek 849
turkus 727
turniej 894c
turysta 788d
turystyka 789
tusze 658d
tuzin 932
tuż 872b
tuż-tuż 872b
TV 612c
twardość 951
twardy 417d

twarożek 556
twaróg 556
twarz 448a
tyci 399b
tyczkarz 921c
tyczkowaty 400
tydzień 58, 93
tygodnik 615a
tygrys 349
tygrysi 350
tykać 418
tymczasowy 74a
tynk 739
tynkarz 738
typ 211, 516b
tysiąc 929
tysięczny 933

U

ubabrać się 982
ubiegłego roku 89b
ubiegłoroczny 89b
ubliżenie 968b
ubojowy 379d
ubranie 674a
ubrudzić 982
ucho 454
uchwyt 572a
uczennica 998
uczeń 998
uczesanie 425a
uczniak 998
uczoność 995
uczta 40a, 537d
uczucie 461
uczynny 975a
uderzyć 913a
udko 551c
udo 410b
udziec 551c
ufność 984
uganiać się 76a, 907c
ugasić 770
ugór 196c
ujawnienie 996b
ujemny 20c
ujeżdżacz 358b
ujście 835a
ukarać 705
ukłęknać 410c
układ 972
ukochana 503
ukojenie 986
ukorzenie się 120
Ukraina 846

ul 244
ulewa 102
ulga 986
ulica 782
uliczny 337a
ulotka 115
ulubienica 500e
ulubieniec 500e
ułamek 279, 578,
(sekundy) 58
umazać się 982
umeblowanie 758a
umieć 1000
umiejętność 995
umierać 486
umorusać się 982
umysł 451a
umywalka 750a
umywalnia 749
uniesienie 985
unieść się 864, (honorem) 969
uniform 698a
upaćkać się 982
upał 100
uparty 960a
upaść się 704
upierać się 961a
upokorzenie 968b
uporczywy 960a
uprawa 200a
uprawiać 199a
uprząż 359a
uprzednio 70b
uraczyć 585
uradować się 989
uroczystość 537b

urodzaj 201
urodzajność 202
urodzenie 497a
urodziny 523a
urok 46b
urwipoleć 965
urwisko 857
urząd 598a, (celny) 598a
urządzać 538
urzec 47
urzędniczka 601b
urzędnik 601b
urzędowanie 591
usługa 591
usłużny 975a
usmarować się 982
usmażyć 580f
usta 446
usteczka 220
ustrój 972
usypisko 861a
uszanowanie 957
uszek 454
uśmiechać się 989
uśmiechnięty 987
uśmierzenie 986
utrapieniec 965
utrzymywać ład / porządek 972
utuczony 403b
uważać 436a, 934a, 956
uważny 955
uwielbiać 977
uwodziciel 516e
uzdrowić 492b
uznać 971d

W

- w 873
 w cętki 669
 w desenie 669
 w deseń 669
 w dniu wczorajszym 71b
 w domu 773
 w dół 855a
 w dzień 85a
 w głos 631
 w końcu 68a
 w kropki 669
 w nieskończoność 63
 w nocy 87a
 w oddaleniu 871
 w oderwaniu od czegoś 871
 w owym roku 89a
 w paski 669
 w pobliżu 872a
 w południe 85b
 w prążki 669
 w przeddzień 70a
 w przededniu 70a
 w sąsiedztwie 872a
 w sekrecie 25
 w tej chwili 65a
 w tym czasie 65b
 w ubiegłym roku 89b
 w wigilię 70a
 wabić 257
 wabik 258
 waciak 699
 wada 832
 wafel 561e
 wagon 796a, 796d
 walc 652b
 walczyć 914
 waleń 351
 walet 889
 waligóra 402b
 walka 896b
 walonki 707b
 waluta 940
 wał 837, 861a
 wałkoń 602
 wanna 750a
 warcabista 892b
 warcaby 890
 warchlak 379c
 warga 136, 220, 446
 warować 339
 warsztat 598b, (tkacki) 676
 warunki atmosferyczne 99b
 warzyć się 581
 warzywniak 944
 warzywnik 155b
 warzywa 185
- wataha wilków 343
 waterpolo 901a
 wazon 158
 ważka 241d
 wachać 445
 wądół 856
 wąs 423c
 wątroba 476
 wąwóz 856
 wąż 268
 wbrew 874b
 wchodzić 863
 wciągnąć się 862
 wciąż 63
 wcinąć 583f
 wczesniak 500c
 wczoraj 71b, 88
 wczorajszy 90
 wdech 469
 wdowa 505b
 wdowiec 513
 wdrapać się 862
 wejrzenie 433a
 wejść 863
 welwet 680
 wełna 680
 wełnianka 141
 wesele 527
 wesołek 988
 wesołość 527
 westchnienie 457e
 westybul 752
 wesz 237
 weterynarz 490
 węch 444
 wędka 256b
 wędkarz 255
 wędkowanie 254
 wędlina 555
 wędrowiec 788a
 wędrówka 789
 wędzić 254
 węzidło 359a
 węgiel 745
 Węgier 849
 węglarka 796b
 węgorz 260
 Węgry 846
 węszyć 445
 węzowaty 270
 węzownica 271
 wężyk 268
 wężykowaty 270
 wgłębienie 855c
 wiadukt 786
- wiano 522b
 wiara 984, 992
 wiatr 106a
 wicher 106d
 wichura 105
 wić się 862
 widelec 575c
 widmo 10
 widowisko 625
 widownia 622b
 widz 621b
 widzenie 433b
 widzieć 436a
 wieczór 86a, 537d
 wieczerza 545
 wiecznie 63
 wieczny 64b
 wieczorem 86a
 wieczornica 537d
 Wiedeń 851
 wiedza 995
 wiedzieć 999
 wiedźma 51b
 wiedźmin 51b
 wiek 58, (młodzieńczy) 494
 wiekowy 64a
 wiekuisty 64b
 wielbłąd 365
 wiele 946
 Wielka Brytania 846
 Wielka Niedźwiedzica 344c
 Wielki Wóz 344c
 Wielkie Księstwo Litewskie 846
 wielkolud 402b
 wielkość 869d
 wielobarwny 669
 wielokroć 73d
 wielokrotnie 73d
 wielonczela 635
 wielonczelista 639
 wieloryb 351
 wielorybi 353
 wielorybnictwo 352
 wielorybnik 352
 wielu 946
 wieprz 379b
 wieprzowina 551b
 wiercić się 908b
 wiercipięta 965
 wiertacz 732
 wiertarka 731
 wiertło 731
 wierzba 130
 wierzbina 130

wierzch 860
wierzchołek 118e
wierzchowiec 356a
wiesoły 987
wieszak 702c
wieszcz 51e
wieś 851
wietrzyk 106a
wietrzysko 106a
wiewiórka 320
wieża 890
więcej 946
więcej niż 881
więzienny 955
więź 605
więźba 740
wigilia 533
wigor 480b
wiklina 130
wilcza jagoda 134
wilcze łyko 134
wilczę 342b
wilczek 342b
wilczur 338b
wilczy 343 (dół) 343
wilczyca 342a
wilgoć 99g
wilgotność 99g
wilk 342a
Wilno 851
winiarnia 588
winna latorość 175
winnica 175
winniczek 228
wino 175, 567, (karc.) 888
winogrona 175
wio! 361
wiolonczela 635
wiolonczelista 639
wiosenny 97
wiosło 823a
wiosłować 826b
wiosna 96
wioślarz 831b
wirus 481c
wiskoza 680
wiśnia 164
wiśniowy 165, 661
wiśniówka 166
witamina 491b
wiza 848
wizjer 342b
wjechać 863
wklęsłość 855c
wklęsnięcie 855c
wkrótce 69c
włazić 862
Włoch 849
włochaty 426

Włochy 846
włos 423a
włoski 182
włoszczyzna 187a
Włoszka 849
włożyć chomąto 360
włóczęga 789
włóknarka 677
włókno 675
wnet 69b
wnęka 858
wnętrze 758a
wnętrności 458c
wnikliwy 604b
wnuczka 521
wnuk 520
woda 565, 832
wodnik 53d
wodny 210
wodociąg 748b
wodołaz 338b
województwo 850c
wojna 970c
wokoło 876
wokół 876
woleć 977
wolny 505b, 513
wołyżer 358b
wołowina 551b
woreczek żółciowy 476
wosk 243
woźnica 358c
woda 256b
wódka 567
wół 370a
wóz 798b
wóz drabiniasty 798b
wprost 780
wreszcie 68a
wrogość 970c
wrona 295
wróbel 297a
wróbelek 297a
wróbli 297b
wróbliczka 297a
wróż 51d
wróżba 46d
wróżbiarz 51d
wróżbita 51d
wróżka 51d
wrzask 457j
wrzasnąć 474
wrzątek 565
wrzeć 581
wrzos 133
wrzód 448c
wskazówka 82a
wskazujący 412
wspiąć się 862

wspinaczka 904
wspinać się 862
współczesność 61
współpracownik 601a
współzawodnictwo 893
wstawić 580c
wstąpić 863
wstążka 431c
wstrzymać 811a
wstydić się 953b
wsypa 763b
wszechświat 842b
wszystkożerny 210
wybranek 511c
wybranka 503
wybrzeże 841a
wychowawca 514c
wychowawczyni 506c
wychuchany 980
wychudły 400
wycieczka 790
wycieczkowiec 788d
wycięczenie 481d
wycieraczka 764c, 799a
wycięcie 684
wycinek 684
wycofać się z honorem 969
wyczerpanie 481d
wyczyniać harce 886b
wydać na świat 498a
wydalać 477
wydanie 615a
wydarzenie 37a
wydawnictwo 617
wydech 469
wydma 841b
wydra 332
wygasnąć 770
wygląd 435
wygłupiać się 886b
wygon 145b
wygrana 927c
wyjazd 791
wyjściowy 92
wykładzina 739
wykonawca 629a
wykonawczyni 629a
wykop 855b
wykrój 684
wykrycie 996c
wylądować 819b
wyleczyć 492b
wyleźć z choroby 493
wylegać 275
wyleganie 276
wylegarka 277
wylizać się z choroby 493
wylot 791

wyładunek 828
wyładowanie 104
wyłupiasty 432a
wymagać 963
wymagający 959b
wymiar 869a
wymiotować 482c
wymioty 482c
wymoczek 218
wynająć 776
wynałazca 736
wynałazczość 452
wynieść się 776
wynik 927a
wypad 790
wypadek 37b
wypiek 562
wypieki 562
wypielenie 200b
wypłowiąle 423
wyposażenie 758a
wyprawa 789
wyprawiać 538, (harce) 886b
wyprzedzić 907d, (rywala)
908c

wypukłorzeźba 654b
wyrko 762a
wyrosnąć 114
wyrostek 510
wyrób 593
wyrwa 856
wyrwidąb 402b
wyrwiząb 490
wyrzucić 910
wysepka 845
wysiadywanie 276
wysmukły 401b
wyspa 845
wystawa 656
wystrzegać się 956
wysuszony 400
wyszywanie 683
wyścig 894b
wyścigi konne 894b
wyścigówka 798e
wytrzymałość 951
wytwórczość 593
wywar 565
wywiad 15
wywiadowca 17

wywrotka 805
wyznanie 992
wyznawca 993
wyż 99c
wyżel 338b
wyżyna 860
wyżywienie 540a
wzbić się 864
wzdrygnąć się 954
wzgląd 957
wzgórek 860
wzgórze 860
wziąć 421
wziąć się 599c
wzlecieć 864
wzmiankować 27
wzniesienie 860
wzornictwo 673
wzornik 671
wzorować się 672
wzorzec 671
wzorzysty 669
wzór 671
wzrok 437a
wzruszać 418, 419

Z

z 878
z cicha 25
z dala 871
z daleka 871
z dołu 855a
z grubsza 878
z lekka 878
z nagła 878
z przodu 875b
z rzadka 878
za 880
za drogo 937, 949
za dużo 946
za pasem 69d
zabarwienie 659
zabawa 884a
zabawiać się 886a
zabawka 884b
zabić 42
zabieg 899
zabłócić się 982
zabrać się 599c
zabrudzić się 982
zaburzenie 481b
zachmurzenie 99e
zachód 86c
zachwył 985
zaciekłość 958c
zaczarować 47
zaczyn 562

zaciemnienie 86c
zadanie 592
zadarty 440a
zadbany 980
zadrgać 954
zadrzeć 954
zaduch 100
zadużony 511c
zadyma 105
zadymka 105
zagajnik 122a
zagłada 43a
zagłębienie 855c
zagon 196a
zagorzalec 978b
zagotować się 581
zagrać 647
zagrywka 926
zagryzać 583f
zagrzać 580e
zahartowanie 951
zajadać 583f
zajadać się 583f
zajadłość 958c
zajazd 588
zając 321a, 209
zajaczek 141, 321a
zajęcie 591
zajęczy 322
zajęczyca 321a

zajmować się 599d
zajść w ciężę 495b
zakalec 562
zakażenie 481g
zakaz 592
zakaska 548
zakaszać 583f
zakiełkować 113a
zakląć 47
zakłęcie 46b
zakład 598b,
(fryzjerski) 430,
(leczniczy) 489a,
(pogrzebowy) 532
zakochany 511c
zakonnica 994
zakonnik 994
zakorzenie się 120
zakotwiczenie 829
zakotwiczyć 823c
zakrwawiony 464
zakuć 721
zakurzyć się 982
zakwas 562
zalażek 112a
zalażnia 112a
zalegać 79b
zalew 835c
zalewa 102
zalotnik 511b

załadunek 828
załatwić 600
założyć uprząż 360
zamek 741b,
(błyskawiczny) 702b
zameżna 505b
zamięć 105
zamienić się 48
zamieszkać 771
zamieszkiwać 771
zamorzyć 42
zamówienie 592
zapadlisko 856
zapalenie 481e
zapalenie 978b
zapalić 768
zapalić się 768
zaparzyć 580c
zapas 895
zapasy 896a
zapaśnictwo 896a
zapaśnik 920
zapatrywanie 433b
zapiecek 579b
zapiekać się 581
zapięcie 702a
zapijać 584
zapinka 431b, 702b
zapłatać 427a
zapłodnienie 215
zapłonąć 768
zapora 837
zapracowany 604a
zaprawa 550, 898d
zaprawić 580d
zaprowadzić ład 972
zaprząc 360
zaprzęg 359a
zaprzegać 360
zapytać się 13
zaraz 65a
zaraza 481c
zaręczyć 527
zaręczyny 527
zarobek 594a
zarodek 500a
zarosnąć 114
zarost 423c
zarośle 114
zasiew 200b
zasięg 868c
zasilacz 800
zaskroniec 268
zastona 622a
zastawa 568
zastrzyk 491d
zasuwa 741b
zaszczyt 969
zaśmiecić 262
zaświecić się 768

zatakować 580d
zatarg 970c
zatoka 838
zatrucie 481g
zatrząsk 702b
zaufanie 984
zauroczyć 47
zausznik 978a
zauważyć 27, 436b
zawał serca 485
zawczasu 70b
zawiadomienie 616
zawieja 105
zawierucha 105
zawijać 427a
zawilec 151
zawodnik 915a
zawody 893
zawód 595b
zawsze 63
zawziętość 958c
zazieleńić 113c
zazieleńić się 113b
zaznaczyć 27
zażenowany 953b, 955
zab 448f, (mleczny) 450
(trzonowy) 450
zbaranieć 378
zbieracz 657
zbierać 199c
zbiornikowiec 825a
zbiór 656
zboże 206
zbyt dużo 946
zbytkować 886b
zdanie 10
zdarzenie 37a
zdążyć 77
zdecydowanie 950, 958b
zderzak 799a
zdjęcie 619a
zdobywca 928
zdrowie 480a
zdrój 834a
zebra 364
zegar 80
zegarek 80
zegarmistrz 83
zejść 865a
zelówka 707c
zero 929
zerowy 933
zeskoczyć 908b
zezwolenie 973
zgasić 770
zgasnąć 770
zgiełk 457h
zgładzić 42
zgoda 973
zgon 487

zgrabny 401b
zgraja wilków 343
zgroza 952c
zgrzybieć 137
zguba 43b
ziarenko 204a, 204b
ziarnko 204a
ziarno 204a
zielarnia 107b
ziele 107a
zieleniec 155c
zieleń 107b
zielone 432a
zielonka 141
zielony 665
zielsko 207
ziemia 842a
ziemiopłody 193
ziemisty 662
ziemniaczany 194
ziemniak 193b
ziemny 182
zięba 299
zima 96
zimna wojna 970c
zimno 101
zimowy 97
zioło 107a
ziółko 107a
zipać 472
zjawa 433b
zjawisko 433b
zjechać 865c
zjeść 583c
zlecenie 592
zlecieć 865b
zlew 750a
zlewa 413a
zleźć 865a
złazić 865a
złocien 154
złocisty 664
złodziej 964
złośnica 50b
złote gody 527
złotnik 723
złoto 726
zmaganie 896a
zmarniały 400
zmierzch 86b
zmrok 86b
zmysł 461
znaczek 610
znak 11
zniewaga 968b
zniszczyć 42
zołza 507b
zorza 84a
zraz 552
zrobić 600
zsiadłe mleko 556

zsiąść 865a
zstępować 865a
zuchwalec 966
zupa 193, 194, 547
zwać się 5
zwada 30d, 970c
zwalczać 914
zwalczyć 914
zwał 861a

zwiedzanie 790
zwierz 210
zwierzę 209, 210
zwierzęcy 210
zwierzyna 209
zwinny 401b
zwlekać 79a
zwoleńnik 978a

zwój 681
zwrócić się 26b
zwycięstwo 927c
zwycięzca 928
zwyciężyć 914
zydeł 761b
zysk 594b
zza 879

Ż

żdźbło 204b
żniżyć się 865a

żrebiątko 355
żrebię 355

źródło 834a

ż

żaba 263
żabi 263
żabka 263
żagiel 823b
żagiew 766
żaglowiec 824
żaglówka 824
żak 998
żakiet 695
żar 100
żarówka 765b
żartowniś 988
żać 199c
żądło 232
żebak 515a
żeglarz 831b
żeglować 826b
żegluga 827a
żelastwo 718
żelazko 718
żenować się 953b
żeremie 326
żłób 589
żmija 269
żniwa 200c

żniwiarz 203c
żołądek 476
żołądz (karc.) 888
żona 504
żonaty 513
żonaty i dzieciaty 513
żonkil 154
żółtć 663
żółtko 273c
żółtobrzeżek 239
żółty 664
żółty ser 556
żółw 267
żreć 583f
żubr 367
żubrówka 369
żubrzątko 367
żubrę 367
żubrzy 368
żubrzyca 367
żuć 583f
żuk 239
żuk gnojarek 239
żupan 697
żur 547

żuraw 301
żurawiny 135
żużel 239
żwawo 69a
żwir 784
życzliwy 974
żyć 771
Żyd 849
żyjątko 210
żylasty 406
żyletka 429
żyła 405b
żyłka 258
żyłowaty 406
żyrafa 365
żyrandol 765b
żytni 208
żyto 206
żywiciel 601d
żywnościowy 544a
żywność 540a
żywopłot 131c
żywotność 480c
żyźność 202

A

абавязак 597с
 абавязковы 604b
 абажаць 977
 абажур 765b
 абазвацца 26а
 абалона 835b
 абалонка 799b
 абармот 965
 абарона 896а
 абаронца 918b
 абачлівы 955
 абвязаць 704b
 абдымаць 422
 абёд 545
 абёдаць 583b
 аб'ёдкі 587
 аб'эжчык 358b
 абжора 586
 абібок 602
 аблапіць 422
 аблічча 448а
 аблог 196с
 аблога 196с
 абломак 578
 аблупіць 580b
 аблямоўка 703b
 абмацаць 415
 абменьнік 939
 абмеркаваньне 30а
 абняць 422
 абрад 37b
 абраз 654с
 абраза 968b
 абраннік 511с
 абранніца 503
 абрус 568
 абрыкос 171
 абрыкосавы 1172
 абрыс 398
 абрыў 857
 абрэзак 684
 абскакаць 908с
 абскрэбці 580b
 абскубці 580b
 абслужыць 600
 абсталяваньне 758а
 абсяг 868с
 абўтак 707а
 абцас 707с
 абшар 868b
 абшчына 850с
 абшыўка 703b
 абэрак 652b
 аб'ядацца 583f

абяцаць 34
 авадзень 231
 авантура 37с
 аварыя 37b
 авэчка 376с
 авэчы 377
 авёс 206
 агарнуць 422
 агарод 155b
 агароднік 203d
 агародніна 185
 агародчык 155b
 агляд 434
 агмень 767а
 агонь 767а, 767b
 агрызак 587
 агрэст 135
 агурок 188
 адазвацца 26а
 адамаў яблык 473b
 адбіваны 652b
 адбіўная 552
 адбіцца 913b
 адбіць 913а
 адвага 950
 адвал 861а
 адвэдкі 523а
 адвэчны 64b
 адгукнуцца 26а
 аддаваць перавагу 977
 аддаленьне 869b
 аддзел 211
 аддзяліць 580b
 ад'езд 791
 аджгір 260
 адзежа 674а
 адзеньне 674а
 адзін 929
 адзін каля аднаго 872а
 адзін пры адным 872а
 адзінаццаты 933
 адзінаццаць 929
 адзіная дачка 518d
 адзінка 932
 адзіны сын 518d
 адзначаць 27
 адказ 19
 адкіпаць 581
 адкласці 79d
 адкрыцьцё 996b
 адкуль 871
 адлега 101
 адлегласьць 869а
 адлёт 791

адліга 101
 адмаўляць 961b
 адмірал 831с
 адмова 20а
 адмовіць 20b
 адмоўны 20с
 аднапакаёўка 772b
 адным махам 909
 адным скокам 909
 адняць 934b
 адплыцьцё 791
 адпор 897а
 адразу (ж) 69b, 872b
 адрас 611
 адратаваць 492b
 адростак 510
 адрэз 684
 адрэзак (тканкі) 684
 адстой 587
 адтуліна 791
 адхадзіць 492b
 адхаяць 492b

 адцёньне 659
 адцінак 684
 адчуваньне 461
 адчуваць 456b
 адчуваць сябе нясьмела /
 няёмка 953b
 адыход 791
 аёр 132
 ажыны 135
 ажыць 493
 аздак 285
 азартны гулец 892b
 азарэньне 996b
 азвацца 26а
 аздараўленчы бег трушком
 899
 аздоба 728
 азеляніць 113с
 азіміна 205
 азімы 205
 Азія 844
 айцец 514а
 айчым 514с
 аказваць супраціў /
 супраціўленьне 897а, 961а
 аканіца 742b
 акардэон 642
 акварэліст 653b
 акваторыя 833а
 акіян 839
 акно 742а

акоп 855b
акраба́т 624
акраба́тыка 898c
акра́ец 563
акра́са 550
акру́га 850a
акру́жнасьць 850a
акру́жыць 704b
акру́жэньне 868c
акрыва́ўлены 464
акрыя́ць 493
аксамі́т 680
аксамі́тка 154
актор 621a
акторка 621a
актуа́льнасьць 61
акулі́ст 439
акуля́ры 438
акумуля́тар 800
аку́нь 260
акура́тны 604b
акура́ціст 979
акушэ́рка 499
ала́дка 561c
але́й 550, 801b
але́ніна 551b
але́нь 387
але́шнік 126
але́шына 126, 129
але́я 782
аліга́тар 267
алімпі́ец 915b
алімпі́яда 894b
алма́з 727
аловак 658c
алькаго́ль 564
альпі́йскі лы́жнік 922
альпі́нізм 904
альт 631
ама́р 230b
ама́тар 978a (ка́вы) 586,
    (пі́ва) 586
амё́ба 218
а́мфара 572a
Аме́рыка 844
амэ́рыка́нец 849
амэ́рыка́нка 849
амэ́тыст 727
амялу́шка 299
анаконда 269
анана́с 180
анге́льскі конь 356a
ангі́на 485
англі́чанін 849
англі́чанка 849
андара́к 697
анда́тра 318
анке́та 15
Антаркты́да 844
антонаўка 162c

антыбіётык 491b
антыква́р 657
антыкварыя́т 656
антыле́па 365
антыхры́ст 52
антыцыклён 99c
ану́ча 674b
ану́чка 674b
апавяда́льнік 35a
апада́ць 865b
апа́дкі 102
апа́л 744d
апанта́нец 978c
апанча́ 697
апа́са́цца 953a
апа́се́ньне 952a
апе́нька 141
апераза́ць 704b
апла́днёньне 215
апла́тка 561e
апляву́ха 448c
аповесьць 36c
апоў́дні 85b
апоў́зень 861a
апоў́начы 87b
апо́шняя наві́на 61
апра́ва 658a
апрацо́ўваць 199a
апрацо́ўка 200a
апрача́ таго 881
аптэ́ка 489d
аптэ́кар 490
апу́ска́цца 865a
апу́хлы 483b
апыта́льнік 15
апэ́льсін 176
апэ́льсі́навы 664
апэ́льсі́навы напой 566
апэ́ндыкс 510
апэ́рава́ць 492c
апэ́ратар 618b
апэ́ра́цыя 899
апэ́рэ́та 620b
апэ́ты́т 542
апяку́н 514c
апяку́нка 506b
апяку́нскі 975a
апярэ́дзіць 907d
ара́б 849
ара́бскі конь 356a
ара́нжавы 664
ара́ты 203c
ара́ць 199b
ара́біна 129
ара́нгута́н 394
ара́нжа́д 566
ара́нжа́рэ́я 157
ара́ні́зм 458a, 972
ара́ні́ст 641
ара́ны 640

арке́стар 629b
а́ркуш 115
арлі́ны 307, 440a
арма́да 830
арна́мэнт 671, 683
арна́т 698b
арол 306
артагра́фія 8
артыкул 615b, 943
арты́ст 653a, (балэ́ту) 651
артышок 191
артэ́рыя 466
а́рфа 637
арфагра́фія 8
архіпэ́ляг 845
архітэ́ктар 736
арэ́на 623
арэ́х 182
арэ́хавы 183
ас 889
аса́ 246
асабе́нь 516b
асабі́стае пасьве́дчаньне 848
асабі́сты склад 621a

аса́дак 587
аса́дка 658c
асака́ 132
асало́да 558, 986
асва́ 246
асёл 364
асі́лак 402b
асі́на 129
асі́ньнік 126
асі́ны 246
аскаба́лак 578
аскары́да 221c
аско́місты 544b
аслу́пяне́ць 378
асо́ба 397
асо́бнік 516b
а́стра 154
астраво́к 845
астро́га 823a
астро́жны 955
асфа́льт 784
асьве́р 301
асьві́ны 246
асьвятле́ньне 744c
асьвятля́ць 769b
асьпі́рына 491b
асьце́рага́цца 956
асьцяро́жлівы 955
асьцяро́жны 955
асялі́цца 771
асяро́дзьдзе 868c
асяце́р 260
ата́ка 482b
атла́с 680
атле́тыка 898b

атлетычны 402a
атмасфэра 99a
атмасфэрны разрад 104
атмасфэрныя ўмовы 99b
атмасфэрны фронт 99b
атол 845
атрамант 658d
атрута 41
атручаньне 481g
атрымаць дар мовы 26c
атрымаць у спадчыну 522a
атэльэ 598c
аўстралапітэк 395
Аўстралія 844
аўстрыец 849

аўстрыяк 849
аўсяны 208
аўтакар 793
аўтамабіль 798b, 798e
аўтамабільная стаянка 813a
аўтаматычная кармушка 589
аўтастаянка 813a
аўтастоп 810
аўтастрада 778a
аўтафургон 798
аўтобус 793
аўчарка 338b
афарбоўка 659
афіцыянт 590a
афіцыянтка 590a

Афрыка 844
ахайны 980
ахапіць 422
ахвота 542
ахова здароўя 488
ахрысьціць 524
ацяпленьне 744c
ацяпліць 580b
ачуняць 493
ашуканец 35c
азэравакзал 815b
азэрадром 815a
азэраплян 816a
азэрапорт 815a
азэробіка 898c

Б

баба 507a
баба-ірад 507a
Баба-Яга 51b
бабадур 516e
бабаўё 507b
бабачка 508a
бабёр 325
бабздыр 516e
бабіна лёта 96
бабішча 507b
бабка 141, 508a, 561e
бабнік 516e
бабровая хатка 326
бабства 507b
бабсьлеіст 924
бабуля 507a, 521
бавіцца 378, 886a
бавоўна 680
багажная камэра 814
багажня 814
багацьце 202
багна 143a
багун 143a
бадацца 388
бадзёрасьць 480b, 985
бадзяга 788c
бадзяньне 789
бадмінтон 901c
бажан 293
базар 941
базылішак 54b
байда 36a
байдарка 821
байка 36a, 680

байкар 35d
бакавы (гулёц) 918b
бакас 305
бакенбарды 423c

бакі 423c
баклан 304
баксэр 920
бактэрыя 217
балалайка 638
балаўнік 965
балбатаць 28b
балбатун 35b
балерун 651
балерына 651
балёт 620b, 650
балёткі 708
балетмайстар 651
балкон 622b
балота 143a
баль 537d
бальніца 489a
бамбавоз 816a
бамбаўнік 816a
бампэр 799a
банан 180
банк 939
банкёт 537d
бар 588
баравік 141
барадá 423c
баразна 196d
баран 372a, 376a
баранавіць 199b
барані 377
барані кажух 376a
бараніна 551b
барановы 377
баранчык 376a
барацьба 896a
барацьбіт 920
барвовы 661
бард 629a
бардо 660

баржа 821
барка 824
баркас 824
бармэн 590a
барс 349
барсук 334
барсуковы 335
барсучыны 335
барытон 631
барэльэф 654b
барэт 705
барэц 920
бас 631
баскетбаліст 918a
басьціся 388
басэйн 833a
басэтля 635
батлейка 536
батыскаф 821
батыст 680
батэрфляй 241c
баўгарка 849
баўгарын 849
Баўгарыя 846
бацечка 514a
бацьвіньне 186b
бацька 514a, 520
бацькаўшчына 846
бацькі 514a
бацьыла 217
бацян 302
бачаньне 433b
бачыць 436a
баявітасьць 950
баязьлівасьць 331
баязьлівец 329
баязьлівы 330, 955
баян 642
баяцца 953a

бег 809a, 899
беганіна 899
бегатня 899
бэгаць 906, (навіперадкі)
893
бэгчы 906
бэдзтва 927d
безадноснасьць 958a
бездакорны 981
бэздань 840b, 857
безрукаўка 696
бэзьліч 946
безымэнны 412
белабрысы 380
беларус 849
беларуска 849
Беларусь 846
Беласток 851
бель 663
бэлы 423, 664
бэлы грузд 141
бэлы мядзвэдзь 344a
бэраг 841a
беразняк 127
бервяно 740
бэркут 306
бессардэчнасьць 958a
бессаромнасьць 967c
бівень 393
бізон 370a
бізун 359b
бізэ 561e
біжутэрыя 728
бінокль 438
бінт 491d
біруза 727
бісквіт 561e
бістро 588
бітва 896b
біфштэкс 552
біцца 913a
біць 913a
біятляніст 922
блазан 624
блазнаваць 886b
блазьюк 632
блакіт 668
блакітная ліса 336a
блакітная сініца 298
блакітніца 298
блакітны 432a, 666
бліэдная паганка 142
бліэдны 483b
бліэкат 153
блізарукі 437b
блізка 872a
блізкасьць 869c
блін 561d
бліскавіца 104

блошка 237
блуканьне 789
блыха 237
блюзка 689
блюзьнэрства 968c
бляха 739
бляяньне 375
бляяць 374
боа 269
боб 189
Божае Нараджэньне 533
божая кароўка 239
бой 896b
бой-баба 507a
бойка 896b
бокс 896c
болея 946
болея за 881
больш 946
больш за 881
бомы 359a
бор 122a
борзда 69a
бортнік 245
бортніцтва 245
бортправадніца 820b
борць 244
боршч 547
бот 707a
боўдзіла 453c, 638, 884b
бохан 563
боханчык 563
боцікі 707b
боцман 831c
бра 765b
браколі 191
брамнік 918b
бранзалёт 728
браняносец 825b
братка 151
браць 421, (за ўзор /
прыклад) 672
брод 834d
бронцягнік 795a
бронзавы 662
брук 784
брунаты 662
брусельская капуста 191
бруха 408
брухач 403c
бручка 193d
брушка 232, 408
бруя 834a
брыг 824
брыгантына 824
брыдкае качаня 509
брыз 106d
брызлае малако 556

брылёк 705
брыль 705
брыльянт 727
брынза 556
брынчэць 647
брытва 429
брычка 798c
бугай 300
будаўнік 736
будаўнічы 736
будаўнічы матар'ял 739
бўдзень 91a
будзённасьць 91b
будзённы дзень 91a
будзільнік 80
Будзь ласка! 975b
бўдка 340
бўдучыня 62
будызм 992
бўзік 448a
бўйвал 370a
буйная рагатая жывёла 384a
бук 129
букініст 657
букіністычная крама 656
бўкля 425c
буксір 825b
булава 49
булавы 356b
булён 194, 547
булка 561c, 563, (з
чарнічнай надзіўкай) 561e
бульба 193b
бульбасховішча 814
бульбінка 193b
бульбоўнік 186b
бульбянішча 196b
бульбяны 194
бульбяны крухмал 194
бульбяныя лўстачкі 561e
бульвар 782
бульдог 338b
булькатаць 581
бур 731
бура 103a
бурак 193c
буракі 193c, 547
бураковы 195
бурачковы 195
бурачнік 186b
бурачны 195
бурштын 727
бурштынавы 664
буры 662
буры мядзвэдзь 344a
бусак 823a
бўсел 302
бўслаў 303
бўська 447

бу́сьлік 302
бусьліны 303
бусьлі́ха 302
бусьля́нка 274b
бусьля́ня 302
бусьля́нятка 302
бу́ся 447
бу́тон 109
бу́тэлькавы 665
бу́фэ́т 588, 760
бу́фэ́тніца 590a
бу́фэ́р 799a
бу́хта 838
бу́ян 966
Бу́дгашч 851
бу́дла 384a
бу́к 370b
бу́льнэг 132
бу́стрыня 451d

бу́чыны 371
бу́бахі 458c
бу́гемот 365
бу́ж 663
бу́з 133
бу́кон 551c
бу́конны 379d
бу́лета́ж 622b
бу́льгі́ец 849
бу́льгі́йка 849
бу́лька 740
бу́нзапра́вачная ста́нцыя
813c
бу́нзакале́нка 813c
бу́нзі́н 801a
бу́рму́ды 690
бу́ракра́т 601b
бу́ро 598a
бу́стга́льтар 689

бу́гун 921b
бу́зьлі́таснасьць 958a
бу́зьлю́дзье 871
бу́лі́зна 689
бу́ляк 321b
бу́лок 273c
бу́лян 241c
бу́рлог 346
бу́роза 128
бу́розаві́к 128
бу́рэ́зіна 127
бу́рэ́зьнік 127
Бу́рэ́сьце 851
бу́се́да 40a
бу́се́днік 40b, 539
бу́сконца 63
бу́стра́шша 950

В

ва́біць 257
ваве́рка 320
вага́нэтка 796b
вагон 796a, (ву́гальны) 796b
вада́ 565, 832
вадала́з 338b
Вада́ліў 53d
вадапра́вод 748b
вадапра́воднік 723
вадасхо́ў 835c
вадасьце́к 740
вадзі́цель 807a
вадзя́нік 53d
вадзя́ны 210
вадзя́ны буга́й 300
вадзя́ны бык 300
вадзя́ны гадзі́ннік 80
вадзя́ны пацу́к 318
ва́дкасьць 832
ва́за 158
вазон 158
вазонны гаршчо́к 158, 571
вайна́ 970c
вакза́л 813c
вакно 742a
вакол 876
ва́кса 713b
вакцы́на 491e
вал 837, 861a
валакно 675
валасы 423a
валато́ўка 45
валацу́га 788c
вале́йбалі́ст 918a
валэ́т 889
валё́нкі 707b

валоскі 182
валосьсе 423c
валошка 152
валошкавы 666
валту́зьня 896b
вальле́ 448d
вальс 652b
вальтыжо́р 358b
валю́та 940
валю́тны абме́ньнік 939
валя́н 901c
вандро́ўка 789
вандро́ўнік 788a
вандро́ўныя пляме́ны 788c
вані́таваць 482c
вані́ты 482c
вантробы 458c, 553
вар 565
варажба́ 46d
варажбі́т 51d
варажбі́тка 51d
варажне́ча 970c
вара́н 356b
варожа́сьць 970c
варона 295
варонка 856
варса́ніт 739
варушы́ць 419
варштáт 598b
ва́рыва 547
ва́рыцца 581
ва́рэньне 559
васі́лёк 152
васі́ліск 54b
васі́льковы 666
вастры́е 577

вастры́ня (ро́зуму,
пачу́цьцяў) 451d
васьме́рка 932
васьмі́дзясы́ты 933
васьміно́г 220
васьмісо́ты 933
васямна́цаты 933
васямна́ццаць 929
васямсо́т 929
ва́тнік 699
вато́ўка 699
ваўкада́ў 338b
ваўкаў́ня 343
ваўня́нка 141
ваўча́нэ 342b
ваўча́ня 342b
ваўчо́к 300, 342b
ваўчы́ная гайня́ 343
ваўчы́ная згра́я 343
ваўчы́ха 342a
ваўчы́ца 342a
ва́фля 561e
вачні́ца 448f
ваяводзтва 850c
ве́дамства 598a
ве́даць 999
ве́дзьма 51b
ве́ды 995
ве́жа 890
векаве́чны 64b
века́вы 64a
велічы́ня 869d
Вэ́на 851
вепручо́к 379c
ве́ра 984, 992
вэрабе́й 297a

вєрабєйка 297a
вєраб'їны 297b
вєраб'їха 297a
вєравызнáньне 992
вєрас 133
вєрашчáць 383
вєрбалоз 130
вєрбалозїна 130
вєрник 993
вєрф 829
вєрх 860
вєрхавы конь 356a
вєрш 11
вєршалїна 118e
вєршник 358b
вєршнїцтва 902
вєславáць 826b
вєснавы 97
вєсялосць 527
вєсялун 988
вєсьні 97
вєсьці карабєль 826b
вєтлївы 975a
вєтлы 974
вєтрагон 965
вєтразь 823b
вєтрык 106a
вєцер 106a
вєчар 86a, 537d
вєчарам 86a
вєчарына 537d
вєчна 63
вєчны 64b
вєска 851
вїд 211
вїднатá 84b
вїдовїшча 625
вїдэа 619b
вїдэлец 575c
вїза 848
вїзгат 457j
вїльгаць 99g
вїльготнасьць 99g
Вїльня 851
вїнаград 175
вїнаградная лазá 175
вїнаградник 175
вїнаградны сьлїмак 228
вїно 175, 567, 888
вїны 175, 888
вїнярня 588
вїрус 481c
вїск 457j
вїскоза 680
вїтáльня 752
вїтамін 491b
вїхор 106d
вїхура 105
вїцца 862
вїшнєвы 165, 661

вїшнєўка 166
вїшня 164
вїшняк 164
вїядук 786
вїялянчэ́ль 635
вїялянчэ́ліст(ы) 639
во 68b
воблака 99d
вобласць 850a
воблачнасьць 99e
вобмацкам 416
вогнїшча 767a
водападзэл 835d
водгук 457b
водгульє 457b
воддаль 871
воднае полє 901a
вожык 299
воз 798b
возера 836a
возьник 358c
войканьне 457e
вока 432
вокамгнєньне 58
вол 370a
волас 423a
воласць 850c
волат 402b
вольны 505b, 513
вольха 129
вопратка 674a, 699
ворыва 200b, 351
восем 929
восемдзєсят 929
восєнь 96
восєньскі 97
воск 243
востраў 845
востры 437b, 544b
восьп 861a
вось 68b
вось-вось 872b
вось жа 68b
восьмы 933
воўк 342a
воўна 680
воўчає лыка 134
воўчая гайня 343
воўчая згрáя 343
воўчая яма / яміна 343
воўчы 343
воўчыя ягады 134
вохра 663
воцат 550
вочка 432
вош 237
вугаль 745
вугальны вагон 796b
вугор 260
вугорац 849

Вугоршчына 846
вўда 256b
вудáль 255
вўдзїць 254
вуж 268
вужакалєйка 794
вўлей 244
вўліца 782
вўлічная дэманстра́цыя 105
вўлічны 337a
вўпраж 359a
вуркатаць 348
вус 423c
вўсєнь 241b
вусїкі 225
вўсны 446
вўстрыца 228
вўсьце 835a
вўха 454
вучанїца 998
вўчань 998
вучоба 997b
вучонасьць 995
вўшáнка 705
вўшка 454, 572a
вы 50
выбоїна 856
выбрýкваць 908a
вывєдка 15
вывєдник 17
выводзїць (птушанят) 275
вўвудзїць 254
вўвучыць 999
вўган 145b
вўгляд 38b, 435
выграньне 927c
вўгрузка 828
выдавєцтва 617
выдаляць 477
выданьне 615a
вўдра 332
выдурнїяца 886b
вўдых 469
вўезд 791
вўжла 338b
вўйгрыш 927c
вўйсьці з гонарам 969
выканáньне службовых
абавязкаў 591
выканаўца 629a
вўканаць 600
вўкап 855b
вўкарміць 385
выкїдваць штўкі 886b
вўкїнуць 910
вўкрайка 684
выкрыцьцє 996c
вўлазка 790
вўлет 791
вўлєчыць 492b

в́блізацца з хваробы 493
вымагаць 963
вымярэньне 869a
вынаходлівасьць 452
вынаходнік 736
в́бнік 927a
выносьлівасьць 951
выношваць (плод) 275
выно́хваць 445
в́бпад 790
в́бпадак 37b
выпадковасьць 37b
в́бпацкаць 982
в́бперадзіць 907d
в́бпечка 562
выпрабаваньне 785
выпраўляць (у дарогу) 538
выпускнік 998
в́браб 593
вырабляцца 886b
в́браз 684
в́бразка 684
в́брасьці 114
вырв́дуб 402b
вырошчваньне 200a
вырошчваць 199a
в́бсадзіцца (на с́ушу) 819b
в́бсахлы 400
выс́еджваньне 276
выс́еджваць 275
высло́ўе 10
в́бспа 845
в́бспачка 845
выста́ва 656, (гандлёвая) 941
в́бстаўка 656

выступáць (з прамовай) 26c
высьвятленье 996b
вытвараць шт́укі 886b
вытворчасць 593
выток 834a
выхавáльнік 514c
выхавáцелька 506c
в́ыхад 835a
выхадні́ 92
выхваля́цца 613
в́бцацканы 980
выціра́чка 764c, 799a
вычарпа́ньне 481d
вычвара́цца 886b
в́ычуацца з хваробы 493
в́ышмараватца 982
вышыва́ньне 683
вышыва́ньніца 682
в́ышыўка 683
выяўле́нчае маста́цтва 654a
вэласпорт 902
вэ́лвэ́т 680
в́энгар 849
Вэ́нгрыя 846
в́эндзіць 254
вэ́стыбуль 752
вэ́тэрына́р 490
вядзьма́к 51b
вядзьма́р 51b
в́язáць (*прутка́мі*) 687,
(*кручком*) 688
в́язьмо 740
Вялікабрыта́нія 846
Вялікае Кня́ства
Літоўскае 846

вялікая галёначная косьць 479c
Вялікая Мядзьвэдзіца 344c
Вялікі Воз 344c
вялікі па́лец 412
вяндлі́на 555
вяпру́к 379b
вярба́ 130
вярбі́на 130
вярблю́д 365
вяргі́ня 154
вярзэ́ці 580d
вярні́гара́ 402b
вярну́ць да жыцьця́ 492b
вярэ́цца 908b
вяршкі́ 556
вяршы́ня 860
вясе́льле 527
вясе́лка 104
вясе́лкавы 669
вясе́лы 987
вясло 823a
вясна́ 96
вясновы 97
вясьля́р 831b
вясьня́ны 97
вятра́нка 151
вятру́г 823c
вятру́жнік 824
вятру́жны човен 824
вятры́ска 106a
вячоркі́ 537d
вячэ́ра 545
вячэ́раць 583b
вяша́к 702c
вяшчу́н 51d

Г

габэ́лен 764a
гавары́ць 26e
гаворка 29b
гад 261
гадава́льнік 122b
гадава́нец 500e
гадава́ць 385
гадаві́к 95
гадаві́на 537c
гадаўка 269
гадзі́на 58, (ша́рая / шэ́рая) 86b
гадзі́ннік 80
гадзі́ннікавы ма́йстар 83
гадзі́цца 971c
гадзі́ць 971b
гадзю́ка 269
гадоўля 386
га́ечны ключ 803

гаё́к 155c
газ 745
газавáная вада́ 832
газавáць 907b
газі́к 798e
газон 156
газэ́та 615a
гаі́ць 492a
гай 122a
га́йка 802b
гак 295
галава́ 448b, 449, (сям'і) 512
галаваногі́ малю́ск 209
галадоўка 541
галаўні́ ўбор 705
галаўня́ 766
галё́ньне 428
галэ́ра 824
галерэ́я 656

галё́нка 551c
галё́рка 622b
галё́ш 709
галіён 824
галі́на 118e
галі́нка 118e (сасны́) 124
галі́цца 427b
га́лка 295
гало вакол ме́сяца 336b
гало́п 809b
галоўка 186a
галуба́нька 508a
галубя́тня 274b
га́льштук-мя́тлік 233
галя́ндзец 849
галя́ндка 849
галя́нтарэ́я 944
галя́нтнасьць 944
гама́к 762c

гамашы 707b
ганак 740
гангрэна 507b
гандлёвая выстава 941
гандляр 945
гандлярка 945
гандола 821
ганчак 338b
ганьба 968b
ганяцца 76a, 907c
ганяць 76a, 907c
гара 860
гараваць 599a
гараж 813b
гарачае 540b
гарачка 482d
гарачы прыхільнік 978b
гарачыня 100
гарбата 566
гарбатня 588
гарбець 599a
гарбуз 181
гардэроб 753
гаркнучь 474
гарлавіна 473a
гарлавы 473b
гарладзёр 475
гарлапан 475
гарлапаніць 474
гарлахват 475
гарлачык 154
гарляк 473a, 473b
гармонік 642
гарнальжнік 922
гарнастаевы 328
гарнастай 327
гарнітур 694
гарнушак 573a
гарняк 732
гарод 155b
гародніна 185, 187a, 549
гародчык 155b
гарох 189
гарохі 189
гарэ́т 696
гарт 951
гартань 473b
гарчыца 550
гаршчок 571, 573a
гаршэчак 573a
гарфа 637
гарыла 394
гарэзіць 886b
гарэзніцаць 378
гарэлка 256b, 567
гарэльэф 654b
гарэх 182
гарэць 769a
гаспадар 512
гаспадарка 197a

гаспадарлівы 604a
гаспадыня 504
гастраном 944
гасьцеўня 755
гасьціна 537d
гасьцінец 778b
гатавацца 581
гатаваць 580a
гатунак 211, 501
гатэль 774b
гаўбець 622b
гафт 683
гваздок 731
гвазьдзік 154
гвозд 731
гэйзэр 833c
гётман 889
гераізм 950
гераіня 38a
Германія 846
герой 38a
гзымс 742c
гібейла 300
гібель 43a
гігэнткая каракаціца 220
гігэнткі склізень 220
гід 802a
гідраўліка 748a
гіль 299
гімалайскі мядзвэдзь 344a
гімназіст(ы) 998
гімнастыка 898c
гіпапатам 365
гісторыя 60b
гістэрыка 953c
гітара 638
Гішпанія 846
гіяцынт 154
гладкі 417a
гладыш 572a
глеба 198a
гледзішча 433b
глей 143c
глечык 572a
глебус 843a
гліна 198b
гліста 221c
гліца 123
глог 133
глотка 473a
глузды 460
глушэц 293
глыб 840b
глыбіня 840b
глядач 621b
глядзельная зяля 622b
глядзельня 622b
глядзец 436a
гляк 572a
гнаць 76a, 906

гнёды 356b
гнездаваньне 276
гнездаваць 275
гнездавой 276
гной 239, 801a
гном 53c
гну́ткі 401a
гняздо 274a
гнязьдзэчка 274a
год 58
год таму 71b
годнасьць 597b
гол 925
голад 542
голос 631
голосна 631
голка 687
гоман 457h
гонар 969
гоначнік 798e
гоні 196a
гонка 809a, 894b
горад 851
Горадня 851
горб 366
горкі 544b
горла 473a
горны 376c
госьцейка 539
госьць 539, 40b
граб 129
гравёр 723
град 103c
града 156
градабой 103c
градка 156
гразь 143a
грак 295
грамада 211
грамадзянін 847
грамадзянства 847
грама́тыка 8
гранат 177
граната 177
гранатавы 178, 666
гранатамёт 179
грануля 204b
графік 653b
графіка 654b
графін 570
граць 467, 886a
грачанка 849
грачаны 208
гром 104
гром-баба 507a
гронка 159b
грот 858
грош 940
грошы 940
гру́ба ка́жучы 878

грубіян 966
грубіянства 968b
грубы 403a
руган 295
ругановы 296
грудзі 408, 551c
грудзінка 551c
грудная клетка 408
грузавік 805
грузд 141
грузіла 258
грунт 198a
груша 167
грушаваты 168
грушавы 168
грушападобны 168
грушка 167
грыб 136
грыбасей 106d
грыбнік 140
грыбніца 138
грыбны 139
грыбны дождж 106d
грызун 314
грызлі 344a
грызня 970c

грбыці 313
грымоты 104
грып 485
грыўка 425b
грэбень 431a
грэбля 837
грэйпфрут 176
грэлка 491d
грэк 849
грэнка 561e
грэцкі 182, 208
грэць 580e
грэчка 206
губа 446
губка 220
гувэрнантка 506c
гузік 702b
гузка 285
гук 457a
гулец 892a
гульня 885a, (зь мячом) 901a
гультай 602
гулянка 537d
гуляць 647, 886a
гумавікі 709
гумка 702d

гумовікі 709
гурман 586
гурок 188
гурт 799b, 942
гуртаўнік 945
гусіны 287
гуска 509
густ 543
густа 73b
гусь 286
гусьлі 637
гусляр 639
гусяціна 554
гута 734a
гутарка 29a
гутарыць 28a
гутны 735
гучаньне 457a
гушча 131b, 587
гушчар 122a
гушчыня 131b
гушчэча 131b
гэбель 731
гэблік 731
гэбрай 849

Д

да 873
да апошняй ступені 68a
даведнік 6
давер 984
даверанасць 592
даверлівасць 984
давесці (да нейкага стану)
580d, (да ладу) 972
даганяць 907c
дагледжаны 980
дагледзец 385, 436b
даглядаць 492c
дагнаць 907c
дадаць 934b
дадому 773
дажджавая вада 832
дажджавік 699
дажджавы чарвяк 221a
дажынкі 200d
дазвол 973
дайсьці да ладу 972
дакладны 604b
дакранацца 418
дакўмант 848
дактыль 180
далей 63
далеч 869b
далечыня 869b
далёка 871

далікатэс 558
даліна 854
далонь 411c
даль 869b
дальматын 338b
дальнабойная фігура (ў
шахматах) 919
дальназоркі 437b
далячынь 869b
дама 504, 889
дамавік 53b
дамавіна 531
дамагання 886a, 963
дамагчыся 962
дамба 837
дамка 889
даніэль 387
Данія 846
дантыст 490
дапамагачь 81
дапісваць 613
дапушчэнне 984
дапытвацца 13
дапытлівы 18
дапяць 962
дарагі 778a
дарога 778a
дарожка 787
дарожны 788a

даручэнне 592
дасьвёцце 84a
дасьпець 436b
дасьціпнік 988
дасьціпны 987
дасягненне 594a, 927b
дасягнуць 962
дата 94
датчанін 849
датыкацца 418
даўгалыгі 303
даўжыня 869d
даўкі 544b
даўніна 60a
даўно 72
дах 740
дахаты 773
дахоўка 739
даць (вёсьпятка) 913a,
(к хталя) 913a, (па
шапцы) 705
дачакацца 75a
дачка 521, (адзіная) 518d
дачушка 521
дашкалёнак 500d
два 929
двайнік 655
дванаццаты 933
дванаццаць 929

дварняк 338b
двацятка 932
двацяты 933
дваццаць 929
дваццаць адзін 929
дваццаць першы 933
двойка 932
двор 772d
дворнік 799a
двубой 894d
двухколка 798c
двухсоты 933
джа́ла 232
джгір 260
джонка 824
джўнглі 122c
джынсы 690
джып 798e
джэм 559
джэнтэльмэн 516a
джэрсі 680
дзе 871
дзевяноста 929
дзевяносты 933
дзевятна́ццаты 933
дзевятна́ццачь 929
дзевяцісоты 933
дзе́вяць 929
дзевяцьсот 929
дзед 515b, 520, (расьліна)
134
дзе́ля 873
дзень 58, 85a, (працоўны)
91a, (народзінаў)
523a
дзе́сяць 929
дзеўка 502
дзеўка-перасьпёлка 502
дзетародны 214
дзеяслоў
дзёран 146
дзёрзкасьць 968b
дзіва 46a
дзік 379a, 684
дзікая гусь 286
дзіра́ 859
дзірва́н 146
дзірка 859
дзіця́ 500b, (нованароджанае)
500c, 586
дзіцяне́ 500b
дзіцяня́ 500b
дзіця́тка 500b
дзічы́на 551b
дзвё́ры 741a
дзвёсьце 929
дзьму́ты 632
дзюдаіст 920
дзіо́на 841b

дзябе́лы 403a
дзаву́хна 502
дзавя́тка 932
дзавя́ты 933
дзя́га 704a
дзядоўнік 134
дзяду́ля 515b
дзя́жка 704a
дзяжу́рка 752
дзяжу́рны 797
дзяжу́рыць 599d
дзяля́нка 156
дзяньні́ца 84a
дзяржа́ва 49
дзяся́так 932
дзяся́тка 932
дзяся́ты 933
дзяўчо́ 502
дзяўчы́на 502
дзяўчы́нка 502
дзя́цел 299
дзяці́нства 494
для́ 873
добразычлівы 974
добры 975b, (настрой) 98,
(ядок) 586
дог 338b
догляд 434
дождж 102
дожджык «цароўна пла́ча»
106d
дойлі́д 736
док 829
доктар 490
дол 855a
долу 855a
доля́ 57a, (сэку́нды) 58
дом 772c
дома́ 773
доменшчык 732
донжуа́н 516e
донька 521
допіс 609a
допыт 16
дорага 937, 949
досьвітак 84a
дотык 414
доўбленка 821
драбі́ны 798b
дражэ́ 560
дражджавая́ бу́лка 561e
дражджавое́ цэста 561e
драпе́жны 209, 210
драўні́на 118b, 739,
(сасновая) 124
дроб (мат.) 279
дробачка 279
дробны 399b
дробязны 604c

дровы 739
дрожжы 562
дрозд 299
дрот 687
другі 933
дружба́к 516c
друка́р 618a
друка́рня 617
дрыгану́ць 954
дрыгва́ 143b
дрыжэ́ць 954
дрызі́на 795b
дрыль 731
дрэ́ва 118a
дрэвары́т 654c
дрэна́ж 574a
дрэсавальнік 624
дрэсіроўшчык 624
дуб 125
дуба́сіць 913a
дубі́на 125
дубня́к 125
дуброва 125
дуга́ 359a
дуда́ 642
ду́дка 643
ду́жа 946
ду́жаньне 896a
ду́жбіт 920
ду́жы 402a
ду́мка 10
ду́рань 453c
дурні́ца 508a
дурні́цы 135
дуронік 965
дуры́ла 453c
дурэ́ць 886b
духавенства 994
духавы́ 632
духата́ 100
духоўка 579b
духоўны ў́здым 985
душ 750a
душагу́бка 821
ды́ба 400
дыёта 541
дыва́н 764a
дыза́йн 673
дыза́йнэр 653b
дызэ́ль 798e
дызэ́льнае па́ліва 801a
ды́ктар 618b
ды́ктарка 618b
дыліжа́нс 798c
дыназа́ўр 267
ды́ня 181
дыры́жор 629a
дыры́жорская па́лачка 629a
дыска́бол 921d

дыскант 631
дыскусія 30с
дыспансёр 489b
дыстанцыя 869a
дых 469
дыханьне 469
дыхаць 472

дыядэма 728
дыямант 727
дыямэтар 869d
дэбаркадэр 823e
дэльта 835a
дэльфін 351
дэманстрацыя 105

дэсантны карабэль 825b
дэсэрт 557
дэтэктыў 619a
д'ябал 52
д'ябаліца 507b

Е, Ё

енк 457e
ёгурт 556

ёлуп 453с
ёлупень 638

Ж

жаба 263
жабін 263
жабка 263
жабрак 515a
жабурынне 263
жаваронак 299
жаваць 583f
жакёт 695
жалёзка 718
жалёзьзе 718
жалобнае шэсьце 530
жалуды (у картах) 888
жамчужніца 228
жамчужны 227
жамчужына 226
жамчужынка 226
жамяра 221с
жанаты 513
жаніх 511a
жаночы гарнітур 694
жанчына 503
жар 100
жарабкі 355
жарабя 355
жарабятка 355
жарало 473a, (вулькана) 746
жарлянка 263
жартаўнік 988
жаўла 267
жаўна 299
жаўранак 299
жаўрук 299

жаўток 273с
жах 952с
жаць 199с
жвава 69a
жвавасць 252
жвір 784
жменя 411с
жмуркі 885b
жнец 203с
жніво 200с
жолаб 589, 740
жолуд 888
жонка 504
жор 542
жораў 301
жорсткасьць 958с
жоўты 664
жоўцевы пузыр 476
жоўць 663
жрэц 994
жудá 952с
жу́жаль 239
жук 239
жук-алень 239
жук-гнааявік 239
жук-насарог 239
жук-пльвунец 239
жупан 697
жур 547
журавель 301
журавіны 135
журналіст 618a
журналістка 618a

жывапіс 654b
жывапісец 653b
жывапісны твор 654с
жываплот 131с
жывёла 210, (буйная рагатая)
384a
жывёлагадоўля 386
жывёліна 210
жывёльны 210
жывое калецтва 481i
живот 408
жывоцік 408
жыд 849
жыла 405b
жылісты 406
жылка 258
жылплошча 868с
жыльлё 772b
жырандоля 765b
жырафа 365
жыта 206
жытло 772a
жытнёвы 208
жытні 208
жыхар 775a
жыхарка 775a
жыць 771
жыцьцяздольнасьць 480с
жычка 702d
жэле 557
жэрабя 355
жэрці 583f

З

з 878
 з кожным ра́зам 73a
 за 880
 забáва 884a
 забарона 592
 забáўка 884b
 забáўляцца 886a
 забéг 899
 забіць 42
 забойства 43b
 забрúдзіцца 982
 забрúдзіць 982
 забяліць 580d
 за́вадзь 835c, 838
 заваеўнік 928
 завáльваць 79b
 заваражыць 47
 зава́рнік 573c
 заварыць 580c
 завéя 105
 завіваць 427a
 завіру́ха 105
 завіўка 425c
 завушніца 728
 завязáць бой 896b
 за́вязь 112a
 загаварыць 26c
 зага́дзіць 262
 за́гадзя 70b
 загаловак 11
 зага́на 832
 загартавáнасьць 951
 загарэць 580b
 загасіць 770
 загон 196a
 задáньне 592
 задзэ́рты 440a
 задорага 937, 949
 задры́гаць 954
 задры́жэць 954
 задúха 100
 заéзд 588
 заéзны дом 588
 заéчая ду́ша 322
 заéчы 322
 зажы́нкі 200d
 зазеляне́ць 113b
 зазімак 96
 зайгра́ць 647
 займа́цца 199a, 599d
 зайсьці 863
 зайчаня́ 321a
 за́йчык 321a
 зайчы́ха 321a
 закава́ць 721

зака́з 592
 за́калат 970c
 зака́лец 562
 закапа́цца 982
 закахáны 511c
 закаціць вясельле 538
 заква́с 562
 закілза́ць 360
 закіпе́ць 581
 за́кісь 562
 закла́д 598b
 заклáсьці 47
 заклáцьце 46b
 заколка 431b
 закра́са 550
 закра́сіць 580d
 заку́ска 548
 залацісты 664
 залатое вясельле 527
 залéва 102
 залéтнік 511b
 заліў 838
 заліўка 102
 залоза 458b, (шчытападобная)
 473b
 залы́сіна 838
 за́ля 622b
 заля́пацца 982
 за́мак 741b
 замарúдзіць 79c
 замары́ць 42
 зама́хвацца (на не́чае
 жыцьцё) 971b
 за́мець 105
 замова 592
 замок 741b
 заму́жня 505b
 заму́рзацца 982
 замы́льваць вочы 715b
 замяні́цца 48
 занúда 507b
 заня́так 591
 заня́ць 422
 запáльчывы чалавék 978b
 запáрыць 580c
 запáс 895
 запазьні́цца 78a
 запала́ць 768
 запалéнец 978b
 запалéньне 481e
 запалі́цца 768
 запалі́ць 768
 запасна́я частка 802a
 запéчак 579b
 запіва́ць 584

запі́нка 431b, 702b
 запля́міць 982
 заплята́ць 427a
 запозна 69a
 запра́віць 580d
 запрага́ць 360
 запраўка 813c
 запра́ўда 837
 запра́гчы 360
 запца́чка 802a
 запча́стка 802a
 запылі́цца 982
 запыта́цца 13
 запэўні́ць 527
 запэ́цкацца 982
 запяка́цца 581
 запясы́ць 411b
 зара́ 84a
 заражэ́ньне 481g
 за́раз 65a, (жа) 69b
 зара́за 481c
 зарані́ца 84a
 за́ранка 84a
 за́расьнік 114, 132
 за́расьці 114
 за́расьці 114
 заробак 594a
 зароблены 604a
 заробная пла́та 594a
 зародак 112a, 500a
 зарпла́та 594a
 зарунéць 113b
 заручáльны пярсы́ёнак 728
 зару́чыны 527
 заручы́ць 527
 за́рыва 84a
 зарыентава́ць 580c
 засаромлены 955
 за́саўка 741b
 засвойва́ць 477
 засква́рыць 580d
 заслон 837
 заслона 622a
 застава́цца пры... 961a
 засто́льле 40a, 537d
 засто́льнік 539
 засьвэ́дчыць 27
 засьвяці́цца 768
 за́сьцежка 702a
 засы́пка 763b
 засяля́ць 771
 затока 838
 затон 835c
 затрыма́ць 811a
 заўва́жыць 27, 436b

заўжды 63	здабытак 594a	зубраня 367
заўзятасць 958c	здавён-даўна 72	зубранятка 367
заўсёды 63	здалёк 871	зуброўка 369
заўтра 89b	здаля 871	зубрыны 368
заўтрашні 90	здань 10	зубрыха 367
заўчасны 74a	здаравяк 402a	зубрыць урокі 721
заўчора 88	здаравяка 402a	зыходны 92
за́хад 86c	здараўе 480a	зьбіральнік 657
захамутаць 360	здарэньне 37a	зьбіраць 199c
захапленне 985	здаўна 72	зьвер 209, 210
захворваньне 481a	здаць у наём 776	зьвесьці са сьвету 42
захопнік 918b	здымак 619a	зьвязаны 955
заце́міць 27	здыхляк 218	зьвярну́цца 26b
зацугляць 360	зе́лень 107b	зьвярта́цца 26c
зацьме́ньне 86c	зе́льле 107a, 207	зьесьці 583c
зацьміць 770	зе́льня 107b	зьехаць 776, 865c
зацягвацца 78b	зе́ляніна 107b	зьзяць 769a
зацягваць (час) 79a	зе́мянны 182	зьлёва 413a
зацяжа́рыць 495b	зе́мляроб 203a	зьлёзыці 865a
зачараваць 47	зе́рне 204a	зьлёжку 878
зачы́н 562	зе́рнейка 204a	зьлюка 507b
зашма́т 946	зе́лка 107a	зьляце́ць 865b
зашпіліць да канца́ 962	з-за 879	зьмеепадобны 270
за́шпілька 702a	зіма́ 96	зьмей 268
за́шруб 803	зімовы 97	зьме́йка 268
за́шчэпка 702b	зладзю́га 964	зьмеява́ты 270
заявіць 27	злазіць 865a	зьмеяві́к 271
заядаць 583f	злодзей 964	зьмізарне́ласць 481d
за́яц 209, 321a	злотнік 723	зьмізарне́лы 400
збажына́ 206	злотніцтва 724	зьмяі́сты 270
збалэлы 483b	Злу́чанья Штаты́ Амэрыкі 846	зьмяю́ка 268
збан 572a	змага́ньне 896a	зьмяя́ 268
збаяцца 330, 953c	змага́р 916	зьне́шнасць 435
збожжа 206	змага́цца 914	зьніжа́цца 865a
збор 656, (грыбоў) 140, (поўны) 694	змардава́ньне 481d	зьнізу́ 855a
збру́я 359a	змрок 86b	зьнішча́льнік 816a
зва́дка 30d, 970c	знак 11	зьнішчыць 42
зважа́ць 436a, 956	золак 84a	зьнява́га 968b
звал 861a	золата 726	зьняць 776
званок 888, (тэлефонны) 612a	зона 868c	зьява 433b
званочак 152, 359a	зорачка 535	зьяві́цца на сьвёт 498b
званьне 597b	зорка Вэ́нэра 84a	зьяда 507b
зва́цца 5	зрабі́цца 812	за́бра 364
звонкі 888	зрабі́ць 600, (асьвэдчыны / прапанову в́ыйсьці за́муж) 27, крýду 968a	за́длік 761b
згадаць 27	зра́за 552	за́блік 299
згаджа́цца 971c, 613	зрок 437a	зялёная цыбу́ля 187c
зга́снуць 770	зрэ́дку 878	зялёнка 141
згелк 457h	зуб 448f	зялёны 432a, 665
згода 973	зубадзе́р 490	зямлі́сты 662
згра́бны 401b	зубр 367	зямля́ 842a
згрыбе́ць 137		зямля́к 517c
згу́ба 43b		зямны́ шар 842b
		зярня́тка 204a

i

ігла 687
ігліца 123
іголка 687
ігра 885a
ігруша 167
ігрушка 167
ідал 884b
ідыёт 453c
Ізраіль 846
ікра 252
ільвіны 350
ільвіца 349
ільвянія 349
ільвянятка 349
ільняны 208
імбрык 573c
імгненна 69b
імгнёньне 58
імжа 102
імкнўць 76a
імпрэза 537d
імпэт 480b

імчаць 76a, 906
імшанік 143d
імшара 143d
імя 4
інвалід 483c
індзеец 849
індўс 849
індывід 516b
індык 288
індычаня 288
індычка 288
індычнік 274c
індычына 554
індычыца 289
індэкс 611
інжынэр 736
інкубатар 277
інкубацыя 276
інструктар-групавод 820a
інструмэнт 632
інтэлігэнтнасьць 451b
інтэлігэнцыя 451c

інтэрвію 15
інтэр'ёр 758a
інтэрнат 774c
інфэркт 485
інфузорыя-тўфлік 218
інфэкцыя 481c
іржавы 662
іржаць 362
іржышча 196b
ірты 903
ірцяр 922
ірцярства 902
іскрыца 769a
істота 210,
(шматклеткавая) 212
істотка 210
істужка 431c, 702d
істужачка 702d
ісьці ў разьлік 934a
Італія 846
італьянец 849
італьянка 849
італьянская мова 187a

к

кабан 379b
кабарэ 620c
кабатажны карабэль 825b
кабэта 505a
кабэцінка 508a
кабіна 799c
кабінэт (лёкарскі), 489b, 598c
кабрыялет 798e
кабыла 355
кабылка 141
кава 295, 566
кавадла 722
кавалак 479a
кавалэр 511b
каваль 723
каваць 721
кавўн 181
кавўль 132
кавярня 588
кагадзэ 71a
каганец 341
кадар 621a
кадрыля 652b
кадык 473b
кажўх 699
кажушок 699
каза 372b

казарма 774d
казаць 26e
казачнік 35d
казёл 372a
казіно 588
казіны 373
казка 36a
казўля 387
казыліны 373
казыляня 372c
казылянятка 372c
казярог 372d
какава 566
какётка 508c
какосавы 182
кактэйль 537d
кактэйль-бар 588
каламўць 587
калатня 30d
калаўрот 676
калаціца 954
калаціць 913a, (зубамі са
страху) 952a
калáč 561c
калашына 690
калгас 197b
калготы 689

калдўн 561d, 705
калэкцыя 656
калекцыянэр 657
калена 410c
калэцтва 481i
калёнка 813c
калёсы 805
калі ласка 327, 975b
калібар 312
калібры 312
каліва 204b
калідор 752
каліна 133
Калінінград 851
калматы 426
калода 118d, 244
калодзезь 833a
калымага 798c
калымажка 798c
калыска 762a
калькулятар 938
кальмар 220
кальсоны 689
калючы 417a
каля 872a
каляда 533
Каляды 533

каляіна 778с
каляндар 94
калярадзкі жук 239
каляровы 669
калярыт 659
каляска 798с
камар 235
камарыны 236
камбалá 260
кámбуз 823е
камель 118d
кáмень 739
камізэлька 696
камін 746
камінар 747
камісіёнка 944
камода 760
камок 944
камора 754
кампазытар 628
кампазыцыя 627
кампáкт-дыск 619b
кампа́нія 609b
камплéкт 694
кампот 557
кампу́тар 938
камуніка́цыя 792
камунія 523с
камэдыя 620b
кámэра 619b, 754,
(бага́жная) 814
канал 612d
кананэ́рка 825b
канарэйкавы 664
канатаходзец 624
канáтная дарога 794
канва́лія 151
канду́ктар 797
кандыда́т у мужы 511a
кандэля́бра 766
кані́на 551b
каноз 821
канстру́ктар 736
кансэрваторыя 630
кантраба́с 635
кантра́сны 670
кантынэ́нт 844
кантэй́нэравоз 825a
канфлі́кт 970с
канфэ́дэра́тка 705
канцаві́на 404с
канцтава́ры 943
канце́рт 625
канчаткова 68a
каньён 856
канькі 903
канькабе́жац 923
канькабе́жны спорт 902
канюшы 358a

ка́ня 306
капе́ж 102
капе́ц 45
капіта́н 831с
капіта́нскі масток 823е
каплу́н 281a
капот 799a
капота 699
капу́сны 192
капу́сны дождж 106d
капу́ста 191, 547
капры́зны 960b
капрызу́ля 507b
капры́зьлівы 960b
капту́р 705
Капцы! 45
капы́л 389a
капылок 389a
капы́т 389a
капыток 389a
капялю́ш 705
кара́ 229
карабе́ль 825b
карабе́льная кúхня 823е
карабе́льны кúхар 831d
каравэ́ла 824
карагод 652a, 799b
ка́рак 407
карака́ціца 220
кара́кулеае фу́тра 699
кара́кулевы 376с
карале́ва 39a, 889
кара́левая калё́ня 220
кара́левіч 39b
кара́левы палі́п 220
кара́левы ры́ф 220
кара́леўна 39b
кара́леўскі двор 39с
кара́левая 39a
кара́леўна 39b
кара́леўскі двор 39с
кара́лі 728
кара́ль 220
карамэ́лька 560
карана́сты 119
караняплоды 193
кара́сь 260
каратканогі 399a
караты́ст 920
карвэ́т 824
кар'е́р 809b
кар'е́ра 597a
каржакава́ты 119
ка́рла 399a
кармі́лец 601d
кармі́навы 661
карму́шка 589
карні́з 742с
карова 370b

каровін 371
кароль 39a
карона 49
кароткатэрмі́новы 74b
кароткі 74b
кару́нкі 680
карп 260a
карпуле́нтны 403b
карт 798е
карта 589, 834е, 843a, 887
ка́ртка 887
кару́зьлік 399a
карце́жнік 892b
карці́на 654с
карча́га 572a
карчма́ 588
карчма́р 590b
карчові́шча 121
ка́ры 432a
ка́рыес 485
кары́чнева-зялёны 665
кары́чневы 432a, 662
кары́сьць 594b
карэйка 551с
карэ́нны зуб 450
карэ́ньне 118с
карэ́ньчык 118с
карэ́спандэ́нцыя 609a
карэ́та 798с
карэ́ц 575b
ка́са 939
каса́віца 148a
каса́ч 154
касе́ц 148b
касі́лка 148с
ка́ска 705
касма́дром 815b
кастру́лька 573b
кастру́ля 573b
касьба́ 148a
касьні́к 431с
касьце́л 991
касьця́к 479b
кася́к 253
каталі́цтва 992
ката́ньне 790
ката́р 442
ката́х (кукуру́зы) 186a
катлава́н 855b
катлаві́на 854
катле́та 552
каток 347
катры́нка 645
катры́ншык 646
кату́рн 707с
ка́тэр 824
каўба́са 555
каўне́р 700
каўне́рык 700

каўшак 241a
каўшанка 241a
кафля 739
кафэ 588
кафэтэрыя 588
каханак 511c
каханая 503
каханка 503
каханьне 976
кахаць 977
кацёл 573a
кацяня 347
качан 186a
качаня 284, 509
качанятка 284
качаціна 554
качар 284
качка 284
кашалёк 939
кашалёт 351
кашмір 680
каштаваць 947
каштэн 129
каштэнавы 423, 662
каштоўны камень 221c
кашуля 689
кашчавы 400
каюта 823e
кают-кампанія 823e
каяк 821
квадранец 58
кваканьне 266
квাকাць 265
квакша 263
квартал 58, 850b
квас 566
кватарант 775a
кватарантка 775a
кватэра 772b, 772c
квахтаць 283
квахтуха 281b, 509
квач 885b
квашонік 188
квет 108a
кветачковая капуста 191
квётка 108a, (шчасьця) 56
квётнік 156
квэцень 108b
квэцьце 108b
квітнёць 111
кеды 710
кекс 561e
келіх 570
кельля 754
кельнэр 590a
кельнэрка 590a
кэмлівасьць 452, 950
кэпі 705
кэпка 705

кераміка 569
керамічная гліна 569
керамічны посуд 569
кефір 556
Кёнігсбэрг 851
кібітка 798c
ківі 180, 310
кідальнік 921d
кідацца 911
кідаць 910
Кіеў 851
кіёк 49
кіёск 944
кілбасá 555
кілім 764a
кілямэтар 870
кімано 692
кінастужка 619a
кінжал 576b
кіно 619aa
кінуцца 912
кінуць-рынуць 910
кіпень 565
кіпэць 581
кіпцюр 411e
кірля 304
кірмаш 941
кіроўца 807a
кірпаты 440a
кісэль 557
кіслае малако 556
кісларод 470
кіслы 544b
кіт 351
кітабой 352
кітабойная лоўля 352
кітаец 849
Кітай 846
кіталь 698a
кітаянка 849
кітовы 353
кітовы вус 353
кіц-кіц 347
кішка 268, 553
кішачна-поласьцевыя 209
кішэня 703a
клапатлівы 975a
класьціся 867
клей 739
клётка 212, (грудная) 408,
754
клёткавая абалонка 212
клёткавая вадкасьць 212
клэшчы 229
клён 129
клёўн 624
клёцка 389a, 561d
клізма 491d
клімат 98

клінковы сыр 556
клініка 489a
кліпэр 824
клоп 237
клубень 186a
клубок 681
клумпы 709
клуб 588
кломба 156
ключ 741b, (гаечны) 803
ключык 151
ключыца 479c
клюшнія 229
клявіш 632
клявішны 632
клявэсын 640
клямка 741b
кляновік 129
клярнэт 643
кляса 211
клясыфікацыя 211
клясьціся 34
кляча 355
кмен 187b
кнігаўка 306
кнопка 399a, 702b
кнораз 379b
кнот 766
кныр 379b
кобра 269
код (тэлефонны) 611
козыр 888
козьлік 372a
койка 762a
кок 425c, 831d
кокан 241a
кокнуць 600
кола 799b, (людзэй) 159b,
(транспартнае) 702c
колэр 659
колкі 417a
комін 746
комбі 798e
конаўка 575b
конегастоўля 386
конік 240
конскі завод 357
контрудар 897b
контур 850a
кончык 577
конь 355, 356a, 356b
коньніцтва 902
конюх 358a
копія 655
корань 118c
корм (для жывёлы) 145b,
540a
кормны 379d
кормаца 79a, 317

корпус 404b
корч 118d
косма 423b
костка 160, 479a
косыць 479a, 479c, (разладу)
970a
кот 347, сыляпы 885b
котка 347
коўдра 763c
коўзкі 417c
коцік (вярбы) 130
коцікавае футра 354
коця 347
кошка 347
кошкі (прытасаваньне) 230a
краб 230c
кравец 682
кравецтва 683
краіна 846
край 684, 846
кракадзіл 267
кракаць 265
крактаць 265
краля 508c
крама 531, 944
кранзаніна 654b
кран 301, 750b
краніць 418, 419
крапіва 153
краплямер 491d
крапчасты 669
краса 508b
красавіца 111
красавік 108b
краска 108a
красоўкі 710
красуня 508c
кратіць 418
кратэр 856
краўчыха 682
крахтаньне 266
краявід 852
кроіць 685
крок 808b
кровка 740
крона 49
кроніка 95
кроп 187b
кропельніца 491d
кросны 676
кроў 463
кроўная радня 518e
кроўны сваяк 517c
крохкі 417c
круг 479c

кружэлка 579a
крук 295
крумкаць 265
крумкач 295
крупнік 547
крутое яйка 273a
круціцца 908b
круць-верць 909
кручаная катлёта 552
кручкаваты 440a
кручок 258, (вязальны) 688
кывавы 464, 661
кывы 440a
кывянка 553
крыж 409
крыжаванка 781
крыжавік 248b
крыжак 248b
крыжаслоў 781
крыжаслоўе 781
крыло 817, 413a, 413b
крыльца 232
крымінал 619a
крыніца 834a
крыўда 968a
крэвэтка 230b
крэвэткавы 230b
крэйсэр 825b
крэкер 561e
крэкт 266
крэм 557
крэп 680
крэсла 761b
ксэндз 994
кубак 570
кубік 479a
кудзеля 675
кудлаты 426
кудлы 423b
куды 871
кужаль 679
кузаў 799a
кузурка 231
кузьня 722
кукарэкаць 283
кукарэку 283
куколь 207
кукуруза 189
кукурузны 190
кулак 411c
кулачны баец 920
кулачны бой 896c
кулік 305
кулінарыя 944
кульбачыць 360

кулюары 752
куляцца (цэраз галаву) 908a,
908b
кум 525b
кума 525b
кумаўство 525b
куміцца 526
кумканьне 266
кумкаць 265
кумпяк 551c
кумпячок 551c
кумыс 556
куні 328
куніца 327
куніцавы 328
кунтуш 697
купа 131b
купальня 833a
купіна 131b
купляць 935, 936
купэ 796c
купэйны 796c
кура 281b
курага 171
кураня 281c
курапатка 293
курасьлёп 152
куратнік 274c
кураціна 554
курган 45
курдупель 399a
курны 282
курок 281a
курсадні 274c
курс 779
куртка 699
курыца 281b
куст 131a
кустоўе 131a
куфайка 699
куфаль 570
куханька 579a
кухар 582
кухарка 582
кухарчык 582
кухмайстар 582
кухня 579a
кухцік 582
кушнер 682
куцьця 533
кучаравы 423
кучарашка 425c
кушэтка 796c
кялішак 570

Л

ла́ва (геал.) 253, 761с
 лавіць 254, 420
 лагодны 975b
 лад 972
 ла́дзіць 538
 ладзьдзя 821
 ла́дка 411с
 ла́дкі 411с
 лазарэ́т 489a
 ла́зік 798e
 ла́зьня 749
 ла́йба 821
 ла́йдак 602
 ла́ндыш 151
 ланцу́жная дарога 794
 ланцу́жок 728
 лань 387
 ла́па 411a
 лапа́тка 409
 ла́паць 709
 ла́пік 684
 ла́пці 709
 ла́савацца 583f
 ла́сіха 387
 ла́ска 327
 ласка́вы 975b
 ласо́сь 260
 ласо́цьце 558
 ласу́н 586
 ласу́нак 558
 лася́ня 387
 лася́ціна 551b
 лата́ць 686
 Ла́твія 846
 ла́тка 686
 латры́га 964
 латы́ш 849
 латы́шка 849
 ла́ўка 761с
 ла́шчын 328
 ла́шчыцца 348
 ла́янка 30e
 леапа́рд 349
 леапа́рдавы 350
 ле́вае крыло 413a
 ле́вая рука́ 413a
 ле́гэ́нда 36b
 ле́гінсы 689
 ле́гчы 867
 ледакол 825b
 ледзяне́ц 560
 ле́жань 602
 ле́йцы 359b
 лек 491a

ле́кар 490
 ле́карскі кабінэ́т 489b
 ле́ксыка 7
 лексыкагра́фія 7
 ленава́цца 603
 ленава́ць 603
 ле́пшы 975b
 ле́ра 635
 ле́рнік 639
 лес 122a
 лесапільня 730a
 лесасплаў 827a
 ле́та 96
 летаве́ц 268
 летась 71b, 89b
 ле́ташні 89b
 ле́тні 97
 лету́вінка 849
 лету́віс 849
 леў 349
 ле́цішча 156
 лешч 260
 ле́гкаатле́т 921a
 ле́гкая атле́тыка 898b
 ле́жа 622b
 ле́каны 425с
 ле́н 206, 680
 Ле́ндан 851
 ле́с 57a, 355
 ле́ска 258
 ле́т 818
 ле́тнае поле 815a
 ле́тнік 820a
 ле́тнішча 815a
 ле́цман 820a
 лі́га 894e
 лі́дэр 928
 лі́лея 154
 ліліпу́т 399a
 лі́лёвы 666
 лімана́д 566
 лімон 176, 929
 лімузы́н 798e
 лі́нгвіст 2
 ліне́йны карабэль 825b
 лі́нко́р 825b
 ліноле́ўм 739
 лі́па 129
 лі́пкі 417b
 лі́ра 635
 лі́рнік 639
 лі́с 335
 лі́са 335
 лісі́нае фу́тра 699

лісі́ны 336b
 лісі́ца (грыб) 141,
 (жывёла) 336
 лісі́чка (грыб) 141
 лі́ска 336a
 лі́ст 115, 887
 лістава́ньне 609a
 лістапа́д 117
 лі́сток 115
 лі́стота 115
 лі́стоўка 115
 лі́стоўны 116
 лі́сьце 115
 лі́гара 11
 Лі́тва 846
 лі́твін 849
 лі́твінка 849
 лі́товец 849
 лі́тоўка 849
 лі́фік 689
 лі́фчык 689
 лі́ха 53a
 лі́хаманка 485
 лі́хтар 765с
 лі́цэі́ст(ы) 998
 лі́цэй 997b
 лі́чба 929
 лі́чбальнік 938
 лі́чбца 934a
 лі́чшы 934a
 лі́чэ́бнік
 лі́штва 703a
 ло́б 448e
 ло́г 854
 лода́р 602
 лода́чкі 708
 лода́чны паход 827a
 лода́ка 821
 ло́жа 762a
 ло́жак 762a
 ло́каць 411b
 ло́на 458
 ло́пух 134
 ло́сь 387
 лота́ць 152
 лу́г 145a
 луга́вы коні́к 240
 лу́заць 580b
 лу́згаць 580b
 луна́ць 819a
 лу́нь 306
 лупа́ты 432a
 лу́ста 563
 лу́стачка 110

лўчнасьць 605
лўчнік 919
лўчніцтва 905
лўчына 766
лўшчыць 580b
лўжачка 575b
лўжка 575b
лўжнік 922
лўжны спорт 902
лўжы 903
лўсець 424
лўсіна 424
лўсы 424
лўтка 410c
Львоў 851
лўняны 208
лўбая 503
лўбіць 977

лўбоў 976
лўбы 511c
лўдзі 397
лўнэт 438
лўпа 438
лўстраны /
лўстраны карп 260
лўтасьць 958c
лўцьпар 52
ля 872a
лябараторыя 598b
лявоніха 652b
ляжасьць (пра сабаку) 339
лязгаць зубамі
са страху 952a
лязо 429, 577
лязэрны дыск 619b
лякаматў 795b

лякацца 953c
лямец 680
лямпа 765a
лямпачка 765b
лямпіён 765c
лянгўста 230b
лянцэт 576b
лярва 241a, (хрушчя) 239
лясўн 53c
лясны 182, 210
ляўрэат 928
ляўшўн 413a
ляцёць 76a, 819a
лячэбная ўстанова 489a
лячэбны сродак 491a
лячэбня 489a
лячэньне 488
лячыць 492a

М

маг 51c
магіла 45, 531
магільня 531
магістраль 778a
магнітафон 619b
магчы 1000
мадўстка 682
мадэльёр 653b
мадэляваньне 673
мазгаўня 460
мазгі 460
мазь 491c, 659
майка 689
майткі 689
майстэрня 598b,
(ткацкая) 676
майстэрства 596b, 894a
макасыны 709
макатка 764a
Македонія 846
макотра 571
макоўнік 561e
макрэля 260
макрэча 101
максі 691
маладажон 511a
маладая пара 511a
маладзён 510
маладзік 510
маладнік 122b
маладосьць 494
малады 511a
малакасос 510
малако 252, 556,
(птушынае) 560

малалётка 510
малалітражка 798e
маланка 702b
малаток 722
малаціць 199c
малая галёначная косць 479c
Малая Мядзвэдзіца 344c
малёнства 494
малёча 500d, 53b, 239
малітоўная лава 761c
малоць 199c
малочны зуб 450
малочныя вўрабы 556
малпа 394
малпачка 394
малы 399b, 500d
малы бугай 300
Малы Воз 344c
малы гібейлючык 300
мальбэрт 658a
мальва 154
малюнак 654b
малюпасьенькі 399b
малюск (галаваногі) 209, 224
малютка 500d
маляр 653b
маляўка 252
мама 506a
мамка 506b
мамуля 506a
мамэнцік 58
манá 33
манáх 994
манáхія 994
манга 180

мангўста 327
мандаліна 638
мандарын 176
манжэта 701
манікёр 412
манікёрка 412
мансарда 757
мантыя 697
манька 413a
маньяк 978c
мапа 843a
мапэд 806a
марабу 310
марак 831b
мараплавец 831b
маратон 899
маратонец 921b
марафон 899
марафонец 921b
маргарытка 154
мардасты 403c
мармаляд 559
мармур 739
мароз 101
марозіва 557
марская сьвінка 379d
марскі 210, 665
марскі вожык 220
марскі конік 220
марскі леў 354
марскі язык 260
Марсэль 851
мартын 304
мартышка 394
марўдзіць 79a

марш 808b
маршрут 779
марыва 105
марынад 102
ма́сла 556
маста́к 653a, 653a
масьлёнка 556
масьляк 141
масьніца 743
масьць 569, 659
мат 891
ма́та 764b
матаролер 806a
матар’ял 679
матацыкл 806a
матацыклёт 806a
матацыкліст 807b
ма́тачнік 122b
ма́тка 242b, 506a, 521
матор 806a
маторка 821
матра́ц 762b
матрос 831a
мату́ля 506a
ма́тухна 506a
матч 894d
ма́тыль 241c
ма́тыў 626a
матылёк 241c
маўклівы 22a
маўча́ць 21
махавік 141
махавое пяро 901c
ма́цаць 415
маці́ца 266
маці́цовы 227
ма́чаха 506b
ма́шта 823d
машта́б 843b
машы́на 798b, (пра́льная)
716a
машыні́ст 797
машыні́стка 797
машы́нны алей 801b
маэ́стра 928
маянэ́з 550
медзьведзя́ня 344d
ме́зенец 412
мелі́на 834d
мель 253, 834d
Менск 851
ме́ста 851
ме́сца (працоўнае) 598b,
(пражыва́ньня) 771,
(у транспарце) 796d
мець патрэ́бу 963
ме́д 243, 559
мігце́ць 769a
мі́дзія 228

мікрааргані́зм 210
мікрааўтобус 793
мі́краскоп 438
мі́кроб 217
мі́кстура 491c
мі́лая 503
мілі́мэтар 870
мі́лы 511c, 975b
мі́льён 929
мі́льённы 933
мі́льярд 929
мі́льярды 933
мі́ля 870
Мі́лян 851
мі́на 448a
мі́нак 788b
мі́намёт 921d
мі́ні 691
мі́ністар 601b
Мі́нск Мазавэ́цкі 851
міну́ўшына 60a
мі́нэра́лка 565
мі́нэра́льная вада́ 565
мі́р 751
мі́рыца 971c
мі́са 571
мі́сачка 571
мі́сіянэр 994
мі́ска 571
мі́тусі́ца 317
Мле́чны Шлях 778a
мло́сьць 482c
мно́га 945
мно́гія 945
мно́ства 945
мо́ва 1
мо́вазнаўца 2
могі́лкі 531
мо́дні́ца 508c
мо́зг 460
мо́л 829
мо́лат 722
мо́мант 58
мо́р 481c, 485
мо́рж 354
мо́ркаўка 187d
мо́ркава 187d
мо́ст 786
моў́чкі 25
мо́х 144
мо́ц 480b
мо́цны 402a
мо́ж 512
мо́жанёк 512
мо́жнасьць 950
мо́жчы́на 513
мо́жы́к 203b, 512
мо́зыка 626a
мо́зыка 626a

музы́кант 626a
музэ́й 656
му́л 143c, 364
му́льтфі́льм 619a
му́льцік 619a
му́ляр 738
му́ндзі́р 698a
му́р 740
мурава́ 145c
мура́ш 247
мура́шка 247
мура́шнік 247
му́рза 983a
му́рог 145c
му́с 557
му́скул 405a
му́скулі́сты 406
му́скуляту́ра 405a
му́сульманства 992
му́ха 233, 562
му́ха цэ́цэ 233
му́халоўка 234
му́хамор 142
му́ць 587
му́шка 233
му́штук 359a
му́йка 750a
му́ла 716b
му́ліца 400
му́ліць 715b
му́лка 716b
му́льца 716b
му́льны 717
му́с 845
му́тня 598a
му́ць 715a
му́чаньне 375
му́чаць 374
му́ш 315
му́шка 315, (шэ́рая) 509
му́шкава́ць 317
му́шы́ны 316
му́бля 758b
му́далі́ст 928
му́ду́за 220
му́дыка́мэнт 491a
му́ды́чына 488
му́каньне 375
му́каць 374
му́лёдыя 626a
му́ніо́ 546
му́талю́ргічны 735
му́талю́ргічны завод 734a
му́талю́ргія 734b
му́тар 870
му́трапа́літэн 794
му́тро 794
Му́нхэ́н 851
мядзьве́дзжы 345

мядзв'едзік 344d
мядзв'едзіха 344b
мядзв'едзіца 344b
мядзв'едзь 344a
мядзянка 267
мядовы 664
мяжа 196e

мякаць 160
мяккі 417d
мямліць 583e
мярзотнік 964
мяса 551a, 551c
мясаэдны 210

мястэчка 851
мяўкаць 348
мяцэліца 105
мяцэль 105
мяч 901a
мячык 901a

Н

на 882
на вуха 25
на водшыбе 871
на дыбачках 410c
на кожным кроку 73a
на парозе 69d
на стала 67
на хвіліну 66b
наадварот 874c
набег 196a
набівачь аскому 91c
набойка 707c
набор (сталовы) 575a
набрынялы 432a
набывачь 948
набытак 594a
набярэжжа 841a
навагодняя ноч 534
Наваградак 851
навакол 876
навальніца 104
навасёл 775c
навэдваньне 790
навесьці лад 972
навіна 61, 185
навобмацак 416
навокал 876
навука 997a
навучаньне 997b
навучыцца 999
нага 225, 410a, 553
нагавіцы 690
нагаворы 31b
нагадзіць 262
наглядаць 436c
над 881
надвор'е 98
надзея 984
надзённасьць 61
надзіўка 553
надзіць 257
надмагілле 531
надоечы 70a
надрэз 859
нажніцы 229
нажыва 594b
назаўжды 67
назаўсёды 67

назва 4
назёмны 210
назёмны транспарт 798a
назіраньне 434
назіраць 436c
назоў 4
назоўнік
назусім 67
назвацца 5
наибольш 946
найдаражэйшы
на сьвэце 511c
найманая кватэра 772b
наймацца 971c
найміт 601c
накід 654c
накроіць 580b
накрыўка 568
нактурн 627
налёт 818
налісьнік 561d
налічваць 934a
намацаць 415
наморднік 341
намыліцца 715b
ваняцца 599c
наняць 599c, 776
напад 482b
нападнік 918b
напалеон 561e
напэрстак 687
напаскудзіць 262
напасьледак 68a
напэрад 875b
напэрадзе 875b
наперакор 874b
напітак 564
напой 564,
(апэльсынавы) 566
напрасткі 780
напруга 970b
напружаньне 970b
напрыканцы 68a
напярэдадні 70a
наравісты 960b
нарада 30a
нараджацца 498b

нараджэньне 497a
наракаць 483c
нарачыны 511a
народ 517d
народзіны 497b, 523a
нарцыс 154
нары 762c
нарэзаць 580b
нарэшце 68a
насаліць 580d
насарог 365
насэнне 112a
насішча 440b
насмарк 442
насок 707c
насоўка 443
насуперак 874b
насупраць 780, 874a
насустрэч 874a
насып 861a
насыпка 763b
наставіць 580c
настаўнік фэхтаваньня 916
настойваць на... 961a
настольнік 568
настольны тэніс 901b
настроіць 580c
настрой (добры) 98
наступства 927a
насукор 874b
насупор 874b
насьмеціць 262
насьмешнік 988
насьціл 743
натаўчыся 583f
натурлівы 960b
наўкол 876
наўлечка 763b
нафта 801a
нафтавік 732
нахабнік 966
націна 186b
нацыя 517d, 849
нацыянальнасьць 849
нацыянькі 780
начны матылёк 241c
начынне 568

начыта́насьць 995
нашча́дак 518с
наяўны́я (грошы) 940
не агле́дзісься, як... 69d
не прызнава́ць 961b
неадкла́дна 69b
неадкла́дны 74a
неаднакроць 73b
неаха́йнік 983a
неаха́йніца 260
нева́д 256с
негаваркі́ 22a
негасыці́насьць 967b
недаве́рлівы 955
недагле́дзець 436е
недае́дкі 587
недале́ка 872a
недамага́ньне 481b
неданосак 500с
недаростак 510
недаўгаве́чны 74b
нежана́ты 513
незабу́дка 151
незаму́жня 505b
незьлі́чона 946
нека́лькі разоў 73с
некра́ну́ты 981
немата́ 23a
немаўля́ 500с
неме́ц 849
не́мка 849
не́мы 22b
непага́дзь 101
непагода 101
непадале́к 872a
непада́тнасьць 951
непакоі́цца 953a
непаразуме́ньне 970b
непаслу́хмяны 960b
непрыме́рымы 959a
непрысто́йнасьць 967b
непрыто́мнасьць 482с
нера́ст 253

не́руш 418
нескажо́ны 981
неслу́хмяны 960b
неспага́дны 959b
нетактоўна́сьць 967a
не́тра 122b
не́тры 122b, 758a
неўзаба́ве 69с
ні ў́ якім ра́зе 957
нібыно́жка 218
ніва́ 196a
ні́жнік 889, 890
ні́жня спадні́ца 689
ніз 855a
нізі́на 854
нікча́мнік 964
нітачка́ 675
ніць 675
ніша́ 858
но! 361
нована́роджанае дзі́ця 500с
Новы́ год 534
но́ж 576a
но́жык 576a, 576b
норкавае фу́тра 699
но́с 440a
носі́к 572a
но́та 626b
но́ч 58, 87a
но́ччу 87a
ну́ 361
ну́дзіць 482с
ну́ль 929
нуля́вы 933
нумі́зма́т 657
нумі́зма́тыка 657
ну́тро 758a
ну́трыя 318
ны́рэц 304
нюфа́ўндленд 338b
нэа́ндэрта́лец 395
нэ́ктар 566
не́рв 460

не́рпа 354
Ню-Ё́рк 851
ню́х 444
ню́хаўка 440b
ню́хаць 445
ня больш за 946
ня больш як 946
ня зломак 402a
ня раз 73b
ня раз і ня два 73d
ня так даўно́ 71a
нябе́ленае палатно́ 549
нябо́жчык 44
няве́ста 503
няве́тласьць 967a
няве́тліва́сьць 967a
няві́нны 981
нягле́дзячы 874b
нягодні́к 602, 964
нядаўна́ 71a
нядба́йла 602
нядба́ліца 983a
нядоўга́ 69d
нязгода́ 970a
нязломна́сьць 951
нязломны́ 959a
Няме́ччына 846
нямкі́ня 849
нямко́ 22с
нямота́ 23a
нямы́ 22b
нянька́ 506b
няпа́рнакапі́тны 209
няпра́ўда 33
нярэ́дка 73b
нястраўна́сьць 482с
нясьме́лы 955
няўдзя́чнасьць 967b
няўдобі́ца 196b
няўмо́льны 959a
нячы́сьцік 52
няшчы́льнасьць 859

I

опэ́ра 620b
о́рган 404a, 458b

о́ргія 537d

о́фіс 598a

II

па сакрэ́це 25
па сусе́дзтву 872a
паабгрыза́ць 583d
паабраза́ць 580b

паазе́р'е 836a
паб 588
паба́чаньне 433b
паба́чыць 436b

пабачэ́ньне 433b
паблізу́ 872a
паблі́скаваць 769a
па́ва 290

пава́га 957
павадок 341
паве́даміць 27
паведамлё́ньне 616
паве́рхня 868b
паве́т 850c
паве́тка 705
паве́тра 99a
паве́ў 106b
паве́ць 705
паві́дла 559
паві́на вока 290
паві́ны 291
павіту́ха 499
павіян 394
паводка 103b, 835c
павозка 798c
павой 152
паву́к 248a
павучок 248a
павучы́на 249
павучы́нка 249
павучы́ньне 249
павы́шаны ціск 468
павярну́цца 26b
павярхоўнасыць 435
пагадзі́цца 971c
пагадзі́ць 971a
пагадні́ць 971a
пагалоўе́ (кароў /
свіне́й) 384c
пага́нка 142, 304
пага́ны грыб 142
пагасі́ць 770
пагі́бель 43a
пагла́д 433a
паглыблё́ньне 855c
паглына́ць 583f
паго́да 98
паго́рак 860
пагро́за 952b
пагру́зка 828
пад 877
пад кане́ц 68a
падабе́нства 654c
падагрэ́ць 580e
падаі́ць 385
пада́ньне 36b
падарожжа 789
падарожнік 788a
падарожніца 788a
падарожны 788a
падасі́навік 141
пада́ча 926
падбадзё́рыць 985
падбародак 448d
падбародзьдзе 448d
падбярэ́завік 141
падвако́ньне 742b

падвячора́к 545
пагдава́аць 385
падгле́дзець 436d
падда́цца па́рыву
пачу́цьцяў 864
падда́ць га́зу 907b
падда́шак 757
падда́шша 757
паддон 658b
пад'э́зд 754
паджа́ры 400
падзе́я 37a
падыя́ліцца 934b
падыя́ліць 934b
падыялё́нка 141
падыяме́льле 588
падыяўбсы́ці 583d
падкава́ць 721
падкашу́лік 689
падкіда́ць 910
падкладка з фу́тра 344d
падкля́са 211
падкова 722
падкоп 855b
падлё́так 502, 510
падлога 743
падма́н 33
падмацу́нак 540a
падму́рак 740
падму́роўка 740
падно́сак 707c
падобны 654c
падо́нкі 587
падпа́ліць 580f
падпераза́цца 704b
падпераза́ць 704b
падрумя́ніць 580f
падрыхтоўка 997b
падса́к 256d, 574a
падсі́лак 540a
падсілкава́ньне 540a
падсілкава́цца 583c
падско́к 909
падсма́жыць 580f
падстаўка 571
падстра́шша 757
падсьве́чнік 765c
падтры́мка 986
падтры́мліваць 81
паду́шачка 763c
паду́шка 763c
па́дчарка 519b
падшы́ва́нец 510
падшы́ва́нка 502
падшы́пнік 802b
пады́грываць 81
падыхо́дзіць 863
паде́шва 707c
пае́здка 791

пажы́ўны 544a
па-за 880
пазалота 726
пазача́сны 64c
паздара́вець 493
пазна́ньне 996a
пазна́ць 971d
пазнога́ць 411e
пазы́цьця 597a
пайсы́ці прэч 776
пакаё́вы 337a
паказа́льны 412
пакале́ньне 518a
пакіну́ць 910
пакла́сыцца 867
паклё́п 31b
пако́й 751b
пакры́шка 799b
паку́ль 66c
пакупні́к 945
паку́тваць 483c
палаго́дзіць 600
пала́с 739
паласа́ты 669
пала́та 751
палатно 549, 679
палахлі́вы 955
па́лачка 49
па́лец 411d, 412
пале́на 118b, 745
пале́та 658b
пале́так 196a
пале́тра 658b
пале́гка 986
пале́т 818
пале́ўка 315
па́ліва 744d, 801a
паліва́ць 199b
палі́глет 2
палі́гон 868c
палі́графіст 618a
паліза́ць 583d
паліклі́ніка 489a
палі́нялыя 423
паліса́днік 155b
палі́то 699
палі́тон 699
палі́тонік 699
палі́тончык 699
палі́тычнае прыста́нішча 774a
палі́тычны прыту́лак 774a
палі́ца 760
палу́днаваць 583b
паля́к 849
паля́на 146
паля́рная ліса́ 336a
паля́рны мядзьве́дзь 344a
пало́ва 504
пало́ва стаўкі 597d

паломнік 788с
паломніцтва 789
палохацца 953с
палоць 199b
пáлуба 823e
пальн 153
пальчатка 704с
палявы 210
палявы гарох 189
паляндвіца 551с
палянэз 652b
палярына 699
паляўнічы 337a
памагаты 601d, 918b, 978a
памáдка 560
памáцаць 415
памёр 869a
памідор 188
памідорны суп 547
памінкі 528
паміраць 486
памірыць 971a
памножыць 934b
паморак 481с
памочнік 601d, 918b
памочніца 601d
памыснасьць 57b
памяняцца 48
памяшканьне 588, 751a
пан 516a
па-над 881
панéначка 502
панéнка 502
пáні 504, (сэрца) 503
паніжацца 865a
пáніка 952с
паніч 510
панічок 510
пáнна 502
панос 482с
пансіянáт 774b
пантаміма 620b
пантон 822
пантэра 349
пáнцыр 229
панчоха 689
панюх 444
пáпа 514b
папáр 196с
пáпараць-квэтка 56
папáс 145b
папáя 180
папéрадзе 875b
папівáць 584
папісваць 613
паплаваць 826a
паплéчнік 978a
паплін 680
папрўга 359a, 704a

папрўжка 704a
папугáй 312
папялўшка 983b
папярочная вўлица 781
папярэдне 70b
пáра 59, (году) 96
пáрабак 601с
парабляць 599d
паравое сўдна 825a
паравоз 795b
пáрадак 972
пáраза 927d
паразіт 237
паралюш 485
па-ранéйшаму 63
парапéт 742b
парасонік 141
пáрастак 112b, 510
парася 379с
парасятка 379с
пáрафія 993
парахня 515d
параход 825a
парашок 491с, 716b
парк 155с, 425d
паркáль 680
паркéт 743
парнік 157
парог 834d
пародзісты 337a
паром 822
паросная сьвіньня 379d
парсіок 379с
партманéт 939
партнэр 651
партнэрка 651
партрэт 654с
пáртгья 894d
партэр 622b
пáру разоў 73с
пáрус 823b
парушэньне 481b
парцаляна 569
паршывец 964
парыў 985
пáрыць 580b
парэй 187с
парэчкі 135
пас 409, 704a
пасáг 522b
пасáда 597a, 598a
пасáж 785
пасажыр 788e
пасаладзіць 580d
пасаліць 580d
пасáт 106d
пасéджаньне 30a
паселішча 772a
паскорыць 907a

паслўга 591
паслўжлівы 975a
пáсма 423b
пастáвіць 580с, (на якар)
823с, (шах) 891,
пастаяць 38b
пастой 772b, 813a
пáстыр 994 (дўшаў) 994
пасўдзіна 821
пасылка 609b
пáсынак 519b
пасьвэдчаньне 848
па-сьвінску 381
пасьвістаньне 457d
пáсьвіць 385
пасьядоўны 604b
пасьязаўтра 89b
пасьпéць 77
пасьцель 763a
насяджэньне 30a
патанок 258
паток 834b
патоп 103b
патрабавáльны 959b
патрабавáць 963
патрыярх 518b
патўхнуць 770
патушыць 770
патэльна 573d
паўботы 707b
паўвостраў 845
паўвыспа 845
паўгадзіны 58
паўгодзьдзе 58
паўгрузавік 805
Паўднёвая Амэрыка 844
паўзун 689
паўкажушок 699
паўлін 290
паўлінавы 291
паўмісак 571
паўнацэлы 403b
Паўночная Амэрыка 844
паўночны алéнь 387
паўстрымацца 811a
паўфінал 894e
пахавáльнае бюро 532
пахавáньне 528
пахавáць 529
пахмўрнасьць 99e
паход 789
паходка 808b
паходня 766
пацалўнак 447
пáцерка 728
пацéха 986
паціху 25
пацўк 318
пáчак 609b

пачакальня 752
пачапельнік 702с
пачастунак 40с
пачвара 54а
пачуцьцё 461
пачысьціць 580b
паша 145b
пашана 957
пашарыць 529
пашпарт 848
паштáмт 606
паштальён 608
паштовая мάρка 610
паштовы 607
паштоўка 609b
паштэт 553
пашча 448b
пашырыцца 866
паядынак 894d
паясьніца 409
пэвень 281а
пэна 716b
пэнка 557
пень 118d
перабрацца 776
пераварочвацца 908b
перавоз 828
перагарэць 770
перагрузка 828
пэрад 875а
пэрад усім 875а
перадавік 928
перадача 615а, 616
пераезд 786
пераёмнік 518с
перажоўваць 583d
перакананасьць 958b
перакінуцца 48
перакрыжаваньне 781
пераку́с 548
пералёсак 122а
пералёт 818
пералякацца 953с
перамагаць 914
перамагчы 914
перамовы 30b
перамога 927с
пераможца 928
пераносьсе 448f
перапалохацца 953с
перапёлка 293
перапіска 609а
пераплётнік 618а
пераплысьці 826а
пераплыць 826а
пераправа 786
перапрацоўка 593
перапуд 952а
перапужацца 953с

перасьлёдаваць 907с
перасяліцца 76
ператварыцца 48
ператварэньне 46с
ператраўляць 477
пераход 785
пераходны 74с
пэрац 188
пэрачніца 574с
перашыёк 845
пэрсень 728
Перуноў мост 104
пэрыць 580d
перш за ўсё 875а
першаклясьнік 998
першакляшка 998
першацьвёт 151
пэрышы 933
пэрышы павэрх 622b
першыньство 894а
п'эса 596а
пэсенька 627
пэсьня 627
пэўнік 281а
пехацінец 788b
печ 579а
пэчыва 561а
пешаход 788b
пешаходная вуліца 782
пэшка 890
пэшы 788b
пэркі цыбулі, часныку 187с
пэс 337а
пэсішча 337с
піва 567
півоня 154
пігмэй 399а
піжама 689
пік 860, 888
пікі 888
піла 731
пілёт 820а
пілётка 705
пілігрым 788с
пілігрымка 789
пілка 901а
пільна 69b
пільнаваць 436d
пілюля 491с
пінгвін 311
пінг-понг 901b
пінжак 695, 830
піпэтка 491d
піражок 705
піраміда 861b
пірог 561d, (яблычны) 561e
пірожнае 562
пісака 614
пісар 614

пісацца 613
пісаць 613
піск 457j
піскляня 278
пісьмэньнік 614
пісьмо 615а
пісьмовы стол 759
пітво 564
пітэкантрап 395
піўко 567
піўная 588
піўніца 588
піўны 665
піўня 588
піўцо 567
піхта 124
піхтавы лес 124
піць 584
піцьцё 564
піяніст 641
плаваньне (на лодцы ці караблі) 827а
плавільнік 732
пладнік 110
пладовае дрэва 161
плакаць 990
пласкадонка 821
пласт 243, (пароды) 253
плата (заробная) 594а
плаўкі 689
плаўлены сырок 556
плаціна 837
плашч 699
плэмя 517d, (вандроўныя плямёны) 788с
плэчы 409
плеш 424
плён 201
плётка 31а
пліска 299
пліта 579а
плітка 739
плод 159а, 500а
плоднасьць 202
плоскія чарвякі 209
плотка 260
плошча 868b, 868с
пльвэц 258
пльвок 258
пльынь 744b, 834b
пльысьці 826а, (на караблі) 826b
пльыт 822
пльыць 826а
пльавузаць 28с
пляж 841b
плякát 654с
плямісты 669
плястыр 243

плятына 726
пляцка 561c
плян 737
плянктон 219
плянтацыя 197c
плянэр 816a
плясаць 649
пляткар 35b
плятформа 707c, 796b
пляфон 743
пляц 868c
пляцкарта 796c
пляцкартны вагон 796c
плячо 409
пляшывець 424
пляшывы 424
побач 872a, 872b
повязь 605
погляд 10, 433b
подых 106b
поза 880
позірк 433a
познамка 610
пойма 835b
покрыва 568, 699, 799a
пол 501
полавы 214
поле 196a, (дзэйнасьці) 868c
полудзень 545
польмя 767a
полька 849, 652b
Польшча 846
помнік 531
поні 356a
понча 699
пончык 109
поп 994
поплаў 145a
поплеч 413c
порт 829
порткі 690
поруч 413c, 872a
поручань 413c
порхаўка 141
посны 400
пост 541
постаць 38b, 398
поступ 396a
посуд 568
посьвіст 457d
посьпех 57b, 396b, 927c
поўдзень 85b
поўнач 87b
поўны 403a
поўны збор 694
Поўны напэрад! 875b
поўха 448c
поцемкі 86c
почырк 615a

пошасьць 481c
пошта 606
пошум 457c
пошчак 363
прабабка 521
праблема 14
праваднік 797
правае крыло 413b
правал 856
правапіс 8
правароніць 436e
праваслаўе 992
правая рука 413b
прагал 856
прагледзець 436e
праглынуць 583d
прагляд 434
прагрэс 396a
прадавацца 947
прадаваць 946
прадавец 944
прадбачлівы 955
прадвесьне 96
прадзед 520
прадзіва 675
прадпрыемства 598b
прадстаўленьне 625
прадукцыя 593
праезд 786
праэзная частка 784
праэкт 737
праектэнт 653b
пража 675
пражыць 580f
праз 883
празорца 51e
прайграньне 927d
прайдоха 453b
праказа 485
пракаўтнуць 583d
праклён 30e, 46b
пракол 859
пракорм 540a
практыкаваньне 898d
пракуда 965
пралэска 151
пралёт 818
пралом 856
пральная машына 716a
прэля 677
прама 780
прамаўляць 26c
прамежак часу 59
прамы 423, 440a
прамянець 769a
пранізьлівасьць 451e
пранікальнасьць 451e
праніклівасьць 451e
праніклівы 604b

прапаведнік 994
прапаліць (у пэчы) 580b
прапасьці 857
прапелер 817
прапелерны самалёт 816a
праполваньне 200b
праполка 200b
прарасьці 113a
прарок 51e
прароцтва 46d
прас 718
прасавальная машына 718
прасаваньне 720
прасавіць 719
прасэка 121
праслухоўваньне 16
праспэкт 782
прастарыя часы 60b
прастаяць 38b
прастор 868a
прастора 868a
прастуда 481h
прасьвятляць 769b
прасьці 678
прасьціна 763b
прасьцяг 868a
праўда 32
праўдзівы 975b
праўнук 520
праўнучка 521
прафэсія 595b
прафэсіянал 601a
праход 785
праца 595a
працаваць 599a
працавіты 604a
працаголік 601c
працаўнік 601a
працівіцца 961a
працоўнае мэсца 598b
працоўны дзень 91a
праць 715a
працэсія 530
прачка 714
прачысты 981
прашчур 518b
праява 482a
праясненьне 99e
праясняць 769b
продаж 942
продак 518b
прозьвішча 4
пройгрыш 927d
пройма 106c
пропуск 848
прорва 857
проса 206
проста 780
просты 423, 440a

проці 877
процідзэяньне 897a
процістаўленьне 897a
процідзьдзе 491c
процьма 247, 946
прошласьць 60a
прусак 238
пруткаваць 687
пруток 687
пры 872a
прыбіраць 199c
прыблізна 878
прыбылец 788b
прыбытак 594b
прывесьці на сьвет 498a
прывід 433b
прыгадаць 27
прыгажосьць 508b
прыгажун 516d
прыгажуня 508b
прыгасіць 770
прыглушаны 670
прыглядацца 436a
прыгода 37c
прыгожая дурніца 508a
прыгорак 860
прыгоства 508b
прыдзірлівы 604c
прыэжджы 788b
прызнаньне 992
прызнаць 971d
прыямліцца 819b
прыкмеціць 436b
прымальная (у шпіталі) 751
прымётнік 9
прымірніца 971c
прынада 258
прыназоўнік 9
прыніжэньне 968b
прыняцца 599c
прыняць 421
прыпазьніцца 78a
прыпаліць 580f
прыпечак 579b
прыправа 550, 898d
прыправіць 580d
прыпынак 774a, 813c
прыпыніцца 811a
прыс 823a
прысáды 782
прысвойваць 477
прыслоўе 9
прысмак 543
прысмака 543, 558
прысоска 264
прыстанак 774a
прыстань 829
прыступ 482b
прыступка 815c

прысьпешыць 76b, 907a
прысягаць 34
прыток 834b
прытулак 122b, 774a
прытушыць 770
прыхадзень 788b
прыхільнасьць 976
прыхільнік 978a
прыхільны 974
прыцемкі 86b
прычасьць 523c
прычоска 425a
прычэп 805
прычэпісты 604c
прычэсвацца 427a
прышласьць 62
прышпорыць 359b
прышчэпа 491e
прышэлец 788b
прыядацца 91c
прыязны 974
прыяцель 511d, 516c
прэс 718
прэса 718
прэтэндэнт на рукú
і сэрца 511a
псіна 337c
птах 272
птушаня 278
птушка 209, 272
птушкагадоўля 280
птушнік 274c
птушынае малако 560
птушынае мяса 554
Птушыны Шлях 778a
птэрадактыль 267
пуанты 708
публічнае абмеркаваньне 30a
пуга 359b
пугач 308
пудынг 557
пужацца 953c
пўза 408
пузан 403c
пўзік 408
пўзір (жоўцевы) 476
пўльман 796b
пульс 465
пульсавачь 467
пульт 759
пўльхны 403b
пулярэс 939
пункт 925
пунсовы 661
пуп 279
пупок 279
пупышка 109
пурпўр 660
пустазэлье 207

пуп 761b
пуцявіна 778c
пўшча 122a
пчалá 242a
пчаліная калода 118d
пчаліны 242a
пчаляр 245
пчалярства 245
пчолка 242a
пшаніца 206
пшанічны 208
пыліцца 982
пылок 110
пўльнік 699
пўрхаць 819a
пўса 448b
пытаньне 14
пытацца 13
пытаць 13
пўха 969
пыхлівасьць 558
пэдантычны 604b
пэдыатар 490
пэйсы 423c
пэлікан 311
пэндзаль 658c
пэнсіанэр 515c
пэнсіэ 438
пэрлавіца 228
пэрламутар 226
пэрліна 226
пэрлінка 226
пэрон 813c
пэрсанаж 38b, 397
пэрсанал 404a
пэрсік 173
пэрсікавы 174
пэрспэктыва 62
пэрсідзкі кот 347
пэрыяд 59
пэтунія 154
пэцкацца 982
пюпітар 759
пялёстак 110
пяльмэні 561d
п'яніца 586
пяро 658c
пярсьцёнак 728
пярсьцяк 412
пярун 104
пярына 763c
пярэбары 777
пярэдадзень 533
пярэзвы 527
пярэпалах 952c
пярэсты 356b, 669
пярэчыць 961b
пясец 336a
пясок 198b

пясочны гадзіньнік 80
п'ястун 500e
п'ястуха 500e
п'ясьняр 629a
п'ясьць 159b, 411b
п'ятá 410c
п'ятка 410c
п'ятля 702c
п'ятнаццаць 929
п'ятрушка 187b

п'яты 933
п'яўка 220
п'яцелька 702c
п'яцёрка 932
п'яцігодзьдзе 58
п'яцідзясятка 932
п'яцідзясяты 933
п'яцісоты 933
п'яцца 862

пяць 929
пяцьдзясят 929, (гадоў) 932
пяцьсот 929
п'ячкур 260
п'ячонка 476
п'ячора 858
п'ячорны чалавек 395
п'ячурьца 141
п'ячы 579a
п'яцьць 648

Р

рабáк 221a
рабацёністы 669
рабацяга 601c
рабіна 129
рабіць 599b
работа 591
работнік 601c
рабочы 601c
рабро 479c
рабрына 479c
рабы алень 387
равэр'ыст 807b
рагатаць 265
рагатуха 988
радавацца 989
радавод 517a
радзіма 846
радзіны 523a
радзіць 498a
радзькоўнік 186b
радня 517b
радок 11
радыё 612c
радыётэлефон 612a
радыска 188
раён 850b
ражок 561e
раз 931
раз за разам 872a
разагрэць 580e
разважнасьць 451a
развод 215
разводка 505b
разводнік 513
разгаварыцца 28c
разгром 927d
раздарожжа 781
раздоены капіт 389a
раздольле 868a
раздражнёньне 481f
разжэн 513
разлад 970a
разлог 868a
размаўляць 28a

размнажэньне 215
размножыцца 216
размова 29a
раз-пораз 931
разрад (атмасфэрны) 104
разрэз 684
разумнік 453a
разумовыя здольнасьці 451b
разынка 175, 560
разысьціся 866
разыходзіцца 866
разьбіты 483b
разьбяр 653b
разьведзены 513
разьвесьціся 216
разьвілка 781
разьвіцьцё 396a
разьвядзёнка 505b
разьезд 781
разьлёгласьць 868a
разьліў 835b
разьлічваць 934a
разьмінка 898d
размяшчэньне 751a
разэтка (электрычная) 274a
разява 643
райтўзы 689
райцэнтар 851
рак 230a, 485
рака 834c
ракавіна 225, 571
ракападобны 229
ракаўка 225
ракетá 816c
ракетá-носьбіт 816c
ракетка 816c
рак-пустэльнік 230b
ральля 196d
рама 658a, 742b
раматўс 485
раменьчык 704a
рамонак 152
рампá 622a

рамяство 595b
ра́на 69a
ра́нак 84c
ра́ніца 84c
ра́ніцай 84c
ра́ніцою 84c
ра́нча 197c
ра́нэт 162b
ра́птам 878
рапўха 263
расáда 112b
расéец 849
расéйка 849
Расéя 846
расі́янін 849
ра́ска 144
раскарміць 704b
расколіна 859
раскопы 855b
раскормлены 403b
раскудлачаны 426
распаўсюдзіцца 866
расплазіцца 216
расплод 215
расстройства страўніка 482c
растаптацца 866
расчараваньне 595b
расшарпаны 426
расьліна 107a
расьці 114
расьцягнуцца 866
ратáй 203c
раўніна 854
раўсьці 374
рашўчасць 950, 958b
рашотнік 561b
рашчына 898d
рашэтнік 141
раяль 640
РБ 846
ржышча 196b
ровар 806b
рог 389b

род 501, 517d
родзіч 517c
роднасьць 518e
роды 497a
рожкі 225
рознагалосьце 970a
рознакаляровы 669
рознаколерны 669
розум 451a
розыгра 894d
розыніца 942
рой 242b
рондаль 573b
ростані 781
рот 446
роў 375, 855b
рохкаць 383
рошчына 562
РП 846
рубасьць 583f
рубін 727
рубцы 553
рудаваты 661
рудакоп 732
руды 423, 661
руж 660
ружа 133
ружәнец 728
ружовы 660
рука 411a, 413a, 413b
рукавіца 704c
рукавічка 704c
рукаво 701
рукадзэльле 683
рукамыйнік 750a
рукаў 268, 701
рукайтка 577

рукайць 577
рулёт 552
рулён 681
руль 799c
рулька 681
руля 118d
румянец 660
румяны 660
рунь 112c
руплівы 604a
рупны 604a
русалка 53c
рускі 849
русы 423
рух 808a
рухавік 800
ручаіна 834b
ручай 834b
ручка 411a
ручны выраб 683
рушыць 418
рыба 250
рыбак 255
рыбалка 254
рыбачыць 254
рыбін 251
рыбін тлушч 251
рыбка 250
рыдаць 990
рыдван 798c
рыжаваты 661
рыжы 661
рыжык 141
рызы 698b
рык 375
рыкаць 374

рыла 382, 448b
Рым 851
рынак 941
рынуцца 912
рынуць 912
рыс 206
рысавы 208
рысак 356a
рысь 349
рыхтавацца 581
рыхтаваць 538
рэактыўны самалёт 816a
рэгата 827b
рэгіён 850b
рэдактар 618a
рэдакцыя 617
рэдзька 188
рэжысэр 618b
рэзаць 647
рэзэрвуарнае судна 825a
рэйд 829
рэйка 778c
рэкамэндацыя 592
рэкорд 927b
рэлігія 992
рэльеф 853
рэмень 704a
рэпа 193d
рэпка 479c
Рэспубліка Беларусь 846
Рэспубліка Польшча 846
рэстаран 588
рэстаўрацыя 588
рэха 457b
рэчышча 589, 834e

С

сабака 337a
савá 308
савіны 309
саган 573a
сад 155a
садавіна 159
садзіць 199b
садоўнік 203d
сажалка 836b
сакаліны 307
Саколка 851
сакратэр 759
саксафон 643
саладосьці 558
салáта 188, 549
салáтавы 665
салáтніца 571

саламяная ўдава 505b
саламяны 150
салапяка 965
салэра 187b
салён 598c, 755, 944
салёны 544b
саліст 629a
салітэр 221c
салодкі 544b
салома 149
саломка 149
сальніца 574c
сальнічка 574c
сальцісон 553
сальмі 555
сальяра 801a
сальяра 801a

сама больш 946
самаахвярны 604a
самавіты 401c
самагубства 43c
самазвал 805
самалёт 816a
самалюбства 976
самотнік 334
самотны 505b
сáначнік 924
сандáлі 708
санітар 490
сантымэтар 870
сантэхніка 748a
сапло 817
сапра́на 631
сапраўдны 975b

сапфір 727
сапці 472
саракавіны 528
саракавы 933
саракоўка 932
сарамлівы 955
сардэлька 555
сарна 387
сарока 295
саромецца 953b
сасіска 555
саскочыць 908b
сасонка 124
сасоньнік 124
сасьняк 124
сасьпéць 436b
сатанá 52
сатын 680
саўгáс 197b
сачыць 436с
саюзьнік 978a
саволіць 886b
савольства 884с
свáрка 30d, 970с
сварлівая ба́ба 507b
сват 527
свáтаньне 527
свáтацца 527
сваяк 517с, 517b
сваяцтва 518е
свой 775b
свойскі 210, 279, 347, 376с,
554
сэдала 156, 274с
сэйбіт 203с
сэльская гаспадарка 197a
селядзéц 260
селязёнка 476
селянін 203a, 203b
сем 929
сэмдзсят 929
сэмя 112a
сэна 149
сенажаць 145a
сенакос 145a, 148a
сэньцы 752
серб 849
сербіянка 849
сэяць 199b, (разла́д) 970a
сэлета 89a
сэлетні 89a
сёмы 933
сённяя 88
сённяяшні 90
сіваваронка 108a
сівізна́ 668
сівы 356b, 423
сіла 480b
сілач 402a

сінець 177
сіні 177, 178, 432a
сіні ісляндзкі кіт 351
сініца 298
сінь 177
сірата́ 519a
сіроцтва 519a
сіта 574a
сітнёг 132
сітны хлеб 561b
скаварада́ 573d
сказ 10, 36с
сказаць 26d
скакануць 909
скакаць 649, 908a, (вакол)
908с
скаку́н 355, 921с
скала́ 860
скалмáчаны 426
скальпэ́ль 576b
скана́ць 486
скандал 37d
скандаліст 966
скарачэ́ньне 780
скарб 55
ска́рдзіцца 483с
скаромі́на 551a
скарот 780
скарпіён 248с
скаці́на 384a
скаці́цца 865
ска́чкі 894b
скачок 894b, 909
сквар 100
сквэ́р 155с
скі́ба 563
скі́віца 448f
скі́пэтар 49
склад 615a, (асабісты) 621a
складанчык 576b
складаны ровар 806b
склеп 531, 588
склеротык 515d
склі́зень 220
скок 909
скокі 650
скокнуць 909
скон 487
скорам 551a
скразьняк 106с
скрозь 883
скрупuléзны 604b
скру́так 681
скрыжаваньне 781
скры́лік 243
скры́пач 634
скры́пéць 634
скры́пка 633
скры́пкавы 636

ску́ла 448с
ску́льле 448с
ску́льптар 653b
скульпту́ра 654b
ску́мбрыя 260
ску́рка 160
слава́к 8449
слава́чка 849
Слава́ччына 846
славе́нец 849
славе́нка 849
славя́нка 849
славянін 849
сланё 390
слановы 392
сланя́ 390
слата́ 101
слаўцо́ 3
слова 3
словазбор 7
слон 390
слоўнік 6
служба 591, (здараўя) 488
слуп 740
слупок 110
слуха́цца 456a
слуха́ць 456a
слых 455
смажані́на 476, 552
сма́жанка 552
смажонка 552
сма́жыцца 581
сма́жыць 580f
смажэ́ньне 552
смак 543
смаката́ 558
смако́цьце 558
смакта́ць 583e
смалі́ць 580b
смара́гд 727
смара́гдавы 665
смаршчок 141
сма́чны 544b
смокі́нг 695
смоўж 224
смў́так 260
смык 632
смычковы 632
снасьць 256a
сойка 299
сок 566
сокал 306
сом 260
сон-трава́ 151
сонца 100
соня 320
соплі 441
сорак 929, (гадоў) 932
сотка 932

сотня 932
сотавы (тэлефон) 612a
соты 243, 933
соўс 550
сочыва 559
соя 189
спаборнік 915a
спаборніцтва 893
спаборнічаць 893
спаведнік 994
спавіць 498a
спадар 516a
спадарства 50
спадарчыня 502
спадарыня 504, (сэрца) 503
спадарожнік 788a
спадасьць 865b
спадзявацца 75b
спадкаёмца 518c
спадніца 691
спаднічка 691
спадчына 522a
спажыўны 544a
спажыць 583c
спазьніца 78a
спакой 751
спакўсьнік 516e
спалох 952a
спалучэньне 605
спальнік 763d
спальны вагон 796c
спальня 756
спаніэль 338b
спанікаваць 953c
спарадкаваць 580b
спартовая барацьба 896a
спартовец 915a
спатоля 986
спаць «валётам» 889
сплаў 827a
спльваць 826a
сподак 571
сподні 689
споднікі 689
сподняя кашулька 689
спорт 898a
спражка 702b
спраўляць 538
спрацаваны 604a
спрут 220
спрынтэр 921b
спрыт 452
спрытнік 453b
спрытны 401b
спрэчка 30c, 970a
спускацца 865a
спустошанасьць 481d
спўтаць 360
спытацца 13

спэктáкль 625
спэрматазойд 214
спэцыяліст 601a
спэцыяльнасьць 595b
срэбнае вясельле 527
срэбра 726
ссупонены 955
стаер 921
стайнік 358a
стайня 357
стáласць 494
сталіца 851
сталовы (набор) 575a, 568,
(бялізна) 689, (пакой)
755
сталоўка 588, 755
стальніца 759
сталяр 729
стан 689, 978b
станік 689
станісты 401c
становішча 597a, 689
станок (сьвідравальны) 731,
(ткацкі) 676
станцыя 813c
старанны 604a
старасьць 494
старац 515
старая 509, (панна) 502
староннік 978a
стары 64a, 515a, (грыб)
515d, (мэдаль /
манэта) 657
старык 834e
старэча 515a
статак 384b
статны 401c
статуя 522b
стаў 836b
стаўка 597d
стацца 812
стаць 38b, 811b, 812, (на
калені) 410c
стаяк 944
стаянка 597a, 813a
стаяць 811b, (на вушах)
886b, (на сваім) 961a
стварэньне 210
ствол 118d
створкавы малюск 209, 224
сто 929
стогн 457e
стод 884b
стойла 357
стол 40a, 759
столік 759
столь 743
стос 861b
страва 540b

страваваньне 478
стрававод 476
страказá 241d
стракаты 669
стралец 919
стралок 919
стральба 905
страсны аматар 978b
страўнік 476
страўс 310
страфа 11
страх 952a
страха 740
страхар 738
страхоўце 54a
страшыдла 54a
строй 674a
стройны 401b
строма 857
стронга 260
струк 186a
струмень 834b
струменьчык 834b
струна 632
стрункі 401b
струнны 632
стрыгчыся 427b
стрыж 299
стрыжань 118c
стрыжка 425a
стрымацца 811a
стрымаць 811a
стрымліваць 811a
стрэлка 82a, 241d, 479c
стуардэса 820b
студэнцкі інтэрнат 774c
стукаець 467
стўпа 574b
стўпа 809b
стўжачка 702d
стўжка 431c, 702d
стылет 576b
стэк 552
стэляж 760
стэнд 944
сувой 681
сўвязь 605
судак 260
судамыйка 582
сўдна 384b, 825a
сук 118e
сўка 337b
сукаваты 119
суквэцьце 108c
сукэнка 693
сум 260
сумлённы 975b
суніцы 135
суп 547

супадзенне 37b
супэрніцтва 893
супраціў 897a
супраціўляцца 961a
супрацоўнік 601a
сўпраць 874a, 877
супрацьдзёянне 897a
супрацьстаўленне 897a
супрацьтарпэдны карабэль 825b
супроць 8784a
суразмоўца 35a
суровасьць 958c
суродзіч 517c
сурок 319
сурочыць 47
суставаногі 209
сустаў 836b
сусьвет 842b
сўтарга 482c
сўткі 58
сутока 827a
сутонне 86b
сутыкнённе 896b
сутычка 896b
суфлёр 621a
сухажыльле 405b
сухарлявы 400
сухарык 561e
сухі 400
сухое віно 567
сухоты 485
суцішэньне 986
суцяшэньне 986
сучаснасьць 61
сучок 118e
сўша 842a
сховішча 122b, 814
схуднэлы 400
сцэна 622a
сўдар 163
сымпатыя 503
сымптом 482a
сымфонія 627
сын 520, (адзіны) 518d
сынок 520
сыр 556
сыраёжка 141
сырая нафта 801a
сырая цэгла 549
сырнік 561e
сыроватка 556
сырок 556
сыроп 491c, 566
сырэна 354
сыстэма 459, 972
сысун 209
сысунок 500c
сысьці 865a
сытуацыя 597b

сыход 791
сыходзіць 865a
сыч 308
сычужны сыр 556
сіямскі кот 347
сьвэжая навіна 61
сьвет 842b
сьветла-кары 665
сьветла-шэры 669
сьветлы 423, 670
сьвэчка 766
сьвідар 731
сьвідравальны станок 731
сьвідравіна 733
сьвідраўнік 732
сьвінагадоўля 386
сьвінаматка 379d
сьвініна 551b
сьвінка 379d
сьвіное філэ 551c
сьвінскі 380
сьвінства 381
сьвіны 380
сьвіныя плэчы 551c
сьвіньня 379d
сьвінычы 380
сьвіст 457d
сьвісток 319
сьвісьцёлка 643
сьвітанак 84a
сьвітанне 84a
сьвітка 697
сьвядзёл 731
сьвята 537a
сьвятар 994
сьвятарства 994
сьвяткаваньне 537b
сьвятлафор 767b
сьвятло 767b, 84b
сьвятляк 221b
сьвяточны 92
сьвяты 537a
сьлэдзтва 16
сьлэсар 723
сьліва 169
сьлівовы 170
сьлізістая (абалонка) 473b
сьлізкі 417c
сьлімак 224
сьліўка 169
сьляза 432
сьляпак 437c
сьляпэнь 231
сьляпы 437c, (кот) 885b
сьмеласьць 950
сьмерць 43a, 487
сьмятана 556
сьмятанка 556
сьмяяцца 989
сьнег 101

сьнегавая баба 884b
сьнегавік 884b
сьнегавіца 105
сьнеданне 545
сьнедаць 583b
сьнягір 299
сьняданак 545
сьпэраду 875b
сьпэка 100
сьпікер 618b
сьпіна 409
сьпінінг 256b
сьпявак 629a
сьпяваць 648
сьпявачка 629a
сьпякота 100
сьпяшайца 76a
сьсінэлы 666
сьцэжка 787
сьцэнка 760
сьцерагчыся 956
сьцёк 827a
сьцізорык 576b
сьцьвяджаць 27
сьцябло цыбулі з насеньнем 300
сьцягваць 79a
сьцягно 410b
сьцяжынка 787
сьцяна 740
сэзон 96
сэзонны 74c
сэкунда 58
сэкундавая стрэлка 82a
сэкундамэр 80
сэкцыя 760, 944
сэльдэрэй 187b
сэмэстар 58
сэбэрнар 338b
сэпія 220, 663
сэрваваньне 568
сэрвант 760
сэрвіз 568
сэрвіроўка 568
сэрвіс 568
сэрца 462
сябар 516c
сябра 511d
сябрук 516c
сявец 203c, 299
сявок 187c
сягоння 88
сядзёньне 761a
сядзіба 772d
сядлаць 360
сядло 359b
сякэра 731
сялянства 203b
сямэйнік 775b
сямёрка 932
сямідзясяты 933

сямісоты 933
сямна́ццаты 933
сямна́ццаць 929
сямсот 929

сям'я́ 517с
сяньнік 762b
сяньня 88

сярэдзіна 409
сярэдні 412
сяўба́ 200b

T

таблётка 491с
табу́н 357
тава́р 384a, 615b, 943
тава́рыства 539
тайга́ 122с
тайфу́н 106d
такава́ць 292
такава́шча 292
та́кса 338b
таксі́ 804a
таксі́ст 804b
талера́чка 571
талерка́ 571
та́нга 652b
та́нец 650
танкару́нны 376с
та́нкер 825a
танке́тка 707с
танна 937, 949
танок 652a
танцо́р 651
танцо́рка 651
та́нчыць 649
тапіна́мбур 186a
тапо́ля 129
тарака́н 238
та́рка 574b
тармазі́ць 811a
тармасі́ць 419
гартак 730a
гарфа́нік 143с
гарфа́нішча 143с
тасёмка 702d
тасьма́ 702d
та́та 514a, 514b
та́тка 514a
таўка́ч 574b
таўка́чык 110
таўстаморды 403с
таўстамясы 403a
таўсташчо́кі 403с
таўсту́н 403a
таўсту́ха 403a
таўшчы́ня 869d
ТБ 612с
тва́нь 143b
тва́р 448a
тва́ражок 556
тва́рог 556
тва́рожнік 561e

тва́рожны сыро́к 556
тка́льля 677
тка́ніна 679
тка́цкая майсте́рня 676
тка́цкі станок 676
тка́цтва 679
тка́ць 678
ткач 677
ткачы́ха 677
тлен 470
тлу́сты 403b
тлушч (ры́бін) 251
то́га 698b
то́к 744b
тока́р 723
то́ль 514b
то́лькі што 66b
то́н 659
то́пка 579b
то́рг 941
торма́з 799d
торт 561e
то́ст 561e
тоў́сты 403a
тпр-ру! 361
трава́ 107с
трава́іць (тэхн.) 477
травае́дныя 210
трава́ністы 665
траге́дыя 620b
тракт 778b
тра́лавае су́дна 825b
тра́лейбус 793
тра́мвай 793
тра́нспарт 792,
(назе́мны) 798a
тра́п 815с
тра́пятаць 954
тра́пяту́ха 508a
тра́са 778a
тра́ска 260
тра́сца 485
тра́туар 764b, 783
тра́ўнік 156
тра́ціць ця́рплівасьць 75с
тро́йка 932
тро́н 49
тро́нак 577
тро́хсоты 933
труба́ 391

труба́правод 748b
трубі́ць 647
тру́к 596a
тру́м 823e
труна́ 531
тру́нак 564
тру́п 44
тру́па 621a
тру́с 322, 689
тру́савод 324
тру́х 809b
тру́цень 242d
тры́ 929
трыбу́хі 553
трыва́ласьць 951
трыва́ньне 38b
трыво́га 952a
трыката́ж 674a
трыма́цца на сваім 961a
трыма́ць 385
трымце́ць 954
трына́ццаты 933
трына́ццаць 929
трыпу́тнік 152
тры́ста 929
трысьне́г 132
трыто́н 267
трыцца́тка 932
трыцца́ты 933
трыцца́ць 929
трэ́ба 963
трэ́нінг 898d
трэ́ніроўка 898d
трэ́сьці 954
трэ́ці 933
трэ́шчына 859
ту́з 889
ту́зін 932
ту́лава 404b
ту́льпа́н 154
туно́ль 785
ту́пат 363
турава́ць (у сы́певах) 81
ту́рак 849
ту́рба́н 705
ту́рнір 894с
ту́рча́нка 849
ту́рызм 789
ту́ры́ст 788d
ту́фель 708

туш 658d
тхор 329
тыгр 349
тыгра 349
тыгровы 350
тыдзень 58, 93
тыднёвік 615a
тымчасам 65b
тынк 739
тынкоўшчык 738
тып 211, 516b
тысяча 929

тысячны 933
тычынка 110
тэатр 620a
тэкст 10
тэкстыльніца 677
тэлебачаньне 621c
тэлевізар 612c
тэлевізія 612c
тэлеграма 609b
тэлеграф 612a
тэлескоп 438
тэлефакс 621a

тэлефон 612a
Тэль-Авіў 851
тэмпэратура 482d
тэнар 631
тэніс 901b
тэнісіст 917
тэніскі 710
тэрапэўт 490
тэрыкон 861a
тэрыторыя 868b

У

у 873
у бобачкі 669
у бязьмэжжа 63
у бясконцасьць 63
у гэты момант 65a
у гэты час 65b
у дасэні 669
у кропкі 669
у палоску 669
у паські 669
у рэшце рэшт 68a
у сусэдстве 872a
у яблыкі 356b
убойны 379d
убор (галаўны) 705
уборка 972
уважлівасьць 957
уважлівы 955
увайсьці 863
уваходзіць 863
уваходзіны 777
увэчары 86a
увішны 401b
угнойваць 199b
угнутасьць 855c
угодкі 537c
уголас 631
удава 505b
удавец 513
удавіца 505b
удар у адказ 897b
ударны 632
ударыць 913a
удаў 269
удача 57b
удзел 850b
удзельнік спаборніцтваў 915a
удзень 85a
удзірванэлы 147
удод 299
удумлівы 604b
удых 469

уэдлівы 604c
уэхаць 863
ужо 66a
узбочча 783
узбочына 783
узвар 557
узвьшак 860
узвьшша 860
узгорак 860
узгор'е 860
уздрыгануцца 954
уздых 457e
уздыхнуць 472, (з палёгкай)
986
узлазіць 862
узмыць 864
узор 671
узорны 669
узорысты 669
узрадавацца 989
узыходжаньне 904
узбірацца 862
узбіцца 862
узбярэжжа 841a
узвіцца 864, (ад гонару) 969
узвэхаць 863
узлэзыці 862
узляцець 864
узмэжак 196e
узмэжжа 196e
узньяцца 864
узьяцца 599c
узьяць 421
указаньне 82a, 592
укараніцца 120
уквэцацца 982
уклад 972
укленчыць 410c
уключаць (у сябе) 422
укол 491d
укормлены 403b
Украіна 846

уладар 402b
улазіны 777
улазіць 862
улётка 115
улоў 259
улюбёнец 500e
улюбёнка 500e
умазацца 982
умалот 201
уменьне 995
умець 1000
умінаць 583f
умова 99b
умывальнік 750a
умывальня 749
уначы 87a
унівэрмаг 944
унівэрсам 944
уніз 855a
уніформа 698a
унук 520
унучка 521
упарты 960a
упасьці ў гістэрыку 953c
упірацца 961a
упісваць 583f
упэўненасьць 984
упэцкацца 982
ураган 106d
ураджай 201
ураджайнасьць 202
урадлівасьць 202
урач 47
урачыстасьць 537b
урок 46b
урэшце 68a
усё яшчэ 63
ускараскацца 862
услон 761c
уставіць 580c
установа 598a, 598b
уступіць 863

усхапіцца на ногі 908a
усьляпуу 37b
усьмэшлівы 987
усьміхацца 989
усьцягнуцца 862
усяэдны 210

утаймавальнік 624
утлянэньне 470
утравець 113b
утрапéнец 965
утр́ымліваць лад /
парадак 972

уцэха 558
уцягнуцца 862
учора 71b, 88
учорашні 90
ушанаваньне 957
уючны конь 356a

Ф

фаёрка 579b
фазан 293
фазэнда 197c
факс 612a
факстэр'ёр 338b
фальцэт 631
фан 978b
фанабэрыя 969
фантан 833b
фара 767b, 799a
фарба 659
фармацэўт 490
фарсуха 508c
фартух 692
фартэпіяна 640
фарфор 569
фарш 553
фасолевы суп 547
фасоля 189
фастрыга 675
фатэль 761b
фатэль-гушкалка 761b
фаянс 569
фігура 398
фізіяномія 448a
філармонія 630
філё 551c

філёйка 551c
філіжанка 570
фільм 619a
фільтар 574a
філятэліст 657
фін 849
фінал 894e
фіналіст 915c
фінік 180
фінікавая пальма 180
фіялётавая радоўка 141
фіялётавы 666
флейта 643
флейтыст 644
флейтыстка 644
флёкс 154
флёт (марскі) 695, 830
флякі 553
флямінга 311
флянэля 680
флятылія 830
фокуснік 624
форма 698a
формула 671
фотаапарат 619b
фотастужка 619a
фраза 10

фрак 695
франт 516d
францужанка 849
францўз 849
Францыя 846
фрахт 828
ФРГ 846
ФРН 846
фронт (атмасфэрны) 99b
фрыкасэ 558
фрэгат 824
фундамэнт 740
фура 805
фуражка 705
фургон 805
фурман 358c
футбаліст 918a
фўтра 699
фуфайка 699
Фэдэратўная Рэспубліка
Германія 846
Фэдэратўная Рэспубліка
Нямéччына 846
фэльчар 490
фэрма 197c
фэхтавальнік 916
фэхтаваньне 900

Х

хабар 152
хада 808b
хадзіць дзіцём 495b
хадок 788b
хакеіст 923
хакэй 901b
хакі 665
хала 561c
халаднік 547
халадэча 101
халасьцяк 511b
халат 692
халва 560
халэра 485
халка 561c
халодная вайна 970c

халтура 591
халупа 772c
халыва 707c
халяўка 707c
хамула 966
хамут 359a
хамэлеон 267
хамяк 319
хапануць 583c
хапануць на адзін зуб 583c
хапаць 420
харч 540a
харчаваньне 540a
харчовы 544a
хата 772c
хаўтуры 528, 591

хвайняк 124
хвалісты 423
хваля 840a
хвалярэз 829
хвароба 481a
хварэць 484a
хвіліна 58
хвілінка 58
хвілінны 74a
хвіля 58
хвойнік 124
хворы 483a
хвост 553
хвосцьцік 160
хвошч 134
хвоя 124

хібы здароўя 481i
хіляга 483c
хімічная завіўка 425c
«хімія» 425c
хірург 490
хітрасьць 452
хітрун 453b
хіхакаць 989
хлапéц 510
хлапчанé 510
хлап'як 110
хлеб 561b
хлэбны квас 566
хлопец 203b, 510
хлопчык 510
хлусьня 33
хліондра 260
хліюпа 101
хлюпота 101

хляпа 101
хмяра 99d
хмарнасьць 99e
хмызьняк 131a
хобат 391
хованкі 885b
ход 778b, 808b, 809a
ходнік 764b, 783
хол 752
холад 101
хор 629b
хорт 338b
храномэтар 80
храп 457f
хроніка 95
хроснае ймя 525a
хросная матка 525a
хросны бацька 525a
хрумсткі 561e

хрупаць 583e
хрупасткі 561e
хрусьцікі 561e
хрушч 239
хрыбэт 479c
хрыбэтнік 479c
хрыбэтны 209, (дыск) 479c
хрыбеціна 479c
хрыбціна 479c
хрызантэма 154
хрып 457f, 631
хрэн 550
хрэсьбіны 523b
хударлявы 400
худы 400
хуліган 966
хўста 706
хўтка 69a
хуткаплінны 74b
хўткая дапамога 489c

Ц

цадзілка 574a
цадзіць 584
цалавацца 447
цалаваць 447
цалок 273a
цаніцца 947
царкв́а 991
ца́цка 884b
це́ла 404a
целасклад 398
цемната́ 86c
це́мра 86c
це́мя 448f
це́нь 86c
цеплавоз 795b
це́раз 883
це́ста 562
це́сьля 729
це́сьцейка 562
цецеручыны 294
цецяру́к 293
це́шыцца за́гадзя 895
це́лачка 370c
це́лка 370c
це́мна-сіні 666
це́мны 667, 670
цікаўны 18
ці́на 143c
ці́ск 468
ціхусенечкі 24
ціхусенькі 24
ці́ш 23b
ці́ша 23b
ці́шком 25

цішыня́ 23b
цмакта́ць 583e
цмок 268
Цоп! 372a
цў́глі 359a
цуд 46a
цў́кар 560
цукерка 560
цу́рок 834b
цыва́ты 303, 400
цыву́к 479c
цыву́левы суп 547
цыву́ліна 187c
цыву́лінка 187c
цыву́лька 187c
цыву́ля 187c
цыга́н 849
цыга́нскі дождж 106d
цыга́нскі грыб 141
цыклён 99c, 106d
цымба́лы 638
цырава́ць 686
цырк 623
цыру́льнік 430
цыру́льня 430
цыстэ́рна 796b
цы́трус 176
цытры́на 176
цыфэ́рблят 82b
цыве́рдзіць 27
цвeт 108a
цыве́рдасьць 951
цыве́рды 417d
цывік 731

цывісьці 111
цывічок 731
цэ́гла 739, 549
цэ́ліць 971b
цэ́мэнт 739
цюбяце́йка 705
цюле́невы 354
цюле́нь 354
цюль 680
ця́га 795a
цягаві́ты 604a
ця́гліца 405a
ця́гнік 795a
цяжаравоз 356a
цяжа́рнасьць 495a
цяжа́рная 496
цяжкаатле́т 920
цяля́ 370c
цяля́ціна 551b
цяля́чы 371
ця́мнасьць 452
ця́мрэ́ча 86c
цяпе́р 65a
цяпе́рашнасьць 61
цяплі́ца 157
цярплі́вы 604b
цясьля́р 729
цясьні́на 856
цяўні́к 186b
цяце́ра 293
цяце́рка 293
цячы́ 826a
цячэ́ньне 834b

Ч

чай 566
чайка 304, 821
чайная 588
чайнік 573с
чаканьне 984
чакаць 75а, (дзіця) 495b
чалавёк 397, 512
чалавекападобная істота 395
чало 448с
чапаць 418
чапіцца 420
чапляцца 420 (свайго) 961а
чарупіна 225
чарупінка 225
чара 570
чаравік 707b
чарада 384а, 794
чарадзей 51а
чарадзейка 51а
чаранок 160
чарапаха 267
чарапок 229, 578
чараўнік 51а
чараўніца 51а
чарвівец 223
чарвівы 222
чарвяк 209, 221а
чарвячок 221а
чарга 794
чарка 570
чарнабурка 336а
чарназём 198b
чарнакіжнік 51с
чарнаплодная рабіна 129
чарнасьлівіна 169
чарнасьліў 169
чарнатá 86d, 668
чарніла 658d

чарніцы 135
чарнічны суп 561e
чарнобыль 132
чарноцьце 86d, 668
чаромха 133
чарот 132
чарпак 575b
чарупіна 571
чáры 46b
час 59
часáцца 427а
часіна 59
часнік 187с
часовы 74а
часопіс 615а
ча́ста 73а
частаваць 585
ча́ста-гу́ста 73b
часьціны мовы
часьцяком 73b
чатырна́ццаты 933
чатырна́ццаць 929
чатырохсоты 933
чатыры 929
чатырыста 929
чацьвёрка 932
чацьвёрты 933
чашчоба 122а
чвэрць (гадзіны) 58
чвэрцьфінал 894e
чвэрцьфіналіст 915с
чмель 246, 300
човен 821
чомкаць 583e
чорна-бу́рая ліса́ / лісіца 336а
чорны 423, 432а, 667
чорны бусел 302

чорны дзяцел 299
чорны дрозд 299
чорныя парэчкі 135
чорт 52
чортава вока 143b
чуб 425b
чубатая сініца 298
чубаты жаўрук 299
чуваць 456b
чума 485
чупрына 425b
чўтка 31а, 454
чуць 456b
чыгунка 794
чыж 299
чыжык 299
чыноўнік 601b
чыноўніца 601b
чыпсы 561e
чырва 888
чырвань 660
чырвонагаловік 141
чырвоны 661, (нос) 299, (хрэн) 550, (плямы на твары) 562
Чырвоны Каптурык 705
чырвоныя парэчкі 135
чысты 980
чысьцільнік ботаў 713с
чысьціля 979
чыханьне 442
чыхаць 442
чэмпіён 928, (у фэхтаваньні) 916
чэмпіянат 893, 894а
чэрава 408
чэрап 448а
чэраслы 410b
Чэхія 846

Ш

шаблён 671
шавец 713а
шавецтва 713а
шакаляд 560
шакалядка 560
шакалядная цукерка 560
шалахвост 965
шалёнец 453d
шалік 706
шалом 705
шаль 706
шампанскае 567

шампіньён 141
шанаваньне 957
шапавал 682
шапаценьне 457с
шапачнік 682
шапік 944
шапка 705
шапка-няўгледка 705
шар (зямны) 842b
шаравары 690
шарак 321b
шарая гадзіна 86b

шарлотка 163, 561e
шарпаць 419
шасі 817
шасна́ццаць 929
шасьцёрка 932
шасьцідзясятка 932
шасьцідзясяты 933
шасьцісоты 933
шаткаваць 580b
шатляндзец 849
шатляндка 849
Шатляндия 846

шатня 753
ша́фа 760
шафёр 807a
ша́фка 760
шах 891
ша́хматны конь 355
ша́хматы 890
шахматы́ст(a) 892b
шахматы́стка 892b
ша́хта 733
шахтар 732
шаша́ 778a
ша́шка 890
ша́шкі 890
шашлы́к 552
шашок 329
шашы́ст 892b
швайца́рскі сыр 556
шва́чка 682
шкала́ 843b
шкаля́р 998
шкарлупа́ 273c
шкарлупі́на 184, 229
шкарлупі́ныне 184
шкарпэ́тка 689
шкіле́т 479b
шкло 569
шклезавод 734b
шкля́нка 570
шкля́р 738
шкода 884c
школа 997b
школьная ла́ва 759
шлапакі́ 711
шлёпанцы́ 711
шлэ́пці 711
шлюб 527
шлю́п 824
шлю́пка 821
шлянг 268
шляфрок 692
шлях 778c
шмат 946
шмат разоў 73d
шмат хто 946
шматклéткавая істота 212
шматколерны 669

шматкроць 73d
шматок 110, 684, 946
шмоткі 674b
шніцаль 552
шоргат 457c
шорсткі 417a
шорты 690
шост 400
шосты 933
шоў 712
шоўк 680
шофэр 807a
шпажы́ст 916
шпак 299
шпакоўня 274b
шпалэ́ра 739
шпа́рка 69a
шпацы́р 790
шпіён 17
шпі́лька 431b, 708
шпіта́ль 489a
шпіяна́ж 17
шпора 359b
шпурля́цца 910
шпурля́ць 910
шру́ба 802b
шрубале́т 816b
штаб-кватэ́ра 772d
штангі́ст 920
штаны́ 690
штат 597d, 689
штодзённасьць 91b
штонікі́ 690
штора́з 73a
шторм 103a
штохвілі́нна 73a
штохвілі́ны 73a
штрокс 680
штудаль 561e
шту́ка 596a, 929
штых 576c
штэ́мпэль 610
шурпа́ты 417a
шу-шу 28c
шчабятуха 508a
шчака́ 448c
шчака́сты 403c

шча́сьце 57c
шча́сьціць 613
шчаўе́ 547
шчаці́на 423c
шчотка 431a, 713b
шчыгол 299
шчылі́на 859
шчыпковы 632
шчы́ры 975b
шчыт 82b
шчытападобная залоза 473b
шчэ́лепы 225
шчэ́цьце 423c
шы́ба 742b
шыбава́ць 819a
шызы 667
шы́йка 555
шы́на 778c, 799b
шы́нка 555
шынка́р 590b
шынок 588
шы́ншыла 320
шы́нэль 698a
шы́пшы́на 133
шыр 869d
шыра́та 869d
шыры́ня 869d
шытво 683
шыфон 680
шыць 686
шыцьце́ 683
шы́шка 123
шы́я 407
шэ́лест 457c
шэ́птам 25
шэ́разём 198b
шэ́рань 103d
шэ́расьць 668
шэ́рая гадзі́на 86b
шэ́рая мы́шка 509
шэ́ршань 246
шэ́ры 432a, 667
шэ́сьць 929
шэ́сьцьдзесят 929, (гадоў) 932
шэ́сьцьсот 929
шэф кўхні 582

Э

эвалю́цыя 396a
эдэ́льва́йс 151
экзэ́мпля́р 516b
экіпа́ж 798a
экскурса́вод 820a
экскурсáнт 788d
экску́рсія 790
экспэ́дыцыя 789

элегáнт 516d
элегáнтка 508c
электравоз 795b
электраплі́та 579a
электронная пошта 612b
электры́чка 795b
электры́чнасьць 744b
энтузія́ст 978b

энцыкляпэ́дыя 6
энэ́ргія 252, 480b, 744a
эпіде́мія 481c
эстака́да 786
эстоне́ц 849
Эстонія 846
э́сэнцыя 543
эту́д 627
Эўропа 844

Ю

юбілей 537с
ювэлір 723
ювэлірны 725

юдаізм 992
юнак 510
юнацтва 494

юнец 510
юніёр 915с
ютрань 84а

Я

яблык 162b, (Адамаў) 473b,
(разладу) 970a
яблынька 162b
яблыня 162a
яблычак 162b
яблычны 162с
яблычны пірог 561e
явар 133
ягада 135
ягня 376b
ягняціна 551b
ягомасьць 516a
ядок 586
ядомы 544a
ядро 184, 212
ячка 241a, 273a, 273b,
(ячки) 273с
ячная клетка 214
ячнік 214

язва 507b
язда 810
яздок 358b
язык
язьмін 133
яйка 273a,
(яйцы) 273с, 273b
як 370a
якар 823с
якарная стаянка 829
ялавічына 551b
ялаўка 370с
яліна 124
ялінка 124, 535
ялот 333
ялот-паласкун 333
яма 855a
яміна 856
ямінка 855с

ямка 855с
яр 856
яравы 205
яры 205
ярына 205
ярыцца 769a
ясік 763с
яскравы 670
яснатá 84ab
ясны 670
ястраб 306
ястрабіны 307
яўрэй 849
яхта 824
яхтсмэн 831b
ячмэнны 208
ячмень 206
ячны 227
яшчарка 267

ЗЬМЕСТ

ЯК КАРЫСТАЦЦА СЛОЎНІКАМ.	3
СЫСТЭМА ЎМОЎНЫХ ЗНАКАЎ І СКАРАЧЭНЬНЯЎ.	4
МОВА. СЛОВА. Альфабэт. Навука чытаньня. Мова, слова. Часьціны мовы. Знакі прыпынку. Зьмест і форма размовы.	5
КАЗКА. Дабро і зло. Доля і нядоля. Чары. Скарб.	15
ЧАС. Поры дня. Дні тыдня. Каляндар.	23
НАДВОР'Е.	35
РАСЬЛІНЫ. Лес. Луг. Сад, гарод. Поле.	39
ЖЫВЁЛЫ. Найпрасьцейшыя. Кузуркі. Рыбы. Гады. Птушкі. Зьвяры.	55
ЧАЛАВЕК. Зьнешні выгляд. Анатомія. Розум, пачуцьці. Здароўе.	87
СЯМ'Я. Ступені сваяцтва. Сямейныя абрады.	103
ЕЖА. Стравы. Напой. Посуд. Рэстараны.	113
ЗАНЯТКІ. ПРАФЭСІІ. МАСТАЦТВА. Інструмэнты і колеры.	125
АДЗЕНЬНЕ. АБУТАК. АЗДОБЫ.	143
ДОМ. Будаўніцтва. Мэбля.	153
ДАРОГА. ТРАНСПАРТ. ПАДАРОЖЖА.	163
ПРАСТОРА. ГЕАГРАФІЯ.	177
СПОРТ. ЗАБАВА. ГУЛЬНЯ.	189
ЛІЧБЫ. ГРОШЫ. КРАМЫ.	197
ХАРАКТАР. ПАЧУЦЬЦІ. МАРАЛЬ. Крыўда. Спрэчка. Вера. Любоў. Пазнаньне.	203

SPIS TREŚCI

JAK KORZYSTAĆ ZE SŁOWNIKA.	3
SYSTEM UMOWNYCH ZNAKÓW I SKRÓTÓW.	4
JĘZYK. SŁOWO.	5
Alfabet. Nauka czytania. Mowa, słowo. Części mowy. Znaki przestankowe. Treść i forma rozmowy.	
BAŚŃ.	15
Dobro i zło. Dola i niedola. Czary. Skarb.	
CZAS.	23
Pory dnia. Dni tygodnia. Kalendarz.	
POGODA.	35
ROŚLINY.	39
Las. Łąka. Ogród. Pole	
ZWIERZĘTA.	55
Pierwotniaki. Owady. Ryby. Gady. Ptaki. Zwierzęta.	
CZŁOWIEK.	87
Ogólny wygląd. Anatomia. Rozum, zmysły. Zdrowie.	
RODZINA.	103
Pokrewieństwo. Uroczystości rodzinne.	
JEDZENIE.	113
Dania. Napoje. Naczynia. Restauracje.	
ZAJĘCIA. ZAWODY. SZTUKA.	125
Instrumenty i kolory.	
ODZIEŻ. OBUWIE. OZDOBY.	143
DOM.	153
Budownictwo. Meble.	
DROGA. TRANSPORT. PODRÓŻ.	163
PRZESTRZEŃ. GEOGRAFIA.	177
SPORT. ROZRYWKA. GRA.	189
LICZBY. PIENIĄDZE. SKLEPY.	197
CHARAKTER. UCZUCIA. MORALNOŚĆ.	203
Krzywdza. Sprzeczką. Wiara. Miłość. Poznanie.	

Даведкавае выданьне

Ждановіч Валерыя

**Слоўнік для дзяцей
беларуска-польскі, польска-беларускі**

Żdanowicz Waleria

**Słownik dla dzieci
białorusko-polski, polsko-białoruski**

KAMUNIKAT.ORG